Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Johann Possel

Euangelia Kai Epistolai Tn Kyriakn Kai Eortastikn mern, stichois ellnikois parapephrasmena

Lipsiae: Apelius, 1606

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099

Druck Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

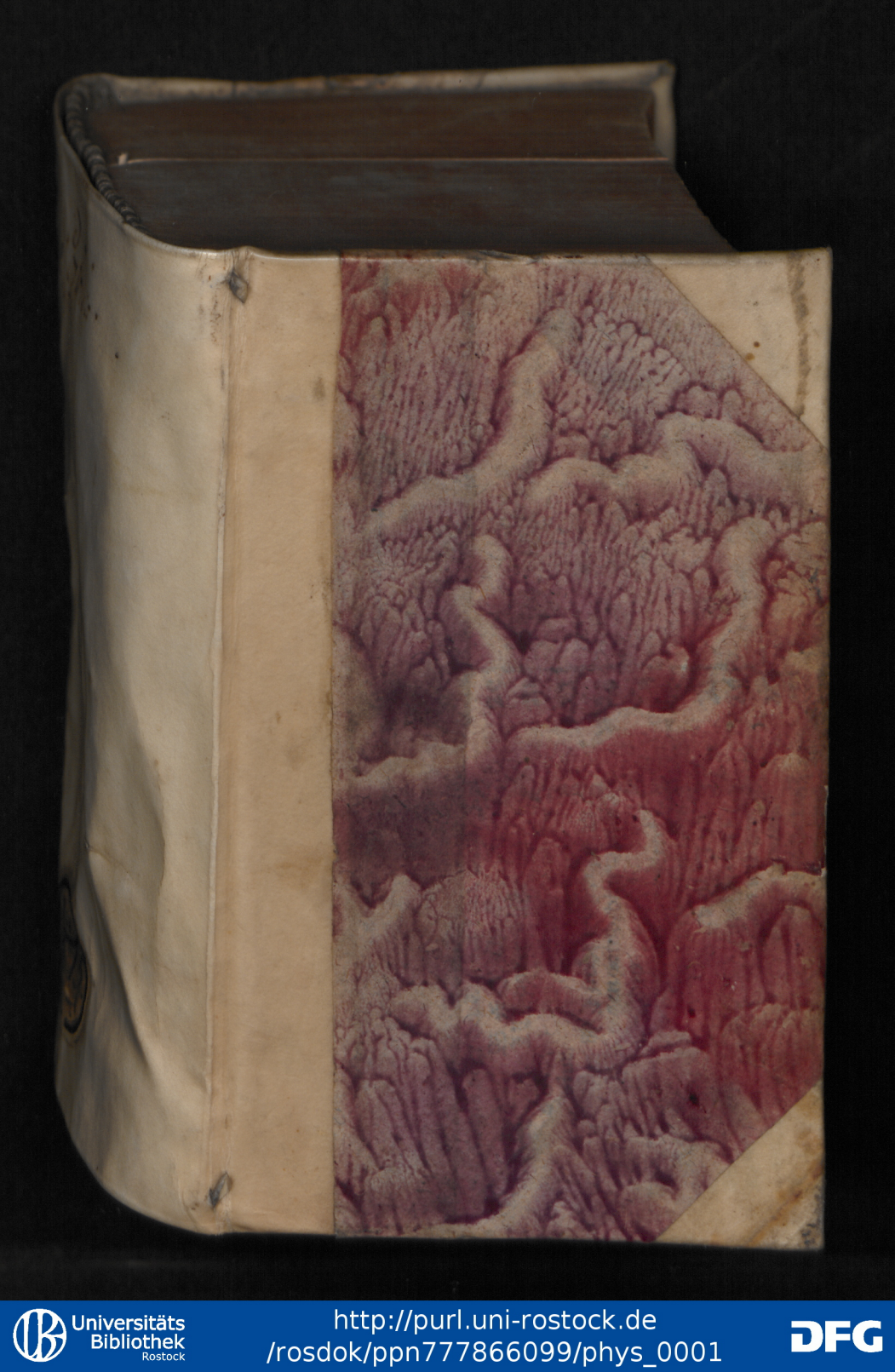
Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn777866099/phys_0001
DFG

VD16
1: Suppl.
2: E 4354

Fb.—3075/1-3

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0002
DFG

JOANN. POSSELII.

1) Evangelia & Epistolae. Lips. 1595.

2) Item: Franof. 1583.

3) Item, Lips. 1606.

cum interpretatione
Latina Theoph. Cangiesseri.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0003
DFG

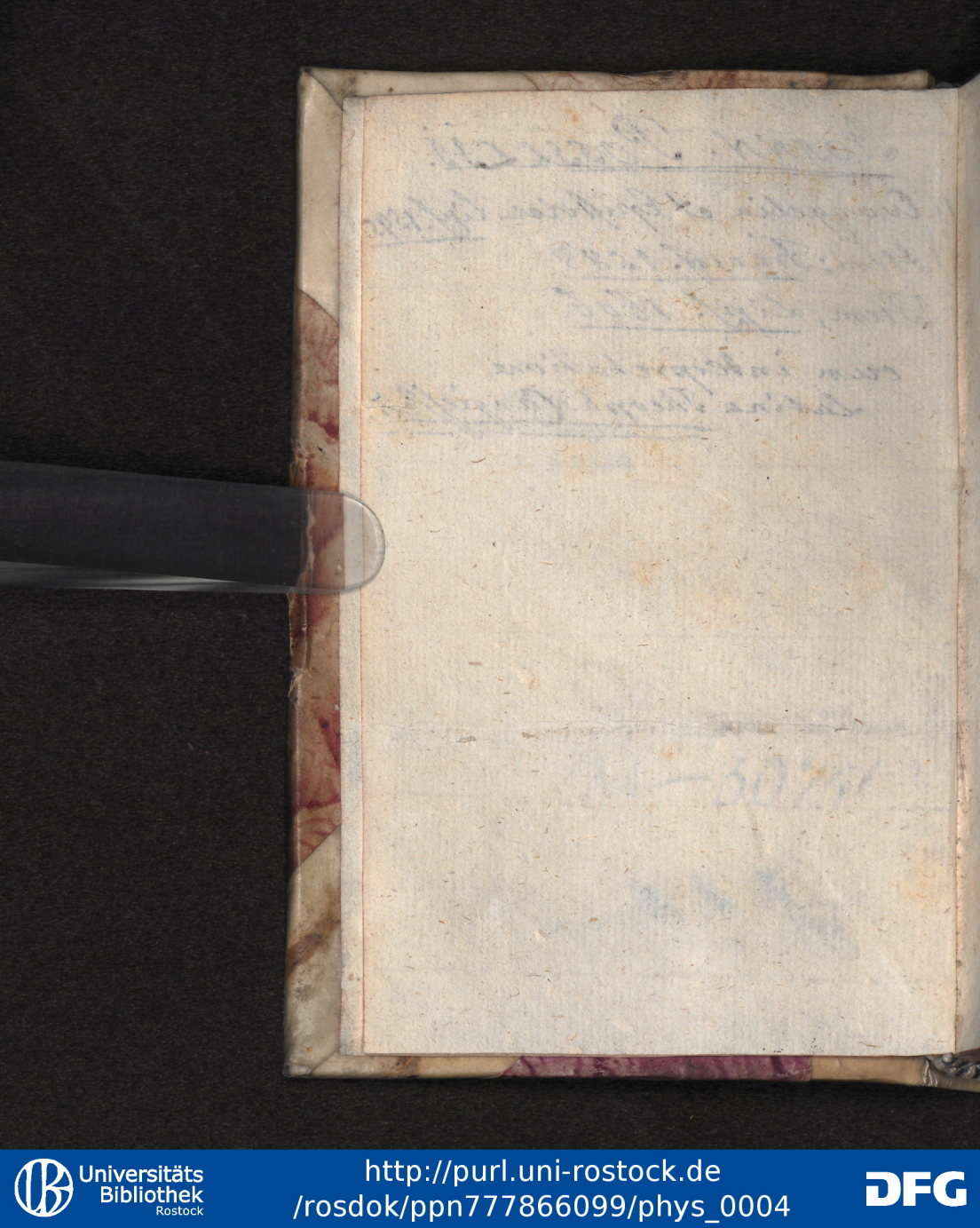

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0004
DFG

Bibliothec
Pauli Cal
nij Rostoc
ensis ann
meror.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn777866099/phys_0005
DFG

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΩΝ
ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΟΡΤΑΣΙΚΩΝ
ἡμερῶν, στίχοις ἑλληνικοῖς παραπεφρασμένα,

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΣΣΗΛΙΟΥ.

EVANGELIA ET EPISTOLAE, QVAE DIEBVS DOMINICIS ET FESTIS SANCTORUM in Ecclesia, vsitato more proponi solent,

Græcis versibus reddita, & postremo diligenter multis in locis recognita,

À

JOHANNE POSSELIO.

Cum interpretatione latina è regione posita

THEOPHILI CANGISSERI Halens.

LIPSIÆ.
Sumptibus IACOBI APELII, Bibliop.
M. DC. VI.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0007
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0008
DFG

AMPLISSIMIS VIRIS SAPIENTIA ET VIRTVTE PRÆSTANTISSIMIS. COSS. cæterisq; Senatoribus inclytæ urbis Salinarum in Sax. Dominis suis omni observantia colendis.

S. D.

EX omnibus linguis, quas ij excoluntur, qui literati appellantur, excellere GRÆCAM inprimis, cum aliis nominibus, tum ob multiplices ac varias utilitates, quas continet, itemq; sermonis elegantiam, & copiam atq; vbertatem quandam admirabilem, & communi eruditorum consensu omnibus temporibus judicatum est, & innumeri penè extitêre, qui adductis in medium argumentis idem

illud fusè copioseque demonstrârunt. Quæ quoniam ita nota itaq; pervulgata jam sunt, ut ne rudiores quidem amplius, & ut Theodoretus loquitur, οἱ τὴν λόγων ἀμύητοι, ea ignorent, aut ignorare saltem debeant: iccirco â me aliorum è libris transcripta hoc tempore atq; hoc in loco non cómemorabuntur. Vnum hoc dicam in præsentia, in quo certe, ad excitandam in animis studiosorum linguæ pulcerrimæ, atq; utilissimæ cupiditatem, neruorum ac roboris haud parũ inesse deprehenditur: nihil scilicet in vniuerso liberalium doctrinarum quasi circulo reperiri, nullam ex omni humana sapientia partem nominari posse, quam nõ Græci illi homines, non quidẽ primò repererint, (nam ab Ebræis & Chaldæis, & Ægyptijs pleraque manasse constat) sed quam ijdem illi non infinitis modis auctam ac locupletatam, suis scriptis explicarint, atque ad posteros

transmi-

transmiserunt, nec id modo, sed multò etiam, quàm illi, concinniori ordine, ac perspicuitate majore traditam reliquerint. Ex quo intelligitur, in omni omnium liberalium artium ac disciplinarum genere (de sacrosancta enim Theologia, quemadmodum etiam de Iurisperitia & Medicina nunc quidē tacere libet) ad hanc Græcam linguam tanquā fontem & originem necessariò respici ab ijs oportere, qui solidam in studijs Philosophiæ laudem quærunt; quique in illius ignoratione titulum ac nomen eruditi satis tueri possit, esse omnino neminem.

Porro cum duæ reperiantur apud auctores quasi quædam formæ scribendi, quarum altera soluta est, libereque nullis adstricta numeris excurrit, quam vulgo PROSAM vocant: altera certis comprehensa metris, omnem quantitatem syllabarum, quæq; ad hanc attinēt,

singu-

singula diligenter accuratèq; obseruat, quæ κατ' ἐξοχὴν POESEOS appellatur: cumq; adeò cognatæ ambæ sint, ut mutuas tradant operas, mutuaque sibi inuicem ornamenta communicent: perspicuum est, eos, qui Græcis Latinisuè perdiscendis literis animum adjecerunt, non ita hoc in studio versari debere, ut solutum illud orationis genus duntaxat amplectantur, neglecto altero: sed vtrumq; conjungendum, & vt in vtriusque facultate pares euadant, operam sibi esse dandam putent, si modo ad frugem hac in parte aliquam peruenire, suorumq; laborum fructus reportare haud pœnitẽdos statuerunt. Quandoquidem fieri omninò nequit (vt à doctissimo, acerrimiq; judicij viro communi nostro præceptore PHILIPPO MELANCHTHONE, pluribus in locis inculcatum memini) soluti sermonis elegan-

legantiam vt consequatur, & ut benè ac laudabiliter in prosa scribat is, qui τὰς περιόδους, seu περιγράφας, ut Græci nominant, diligenter non euoluerit, quique in hoc etiam poëtico scribendi genere, diu multumq; non fuerit exercitatus. Atque hujus quidem rei exempla si requirantur, vnus in latina lingua P. Bembvs instar esse multorum potest, quem à Tulliana dictione, præ cæteris suæ gentis hominibus, quàm proximè abfuisse consentiens judicium est eruditorum. Is verò in poëtica facultate tantum operæ studijque posuit, tantos in ea tamque felices progressus fecit, ut illius versus propemodum sese Maronianis æquare posse videantur. Neq; verò idem Bembvs, si carminum scribendorū exercitationē neglexisset, eam fuisset in soluta oratione laudē consecutus, quâ viuit etiamnum in hominū memoria, viuetque tam diu, quoad lō-

eus aliquis politioribus literis ac ſtudijs relinquetur. Nolo nunc dicere, ne prolixior ſim, de noſtræ nationis hominibus, inter quos, cum haud multò minor eorum numerus quã Italorum ſit, quemadmodum, qui excutere volet, reperiet, duo tamen illi omni eruditionis laude cumulati viri ceu gemmæ quædam nitidæ ac ſplendentes elucẽt, ERASMUS, dico, ROTERODAMUS, & IOACHIMUS CAMERARIUS, præclara univerſæ Germaniæ, ac planè ſingularia decora: quorum uterq; illud ſcribendi utrunq; genus æquè excoluit, ita quidem ut dubitari ferè poſsit, magisne in ſoluta, an verò ligata numeris oratione excelluiſſe ſint exiſtimandi. Quæ adduximus exempla, etſi illa quidem ad Romanam propriè linguam pertineant: cum tamẽ par utrobiq; ratio animadvertatur, & cum tres à me nominati viri Græcas quoq; literas egregiè calluerint, ijs præ-

ſertim

sertim cujus postremo loco facta mentio est, Camerarius, quod edita illius scripta testantur: de Græca itidem, cujus potissimum causa diximus, facilè, opinor, quiuis est intellecturus.

Quam quidem ad linguam in altero illo, nempe Poetico scribendi genere, fructuosè ac feliciter exercendam, nisi me opinio mea fallit, adjumenti non parum adferent tyronibus hæc, quæ κατὰ λέξιν à me conuersa nunc emittuntur, Græca IOHANNIS POSSELII carmina, quib. auctor ille μεταφραστικῶς, interpretatus est Epistolas & Euangelia, vt vocant, quæ totius anni Festis, ac Dominicis diebus explicari antiquo more in plerisq; Christianorum Ecclesijs cõsueuerunt. Summa enim cum facilitate conjunctã quoque venustatem habent, ac elegantiam, lectissimasq; phrasium formulas acceptas de poematis Homeri & suis vbiq; locis oportunè admodum insertas con-

tinent: vt omnino Græcę literaturę tyrones auctori horum carminum erudito viro multum hoc nomine se debere omnes fateantur.

VOBIS autem, Amplissimi, prudentissimique viri, opellam hanc conuersionis meam idcirco visum est nuncupare, vt, quoniam parens meus continuata plurium annorum serie, quibus docendi munus vestra in vrbe sustinuit, multis ac magnis à Republ. vestra beneficijs affectus est, illorum beneficiorum gratam etiamnum memoriam à me diligenter retineri, hoc veluti argumento vobis significarē. Accipite igitur hunc libellum, Amplissimi atq; ornatissimi viri meæ erga vos obseruantiæ, gratiq; ac memoris animi, non omnino quale velim, sed quale possum hoc tempore, monimentum. Me verò in hac afflicta mea fortuna, varijs pressum difficultatibus, egentem patrocinio bonorum, in

vestram

vestram clientelam recipite, solitaque benignitate vestra, quâ plurimos antea complexi fuistis, sublevate. Quod equidem, cum propensam vestram ad benè merendum voluntatem in summa facultate juvandi optimè teneam, ita jampridem optare cœpi, ut sperem, ita spero, ut futurum mihi certò persuadeam. Quod superest, Deum æternum, à quo vno, quæ verè bona sunt, emanant omnia, toto pectore etiam atque etiam precor, ut V. Rempub. omni re florentem atq; honoratam, adeoq; vos vniuersos ac singulos, in hac fatali temporum difficultate, ad sui nominis gloriam, & Ecclesiæ scholæque commoda & incrementa, clementer regere ac conservare dignetur. Scrip. Lipsiæ, prid. Id. Mart. Anno redemtionis nostræ, M. D. XXCII.

Amplitud. V. deditiss.

Theophilus Cangisser Halensis.

IN-

INCLYTO ET IN-VICTISSIMO PRINCIPI ET DOMINO, Dn. FRIDERICO II. REGI Daniæ, Norvvegiæ, Gothorum & Vandalorum, Duci Slesvvicensi, Holsariæ, Stormariæ, & Detmarsiæ, Comiti in Oldenburg & Delmenhorst, &c. Domino clementiss.

PRecioſiſsimus & ſummus in genere humano theſaurus, ad quem fidenter cuſtodiendum, ornandum & tuendum, omnes in terris Chriſtianæ politiæ, imperia & regna potiſsimum à Deo conſtituta ſunt, & ſervantur, eſt Liber verbi divini, in quo Deus ipſe ſua voce nobiſcum loquens, doctrinam certam ac immotam de vera agnitione & cultu veri Dei & redemtoris noſtri Jeſu Chriſti, de reconciliatione cum Deo, de firma conſolatione in omnibus ærumnis, de regendis ad certam normam omnibus vitæ conſilijs & actionibus & æterna ſalute hominum patefecit, & per hujus Doctrinæ lectionē & meditationem attentam, omnium

mnium ſuorũ beneficiorũ, & omnis ſapientiæ ac bonitatis divinæ theſauros nobis impertit.

Eximium igitur & ſingulare Dei beneficium, & bonitatis ac præſentiæ Dei in genere humano illuſtre teſtimonium eſt, conſervatio hujus libri, inter tantas vitæ humanæ & imperiorum confuſiones, & multorum in ſummo vitæ faſtigio furores, qui penitus eum abolere & delere conati ſunt.

Antiochus Syriæ Rex publicis edictis in populo Iudaico undiquaq; conqueri & cremari codices Propheticos juſſit. Idem poſtea in toto Romano imperio mandavit, ſapiens alioquin & potentiſſimus Imperator Diocletianus, idq; continua decem annorum perſecutione urſit. Cujus tempore qui libros ſacræ ſcripturæ exurendos Magiſtratibus tradiderant, & qui cum illis poſtea communicabant, Traditores appellati ſunt, quorum toties in Auguſtino contra Donatiſtas mentio fit. Cumq; & de libris doctrinæ cœleſtis, & de tota religione Chriſtiana ſub Diocletiano actum eſſe videretur: divinâ providentiâ ſuccedens illi Conſtantinus Magnus, ſuo ſumtu librum Verbi divini, in plurima exemplaria tranſſcribi & ſingulis Eccleſiis codices donari curavit.

Iulianus

Iulianus, Constantini ex fratre nepos, cum ad Ethnicos redijsset, & edictis, gladio, stylo, & varijs technis, Christianos persequeretur, lectis libris, quibus doctrina Christiana defendebatur, inscripsit, ἀνέγνων, ἔγνων, κατέγνων. Cui quidam responderunt, ἀνέγνως, ἀλλ' οὐκ ἔγνως, εἰ γὰρ ἔγνως, οὐκ ἂν κατέγνως.

Hæc summorum gubernatorum, qui ingenio, virtute & autoritate alioquin præstabant, impietas eo magis deploranda est, quod summis Regibus ac principibus Thesauri hujus doctrinæ cœlestis custodiam & defensionem Deus præcipuè commendavit, ac Regibus imprimis mandat, ut librum Legis divinæ, continentem doctrinam veræ religionis, & regulam consiliorum actionumq; vitæ, in gubernatione Imperij & privatis moribus omnium, assiduè & attentè legant, discant, meditentur, & in tota gubernatione & officijs omnibus erga Deum & homines sequantur, ut verè sint φύλακες νόμων, Custodes & Executores legis divinæ, nec tantum pacem & disciplinam externam punitis homicidijs, seditionibus, furtis, &c. tueantur: verùm etiam librum totius legis seu religionis veræ, & doctrinæ de Deo, ac redemtore nostro IESV CHRISTO, & veris

veris DEI cultibus, & ipsi studiosè discant, & à subditis ac civibus suis disci, & religiosè coli curent: sicut Deuteronomij decimo septimo capite expressè divina voce mandatum est. Cum sederit Rex in solio suo, describat sibi librum legis hujus, accipiens à sacerdotibus, & habebit secum, legatq; illum omnibus diebus vitæ suæ, ut discat timere Dominum Deum suum, & custodire verba ejus, quæ in Lege præcepta sunt. Et ad Iosuam Imperatorem & Ducem populi DEI dicitur: Non recedat volumen legis DEI ab ore tuo, sed meditaberis in ea die ac nocte, ut custodias & facias omnia quæ scripta sunt in eo.

Ad huius præcepti divini normam cum inclytæ & sanctissimæ memoriæ majores tui, avus FRIDERICUS primus, & pater CHRISTIANUS tertius, se totos componerent, Biblia sacra, velut præcipuum & pretiosissimum κειμήλιον, non solùm amarunt & legerunt ipsi, & velut regulam veræ agnitionis DEI privatæ, & vniuersæ gubernationis Reipublicæ, omniumque officiorum DEO, & subditis debitorum sibi proposuerunt: verùm etiam in amplissimis, Regni

sui

sui provincijs, doctrinam & cultus divinos in omnibus Ecclesiis & Scholis, ad hujus libri præscriptum emendari & restitui, & vitiosos ac Idololatricos cultus aboleri, jusserunt. Pater etiam, exemplo Constantini Magni, cujus paulò antè mentio facta est, suo sumtu, Biblia sacra, inclyta gentis Danicæ lingua, primus excudi, & Ecclesiis, Pastoribus ac privatis in toto regno distribui multa codicum millia curavit.

Hujus optimi & re ac nomine Christiani patris filium te ac hæredem, non modo patrimonij & regnorum amplissimorum, verùm etiam pietatis, sapientiæ, benignitatis ac munificentiæ erga Ecclesias & studia literarum, Ecclesiæ necessaria, possessionem, summa cum bonorum & sapientium omnium laude & gloria tenere: & verè, ut in Psalmo dicitur, Regem intelligentem seu rectè Deum agnoscentem esse, & summo Regi Domino Deo cum timore & tremore servire, & filium ipsius carissimum, redemtorem nostrum Iesum Christum verè diligere, & osculo dulcissimo amplecti: quotidiè cum eo in lectione Bibliorum, & pia precatione colloqui: & ad verbi illius præscriptum omnia vitæ tuæ consilia, actiones & Ecclesias ac politias florentes & tranquillas rege-

re, &

re & omnes regni tui portas, vrbes, palatia, & singulas subditorum domus Regi gloriæ Christo aperire, vt in toto regno Daniæ hic Dominus Feudi reuerenter exceptus piè agnoscatur & colatur, & fides ac obedientia ipsi debitò præstetur. Toto equidem pectore lætor, & Majestati tuæ regiæ, ac toti regno Daniæ de hac felicitate gratulor.

Nulla enim Deo gratior, & Heroicis, ac Deo charis Regibus ac Principib. magis exigis expetēda & gloriosior laus est, quàm conseruatione veræ de Deo doctrinæ in libro diuinitus Ecclesiæ tradito patefactæ, & defensione ac patrocinio veræ Ecclesiæ Domini nostri Jesu Christi, & literarum ac doctrinæ necessariæ, de toto genere humano benè mereri, ut Joseph, David, Josaphat, Ezechias, Iosias, Cyrus, & postea Constantinus, Valentinianus, Theodosius, & pauci alij, hoc præclaro opere sempiternam in Ecclesia sanctorum celebrationem adepti sunt.

Carolus Magnus, cum fuit in vrbibus, ipse ad lectionem Bibliorum & Psalmodiam in templis accessit, & unà cecinit, & filijs ac principibus lectiones recitandas seu canendas distribuit. Is latè in has regiones Saxonicas reli-

gionem Christianam primus propagavit. Cujus exemplum Ludovicus filius secutus, primùm, ex antecessoribus tuis, Daniæ Regem Christianum Haraldum, ad Baptismum adduxit: & Erico III. regi, sanctum Ansgarium Episcopum, & collegas misit, quorum ministerio latè in amplissimis Daniæ Regnis semina Evangelij sparsa sunt. Quæ sensim adolevérunt, donec Rex Svenotto, cujus Baptismi testis & ἐπώνυμος Otto primus Imperator fuerat, accersito in regnum Adalgago, & extirpatis passim Idololatriæ Ethnicæ reliquiis, Episcopos & Collegia Canonicorum, legentium & discentium Canonem Biblicum, seu libros Doctrinæ cœlestis instituit, quibus summa inspectio, & annua visitatio Ecclesiarum in toto regno commendata est.

Sed longè horum Regum pietatem & munificentiam, addo etiam felicitatem in constituendis & ornandis Ecclesijs & literarum studijs, Ecclesiæ necessarijs, laudatissimæ memoriæ Pater tuus, & tua Majestas Regia superastis.

Nullum enim hoc tempore regnum in toto orbe terrarum est, quod fidelius & felicius thesaurum Doctrinæ cœlestis custodiat, & in quo Ecclesiæ tranquilliores & florentiores, una consen-

consentiente veræ de Deo doctrinæ voce, populi in audienda & discenda doctrina, & publicis congressibus frequentandis diligentia, disciplinæ sanctitate, docentium concordia, & rituum gravitate existant. Cùm pleraq; alia orbis terrarum regna, vel Mahometis blasphemijs propagandis dedita, prorsus abjiciant librum doctrinæ cœlestis, vel Romani Pontificis artibus & idolis fascinata, tetros errores dogmatum, & superstitiones ac cultus impios mordicus defendant: alia, quæ jugum Pontificis Romani excusserunt, vel dissidijs opinionum horribilibus, & sectis dissecta turbentur, vel respectantes in Aegyptum, unde paulò antè vix egressa sunt, redire gestiant.

Hanc tranquillitatem, concordiam, & felicitatem Ecclesiarum in amplissimo & potentissimo Daniæ regno, multi prudentes & boni viri, in Germania, & in hac Academia regno tuo vicina, mecum grati agnoscunt & celebrant, & Deum æternum, fontem omnis felicitatis & salutis unâ mecum precantur, ut Regiam Majestatem tuam incolumem & florentem perpetuò servet, & regnũ tuum protegat & gubernet, ut summo Regi Domino nostro Jesu Christo fideliter serviat, & perpetuo tranquillũ

domicilium & templum Ecclesiæ Christi, puritate doctrinæ, & docentium concordia florens maneat, in quo fideliter custodiatur, seruetur, & propagetur thesaurus libri cœlestis, & semper sonet vox Dei, & cum rege & subditis quotidiè colloquatur Christus λόγος & orator Dei Patris æterni, & doceat ac regat omnes per verbum suum, quod in Biblijs sacris, & Euangelijs Christi præcipuè, & Epistolis Apostolorum descriptum, & toti Ecclesiæ assiduè & attentè legendum seuerissimè mandatum est.

Nucleus autem Doctrinæ Christi & Apostolorum, in Biblijs traditæ, sunt Euangeliorum & Epistolarum lectiones, quæ singulis Dominicis & Festis diebus populo proponi, & quolibet anno repeti & explicari in Ecclesia solent, Quas magno & graui consilio, à D. Hieronymo primùm jussu Damasi Pontificis distributas, & à Paulo Diacono Caroli magni familiari, qui lectiones in festis sanctorum recitandas addidit, auctas, huc usq; Ecclesia Christiani orbis communi consensu retinuit: ut rude vulgus & alij, cum nec integrum Canonem Bibliorum legere, nec ab alijs prælectum memoria conservare possunt, summam totius doctrinæ, ad veram agnitionem Dei, & anima-

rum

rum salutem propter Christum donandam, omnibus necessariæ in Catechesi breuiter comprehensam: & historiam Domini nostri Iesu Christi, & præcipua testimonia de omnibus fidei articulis, & præceptis morum in Catechesi tradita, ac inprimis præcepta de pœnitentia seriò agenda, de fide in Christum, de veris consolationibus, de nova obedientia, & omnibus officijs dilectionis erga Deum & proximũ, seu omnibus bonis operibus, &c. in usitatis lectionibus Euangeliorum & Epistolarum haberent. Quas ijsdem verbis, repetitas & inculcatas singulis annis, familiariter sibi notas reddere, & animo infigere possent, ac retinere.

Has in Ecclesia Christiana vbique receptas Euangeliorum & Epistolarum pericopas, pro officij ratione, quod in hac Academia tradens Græcæ linguæ elementa, quorum cognitio velut clavis est ad doctrinæ Christi fontes aditum aperiens, sustineo, Græcè subinde interpretatus sum, & numeris ac carminibus Græcis ante aliquot annos reddidi.

Id opus, quanta potui diligentia & perspicuitate, fide certè summa, proximis mensibus sublimam reuocaui, & recognoui. Quod cùm

summi Regis ac Redemtoris nostri JESU CHRISTI Regiæ Majestatis tuæ carissimi, doctrinam, miracula, præcepta de omnibus vitæ Christianæ & Politicæ partibus piè & sanctè regendis, contineat, & Regiæ Majestatis tuæ nomini augusto inscriptum & consecratum sit: Spero Regiæ tuæ Majestati, quotidiè cum CHRISTO pia precatione & lectione Evangelij ipsius colloquenti, non ingratum fore.

Regiam M. T. reverenter oro, ut subjectissimam hanc studij & observantiæ erga Regiam Majestatem tuam meæ significationem, clementer & benignè accipiat, & inter eos, qui R. M. T. pietatem, sapientiam, benignitatem, munificentiam, & cæteras virtutes, summo & Heroico Rege dignas, reverenter agnoscunt & celebrant, me clementissimè nosse, & complecti dignetur.

Datum in Academia Rostochiensi, Pridie Paschæ, ANNO 1578. qui est ab exitu

itu ex Aegypto, & primo Paschate, Annus 3987.

R. M. T.

Reverenter colens

Iohannes Posselius.

Epigramma,

IN EVANGELIA GRÆCIS VERSIBVS A VIRO CLARISSIMO IOANNE POSSELIO expressa,

Joannes Bocerus P. L.

Misit in humanas summo Deus æthere mentes
Vires, qua vatum pectora docta movent.
Felices igitur, clari qui carminis usum
Illicitis nunquam præstituêre modis.
Sed primum votis casto de pectore fusis,
Scripserunt vero carmina grata Deo.
Hinc qui laudatos Reguinq; Ducumq; labores
Egregiè numeris concinuere suis.
Carminis hæc virtus, hic solus terminus esto,
Quod restat, rebus serviat omne bonis.
Sed sacra sunt veluti rebus potiora prophanis,
Et plus æternæ commoditatis habent.
Major Posselium sequitur sic gloria vatem,
Qui Christi sacris versibus acta canit.
At quicunq; leges hæc suavia carmina, dices,
Illud Callimachi lima revidit opus.
Pondus inest rebus, nec distant pondere verba,
Et quicquid debent, convenienter habent.

DE

DE CLARISSIMO VIRO D. JOHANNE POSSELIO.

Iohannes Georgius Sadolinus P. L.

QVæ canit argutus Grajo POSSELIUS ore
Carmina, dum repetens sedulus usq; lego.
Invenio, quod me semper delectat in omni
Vita, sic Charitas gignit amœna Charis.
Vates hic igitur facundus, dulcis, honestus,
Dignior argivo sit mihi Callimacho.

AD EVNDEM POSSELIVM.

QVod minor ingenio sum te, clarissime vates,
Et tua carminibus sunt meliora meis.
Da veniam quæso, tibi eam concedo libenter,
Ac summum artificem te mea Musa vocat.
Sic etiam vates (ipse ut testatur) Hiberus
Ingenio cessit, docte Catulle, tuo.

ΕΝ ΤΗ ΠΡΩΤΗ ΚΥ-

ΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ, ΕΠΙΣΤΟ-
λὴ πρὸς τοὺς Ρωμαί. ιγ.

ὑπόθεσις.

Ωχετο νὺξ σκοτία, ἀνέτελλε δὲ ἥλιος ἡδύς,
Σχέτλια γοῦν ἡμῖν νῦν πρέπει ἔργα φυγεῖν.

Εἰδότες οὖν καιρὸν χαριέστατον, ὅττι πάρεστι
ὥρη ἀναστῆναι ταχέως ἐξ ὕπνου ἀεργοῦ
ἀγνοίης ὁλοῆς Ευαγγελίου γεραροῖο.
(νῦν γὰρ λύτρωσις πέλει ἐγγυτέρη χαρίεσσα
ἢ πρόσθεν, σωτὴρ ὅτε οὐ φανερώθη Ιησοῦς,
οὔτ' Ευαγγέλιον κηρύχθη ἐνὶ χθονὶ πάσῃ)
τὸ σκότος ἠερόεν χαλεπώτατον ἤδη ἀπῆλθε,
πάμφαιον δὲ φάος πολυήρατον αὖτε φαάνθη,
σχέτλια τοῦ σκότεος λυγροῦ καταθώμεθα ἔργα,
καὶ στῶμεν φωτὸς καταειμένοι ὅπλα φαεινοῦ,
ὥσπερ ἐν ἤματι εὐκόσμως φοιτῶμεν ἀγαυῷ,
οὐκ ὀλοῇσι μέθῃς καὶ κώμοις τερπόμενοι κῆρ.
οὐδὲ τῇ οὐλομένῃ φιλότητι καὶ εὐνῇ ἀθέσμῳ,
μὴ νεῖκος καὶ ἔριν θυμαλγέα ἀμφαγαπῶμεν.
αὐτὰρ λαόσσον πάμπαν δύσασθε Ιησοῦν,
πίστιν ἔχοντες ὅλως καὶ ἀνέγκλυτον διατριβήν.
κτήμασιν εὖ χρῆσθε πρὸς ἀνάγκην, οὐδὲ πρὸς ὕβριν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
Ματθ. κα.

ὑπό.

DOMINICA I. ADVENTUS EPISTOLA
ad Romanos 13.

Summa.

Recessit nox tenebrosa, exortus est autem sol jucundus,
Improba igitur nos nunc decet opera fugere.

Scientes itaq; tempus acceptissimum, quod præsto
Hora surgendi celeriter de somno inerti (sit
Ignorantiæ perniciosæ Evangelij venerandi,
(Nunc enim redemtio est propior grata, (sus
Quàm antea, Salvator cũ non manifestatus fuit Je-
Nec Evangelium annunciatũ est in terra universa)
Tenebræ obscuræ molestissimæ jam abierũt, (paruit,
Undiq; lucens verò lumen multũ expetitũ rursus ap-
Iniqua ergo *tenebrarum tristium deponamus opera*
Et stemus lucis induti armis præstantissimæ,
Tanquam in die decenter ambulemus præclaro,
Non pernicioſa ebrietate & comessationib. oblectan-
Neq; perdito amore ac thoro illegitimo, (tes cor-
Nec contentionẽ ac discordiã animũ excruciante a-
Sed populorũ servatorẽ penitus induite Jesũ (memq.
Fidẽ tenentes omninò, & reprehensione vacans genus
vitæ (non autem ad petulantiam.
Facultatibus vestris *utimini benè, ad necessitatem,*

EVANGELIUM,
Matth. 21.

Sum-

Ὑπόθεσις.

Εἰς πόλιν ἐρχόμενος τῇ ὄνῳ ἐποχεῖτε Ιησοῦς,
καὶ μέλεσιν λαὸς κλείει ἄνακτα νέον.

Ὡς ἱερὸν Σολύμων Χριστὸς ποτὶ ἄστυ ὁδεύων,
πρὸς τοῦ ἐλαίου ὄρος, τῷ Βεθφαγὴ οὔνομα, ἦλθε.
δή τότε ὧδε δύω θεράποντε προσείπε μαθητά.
ἔρχεσθον τάχα εἰς τὸ πόλισμα, ὅτι πρόπαρ ὑμῶν.
κεῖται, ὄνον βραδύπουν χ' εὑρήσετε ὅττι τάχιστα
μητέρα σὺν πώλῳ, δεσμοῖς ἣν δήσαν οἱ ἄνδρες
αὐτόθι, λύσαντες δ' ἐμοὶ ἄξετε δεῦρο ἐκείνους.
εἰ δέ τις ἀνθρώπων ὑμᾶς τί ποτ' ἐξερεείνῃ
τόνδ' ἀπαμειβομένω ἐπεήσιν φωνήσατον αὖτις.
κύριον ὑμέτερον τὸν Ιησοῦν τοῖνδε χατίζειν.
καὶ θᾶσσον τότε ὔμμιν ὄνον καὶ πώλον ἀφήσει.

Ταῦτα δ' ἔδει πάμπαν κεῖθι ξύμπαντα γένεσθαι,
ὅππως πληρωθῇ τοῦ Ζακχαρίαο προφήτου
μῦθος, ἐπισταμένος τοῦ πάροιθεν ὃν ἔκφερε τοῖον.
εἴπατε αἰδοίῃ κεδνῇ τε θυγατρὶ Ξιῶνι,
ἠνίδε σκηπτοῦχος βασιλεὺς σὸς πρᾷος ἱκάνει
ἤδη ἐφεζόμενος τῇ ὄνῳ καὶ πώλῳ ἀγαυῷ,
τέκνῳ ἐόντι ὄνου τῆς μήτρος ὑποζυγίοιο. ὑπόζυγιον.
οἱ δ' ἄνδρες τότ' ἔβαν, καὶ ὄνους τάχα ἤγαγον ἔνθεν.
τάς δ' ἐσθῆτας ἑὰς μαλακὰς ἔκδυνεν ἕκαστος,
ἡδ' ἐπ' ὄνων μάργων στόρεσαν χροὶ ὅττι τάχιστα.
εἵματα καὶ πολλοὶ ἐν ὁδὸν βαλὸν ἔνθα καὶ ἔνθα.
οἱ δ' ἄλλοι πτόρθους ἔταμον μεγάλων ἀπὸ δένδρων.

καὶ

In urbem veniens asinæ insidet Iesus,
Et cantionibus populus celebrat regem novum.

CVm sanctam Solymorum Christus ad urbem iter faciens
Ad Olivarum montem, cui Bethphage nomen, venisset,
Tunc ita duos ministros allocutus est discipulos:
Itote confestim in vicum, qui ante vos (simè
Jacet, & asinum tardigradum reperietis quàm ocyſ-
Matrem cum pullo, vinculis quam ligârunt viri
Illic, solventes autem mihi adducite huc illos.
Si verò quispiam hominum vos quid forsan interro-
Huic respondentes verbis dicite rursus, (gârit,
Dominum vestrum Jesum his indigere,
Et protinus tunc vobis asinam & pullum dimittet.
Hæc autem oportebat omnino illic omnia fieri,
Ut impleretur Zachariæ Prophetæ
Verbum, scitè antea quod protulit tale.
Dicite venerandæ & inclytæ filiæ Sion,
Ecce sceptrigerus Rex tuus mansuetus venit
Jam, insidens asinæ ac pullo eximio
Filio existente asinæ matris subjugalis. (linc.
Viri autem tunc ibant, & asinos mox abducebant il-
Vestes verò suas molles exuebat unusquisq; (lerrimè
Et super asinorũ segniũ sternebant corpus quàm ce-
Vestimenta quoq; multi in viam projiciebant hinc
& illinc.
Alij autem ramos secabant grandibus ab arboribus.

Et

καὶ διεσκόρπιζον τοῦτοισιν γὴν στεφανοῦντες.
λαὸς δ' ὃς πρόαγεν μετὰ τ' ἴχνια βαῖεν ὄνοιο.
θυμῷ γηθήσας πρόχεεν μελίγηρυν ἀοιδὴν,
τὸν βασιλῆα νέον κλείων τοίοισιν ἔπεσσιν.
εὐδαίμων ἔστω υἱεὺς ἁγίοιο Δαβίδου.
τῷδε θεὸς τελέσειεν, ὅ τι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
ἦλθ' ἐπιθυμητὸς κήδη ἀπὸ πάντα σκεδάζων.
τοὔνεκεν αἰνῶμεν θεὸν ὑψιμέδοντ' ὀπὶ καλῇ,
ἠδὲ νέῳ ὡσαννὰ ἀείδωμεν βασιλῆι.

ΕΝ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ τῆς παρουσίας, ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ῥωμαί. ιε.

ὑπόθεσις.

Ημετέρην πρὸς νουθεσίην σύμπαντα γέγραπται,
ἔθνη κλείουσιν τοὔνεκα πάντα θεόν.

Εἰν ἁγίῃσι γραφῇς ὅσα ἔνθα γέγραπται,
νουθεσίην ποτὶ ἡμετέρην ἐγράφθη ἅπαντα,
ὄφρ' ἡμεῖς διὰ τλημοσύνης ἁγίης, χαρίεσσης
ἠδὲ παρηγορίης γραφέων τὴν ἐλπίδ' ἔχωμεν,
τλημοσύνης δ' ἐγὼ ἠδὲ παρηγορίης σὺν ἁπάσης
παμμεδέοντα θεὸν λιτανεύω χεῖρας ἀνασχὼν,
ὥσκεν ὁμοφρονεῖν ἐν χριστῷ ὔμμι διδοίη,
ὄφρ' ἕνα θυμὸν ἔχοντες ἀεὶ, ἁγνῶς μιᾷ αὐδῇ
σεμνολογῆτε θεὸν τὸν τοῦ χριστοῖο τοκῆα.

Et dispergebant hisce terram coronantes.
Populus a. qui praibat, & post vestigia incedebat asini,
Animo gaudens promebat dulcem cantilenam,
Regem novum celebrans hujuscemodi verbis:
Felix esto filius sancti Davidis.
Huic Deus perficiat, quicquid animo suo molitur.
Venit desideratus aerumnas omnes discutiens,
Ideoq; laudemus Deum in excelsis regnantem voce
Et recenti Hosanna canamus regi. (pulchra,

DOMINICA II. ADventus, Epistola Roman. II.

Summa.

Nostram ad institutionem cuncta scripta sunt;
Gentis celebrant propterea universæ Deum.

IN sacra scriptura quacunq; hinc inde scripta sunt,
Commonefactionem ad nostram scripta sunt o-
Ut nos per tolerantiam sanctam, gratam (mnia.
Et consolationem scripturarum spem habeamus.
Patientia autem ego, & solatij omnis
Ubiq; regnantem DEUM precor manus sublevans,
Ut unũ eundemq; sensum in Christo vobis largiatur.
Quo unum animum habentes semper, castè una voce
Celebretis DEUM Christi parentem.

Domi-

κυρίε ἡμετέρε τε παυδωμάτοιο ἄνακτος,
τέυνεκεν ὑψιμέδοντα ἀλλήλες ἀμφαγαπᾶτε,
ὡς καὶ ὑμᾶς μεγάλως μέγας ἀμφαγάπησεν Ιησᾶς,
εἰς δόξαν κυδός τε θεε δωματοῖο γονῆος.

Τᾶτο δὴ ἐξ ἀυδῶ νημερτὲς Χριςοῦ Ιησᾶν
τὸν σωτῆρα, διδάσκαλον ἀμφιπολόντε γλυκεῖης
τῆς ἀειραρέσεως Αβραάμῳ πατρὶ δοθείσης,
εἵνεκ' ἀληθείας θεε ἀψόφε ἐργέσης,
ὄφρα βεβαιώσῃ καὶ ἐπαγγελίας, ἣν ἐγόνησιν
ἡμετέρης θεὸς ἄς παρέδωκε πάροιθε πατρί,
καὶ τὸ θεᾶ ἔλεος σεμνοὺ κλείωσι τὰ ἔθνη,
θνησκειῶν νομικῶν ἔργωντ' ἀδίδακτα ἔοντα,
ὥστερ ψαλμοχαρὴς αἰδοῖος ἄειδε προφήτης
τέυνεκεν ἀλλοδαποῖς σε ἐν ἔθνεσι σεμνολογήσω,
καὶ κυδος τεὸν ἄσομαι ἀκαμάτως ὀπὶ σειλῇ.
καὶ πάλιν αὖτε λέγει, θεὸν ἔθνεκα κλείετε ἀγνόν.
πάντες καὶ λαοὶ ὑμνεῖτέ μιν ἐν χθονὶ πάσῃ.
θέσπελος Ησαΐας φήσιν κἠ ταυτὸ προφήτης,
ῥίζα φίλη ἔσαι πολιοκρατέοιο Ιεσσαί,
ἠδὲ ὁ ἀνισόμενος κρατέειν ἐθνῶν ὀνομαζῶν,
τῷ ὄπι θαρσαλέως θήσουσι καὶ ἐλπίδα ἔθνη.

Τὸν δὴ θεὸν θάρσος γναίζομαι αἰὲν ἐοντα,
ὑμᾶς πληρῶσαι εἰρήνης λυσιμερίμνε,
ἠδὲ χαρᾶς πάσης διὰ πίστος ὀβριμοθύμε
πνεύματος ἐν ἁγίε δυνάμει ἵν' ἔχητε βέβαιον
ἐλπίδα καὶ καθαρὸν τὸ σωτειδὲς, κτῆμα φέρισον.

ΕΤΑΡ

Domini nostri omnipotentis regis.
Idcirco benevoli vos invicem diligite,
Quemadmodum & vos ardenter magnus dilexit
Ad gloriam decusq; Dei potentis patris, (Jesus.
Illud autem dico verè Christum Jesum
Salvatorem, praceptorem ac ministrum fuisse
Circumcisionis Abrahamo patri data
Propter veritatem Dei mentiri nescientes amabi-
Ut & ratas faciat promissiones, majoribus (lem;
Nostris Deus quas dedit antea de ipso,
Et Dei misericordiam insignem celebrent gentes,
Cultuum legalium operumq; ignara existentes.
Veluti Psalmis delectatus venerandus cecinit Pro-
pheta:
Propterea peregrinas te intergentes celebrabo,
Et gloriam tuam canam indefesse voce pulchra.
Et iterum dicit. Deum ô gentes celebrate castum,
Et omnes populi hymnis laudate ipsũ in terra omni,
Divinus Esaias inquit ad eundem modum Propheta:
Radix delecta erit cani Jessæ,
Et qui surgit ad imperandum gentibus illustribus.
Hoc super confidenter collocabunt & spem gentes.
Deum verò fiduciæ supplex precor semper existentem
Vos ut repleat pace curas solvente,
Et gaudio omni per fidem magnanimam.
Spiritus in sancti virtute, ut habeatis firmam,
Spem & puram conscientiam, possessionem optimam.

Ὑπόθεσις.

Σήματα ἐξαυδᾶ Χριστὸς πυμάτοιο χρόνιο,
ἐν χθονὶ, οὐλύμπῳ, ἠδ' ἁλὶ ἐσσόμενα.

Πολλὰ ἐν ὑψορόφῳ σημεῖα ὕπερθεν ὀλύμπῳ
ὄψεσθε. θνήτοι ποτὲ καὶ παντοῖα γενέσθαι,
λαμπρὸν ἐπεὶ φάος ἐκλείψει κλυτοῦ ἠελίοιο,
καὶ δίας μήνης τηλαυγέος αἴγλη ὀλεῖται,
καιόμενοί τε κομῆται, ἄστρα τε λαμπετόωντα
τῆς κρίσεως πυμάτης θνητοῖς σημεῖον ἔσονται.
καὶ τότε ἀργαλέον πόλεμον λαοῖσιν ὁ λαὸς
τεύξει, καὶ ἑτέρου ἕτερος πόλιν ἐξαλαπάξει.
καὶ τῶν ἀνθρώπων φρένας ἕξει πένθος ἄλαστον.
πολλοὶ καὶ χαλεπῇσιν ἀποψύξουσι μεριμνῇς.
παντοίων ἀνέμων τότε καὶ θύσουσιν ἀῆται.
σμερδαλέον πνοιῆς μυκήσεται αἶα καὶ ὕλη
κύματα καὶ τροφόεντ' ἀνορούσει ὅμοια ὄρεσσιν,
ἀκρόταται κορυφαὶ μεγάλου νεύσονται ὀλύμπου
πάσα φύσις καὶ κτίσμα ὅλου κόσμοιο τρομήσει.
καὶ τότε οὐρανόθεν Χριστὸς λαοσσόος ἥξει
σὺν πλήθει ἁγίων τε καὶ ἀγγελικῶν θεραπόντων,
ἔνδοξος δυνάμει μεγάλῃ ἀρετῇ τε ἀγαυῇ.
αὐτὰρ ὅταν τοιαῦτ' ἄρχῃ γίνεσθαι ἅπαντα

χαίρε-

Luc. 21.

Summa.

Signa enumerat Christus ultimi temporis
In terra, cœlo, & mari futura.

Multa in excelso signa superiùs Olympo
Videbitis, ô mortales, aliquando & multiplicia
Splendidum nam lumen deficiet præclari solis, (sieri.
Et diva Luna longè latæq; lucentis splendor peribit,
Flagrantesq; cometæ, & astra splendentia.
Judicij extremi mortalibus signum erunt.
Et tunc difficile bellum populis populus
Struet, & alterius alter civitatem evertet.
Et hominum mentes occupabit luctus intolerabilis.
Multi quoq; præ gravibus deficient curis.
Omnigenorũ ventorũ tunc & impetum facient pro-
Horribiliter flatibus remugiet terra & sylva, (cella.
Fluctusq; ingentes assurgent similes montibus,
Summi vertices ingentis concutientur Olympi.
Universa natura, & creatura totius mundi contro-
miscet.
Et tunc de cœlis Christus populorum servator veniet
Cum multitudine sanctorumq; & angelicorum mi-
nistrorum.
Gloriosus potestate magna, virtuteq; inclyta.
At verò cũ talia cœperint fieri omnia,

χαίρετε τῷ θυμῷ καὶ βλέψατ' ἐς οὐρανὸν εὐρύν.
ἔκλυσις ὑμετέρων πασῶν γὰρ ἐπῆλθε μεριμνῶν.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἐφθέγξατο εἰκόνα τοίην.
ἀλλ' ἄγετ' ἐς σύκην καὶ δένδρεα πάντα ὁρᾷτε,
ταῦτα ὅταν φύῃ τὸ πρῶτον φύλλα καὶ ὄζους,
ἴστε συνεγγὺς ἐμεθέρεος καματώδεος ὥρας.
οὕτως ἐν νεφέεσσιν ὅταν τὰ δὲ σήματ' ἴδητε,
ἐγγίζειν γινώσκετε οὐρανίην βασιλείαν.
ὑμῖν δ' εὐφρονέων νῦν ἀτρεκέως ἀγορεύω.
τοῦτο γένος μερόπων ἀνδρῶν ὅλον οὐκ ἀπολεῖται.
πρὶν τὰ γένηται, ἃ ὔμμι θεοπρόπεων κατέλεξα.
οὐρανὸς ἀστερόεις καὶ χθὼν εὐρεῖα ὀλοῦνται.
αὐτὰρ ἔπη, τὰ ῥεουσίμου ἐκ στόματος, μὴ ὀλεῖνται.
ὔμμι δ' ἐγὼ πυνικῶς ὑποθήσομαι: αἶκε πίθησθε,
ἐνδυκέως ὑμῖν μελέτω νύκτας τε καὶ ἦμαρ,
μή πωγ' ἠὲ ποτῷ γλυκερῷ καὶ λυσιμερίμνῳ,
ἠὲ τροφῆς ὀδύνησι βαρυνθῇ ἄγαν φίλον ἦτορ,
καὶ τότε κεῖν' ἦμαρ κατμάρψῃ αὐτίκα ὑμᾶς,
σμερδαλέον μέγ' ἐὸν τοῖς δυσσεβέεσσιν ἅπασι.
καρπαλίμως γὰρ ἐφήξει ἀνελπίστως θ' ἅμα κεῖνος
ἠδ' ἐπ' ἐπιχθονίους, ὡς γρίφος, ὁρούσει ἅπαντας.
νήψατε γοῦν λιτανεύοντες θεὸν ὑψιμέδοντα,
ἐκφεύγειν κακά τόσσα, καὶ εὐθύμως προπάροιθεν
βήματος ἀργαλέου στῆναι σωτῆρος Ιησοῦ.

ΕΝ ΤΗ ΤΡΙΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
τῆς παρουσίας, ἐπιστολὴ ἐν πρώτῃ
Κορίν. δ.

ὑπό-

Gaudete omninò, & intuemini in cœlum amplum.
Liberatio vestrarũ omnium n. advenit arumnarũ.
Sic sanè locutus protulit similitudinem talem.
Sed agite ficum & arbores omnes inspicite,
Ha quando producunt primùm folia & ramos,
Nostis, propè esse messis laboriosa tempus.
Sic in nubibus ubi hæc signa videritis,
Adventare cognoscite cœleste regnum.
Vobis autẽ benè cupiens nunc vere dico. (non peribit,
Hoc genus distinctas voces sonantium virorũ totum
Priusquam hæc fiant, quæ vobis vaticinans dixi.
Cœlum stellatum & terra spacioſa peribunt,
Sed verba, quæ fluunt meo ex ore, non interibunt.
Vos autem ego diligenter monebo, si obtemperaveri- (tis.
Sedulo vobis curæ sit noctes q; & dies
Ne quando aut potu dulci curas solvente,
Aut cibi gravaminibus oneretur nimis dilectum
Et tunc ille dies comprehendat statim vos, (cor,
Terribilis admodum existens impijs omnibus.
Celeriter enim superveniet insperate q; simul ille,
Et super terrenos tanquam rete ruet omnes.
Jejunate igitur precantes Deum in alto regnantem,
Ut effugiatis mala tanta, & intrepidè coram
Tribunali gravi consistatis servatoris JESU.

DOMINICA III. ADventus, Epistola 1. Cor. 4.

Οἰκονόμον χρὴ ἔμεν πιστὸν καὶ ἄοκνον ἅπαντα,
ἐστὶ κριτὴς νόμιμος μοῦνος ἀεὶ ὁ θεός.

Τοῦτο λογιζέσθω περὶ ἡμῶν θνητὸς ἕκαστος,
ὅττι μὲν οἰκονόμοι πέλογεν σωτῆρος Ιησοῦ,
οἰκονομοῦντες ὁμοῦ μυστήρια ἱρὰ θεοῖο.
τοῦτο δ' ἐν οἰκονόμοις τοῦ χρήματος ἀλλοτρίοιο
πᾶσιν ζητεῖται, πίστοι ἵνα ὦσιν ἀληθῶς,
γνόντες ὅσα γνῶναι πρέπει, ἀκαμάτως τε πονοῦντες.
αὐτὰρ ἐμοὶ ἐλάχιστον ἔφυ κρίνεσθαι ὑφ' ὑμῶν,
ἠὲ τινῶν ἄλλων, ὡς οὐδ' ἀνακρίνω ἐμαυτὸν
οὔτι σύνοιδα ἐμοὶ οὐδ' ἐν τῷ δ' εἰμὶ δίκαιος.
μοῦνος ἀνακρίνει ἐμὲ κύριος ἀστεροπητής.
τοὔνεκα μηδὲ πρὸ τοῦ καιροῖο τι κρίνετε ἄλλους,
ἄχρις ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος ὀλύμπου
κοίρανος ἔρχηται, ὀρθῶς ὃς πάντα δικάσσει,
ὃς καὶ κρυπτὰ σκότους εἰς φῶς περίφαντον ἐπάξει,
καὶ φανερώσει ἅπαντα, ὅσα φρεσὶ βυσσοδόμευσαν
ἄνθρωποι μέροπες δόλιον μάλα ἦτορ ἔχοντες.
καὶ τότε εὐκλείην, κατὰ μοῖραν, ὀπάσσει ἑκάστῳ
ἀτρεκέως ὁ θεὸς δυνατὸς καὶ ἄμεμπτος ὑπάρχων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. ια.

ὑπό-

Oeconomum oportet esse fidelem & impigrum omnem,
Est judex legitimus solus semper Deus.

Hoc existimet de nobis mortalis unusquisq;,
Quòd quidem dispensatores simus Salvatoris
Dispensantes simul mysteria sacra Dei. (Jesu,
Hoc verò in dispensatoribus facultatum alienarum
Cunctis requiritur, fideles ut sint verè,
Scientes quæ novisse convenit indefessèq; laborantes.
Sed mihi minimum est judicari à vobis,
Aut quibusvis alijs, ut neq; judico me ipsum.
Nihil conscius sum mihi, non autem in hoc sum ju-
Solus judicat me dominus fulminator. (stus,
Propterea ne ante tempus judicetis alios,
Donec à summo vertice nivosi Olympi
Dominus veniat, rectè qui omnia judicabit,
Qui etiam occulta tenebrarum in lucem perspicuam
adducet,
Et manifestabit cuncta, quæ omnia sunt moliti
Homines diversis vultibus præditi, dolosum valdè
cor habentes.
Et tunc gloriam, pro ut decet, dabit unicuiq;
Verè Deus, qui potens est & inculpatus.

EVANGELIUM,
Matth. 11.

Πέμπον δὲ πρὸς Χριστὸν Ἰωάννου μαθητάς,
οἱ δὲ λέγουσιν, σκηῖ ὅσα κλύον καὶ ἴδον.

ΘΑύματα σωτῆρος κλυτὰ ὡς ἐνόησεν Ἰησοῦ
θεῖος Ἰωάννης εἱρκτῆ ἐνὶ ἠερόφοιτι,
αἶψα δύω σφετέρων πολίμνην παρέπεμψε μαθητῶν,
ὅππως πυθόμενοι σαφέως τοίοισιν ἔπεσσι.
τιμὴν ὁ ἐρχόμενος ῥύσῃς πέλη, ἦέ νυ ἄλλον.
μίμνωμεν βεβαίοιο χρῄζοντες σκηπτοῦχον ἄνακτα;

Τοῖς δ' ἀπαμειβόμενος θεῖος υἱὸς εἶπεν Ἰησοῦς.
εἴποντες πάλιν αὖ καταλέξατε ταῦτα γεραιῷ
κλειτῷ Ἰωάννῃ ὅσα ἐνδατὰ ὁρᾶτε χρήεσθον.
τυφλοὶ δέρκονται γλυκερὸν φάος ἠελίοιο.
ὡς ἔλαφοι, κεραοὶ σκιρτῶσιν χωλοὶ ἄνολβοι.
κωφοὶ ἀκοτμότατοι σοφοῖς ἔασιν αὐλὸς κλύουσι.
καὶ καθαρίζονται λεπρῶν ταλαπείριοι ἄνδρες,
νεκροὶ ἐγείρονται, ἧς ἔλλαβε μοῖρα κραταιή.
καὶ πτωχοῖς εὐαγγέλιον κηρύσσεται ἱερόν.
ἔστι καὶ ἀτρεκέως εὐδαίμων θνητὸς ἐκεῖνος,
ὅστις ἐλπίδα νῷ ὅλῃς ἐμὸν ἐς θεσπρόπον ἐμεῖο.

Ὡς εἰπὼν ὁ Ἰωάννης πρὸς φάσκε τῷ ὄχλῳ.
τίπτε ἴκεσθε βεβαὶ ἐς ἔρημον δεῦρο ἰδέσθαι;
μῶν βάλεσθε ἰδεῖν κάλαμόν τινα ἔνθα καὶ ἔνθα
ἰσχύι ὑπ' ἀνέμοιο σαλεύμενον λιγυροῖο;
ἢ ἔλθεσθε ὁρᾶν βεβαὶν εἱμένον εἵματα λεπτά;
οἱ δὲ καταχόμενοι λεπτῇ ἐσθῆτι φαεινῇ

ἐν τοῖς

Mittuntur ad Christum Iohannis discipuli,
Illi autem dicunt ibi quæcunq; audierant & viderant.

Miracula Servatoris inclyta ubi cognovisset Jesu
Divus Joannes carcere in tenebroso,
Statim duos de suis ad ipsum misit discipulis,
Ut percontarentur certò talibus verbis:
Tunc venturus liberator es, aut quempiam alium
Expectemus humani generis sceptrigerum regem?
His autem respondens Dei filius dixit Jesus:
Euntes rursum narrate isthac honorando
Claro Joanni, quæ hic cernitis fieri.
Caci aspiciunt dulce lumen Solis.
Velut cervi cornuti saltant claudi miseri,
Surdi infelicissimi suis auribus rursum audiunt.
Et mundantur leprosi miseri viri.
Mortui resurgunt quos detinuit mors valida.
Et pauperibus Evangelium annunciatur sanctum.
Estq; verè beatus mortalis ille,
Specie abjecta qui non offenditur mea.
Sic cùm dixisset, de Johanne loquebatur populo.
Quid venistis homines in desertum huc videre?
Num vultis videre arundinem aliquam hinc inde
Viventi quassatam striduli?
Aut cupitis videre hominem indutum vestimentis
Induti verò molli veste splendida. (mollibus?

ἐστὸς ἐϋσεβέων μεγάρων ἀφέξεται ἀνάκτων.
ἢὲ ἰδεῖν ὑμᾶς θυμὸς κέλεται ἄνδρα σοφήτην;
τοῦτο δ' ἔγωγ' ὑμῖν μάλα νημερτὲς καταλέξω,
ὅστις ἀνὴρ ἀγίων σοὶ πάντων δὴ σοφητῶν
ὧδε γε δὴ βιβλίοις ἐρεῖς σοὶ τόδε γέγαπται.
σοῦ σοπάρεστιν ἐμὲ πέμπω ἐγὼ ἄγγελον ὠκύν,
ὄφρα τοι ὁδὸν εὐθυτὴν σοέσθην σέο θέλω.

ΕΝ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
τῆς παρουσίας, ὑποτολὴ Φιλιππησίους.

Ὑποθεσις.

Εὐσεβέων ὑπεικάσαι, καθυμίνῃ σοσσόχλῳ
ἀνθρώποις πᾶσιν χρὴ φανερὸν ἔμμεναι.

ΧΑίρετε αἰὲν ἀθανάτῳ θεῷ εὐφρονι θυμῷ,
ἠδὲ πάλιν καὶ ταυτὸ λέγω νωῖ, χαίρετε αἰέν.
ὑμετέρη ὑπιεικεια θνητοῖσιν ἅπασι
γνωσθήτω. καὶ γὰρ τὸ κυρίῳ ἐγγὺς ἔλθωσις.
μήτε ἄγαν τῇ ἀπιστείᾳ σρόσχεσθε τὸ ἦτορ.
ὑμετέρη ἢ σοσσόχη κυδαλίμητε δέησις,
ἠδ' εὐχωλοσυνῃ, κλίνεσω χάριν θεῷ ἀνδρὶ
ἀκαμάτῳ, γνωρίζέσθω σοὸς τὸν θεὸν αἰέν.
Εἰρωνὴ ἢ θεὸς, καρδίης χαρὰ ἀγνὴ ἔξσα,
ἣ καὶ πάντα νόον βρότεον νικᾷ σοφίηντε,
φρουρείτω φρένας ὑμετέρας καρδίας τ' ἐρέωσας,
ὀφρι μὴ σωσιμβίῃ κακὰ πάντ' ἐν ῥύσῃ Ιησῦ.

ΕΤΑΡ.

Intra benè munitas ædes degunt regum,
Aut videre vos animus jubet virum Prophetam?
Hoc autem ego vobis perquam verè dicam,
Hic vir sanctos omnes excellit Prophetas.
Ita enim in libris sacris de eo scriptum est:
Te ante meum mitto ego nuncium velocem,
Ut tuam viam dirigat ante te divinam.

DOMINICA IIII. ADventus, Epistola Philipp. 4.

Summa.

Piorum mansvetudinem, venerandamq; precationem, Hominibus omnibus decet conspicuam esse.

Gaudete semper in immortali Deo lato animo
Et iterum & idem dico nunc, gaudete perpetuò
Vestra lenitas mortalibus cunctis
Nota sit. Nam domini propè est adventus.
Nec nimium increduliate torqueatis cor.
Vestra autem precatio & glorioſa oratio,
Et benignitas celebrans gratiam Dei
Voce indefessa nota fiat apud Deum semper.
Pax verò Dei, cordis lætitia sancta existens,
Quæ etiam omnem rationem humanam vincit sapi-
Custodiat animos vestros, cordaq; dilecta. (entiaq;
Fortiter propulsans mala omnia in liberatore JESU.

EVAN-

Ιωάν. α.

ὑπόθεσις.

ἐκ πόλεως λαὸς πρὸς Ιωάννην ἱερῆας.
πέμπει, ὅδ' εὐθύνει κυρίῳ ὁίμον ἑῷ.

Εἶπεν Ιωάννης τόδε μαρτύριον μεγάθυμος.
ἤματι τῷδ', ὅτε ἐκ Σολύμων ἱεροῦ πτολίεθρου
λευίτας τε καὶ ἀρητήρας πέμψεν ὁ λαὸς,
ὄφρα μιν εἴρωνται μύθῳ τοιαῦτα λέγοντες.
εἰπέ σὺ εἰρομένοις ἡμῖν, σὺ τίς ἐσσὶ ἀληθῶς;
ψευδόμενος δ' οὐδὲν βαπτιστὴς ἀντίον ἤυδα.
τοῦ βροτέοιο γένους σωτὴρ οὐκ εἰμὶ ἔγω γε.
δεύτερον αὖτ' ἀπαμειβόμενοι ἐρέεινον οἱ ἄνδρες.
ἐσσὶ σὺ Ηλίας ὁ θεηγόρος; εἶπε δὲ αὖτις.
Ηλίας ὁ θεοπρόπος οὐκ ἐγώ εἰμι ἄμωμος.
τοῦτο δ' ἐπειδὴ ὁμῶς καὶ ἀναίνετο, αὖτ' ἀγόρευον.
φράζεο ἄμμι σαφῶς, σὺ τίς εἶ φίλε, μήδ' ἐπίκευσον
μηδὲν, ὅπως μάλ' ἐτήτυμα ἀγγέλλωμεν ἐκείνοις
ἀνδράσι κυδαλίμοις, ἡμᾶς δυερ' οἱ προέηκαν.
Ως φάσαν οἱ ἄνδρες. βαπτιστὴς δ' αὖτις ἔειπεν.
ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔγωγε βοῶντος φωνὴ ὑπάρχω.
κυρίου ἀρχήγου ζωῆς εὐθύνετε οἶμον,
ὡς πάρος Ισαΐας ἀγήρευσεν θεῖος ὁ μάντις.
ἄγγελοι οἵδε δ' ἔσαν κακοέργων ἐκ Φαρισαίων.
κερτομίοις δ' ἔπεσιν ποτί μιν τὸ μῦθον ἐνίσσον·

τίπτε

EVANGELIUM,
Johan. I.

Summa.

Ex urbe populus ad Ioannem sacerdotes
Mittit, ille verò dirigit Domino viam suo.

Dicebat Joannes hoc testimonium magnanimus
Die illo, quando ex Solymorum sancta civitate
Levitas & ac Sacerdotes misit populus,
Ut ipsum interrogarent verbis talia dicentes.
Dic tu quærentibus nobis, tu quis es verè?
Mentiens verò nihil Baptista vicissim dicebat:
Humani generis Salvator non sum ego.
Secundò iterum excipientes interrogabant viri:
Es ne tu Elias ille deiloquus? dicebat autem rursus:
Helias divinus vates non sum inculpatus.
Illud verò cum similiter quoq; negaret, rursum dicebant:
Dic nobis verè, tu qui sis, amice, nec cela-
Quidquam, ut prorsus vera nunciemus ijs
Viris celebribus, nos huc qui præmiserunt.
Sic locuti sunt viri, Baptista vero rursus dicebat:
In deserto ego clamantis vox sum,
Domini autoris vita dirigite viam,
Quemadmodum antea Esaias dixit divinus vates.
Nuncij illi verò erant improbis ex Pharisæis.
Mordacibus autem verbis ad ipsum hunc sermonem loquebantur:

Cur

τίπτε σὺ βαπτίζῃς μὴ ἐὼν χριστὸς πολυΐδριος,
οὐδ' ὁ ἐυφρονέων Ηλίας, οὐδ' ὁ θεσπέσιος;
Τοῖς αὖ βαπτιστὴς πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
βαπτίζω μὲν ἔγωγ' ἀνθρώπους ὕδατι λευκῷ.
ἐν δὲ μέσῳ ὑμῶν ἤδη ἕστηκεν ἀληθὴς
ῥύτης, ὃν μηδεὶς ὑμῶν γινώσκει ἁπάντων.
ὅστις καὶ παρ' ἐμοὶ ταχέως ἔπεται καίπερ ὀπίσθεν,
ἔσκεν ὅμως πρὸ ἐμεῦ πάντα χρόνον, ὅ καὶ ἔγωγε
ἄξιος ὃ πέλομαι λῦσαι τὰν ἱμαντα ποδοῖν
γίνετο ταῦτα πέραν τοῦ Ιορδάνου, ἐν πολυφήμῳ
Βηθαβαρᾷ, ὅθι βάπτιζεν κήρυξ προκέλευθος.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ τοῦ χριστοῦ, ἀπόλυσις Τιτ. γ.

Ὑποθεσις.

Τὸ χρηστὸν θεοῦ ἐξ ἐρέβεος ἐρρύσατο θνητοὺς,
ἐλθὸν ἐς οὐρανίαν τοῦ χθόνα ἀνόθεν.

Ἀτὰρ ἐπὶ ἐφάνη τὸ χρηστὸν πάλιν ἄνεισεν,
καὶ τὸ φιλάνθρωπον θεοῦ ἡμετέρου μέγ' ἀγητόν.
οὐχ ὅσιων ἔργων ἕνεκ' ὅσ' ἐρρέξαμεν ἡμεῖς,
ἀλλ' ἔλεον καθ' ἑὸν μέγαν ἡμᾶς ἐξεσάωσε
καλλίρροῃ διὰ βαπτισμοῦ τοῦ ὕδατος ἁγνοῦ,
ἠδὲ τροπῆς ἱερῆς τοῦ πνεύματος ἰσθείου, ἀνάκτων
ὅπλι χέεν λιπαρῶς ὅπι ἡμᾶς εἵνεκα χριστοῦ
σωτῆρος φίλου ἡμετέρου τοῦ ἀλεξικάκοιο,

γεγον.

λύτρ

Cur tu baptizas, cùm non sis Christus multiscius;
Nec sapiens Elias, nec Propheta?
His verò iterum Baptista prudens respondit;
Baptizo quidem ego homines aqua candida,
Sed in medio vestrùm consistit verus
Liberator, quem nemo vestrum cognoscit omnium.
Hic etsi me citò sequitur à tergo;
Erat tamen ante me omni tempore, cujus etiam ego
Dignus non sum, ut solvam ligulas calcei.
Accidebant hæc trans Jordanem in celebri
Bethabara, ubi baptizabat præco præcursor.

IN DIE NATALIS DOmini, Epistola Tit. 3.

Summa.

Clementia Dei ex Erebo liberavit mortales;
Veniens in spaciosam terram cœlo.

SEd postquam apparuit benignitas longè præstantissima;
Et humanitas Dei nostri valdè admiranda,
Non sanctorum operum gratia, quæ feceramus nos,
Sed misericordiam juxta suam ingentem nos benè
Optimum per Baptismum aquæ sanctæ, (salvavit
Et renovationem sanctam Spiritus Dei æqualis;
Quam effudit largiter super nos propter Christum
Servatorem dilectum nostrum malorum propulsatorem;

Redem-

λύτρῳ ὅπως κείνοιο δικαιώθεντες ἀγαυῷ
κληρονόμοι βίου αἰδίου κατ' ἐλπίδα ὦμεν.
πίστος ὅλως λόγος οὗτος ἔφυ κατὰ πάντα βέβαιος.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Λουκ. β.

Ἀπόθεσις.

Μήτηρ παρθενικὴ τίκτει φίλον υἱὸν Ἰησοῦν
ἀγγελικὸς κλείει χάρματα τόσσα χορός.

Καὶ παρὰ Αὐγούστου τοῦ Καίσαρος εὐρυμέδοντος
ἐντολὴ ἐξῆλθεν, βροτοὶ ὄφρα κατ' αἶαν ἅπασαν
πάντες ἀπογράψωνται, ὅσοι νέοι ἠδὲ παλαιοί.
ἡ δὲ ἀπογραφὴ ἦν πρώτη, ὅσαν ἐμβασιλεύσῃ
τῇ Συρίᾳ ὁ Κυρήνιος ἡγεμονὸς πολυφόρβῃ
οἳ δ' ἀνέβαν ταχέως πρὸς ἐὸν πτολίεδρον ἕκαστος,
ὄφρα διδῷ ῥέζηθ' ὥσπερ προσέταξε μονάρχης.
τῆς Μαρίης δὲ πόσις σεμνῆς ὁ γεραιὸς Ἰωσήφ
ἐκ πόλεως Γαλιλαίης, Ναζαρὲθ, ἐς πτολίεθρον
σκηπτούχοιο Δαβίδ, τῷ Βηθλεέμ οὔνομα, ἦλθεν,
οὕνεκα ἔγγονος ἦν τοῦ ἀγακλειτοῖο Δαβίδου
αὐτόθι δ' ὡς ἔσκεν τῇ μνήστῃ σὺν παράκοιτι
τῇ Μαρίῃ χαρίεσσῃ κυοφόρῳ τότ' ἐούσῃ,
δὴ τοθ' ἕκητι θεοῦ χαρίεσσα ἐπήλυθεν ὥρα,
τῇ προφόωσδ' ἐλθεῖν χριστὸν πεπρωμένον ἔσκε.
μήτηρ οὖν ἁγνὴ βροτῷ οὔποτε ἀνδρὶ μιγεῖσα,
υἱὸν ἔτικτε φίλον, πολυήρατον εἶδος ἔχοντα,

Redemtione ut illius justificati inclyta
Haredes vitæ æternæ secundum spem simus.
Fidelis omninò sermò hic est per omnia firmus.

EVANGELIUM,
Luc. 2.

Summa.

Mater virgo parit charum filium Iesum,
Angelicis celebrat gaudia tanta choris.

ET ab Augusto Cæsare latè regnante (sam,
Mandatum exijt, homines ut per terram univer-
Omnes describerentur, quotquot essent juvenes ac
senes.
Hæc autem descriptiò erat prima, cùm regnaret
In Syria Cyrenius dux pascuosa. (quisq;
Illi verò ascenderunt statim ad suam civitatē unus,
Ut daret faceret q; sicut edixerat Monarcha.
Mariæ verò maritus casta senex Joseph
E civitate Galilææ Nazareth, in civitatem
Sceptrigeri Davidis, cui Bethlehem nomen, venit,
Propterea quòd ex genere esset inclyti Davidis.
Illic verò cum esset desponsata cum uxore
Maria gratiosa, qua tunc erat pragnans,
Tunc voluntati Dei grata supervenit hora,
Qua in lucem venire Christum decretum erat.
Mater igitur sancta, mortali nunquam viro mixta,
Filium peperit charum, amabilem formam habentē;

καὶ μὲν λύκοισιν φάρεσι κάλυψε τάχιστα,
ἐν φάτνῃ ἔβλητ'. καὶ γὸ χάρην ἕνεκα λαῶν
κεῖθι ἀγερμώων, τόπον ἐν ξεινῶν μὴ ἔχεσκον.
ἀμφὶ δὲ βουκόλοι ἦσαν ἀταλφρονες ἀνέρες ἄλλοι
νομῆες ἐν ἀγρῷ ἀολλέες ἦσαν.
νυκλὶ φυλάσσοντες τὴν ποίμνιν, τοῖσι παρέστη
ἄγγελος ἐρανόθεν, ὦφθη τῷ χροὶ εἶμα φαεινὸν
ἐσσάμενος, σέλας λαμπτὴν ἀκλινὲς ἀπ' αὐτοῦ.
τοὺς δὲ νομῆας ἔλε τρόμος ἄγγελον εἰσορόωντας.
ἐρεθίνιος δὲ νέος τοίην ἀνέσκετο φωνήν.
μὴ ταῖς ὑμετέρῃσι μὴ φρεσὶ δείδετε λίην.
ἀγγελίην γὸ ἐγὼν ὑμῖν φέρω ἔξοχ' ἀρίστην,
τὴ τέρψονται ἀεὶ γηραὶ κὴ θυμὸν ἅπασαν.
ὔμμι γὸ ἀνδρομέοιο γόνος γεγένηθ' ὁ σωτὴρ
σήμερον ἐν πολέεσσι κλειτοῖο Δαβίδος ἄνακτος.
τοῦτο δὲ νῶϊ ἡμῖν τέκμωρ καὶ σῆμα ἐσεῖται.
κείμενον ἐν φάτνῃ εὑρήσετε παῖδα νεογνόν,
ἀμφὶ καλῷ χ' ἁπάλῳ χροὶ σπάργανα λεπτὰ ἔχοντα.

Ὡς φάτο ἠδυεπὴς. ταχέως δ' ἐφάνη πολὺ πλῆθος
ἐρανίης στρατίης σὺν καλὰ ὅσσαν ἰείσης,
ἀμβροσίῳ δ' ἤθεῳ ταύτῃσι μέλποντο ἀοιδαί.
κυρίῳ ὑψιμέδοντι θεῷ κλέος ἔσσ' ἀγαθόν,
ἠσυχίη τ' ἐπὶ γῆς, καὶ ἀνθρώποις θυμὸς ἀκηδής.
ταῦτα δὲ μελπόμενοι ἄνεβαν πολὶ μακρὸν ὄλυμπον.
μολπῇ δὲ γλυκερῇ μέτα ἴαχεν ἠέρος εὐρύς.
οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον μηλοβοτῆρες.
δεῦτε φίλοι ἄνδρες νῦν βῶμεν ἐς ἄγλαὸν ἄστυ.

ὄμμα.

Et ipsum candidis linteis involvit ocyßimè
In præsepio q̃ posuit, nam propter populos
Ibi congregatos locum in diversorio non habebant.
Sub dio pernoctantes verò pastores in agro frequen-
Noctu custodientes gregem, his abstitit (tes erant,
Angelus de cœlo circum corpus veste lucida.
Indutus, relucebant splendentes radij ab ipso,
Pastores autem cepit tremor Angelum intuentes.
Cœlestis verò juvenis talem emisit vocem:
Ne vestris in pectoribus metuatis valdè,
Nunciam enim ego vobis affero longè optimum.
Quo delectabuntur semper generationes in animo
Vobis n humani generis natꝰ est salvator (universe,
Hodie in civitate inclyti Davidis regis.
Hoc verò nunc vobis indicium & signum erit:
Positum in præsepi invenietis puerum recens natum,
Circa pulcrum ac tenerum corpus fascias tenues ha-
(ingens multitudo [bentem,
Sic dicit suaviloquus confestim: autem apparuit
Cœlestis exercitus, pulcram vocem emittentis,
Divinam verò Deo hanc canebat cantilenam:
Domino altipotenti Deo gloria sit ingens, (securus,
Tranquillitas q̃ super terram, & mortalibus animus
Hæc autem postquam cecinissent, ascenderunt in ex-
celsum olympum,
Cantu verò dulci multum resonabat cœlũ spaciosum,
Ad se invicem autem dicebant ovium pastores:
Agite cari viri, nunc eamus in splendidam urbem,

Τόμμασιν ἡμετέρῃς ἵνα θέσπαλα ἔργα ὁρῶμμι,
ἄμμιν ἀ ἐρεμνόθεν δήλωσε θεὸς πολύολβος.
ὡς ἦ ἴσαν πόλιν εἰς ἱερὴν, ὅθι ἄυλιον ἔσκεν,
ἔυρεν ἐκεῖ Μαρίλλην τε καὶ ἀνέρα, καὶ βρέφος ἱερὸν
κείμμενον ἐν φάτνῃ, καθάπαξ πάρος ἄγγελος εἶπε.
τοῖς δ' ἄνδρεσσιν ἐνὶ φρεσὶν θέσσιν ὁ θυμὸς ἰάνθη,
ἠδ' ἅμα κήρυξαν πᾶσι παισὶν ἄπανθ', ὅσσ' ἄκουσαν
θαῦμα καὶ εἶχεν ἀκούοντας πᾶσι παισὶν ἅπαντας
αἰδόιη Μαρίη ἦμάλις ἐνὶ θυμῷ ἔθηκε
ῥήματα πάντα, καὶ ἐν φρεσὶ μερμήριξεν ἑκάστα.
οἱ ἦνομῆες ἔβαν σφέτερον πολὶ ποίμνιον αὖλις,
ὑμνοῦντες θεὸν ἕνεκα τῶν δ' ὅσ' ἴδον καὶ ἄκουον.

ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΗΣ κυρίας γενεσίας, ἀπόλυσις Τιτ. β.

Ἐπόθεσις.

Ἡ χάρις ἀθανάτοιο θεοῦ σύμπασιν ἐφάνθη,
ὄφρ' ἁγίως ζῶμμεν κόσμῳ ἐν ὑλομμένῳ.

Ὤφελιμος χάρις ἀϊδίοιο θεοῖο ἐφάνθη
σύμπασιν ἀνθρώποις, ὃ ~~ἐπὶ~~ χθονὶ σῶον ἔδωσι,
παιδεύσασ' ἡμᾶς, ἵν' ἀνοσιόμμοι ἀσεβῆσαν
πᾶσαν, καὶ χθονίας ὁρμὰς ὁλοάς τε ὀρεξῆς.
ζώμμεν σωφρόνως ὁσίως τ' ἐν κόσμῳ ἀνάγνως,
ἐλπίδα ἵμμερον πολιὸν ἔχοντι θυμῷ,
καὶ μεγάλης δόξης νόστον μεγάλοιο θεοῖο.

ὑμεπ-

Oculis nostris ut divina opera intueamur,
Nobis quæ cœlitus manifestavit Deus prædives.
Cum autem ivissent civitatem in sanctam, ubi sta-
bulum erat, (erum.
Invenerunt ibi Mariam, & virum, & infantem sa-
Jacentem in præsepi, quemadmodum angelus antea
dixerat.
Viris autem in pectoribus animus lætatus est. (dierant.
Et simul divulgarunt de puero omnia, quæcunq; au-
Admiratio etiã tenebat audiẽtes de puero universos,
Venerãda Maria verò maximè in animo reponebat
Verba omnia, & in præcordijs meditabatur illa.
Pastores abibant suũ ad gregem rursus, (audierant.
Hymnis celebrantes Deum ob illa, quæ viderant &

FERIA II. NATALIS DOMINI, Epistola Tit. 2.

Summa.

Gratia immortalis Dei omnibus apparuit,
Vt sanctè vivamus mundo in perdito.

Salvatoris gratia æterni Dei apparuit
Cunctis mortalibus, qui super terra cibum edunt,
Castigans nos, ut abnegantes impietatem
Omnem, & terrenas libidines, perniciosasq; concupi-
Vivamus scitè sanctèq; in mundo profano, (scentias
Spem firmam expectantes hilari animo,
Et eximiæ gloriæ reditum magni Dei

ὑμετέρῃ ῥύσῃ τὸ λητῴῳτατο Ἰησοῦ,
ὃς καὶ ἀπὸ Φαύλων ἡμέων πεφείσεται ἑαυτόν,
ἐκ πάντων πασέων ἡμᾶς ἵνα ἔρι παύσας, ἰφθίμος ἥρως
ἠδ' ἔτι ἀγνίζῃ λαὸν ὠβριόεσσαν ἀπ' αὐτῆς,
ὥ ἵνες ἔννυχα ἔργα μελῃ φρεσὶ. Ταῦτα πίφαυσκε,
ταῦτα παραίνῃ ἀεὶ, καὶ ἔλεγχε πάντας κατὰ κόσμον.
μηδεὶς δυσεβέως νεότητα τελῶ ἀθετέτω.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ἰωάν. α.

ὑπόθεσις.

Ἀτρεκέως ὁ λόγος θεὸς ἦεν ἅπαντα κυβερνῶν,
ὃς φύσιν ἀνθρώπων εἵλετο σὰρξ χθονίων.

Ἦν λόγος ἐν δεχῇ περὶν ἔμβροτα φῶτα ἁλυσκεν,
καὶ χθόνα πυρφόρον, καὶ πάντ', ἐν τοῖσιν ὄζει.
ἠδ' ὁ λόγος ἦεν ὑψιμέδοντι θεῷ μάλιστα αἰεί.
παντοκράτωρ γὰρ ἦεν θεὸς ἀτρεκέως λόγος ἦτορ.
καὶ διὰ τὰ πάντ' ἄπνοα καὶ πνείοντα τέτυκται.
νόσφιν ἄτερ ἦ λόγου τοῦδ' ἄλλο τετυγμένον ἔστι
ἀνθρώπων, ὅσα γῆ καὶ ἐν οὐρανῷ, ὅσα τέτυκται,
ἔμφυτος ἐν κόσμῳ ζωὴ πέλεν, ἠδὲ καὶ αὕτη
ἦεν ὀλιγοδρανέων θνητῶν φάος ἔξοχ' ἐρίσσον
σιγῇ ἐν αἴγλησιν ἐνὶ σκότεϊ ἠερόεντι.
ἀλλ' ἀεσιφροσυνῃς σκότος οὐχ ὑπέδεκτο ἐκεῖνο.
ἦν τις ἀνὴρ Δαίμων ἐν ἐρήμῳ νόσφι πολήων,

ὡ ἵνα

Nostri liberatoris ac redemtoris Jesu.
Qui & pro improbis nobis tradidit semetipsum,
Peccatis omnibus nos ut fortiter salvaret.
Et propterea mundaret populum peculiarem sibi,
Cui lege congruentia opera curæ sunt in animo. Hæc loquere,
Hæc admone, semper & argue malos ut decet.
Nemo impiè juventutem tuam despiciat.

EVANGELIUM,
Johan. I.

Summa.

Verè verbum Deus est omnia gubernans,
Quod naturam hominum induit terrenorum.

ERat verbum in principio, antequam esset nivosus Olympus
Et terra frugifera, & omnia, in his quæcunq; sunt,
Et verbum apud regnantem in alto Deum manebat
Omnipotens n. erat Deus verè verbū hoc. (semper:
Et per hoc omnia non spirantia & spirantia facta sūt
Absq; verbo autem hoc nihil factum est
Omnium, super terra & in cœlo quæcunq; facta sunt,
Insita in ipso vita erat, & hæc (tissimum,
Erat infirmorum mortalium lumen multo præstan-
Resplendens suis radijs in tenebris obscuris,
Sed præstultitia tenebræ non receperunt illud.
Erat quidam vir degens in deserto seorsim à civibus

ὧ ἵνι τὄνομα ἔσκεν Ἰωάννης ὃς ἵκανεν
ὅπως μαρτυρίαν περὶ φωτὸς τοῦ ἀγορεύσῃ.
οὐχ ὅδε φῶς τὸ ἀληθές, ἀλλ' ἵνα πείσῃ ἅπαντας
ἀνθρώπους ὠκυμόρους ὑφ' ὅρκια πιστὰ ἕκαστον
μαρτυρίης τοῦδ' ἕνεκα φάος ἀκλινέσιν ἐπὶ
πνοιῇσιν ἀλικήσιν· ὁ φωτίζει βροτὸν ἄνδρα ἕκαστον
ζῶντα ἐπὶ χθονὶ βαθυαιερίῃ μητέρι μήλων.
ἐν κόσμῳ δ' ἦεν κόσμος ἔην τόδε, καὶ δὲ ὁ κόσμος
ἔκαρπος δι' τοῦδε τέτυκτο, ἀτὰρ μὴ ἀνέγνω
ποιητὴν σφέτερον καὶ ῥύσιν κόσμος ἀπτῆς.
εἰς ἴδιον κτέαρ ἦλθεν ἀπ' ἐλύμποιο καρήνων,
οἱ δ' αὐτὸν ὑποχοὶ ἐὸν μὲν δέξαντο πονηροὶ
ὅσοι δ' εὐσεβέως τε καὶ ἀγνῶς ἔλλαβον αὐτόν
τοῖσιν ἔδωκε θεὸς ἔμμεν ἐρικυδέα τέκνα.
ἐλπίδι ἐν πιστῷ οἳ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἔθηκαν,
ὃ βροτέῃ σαρκὸς τε καὶ αἵματος ἐξηγέοντο
ἀνθρώποις κάνοι, ἄτερ ἀθανάτοιο θεοῖο.
ἠδ' ὅδε ἐσαρκώθη ἄγιος λόγος, ἄμμιν ὅμοιος
τὸν φύσιν ἠδὲ δέμας πάμπαν, φαύλας κακίας δ' ἐ.
ὅμμασιν ἡμετέροις ἴδομεν κλέος αὐτοῦ ἀγαυὸν
μονογενοῦς καθαρῶς παιδὸς θεοῦ αἰὲν ἐόντος.
τοῦ μὲν ἀπὸ στόματος σιγὴν χάρις ἠμείψατο,
ἠδὲ ἀληθείας ζαθέης πέρι πᾶσιν ἔειπεν.

ΕΝ ΤΗ ΚΤΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ
χωρέθλια τοῦ κυρίου, ὁπισθεν
Γαλ. δ.

ὑπὲρ

Cui nomen erat Joannes, qui venit
Ut testimonium de lumine isto diceret.
Non is lumen illud verum erat, venit autem ille,
Virorum citò morientiũ generi ut ostenderet illud,
Vera hæc erat lux, radys suis (quemlibet
Spiritualibus quæ illuminat mortalem hominem,
Viventem super terra homines pascente matre oviũ
Spacioso autem in mundo erat hæc, & mundus
Frugifer per hanc factus est, sed non cognovit
Opificem suum & redemtorem mundus incredulus.
In propriam possessionem venit de Olympi verticibus,
Illius autem subditi non ipsum receperunt perversi,
Quicunq; autem pieq; & sanctè susceperunt eum,
His dedit potestatem Dei fieri præclaros filios,
Spem suam fideliter qui in nomen ejus posuerunt,
Non sanguine humano, carneq; non sunt geniti
Homines isti, sed ex immortali Deo.
Et verè carnem induit sanctũ Verbum, nobis simile,
Natura & corpore omninò, tristib. autẽ peccatis non
Oculisq; nostris vidimus gloriam ejus inclytam,
Unigeniti ceu filij DEI sempiterni,
Cujus quidem ab ore refulgebat gratia amabilis,
Et veritatis divinæ plenus fuit omnis.

DOMINICA POST NATALEM Domini, Epistola Galat. 4.

ὑέα πέμψεν ἑοῦ θεὸς ἐκ μεγαώτα γυναικός,
ὡς τὸ νέμῳ ἡμῖν πνεῦμα δικαιοσύνης.

Τοῦτο δ' ἔγωγε λέγω, Γαλάται ἐλεύθεροι ἀδελφοὶ, εἰσὶ δ' οἱ κληρονόμοι τῶν ἐπαγγελιῶν ὑπὸ παιδαγωγὸν ὄντες, μεταξὺ τοῦ δούλου καὶ τοῦ κυρίου διαφέρει οὐδὲν, κύριος ὢν μὲν τῶν πάντων περ ἁπάντων. ἀλλ' ὑπὸ τροφοὺς ἐπιτρόπους τε οἰκονόμους κεῖται ἡβηδὸν ἐόντι παιδὶ, τὸν ὄρσε πατὴρ πολύμηλος. ὣς τὸν καὶ ἡμεῖς ὅτε νήπιοι ἦμεν ἐπ' ἤμῳ, ὑπὸ στοιχεῖα κόσμου ἐδουλεύομεν ἐφετμῇ. ἀλλ' ὅτε ἦλθε χρόνου βουλῇ πατρὸς ἐννεσίῃσι, πέμψε μιν ὀπαδὸν θεὸς υἱὸν ἐπὶ γαῖαν ἀπήμονα, ὄφρα γένηται ἐκ γυναικὸς, ὑπὸ κατὰ τὸν νόμον εἶναι, ὄφρα τοὺς χαλεπῷ ὑπὸ ζυγῷ νόμῳ αὖτε σαώσῃ, καὶ ἡμεῖς υἱῶν ἐρατῶν τὰ πρῶτα λάβωμεν. ὡς δ' ὅτι ἐστὲ ὅλως ἐλευθέρα φίλτατα τέκνα, πέμψε θεὸς τὸ πνεῦμα ἑὸν πολυπρήστορα υἱὸν εἰς ἡμέτερα, κράζον μεγάλ' Ὄφρυϊ θυμῷ· ἡμέτερος φίλος ἐσσὶ πατὴρ, θεὲ, πάντα κυβερνῶν· ἐσθλὸς ἔην θεὸς, υἱοὶ δ' εἰσὶν ἅπαντες. εἰθ' υἱοὶ, καθαρῷ χαρὴ ἡμᾶς τοῦτο θρέψασα, ἐν Χριστῷ καὶ κληρονόμοι θεοῦ ἐσμὲν ἀληθῶς.

ΤΑΓΓΕΛΙΟΝ, λθκ. β.

Filium misit suum Deus natum ex muliere,
Vt distribuat nobis Spiritum justitiæ.

HOc autem ego dico, Galatæ, dilecti fratres,
Dum hæres puer est, differt nihil
A servo, Dominus existens solus possessionum licet
Sed subditus in œconomis & curatoribus (omnium.
Usque ad tempus illud, quod definivit pater prudens:
Sic etiam nos; cùm infantes adhuc essemus,
Difficilis legis nobis imperabat mandatum,
Sed cum veniisset tempus consilio prædestinatū bono,
Tunc unigenitum suum Deus filium misit,
Natum ex muliere, ut sub valida lege esset,
Ut duræ obnoxios legi rursus salvaret,
Et nos filiorum dilectorum primas partes accipere-
mus. (filij,
Nunc autem quando estis omninò præclari carissimè
Misit Deus Spiritum sui multum dilecti filij
Pectora in vestra, clamantem valde lato animo:
Noster carus es pater, ô Deus cuncta gubernans,
Nemo igitur servus est, sed filij sunt omnes,
Si autem filij, quemadmodum scriptura nos hoc docet,
In Christo etiam hæredes Dei sumus verè.

EVANGELIUM.
Luc. 21.

Sum-

Τῇ Μαρίῃ Συμέων πτῶσιν τεκμηραίεται αἰπὴν,
ἠδὲ προφῆτις ἐκεῖ Αννα πάρεστε γυνή.

Οἱ τόκεες γεραροὶ δὲ ὑπερφιαλῶς ἀγάσαντο
ταῦθ', ἃ περὶ σφετέρου ἀγορεύετο παιδὸς Ιησοῦ.
εὐλογέων δ' αὐτοῦ κλυτὸς Συμέων ὁ γεραιὸς,
καὶ χρείων Μαρίην κεδνὴν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
υἱὸς ὅδ' ὃν τίκτες φίλος, οὐδενὶ ἀνδρὶ μιγεῖσα
μήτερ παρθενικὴ, εἰς πτῶζιν κεῖται ἀληθῶς,
ἠδ' ἐς ἔγερσιν ἐν Ισραὴλ πολλοῖσι βροτοῖσιν,
εἰς τέκμωρ τ' ἔσεται, κατὰ τοῦ πάμπολλοι ἐροῦσι,
τῆς μεγάλης χάριτος θείης ἀδίδακτοι ἐόντες.
σὺν ψυχὴν ἐρατὴν δὲ ἄορ διελεύσεται ὀξύ,
ὅππως ἀνθρώπων ἄῤῥητα νοήματα πολλῶν
δηλῶνται, τὰ πάρος κεκρυμένα ἦσαν ἅπασιν.
Ην δὲ γυνή τις ἐκεῖ, τῇ τοὔνομα Αννα, προφῆτις
φανουὴλ θυγάτηρ πατέρος κλυτοῦ, ἐκγεγαῶτος
τοῦ γενεῆς Ασσὴρ, χαλεπὸν τὴν γῆρας ἵκανεν.
ἕπτα δ' ἔτη βίοεν καθαρῶς, φίλον ἄνδρα ἔχουσα,
χήρα ἔμιμνεν ἔπειτ' αἰὲν μεχρὶ γήραος οὐδῷ,
ὀκτὼ μὲν δεκάδας καὶ τέσσαρ' ἔτη γεγονυῖα,
ναῷ εὐπήκτῳ δ' ἀεὶ (ὡς θέμις) ἱερὰ ῥέξε
σωφρονέουσα καὶ εὐχομένη νύκτας τε καὶ ἦμαρ,
ἥ γ' ἐλθοῦσα ἐς εὔοδμον περικαλλέα ναόν
εἰν ὥρᾳ ταύτῃ. θεοὶ ἤνεε φερτάτῃ αὐδῇ.
καὶ περὶ νηπιάχου τοῦδ' εἶπε βροτοῖσιν ἅπασιν,

Summa.

Mariæ Simeon ruinam vaticinatur gravem,
Et prophetissa ibi Anna præsto est mulier.

PArentes venerandi autẽ vehementer mirabãtur
Illa, quæ de suo dicebántur filio Jesu.
Benedicens autem illis inclytus Simeon senex,
Et vaticinans ad Mariam venerandã verbũ dixit:
Filius hic, quẽ peperisti, dilectus, nulli viro mista,
Mater virgo, in lapsum positus est verè,
Et in resurrectionem in Israël multis mortalibus,
In signumq; erit, contra quod a permulti loquentur.
Ingentis gratiæ divinæ ignari existentes.
Tuam ánimam caram verò ensis pertransibit acutus,
Ut hominum abditæ cogitationes multorum,
Patefiant, quæ antea occultæ erant omnibus.
Erat autem mulier quædam ibi cui nomen Anna pro-
Phanuelis filia patris celebris, nati ex tribu Aser prophetissa.
E familia Ásser, molesta quam senectus incesserat,
Septem verò annos vixerat caste, carũ virũ habens,
Vidua mansit postea semper usq; ad senecta limen;
Octo quidem decades & quatuor annos nata.
Templo in benè fabricato autem semper, ut fas erat,
Sacrificabat,
Temperanter vivent & orans noctesq; & dies.
Hæc autem veniens in fragrans pulcrum templum,
In hora illa, Deum laudabat optima voce,
Et de infante hoc loquebatur mortalibus cunctis,

Qui

οἵτινες ἐν Σολύμων πτολέθρῳ λύτροσιν ἔμιμνον,
ἣν θεὸς οὐράνιος πάτρεσσ' ἁγίοισιν ὑπέστη.
μήτηρ δ' ὡς τέλεσεν θεὸς ἐν νόμῳ ὅσσ' ἐκέλευσε,
καρπαλίμως ἀνὰ δώματ' ἔβαν ποτὶ ἀγλαὸν ἄστυ
Ναζαρὲθ εὔπυργον Γαλιλαίης ἀμπελοέσσης.
ἤυξανε δ' ἰσόθεος θαλερὸς παῖς, ἠδὲ τῇ ἀλκῇ
πλῆτο θεοπνεύστω σοφίῃ τε καὶ ἱμεροέσσῃ.
ἀμφὶ γὰρ αὐτῷ ἐὴν ὁ θεὸς χάριν ἶφι ἔθηκε.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΤΟΜΗΣ τοῦ κυρίου ἐπιστολὴ Γαλ. γ.

ὑπόθεσις.

Παιδευτὴς ἡμῶν ὁ νόμος πρὸς Χριστὸν ὑπάρχει,
ὃς διὰ πίστιν ἔφυ ἡμετέρη ὁσίη.

Πρὶν δ' ἔλθη πίστις φίλον εἰς σωτῆρα Ιησοῦς.
ἀτρεκέως ὑπὸ τὸν νόμον ἐφρουρούμεθα πάντες
συγκεκλεισμένοι, εἰς πίστιν χαρίεσσαν ἐκείνην.
τὴν φανερωθῆναι χρὴ ἔπειτ' ἐσορῶσαν Ιησοῦν,
ἠδὲ δικαιοσύνην διὰ μοῦνον τόνδε λαβοῦσαν.
ἡμέτερος γοῦν παιδευτὴ ὁ νόμος πέλει ἐσθλὸς
πρὸς Χριστοεν. χειρῶν ἡμᾶς ἅμα ἠδὲ διδάσκων,
ὄφρα δικαιωθῶμεν ὅλως ἐκ πίστιος ἱρῆς.
αὐτὰρ ἐπὶ πίστις πολυήρατος εἰσαφίκανεν.
οὐκ ἔτι παιδευτῇ ὑποτασσόμεθα κρυόεντι.
πάντες γὰρ θεοῦ ἐστὲ ὑπερπάτου ἀγλαὰ τέκνα.

ἐν

Qui in Solymorum urbe redemtionem expectabant,
Quam Deus cœlestis patribus sanctis promisit.
Mater verò cum perfecisset in lege, quæcunq; Deus
Cùm domum ibant in splendidam urbem (præcepit,
Nazareth benè munitam Galilææ vitiferæ.
Crescebat autem Deo æqualis floridus puer, & robore
Implebatur divino, sapientiaq; amabili:
Circa enim ipsum suã Deus gratiã firmiter ponebat.

IN DIE CIRCUMCISIONIS Domini, Epistola Galat. 3.

Summa.

Pædagogus noster lex ad Christum est,
Qui per fidem est nostra sanctitas.

PRiusquam autem veniret fides dilectum in Salva-
Verè sub lege custodiebantur omnes (torem,
Conclusi, in fidem gratiosam illam,
Quam manifestari oportebat deinceps, intuentem
Et justitiam per hunc solùm accipientem. (Jesum,
Noster igitur pædagogus lex est bonus
In Christum, subjugans nos simul & docens,
Ut justificemur omnino ex fide sancta.
Sed postquam fides multum dilecta venit,
Non amplius magistro subditi sumus rigido
Omnes enim Dei estis supremi splendidi liberi.

ὃν τῷ ἀλεξικάκῳ λυτρωτῇ χριστῷ Ἰησοῦ.
πάντες γὰρ θείῃ ὀϊ ἐβαπτίσθητε κελεύσῃ,
τὸ χριστοῖο δικαιοσύνῃ ὀπηδμῴοι ἐσέ.
ἡ χάρις ἴση ἔφυ τοῖς πιστεύουσιν ἅπασιν.
οὐδὲ διαφερίσις ὄπι βροτῶν κατ' ἀπείρονα γαῖαν
ἴσοι ἔασιν Ἰουδαῖοι χ' ἕλληνες ἀγαθοὶ,
οἱ δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, ἄνερες ἠδὲ γυναῖκες,
ἐστὲ γὰρ εἷς πάντες σωτῆρι ἐν ἀγνῷ Ἰησοῦ.
εἰ δ' ἡμεῖς νῦν χριστέος μεγαλώνυμοι ἐστὲ,
ἐστὲ καὶ Ἀβραάμου μεγαθύμου φαίδιμα τέκνα,
κληρονόμοι τε ὁμῶς κατ' ἐπαγγελίην θεοῦ ὀρθοί.

διαθήκην οὐ γνώσεσθε Jewish prophecy

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Λουκ. β.

Ὑποθεσις.

Ὀγδόῳ ἐρχομένῳ ὠδῖνα μνήσατο παιδὸς,
ἱερὸν εἰσιδόντα τέκνωμα, λαὸς ὁμῶς.

Ὠγδοον ἦμαρ ὅτε ἡ εὐπλόκαμος τέλεσε ἠώς,
τῷ θέμις ἔσκε κοῦρον παῖδα ἰσόθεον ὠθίσαι
Ἑβραίων κατὰ ἦθεα, δὴ τότε ὄνομα αὐτὸ
Ἰησοῦν κίκλησκον ἕκηλοι θεοῦ μεγάλοιο,
τῷ δὲ γὰρ ὀνόματ' ἔξον ὁμαρπλήδην ἐκάλεσσε
παιδίον ἀγγελικὸς θεράπων θεοῦ εὐρυμέδοντος,
πρὶν κεδνὴ Μαρίη μιν σύλλαβε πότνια μήτηρ.

ΕΝ ΤΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ
κυρίου, ὑπόκωλα Ησαΐ. ξ.

In malorum profligatore redemptore Christo JESU.
Omnes enim, divino qui baptizati estis jussu,
Christi justitia induti estis,
Gratia eadem est credentibus universis.
Nec distinctio est hominum in infinita terra.
Aequales sunt Judæi & Græci illustres.
Servi & liberi, viri & mulieres.
Estis quoq; Abrahæ magnanimi clari liberi,
Heredes ó, simul juxta promissionem legitimi.

EVANGELIUM,
Luc. 2.

Summa.

Octavo cœlestia circumciditur die filius,
Sanctum ipsi datur nomen, Salvator populi.

OCtavum diem cum pulcri coma absolvisset aurora,
Quo fas erat recentem puerum Deo æquum circumcidere,
Hebræorum juxta consuetudinem, tunc nomen ejus
JESUM vocabant voluntate DEI magni.
Hoc enim nomine nominatim appellaverat
Puerulum angelicus minister Dei in alto regnantis,
Antequam inclyta Maria ipsum concepisset veneranda mater.

DOMINICA EPIPHANIAE
Domini, Epistola Esa. 60.

Ἀλλόδαπόί ποθ' ἑλόντα πρὸς Ἕλληνας ἄνακτας,
δῶρα φέροντες ἑῷ κυρίῳ ἱσταμένῳ.

Φωλίζω Σολύμων ἀναμόμφων πολίεθρον.
Φωλίζω μὲν ἔγωγ' ἓν δὲ τέρυν αὖθις ἀείδω μολπ-
ῇ γὸ σὺν Φάῳ, ἀγχίθεον νιὸν ἧκεν Ἰησῆς,
ἠὲ κλέῳ ἱμερόεν σοί κυρίᾳ ἐξεφαάνθη.
ἠνίδε γὸ χθόνα εὐρύχορον σκότῳ ἀμφικαλύπτῃ,
πανπόδα πύστε λεὼς δνόφῳ περόεν κατακρύπτῃ.
αὐτὰρ νιὸν βασιλῆος φανερώθη χρειὼς ἁπάντων.
ἠδὲ αὐτὸ ἤδη πρίπυσι δόξα φάανεν.
ἠδὲ πορόσσυντα ἕθνη σῷ ἐν ἠθεῖ φωΐ,
ἠδὲ ἐνὶ ἀγλαίῃ τεῇ εὐγλύεες βασιλῆες.
ἔρχεο ἀκηρεβῶς πάππαινε τὰ ὄμματ' ἀνοίγων,
ἀγχὶ μολόν σοι ἀολλέες ἔπτοι ἐπῆλθον ἅπαντες,
τηλόθεν ἐξ ἀΐδης γαίης ἤξασι τὰ τέκνα,
θυγατέρες ἦ ἀναρήσασι τεαὶ σθένεϊ ἐγλύς.
ἠὲ τότε τέρψῃ ἐνὶ φρεσὶ σῆς πιαυΐτας θεωρῶν,
θαὔμάζόν τε χαρήσε) ἐν ἠθεσι φίλου κύρ,
ὅτ' ἔπισε πλήθῳ τρέψῃ ἀλὸς ἀτρυγέτοιο,
ἠὲ λαοί τε ἠὲ ἔθνεα ἰλυδὸν αὐλὴ ὄκονται.
ἠὲ γὸ σπερύψῃ πλήθῳ μογερῶν σε καμήλων,
ἠδὲ δρομὰς ἐκ τ' Μαδιὰν ΓηΦάρτ' ἐρεάσης.
ἐκ τ' καρποφόρω Σάβζῃ ἤξασιν ἀολλεῖς, Regenerati
εὐοδμὲν λίβανον χρησίτ' ἐρέοντα φέροντες, to Isai'ons
ἠὲ κλείσασι θεὸν πᾶσαι ἰέντες, stem

ΕΓΑΡ.

Summa.

Peregrini aliquando venient ad Christum reges,
Munera afferentes suo Domino Deo aquali.

Illuminare ô Solymorum benè habitata civitas,
Illuminare quidem ego adhuc secundo iterũ cano.
Etenim tuum lumen divinum nunc venit Jesus,
Et gloria desiderabilis tibi Domini apparuit.
Ecce enim terram spaciosam tenebræ tegunt,
Omnigenosq; populos caligo tenebrosa obvelat.
Sed tibi nunc rex manifestatus est Christus omnium.
Et illius jam illustris gloria illuxit.
Et ambulabunt gentes tuæ in jucunda luce,
Et in splendore tuo nobiles reges.
Veni accuratè contemplare oculos aperiens,
Prope ad te congregati illi venerunt omnes.
Procul ex peregrina terra venient filij tui.
Filiæ autem resurgent tuæ te prope.
Et tunc delectaberis in præcordijs tuis talia videns,
Admiransq; gaudebit in pectoribus dilectum cor,
Quando ad te multitudo convertetur maris infru-
Et populi atq; gentes gregatim mox venient. (ctuosi,
Nam teget multitudo laboriosorum te camelorum.
Et cursores è Madian & Epha amabili,
E frugifera Saba venient frequentes,
Fragrans thus, aurumq; amabile afferentes,
Et celebrabunt Deum pulcram vocem emittentes.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
Ματθ. β.

Ὑπόθεσις.

Ἐκ τῆς ἀντολίης ἔρχονται κύδιμοι ἄνδρες,
ἡ δὲ θεοῦ τέκνῳ δῶρα φέρουσι καλά.

Ὠσγέγαεν σωτὴρ ἐνὶ βήθλεημ ἄστεϊ Χριστός,
Ἡρώδης ὅτ' Ἰουδαίῃ πολύμυλω ἄναξεν·
εἰνίδε δὴ τόδ' ἵκοντο μάγοι σεσοφισμένοι ἄνδρες
πρὸς πτόλεθρον· Σολύμων ἐξ ἀντολίης πολυπύρου,
ἡ δὲ καὶ εἰρόμενοι προσιφώνεον ὧδε πολίτας·
ποῦ βασιλεὺς ἀγαπητὸς Ἰουδαίων ὁ νεογνός,
ἀστέρα τοῦδ' ἴδομεν λαμπρὸν φάος ἐν τῇ ἀγαυῇ
πατρίδι ἡμετέρῃ ἐρατῇ χθονὶ τηλοῦ ἐούσῃ.
καὶ νῦν ὑμετέρην ἱκόμεσθα πόλιν ποτὶ δῖαν.
ὥσκεν ἄνακτα νέον, καθάπερ θέμις ἐστὶ, σέβωμεν.

Ὡς λέγον. Ἡρώδῃ δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
μοῦθον ἐπιδὴ εἴκουσε πόλις καὶ ἅπασα ταράχθη,
ὡς δ' ἄμπνυτο ἄναξ τε καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
ἀρχιερεῖς νομικούς τε ὁμηγυρίσασθαι ἀνώγει,
ἠδ' ἄλλους, ὅσοι ἐν θαμετέπρεπον ἰδμοσύνῃσιν,
ἠδ' αὐτοὺς ἐρεείνετο αἰμυλίοισι λόγοισι,
ποῦ χρὴ Ἰουδαίων γενᾶσθαι κλειτὸν ἄνακτα;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενοι ὁμοθυμαδὸν εἶπον ἅπαντες.
Βεθλεὲμ ἠγαθέη βασιλῆος ἕδος νέου ἐστιν.
οὕτω γὰρ ζάθεος περὶ ταύτης γράψε Μιχαίας.

Εὐκάρ-

EVANGELIUM,
Matth. 2.

Summa.

Ex Oriente veniunt illustres viri,
Et Dei filio munera afferunt pulcra.

CUm natus est servator in Bethleem urbe Christ,
Herodes quando Judæa odium feraci imperavit
Ecce tunc venerunt Magi sapientes viri
Ad urbem Solymorum ex oriente fertili,
Et sciscitantes allocuti sunt ita cives:
Ubi est rex dilectus Judæorum recens natus?
Stellam hujus vidimus splendidum lumen in inclyta
Patria nostra cara terra procul absente.
Et tunc vestram venimus civitatem ad divinam,
Ut regem novum, quemadmodum fas est, colamus.
Sic dicebant. Herodi verò confractum est earum (bata est.
cor,
Sermonem postquam audivit, civitasq; tota pertur-
Cum autem respirasset rex, & in præcordia mens
recollecta esset,
Archisacerdotes, ac legisperitos congregari jubet,
Et alios, quicunq; ibi præstabant scientia,
Et ipsos interrogabat blandis verbis,
Ubi oporteret Judæorum nasci inclytum regem?
Hæc autem respondentes unanimiter dicebant om- (nes:
Bethleem divina regis sedes novi est.
Sic enim divinus de hac scripsit Michæas.

ἐυκάρποιο Ιουδαίης μικρή περ ἐοῦσα,
Βηθλεὲμ, οὐδ' ἔμπης ἐνὶ ἡγεμόνεσσιν Ιούδα,
τυύη μικροτάτη τελέθεις, ἐκ σεῖο γὰρ ἥρως
ἥξει κυδάλιμος δυυάμει ἀρετῇ τε μέγιστος,
ὃς ποιμὴν ἔσεται πιστὸς λαοῖο ἐμοῖο.
καὶ τότ' ἐφ' οἷ καλέσας προσέειπε μάγους ἐρεείνον
Ηρώδης, ὁπόταν σφὶν πρῶτ' ἐφαάνθη ὁ ἀστήρ.
ὡς δ' ἐνόησε χρόνον, φρεσὶ τὴ μέγ' ἐέλδετο γνῶναι,
τοὺς ἀγανῶς προσέειπε, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων.
οἰχόμενοι μάκαδες γεραροὶ πολυφίλτατοι ἄνδρες,
πουδαίως ζητεῖτε ἄνακτα νέον γεγαῶτα,
ἀστὴρ ὃν τὰ πρῶθ' ὑμῖν ἐπέδειξεν ὁ δῖος,
ἑυρόντες δὲ μιν αὖτις ὑπότροποι εἴπατ' ἔμοιγε.
ὄφρ' εἰδώς τις ἔχει μιν ἀγακλυτὸς οἶκος ἢ αὐλή,
ἐρχόμενος καὶ ἐγὼ τιμὰς κείνῳ τότ' ὀπάσσω.

Ως γλώσσῃ μὲν ἔειπε, νόος δὲ οἱ ἄλλο μενοίνα.
οἶδ' ἀντ' ἐκ πόλεως ἔβαν, ὡς κακόεργον ἄκουσαν.
αὐτὰρ ἔπειθ' ὅτε ἐς πεδίον πολύφορβον ἵκοντο,
ἐξαῦτις ἐφάνη ἀστὴρ, ὃν πρόσθεν ἔβλεψαν,
καὶ βραδέως προάγων αὐτοῖς ὁδὸν ἡγεμόνευσεν,
εἰσόκι πρὸς στέγος ὢν πολυήρατον, οὐ προτέρω βῆ,
ἀλλ' ἑστὼς δείξεν δόμον, ἐν τῷ νήπιος ἔσκεν.
τοῖς δ' ἄνδρεσσι μάγοισιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη,
βήσαντές τε θοῶς ὑπὲρ οὐδὸν δώματος εἴσω
παιδίον ἑυρον ἐκεῖ ὑποτίτθιον, ἠδ' ἐρόεσσαν
μητέρα, ἡ πυνικῶς μάλα κήδετο παιδὸς ἑοῖο.

οἱ δὲ

Frugifera Judæ parva quamvis existens
O Bethlehem, neq; tamen inter principes Juda
Tu minima es, ex te enim heros
Veniet glorioſus potentia virtute q; maximus,
Qui paſtor erit fidus populi mei.
Atq; tunc ad ſe vocans alloquebatur Magos quærens
Herodes, quãdo ipſis primũ apparuiſſet ſtella. (noſſe,
Cum a reſciviſſet tẽpus, animo quod valdè cupiverat
Hos blandè alloquebatur, mala in præcordijs moliẽs:
Euntes ê beati, honorandi, longè cariſſimi viri,
Diligenter quærite regem nuper natum,
Stella quem primùm vobis monſtravit divina,
Invenientes autẽ ipſum rurſus reduces dicite mihi,
Ut ſciens, quæ teneat illum inclyta domus, aut aula,
Veniens & ego honores ipſi tunc exhibeam.

Sic lingua quidem loquebatur, animus autem ipſi
aliud cogitabat. (cum audiverant.
Illi vero rurſum è civitate ibant, poſtea quam maleſi-
Sed poſtea, cum in ſolum multa nutriens veniſſent,
Protinus apparuit ſtella, quam prius viderant,
Et tarde præcedens ipſos, via dux erat. (proceſſit
Donec ad tectum conſiſtens deſideratum, non porro
Sed ſtans oſtendit domum, in qua infans erat:
Viris autem Magis in pectoribus animus gaviſus eſt,
Euntes q; celeriter ſuper limen domus intrò
Puerulum invenerunt ibi lactantem, & caram
Matrem, quæ diligenter valdè curã gerebat filij ſui.

οἱ δὲ τάχ' εἰς γαῖαν καταπτάμενοντες τότε πάντες
νηπίῃ ἀσεβέως ἀγνῶς τ' ἄχοντο Ιησῦ.
τῆς χείρεσιν ἔπτατο πίθων ἀπὸ πώματ' ἐλόντες,
ἄσκετα νηπιάχῳ κηὴ κάλλιμα δῶρα ἔδωκαν,
ζευσὸν, κηὴ λίβανον, κηὴ σμύρναν ποικιλόκαυλον.
ἀλλ' ὅτε νὺξ δυοφερὴ κάτεχ' ἀρμονὸν ἀστερόεντα,
ἄνδρας δ' ὕπνῳ ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμῶ,
Ἀφρονέων ὁ θεὸς δι' ὄνειρου ἔδειξεν ἑκάστοις,
χρήσιμον οὐκ εἶναι πολὺ Ἡρώδεω ἀφικέσθαι.
οἱ δὲ θεοπτεύσῳ τότε οὐκ ἀπίθησαν ὀνείρῳ,
ἀρχόμενοι ἑτέρῃ ὁδὸν αὖ πολὺ δῶμα νέοντο.

ΕΝ ΤΗ ΠΡΩΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΕΠΙΦΑΝ. ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Ρωμαί. ιβ.

Ὑποθεσις.

Ἐν χριστῷ κεφαλῇ σώματα πάντες ἑνωθέντες
ἀνθρωποι δὲ θεοῦ ἀγαθῆς ἔργα μέλουσι,

Ὑμμι δ' οἰκείρμῃ θείοιο παραινῶ ἀδελφοὶ
σῶμα παρασῆσαι ὑμῶν θυσίην μεγ' ἀρίστην
ζῶσαν ἀεὶ ἁγέσκουσαν θεῷ εἵνεκα ῥύσιος,
ἐν γνώσῃ θεοῦ αἰδοίῃ πίστιν τε μεσίτην.
τῆς πάθεσιν μὴ χεῖρας κακοῖς τοῦ κόσμου ἀνάγκης.
αὐτὰρ ἔχεσθε νέας ὁρμὰς καθαρὰς τε ὀρέξεις,
ὄφρ' εἰδῆτε, ἃ αἰτήσῃ θεὸς ἀστεργὴς τε
ἐν φοίτῃ νόμῳ, ἠὲ ἐν ἐπαγγελίῃς ἐρεάσῃς.

Illi verò statim in terram procidentes tunc omnes
Infantem piè sanctaq; adorabant Jesum.
Manibus deinde è vasis pocula extrahentes,
Eximia infanti & pulcra dona dederunt,
Aurum & thus, & myrrham versicolorem,
Sed cùm nox caliginosa teneret cœlum stellatum,
Virosq; somnus caperet solvens curas animi,
Benevolus Deus per somnum ostendit illis,
Utile non esse ad Herodem reverti,
Illi verò divinitus inspirato tunc non inobedientes
erant somnio, (bantur.
Ac proficiscentes alia via rursus domum reverte-

DOMINICA POST EPIphania, Epistola Roman. 12.

Summa.

In Christo capite universi corpus unum sumus,
Mortalis verò alterius mortalis verè est membrum.

VOs per misericordiam Dei adhortor fratres,
Vestrum corpus efficiatis ut hostiam venerandã
Videntem, & Deo immortali gratiam semper
In recta fide & cognitione mediatoris JESU,
Ne imitemini affectus & mores mundi impudẽtis,
Sed habetote novos impetus, puras q; appetentias,
Ut sciatis, quid requirat Deus fulminator
In formidabili lege, & in promissionibus jucundis.

ἡ χάρις θ. Διὰ ἐρωνίοιο ἔμοιγε δοθείσης
ἀγγέλου, ὡδὲ καὶ καλέω ὑμῶν ἕν' ἕκαστον,
μὴ πολυπραγμονέειν καὶ ὑπερφρονέειν ὡδὲ μέτρου.
αὐτὰρ σωφρονεύειν ἀσπαίρων ἔργα τε, λόγω τε,
ὡς θλιβὲ ἄλλον ἑκάστῳ ἔδωκε μέρος θεὸς αὐτός
πίστις, ὃς μὲν νέμει ἔυφρονα δῶρα βροτοῖσι,
ποικίλα κῶλα καθὼς βέρτερ' ἐνὶ σώματι θῆκεν,
ἐδὲ ὅμως τὰ ἓ πάντα ἔχει πρᾶξιν ἑκάστοις
ἔτως ἐν χριστῷ πάμπολλοι σῶμα ἓν ἐσμὲν,
ἀλλὰ μετ' ἀλλήλων ἕτερος ἕτερος μέλος ἐόν.

ΣΤΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

Ασκ. β.

Ἐπάθησις.

Ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐλεύσονται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. Λουκ. ιη.

Ἐν Σολύμοις ναῶ μίμνε πᾶις ἐθέλοις Ἰησοῦς,
τὸ δ' ἀγάλλοντα ἱδρυσώμεθα νομικοί. Χάριτων κίεν.

Πάλαι ποτὲ ἐν τῇ ἑορτῇ ἔβαν κατ' ἔθος πολίεθρον
εἰς ἱερὸν Σολύμων οἱ τὸ χρεῖον τοκῆες,
δώδεκα δ' ὡς ἦλθ' ἐτέων παῖς διος Ἰησοῦς.
αὖ τότε βὰν πόλιν εἰς εὐθείελον εὐρυάγυιαν,
ἱερὰ ὄφρα ἐκεῖ ῥέζωσι θεῷ ἐφετμῆς,
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ἑορτὴς ἡμέραι ἐξετέλευτο,
οἰκάδε νοσφισθέντες αὐτὸς φίλον ἦτορ ἀνώγει.
Ἰησοῦς δὲ παῖς Σολύμων ἐνὶ ἄστεϊ μίμνε.
καὶ τὰ πρῶτα γονῆες αὐτὸ μὴ τόδ' ὀνόησαν,
πίστωσαν δὲ μιν ἔμμεν ὁδοιπόρων ἐν ὁμίλῳ,

ἡμέ

Gratiam per cœlestem mihi datam
Admoneo & adhortor vestrûm unumquemq́,
Nesitis curiosi & nimium sapiatis præter modum,
Sed modestiam exerceatis factoq́ sermoneq́,
Prout suam unicuiq́ dedit portionem Deus ipse
Fidelis, qui solus distribuit læta dona mortalibus.
Quemadmodũ multa mẽbra humano in corpore sunt
Neq́ tamen hæc omnia obtinent actionem eandem:
Ita in Christo plurimi corpus unum sumus,
Sed vicissim alterius alter membrum est.

EVANGELIUM,
Luc. 2.

Summa.

In Solymorum templo manet puer bonus Iesus,
Hujus verò mirantur scientiam legis periti.

Paschatis in festo ibant de more civitatem
In sanctam Solymorum Christi parentes.
Duodecim verò cum esset annorũ filius divinus Jesus,
Iterum tunc ibant in civitatẽ ad meridiem positam
Sacra ut ibi facerent Dei jussu (latas vias habentem,
Sed postquam festi dies finiti essent,
Domum redire ipsos dilectum cor jubet.
Jesus verò puer Solymorum in urbe manebat,
Et primùm parentes ejus hoc non animadverterunt
Sed crediderunt ipsum esse viatorum in cœtu,

ἦμος δ' ἠέλιος καταδύσετο καὶ κατὰ κνέφας ἦλθε,
τέκνον ἐὸν ζήτησιν ἐνὶ συλλέσεσιν τε φίλοις τε.
ὡς ἦ ἔνθ' ἐκεῖ πάλαισε λαὸς ἐὸν φίλον υἱὸν ἐφεύρειν,
πένθεϊ ἀτλήτῳ βεβολήατο, ἠδὲ ἄϋπνον
νύκτα ἴαυεν ἄλλων ἢ σφὶν φρεσὶ τετύσετο ὑπῆρχε.
ἀλλὰ μάλ' ἦμος ἄμ' ἠελίῳ λαμπρῷ ἀνίοντι
ἐξαπίνης ἀΐσσουσιν πραπίδας ποσὶν ἐφιβάντες,
ἐς πόλιν ἔυπυργον ἐφικάλλεα αὖθι νέοντο.
ζητέοντες τ' παῖδα καὶ πόλιν ἔνθα καὶ ἔνθα
ἔσχον, μέγα δ' ἀκαλήμης φρεσὶ πένθος ἔχοντες.
ἀλλ' ὅτε ἠελίῳ ἐπέκ τοῖο τρίτη ἐφύετ' ἠώς,
ὑψαίλιον τότε εὗρον ἐὸν τέκος ἔνδοθι ναοῦ
ἥμενον ἐν μέσσῳ νομικῶν τε καὶ ἀρχιερήων,
ὃς μελιηδέα ἐπὶ ἄλλοτε τοῖσι μετήυδα,
βιβλίᾳ ἐξ ἱερῇ καὶ ἀπειρεσίως ἐδίδαξεν,
ἄλλοτε αὖ σιγῶν, ἄλλους ἐρεθίζοντας ἄκουε.
θάμβος δ' εἶχε πάντας μέγα, οἳ ἴδον ἔλυον αὐτόν
εὖ μάλα εἰρόμενον, καὶ ἀμειβόμενον κατὰ κόσμον.
ὡς δὲ μιν ὀφθαλμοῖς τε πῶτα ἴδοντο γονῆες
ἐκπλήαντο μέγ', ἠδὲ μιν ἡ μήτηρ προσέφη πεν.
ἆ ἆ τέκνον ἐμόν, τάδε ἤπιε σὺ ἄμμιν ἔρεξας,
ἡνίδε σὸς πρόβολος παλαπαίομεν ἠδ' ἄμ' ἔγωγε
πάντῃ ζητεμεν σε, γάος τ' θυμὸν ἔδοντες.

Ὡς ἔφαθ' ἡ μήτηρ, τὼ δ' αὖτις ἀμείβετ' Ἰησοῦς.
τί ζητεῖτε με, ὠτοκέες, φίλον ἦτορ ἔχοντες,
οὐχὶ νοεῖτε μ' ἐὸν ἐν πατρὸς δὲ θεσπεσίοιο,
τοῦ πατρὸς ὅσα ἐμοὶ ἔστιν κλυτὰ αἰὲν ἐόντα,

Cùm autem Sol occideret, obscurarenturq; vie,
Filium suum querebant inter cognatos q; amicos q;,
Cùm verò ibi miseri non suum carum filiũ inuenirẽt,
Mœrore intolerabili agitabantur, & insomnem
Noctem transigebant totã, quæ ipsis luctuosa extitit.
Sed valdè manè unà cum sole lucido surgente,
Statim surrexerunt velociter pedibus progressi,
Ad civitatem benè munitam per elegantem iterum
revertebantur,
Querentes puerum per civitatem hinc & illinc
Incedebãt, magnũ præsagis in præcordijs luctum ha-
Sed cùm manè Oriẽs ex hoc tertia esset aurora (bẽtes
Demum tunc invenerunt suum filium in templo,
Sedentem in medio legisperit: & Archisacerdotum,
Qui dulci sua voce quandoq; cum his colloquebatur,
Libro ex sacro & eruditè docebat,
Quando rursus tacens alios loquentes auscultabat.
Stupor autem capiebat mortales ingens, qui audie-
bant ipsum, (tem decenter.
Appositè admodum interrogantem, & respondẽ-
Cùm autem ipsum oculis primùm viderũt parentes,
Consternabantur valde, & ipsum mater compellabat
Vere fili mi, hæc cur tu nobis fecisti?
Ecce tuus pater afflictus, & una ego
Ubiq; quærimus te luctib. animũ exedentes. (Jesus:
Sic locuta est mater. Huic verò iterum respondit
Quid quæritis me, ô parẽtes, carũ cor dolore afficiẽ-
Annõ scitis me oportere negotijs ijs interesse, (tes?
Patris quæcunq; mei sunt inclyti semper existentis?

εἰ ἦ ἀϊδρείᾳ τὼπὶν λόγον ἐξέειπαν. ἴσχε
κἠ τότ' ἔδη ἅμα τοῖς ὡρῇς δώματα δι(ο)ς Ιησοῦς
Ναζαρὲθ εἰς πολεθρὸν τε κἠ (ὡς θέμις ἔσσιν ἅπασι
τέκνοις αἰδεῖσθαι) πειθάρχησ' τοῖσι γονεῦσιν,
ὁτρηρῶς ῥέζων, ὅσα σφὶν κεχαρισμένα ἔσκεν.
ἡ μήτηρ δ' ἧς μῦθον ἀπάντ' ἔνθετο θυμῷ,
νωλεμέως τε κῆ φρένα μερμήριξεν ἐκεῖνον.
Ιησοῦς ἦ ἀέξετο ἡλικίᾳ σοφίῃ τε, ἠδὲ χάρισμα
κἠ φίλ(ο)ις ἔσκε θεῷ χαρίεις τ' ἀνδράσι βροτοῖσι.
Del. Poet.
ἢ ἀνθρ.

ΕΝ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝ. ΕΠΙΣΟΛΗ Ρωμ. ιβ.

ὑποθεσις.

Κλήσεϊ λεμενέτω σφετέρῃ ἄνθρωπ(ο)ς ἕκαστ(ο)ς,
κἠ τὰ ταπεινὰ ὅλως ἐργέτω, ἄκρα φυγών.

Ποικίλα νυῦ θεόθεν, φίλοι, ἄμμι χαρίσματά ἐστιν,
εἰ ἦ προφητείαν τις ἔχῃ, ἁρμοσθέτω αὐτῇ
τῇ διδαχῇ ἱερῇ θείᾳ Ευαγγελίοιο.
πᾶς τις ἔχων τάξιν, τ' τάξι(ο)ς εὖ μελετάτω.
πᾶς τις ὁ παιδεύων, παιδείας πυκνὰ ὀφείλω.
ὅστις νουθετέῃ, τ' νουθεσίης μελετάτω.
πᾶς εὐεργεσίῃσιν ἀσκῶν, μὴ ἔοι πλεονέκτης.
πᾶς τις ὁ εὐθύνων, κεδνός τε κἠ ἔννομ(ο)ς ἔστω.
ὅστις δ' οἰκτείρῃ, μὴ ποιείτω τοῦτ' ἀηδῶς.
ἡ ἀγάπη ἅμα κἠ φιλότης, ἀνυπόκριτ(ο)ς ἔστω.

κἔτλι

Illi verò præ ignorantia hunc sermonem non intelexerunt,

Et tunc ibat una cum illis domum divinus Jesus
Nazareth in civitatem, & (quemadmodum decet
Liberos pios) obtemperabat parentibus. (omnes
Sedulo faciens quæcunq; ipsis grata erant.
Mater autem filij sermonem omnem infigebat animo,
Indefinenterq; in animo meditabatur illum.
Jesus autem crescebat ætate sapientiaq;,
Et carus erat Deo, acceptusq; hominibus mortalibus.

DOMINICA II. POST EPIphaniæ, Epistola Rom. 12.

Summa.

Vocationi immoretur suæ homo quilibet,
Et humilia toto pectore amplectatur, summa vitans.

Varia nunc à Deo, dilecti, nobis dona sunt,
Si verò prophetiam quis habet, congruat hæc
Doctrinæ sacræ divini Evangelij. (hæc curam gerat,
Omnis habens ordinatam functionē, functionis pro-
Omnis erudiens alios disciplinam assiduè curet.
Quisquis adhortandi officio fungitur, adhortationis curam habeat.
Omnis beneficentiam exercens non sit avarus, (esto,
Omnis qui corrigit alios, gravisq; & legis observans
Qui verò misericordiam exercet, ne faciat id gra-
Dilectio pariter & caritas non fucata sit. (vatè.

Mala

φέτλια μισθῶντες, τὰ θεῷ φίλα ἀμφαγαπᾶτε.
ὑμετέρη ἔσω φιλαδελφία ἔννομος αἰέν.
ἐκ θυμοῦ ἕτερος λέτω ἕτερον μέγ' ἀμέμφως.
κλίσιος εἰν ἔργοις ἀ μὴ γίνεσθε ἄεργοι.
πνεύματι ζαόμβροι, σωτεῦς λατρεύοντε καιρῷ.
ἐλπίδι χαίροντες τὰς θλίψις τλῆτε κρατεραιῶς. τλῆτε
νωλεμέως ἔχεσθε θεῷ ἐκ πνεύματι ἀγνῷ.
ἠδὲ φιλοξενίῃ ἀσκεῖτε, φίλῳ θεῷ ἕσαν.
ἑκτελέας θνητὰς ῥέζετε ἔφθιτι θυμῷ,
εἴ ἔχεσθε βροτοῖς τοῖς τ' ἔχθιον κακὰ ὑμῖν.
εἴ τ' ἔχεσθε, κακῶς μὴ τὰς ἀγορεύετε ἐχθρὰς,
ἐνθύμοις συγχαίρετε, συλυπεῖσθε δ' ἀθύμοις.
ἠδὲ φιλησυχίῃ ἡμᾶς, ἕνα θυμὸν ἔχοντες.
μηδ' ὑπερηφανίῃσι νόᾳ ζητεῖτε τὰ ἄνεμα,
γνόντες δ' ἀθενίῃ ἰδίῃ ἀγαπᾶτε ταπεινά.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ιωάν. β.

Ἐπάθεσις.

τὸν γάμον εἰδαμεν χριστὸς σὺν μητέρι κοσμεῖ,
θαυμαίη δηλώσας πρώτῳ ἐξ ὕδωρ ἐμίν.

Ἀτταρ ὅτε ἐκ τοῦ τρίτη καὶ ἐπήλυθεν ἠώς,
δὴ τότε ἔσκε γάμος Κανααίῳ ἐνὶ πολιέθρῳ
ἐν Γαλιλαίης, καὶ μήτηρ Ἰησοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦς,
εἰς δ' ὅπι, ἅμα τῇ μαθηταὶ ἔσαν καὶ Ἰησοῦς.

καὶ

Mala odio habentes, quæ cara sunt Deo, amplecti-
Vestra sit fraterna amicitia legitima semper. (mini,
Ex animo alter colat alterum valde inculpatè.
In operibus vocationis ne sitis desides.
Spiritu ardentes prudenter inservite tempori,
Spe gaudentes afflictiones sustinete fortiter.
Indesinenter erate Deum in Spiritu sancto,
Et hospitalitatem exercete charam Deo existentem
Pijs hominibus benefacite hilari animo.
Benè precemini mortalibus, qui struunt mala vobis.
Cum oratis, ne maledictis proscindatis inimicos.
Lætis congaudete, condolete verò mœstis,
Et pacis studium colite, unum animum habentes
Negelatione mentis quæretis excelsa, (humilia.
Cognoscentes autem infirmitatem propriam amate

EVANGELIUM,
Johan. 2.

Summa.

Nuptias viles Christus cum matre ornat,
Miraculo patefaciens primo suam potentiam.

Sed postquam ex hoc tertia etiam advenisset au-
Tunc erant nuptiæ Cananæa in civitate (rora,
Galilæa, & mater erat ibi Jesu,
Nec sola, sed unà cum illa discipuli erant, & Jesus,

κοσμῆσαι μύθοις γάμον ἱμερόεντα σοῖσιν.
οἶνος δ' οὐκ ἐθέλοντος ὑπάρχοντος τὸ καιρῷ δεύρης,
παρθενικὴ μήτηρ χερσὶν ὡς μῦθον ἔειπεν,
ἄγχι χέσθε κάρη, ἵνα μὴ σκιδνῶσθε ἄλλοι·
οὐκ ἔλι, ὦ φίλε παῖ, γαμικοὶ βεστοὶ οἶνον ἔχουσι.
τοὺς δ' ἄρ' ὑπερφιάλως αὖλις ἐχαμείβετ' Ἰησοῦς.
ὑπὲρ σοὶ ἠδὲ ἐμοὶ γυίων; οὐκ ἐμὴ ἦλυθεν ὥρη.
καὶ τότε ἡ μήτηρ δμῶας ὡς ἐσιόντας ἐκέλευε·
πάντα τελεῖτε φίλοι, ὑμῖν ὅ τι χερσὶν ἀνώγῃ.
κάμμοροι ἓξ δ' ἦσαν λίθινοι ἐκεῖ ἀμφιφορῆες,
οἳς θέμις ἦεν αὐτοῖς κατ' Ἰουδαίων καθαρισμόν,
χωροῦντες δύο ἢ τρία μέτρα ἑὐφρονος οἴνου.
τοὺς δ' ὡς δμῶες δὴ τοὶ καλέσας ἐσιόντας ἐκέλευε Ἰησοῦς·
κέκλυτέ μοι ἄνδρες, ποιήσατε θ' ὅττιμεν εἶπω.
πλήσατε τοὺς ὑδρηχοὺς ὕδατος τοὺς ἀμφιφορῆας.

Ὡς φάτο. οἱ δ' ἄφαρ πᾶσιν ὅσ' ἀνώγῃ Ἰησοῦς.
καὶ τόθ' ὕδωρ κέλεθ' ἐγχεῖσθαι δέπας ἀμφικυπέλλῳ,
ἠδὲ φέρειν πρὸς ὀπίστορα αἰθομένοιο γάμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κεῖνος μελιηδέος γεύσατο οἴνου,
οὐκ εἰδὼς πόθεν ἦεν ἐὐχροος οἶνος ἐρυθρός,
(οἱ δμῳοὶ δ' ἴσαν, τὸ ὕδωρ μέλαν ὅσσοι ἄφυσσον)
νεῦσεν ἐφ' ὃν καλέσας τ' νύμφιον, ἠδ' ἀγόρευσε.
πᾶς τις ἀνὴρ οἶνον πανάριστον πρῶτα δίδωσιν,
ἀλλ' ὅτε οἰνοβαρέοντες κορέσσαντο ποτοῖο
θαλτύμονες γαμικοί, τότ' ὀπάζει οἶνον ἐλάσσω.
σοὶ δ' οὐ καὶ λῷστον μέχρι νῦν ἐφύλαξας

ἄξεν-

Ornantes sermonibus nuptias expetitas sapientibus.
Vino autem non amplius præsente fructu terræ,
Virgo mater ad Christum verbum dixit,
Prope admovens caput, ne audirent alij: (habent.
Non amplius, ô dilecte fili, nuptiales homines vinum
Huic verò sanè imperiosè iterum respondebat Jesus:
Quid tibi & mihi ô mulier? Non mea venit hora.
Et tunc mater servos alloquebatur præsentes:
Omnia efficite dilecti, vos quicquid Christus jusserit.
Posita sex autem erant lapidea ibi amphoræ, (nem,
Quemadmodũ fas erat illis juxta Judæorũ purgatio-
Capientes duas aut tres mensuras jucundi vini.
Famulos autem ad se vocans alloquebatur Jesus:
Audite me viri, facite ô quodcunq; dixero,
Implete frigida aqua amphoras,

Sic dixit. Illi verò statim faciebant quæ mandarat Jesus.

Et tunc aquam jubebat infundere poculo rotundo,
Et ferre ad procuratorem venerandarum nuptiarũ.
Sed postquam ille dulce gustasset vinum,
Nescius undenam esset boni cõloris vinum rubrum.
(Famuli a noverant, aquam nigram qui hauserant)
Annuit ad se vocans sponsum, & dixit:
Omnis vir vinum optimum primò dat,
Sed cùm vino gravati satiati sunt potu
Convivæ nuptiales, tunc præbet vinum deterius.
Suavissimũ autem tu, & optimũ huc usq; asservasti.

ἐξετέλεσσε τέρας τόδε ἄστεϊ ἐν Καναναίῳ
τῆ Γαλιλαίης πάμπρωτον θεοῦ υἱὸς Ιησοῦς.
δεικνύμενος δόξαν σφετέρην, θείην τε καὶ ἰσχύν.
καὶ μιν ἔμεν πίστευσαν ἑὸν σωτῆρα μαθηταί.

ΕΝ ΤΗ ΤΡΙΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν ἐπιφάν. ἐπιστολὴ Ρωμαί. ιβ.

ὑπόθεσις.

Ηπιοὶ ἔσιν οἱ εὐσεβέες, κακὰ πολλὰ παθόντες,
ἠδὲ διδοῦσι τίσιν παμμεδέοντι κριτῇ.

Μηδὲ δοκεῖτε σοφοὶ ἔμεναι ἀπατῶντες ἑαυτοὺς,
ἀντὶ κακοῖο κακὸν παραδόντες νηλέϊ θυμῷ.
εὖ βιοτεύοντες μὴ ὀπάζετε σκάνδαλα ἄλλοις.
καδδύναμιν θνητῶν μετὰ εἰρηνεύετε πάντων.
ὕβριν τλῆτε κακὴν, οὐκ εἰκδικέοντες ἑαυτοὺς.
ἤπιοι ἔστε ὅλως, θυμαλγέα παῦσατε ὀργὴν.
φησὶ γὰρ εἰν ἁγίῃσι γραφῇς θεὸς ἀστεροπητής.
ἡ τίσις ἐστὶν ἐμὴ, ἐγὼ ἀνταποδώσω ἀμοιβήν.
τοὔνεκεν εἰ πεινᾷ ἐχθρὸς τεὸς, ἤποτε διψᾷ,
εὐμενέως αὐτῷ βρῶσιν τε πόσιντε παράσχου.
ἢν γὰρ ποιήσῃς τόδε τῷ τετληότι θυμῷ,
πῦρ ἅμα αἰθόμενον σωρεύσεις εἰς κάρα αὐτοῦ,
οὐχ ὑπὸ τοῦ κακοῦ ἡττηθήναι ἔα ποτὲ σαυτόν,
τῷ δ' εὖ ποιῆσαι τὸ κακὸν νίκα μεθαλείως.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ματθ. η.

ὑπό.

Perfecit prodigium hoc urbe in Cananæa
Galilæa primum omnium Dei filius Jesus,
Ostendens gloriam suam, divinumq; robur.
Et ipsum esse crediderunt suum salvatorẽ discipuli.

DOMINICA III. POST EPIPHANIÆ, Epistola Rom. 12.

Summa.

Mansueti sunt pij mala multa ferentes
Et concedunt ultionem omnibus imperanti judici.

NEq; videamini (vobis) sapientes esse, decipientes vosmetipsos,
Pro malo malum retribuentes crudeli animo,
Compositè viventes, ne prabeatis offensiones alijs,
Pro viribus cum mortalibus pacem colite universis.
Contumeliam sustinete improbam, non ulciscentes vos ipsos, (pescite iram.
Mites estote omninò, animum excruciantem comDicit enim in sanctis scripturis Deus fulminator:
Vindicta est mea, ego retribuam ultionem,
Propterea si esurit inimicus tuus, aut fortè sitit,
Benignè ipsi cibumq; potumq; prabe,
Nam faciens hoc patienti animo,
Ignem simul ardentem cumulabis super caput ejus,
Ne à malo superari sinas unquam teipsum,
Benefaciendo autem malum vincito magnanimiter.

EVANGELIUM, Matth. 8.

Τῇ δυνάμῃ χριστὸ καθαιρέζῃ αὖθις ὁ λεπρός,
τῷ θ' ἑκατοντάρχῃ πίστις ἔφυ μεγάλη.

Ὄρεος ἐκ κορυφῆς ὁπότ' αὖ κατέβαινεν Ἰησοῦς,
καρπαλίμως λαὸς πολὺς ὁι κὴ ὅμιλος ἕπετο.
ἦλθε δέ τις λεπρὸς δύσην ἀνὴρ πρὸ αὐτοῦ,
οἰκτρὰ ὁμοκλήσας τοῖον ἐφθέγξατο φωνήν.
εὖ δυνάσαι, φίλε χριστέ, με αἴκε θέλησθα, σαώσῃ.

Ὡς φάτο δακρυχέων. τῷ δ' ἔκλυε χριστὸς ὁ σωτήρ,
χεῖρά θ' ἑὴν στείλας ὀρέγων τύχα ἥψατο κείνου,
κὴ φάτο, ἐκτελέσω σοὶ ἐέλδωρ, νοῦσος δ' ὄλοιτο.
ὡς φὴ. κὴ καθαρίθη ἀνὴρ ὠκέα πενιχρός.
Ἰησοῦς δ' αὐτὸν προσεφώνεεν ἠδ' ἀγόρευε.
ἴσῃ πεφύλαξο, φίλον τέκος, ἀνδρὶ λέγων τινὶ ταῦτα
ἀλλὰ παρὰ ὁμῷος ἱερῆϊ σε δεῖξον,
δῶρά τε δὸς κεῖνα, ὅσα δὴ ὁμῷος πότ' ἄνωγε ὁ Μωσῆς
μνησίθεος θεράπων, ἵνα μαρτύριον πέλῃ αὐτοῖς.

Ὡς ἦ. Καπερναοὺμ κατέδυ πόλιν ἔσω Ἰησοῦς,
ἀγκὰς ὁλησ' αὖτως ἑκατοντάρχος ἰὼν αὖος,
κὴ μάλα δ' ὁμῷος λιτάνευσε μιν, ἠδ' ἀγόρευεν.
κύριε, δοῦλος ἐμὸς τὰ μέλη κῖ ἄλγεα πάσχῃ
κείμῳος ἐν λέκτρῳ. τῷ δ' αὖτις ἀμείδετο χριστός.
ἔρχομαι ἠδ' αὐτὸν νοῦσε λύσ' τῆς ἦ σαώσω.
τῷ δ' ἑκατοντάρχος ἀγομέμῳος πάλιν ἤυδα.
οὐ δ' ὁ πέλομαι, ἵ' ἐμὸν δόμου ὄφρα ἐσέλθῃς.

Summa.

Potentia Christi mundatur iterum leprosus,
Et Centurionis fides est magna.

MOntis de vertice cùm descenderet Jesus,
Confestim populus multus ipsũ & turba seque-
Venit a. quidã leprosus infelix vir ad ipsũ, (bantur
Miserabiliter clamans talem edidit vocem:
Bene potes, dilecte Christe, me, si modo velis, libe-
rare. (servator,
Sic dixit lacrimans, hunc verò exaudivit Christus
Manumq; suam validã extendens citò tetigit ipsum,
Et dixit, Perficiam tuam spem, morbus pereat.
Sic ait, & mundatus est vir celerrimè egenus.
Jesus autem ipsum compellabat & dicebat:
Jam taceto, mi fili, ne viro dicas cuiquam hac,
Sed abiens venerando Sacerdoti te ostende,
Donaq; da illa, quæ dare olim jussit Moses
Dei memor famulus: ut testimonium sit ipsis.
Cum a. Capernaum ingrederetur civitatem bonus
Obviã factus est ipsi Centurio quidã inclytus, (Jesus,
Et vehemẽter orãs supplex rogabat ipsũ, & dicebat:
Domine, servo meus in mẽbris malos dolores patitur
Jacens in lecto. Huic autẽ rursus respondit Christus:
Veniam, & illum morbo ab isto liberabo,
Huic autem Centurio respondens iterum dicebat:
Dignus non sum, meam domum ut intres,

εἰπὲ δὲ ῥῆμα μόνον, καὶ καλῶς ἕξει ὁ δοῦλος,
εἰμ' ὑποχος γὰρ ἐγὼ, στρατιώτης δ' ἀνδρὰς ἀνάσσω,
εἰ δ' ἕνα ἔρχεσθαι κέλομαι, τάχα ἔρχεται αὐτός,
ἠδ' ἑτερόν τι τελεῖν, τελέει τόδε ὅττι τάχιστα,
ἀλλὰ τεὴ δυνάμις περὶ ἀνδρῶν ἐστὶν ἁπάντων
ζωῆς καὶ θανάτοιο νόσων τε κρατεῖς σὺ ἁπασῶν,
ταῦτα δ' ἀκουσάμενος θηήσατο θυμῷ Ιησοῦς,
ἠδ' ἀκολουθοῦντας τοῖον πρὸς μῦθον εἶπε.
τοῦτο ἐγώγ' ὑμῖν μάλα ἀτρεκέως ἀγορεύω,
πίστιν ἐν Ισραὴλ τοιαύτην οὔποτε εὗρον.
τοὔνεκεν ὔμμι λέγω ὅ τι καὶ τετελεσμένον ἔσται.
ἥξουσιν πολλοὶ, ὁπόταν κρίσις ἐσχάτη ἔσται.
ἐκ τῆς ἀντολίης καὶ τοῦ ζόφου ἠερόεντος,
καὶ κατὰ τοῦ Αβραάμου, ἀμέμπτου θ' υἱέος αὐτοῦ,
ἠδ' Ιακώβου. χαλοκβάτῃ ἕξουσιν ὄλυμπον,
οἱ δ' υἱοὶ βασιλείας τάρταρον ἐς κρυόεντα
ἐκβρηθήσονται, ὅθι οὔποτε ἔσσεται ἀλκή,
οὐδ' ἄμπαυμα κακῶν στυγερῶν, βρυγμοῦ τε ὁδόντων,
τὸν δ' ἐκατόνταρχον προσεφώνεεν ἠδ' ἀγόρευε.
βάσκ' ἴθι, σοί χ', ὥσπερ πίστευσας, πάντα γένοιτο.
καὶ ταχέως θεράπων ἔχε κρεῖττον ἐν ὥρῃ ἐκείνῃ.

ΕΝ ΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
μετὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἐπιστολὴ Ρωμ. ιγ.

ὑπόθεσις.

Εργον θεσπεσίοιο νόμου ὅλου ἐστὶ μέγιστον.
ἡ θεοῦ ἠδὲ βροτῶν κεδνοτάτη ἀγάπη.

Ἡ ἀγά-

Sed dic verbam duntaxat, & benè habebit servus,
Sum subditus ego, militibus autem viris impero,
Cum q; unum venire jubeo, citò venit ille,
Et alterum quippiam efficere, efficit hoc quàm celer.
Sed tua potentia superat homines cunctos: (rimè.
Vita & morti, morbis q; imperas tu omnibus,
Hæc verò cum audivisset, mirabatur animo Jesus,
Et ad comitantes tale verbum dicebat:
Hoc ego vobis per quàm verè dico,
Fidem in Israël hujusmodi nondum inveni.
Propterea vobis dico, quod & futurum erit:
Venient multi, quando judicium extremum erit,
Ex Oriente & caligine tenebrosa,
Et cum Abrahamo, inculpato q; filio illius,
Et Jacobo firmum occupabunt Olympum.
Filij autem regni tartarum in horridum
Ejicientur, ubi nunquam erit auxilium,
Hæc cessatio à malis tristibus stridore q; dentium.
Centurionem verò alloquebatur, & dicebat:
Vade, tibi q; sicut credidisti, cuncta eveniant.
Et confestim famulus habebat meliùs in hora illa.

DOMINICA IV. POST EPIphania, Epistola Rom. 13.

Summa.

Opus divina legis totius est maximum,
Dei & hominum insignis dilectio.

Ἡ ἀγάπη, ὦ ἀδελφοὶ ἐμοὶ, μελέτω φρεσὶν ὑμῶν.
πᾶς γὰρ ἐργάτης ἔπεφνε, νόμον ἐξετέλεσεν,
ὃς μὴ γὰρ ἐν ταύτῃ λέγεται θείῃσιν ἐφετμῇς.
μήποτε ἀλλοτρίῳ ἀνάβαινε λέκτρον ἀνδρί·
μήποτε ἀνθρώπων σοὶ αἵματι χεῖρα μίαινε,
μηδὲ ἁρπάζων ἄρπ᾽ ἀλλοτρίῳ πὲρ βίηφι.
πᾶν ψεῦδος μισῶν, θυητὸς ἀφθάλμε μὴ ἄλλης,
σὸν ἐπιθυμήσῃς τῶν ἀλλοτρίων ποτὲ αὐτός·
ἠδὲ ἴῳ εἴ τις ἐπέλθῃ τοιαύτη ἐντολὴ ἄλλη
ῥήμασιν ἐν τούτοις ἐλίγοις συλλήφθη ἄπαφε,
τὸ πέλας ἐκ θυμὸν φερέειν πὲρ, ὥστε σαυτόν,
πρόσταται ἡ ἀγάπη βλάπτειν τῷ πλησίῳ οὐδέν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ματθ. η.

Ὑποθεσις.

Εὐδοντος Χριστοῦ σμαραγεῖ ἀνέμοιο θύελλα,
παυφόβῳ ἀχέοντι κύμαθ᾽ ὁδὸν, ἠδὲ ἀνέμους.

Ναὶ ἐς Γεργεσηνῶν κατέβη θεῖος υἱὸς Ἰησοῦς,
πολλῶν σὺν σφετέροις τότε νηυσὶ κέλευθα μετ-
ἀλλ᾽ ὅτε τὰ πόντου πολυβενθέος ἔντοσθε ἵκοντο, (ἀπῆς.
δὴ τότε παντοίων ἄνεμον ἀνόρουσεν αὐήτας,
σμερδαλέον τοῖς νῆα θοὴν κονάβησε θύελλα.
ἰσία δέσφιν ἅπαντα διέχηνεν ἰς ἀνέμοιο.
Ἰησοῦς ὃ θεὸς πᾶς ἐν τῇ πρύμνῃ ἔκειτο,
τῷ γλυκερῷ κεφαλὴν λυσιμελέϊ δεδμημένος ὕπνῳ.

Caritas, ô fratres mei, curæ sit in præcordijs vobis.
Quicunq; enim diligit alterum, legi satisfecit.
Quicquid enim in his dicitur divinis præceptis,
Ne unquam alienum conscendas aversandum thorũ
Ne unquam hominum tuam sanguine manũ polluas;
Neq; aliud rapiens auferas fraude aut vi,
Omne mendacium odio habens, mortales ne calumnijs
Non appetas aliena unquam ipse, (eris alios,
Et si quod est hujus generis præceptum aliud,
Verbis in his paucis comprehensum est totum:
Proximum ex animo dilige tuum, sicut te ipsum.
Infert dilectio damnum proximo nullum.

EVANGELIUM,
Matth. 8.

Summa.

Dormiente Christo resonat venti procella,
Cohibet autem ille evigilans fluctus ac ventos.

Navem autem benè transtratam conscendit Dei
filius Jesus.
Navigaturus cum suis tunc humidas vias discipulis.
Sed cum in mare profundum venissent,
Tunc omnis generis ventorum commoti sunt flatus,
Horribiliter circa navem velocem resonuit procella,
Vela autem illis omninò disrupit vis venti.
Jesus verò Dei filius in prora jacebat,
Dulci & curas solvente detentus somno.

Discipu-

τοῖς δ' μαθητῇσιν λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
ἠδ' ἐκπληγέντες προσεφώνεον αὐτὸν Ιησοῦν.
ὄρσεο καρπαλίμως, τί σὺ νήγρετον ὕπνον ἰαύεις·
ὄρσεο καρπαλίμως φίλε κύριε, κῆδος ἄλαλκε,
μήπως νῆα θοὴν κατὰ κῦμα πίῃ τε καὶ ἡμᾶς.
ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου σωτὴρ ὀρυμαγδὸν ἀκούσας,
ἠδ' ἑτάρους ἄνδρες χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ
τίπτε φοβεῖσθε ἄγαν, τι πτώσσετε ἀχνύμενοι κῆρ.
ὦ θνητοὶ, ὀλίγην ἐν στήθεσι πίστιν ἔχοντες;

Ως εἰπὼν, ἀνέμῳ καὶ κύμασιν ἶφι ἀπείλει,
ἠδ' ἄνεμος τάχ' ἐπαύσατο, ἦν τε καὶ ἀμφὶ γαλήνη.
θάμβος δ' εἷλε βροτοὺς ἄνδρας τάδε εἰσορόωντας.
ὦδ' εἴπεσκεδ' ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον ἕκαστος,
τίς πέλεται ὅδε ὀβριμοέργος κυδάλιμος φώς,
ᾧ τινι πείθονται ἄνεμος καὶ κῦμα θαλάσσης;

ΕΝ ΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
μετὰ τὰ ἐπιφάν. ἐπιστ. Κολ. γ.

ὑπόθεσις.

Ἐσὶν οἱ εὐσεβέες συγγνώμονες, ὥσπερ Ιησοῦς,
πνευματικοῖς θ' ὕμνοις σεμνολογοῦσι θεόν.

Ως θέμις ἐστὶ θεοῦ τέκνοισι, δύσασθε τὸ οἶκτον
τὸ χρηστὸν πάντων ἅμα καὶ τὸ ταπεινὸν ἄμεμπτον
τὸ πρᾷον γλυκύθυμον, τλημοσύνην τε ἀγαυὴν
ὦ φίλοι, ὔμμι μετὰ φρεσὶν ὑμετέρῃσι μελόντων.

τὴν

Discipulis autem resolvebantur genua & earum cor,
Et stupefacti alloquebantur ipsum Jesum:
Surge celeriter, cur tu profundum somnum dormis?
Surge celeriter dilecte Domine, malum depelle,
Ne forte navem fluctus suffocet & nos.
Surrexit a. de somno salvator, ubi tumultum audiit,
Et socios viros duro increpavit sermone: (tes cor,
Quare metuitis valde, quid consternamini affligen-
O mortales, exiguam in pectoribus fidem habentes?
Sic dicens, vento & fluctib. fortiter minabatur,
Et vento mox quiescebat, eratq; rursus tranquillitas.
Stupor a. capiebat, mortales viros haec aspicientes.
Sic dicebat autem intuens in proximũ alium unus-
Quis est iste grandia perficiẽs glorioſus vir, (quisq;
Cui obediunt ventus & fluctus maris.

DOMINICA V. POST EPIphaniæ, Epistola Colosſ. 3.

Summa.

Sint pij misericordes, sicut Iesus,
Spiritualibusq; hymnis celebrant Deum.

Quemadmodum decet Dei filios, induite misericordiam, (patam,
humanitatem, omninò simul & humilitatem inculsanſvetudinem lenem, patientiamq; inclytam,
dilecti, vobis in præcordijs vestris curæ sint,

Aequa-

τὴν ἐπιείκειαν γεραρὴν ἀσκεῖτε ἀτεχνῶς.
εἴτις ἴσως ὑμᾶς βλάψεν λόγῳ ἠὲ καὶ ἔργῳ,
τῷ θυμῷ φράζεσθε ἀεὶ παράδειγμα Ιησοῦ,
ὃς πράως ὑμῖν πλεῖστ' αἴσυλα ἔργα ἀφῆκε.
τὴν ἀγάπην δὲ μάλιστ' ἔσσασθε χρὴ πάνυ ὑμᾶς,
ἢ δεσμὸς πάσης σωτηρίου ἐστ' ὁμονοίας
εἰρήνη θεοῦ εἰν ὑμῶν κραδίῃσι κρατείτω,
πρὸς τὴν ἐκλήθητε μὲν εἰν ἐνὶ σώματι ὄντες.
μηδὲ θεοῦ χάριτος τοῦ παγγενέταο λάθεσθε.
μὴ Χριστοῖο λόγος πότε ἄγνωστος ξένος ἔστω
ὑμῖν, ἀλλ' ἐπιούσιος ἱμερόεις τε σύνοικος.
εὖ καὶ ἐπισταμένως παιδεύετε αἰὲν ἑαυτούς.
ὕμνοις πνευματικοῖς περικαλλέα ὄσσαν ἱέντες,
ψάλλετε ἐν κραδίῃς ὑμῶν θεῷ αἰὲν ἐόντι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. ιγ.

ὑπόθεσις.

Ζιζάνια πείρει ἐς σῖτον ὁ ἐχθρὸς ἄριστον,
ταῦτα καταφλέξει κύριος αἶψα πυρί.

Τοῖς σφετέροισι φίλα φρονέων, ἑτάροισι μαθητῇς
τόνδε παροιμιακὸν μῦθον φάτο θεῖος Ιησοῦς.
ἡ θεοῦ οὐρανίη βασιλεία ὑπάρχει ὁμοίη
ἀφνεῷ ἀνθρώπῳ, ὅπερ πίειραν ἐς αἶαν
σπέρμα κάλον σπεῖρεν, καὶ ἔβη μετέπειτα ἑὸν δῶ.
ἀλλ' ὅτε νὺξ ἔσκεν θνητούς τ' ἔχε νύδιμος ὕπνος,

Aequanimitatem venerandam exercete absq; dolo.
Si quis forte vos læsit sermone aut facto,
Animo reputate semper exemplum Jesu,
Qui clementer vobis plurima iniqua opera remisit.
Dilectionē verò potissimum induere oportet omnino
Quæ vinculum omnis salutaris est concordiæ. (vos
Pax Dei in vestris cordibus regnet,
Ad quam vocati estis quidē in uno corpore existētes.
Nēq; Dei gratiæ omnium parentis obliviscamini.
Ne Christi verbum unquam ignotū aut peregrinū sit
Vobis, sed quotidianum, acceptum q; & domesticum.
Benè ac scitè eruditè semper vosmetipsos.
Hymnis spiritualibus decentem vocem emittentes,
Canite in cordibus vestris Deo semper existenti.

EVANGELIUM,
Matth. 13.

Summa.

Lizania seminat in triticum inimicus optimum,
Hæc comburet Dominus statim igne.

Suis benè cupiens socijs discipulis
Hunc parabolicum sermonem loquebatur divinus
Dei cœleste regnum est simile (Jesus.
Diviti homini, qui pingue in solum (deinde.
Semen bonum seminavit, & abijt ad suam domum
Sed cùm nox esset, mortales q; occuparet dulcis somnus

Tunc

δὴ τότ' ἐπῆλθεν ἀνὴρ ἐχθρὸς θεοῖσι μάλιστα,
ἠδὲ ἔπειρε κακὴν αἶσαν ἑκάστῳ ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ λίπαρῶς αὔξηται λήϊα καλά,
ἐλθόντ' ἠδὲ καὶ ἤμὲ τότε ἡ κακὴ αἶσα ἐφάνθη.
ἀμφίπολοι δ' ἴχθοντο ἄγαν τοιαῦτα ἰδόντες.
κύκλον ἐν σφετέρῳ στρεφθέντες ὧδε λέγουσιν.
ἐχὶ σὺ ἄρειμ' ἀγαθὸν ἔπειρες γλῶ εἰς πολύκαρπον
κοίρανε ὀβριμόθυμε, πόθεν γῆν ἔπλεν ἡ αἶσα;

Τὰς δ' αὖτις στρεφθεὶς ἤρως πολλὰ κτεαλίσσας.
χέτλιοι ἐχθρὸς ἀνὴρ ἡμᾶς κῆ τόσα ἔοργεν ἕκαστ'
ἄλλο τριοφθονέων, τῶ χέτλια ἔργα μέμηλε.

τῷ δ' αὖτ' ἀμφίπολοι πεπνυμένοι ἀνδρὸς ἄνακτος.
εἶπ' ἄγε νῦν, εἰ θέλεις ἡμᾶς ἰμὲν ὅππι τάχιστα,
ἔπαλξιν καὶ χερσὶν ἀναστήσωμεν;
αὖθ' ὁ δ' ἔφη, Μὴ τοῦτο φίλοι ποιήσητε θεῖοι,
μή πως τὴν αἶραν συλλέξαντες παλάμῃσιν,
σκεδάσητ' ἅμα ταύτῃ σῖτον καρπὸν ἀρούρης.
ἀμφοτέρω δ' ἐάσατε αὔξειν ἄχρι θερισμοῦ.
ὥρῃ ἐν ἀμητοῦ δὲ ἐρῶ ἄνδρεσι θερισταῖς.
Σιζυφίην πρῶτον συλλέξατέ μοι κατ' ἄρουραν
δοῦλον ἐμοὶ, καὶ ἄκαντ' εἰς δεσμὰς δήσατε αὐτάς,
αὖταρ ἐμὴν σῖτον βαστάξετε εἰς ἀποθήκην.

ΕΝ ΤΗ ΚΤΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟ-
μικοστῆς, ἀπιόλη ἐν πρώτῃ τῶν
Κορινθ. θ. καὶ ι.

Tunc supervenit vir inimicus, invidusq; malusq;,
Et seminavit vitiosum lolium triticum inter bonum.
Sed cum abundè crevissent segetes bonæ,
Noxium quoq; simul tunc malum lolium apparuit.
Ministri autem dolebant vehementer hæc videntes.
Dominum igitur suum alloquebantur sic dicentes:
Nonne tu semen bonum seminâsti terræ in fructuosæ,
Domine magnanime, unde igitur est lolium?
Hos verò rursum allocutus est heros multa possidens:
Improbus inimicus vir nobis mala tanta intulit.
Alienis invidens, cui improba facta curæ sunt.

Huic verò iterũ ministri prudentes respondebant:
Dic age, num velis nos ire quàm celerrimè,
Et evellere manibus Zizania nostris?
Rursus ille ait: Ne hoc cari faciatis servi,
Ne fortè lolium colligentes manibus,
Eradicetis unà cum hoc triticum fructum terræ.
Utraq; autem permittite crescere usq; ad messem.
Horæ in messis enim dicam viris messoribus:
Zizania primùm colligite mihi per agrum,
Servi mei, & omnia in fasciculos colligate illa,
Ut nos comburamus fervido igne eos,
Sed meum triticum portate in horreum.

DOMINICA SEPTUAGESIMAE.

Epistola 1. Cor. 9. & 10.

Ὑπόθεσις.

Ἐν ὀλιγοχρονίῳ σταδίῳ κόσμοιο τρέχοντες,
φευγωμὲν συνετῶς πάντα κάκ' ἐμπόδια.

Φίλτατοι ἴστε καλῶς, ὅθ' οἱ ἐν σταδίοισι τρέχοντες
σπουδαίως πάντες τε καὶ ὅττι τάχιστα τρέχουσιν
εἷς δὲ μόνος πάντων δέχεται πολυήρατον ἄθλον
τοὔνεκα τοῦτο ἐρῶ, ὑμεῖς δὲ φυλάξατε θυμῶ.
ὧδ' αἰεὶ τρέχετε, σπουδῇ ἀρετῶν προσέχοντες,
ὡς μὴ ἁμαρτόντες τοῦ ὅρου ἀπατᾶτε ἑαυτούς,
πᾶς τις μαρνάμενος προετοιμάζει πάνυ αὐτόν,
πολλὰ φέρει, ἑρμῶν κρατεῖ, ὄφρ' ἐπιτήδεος εἴη.
τοῖα δὲ ποιοῦσιν βροτοὶ ἀνέρες, ὄφρα λάβωνται,
εὔφθαρτον στέφανον, τοῦ χρῆσις ἔφυ ὀλιγίστη.
ὑμῖν δ' ἄφθαρτος στέφανος σύμπασι πρόκειται,
ἀμπλακιῶν' ἄφεσις, φιλότης θεοῦ, εὐρὺς ὄλυμπος,
τοὔνεκα τοῦτ' εἰδὼς ἐγὼ οὐ νῦν μοχθῶ ἀδήλως.
ἀλλ' οὕτω πονέω πόνοι ὄφρα μὴ ὦσι μάταιοι.
τὸν γὰρ σαρκὸς ἐμῆς ὁρμὰς καὶ σῶμα χαλινῶ,
μή τι κακῶς διδαχὴ θεοῦ εἵνεκ' ἐμεῖο ἀκούσῃ,
κηρύξας τ' ἄλλοισιν, ἐλέγχιστος πέλω αὐτός.
τοῦτο δὲ χρῆ γνῶναι ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,
ὅττι οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι νεφέλην ὕπο ἦσαν
πάντες, καὶ στεῖχον διὰ εὐρυπόροιο θαλάσσης,
ἠδ' ἅμ' ἐβαπτίζοντο νόμῳ ἐνὶ Μωσοῦ ἀγαυῷ,
ἐν νεφέλῃ δνοφερῇ εὐωδίνῳ τε θαλάσσῃ,

Summa.

In brevi stadio mundi currentes,
Vitemus prudenter omnia pernitiosa obstacula.

O Carissimi novistis benè, quod in stadijs currentes
Diligenter omnes & quàm velocissimè currùnt,
Unus a solus omnium accipit diu expetitum pramiũ.
Propterea hoc dicam, vos autem custodite animo,
Ita semper currite, studio virtutum cavendes,
Ne aberrantes à meta decipiatis vosmet ipsos.
Quilibet pugnans praparat omnino sese,
Multa perfert, affectibus imperat, ut idoneus sit.
Talia verò faciunt mortales viri, ut accipiant
Corruptibilem coronam, cujus usus est brevissimus.
Nobis a incorrupta corona universis proposita est,
Peccatorum remissio, dilectio Dei, spacioſus Olympus.
Propterea hoc sciens ego non laboro incertè:
Verùm ita laboro, labores ut ne sint irriti.
Carnis enim mea impetus & corpus freno,
Ne male doctrina Dei propter me audiat,
Predicans ǫ̃ alijs maximè reprehendendus sim ipse.
Hoc autem oportet nosse vos, dilecti fratres,
Quòd nostri majores sub nube erant
Omnes, & ambulabant per amplum mare,
Et simul baptizabantur in lege Mosis inclyta,
In nube caliginosa, fœcundo ǫ̃ mari.

ἠδ' ὅσοι ἐρχόμενον πίστευσαν ἐς αὐτὸν Ιησοῦν,
ἤσθιον ἠδὲ πίον βρῶσιν μίαν ἠδὲ ποτῆτα
πνευματικήν. ἔπιεν δ' ἐκ πέτρης, τοῖς δ' ἢ ὀπήδει.
πέτρη δ' ἡμέτερον ῥύστην σήμαινεν Ιησοῦν,
ἀλλὰ θεῷ πολλοὶ τῶν δ' οὐ κεχαρισμένοι ἦσαν,
δυσσεβέοντες ἐπεὶ αἰὲν κακὰ μηχανόωντο,
ἐκπάγλως αὐτοὶ ἐν ἐρήμῳ ὄλοντο κακοῦργοι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. κ.

Ὑπόθεσις.

Κύριος ἐργολάβους μισθοῖ οὐκ ἐν χρόνῳ ἴσῳ,
τοῖς δ' ἴσον μισθὸν πᾶσι δίδωσιν ὅμως.

Αἰπέος οὐλύμπου μεγάλη βασιλεία ἔοικε
πλουσίῳ ἀνθρώπῳ, ὅσπερ μάλα ἦρι ἔβαινεν.
ἐργολάβους μισθοῦν ἐς τὴν πολύκαρπον ἀλωήν;
καὶ σομφωνήσας μετὰ κείνων, ὄφρα ἑκάστῳ
δηνάριον δῶσιν μισθὸν, σύμπαν κατὰ ἦμαρ,
καρπαλίμως ἐκέλευσεν ἴμεν πολὶ ἄμπελον αὐτούς.
δεύτερον ἐξῆλθεν δ' αὖτις κεῖνος τρίτῃ ὥρῃ,
εὗρέ τε καὶ τινας εἰν ἀγορᾷ ἑστῶτας ἀέργους.
τούτους φθεγξάμενος τοίῳ προσεφώνεε μύθῳ.
δεῦτ' ἴτε καὶ ὑμεῖς ἐς ἐμὴν, φίλοι ἄνδρες, ἀλωήν,
καὶ μίσθον δώσω μοῖραν κατὰ ὕαμι δίκαιον.
οἱ δ' ἄπεβαν ταχέως ἐς ἀλωὴν ἀμπελόεσσαν.
καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἕκτῃ τε καὶ ἐννάτῃ ὥρῃ

κλειτὸς

Et quotquot venturum crediderunt in ipsum Jesum,
Comedebant & bibebant cibum unum & potum
Spiritualem. Bibebant autẽ ex petra quæ sequebatur.
Petra verò nostrum liberatorem significabat Jesum.
Sed Deo multi ex his non accepti erant,
Impij namq; semper improba moliebantur,
Horribiliter illi in deserto perierunt malefici.

EVANGELIUM,
Matth. 20.

Summa.

Dominus operarios conducit non in tempore æquali,
His verò eandem mercedem omnibus dat ex æquo.

EXcelsi Olympi magnum regnum simile est
Diviti homini, qui valde manè ibat,
Operarios ut conduceret in frugiferam vineam.
Et pactus cum illis ut unicuiq;
Denarium daret loco mercedis, integrum per diem,
Cùm jussit ire in vineam ipsos,
Secundò exijt rursus ille tertia hora,
Invenitq; aliquos in foro stantes ociosos,
Hos loquens tali compellavit sermone:
Ite & vos in meam, dilecti viri, vineam,
Et mercedem dabo, sicut par est, vobis justam.
Illi verò abierunt celeriter in vineam vitiferam.
Et iterum egressus sexta q; & nona hora

κλῆτὸς ἀνὴρ ποίησεν ὁμοῖον, ὡς τὸ πάρος περ.
ἡμῖν δ' ἠέλιος νῦν βαλυτόνδε ἵκανεν,
ἠδὲ τὸ ἥματος ἑνδεκάτη τότε ὧρα ἐπῆλθε,
τέτρατον ἐξελθὼν πάλιν αὖ ἄλλας τ' ὀνίχανεν
λέγεσ' ἑσπέτας, μύθῳ προσηύδων δ' ἀυτὰς.
τίπτε παρημέριοι ὧδ' ἵστατε ἄνδρες ἄεργοι;
ἄψδ' αὖλις μύθοισι προσηύδων κύριον ἄνδρες.
οὐδείς ἀνθρώπων ἡμᾶς μισθώσατο πάντων.

Τὰς δ' ἀπαμειβόμενος προσέειπεν ἀνὴρ ὁ γεωργός,
ἔξιτε καὶ ὑμεῖς μεγάλιν ἐς ἀμοῖο ἀλωήν,
καὶ δώσω ὑμῖν ἐγὼ, ὅτι δίκαιον ἔσεῖ).
ἠέλιος δ' ὅτ' ἔδυ καὶ ὄπι κιέφας ἱερὸν ἦλθε,
δὴ τότε κικλήσκων ἤρως τὸν ἐπίτροπον εἶπεν.
ἔρχεο ἐργολάβους σύμπαντας δεῦρο κάλεσσον,
μίσθὸν ἀποδρύμενος τ' ἀπὸ ὑστάλων ὄφρα μισθὸν, ἕπῃτα
τοῖς πρώτοις. ὁ δὲ πάντ' ἐτέλεσσεν, ἀκούσας εἶπεν.
ἐλθόντες ἧ οἱ ἔσχατοι, οἱ πόνεον μίαν ὥραν,
δίδραχμον λάβον ἕκαστος, τὸ μισθὸν, ἔπειτα
ὡς ἧ τοὺς οἱ πρώτιστοι ἴδον, θυμῷ κεχάρντο,
καὶ γὰρ ὅλως ἤλπιντο λαβεῖν πολὺ μείζονα μισθόν.
ἀλλ' ὅ γε μερμήριξεν ἐνὶ φρεσὶν, οὐκ ἐτελέσθη,
ἓν γὰρ δίδραχμον δεδο) σφίσιν, ὥστε καὶ ἄλλοις.
οἱ ἧ ἄγαν νεμέσησαν ὁδαίζοντες χείλεσι φωτες,
ἠδὲ χολωσάμενοι προσεφώνεον ἄνδρα ἕπεσι.
σχέτλιε, ὡς ἐπέρ ξήλως διεδάσσαο μισθόν,
τεῖς πυμάτους, ἔρξαντε οἱ μάλα παυρίδιον κοπίασαν,
ἡμῖ

Inclytus vir fecit similiter ut prius.
Cum autem Sol jam ad vesperam devenisset,
Et diei undecima tunc hora advenisset,
Quartò exiens denuò rursum alios invenit
Otiosos stantes, verbo compellabat autem ipsos:
Quare per integrum diem ita statis viri ociosi?
Mox verò iterum verbis alloquebantur dominum
Nemo hominum nos conduxit omnium. (viri:

Hos autem, respondens, allocutus est vir agricola:
Exite & vos magnam in meam vineam,
Et dabo vobis ego quod justum erit. (veniſſet.
Sol autem cum occidisset, & crepusculum sacrum ad-
Tunc vocans dominus procuratorem, dixit:
Abi mercenarios omnes huc convoca,
Incipiens à postremis da mercedem deinceps
Primis. Ille a omnia perfecit, quæ Dominus dixerat.
Venientes autem ultimi, qui laboraverant unâ horâ,
Denariũ acceperũt ordine mercedis hoc unusquisq.
Cum autem hoc primi vidissent; animi gavisi sunt,
Nam omnino sperabant, se accepturos multò majus
præmium.
Sed quod cogitaverãt in animis, factũ nõ est, (cæteris.
Unus n. denarius datus est ipsis, quemodmodum &
Illi autem vehementer indignabantur, labia præ-
Et iratis alloquebantur virum verbis; (mordentes,
Improbe, quam iniquè distribuisti mercedem,
Postremis, tempore qui admodũ pauxillo laborárunt,

ἡμῖν ποιήσας παρομοίους, οἳ πρόπαν ἦμαρ
καύματος ἰδαλίμου φέρομεν κακὰ ἠδὲ τὸ ἄχθος.
Ὡς φὰν χωόμενοι. ἐνὶ δ' αὐτῶν εἶπεν ὁ ἥρως:
φράζεό μοι τοδ' ἑταῖρέ, σε τίπθ' ὕβριζον ἔγωγε;
οὐχὶ ἔμοι συνεφωνήσας, τοῦ δηναρίοιο;
τοῦτο δ' ἐπεὶ ἔλαβες, τί ἐγώ σ' ἀδίκησα κακούργως.
αὖρε δὲ ἐξαπίνης τὰ σὰ, ἠδ' ἔξελθο θύραζε.
τόσσον ἐγὼ δώσω τῷ δ' ἐσχάτῳ, ὅσσον ἔδωκα
σοὶ πρῶτῳ. λέγε, οὐ θέμις ἐστί μοι ἐκ κτεάτων μου,
δοῦναι, ὅτῳ ἐμὲ ἡ κραδίη καὶ ὁ θυμὸς ἀνώγει,
ἠὲ τεὴν φρένα οὐλομένην τόδε δάκνει ἀναιδές,
ὅττ' ἀγαθοῦργος ἐὼν εὖ δρῶ θνητῶν τινα ἄλλων;
οὕτως οἱ πύματοι νημερτὲς πρῶτοι ἔσονται,
ἠδ' οἳ πρῶτοί ἐσαν, πύματοί ποτ' ἔσονται ἀληθῶς.

ΕΝ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΕΞΗ-
κοστῆς, ἐπιστολὴ ἐν τῇ δευτέρᾳ πρὸς
Κορινθ. ια. καὶ ιβ.

ὑπόθεσις.

Παύλος ἐν οὐλύμπῳ ζωαρκὲς ῥῆμα διδαχθείς.
πρὸς δολεροὺς λογικοὺς αὐχέει εὐσεβέως.

Ἐυμενέως ἀνέχεσθε βροτοὺς ἀσόφους, σοφοὶ ὄντες,
ὅπποτε τέτις δολερῶς ὑμᾶς καταδουλοὶ ἐκείνων.
Μωσαϊκοῖσι νόμοις κραδίας αἴσχιστα βαρύνων,
ἤνχ' ὑμῶν βίοτον φάγῃ ἁρπάζων ἀπάτῃσιν,
ἠὲ μεγαφρονέων ὑμᾶς βλάπτει μέγ' ἀεικῶς;
τοῦτο δὲ εὖ φρονέων νῦν φημὶ ἐγὼ κατ' ὄνειδος

ὥστε

Nobis facient æquales, qui totum diem,
Æstus sudoriferi patimur molestias & onus.
Sic dixerunt irati. Uni a illorum dicebat herus:
Dic mihi hoc ô scite, te cur injuria affeci ego?
Nonne mecum pactus es de denario?
Hunc a cùm acceperis, cur ego te damno affeci impro-
Tolle verò mox quæ tua sunt, & exi foras, (be?
Tantum ego dabo huic ultimo, quantum dedi
Tibi primo. Dic an non licet mihi de facultatibus
Dare, cui me cor & animus jubet? (meis
Aut tuum animũ improbum hoc pungit ô impudens,
Quòd beneficus existens benefacio mortalium cupiĕ
Sic ultimi verò primi erunt, (aliorum?
Et qui primi erãt, ultimi aliquãdo futuri sunt certò.

DOMINICA SEXAGESIMAE,

Epistola 2. Cor. 11. & 12.

Summa.

Paulus in cœlo vivificum verbum edoctus,
Adversum dolosos sapientes gloriatur piè.

BEnignè toleratis homines stultos, sapientes cùm
sitis,
Cùm quis dolosè vos in servitutem redigat ex illis,
Mosaicis legibus corda indignũ in modum onerans,
Aut etiam vestrum victum devoret rapiens per
fraudem,
Aut superbiat, vos ladens valde injustè.
Hoc a bono animo nunc dico ego juxta opprobrium,

ὥσπερ ἐὰν νῦν ἡμεῖς ὦμεν ὁμοίιοι ὑμῖν,
εἰν ᾧ τις τολμᾷ γαυροῦσθαι θυμῷ ἀναιδεῖ,
(ἀφραδέως τόδ' ἐρῶ) γαυροῦσθαι ἔχω καὶ ἔγωγε.
ἔμμεναι αὔχονται παῖδες πατρὸς Αβραάμοιο.
τοῦδε δ' ἐγὼ τὸ γένος πέλομαι παῖς κλειτοῦ ἀληθῶς.
εὔχονται θεράποντες ἔμεν σωτῆρος Ιησοῦ,
(ἀφραδέως λέγω) εἰμι ἐγὼ μὲν ὑπείροχος ἄλλων.
καὶ γὰρ τῶν ἄλλων ἐπόνουν πολὺ πλεῖον ἁπάντων.
πολλάκι μὲν χαλεπὰς φυλακὰς πληγάς τ' ἐμόγησα
πολλάκις ἐν θανάτου κινδύνοις ἦα πονηροῖς.
πλυγὰς πεντάκις ἔννεα καὶ τριάκοντα πέπονθα.
τρίς τ' ἐῤῥαβδίσθην οἰκτρῶς, καθάπαξ ἐλιθάσθην.
τρίς ναυτιλλόμενος, ναυηγὸς ἔην πολύμοχθος.
εἰν ἁλὸς ἀτρυγέτοιο βυθῷ νυχθήμερον ἔσκον.
πολλάκ' ἐγὼν ἀποδημήσας ἐνέπιπτον ἀέργων
κινδύνοις λῃστῶν ποταμῶν τε καὶ ἀεναόντων,
ὀγγενέων τε Ιουδαίων ἐθνῶν τε κακούργων.

Τίς δὲ βροτῶν δύναται τάδε κινδυνεύματα πάντα
ἐξαυδᾶν, ὅσ' ἐγὼ πάθον ἐν πολλοῖς πτολιέθροις,
ἠδ' ἐν ἐρήμῳ λευγαλέῃ, καὶ ἐν οἴνοπι πόντῳ,
ἐν ψεύστῃσιν ἀδελφοῖς, ἠδὲ πόνοις δακεθύμοις,
γυιοκόρῳ ἐν αὔ πνίᾳ, ἠδ' ἐν ἀτερπέϊ λιμῷ,
ἐν ῥίγει κρυερῷ ἅμα καὶ γυμνώσει ἀπεχθεῖ.
νῦν γὰρ ἐῶ εἰπεῖν ἄλγη τὰ παρεκτὸς ἐόντα
ἰλαδὸν ὅσσα ἐμοὶ ἔγκειται ἀεὶ καθεκάστην.
πᾶσαι ἔμοιγ' ἐκκλησίαι ἔνθα καὶ ἔνθα μέλονται.

εἰπ'

Perinde ac sijam & nos simus similes vobis,
In quo aliquis audet gloriari animo impudente,
(Insipienter hoc dicam) quod glorier habeo & ego.
Esse jactant se libros patris Abrahami?
Hujus autẽ ego, quò ad genus, sum filius inclyti verè.
Gloriantur se ministros esse Servatoris Jesu. (alios
(Inconsulte loquor) sum ego quidem præcipuus inter
Etenim quam alij laboravi multò plus omnes,
Sæpe quidem duros carceres, plagas q; toleravi
Sæpè in mortis periculis fui gravibus.
Verbera quinquies novem & triginta perpessus fui
Ac ter virgis cæsus fui miserandũ in modũ, semel sũ
Ter navigans naufragus erã laboriosus (tapidatus.
In maris anfractuosi profundo diem & noctem in-
tegram eram.
Sæpè ego peregrè proficiscens incidi in ociosorum
Pericula prædonum: fluviorum q; perennium.
Et cognatorum Judæorum gentium q; malesicarum.

Quis autem hominum potest hæc pericula omnia
Eloqui, quare go sustinui in multis civitatibus,
Et in solitudine tristi, & in nigro ponto,
Inter falsos fratres & labores animum rodentes.
Animũ depascẽtes inter vigilias, & in molesta fame
In gelu rigido simul & nuditate odiosa. (incidunt,
Nunc n. mitto enumerare calamitates, quæ præterea
Catervatim quæ mihi incũbunt semper singulis die-
Universa mihi Ecclesiæ ubiq; locorum curæ sunt. (bus.

Dis

εἰπ' ἄγε, τίς νοσέει, καὶ ἐγὼ νοσῶ οὐχ ἅμα αὐτῷ;
τίς προσκόπτει, καὶ μὴ συλλυποῦμαι ἐκείνῳ;
εἰ γοῦν αὐχῆσαι ἄλλοις οὐκ ἔστιν ὄνιδος,
ἀσθενίης ἐν ἐμῇς ἤδη αὐχήσω ἔγωγε.

Ψεύδεα οὐκ ἐρέω, θεὸς ἐστί μοι μάρτυρος αὐτός.
Δαμάσκον φρούρει συχνῶς πόλιν εὐρυάγυιαν
ἐθνάρχης Ἀρέτου τοῦ σκηπτούχοιο ἄνακτος,
ἱέμενος ἐμ' ἐλεῖν κτεῖναί τ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.
ἀλλ' οὐκ ἐξετέλεσσεν, ἃ οἱ φίλος ἤθελε θυμός.
φορμῶ γὰρ διὰ τοῦ θυρίου μικροῦ ἐχαλάσθην
τείχεος εὐπήκτου διὰ, οὐκ ἀέκητι θεοῖο,
καὶ μῆνιν χαλεπὴν δυναμίν τε ὑπέκφυγον αὐτοῦ,
γαυροῦσθαι μεγάλως ἐπέεσσί με οὐκ ὀνίησιν,
ὀπτασίας ἔμπης λέξω θείας τ' ἐπιδείξεις.
ἄνθρωπον πρὸ ἐτῶν δέκα καὶ πισύρων ἐγὼ ἔγνων
ἐν Χριστῷ τῷ ἀλεξικάκῳ καὶ ἄνακτι κρεόντων.
εἰ δ' ἐν σώματι θνητῷ ἔην ὅδε ἠὲ καὶ οὐχί,
οὐκ ἐγὼ οἶδα, θεὸς δὲ νοεῖ ὁ ἅπαντα νοήσας.
οὗτος ὀλύμπου ἕως τρίτου ἡρπάγη ἱμερόεντος.
εἰς παράδεισον, ὅπου μακάρων ἕδος ἐστὶν ἀγαυόν,
αὐτόθι ἀῤῥήτους καὶ θείους ἔκλυε μύθους,
οὓς βροτῷ ἐξαυδᾶν κηρίτρεφεῖ οὐ θέμις ἐστίν.
ἐν τούτοις δύναμαι γαυροῦσθαι ἔγωγε δικαίως,
ἐν δ' ἀρετῇσιν ἐμῇς οὐκ αὐχήσω ποτ' ἀναιδῶς.
μᾶλλον ἐμῇ τ' ἐνὶ ἀσθενίῃς καυχήσομαι αἰνῇς,
καὶ γὰρ ἐὰν καυχήσωμαι, οὐ νήπιος εἴην.
νημέρτες γὰρ ἐρῶ, ψεῦδος μυθήσομαι οὐδὲν,

Dic age, quis agrotat, & ego non agroto una cũ ipso?
Quis, quaeso, offenditur, & ego non condoleo illi?
Si ergò gloriari alijs non est dedecus,
Infirmitatibus in meis nunc gloriabor ego.

Mendacia non loquar. Deus est mihi testis ipse;
Damascum custodiebat diligenter urbem latos vicos
Praefectus Aretæ sceptrigeri regis, (habentem,
Cupiens me comprehendere & interimere miserrima
Sed nõ persecit, quæ ipsi dilectæ volebat animæ (morte.
Sporta enim per ostiolum parvum demissus sum
De muro benè compacto, non citra voluntatem Dei,
Et ita iram gravem ac vim subterfugi illius.
Gloriari magnopere verbis me haud prodest,
Visiones tamen dicam, divinas q; revelationes.
Hominem ante annos decem & quatuor ego novi,
In Christo malorum propulsatore ac rege regnantiũ,
Utrum autem in corpore mortali fuerit, an non,
Haud ego novi, Deus a. scit, bene omnia qui novit.
Hic cœlum usq; in tertium raptus est desiderabile,
In paradisum, ubi beatorum sedes est inclyta,
Ibi secretos & divinos audivit sermones,
Quos homini edisserere mortali, haud fas est,
In his possum gloriari ego meritò, (imprudenter.
In virtutibus autem meis non gloriabor unquam
Potiùs meis in infirmitatibus gloriabor magnis.
Nam licet glorier, non propterea tn. stultus fuerim.
Veritatem enim dicturus sum, mendacium proferam
nullum. Sed

αὐτὰρ ἐμὸν μύθων μεγάλων ἀποπαύσομαι αὐτῶν,
μή ποτέ μ' ἐς μὲ σέθεν καὶ ἀμήσῃ ᾠδὴ μοῖραν.
ἠδ' ἵνα μὴ ὑπεραίωμαι ἕνεκ' ὀπασιάων,
ἃς ἐμοὶ αὐτοσχὴς δήλωσε θεὸς τῷ ἀλιτρῷ,
ἐν τῇ σαρκὶ σκόλοψ ἐδόθη ἐμοὶ ὀξὺ κολάζων,
ἄγγελον σατανᾶς με ἄγαν σκληρῶς κολαφίζων.
ὕπως μὴ σοὶ ἀρδώμαι πρὸ ἔγωγε ἀμέτρως.
εἵνεκα τοῦτο ἔγωγε θεὸν μάλα πολλ' ἱκέτευσα,
ὄφρα με ῥύσεως ἐχθρῆς ἀπὸ τοῦδε σαώσῃ.
ἀλλ' ἔπεσσ' αὐδήσας ἀμφοῖν χρησάμενος.
στέργε χάριν, φίλε τέκνον ἐμὴν τὸ ἐμοὶ γε πεπιθώς.
ἡ γὰρ ἐμὴ δύναμις δύναται ἐν ἀσθενέεσσι.
τοὔνεκεν ἥδιστα καυχήσω ἐν ἀσθενίαις μᾶλλον,
ὡς μοὶ ἐνοικήσῃ δύναμις σωτῆρος Ἰησοῦ.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Λεκ. θ.

Ὑποθεσις.

σπέρμα γεωργὸς ἑὸν σπείρῃ πιστὸς παρέλεσθαι.
αὐτὰρ καρποφορεῖ τέτρασιν ἔνθα μέρεσσι.

ΑΜΦὶ θεοῦ τέκνου ὡς πολλοὶ βροτοὶ ἠγερέθοντο ἄγαμαι
ἐκ πολέων, σημεῖα θ' ὁρᾶν, ἐπέων τ' ἀκοὴν
ὅσα ἀπὸ τοῦ στόματος γλυκιὼ μελιτος ῥέεν αὐτῶν.
σωθῆναι τοῦτ' ἀνιέντες ἐν τοῖσιν φάτο μῦθον.
ὃς εἰς πεδίον ἦλθ' ἀνὴρ ἀπέβη πεπυυμένα εἰδώς,
σπέρμ' ἵνα δαζήσῃ κ' τ' ἐπὶ ἑῷ ἔργον ἄρηται.

Sed lubens verbis grandibus abstineo illis,
Ne fortè quispiam me colat ac veneretur plus quàm
Et ne nimium efferar propter visiones, (deceat.
Quas mihi per se genitus revelavit Deus peccatori.
Interne palus datus est mihi, acerbè castigans,
Malorum auctor Satanas me perquam duriter ce-
Ut ne insolescam fortè ego prater modum, (dens,
Ob id ego Deum multoties supplex rogavi,
Ut me clementer inimico ab isto liberaret,
Sed verbis rursum me, respondens, allocutus est:
Boni consule gratiam, mi fili, meam me fretus,
Mea enim virtus valida est in imbecillibus.
Itaq; latè gloriabor in infirmitate mea,
Ut mihi inhabitet virtus Salvatoris Jesu.

EVANGELIUM,
Luc. 8.

Summa.

Semen agricola suum seminat fidelis prastantissimum.
Sed fructum fert quarta inde pars.

Circa Dei filium cùm multi mortales congregati
essent
E civitatibus, signa ut viderent & verba audirent,
Que ab ore dulciora melle fluebant illius
Tunc auscultantibus talem locutus est sermonem:
In agrum quidam vir abijt prudens,
Semen ut spargeret infertilem terram,

Sed

αὐτὰρ ὅταν τὸ νέμῃ, μέρος ἔμπεσεν ὀρθίῳ οἴμῳ,
καί μιν σφοῖσι ποσὶν θνητοὶ τρίψαν στιχόωντες,
καὶ κατὰ ὄρνιθες φάγον ἠέριοι πετεηνοί.
δεύτερον ἄλλο μέρος πίπτεν σκληρὴν ἐπὶ πέτρην.
τοῦτο δ' ἐπεὶ ἔφυεν θέρεος καματώδεος ὥρη,
αἶψ' ἐξηράνθη. οὐ γάρ τινα ἰκμάδα εἶχεν.
ἀλλὰ τρίτον πίπτεν κραναῶν ἐνὶ μέσσῳ ἀκανθῶν·
αἶ δ' ἅμα ἀλδαίνουσαι ἑοῖς πετάλοισι μεγίστοις
τὸ σπέρμ' ἔπνιξαν μή πώποτε καρποφορήσῃ.
ἀλλὰ τέταρτον ἀνὴρ ὁ γεωργὸς πίονι ἀγρῷ
ἔμβαλε, τοῦτο φύον, σῖτον φέρε καρπὸν ἀρούρης
πάμπολλόν τε καὶ ἄφθονον, ἀνδράσι θαῦμα ἰδέσθαι.

Ὡς ἄρα φωνήσας μάλα μακρὸν ἄυσεν Ἰησοῦς.
κέκλυτε μευ θνητοὶ πάντες νέοι ἠδὲ γέροντες,
ἐν θυμῷ τ' εὖ πάντα φυλάξατε, ὅσσα ἔειπα.
οἱ δὲ μαθηταὶ ἄφαρ μύθοις προσεφώνεον αὐτόν.
ἠδὲ μεταλλήσαν, τίς ἂν εἴη μῦθος ἐκεῖνος,
ὅν τιν' ἔφη κείνοις, τούτου γὰρ ἀΐδριες ἦσαν.

Τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος θεοῦ υἱεὺς ἀντίον ἤυδα,
ὑμῖν μὲν δέδοται γνῶναι μυστήρια θεῖα,
τοῖς δ' ἄλλοις διὰ ἀμφιβόλους μύθους τάδ' ἀκούειν
ὀφθαλμοῖσιν ἑοῖς ἵν' ὁρῶντες μηδὲν ὁρῶσιν.
ἠδὲ ἀκούοντες τάδε, οὐκ ἔμπης νοέωσι.
τοῦ δὲ λόγοιο παροιμιακοῦ ἐπιμύθιόν ἐστιν,
ὕμμιν ὃ νῦν καταλέξω, ἐπεὶ εἴρεσθέ με τοῦτο.
ὁ σπόρος ἐστὶ θεοῦ διδαχὴ καὶ ῥῆμα ἀγαυόν,
ὅ τι ἐν ἀνθρώποις μερόπεσσι διδάσκεται ὀρθῶς.

σπέ

Sed cum illud dispergeret, pars cecidit in acclivē viā
Et illam aut suis pedibus mortales contriverunt in-
Aut aves devoraverunt aereæ volatiles. (cedentes,
Secundo alia pars cadebat duram super petram,
Hoc autē cùm enatum esset messis laboriosæ tempore,
Statim exaruit. Non n. ullam humiditatem habebat.
Sed tertia pars cadebat asperarū in mediū spinarum.
Hæ verò simul crescentes suis foliis prægrandibus
Semen suffocarunt, ne unquam fructum ferret.
Sed quartum semen vir agricola in pinguem agrum
Jecit. Hoc enascens, triticum ferebat fructum terræ
Multum q; & copiosum, viris mirabile visis.

Sic sanè locutus intenta voce clamabat Jesus:
Audite me mortales cuncti juvenes & senes,
Et in animo benè omnia custodite, quæcunq; dixi.
Discipuli verò statim verbis compellabant ipsum,
Et sciscitabantur, qualis nam esset sermo iste,
Quem dixerat illis, hujus enim ignari erant.

His autem respondens Dei filius, vicissim dicebat:
Vobis quidem concessum est nosse mysteria divina,
Alijs autem per ambiguos sermones hæc audire,
Oculis suis ut videntes nihil videant,
Et audientes hæc, non tamen intelligant.
Hujus autem sermonis parabolici explicatio est,
Vobis quā nunc recensebo, quādo quidē interrogatis
Semen est Dei doctrina, & verbū inclytū (me de illo:
Quod inter homines diversis vultibus præditos do-
cetur rectè.

σπέρμα δὲ, ὅτι ἐς ὁδὸν πέσε, θνητοὶ ἔασιν ἐκεῖνοι,
οὔ ἔασιν οἳ μῦθον σφετέροισι κλύοντες ἄριστον,
τόνδε τάχιστα δέχονται, ἀτὰρ σατανᾶς κακόχαρτος
ἁρπάζων κραδίων ἐξαιρεῖ χρήσιμον αὐδήν,
μή ποτε φεύγοντες κρυερὰ κρυερῶ αἴδαο
τάρταρα, θεσπεσίου μετέχωσιν ὀλύμπου ὕπερθεν.
ἀλλὰ τὸ πετρῇ ἐπὶ σκληρῇ πεσόν, οὗτοι ἔασι,
ῥῆμα οἳ εὐθυμοι τὰ πρῶτα δέχονται ἄμεμπτον,
οὐ ῥίζας δὲ ἔχοντες, καρτεροὶ οὐ τελέθουσιν.
αὐτὰρ ἐπὶ χρόνον ἀζόμενοι θεὸν εὐσεβέουσιν.
εὖτε δ' ἄχος χαλεπὸν κείνων φρένας ἀμφικαλύπτει,
πειρασμός τε τις ἀργαλέος τὸν θυμὸν ἱκάνει,
αὐτίκα ἀχρεῖον τότ' ἀφίστανται κακόεργοι.
σφᾶς θ' αἱρεῖ λήθη πάντων πάρος ὅσσ' ἐπάκουον.
αὐτὰρ σπέρμα τρίτον, τὸ πεσὸν κραναὰς ἐς ἀκάνθας,
εἰσὶ βροτοὶ κεῖνοι, οἳ ῥῆμα θεοῖο κλύουσιν,
αὐτὰρ πνίγονται φιλοχρηματίης χαλεπῆσιν,
ἠδ' ὀδύνῃς, ὀλοῇς τε τρυφῆς βίου ἀνδρομέοιο.
σπέρματα δ' ὅσσα ἐνὶ ζείδωρον σπείρεται αἶαν,
οὗτοι ἔασι βροτοὶ, οἳ ῥῆμα κλύουσιν ἀγαυὸν,
ἠδὲ φυλάσσοντες βάλλονται ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν,
ἠδὲ φέρουσ' ἐν τλημοσύνῃ αὐταρκέα καρπόν.

ΕΝ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΠΕΝ-
τηκοστῆς, ἐπιστολὴ πρώτη πρὸς
α. Κορίν. ιγ.

ὑπόθεσις.

Συμπα-

Semen verò quòd in viam cecidit, mortales sunt ij,
Auribus qui sermonem suis cùm audiunt optimum,
Hunc protinus amplectuntur, verùm Satanas malis
Rapiens è cordibus evellit utilem vocem, (gaudens,
Ne fortè evitantes horrida horridi inferni
Tartara, divi compotes fiant Olympi superi.
Sed petram super duram quod cecidit, hi sunt:
Verbū qui lætibundi primū accipiunt reprehensionis
Non radices a. habentes firmi non sunt, (expers,
Sed ad tempus venerantes Deum colunt.
Cùm autem dolor acerbus illorum mentes occupat,
Et tentatio aliqua difficilis animum invadit,
Mox turpiter tum deficiunt scelerati, (rant.
Eos q̄ capit oblivio omnium, antea quæcunq; audie-
Ast semen tertium quod cecidit asperas in spinas:
Sunt homines illi, qui verbum Dei audiunt,
Sed suffocantur habendi libidine effrenata,
Et curis perniciosis q̄ delicijs vitæ humanæ.
Semina verò quæcunq; in fertilem seminātur terrā,
Hi sunt mortales, qui verbum audiunt præclarum,
Et custodientes illud reponunt in animis suis,
Et ferunt in patientia multum fructum.

DOMINICA QVINQVAGESIMAE,
Epistola 1. Cor. 13.

Summa.

Σημπασῶν ἀρετῶν, ἀγάπη θεοῦ ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Γηγενέων, πέλεται φερτάτη ἀτρεκέως.

Εἰ λόγῳ ἀγγελικῷ βροτέῳ τε κεκασμένος εἴην.
ἠδὲ καὶ εὐφραδίᾳ πάσῃ, θείῃ ἀγάπῃ δ' οὐ,
ἄλλό τι οὐκ εἴην ἐγὼ, ἢ ἀδολεσχία αἰχρά,
σύμφορος οὐδ' ἄλλοις ποτὲ οὐδὲ χ' ἑαυτῇ ἐοῦσα.
εἴ τε δυναίμην χρησμωδεῖν προϊδεῖν τε τὸ μέλλον.
εἰδὲ χραφὰς πάσας ἑρμηνεῦσαι κατὰ μοῖραν,
ἠδ' εἰδῶ μυστήρια εὖ, καὶ γνῶσιν ἅπασαν,
καὶ τὸ χάρισμα ἔχω τοῦ ῥέζειν θαύματα θεῖα.
τὴν δ' ἀγάπην μὴ ἔχω ἀνὴρ ἀχρήϊος εἴην.
ἠδ' εἰ κτήματα πάντα νέμω πτωχοῖσι πενιχροῖς,
καὶ παραδῶ πυρὶ σῶμα φίλον μου πρὸς τὸ ὀλέσθαι,
τὴν δ' ἀγάπην μὴ ἔχω, πάνυ οὐδὲν ὄνημι ἔγωγε.
ἡ ἀγάπη μακρόθυμος ἔφυ, ἅμα καὶ ἀγαθουργός,
οὐκ ἐχθρῶς φθονέει, οὐδ' ἄλλους σχέτλια ῥέζει.
οὐ μεγαλοφρονέει τε καὶ οὐ γαυροῖ ἀνοήτως.
οὐκ ἀσχημονέει τε καὶ οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς
οὐ πέλει ὀξύχολός τε καὶ οὐχ ὑφορᾶται ἀναιδῶς.
ὕβρεϊ οὐ χαίρει, τέρπει δὲ νόον τῷ ἀληθεῖ.
ἐλπίζει ἐπανόρθωσιν καὶ πασχεῖ ἅπαντα.
οὔποτε ἡ ἀγάπη θνητοῖς μακάροισιν ὀλεῖται.
ἀλλὰ προφητεῖαι γεραραὶ γλῶσσαί τ' ὀνομασταί,
ἠδ' ἅμα αἱ γνώσεις κλειταὶ παύσονται ἅπασαι.
γνώσεις ἡμετέραι μαντεῖαί τ' εἰσὶν ἄκραντοι.
αὐτὰρ ὅταν μετὰ τόνδε βίον τὸ τέλειον ἱκάνῃ.

τῆμος

SI sermone angelico & humano instructus essem,
Et dicendi venustate omni, divina caritate autẽ
Aliud nihil essem ego, quàm loquacitas turpis, (non,
Utilis neq; alijs unquam, neq; sibi ipsi existens.
Si verò possim vaticinari & prævidere futurum,
Et scripturas omnes interpretari decenter.
Et norim arcana benè, & scientiam universam,
Et donum habeam edendi miracula divina,
Caritatem autem non habeam, vir nullius precij sim.
Et si facultates omnes distribuã miseris pauperibus,
Et committam igni corpus dilectũ meũ ut per datur,
Caritatem autem non habeam planè nulli usui sum ego.
Caritas longanimis est, simul & benefica,
Non hostiliter alijs invidet, non alijs malefacit,
Non effertur, nec gloriatur stultè,
Non se gerit indecenter, nec quærit propria.
Non est prona in iracundiam, nec torvum videt
impudenter,
Damno non gaudet, oblectat autẽ mentem veritate,
Sperat emendationem, ac perfert omnia.
Nunquam dilectio mortalibus beatis peribit.
Sed prophetiæ venerandæ, & linguæ celebres,
Et unâ scientiæ præclaræ cessabunt universæ,
Scientiæ nostræ & vaticinia sunt mutila.
Sed cùm pòst hanc vitam perfectio venerit,

τῆμ(ῳ) πᾶσα ἡ ἡμετέρη ἀπόλφα ὀλεῖ).
ἀπωότ' ἐγὼ τὸ τὸ πάρφασες ϖαῖς ὄπιλίτηι(ῳ) ἔσκεν,
ὡς ϖαῖς τεαυλίζων ἐλάλεν, Φεβιεόν τε καὶ ἔγνων.
αὐτὰρ ἀνὴρ γεγονώς, ὅπο πάντα τὰ ϖαιδὸς ἔθηκα.
νυῦ γὲ ἐν εἰσόπερω τε καὶ εἶν αἰνίγμαΐι ὀρφνῶ
πάντα τὰ τ' ἐσθλὰ ἐν ζωῇ ταύτῃ ἐσορῶμεν,
ἔμμασι δ' αὐτέπαγ τοτε βλέψομεν ἡμετέρησιν.
ἤδη γινώσκω μὲν ἐγὼ γε ὅλως ἀτέλεστον.
ἐν δὲ βίῳ κείνῳ ἔσαι γνῶσις κατάδηλος,
κόσφιν ἀτερ σκολίης καὶ ἀνοίας ἐχεκάκοιο.
νυῦ μὲν πίστις ὅλως ἐλπίς τ' ἀγάπητε μένετον.
τῶν δὲ τρίων τάτων ἀγάπη πολὺ φερτάτη ἔσι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Λυκ. ιθ.

Ὑποθεσις.

Οσα ἔμελλε παθεῖν, ϖροφέρει θεὸς ἔσι μαθητῆς,
Φάσκα καὶ τυφλῷ αὖτε δίδωσι καλά.

Πρὸς Σολύμων θεῖ υἱὸς ἰὼν πόλιν Ἱερυάγμων,
συγκάλεσεν σ' Φετέρους μύστας τε καὶ ἤυδα ἐν αὐτοῖς.
ἠνίδ' ἴμεν παλὶ δ' ἄπυργον πόλιν, ἄνδρες ἑταῖροι,
καὶ ϖερὶ Μεσσίᾳ ὅσα μαντεύσαντο ϖροφῆται
ἐν ἱερῇσι βίβλοισι, τὰ ἤδη τε τελεσμένα ἔσαι.
ἔννεσι γὲ ϖᾶσι δυσεβέεσαι δοθήσεται αὐτός,
ἥ μιν ἀλιτόσσι αἰσχρεῖς βάζοντες ἔπεσιν,
καὶ ἐμπτύσαντες μαστίξεσιν κακοπήσω,

Tunc omnis nostra imperfectio abolebitur.
Cùm ego antea puer lactens essem, (tiebam,
Tanquam puer balbutiens loquebar, sapiebam ac sen-
Sed vir factus, omnia quæ puerorum sunt deposui,
Nunc enim in speculo & in ænigmate obscuro
Omnia divina in vita hac intuemur, (nostris.
Oculis verò ipsimet aspicientes, illa tunc cernemus
Nunc cognosco quidem ego prorsus imperfectè,
In vita autem illa erit cognitio plena,
Absq; tenebris & ignorantia malorum omniũ fonte.
Nunc quidẽ fides omnino, & spes, & dilectio manent,
Ex tribus a. istis dilectio longè præstantissima est.

EVANGELIUM,
Luc. 18.

Summa.

Quæ passurus erat, prædicit Deus suis discipulis,
Et lumina cœco iursum dat sana.

AD Solymorum Dei filius cùm iret urbem; latas
plateas habentem,
Convocabat suos discipulos, & dicebat illis:
Ecce imus ad benè munitam civitatem, ô viri socij,
Et de Messia quæcunq; vaticinati sunt Prophetæ
In sacris literis, ea nunc perficientur.
Gentibus enim profanis tradetur ille, (verbis,
Quæ ipsum ignominia afficient turpibus alloquentes
Et conspuentes flagellabunt indignis modis.

οἰκτίστῳ μετέπειτ' ἐναρίζουσ' αὐτὸν ὀλέθρω.
αὐτὰρ ἐπεὶ τρίτον ἦμαρ εὐπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
δὴ τότε ἐκ νεκρῶν ἐπαναστήσει βιοτεύων.
τοῖα θεοπροπέων Χριστὸς κατέλεξε μαθητῆς,
οἳ δὲ ἀϊδρείῃσι νόου τόδε οὐκ ἐνόησαν.

Ως δὲ πρὸς Ιεριχοῦντα πόλιν πολύμηλον ἵκοντο,
ἠνίδ' ἀνὴρ τυφλὸς πτωχεύων κεῖθ' ἐκάθιζε,
τὸν δ' ὄχλον στείχοντ' ἀΐων, ἐρέεινεν ὁδίτας,
τίς λαὸς, τίς ὅμιλος, τίς τ' ὀρυμαγδὸς ὅδ' ἐστί;
Τὸν δὲ βροτοὶ μύθοισιν ἀμειβόμενοι ἀγόρευον.
ὧδε διὰ πρήσσει πεδίου Γαλιλαῖος Ιησοῦς.
Ως ἄρ' ἔφαν, κεχάρητο δ' ἀνὴρ τὸν μῦθον ἀκούσας,
καὶ μεγάλα κράζων τῷ Ιησοῦ ἔυχετο ὧδε.
ἵλαος ὢν ἐπάρηγέ μοι, ὦ κλυτοῦ υἱὲ Δαβίδου
ὄχλος δ' ὁ προάγων χαλεπῶ μιν ἐνείκιε μύθῳ,
ἠδὲ κέλευσε σιωπῆσαί τε καὶ οὔτι βοῆσαι.
ἀλλ' οὐ πειθόμενος μύθῳ, πολὺ μᾶλλον ἄυσε.
κλῦθί μευ εὐχομένου, ἐλέαιρέ με, υἱὲ Δαβίδου.

Ως φάτ' ὀδυρόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε Χριστὸς Ιησοῦς,
ἠδ' ἐπὶ οἷ ἀγέμεν ταλαπείριον ἄνδρα κέλευσεν.
ὡς δ' ἐπανῆλθεν ἀνὴρ; αὐτὸν πρὸς μύθον ἔειπεν.
ἐξαύδα, φίλε παῖ, τί θέλεις μέ σοι ἤδη ὀπάζειν;
αὖθ' ὅδ' ἔφη. Απόδος μοι κύριε φάεα καλά,
ὄμμασιν ὄφρα ὁρῶ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο.
Τὸν δὲ θεοῦ παῖς ἀθανάτου παραμείβετο μύθῳ.
τέκνον ἐμὸν θάρσει, ἡ πίστις γάρ σεσάωσεν.
Ως φάτο. αὖτι δ' ὄπωπεν ἀνὴρ, Χριστῷ τε ὀπήδει.

οἱ δὲ

Miserrimâ deinde interficient illum morte.
Sed ubi tertium diem pulcricoma absolverit aurora,
Tunc ex mortuis resurget vivus.
Talia vaticinans Christus cõmemorabat discipulis,
Illi verò præ ignorantia mentis hoc non intelligebant.
Cùm ad Jericho civitatẽ ovib abundãtẽ venissent,
Ecce vir cœcus mendicans ibi sedebat. (viatores,
Turbam verò ambulantem audiens, interrogabat
Qui nã populus, quis cœtus, et qualis tumultus est hic?
Huic autem homines verbis respondentes ajebant:
Hac transit Galilæus Jesus. (nem audiens,
Sic sanè dicebant, lætabatur autem vir sermo-
Et magna voce clamãs, Jesũ precabatur hũc in modũ:
Propitius existẽs opitulare mihi, ô inclyti fili Davidis.
Turba verò præcedẽs aspero illum increpabat verbo,
Et jubebat tacere, nec quicquam vociferari.
Sed ille non obsequens verbo, multò magis clamabat:
Exaudi me precantem, miserere mei ô fili Davidis.

Sic dixit lugens, verò exaudivit Christus Jesus,
Et ad se ducere miserum virum jussit.
Cùm autem accessisset vir, ad illum verbum dixit:
Eloquere, mi fili, quid vis me tibi jam præbere?
Rursus ille dicebat: Redde mihi, Domine, lumina sana,
Oculis ut videam splendidum lumen Solis.

Huic a. Dei filius immortalis respondebat verbo:
Fili mi confide, fides n. te salvum fecit. (sequ batur.
Sic dicebat: rursus verò cernebat vir, Ch istum q,

οἱ δὲ βροτοὶ ἄνδρες τὸ τέρας τόδε εἰσορόωντες,
ἀρτιεπεῖ στόματι κλεῖον θεὸν ὑψιμέδοντα.

ΕΝ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΩΤΗ τῆς τετρακοστῆς, ἐπιστολὴ β. Κορ. ς.

ὑπόθεσις.

Ατρακέως ὅδη καιρὸς σωτήριός ἐστιν,
ὀρθῶς οὖν χάριτι χρώμεθα θεσπεσίῃ.

Ὥστε συνεργοῦντες, φίλοι, εἰσηγούμεθα ὑμῖν,
οὔποτ' ἐᾶτε χάριν θεοῦ ὔμμι παρέμμεναι ἀργῶς.
Φῆσι γὰρ αὐτογενῆς ὁ θεὸς βίβλοις ἐνὶ ἱραῖς·
ἐν καιρῷ δεκτῷ σοῦ ἐπευχεμένου ἐπάκουσα,
σοί τ' ἐν τῷ καιρῷ σωτηρίῳ αἶψ' ἐβοήθουν.
τοῦτο ἐγὼ μὲν ἐρῷ, ὑμεῖς δὲ φυλάξατε θυμῷ.
νῦν ὅτ' ἐσαρκώθη Μεσσίας λυγρὰ πεπονθώς,
ἠδ' ὑμῖν πάντῃ ὁ λόγος κηρύσσεται ὀρθῶς,
καιρὸς ὅλως προσδεκτὸς ἔφυ ἄνοσόν τε καὶ ἦμαρ.
ἔστεδ' ἀνέγκλητοι μηδὲν πρόσκομμα διδόντες,
μήποτε ῥῆμα κακῶς ὑμῶν χάριν ἀγνὸν ἀκούῃ.
ζῶτε δ' ἐπισταμένως, ὥσπερ θέμις ἐστὶν ὑπουργοῖς
ὁ τρηροῖσι θεοῦ, ἐν τλημοσύνῃ μέγα πολλῇ,
ἠδ' ἐν θλίψεσι θυμοβόροις χαλεπῇσί τ' ἀνάγκῃς
γυιοκόροις ἐν ἀδημονίῃς, πληγῆς τε διαίμοις,
ἐν τε διχοστασίῃς ὀλοῇς, δνοφερῇσι καὶ εἰρκτῇς,
ἐν χαλεποῖσι πόνοις τε καὶ ἀγρύπνοις μελεδώνῃς,
ἐν ταῖς νηστείαις τε καὶ ἁγνείᾳ χαριέσσῃ,

ἐν γνώ

Mortales autem viri prodigium hoc intuentes,
Veridico ore celebrant Deum in excelsis regnantem.

DOMINICA I. QVADRAGESIMÆ, Epistola 2. Cor. 6.

Summa.

Verè nunc tempus salutare adest,
Rectè igitur gratia utamur divina.

TAnquam cooperarij dilecti cohortamur vos,
Ne unquam sinatis gratiam Dei vobis adesse,
Dicit enim per se genitus Deo libris in sacris (frustra
In tempore accepto te precantem exaudivi,
Et tibi in tempore salutari celeriter sum opitulatus
Hoc equidem dicam, vos autem custodite animo:
Nunc quoniam incarnatus est Messias tristia passus,
Et vobis ubiq; verbum prædicatur rectè,
Tempus planè acceptum est, & salutaris dies.
Estote inculpati, nullum offendiculum præbentes,
Ne fortè verbum male vestri causa sanctum audiat.
Vidite a decenter, quemadmodum decet ministros
Sedulos Dei, in patientia singulari, (difficultatibus
Et in afflictionibus animum exedentibus & duris
Membra depascentibus in angorib. plagis q; cruentis,
In q; seditionibus noxijs, & caliginosis carceribus,
In arduis laboribus, & vigilibus curis,
In jejunijs & castitate amabili,

In

99 ἐν γνώσῃ νόμῳ ἠδὲ Εὐαγγελίοιο γεραιῇ.
ἔν τε Φιλοφροσύνῃ. ὑπεικείᾳ καὶ ἀγαυῇ,
πνεύματι εἰν ἁγίῳ, κλῃτῷ δωτῆρι ἐάων.
γνησίῃ εἰν ἀγάπῃ τε καὶ ἀψευδέσσιν λόγοισιν,
ἐν δυνάμει θεοῦ, ὃς τάδε πάντα πονεῖ τε τελεῖ τε,
διὰ ἀνδρομέων ὅπλων, ὧν ἀλκὴ ἄναλκις,
ἀλλὰ δικαιοσύνης διὰ ὅπλων ἔξοχ' ἀρίστων,
ἐν φίλῃ εὐτυχίᾳ καὶ δυσχερίᾳ δακεθυμῳ,
εὐφήμῳ διὰ δόξης καὶ δυσφήμου ὀνείδους,
θυμαλγέος διὰ λοιδορίης, καὶ ἐραστοῦ ἐπαίνου.
ὥστε φιλόψευσαι, ἀλλ' ἔμπης ὄντες ἀληθεῖς,
ὡς βεβοτοὶ ἄγνωστοι, πολλοῖς δ' γνώριμοι ὄντες.
ὡς νεκροὶ κρυεροὶ ἔμπεφαθεν κόσμῳ ἀλήτῃ,
ἠιδὲ δ' ἔμπεφαθεν ζῶμεν θεοῦ ἀϊδίοιο.
ὡς παιδευόμενοι, μὴ ὅμως τῷ κηρὶ δαμέντες.
ὥσπερ ἀχεόντες, θυμὸν δ' ἀεὶ εὐφρανθ' ἔχοντες.
ὡς πτωχοὶ πάλαναι, πλουτίζοντες δ' ἄρα πολλούς,
ὥσπερ μηδὲν ἔχοντες ἐνὶ χθονὶ βωλαναίῃ,
πάντα δ' ὑπερκύντως θεῷ εἶν πολυόλβῳ ἔχοντες.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. δ.

ἰσόθεος. θεσθ. ἐμπαίζω. ἐπιτίθημι. ε. ἐπάγω. ε. ἐπάγω.

πνεῦμα τὸν ἰσόθεον ὡρμὴς ἔρημον ἐπῆλθ' Ἰησοῦν,
τρεῖς δ' ἐβάλεν σατανᾶς ἀπατῶσκεῖ ἀπάτας.

πρόσβαλλω. Α. ζ. ἐπιβάλλω. ἐπιτίθημι. ἐπάγω. ἐμπαίζω.

γενεσιάρχου ἐκκλησίαν

In cognitione legis & Evangelij venerandi,
Et in latitia, & aquanimitate inclyta,
In Spiritu sancto, præclaro largitore bonorum,
Sincera in caritate, & veracibus verbis,
In virtute Dei, qui hæc omnia operatur & perficit,
Non per humana arma, quorum vis invalida est,
Sed justitiæ per arma longè præstantissima,
In cara felicitate, & adversitate animum rodente,
Honestam per formam, & ignominiosum dedecus,
Animum cruciantem per infamiam, & amabilem
laudem, (stentes veraces
Tanquam mendacijs gaudentes, veruntamen exi-
Tanquam homines obscuri, sed multis noti existentes
Tanquam mortui miseri coram mundo injusto.
Ecce autem coram vidimus Deo æterno,
Tanquam castigati, non tamen morte sublati.
Tanquam lugentes, animum verò semper lætum ha-
bentes, (multos,
Tanquam mendici miseri, locupletantes autem sanè
Tanquam nihil habentes in terra homines nutriẽte,
Omnia verò sufficienter habentes in Deo prædivite.

EVANGELIUM
Matth. 4.

Summa.

Spiritus Deo æqualem in solitudinem duxit Iesum,
Tres objecit Satanas ei illic captiones.

DUcebat

Ἦτε θεῦ γὰρ τὸ πνεῦμα ἐς αἶαν ἐρήμην,
δαίμονος ὄφρα κακῆς αἰσθήσῃ ἀπειλῶν,
παραφάντ' ἐπὶ νύκτας τε καὶ ἤματα πάσας,
δὴ τότε δ' ἐχαλέπτε τῷ γαστέρα τείρεε λιμός,
ἔπρεσεν ἢ ὀδύνη μάλα δ' ἔγγυθεν ἦλθεν,
ἠδὲ λίθους φορέων μύθον κατελέξατο τοῖον.
εἰ τέκνον ἐσσὶ θεῦ (ὡς ἄχεαι εἶναι) ἀληθῶς,
εἰπὲ τάχιστα λίθους τοὺς δ' ἔμμεναι ἄρτους,
καὶ νηδὺν κόρεσον μὴ ἀτερπέα λιμῷ ὄλεσθαι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη θεῦ υἱὸς Ἰησοῦς.
εἰν ἱερῇσι βίβλοισι γέγραπται, βιοτεύειν ἄνδρα
οὐ μόνον ἐκ πόσιος καὶ ἐδητύος, ἀλλὰ ῥ' ἅπαντος
ῥήματος, ὅ,τι κε πατρὸς ἑοῦ ὑψιμέδοντος
καὶ τότε μιν δολερὸς σατανᾶς λάβεν ὅτι τάχιστα,
ἦγαγέ τ' ἐν Σολύμων ὀρεσιόμβρων πολίεθρον,
εἷσέ μιν ἐς κορυφὴν ναοῦ μάλα ὑψορόφοιο.
καὶ μετεπεῖπ' αὐτὸν τοῖον πρὸς μῦθον ἔειπεν
εἰ σαῖς ἐσσὶ θεῦ τοῦ ὀλυμπίου ἀστεροπητᾶ,
ὑψόθεν ἐξ ἱερῆς κρήμνιζε κάτω σὲ χάμαζε.
ὧδε γὰρ ἐν ζαθέοις γέγραπται βιβλίοισι προφήτης.
ἀγγελικοῖς δόλοισι θεὸς σέθεν ἀμφιπολεύσιν,
ὅπως χερσὶν ἑῇς σε φέρωσιν, μή ποτε κόψῃς
σὸν πόδα, λιθάλεσιν ἵνα πρὸς λίθον, ἄλγεα πάσχων.

Ὡς φάτο ὑβριστὴς, μύθῳ δ' ἀμείβετο χριστός.
εἰν ἱερῇσι βίβλοις αὖθις πεφασμένον ἐστί,
μὴ πειράζε θεὸν φαῦλος τὸν ἄνακτα κρείοντων.
καὶ τότε μιν πάλιν ἦγ' ἐς ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,

Ducebat Dei filium Spiritus in terram desertam,
Damonis ut mali experiretur insidias.
Quadraginta cùm fuisset noctes & dies jejunus,
Tum demum difficilis ventrem ejus molestabat fa-
Tentator autem ad illum valdè propè accessit, (mes,
Et lapides proferens verbum dixit tale :
Si filius es Dei (sicut jactitas te esse) verè,
Effice quam celerrimè, lapides hi ut sint panes,
Et ventrem satura, ne molesta fame pereas.

Hunc a respondens allocutus est Dei filius Jesus :
In sacris libris scriptum est, vivere hominem
Non solùm ex potu & cibo, sed omni
Verbo, quod ab ore manat altipotentis. (celerrimè
Et tunc ipsum fraudulentus Satan apprehendit quã
Duxitq; in Solymorum benè habitatam civitatem,
Et statuit ipsum in verticem templi perquã excelsi,
Et posthea ad ipsum tale verbum dixit :
Si filius es Dei cœlestis fulminatoris,
Desuper de templo precipita deorsum te in terram :
Ita enim in diversis scripsit libris Prepheta :
Angelicos famulos Deus suos jubebit,
Ut manibus suis te ferant, ne fortè impingas
Tuum pedẽ durũ aliquem in lapidẽ, dolores patiens.

Sic ait calumniator : verbo autem respondebat
In sacris libris rursus scriptum est : (Christus,
Ne tentes Deum malitiosè regem regnantium.
Et tunc ipsum iterum duxit Satanas in montem
magnumq; sacrum. Et

ἠδ' ἄμ' ἔδειξ αὐτῷ δυνάμιν δόξαν τε ἀγαυὴν,
ἠδὲ θυωδείας, ἠμὲ ὅπὶ χθονί, ὅσα καλ' ἔσκεν,
χ' ἁμυλίοισι λόγοις τ' ἀλεξητῆρα φρεσὶν ὕδατι.
ταῦτα ἐγώ σοι χρισὲ ὁμῶς νῦν δώσω ἅπαντα,
ἰῶ ἐμοὶ δ' σιδέως δ' ξη ἐνὶ χέρνασι πίπτων.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὸς παῖς Χρυσὸς Ιησοῦς,
ὅιχεο ἠῶθι αὖτε, ἐπεὶ σάφα ὧδε γένηται,
δ' χεο αἰδοίως μένῳ θεῷ ὑψιμέδοντι.

Ως φάτο Διάβολος· ὁ δ' ἀπώχετο λειπὸ τ' Ιησοῦ,
ἠμὲ τότε, ὁτρηρὸς θεράποντες οἱ ἄγγελοι ἦλθον,
δ' λουσαν τ' αὖτε σιωχῶς μάλα προφρονι θυμῷ.

ΕΝ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑ, ΕΠΙΣΟΛΗ Α. ΔΕΟΝ. Δ.

Ἐπόθεσις.

Σφὸν σεῦ· καθαρὸν τηρεῖτω θνητὸς ἕκαστος·
Μηδ' ἀπατάτω ἀνὴρ τ' πέλας ἐὼν ἐών.

Ετρωνέως ὑμᾶς τόδε νῦν αἰτῶμι ἀδελφοὶ
ἐν Φίλῳ ἡμετέρῳ λυτρωτῇ Χριστῷ Ιησοῦ,
ὅφρα πειθόμενοι λιτῇ διδαχῇ ἐνὶ δίκῃ
δφυμμένη. πῶς χρὴ ζῶν ἠδὲ ἀδεῖν θεῷ ὑμᾶς.
ἰῶ χ' ὑμεῖς ἄλλοι προσθεν δέξασθε ἀφ' ἡμῶν.
ἔ γδ παγχυ ἐξαγγελιῶν λήθεσθε ἐκείνων
Φραδμοσυνῆς Χριστὲ ἃς κεν παρεδώκαμεν ὑμῖν.
πᾶς δρετὰς σεμνὰς γδ ἀπαιτεῖ ἀεὶ θεὸς ὑμᾶς,

Et simul ostendit ipsi potentiam, gloriam q; inclytam,
Et dominationes, & super terra quacunq; pulcra e-
Et blandis verbis opitulatorem alloquebatur: (rant,
Hæc ego tibi, Christe, simul nunc dabo universa,
Si me reverenter adoraveris, in genua procidens.
Hunc a rursus compellabat Dei filius Christus Jesus:
Apage deceptor, quoniam expresse ita scriptum est:
Adorato reverenter solum Deum altipotentem.
Sic ait. Diabolus autem discedebat & relinquebat
Et tunc seduli ministri angeli venerunt, (Jesum.
Et inservierunt illi protinus per quam promto animo.

DOMINICA II. QVADRAGESIMÆ, Epistola 1. Thess. 4.

Summa.

Summas pudicam conservet mortalis unusquisq;,
Nec circumveniat vir proximum, benus existens.

Benevole vos hoc nunc rogamus, fratres
In dilecto nostro redemtore Christo Jesu,
Ut crescatis valdè doctrina in optima, (Deo vos,
Quæ ostendit, quomodo oporteat vivere & placere
Quam etiam vos copiosè antea accepistis à nobis.
Non enim penitus præceptorum obliti estis eorum,
Consilio Christi qua & tradidimus vobis.
Virtutes n, venerandas exigit semper à vobis Deus,

ὄφρ' ἀπέχηθε κακῆς πορνείας ἀνδροφόνοιο,
ἠδὲ τὸ σῶμα ἔπας & ἐοῦ, τὸ σεῦ & ἄφαυρον,
ἐν λιμῇ κακάζ εἴδῃ τε κἠν ἐν ἀγιασμῷ,
ἐδὲ ἐν ὀρέξι & ἐλομένῳ πάθῃ, εἰδὼς ἐρασῆς,
ὡς ἔθνη ἀσεβῆ, θεὸν ὅσα μὴ ἔγνω ἀληθῆ.
μήτις ἀδελφὸν ἐν πρήξι δολερῶς ἀπατάτω.
ἐδεὶς γὲ θνητῶν ἀδίκων ἔσσιν ὅσιν ἀπολίσι,
ἠδ' ἐδεὶς λήσι θεὸν, ὅστις ἀπάθαλα ῥέζῃ.
πάντα ὁρᾷ θεὸς ὀφθαλμὸς κἠ πάντα δαείῃ.
μαρτυρέοντες ὥς κἠ πρὶν ἔθ' ἐπάμφω ὑμῖν,
ἠδ' ἔτι νῦν αὖτις λέγομεν πολὺ φίλτατοι ἄνδρες.
ἐ θεὸς χέτλια ἔργα θεὸς κάλεσεν σοφὸς ὑμᾶς,
ἀλλὰ θεὸς ἐυσεβίῃ τε κἠ ἡμερόεντ' ἀγιασμόν.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Matth. 15.

Ὑποθεσις.

Εὐχεῖ ἡ Χαναναία γυνὴ τε κἠ δαιμόνιον
Ευχομένη, πρὶν ἔχῃ, ὅσα ἔχῃ ἐθέλῃ.

ΕΚ πόλεως Σολύμων ὡς ἄυλις ἀπῴχετ' Ιησῆς,
εἰς τε πέρας Σιδῶνος & κἠ Τύρου ἦλθεν ὁδοῖων
ἰωὶδ' ἵκανε γυνὴ τότε ἰὸς Χαναναία θεόφρων.
ἣ βοάασκε μέγα χερσὶν θεὸς μῦθον ἔειπεν. Κύριε
ἐυμμέως οἰκτειρέ με, ὦ φίλε υἱὲ Δαβίδ
κἠ γὲ ἐμὴ θυγάτηρ ὑπὸ τεῦ σαταναῦ κακὰ πάσχῃ.
ὡς φατ' ὀδυρομένη τιὼ δ' οὐ ἀμείβετο χερσὶν,

ἀλλ'

Ut abstineatis ab improba scortatione homines per-
Et corpus unusquis q̃ suum, vas imbecillum, (dente,
In honore possidere sciat, & in sanctificatione,
Nec in concupiscentia pernicioso affectu, specie ama-
bilis,
Ut gentes impia, Deum qua non noverunt verum.
Ne quis fratrem in negocio fraudulenter decipiat.
Nemo enim mortalium injustorum pœnam non luet,
Et nemo fallet Deum, qui iniqua perpetrat.
Omnia videt Dei oculus, & omnia intelligit,
Testantes quod & antea prædiximus vobis,
Et adhuc nunc iterum dicimus, longè carissimi viri,
Non ad improba opera Deus vocavit sapiens vos,
Sed ad pietatem & amabilem sanctificationem.

EVANGELIUM
Matth. 15.

Summa.

Orat Cananæa mulier; nec desinit
Orare, priusquam habeat, quæ habere cupit.

EX urbe Solymorum cùm rursus egrederetur Jesus
Et in fines Sidonis ac Tyri veniret ambulans,
Ecce venit mulier tunc quædam Cananæa prudens,
Quæ clamans valdè, ad Christum verbum dicebat,
Benignè miserere mei, ô dilecte fili Davidis,
Etenim mea filia à Sathana mala patitur.
Sic ait lugens: huic a. nihil respondebat Christus.

ἀλλ' ἀκέων ἀπέβη. ἕταροι δ' ᾠχοντο ἀυτόν.
μειλιχίαις ἀκοαῖς μῦθον κλύε τῆσδε γυναικός
κύρε δ' ἐϊκλειμον. τοῖς δ' ἀνίλιον εἶπεν Ιησῦς.
μῆνον ἀπέσσυλμαι πεῖσαι σφάλλοντα καλέσσας
δῶμα Ισραηλ. Κρύζεν δ' ὅτε δάκρυσιν αὐτὴς
εἶκτο ὀλοφυρομένη γλυκερὴ ὀχθήσασά τε εἶπε.
κλῦθί μευ ἀχομένης, κραδίη ἄρηγέ μοι, ἐθλὲ Ιησῦ.

Τὴν δ' ἀναμειδόμενος θεὸς ἀνίλιον ἤυδα.
ὦ θέμις ἔστι φίλων, ἀπὸ τέκνων λέκτρον ἐλέσθαι,
καὶ τοῦτον δόμεναι τοῖς ὠμοδρῳσιν κυσεσιν.

Ως φάτ' ἀπηρατέως, ἦδ' αὖτ' ἠμείβετο μύθῳ.
κύρε οἰκλίρμον, τάδε μὴν κῦ μοῖραν ἔφπας,
ἀλλὰ σαφὲς πέλεται, λέγοι κυσὶν ὅτι ἔδοσι
κλάσματα, κυριακῶν ὅσ' ἀφ' ὧν πίπτουσι τραπεζῶν.

Τὴν δ' αὖτε προσέφη θεὸς παῖς Χριστὸς ὁ σωτήρ.
ἔστι τὴ μεγάλη πίστις θύγατερ μεγάθυμε.
τοὔνεκεν ἐκτελέω, σῆσιν φρεσὶν ὅσσα μύρονται.

Ως φάτο, καὶ θᾶσσον λίπε κάρη πνεῦμα πονηρόν.

ΕΝ ΤΗ ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΤΗΣ
κυριακῇ τρίτῃ, ὄπισθεν Ἐφεσ. ε.

Ὑποθεσις.

Τὸν ῥύστην ἀγαπῶντα βροτοὺς μιμώμεθα Χριστὸν,
ἠδὲ φύγωμεν ἀεὶ πᾶν πονηρὸν ἄπαν.

Υμεῖς γὰρ μιμεῖσθε θεὸν τ' ἐκμιμεῖσθε τε,
ὥσπερ παῖδες φίλα τέκνα, ἀγάπητοι τ' ἀκούετε τοῦ ἄρχοντος
ὡς καὶ

Sed tacitus abibat. Socij verò alloquebantur ipsum:
Benignis auribus sermonem audi hujus mulieris
Domine misericors. His autem respondebat Jesus:
Solùm missus sum, oves errantes ut vocem
Domus Israël. Clamabat autem secundò rursus (bat:
Miserabiliter plorans mulier, & ingemiscens dice-
Audi me precantem, & opem fer mihi, bone Jesu.
Huic autem respondens Dei filius contrà dicebat:
Haud fas est caris à liberis panem sumere,
Et hunc dare crudivoris canibus. (bo:
Sic ait imperiosè. Illa verò rursus respondebat ver-
Domine misericors, hac quidem appositè locutus es.
Sed verum est quoq; veloces canes quòd edunt
Fragmenta, dominicis quæ à suis cadunt mensis.
Hanc verò iterum compellabat Dei filius Christus
Est tua magna fides ô filia magnanima, (Servator:
Propterea perficiam, tuo animo quæ versas. (ius.
Sic ait, & confestim reliquit puellam spiritus ma-

DOMINICA III. QVADRAGESImæ, Epistola Ephes. 5.

Summa.

Redemtorem diligentem mortales imitemur Christum,
Et fugiamus semper actionem malam omnem.

NOs igitur imitemini Deum in excelsis regnantem,
Sic ut decet caros liberos, & dilectionem exercete,

ὡς καὶ ὁ λυτρωτὴς ἡμᾶς ἀγάπησεν Ιησοῦς,
πρὸς λύσιν ἡμετέρην παραδοὺς μάλ' ἑκοντὶ ἑαυτόν
πατρὶ ἑῷ εἰς θῦμ' ἅμα καὶ ὀδμὴν χαρίεσσαν.
αἰσχρὴ μαχλοσύνη καὶ λαγνεία κενεόφρων,
ἠδ' ἀδολεσχία οὐλομένη λαλία τε ἀναιδὴς,
ἢ καὶ βωμολόχευμα, τὸ μὴ πρέπει ἀνδράσιν ἐσθλοῖς
ἠδὲ φιλαργυρία φθονερὴ ἐπὶ πάγχυ ἐν ὑμῖν.
μὴ ὀνομαζέσθω, ἁγίοις καθάπερ θέμις ἐστί.
ἀλλὰ τὰ θύματα τῶν χειλῶν, ὕμνοι τε καὶ αἶνοι,
οἳ μὲν ἔασι θεῷ πάμπαν χαρίεσσαι ἀμοιβαί.
καὶ γὰρ ἐπίστασθε ἡμᾶς χρῆ τοῦτο ἀκριβῶς,
ὅτι οὐδεὶς μιχθεὶς φιλότητι καὶ εὐνῇ ἀθέσμῳ,
ἢ καὶ ἐὼν βροτὸς ἀλλοτριοφθονέων, πλεονεκτὴς,
ὃς πέλει εἰδώλων λατρευτὴς ποικιλόβουλος,
τοῦ μέλος ἔστω ὁμίλου. τοῦ κάρα ἐστὶν Ιησοῦς,
οὐδ' ἐς ὄλυμπον, ὅπου μακάρων ἕδος ἐστὶν, ἀφήξει.
μαλθακὰ κωτίλλων ὑμᾶς μηδεὶς ἀπατάτω.
εἵνεκα γὰρ τούτων πληγὰς πάσχουσιν ἄπιστοι.
φεύγετ' οὖν τοίωνδε ἑταιρείαν κακοέργων.
πρόσθεν γὰρ σκότος ἦτε, θεοῦ ἀδαήμονες ἁγνοῦ.
νῦν δ' ὑμῖν ἐπετέλλετο φῶς ἐν Χριστῷ ἀγαυόν.
ζώετε γοῦν ὥσπερ φωτὸς τέκνοις ἐπέοικε.
καὶ γὰρ πνεύματος ἰσοθέου καρπὸς κλυτός ἐστι,
τὸ Χρηστὸν τὸ ἀληθὲς, καὶ τὸ δίκαιον ἄμεμπτον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λουκ. ια.

ὑπό.

Quemadmodum & redemtor vos dilexit Jesus,
In redemtionem nostram tradens admodum promtè
semetipsum,
Patri suo in sacrificium pariter & odorem gratum,
Turpis lascivia, & Venus excors,
Et nugæ perniciosæ, loquacitasq; impudens,
Et scurriles sermones, qui dedecent viros bonos,
Et auri cupiditas invisa penitus inter vos
Non nominetur, sanctis quemadmodum convenit,
Sed hostiæ labiorum, hymnique & laudes,
Quæ quidem sunt Deo plane acceptæ retributiones.
Etenim scire nos oportet hoc probè,
Quòd nemo qui se miscuit amori ac toro illegitimo
Aut etiam qui est homo alienis invidens avarus,
Qui est Idolorum cultor versutus,
Membrum sit cœtus, cujus caput est Jesus.
Nec in cœlum, ubi beatorum sedes est, veniet.
Suaviter garriens vos nemo decipiat.
Propterea enim plagas patiuntur increduli.
Fugite ergò hujusmodi commercium improborum.
Olim enim tenebræ eratis, Dei ignari sancti. (dum.
Nunc a vobis exortum est lumen in Christo splendi-
Vivite igitur quemadmodum lucis filij convenit.
Etenim Spiritus divini fructus præclarus est,
Benignitas, veritas, justitia inculpata.

EVANGELIUM,
Luc. II.

Euθησις.

Τὸν σατανᾶν χριστὸς σωτὴρ ἀπὸ κωφοῦ ἀλάλκῃ,
ἠδὲ δίδασκει ὁμῶς μὴ μάκαρ ὄφι βεβωτῶν.

Ἰχνύι θαπτείῃ. σατανᾶν ἔκβαλλεν Ἰησοῦς
ἀνθρώπου ἀπ', ἀποτμοτάτοιο, ὃς ἔσκεν ἄναυδος.
ὡς δ' ἐπέβη δαίμων κακὸς, αὖτ' ἐλάλησεν ὁ κωφός.
θέλιεπεῖτ' ἀυδῇ κλεῖεν Ἰσὺν ἀστερόπτιν.
θαύμαζον ᾗ βροτοὶ δύναμιν τὴν δ' εἰσορόωντες,
οἱ δ' ἄλλοι βλασφήμησαν, μάλα κερτομέοντες
θεῖον τὸ ἔργον, πρίν τ' ἀλλήλους ἀγόρευον.
πνεύματα ἐκβάλλῃ ὅδε τῇ δυνάμει βασιλῆος
Βεελζέβουλον, ὃς ἐν ἄλλοισιν κρατεῖ ὄφι μέγιστος.
ὣδ' ἄλλοι μέμαεν μιν θαῦμα τέρας τετελέσθαι
ὕψι μάλ' ἐν νέφεσιν μεγάλης νιφόεντος ὀλύμπου,
αὐτὰρ ἰδὼν χριστὸς ἢ ἐῆς φρεσὶ βυσσοδόμευον
σχέτλιοι ἄνθρωποι, ὧδε προσεφώνεεν αὐτούς.
πᾶν τὸ διχοστάσιον κρατεῖ ἐξαλαπάζει ὦκα,
σμερδαλέον τ' οἶκοι πάντες πίπτουσιν ἔραζε.
εἰ χὴν Βεελζεβούλοι μὴ συμφωνῆσι κακῆσι
εἶεν ἀγὼ πῶς αὖτῶν μεγάλη βασιλεία στήσεται ἀρχῇ
ἔμπεδος ἠδὲ βέβαιος; ἐπεὶ σάφ' ἐλέγξατε ὑμεῖς,
ὅτι ἐγὼ κακοδαίμονας ἐκβάλλω τῇ δεσποίνῃ
τοῖο βεελζεβούλου, τόδε μὴ ποιήσω ἔγωγε,
εἴπατέ μοι τόδε εἰρομένῳ, ἵνα ἰχνύι ὔμες
ὑμέτεροι τοὺς αὖτοὺς ἐκβάλλεσι βιαίως;
τοῦνεκα τοῦτο λέγω, ὅ μὴ καὶ τετελεσμένον ἔσται.

ἤμαι

Summa.

Satanam Christus Servator à muto repellit,
Et docet simul, quis nam beatus sit mortalium.

POtentia divina Satanam expulit Jesus
Homine à miserrimo, qui erat mutus. (surdus,
Cum a discessisset demon malus, rursum locutus est
Et veridica voce celebrabat Deum fulminatorem.
Mirabantur a. homines potentiam hanc intuentes.
Alij verò calumniabantur valdè convitiantes
Divinum hoc factum, & ad se invicem dicebant:
Spiritus ejicit iste virtute regis
Diabolorum, qui inter cateros robore est maximus.
Alij verò cupiebant ipsum miraculum & prodigium
perficere,
Altè admodum in nubibus magni nivosi Olympi,
Sed cùm animadverteret Christus, quid animis suis
Improbi homines, sic compellabat ipsos: (versarent
Omne secum pugnans robur evertitur statim,
Et horribiliter ades omnes cadunt in terram,
Si ergo Diaboli non consentiunt malefici,
Dic quaso, quomodo illorum ingens regnum erit
Firmum & stabile? siquidem pro certo dixistis vos,
Quod ego cacodæmones ejiciam auxilio
Beelzebub, hoc si faciam ego,
Dicite mihi istud quærenti, cujus nam potestate filij
Vestri illos ipsos ejiciunt violenter?
Propterea hoc dico, quod & futurum erit

ἤμαλι τῷδ', ὅτ' ἐλθόντε) ἐρανόθεν θεᾶ ὑμᾶς
σὼ δόξη μεγάλη, τότε ἡμᾶς οἶδε κρινῆσιν.
εἰ ἦ θεᾶ δωμάμ τᾶ ὀλυμπίᾳ ἀστερόπητα
δαιμονί' ἐκβάλλω πολυμήχανα, ἡ βασιλεία,
πατρὸς ἐπουρανίοιο θεᾶ νιὼ ἦλθε πρὸς ὑμᾶς.
ἀβρεμοέργος ἀνὴρ σοφίᾳ ὅτε φυλάσσε) ἀυλίν,
δύθυμος λάχε τὰ ἰσάρχοντ' αὐτᾷ ἅπαντα.
αὐτὰρ ὅτε πρέσσων ἰὼς ἐνόησε) ἔχε) ἄλλᾳ,
μαρναμένᾳ νικᾶμιν, πρῶτον τύχεα αὐτᾷ
ἄνυ) ἀρπάζων ἐκπάγλως, ὅσσα πέποιθεν,
ἄθλα νέμε) ἐπάρξις ὅππως ἐθέλησιν ἑκάστῳ.
πᾶς ἴς ἐμοίγ' ἀ συμφωνῶν, κῦ ὀδὶν ἐμεῖο.
ἠδ' μετ' ἐμὲ ὅστις ἀ σωφρᾷ, σοφρίζει ἐκεῖνᾳ.
δαιμόνιον βρετὸν ἄνδρ' ὅτε καλλίπεν, ἔρχε) ἀμφίς,
πάντοτε ἔνθα κἠ ἔνθα τόπων πάμπαν δι' ἀνάδρων,
ἡσυχίαν ζητῶν, ταύτᾳ δ' ἰὼ μήπω ἐφθίρηται.
ὧδε λέγ' πρώκτης πολὶ ὃν κραταιόφρενα θυμόν
νιὼ πολὶ δῶμα πάλιν κατελθόσσαι ἐκ τᾶ ἔξαινον.
ἠδ' ἀπονοσήσας δ' ἐρέπτει δῶμα παλαιὸν
ὅ τε κἠ ἐνδυκέως κοσμηθέν, δὴ τότε ἄφνω
ἔπλα ἐφ' οἷ καλέᾳ κακίας κακοδαίμονας ἄλλας,
σὼ τοῖσιν φθισιώρᾳ ψυχῆς ἔρχε) ἔσω,
ἠδ' οἰκῆσιν ἐκεῖθι ἀφνεὰ πολλὰ τελευῶντες.
τᾷτε βροτᾷ πολὺ χείρονα γίνε) ἔχαστα πρώτων.
πρὸς ἦ ἀκούοντας τάδε ὡς ἀγόρευεν Ἰησᾶς,
εἶν ὄχλοισι γυμήτις μακρὰ βοῶσα ἔφην.
ὄλβιη ἡ γαστὴρ πέλᾳ, ἥ σε λόχευσεν Ἰησᾶ

ὄλβιοι

Die in isto, cùm veniet de cœlo Dei filius,
Cum gloria magna, tunc vos isti judicabunt,
Si verò Dei potentia cœlestis fulminatoris
Demonia ejicio versuta, regnum
Patris cœlestis Dei nunc veniet ad vos.
Magnificus vir suam quando custodit aulam,
Rectè habent facultates ejus omnes.
Si quando fortior quispiam armatus venit alius,
Et dimicans vincit illum, primùm arma illius
Auferet rapiens ferociter, quibus fretus fuerat,
Præmia distribuit socijs prout voluerit unicuiq;.
Omnis mecum non consentiens adversus est mè,
Et mecũ quis non congregat, dispergit ille, (ambulat
Dæmonium mortalem hominem ubi deseruit, circũ-
Quoquo versũ hinc & illinc loca omnino perarẽtia,
Requiem quærens, hanc verò si nondum inveniat,
Sic dicit impostor ad suum truculentum animum:
Nunc ad domum iterum revertar è qua exibam.
Et reversus invenit domum veterem
Benè ac diligenter repurgatam, tunc confestim
Septem ad se vocat deteriores cacodæmones alios,
Cum his exitiosus mendax ingreditur,
Et habitant illic injusta multa patrantes.
Illius q; hominis multò pejora fiunt ultima primis.
Ad auditores verò, hæc cum loqueretur Jesus,
In cœtu mulier quædam impensè clamans dicebat:
Beatus venter est, qui te fuit enixus è Jesu.

Beata

ὅλβιοι οἱ μαθηταί, ποτε οἱ σοι ὁπαδοὶ ἐδωθλῶ.
τὸν δ' αὖθις μύθοισιν ἀμείβετο χρηστὸς ὁ σωτὴρ.
ψεύδεα σὺκ ἐνέπεις γύναι, ἀυτὰρ ὅδ' ὄλβιός ἐστι,
ῥῆμα θεοῖο ὅτις κλύῃ, ἠδ' ἄμα τηρεῖ ἐκεῖνο.

ΕΝ ΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
τ' τεσσαρακοστῆς, ἐπιστολὴ Γαλ. ε'.

Ὑποθεσις.

Πᾶς τις ὁ πιστεύων θεὸν εἰς φίλον υἱὸν Ιησοῦν,
σὺκ ἐλι δοῦλος ἔφυ ἠὲ κακὴ ἀνδρὸς ἀποδον.

Νῦν ἐθέλω ὑμᾶς, νόμῳ οἱ δοκέοντ' ἔρεθιζ.
Μωσῆ θεσμοτόκῳ ἱερὰς μὴ ἀκούετε βίβλους;
ὡς τηλυγέτους Αβρααμ ἔχεν δύο ἐσθλὸς
ἐξ Αγαρ δούλης τ' μὲν, τὸν δ' ἐκ χαριέσσης
Σαρρᾶς, ἣ πολυκερτὰ Φῶς δάμαρ ἐν Αβραάμῳ,
ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ δούλης δολερῷ κῆ σάρκα ἐτέχθη,
ἐκ Σαρρᾶς δ' ἕτερος δι' ἐπαγγελίης γενέθη.
ταῦτα παροιμιακῶς ἅττα σύμπαντα λέγον.
ἀμφότεραι γὰρ μητέρες εἰσὶ γυναῖκες
δοιὰς σημαίνουσι θεοῦ ἁγίας διαθήκας,
τὴν μὲν ὄρει ἐν Σινᾷ παιδαλόεντι δοθεῖσαν.
ἣ φῶτ' ἀνθρώπων κρίνῃ τε κὴ ἀνδραποδίζῃ.
τοῖς γὰρ Αραψὶν Αγὰρ, Σινᾶ ὄνομαίνετ' ἔρηι,
συστοιχεῖτ' ἤδη Σολύμοις ἱερῷ πολιήτῃ,
δουλεύῃ τε ὅλως πάντων σὺν τέκνοις.
ἀρχαίη δ' πόλις ἐστὶ Σολυμαίοισι Ιερουσαλὴμ

Beata sunt ubera, olim quæ tibi præbuerunt alimentum.

Huic autem rursus verbis respondebat Christus Servator:
Mendacia non dicis ô mulier. Verùm iste beatus est,
Verbum Dei qui audit: & simul custodit illud.

DOMINICA IV. QVADRAGESIMÆ, Epistola Galat. 4.

Summa.

Omnis qui credit Dei in dilectum filium Iesum
Non amplius servus est, aut etiam mancipium.

Nunc volo vos, legi qui inservitis, interrogare,
Mosis legislatoris sanctos num auditis libros?
Filios præclaros Abrahamus habebat duos bonus,
Ex Agar ancilla unum quidē, alterū verò ex dilecta
Sara, quæ cani uxor erat Abrahami. (natus est,
Sed ille quidem ex ancilla dolosam secundum carnē
Et Sara verò alter promissionem est genitus.
Hæc parabolicè ita universa dicuntur:
Ambæ enim matres pulchros tales habentes istæ mu-
Bina significant Dei sancta testamenta. (lieres,
Alterum quidem monte in Sina sublimi traditum,
Quod genus hominum condemnat ó, & mancipat.
Arabibus enim Agar, Sinai vocatur mons,
Et conterminus est ei, quæ est Solymorum sancta ci-
Et servit prorsus omnibus suis cum liberis, (vitati,
Cœlestis autem urbs perelegans Hierosolymorum

est

θῆν ἐλεύθερη, σὺκ ἐνέχη χαλεποῖσι νόμοισι
Μωσαϊκοῖς, λίκτευθ' ὑὸς πολλὰς παναρίστας.
πνεύματι εἰν ἀγίῳ καὶ ἀληθείᾳ χαρίεσσῃ
ἀζομένους καὶ λιλαίοντας θεὸν αἰὲν ἐόντα.
καὶ γὰρ γέγραπται ἐν βίβλοις θεσπεσίῃσι.
μῆτερ χαίρε νέων, ἣ μὴ φίλα τέκνα τοκεύεις.
εὐφρένα θυμὸν ἔχουσα ὁμόκλησον μέγα οἶκον.
κλεῖε θαὴν σεμνῶς ὠκιμαλέα ὅσσαν ἴησα,
ἣ σὺκ ὠδίνεις, φιλότητι δ' αἰδέρι ἔσσα.
καὶ γὰρ πλείονα τέκνα ἔφυ τῇ μητρὶ ἐρήμῃ,
ἢ τῇ μιχθείσῃ ἀνδρὸς φιλότητι καὶ εὐνῇ.
ἀλλ' ἡμεῖς κῦ Ισάακον θαλερὸν γόνον ἐσμὲν
φαίδιμα τέκνα θεῦ καὶ κληρονόμοι ἀγαπητοί,
ἐ νομικῶν ἔργων χάριν, ἀυτὰρ ἀμοιβὴ δ' οἴκτῳ
θεσπεσίῃ, καὶ ἐπαγγελίης Δι' ἱμερόεσσης.
ἀλλ' ὥσπερ τότε Ισμαὴλ γεγαὼς κῦ σάρκα,
τὸν κῦ πνεῦμα γεγῶτα λίλαιο μισῶν κακὰ ῥέζε.
ὥτως ἀτρεμέως ἐν κόσμῳ γίνε) ἤδη.
οἱ ἀσεβεῖς γὰρ τεύξεσθαι κακὰ εὐσεβέεσσιν.
ἀλλ' ἄγε λίπτε λέγῳ τῷδε γραφῇ θεοειδέϊ.
ἔκβαλε παιδίσκην μῦ τὸ παρεμόρφου υἱὸν,
ἐ γὰρ κληρονομεῖν δύναται σὺν ἐλευθέρῳ υἱῷ.
ἡμεῖς δ' ἐν γένοντες καὶ ὁμῦ λιλαῶντες Ιησοῦν,
ἐσμὲν ἐλευθέρῃ δεγαλέῃ νόμῳ, ἠδὲ δι' ἀγνὴν
πίστιν κληρονόμοι τ' ζωῆς αἰωνίου.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ιωάν. ζ.

Est libera, non obnoxia duris legibus
Mosaicis, paritq; filios multos præstantissimos
Spiritu in sancto, & veritate dilecta.
Venerantes & honore prosequentes Deum sempiter-
Nam scriptum est in libris divinis: (num. 5
Mater, gaude animo, quæ non caros liberos paris,
Lætum animum habens, clama valdè alta voce,
Celebra Deum religiosè, pulcram vocem emittens,
Quæ non parturis congressus maritalis expers exi-
Etenim plures liberi sunt matri desertæ, (stens. 10
Quàm ei, quæ se miscuit mariti congressui & toro.
Sed nos secundùm Isaacum floridum parentem, su-
Præclari liberi Dei, & hæredes dilecti, (mus
Non legalium operum gratia, sed gratis per miseri-
Divinam, & promissionem per dilectam. (cordiam 15
Sed quidem tum Ismaël genitus secundum carnem,
Eum qui juxta spiritũ natus erat, ingenti odio prose-
Ita profectò in mũdo evenit nunc. (quens affligebat
Impÿ enim struunt mala pÿs,
Verùm age, cur dicit de hoc scriptura divina? 20
Extrude ancillam unà cum superbo filio,
Non n: hæreditatem capessere potest cum libero filio.
Nos igitur cognoscentes & simul venerantes JESUM,
Sumus liberi à difficili lege, & propter intemeratam
Fidem hæredes vitæ æternæ.

EVANGELIUM,
Johan. 6.

Sum-

Ἄρτοις πέντε κορεῖ δυσή τ' ἰχθύσι Χριστὸς ὅμιλον,
κλάσματα ἐπλήθει δώδεχ' ὅλους καλάθους.

Αὐτὰρ ἐπεὶ Χριστὸς Τιβεριάδος εὐρέα πόντον
τῆ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
ἰλαδὸν οἱ λαοί τε καὶ ἔθνεα πολλὰ ἕποντο,
θαύματα ὄφρ' αὐτοῦ σημεία τε θεῖα ἴδωσιν,
ὅσ' ἐτέλεσσε νόσους θνητῶν καὶ κῆρας ἀλάλκων,
Ιησοῦς δ' ἀνεβήσατ' ὄρος μέγατ' ἠλίβατόν τε,
ἔνθα κάθιζεν ἑοῖς ἅμα εὐσεβέεσσι μαθητῆς,
πάσχα δ' Ιουδαίων σχέδον ἔσκεν θείη ἑορτή.
ὀφθαλμοὺς δ' ἀναείρας ὡς ἴδεν ὄχλον Ιησοῦς,
ἤμενον ἄγχ' αὐτοῦ ἑταρὸν προσέειπε Φίλιππον.
Φράζεό μοι φίλ' ἑταῖρε πόθεν πριάμεσθα ἐδωδήν.
ὄφρα οἱ ἄνθρωποι βρώμης κορεσαίατο νηδήν.
τοῦτο δ' ἔφη, ἵνα πειράζῃ ἐπέεσσι τ' ἄνδρα,
οἶδε γὰρ εὖ σαφέως θ', ὅ τι ποιήσασθαι ἔμελλε.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος μύθῳ προσέειπε Φίλιππος,
οὔτε διηκοσίων ἄρτοι ἀρκοῦσιν ἐκείνοις
δηναρίων, μικρὸν μέρος ὄφρα λάβῃσιν ἕκαστος.
εἷς δ' ἄλλων κλυτὸς Ανδρείας, Σίμωνος ἀδελφός
Πέτρου κυδαλίμου, Χριστὸν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
ἐστί τις ἐνθάδε παῖς, τῷ ἄρτοι πέντε ἔασιν
ἠδ' ἰχθῦς δύο, ἀλλά τι ῥέξει ταῦτα τοσούτῳ
ἐν πλήθει θνητῶν, οἳ ἐνθά δ' ἀολλέες εἰσίν;
Ιησοῦς δ' αὐτοὺς προσεφώνεεν ἠδ' ἀγόρευε.

ῥέξει

Summa.

Panibus quinq; satiat & duobus piscibus cœtum,
Et fragmenta replent duodecim totos calathos.

Sed cùm Christus Tiberiadis latum pontum
Maris infructuosi transmisisset nave nigra,
Catervatim populi & gentes multa sequebantur,
Miracula ut illius signa q̃ divina viderent,
Qua perficiebat aegritudines mortalũ & fata pellens.
Jesus autem ascendebat montem ingentem excelsũ,
Illic sedebat suis cum religiosis discipulis.
Pascha verò Judaeorum propè erat divinum festum.
Oculos autem attollens cùm videret turbam Jesus,
Considentem prope se socium alloquebatur Philippũ:
Dic mihi dilecte sodalis, undenam eminus cibum,
Ut homines isti pastu satient ventrem?
Hoc autem dicebat, ut tentaret verbis virum,
Noverat enim benè ac certò quid facturus esset:
Hunc autem respondens verbo alloquebatur Philippus;
Neq; ducentorum panes sufficiunt illis
Denariorum, exiguã portionẽ ut capiat unusquisq;
Unus a è reliquis inclytus Andreas, Simonis frater
Petri celebris, ad Christum verbum dicebat:
Est quidam hic puer, cui panes quinq; sunt
Et pisces duo, sed quid efficient haec tanta,
In multitudine mortalium qui hic congregati sunt?
Jesus autem eos compellabat & dicebat;

βέζετε ἄνθρωπος χαμαὶ ἥδζ θᾶσιν ἅπαντας.
λαὸς δὲ πολὺς χόρτῳ, θνητοὶ ὅπᾳ ἀθρόοι ἦσαν,
ἡδ' ἔζοντο ἐπὶ χθονὶ, ὡς ἐκέλευσεν Ιησᾶς,
χιλιάδες δ' ἦσαν τῶν ἀνδρῶν πέντε ἀριθμῷ.
καὶ τότε τὰς ἄρτας ἔλαβεν μζ χερσὶν Ιησᾶς,
καὶ κλείσας πατέρ' ἀρίνιον, διέδωκε μαθητᾶς,
οἱ δ' αὖτις μερόπεσσι βροτοῖσιν τὰς δ' ἐπέθηκαν.
ἡδ' ἐξ ἰχθυδίων πόρεν, ὅσσον ἐπιθυμεῖ θυμῷ.
οἱ δ' ἐπὶ τοῖς βρῶσιν μελιηδὴ χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔργον ἔντο,
χερσὶν ἐωνερφίσε, ἔπεσιν προσείπε μαθητὰς.
κλάσματα ἐνδυκέως συλλέξατε, μήτι ὄληται.
Ὡς φάτο. οἱ δ' αὖτῳ κάλα ἐσυμβρώς ἀλίηντο.
καὶ συλλέξαντες, τὰ ἐθεσάαντο βροτοῖσι,
πέντ' ἐκ τ' ἄρτων ἔμπλησαν δώδεκα φορμούς.
Ὡς ἴδεν τόδε θαῦμα, τὸ ἐξετέλεσεν Ιησᾶς
ἄνθρωποι, τοιοῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀτρεκέως ἔτ' ἰθυκέλος ἐστὶ προφήτης,
ὄντιν' ἀπ' ἀκρετάτης κορυφῆς νιφόεντ' ὀλύμπᾳ
προσδεχόμεσθα ἐλθέσεσθζ βασιλῆα μέγιστον.
ἀλλ' εἰδὼς ὅτι ἔρχεσθζ ἄνθρωποι ἔμελλον,
ὄφρ' ἁρπάζοντες κεῖνον ποιῶσιν ἄνακτα
σκηπτέχον, μόνῳ ὤχετο εἰς ὄρος ἄκρον Ιησᾶς.

ΕΝ ΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΚΟΣΤΗΣ
κυριακῇ, ὄπισθεν ἐβρ. ϑ.

Ἐπόθεσις.

ἅμα

Facite homines humi consideant celeriter omnes.
Erat verò copiosum gramen, mortales ubi frequentes erant,
Et accumbebant in terra sicut praeceperat Jesus,
Chiliades autem erant virorum quinq; numero.
Et tunc panes accepit manibus Jesus, (pulis.
Et cum celebrásset patrem cœlestem, distribuit disci-
Hi verò rursus diversis vultibus praeditis mortalibus
Et te piscibus praebuit, quãtũ libuit animo. (hos appo-
Illi a. in cibũ jucundũ manus immittebant. (suerunt.
Sed postquam cibi suavis desiderium explevissent,
Christus familiares verbis alloquebatur discipulos;
Fragmenta diligenter colligite, ne quid pereat.
Sic ait. Illi verò ipsi perquam studiose parebant,
Et colligentes, quae supererant hominibus
Quinq; ex panibus impleverant duodecim sportas.
Cum autem viderent hoc miraculum. quod persi-
Homines talia invicem loquebantur: (ciebat Jesus,
Verè hic divinus est Propheta,
Quem à summo vertice nivosi Olympi
Expectamus venturum regem maximum.
Sed animadvertens, quod venturi essent homines,
Ut abducentes illum crearent regem
Sceptrigerũ, solus secedebat in montem altum Jesus.

DOMINICA V. QVADRAGESIMAE, Epistola Ebr. 8.

Summa.

αἷμα βοῶν ἀλόγων, χρωτὸς καθάριζε μίασμα.
Χριστοῦ δ' ἀγνίζει τὰς φρενὰς αἷμα μόνον.

Χριστὸς λυτρωτὴς ἐς ἀπειθέα κόσμον ἵκανεν,
ἀρχιερεὺς ὄλβοιο ἐὼν τοῦ ἐπουρανίοιο,
πολλῷ μείζονος ἠδὲ τελειοτέρης διὰ σκηνῆς,
ἣ μὴ χείρεσσιν βροτέῃσι τετυγμένη ἐστὶν,
οὐδὲ διὰ ζώων ἀλόγων βρότου αἱματόεντος.
ἀλλ' ἰδίου διὰ τοῦ ῥοδοειδέος αἵματος ἁγνοῦ,
λύτρου ἐόντος ἀτασθαλιῶν, ἐφάπαξ ἐνέδυνεν.
εἰς ἱερὸν τὸν ὄλυμπον ἀγάννιφον ἀΐδιον δῶ,
καὶ τὴν λύτρωσιν μεγαλώνυμον ἐξετέλεσσεν.
εἰ γοῦν τ' ταύρων ἑλικῶντε τράγων μέλαν αἷμα,
ἡ δὲ σποδὸς δαμάλης ῥάντιζον τοὺς ἀκαθάρτους,
ἁγνίζει σαρκὸς χρῶτός τε μίασμα θυραῖον
εἰπ' ἄγε, οὐ πολὺ μᾶλλον ἀριπρεπὲς αἷμα Ιησοῦ,
(ὃς διὰ πνεύματος ἀϊδίου προσένεγκεν ἑαυτὸν
θῦμα ἄμωμον ἑῷ πατρὶ) ἁγνεύσει τὸ συνειδὸς
ἡμέτερον, φονικῶν καὶ δυσθανάτων ἀπὸ ἔργων,
εἰς τὸ ὑπουργῆσαι καθαρῶς θεῷ αἰὲν ἐόντι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
Ιωάν. η.

Ὑπόθεσις.

Ἐν ἀναμάρτητος, προγενέστερος ἠδὲ προφητῶν,
οἴχεται ἐκ ναοῦ φευξόμενος θάνατον.

Αὐτὰρ

Sanguis boum brutorum corpore expiavit labem.
Christi vere mundat animos singulis solus.

CHristus redemtor in incredulum mundũ venit.
Summus sacerdos divitiarũ q̃ existens cœlestiũ.
Multò majus & perfectius per tabernaculum,
Quod non manibus humanis fabricatum est;
Neq̃ per animalium brutorũ cruorem sanguineum,
Sed proprium per roseum sanguinem sanctum,
Lytron existentem peccatorum, semel ingressus est
In sanctum, ad Olympum nivosum aternam domum.
Et redemtionem praclaram implevit.
Si ergo taurorum & retorta cornua habentiũ ater
Et cinis juvenca aspergens immundos, (sanguis.
Expurgat carnis corporisq̃ maculam externam,
Dic quaso, nonne multò magis praestas sanguis Jesu,
(Qui per spiritum sempiternum obtulit semetipsum
Hostiam inculpatam suo patri) mundabit conscientiã
Nostram exitiosis & mortiferis ab operibus,
Ut inserviamus caste Deo sempiterno.

EVANGELIUM.
Johan. 8.

Summa.

Qui est absq̃ peccato, & antiquior Prophetis,
Discedit è templo, evitaturus mortem.

Ἀτὰρ Ἰουδαίους χρὴ σοὶ πρὸς κακὸν ἔργον.
κακὸς
Εἵς με μιᾶς ὁμάδῳ τ' ἀμφὶ ἔριν εἵνεκ' ἐλέγχῃ·
οἱ δ' ὑμῖν αἰεὶ τὰ ἑτήτυμα πάντ' ἀγορεύω,
ἦπερ ἀληθείῃ χρήσεται μοί πτε ὑμεῖς;
πᾶς τις ἀνὴρ, ὅστις θεῷ ἐχθήρασεν δυσετῆϊ,
ἀτρεκέως μῦθον πατρὸς ἐρητύος ἀκούῃ.
ἀλλὰ λόγον ζωαρκέα σὺν ἐπακούετε ὑμεῖς,
ὄφρα τὸ θεῷ ἀθανάτοιο μὴ ἔγχονοί ἐσσι.

Ὡς φάτ' Ἰουδαῖοι δ' ἀμφιφαλῶς νεμέσησαν,
καὶ φρεσὶ χωόμενοι ὡς τὸν πρὸς σφέων εἶπε φάνεσκον αὖτις.
οὐχὶ καλῶς λέγομεν, Σαμαρείτης ὅτι σύ ἐσσι,
ἠδ' ὀπιχαιρέκακος σκιτανὰς πάμπαν σι ἀνάσσῃ;

Τὰς δ' αὖτις μύθοισι προσηύδα κύριος Ἰησοῦς.
ἠκρατέϊ ἐμῷ ἀνίκητος δαίμων κακόχαρτος,
αὐτοκρέων ἡμετέρων γεραίρων παμμεδέοντα,
ὑμεῖς δ' ἀφραδέως ἐμὲ ἠτιμᾶτε κακῆρες
ἠδ' ἠνεύω ἐμὸν κλέος, δεῖ δέ τις τὸ σκηνὸ
θηρῶν ἄλλος καὶ κείνων, πάντ' ὀκυβερνᾶν.
ὔμμι δ' ἔγωγ' ὁμόσας μάλα ἀτρεκέως ἀγορεύω.
ὅστις ἐμὸν μῦθον σαωσέμεν φρεσὶν ἧσι φυλάξῃ.
ὅπως μιν ξυγερὴν θανάτοιο σκότος ἀμφικαλύψῃ.

Τὸν δ' ἐπέεσσιν Ἰουδαῖοι πρὸς σφέων εἶπε φάνεσκον αὖτις.
νῦν ἴσμεν σάφα, ὅτι σε τὸν κρατέϊ σοι ἄγνωρ,
Βεελζεβοὺλ ἠελίοιο λίπεν φάος, ἠδὲ προφῆται,
καὶ θάπτοντο ἅπαντες ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
νῦν ὅμως φράζεις μάλα θαρσαλέως ἀγορεύων,
ἔπη ἐμὸν μῦθον πυκινῶς φρεσὶν ἧσι φυλάξῃ,

ὅπω

Sed Judæos Christus compellavit improbos:
Quis me unius potest delicti causa arguere?
Si autem vobis semper vera omnia loquor,
Cur veraci nunquam creditis mihi vos?
Omnis vir, qui ex Deo natus est potentes,
Sedulò verbum patris cœlestis audit.
Sed verbum vivificum non auditis vos.
Quocirca Dei immortalis non filij estis.
Sic ait. Judæi autem vehementer indignabantur,
Et animis concitati eum alloquebantur rursus:
An non benè dicimus, Samaritа quod tu sis,
Et malis gaudens Satanas prorsus tibi imperet?
Hos verò rursũ verbis alloquebatur Christus Jesus:
Non imperium habet in me adversarius Dæmon malis gaudens
Sed mecum genitorem veneror ubiq; regnantem,
Vos autẽ insipienter me ignominia afficitis improbi.
Non venor meam gloriam, est autem quidam illam
Quærens alius & judicans, qui cuncta gubernat,
Vobis autem ego jurans verissimè dico: (si quis odiet,
Quicunq; meum sermonem diligenter animo suo cu-
Nunquã illum horrida mortis tenebra circũ tegens
Hunc autem verbis Judæi alloquebãtur iterum:
Jam scimus verè quòd Satan regit te superbus,
Abraham solis reliquit lumen, & Prophetæ,
Et sepulti sunt omnes sub terra latè patentes,
Tu nihilo minus loqueris per quàm audaciter, dicẽs,
Quisquis meũ sermonẽ diligenter animo suo custo-
diet

Ἕστατό μιν συγερὸν θανάτου σκότος ἀμφικαλύψαι.
ἄψ ἄγετ' ἐς πατρὸς ἡμετέρου κλυτὰ Λεραάμοιο
Φέρτερός ἐστι, ἢ ἰσοθέων ἀγίων τε προφητῶν;
ἵνα σαυτὸν ἀπροφάτως νῦν δὴ χεαι εἶναι;
Τοῖς δ' αὖτις χρισὸς θεὸς ἁλίου ἤνδανε μῦθος.
ἀ κυδαίνω ἐμαυτὸν; ἐμὸν κῦδος κενόν ἐστιν.
ἔστι δέ μοι ἡμῶν με πατὴρ ἐμός, ὅνπερ ὑμεῖς
φασίζετ' ὑμέτερον πατέρ' ἔμμεναι, αὐτὰρ ἐκεῖνον
οὐ γινώσκετε, νήμερτες δ' ἐγὼ αὐτὸν ἄνεγνον.
ἠδὲ καὶ εἰ λέξω ὅτι μὴ γινώσκω ἐκεῖνον,
ἶσος ἐσσεμαι ψεύστης, ἀναλίγκιος ὑμῖν.
ἀλλ' ἔγνων αὐτόν τε καὶ οἱ χαρίεντα τελέω.
Λεραάμ ὑμέτερος πατὴρ μέμαεν σκιρτάζειν
ἀγλαὸν ἦμαρ ἐμόν τε, καὶ ὡς ἄθρησεν ἐκεῖνον,
λίην γήθησεν τῷ θυμῷ φαίδιμος ἥρως.
Τὸν δ' ἀπαμφείβοντο τότ' Ἰουδαῖοι ἀγορεύων.
οὔπω πεντήκοντα ἔτη σὺ γῆς βιοτεύσας,
καὶ πατέρ' ὀφθαλμοῖσι τοῖς Λεραάμον ὄπωπας
τὸς δ' αὖτε προσέειπεν Ἰησοῦς ἠδὲ καὶ ἠυδα,
πρὶν ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίου Λεραάμου,
αὐτὸς ἐγὼ ἔσκον πάντ' ἤματα αἰὲν ἄναρχος.
Ὡς φάτο. τὸς δ' ἔλαβεν μᾶλλον τότε λᾶας ἀείρειν
ἠδὲ λίθους μετὰ χερσὶν ἑλόντες. τοῖσιν ἐκεῖνον
ἤμελλον βάλλειν. Χρισὸς δ' ἀπώχετο αἶψα
ἐκ τοῦ ἐυκλειδέος ναοῦ καὶ κρύψεν ἑαυτὸν.

ΕΝ ΤΗ ΕΚΤΗ ΚΤΡΙΑΚΗ ΤΗΣ
πεντηκοστῆς, ἐπιστολὴ Φιλιππ. β.

Nunquam illũ tristes mortis tenebræ circundabunt.
Dic quaso patre nostro inclyto Abraham,
Num præstantior es, aut divinis sanctis q̃ Prophetis?
Quemnam teipsum arroganter nunc jactitas esse?
His autem rursus Christus Dei Filius respondebat:
Si extollam meipsum, mea gloria vana est,
Est a quidam honorans me, pater meus, quem vos
Dicitis vestrum patrem esse, at illum,
Non cognoscitis, verè autem ego ipsum cognovi,
Et si dixero, quòd non cognoscam illum,
Perversus ero futurus mendax, similis vobis.
Sed novi ipsum, & ei grata persicio.
Abraham vester genitor expetivit videre
Splendidum diem meum, & ubi vidit illum,
Valdè gavisus est animo illustris heros.
Huic autem respondentes tunc Judæi dicebant:
Nondum quinquaginta annos super terra vixisti,
Et patrem oculis tuis Abraham vidisti?
Hos verò rursum alloquebatur Jesus, & dicebat:
Antequam viveret & intueretur lumẽ solis Abrahã,
Ipse ego eram cunctis diebus semper abs q̃ principio,
Sic ait. Hos adhuc invadebat magis tunc immanis ira.
Et lapides manibus tollentes, his illum
Volebant petere, Christus autem exibat ocyus,
Ebenè fabricato templo, & occulebat seipsum.

DOMINICA VI. QVADRAGESIMÆ, Epistola Philip. 2.

πᾶν γόνυ τ' ἐπουρανίων τε καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων,
Καμπήσῃ παιδείῳ Χριστῷ ἐν ὀνόματι.

Ταῦτα παῦλος πανυμνῶν εἰν ὑμῖν ἀεὶ ἔγω,
ὅτι μιν ἐν Χριστῷ βασιλῆι ὑπῆρχε κρείσσονται,
ὃς καὶ παρ' ἀθανάτοισιν δόξαντο θεῷ πέλε ἴσος,
ἀλλ' οὐκ ἄρ' οἱ ἀμφ' ὅμως ἥρπαζε θείοιο τὸ ἶσον,
ἀλλ' ἀδεκυάμβρως τὸν ἑὸν κλέος ἀθερμοεργόν,
ἄλλα ἕως τὸ μορφὴν βροτείην ἀέλιον τανύσσας;
σχήματι καὶ παθέεσσιν ὅλως βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς,
ἠδὲ αὐτὸν καθαρὸς ἄγεν μέρει λυγρῷ ὀλέθρου.
καὶ δὴ τοῦτο θεὸς μιν ἀφύξοον μεγ' ἄφρεν
ὄνομα ἠδ' αὖτις πορε ὑπερέκτην ἄλλων,
ὄφρ' ἐν ὀνόματι Χριστῷ σωτῆρος ἁγυιᾶ
πᾶν γόνυ τ' μακάρων ἐν ὀλύμπῳ ὑπόξυον ἐόντων
ἠδὲ καὶ ἀνθρώπων γλυκερὸν Φάος εἰσορεώντων
καὶ τ' ἐς κηρύσσειο δόμῳ αἴδαο βιόντων,
κάμψῃ, καὶ πάντῃ μακρὰν κτ' γαῖαν ἅπασιν,
Μεσσίαν ἔμμεναι θνητοὶ Φάσκωσιν Ἰησῦν.
τοῖς δέξαι κῦδός τε θεῦ πατρὸς ὑψιμέδοντος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ἈΡΗΣΘΗ ἌΝΩ ἐν τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῆς παρασκευῆς.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΠΑΣΧΑΤΟΣ,

ἐπιστολὴ ἡ πρώτη τοῦ Κορινθ.

Summa.

Omne genu, terrestrium & cœlestium & inferorum,
Flectetur venerando Christi in nomine.

EAdem affectio sapiens in vobis semper esto,
Quæquidem in Christo rege fiat regnantium.
Qui etsi quo ad potentiam & gloriam Deo est æqua-
Non sibi tamen rapuit Dei æqualitatem, (lis,
Sed non patefaciens suam gloriam potentem,
Assumsit formam humanam servi abjecti, (milis
Gestibus & affectionibus omnino mortali homini si-
Et semetipsum subjiciens dimisit usq; ad miserandam mortem.
Atq; ob id Deus semper vivens valde extulit,
Et nomen ipsi dedit honoratissimum inter alia.
Ut in nomine Christi servatoris inclyti
Omne genu beatorum in cœlo, superne qui sunt,
Et hominum dulce lumen aspicientium,
Et eorum, qui in horrida domo inferni degunt.
Curvetur, & ubiq; immensam per terram universam
Messiam esse mortales confiteantur Jesum,
Ad gloriam decus q; Dei patris altipotentis.

EVANGELIUM HUJUS DOMI-
nicæ supra reperies Dom. I. Ad-
ventus.

IN DIE PASCHAE,
Epistola 1. Cor. 5.

Sum-

ὑπόθεσις.

Πάσχα ὑπέρ μου ἀληθὲς εὖς προσενέχθη Ιησοῦς,
δεῖ με ἐν ἀζύμοις εὐσεβέως διάγειν.

Αρχαίαν ζύμην ταχέως περιμάττετε φαύλην,
φύραμα ὄφρα νέον καθαρόντε διαμπερὲς ἦτε,
ἄζυμοι ὡς ἔστε, λόγον θεοῦ ἀμφαγαπῶντες.
πάσχα γὰρ ἡμέτερον Χριστὸς σφάγη εἴκενεν ἡμῶν.
καὶ διὰ τοῦτο ἑορτάζωμεν ἀεὶ μετὰ σπουδῆς,
οὐκ ἐνὶ ἀρχαίᾳ ζύμῃ ὁρμῶν κακοέργων,
ἤνια πάντα χαλάζοντες πειθέεσσιν ἀνάγνοις,
αὐτὰρ ἐν ἀζύμοις διδαχῆς ζωῆς τε ἀμέμπτου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Μαρκ. ιϛ.

ὑπόθεσις.

πρὸς τάφον αἱ Μαρίαι φορέουσιν χρῖσμα Ιησοῦ,
Τὸν δὲ λέγει ζώειν ἄγγελος οὐράνιος.

Ὁππότε ἐκβέβαεν τοῦ σαββάτου ἱερὸν ἦμαρ,
δὴ τότε τρεῖς Μαρίαι τάχα ἠγερέθοντο ἅπασαι,
Μαγδαλίνη, ἄλοχος τ' Ιακώβου, ἠδὲ Σαλώμη,
καὶ μύρον ὠνήσαντο μάλ' εὐῶδές τε καλόντε,
ὄφρα νεκρὸν δέμας αἰδίου χρίσωσιν Ιησοῦ,
πρῶτον γ' ἦμαρ ἐὴν μετὰ σάββατον, ὁππότε αὖθι
πρὸς τάφον εὐπλόκαμοι ἦλθον μάλα ἠριγυναῖκες,
ἠέλιος φαέθων ὅτε οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον

Summa.

Paſcha prome verum bonus oblatus eſt Ieſus,
Oportet igitur me in azymis religiosè vivere.

VEtus fermentum celeriter expurgate vitioſum
Maſſa ut nova & pura prorſus ſitis,
Infermentati ſicuti eſtis, verbum Dei diligentes.
Paſcha n. noſtrũ Chriſtus mactatus eſt cauſa noſtri,
Et propterea feſtum celebremus ſemper ſtudiosè,
Non in veteri fermento cupiditatum pravarum,
Habenas omnes laxantes affectibus impuris.
Sed in azymis doctrinæ vitæq; inculpatæ.

EVANGELIUM,
Marc. 16.

Summa.

Ad ſepulcrum Mariæ afferunt ungventum Ieſu,
Hunc autem dixit vivere Angelus cœleſtis.

CUm finitus eſſet Sabbati ſacer dies,
Tunc tres Mariæ confeſtim ſurrexerunt omnes,
Magdalena, & uxor Jacobi, & Salome,
Et unguentum emerunt valdè odorumq; bonumq;
Ut mortuum corpus æterni ungerent Jeſu.
Primus autem erat dies poſt Sabbatum, cùm illæ
Ad ſepulcrum pulcricomæ venerunt valdè manè fœ-
tol lucidus ubi cœlum in ſolidum (*mina,*

Pri-

τὰ πρῶτα ἀνόρουσε λιπὼν ἀδινὰ λέχεα λίμνλω.
ἐρχόμβοις δ' ἐπὶ μὲν ἀλλήλας ταῦλι ἀγόρδυον.
ἧς θνητῶν ἀνδρῶν πέτρῳ ἀπὸ ἄμμι κυλίνδει
ἢ πυκινὼ ἀχίοιο θύραν τάφε ἀμφικαλύπτῃ; ἔ ῥα τοί
ὡς ἦσαν πρόσθεν ἀπ' ἴδιον κακυλισμβόον εἶναι
τὸν λίθον, ὃς μάλα ἀχθήνος καὶ νήεμτος ἔσκεν,
καὶ τάφον εἰσελθόσας ἄφαρ νεανίσκον ἴδοντο
δεξιὰ δλιν ἐνὶ τύμβῳ ἡμβόον εἰδος ἄεισον.
εἵμα τε εἰς χροὶ δ' ἕστο φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς.
ριγήσαν δ' γυναῖκες ἐπεὶ νεανίσκον ἴδοντο,
ἀθανάτοισι θεοῖς ὃς ὅλως εἰς ὦπα ἔοικεν.
αὐδὲ λι προσφάδδ ἔπος, ἠδ' ἐρέφν ἐδυώαντο.
ἀτρ' αὐτὰς ὁ νέος μύθοις ἀγαυοῖσι προσηύδα.
μὴ θαμβεῖτε μ' φρεσὶν ὑμετέρησι γυναῖκες.
ζητεῖτε Χρισὸν νῶι τὸν Γαλιλαῖον Ιησῦν
ταυρωθέντα, ὃ δ' οὐκ ἐνεκρῶν μάλα ἶφι ἀνέστη.
φίλταται οὐκ ἔλι ὧδ' ὅδε, σκοπιάζετε χῶρον,
λυτρωτὼ ὅλι ἄνδρες Ιεδαῖοι κατέθηκαν.
ἀλλ' ἴτε καρπαλίμως τε καὶ εἴπατε τῆδε μαθητῆς,
καὶ πρῶιτα Πέτρῳ ἄχι' ἄκρητα θυμῷ ἔχοντι,
Ιησῦς ὅλι προάγει ὑμῶν εἰς δ' πυργον Γαλιλαίλω,
αὐτόθι μιν καὶ ἐπόψεσθ', ὡς μυθήσατο ὑμῖν.

Ως φάτο ἀγγελικὸς κόρος αἶψ' ἀπὸ τύμβε ἔφυγον
ἐξαπίνης, καὶ δ τρόμος ἔλλαβε γυναῖκ' ἐκάστης,
δδὲ λιοι θνητῶν τόλμων φεάζειν ἀ ἴδοντο.
χλωρὸν δ δέος ἠδὲ φόβος μέγας ἦρε ἑκάστας

Primum assurrexerat relinquens pulcrum mare,
Euntes autem invicem talia loquebantur:
Quis nam mortalium virorũ saxum nobis revolvit
Quod densum sancti ostium monumenti obtegit?
Cum a processissent porrò viderunt advolutum esse
Lapidem, qui admodum ponderosus & gravis erat.
Et sepulcrum ingressa statim adolescentẽ viderunt
A dextris in tumulo sedentẽ forma prestantissima,
Veste autem circa corpus amictus erat lucidiore quod
est ignis splendor
Obstupefacte sunt a mulieres post quã juvenem vide-
Immortalibꝰ Dijs qui prorsũ facie similis erat (rũt.
Nec ullũ proloqui verbum, nec interrogare poterant.
Verùm ipsas adolescens verbis blandis alloquebatur.
Nolite stupere animis vestris ô mulieres,
Queritis jam Christum Galilaeum Jesum
Crucifixũ, is verò à mortuis valdè fortiter surrexit
Charissime, non amplius hic est, aspicite locum
Redemtorem ubi viri Judaei reposuerunt,
Sedite actutum & dicite hujus discipulis,
Et primum Petro dolores immensas animo fovent,
Jesus quod rex omnium nunc vivit verè,
Et præcedit vos in benè munitam Galilaeam,
Ibi visuri estis illum, quemadmodum dixit vobis.
Sic dixit angelicus juvenis. Illa verò à tumulo fugie-
Et rigio, nam tremor occuparat genua cujuslibet. (bant
Nec cuiquã mortaliũ audiebãt dicere, quæ viderant
Pallidus enim metus, & timor ingens ceperat illa.

ΕΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑΤΟΣ δευτέρᾳ, ἐπιστολὴ Πράξ. ι.

ὑπόθεσις.

Οὐ θεοῦ ἀνθρώπου μέλει ὑψιμέδοντι πρόσωπον,
πᾶς τις ἐὼν πιστὸς, δεκτὸς οἱ ἐστὶν ἀνήρ.

Καὶ τότε ἐξαυδῶν Πέτρος τοῖον φάτο μῦθον.
νῦν γινώσκω ἐγὼν ἅμα καὶ παπταίνω ἀληθῶς,
ὅττι φιλανθρώπῳ θεῷ οὔτι μέλει τὸ πρόσωπον,
ἀλλ' ἐν πᾶσι λεῶς, καθαρὼς ὁ φοβούμενος αὐτὸν
ἠδὲ δικαιοσύνην ἀσκῶν, χαρίεις πέλει αὐτῷ.
καὶ γὰρ ἐπαγγελία πάντων ἔφυ, οὖσα ἄμισθος.
ἴστε καλῶς διδάχην θεὸς ἣν πανάριστος ἔπεμψεν
υἱάσιν Ισραὴλ, τὴν εἰρήνην πολύολβον
ἀγγέλλων Διὰ παιδὸς ἑοῦ ἀγαπητοῦ Ιησοῦ,
ὃς μεγάλως κρατέει πάντων, καὶ πᾶσιν ἀνάσσει.
ἠδ' ἠχοῦσα διέπτατο σύμπασαν μετὰ γαῖαν
Εβραίων, Γαλιλαίῃ ἐπαρξαμένη ἐν ἀγαυῇ,
κύδιστον μετὰ βαπτισμὸν θείου προδρόμοιο,
τοῦ δηλώσαντος ῥύστην Γαλιλαῖον Ιησοῦν,
πῶς ὁ θεός μιν χρισεμένει καὶ πνεύματι ἱρῷ,
ὅς τε καὶ εὖ ῥέζων πωλείτο μὲν ἔνθα καὶ ἔνθα.
νούσους γυιοκόρους στυγερὰς τ' ἀπὸ κῆρας ἀλάλκων,
καὶ γὰρ παμμεδέων ὁ θεὸς παρεγίνετο αὐτῷ.
καὶ πάντων κείνων, ὅσα ἐξετέλεσσεν Ιησοῦς
ἐν τῇ Ιουδαίᾳ γαλερῇ, Σολύμωντε πέληϊ
εὐπύργῳ, ἡμεῖς πιστοὶ ἐπιμάρτυροί ἐσμεν.

FERIA PASCHATIS II.

Epistola Actor. 10.

Summa.

Non Deo hominis cura est altipotenti persona,
Omnis existens fidelis, acceptus ipsi est vir.

ET tunc loquens Petrus talē promebat sermonē:
Nunc cognosco ego simul & intueor verè,
Quòd benigno Deo nihil quicquam cura est persona.
Sed in cunctis populis, purè timens ipsum,
Et justitiam exercens carus est ipsi.
Nam promissio omnium est existens absq; mercede,
Nostis præclarè doctrinā, Deus quam longè optimus
Filijs Israël, pacem beatam (misit
Annuncians per filium suum dilectum Jesum,
Qui potenter dominatur omnib. & omnib. imperat.
Hec autem resonans volitavit universam per terrā
Hebræorum, Galilæa incipiens in inclyta,
Glorioßissimum post baptißmum divini præcursoris,
Manifestantis liberatorem Galilæum Jesum,
Quomodo Deus ipsum unxit robore & spiritu sacro,
Qui & benè faciens obambulavit quidem hinc inde,
Ægritudines membra depascentes, ac tristia fata pro-
Et n. omnibus imperans Deus præsto erat ipsi, (fligās
Et omnium istorum, quæ perfecit JESUS
In Judæa florente, Solymorumq; civitate,
Benè turrita, nos fidi testes sumus.

τόνδε κρεμάζοντες, κτάνον οἰκτίστως, ἐπὶ δένδρου
τόν δ' ὁ θεὸς τρίτῳ ἤματι ἐκ θανάτοιο ἔγειρεν.
οὐ δ' αὐτὸν λαῷ ζωὸν φανέρωσιν ἅπαντι.
ἀλλ' ἡμῖν τοῖς μάρτυσιν ἐκλεκτοῖς καὶ ἀμέμπτοις,
οἳ φάγομεν μετ' αὐτοῦ καὶ πίομεν μέγα πολλὰ
ἤματα τεσσαράκοντα, φίλην μετ' ἔγερσιν ἐκείνου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Λουκ. κδ.

Ὑπόθεσις.

Τοῖς ἑτάροισιν ὁδεύουσιν προσομιλεῖ Ἰησοῦς,
Καὶ κλάζων ἄρτον δηλοῖ ἐὴν δύναμιν.

Καὶ δύο ἐξ αὐτῶν αὐτῆμαρ ἔβαν ποτὶ κώμην,
ἡ σταδίους πόλεως ἄπο ἔσκεν δὶς τριάκοντα,
Εμμαοὺς δ' ὄνομα θνητοῖ ἄνδρες καλέεσκον.
ὡς δὲ πορευόμενοι μετ' ἀλλήλοις ἀγόρευον,
θαυμαστῶν περὶ τῶν ἔργων, τότε ὅσσα ἐτύχθη,
ἠνίδε ἀγχίμολον σφίσιν ἤλυθεν αὐτὸς Ἰησοῦς,
εἵματα καὶ τὸ δέμας βροτῷ ἀνδρὶ ὁδίτῃ ἐοικώς,
ἐρχόμενός τε ὁδὸν μύστης ἄνδρεσσι ὁμίλει.
τῶν δὲ κρατεῦντο οἱ ὀφθαλμοὶ, μὴ γνῶσιν ἐκεῖνον.
Ἰησοῦς δ' αὐτοῖσι μετήυδα καὶ φάτο μῦθον.
ποῖον ἔπος μετ' ἀλλήλοις ἀγορεύετε ἄνδρες
στείχοντες, μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες;
Τὸν δὲ ἀμείβετο εἷς, Κλεόπας ὅτῳ οὔνομα ἔσκεν.
ἐστὶ μόνος ξένος οὐκ εἰδὼς ὅπως ἐτύχθη

ἤμασιν

Hunc suspendentes interfecerũt miserrimè de arbore
Illum autem Deus tertia die ex morte suscitavit,
Nec ipsum populo vivum manifestavit universo:
Sed nobis testibus electis & inculpatis,
Qui comedimus cum ipso & bibimus frequenter
Dies quadraginta, caram post resurrectionem ejus.

EVANGELIUM,
Luc. 24.

Summa.

Discipulũ iter facientibus colloquitur Iesus,
Et frangens panem patefacit suam potentiam.

ET duo ex illis eodem die ibant in vicum,
Qui stadia ab urbe aberat bis triginta,
Emaus autem nomine mortales viri vocabant.
Cum verò euntes invicem loquerentur
Mirandis de operibus, tum quæ facta fuerant,
Ecce propè ad illos venit ille Jesus
Vestitu & corpore, mortali viro viatori similis,
Eúmedem eadem via, cum discipulis viris conversabatur.
Horum a detinebantur oculi, ne cognoscerent ipsum.
Jesus a illis interloquebatur, & dicebat sermonem:
Cujusmodi verba invicem loquimini ô viri, (bẽtes?
Inter ambulandum, ingentem luctũ in pectoribus ha-
Huic a respondebat unus, Cleophas cui nomen erat:
Num tu es solus peregrinus, nesciens qualia gesta sint

ἤμασιν ἐν τούτοις Σολύμων ἐν τὸς πτολιέθρου;
Ιησοῦς δὲ ὁδοιπόρῳ εἰσάμενος πάλιν ἤυδα.
τοῦτο τί ἐστι φίλοι; καταλέξατε, ὄφρ' ἐγὼ εἰδῶ.

Ἄψ' δ' αὖτις Κλεόπας Χριστὸν μύθοισι προσήυδα.
Ιησοῦν λέγομεν Γαλιλαῖον ἐόντα προφίτην,
ὃς ζαθέῳ λόγῳ ἠδ' ἀρετῇ πέλεν ἔξοχ' ἄριστος
ἔμπροσθεν θεοῦ ἀθανάτου θνητῶν τε ἁπάντων,
τοῦδε οἱ ἄρχοντές τε καὶ ἀνέρες ἀρχιερῆες
τὸν θάνατον κατεγίνωσκον σταυρῷ τε πρόσαψαν
ἡμῖν δ' ἐν στήθεσσιν ὁ θυμὸς ἔολπεν, ἐκεῖνον
ῥύσεσθαι τὸ ἅπαν γένος Ισραῆλος ἀγαυόν.
πρὸς τούτοις τελέθει ἦμαρ τρίτον, ἐκ τοῦ ἐκεῖνα
πάντ' ἐγένοντο, ἅ σοι ἤδη κατελέξαμεν ἡμεῖς.
θηλύτεραι δέ τινες μέγα ἔκπλησσον τότε ἡμᾶς,
αἵ ἐσαν ἐν θήκῃ, ἅμα ἠοῖ φαινομένηφι,
αὗται ἰδέσθ' ἔφαν τινὰς ἀγγελικοὺς θεράποντας,
οἳ σάφα ἠύδησαν τὸν Ιησοῦν οὐκ ἔτι ἀμφίς
ἐν τύμβῳ κρυερῷ ὑπὸ τοῦ θανάτοιο κρατεῖσθαι
καί τινες ἔξ ἡμῶν ἰθὺς τύμβοιο ἰόντες
εὗρον ἀληθὲς ἔμεν πᾶν, ὅττι γυναῖκες ἔειπον,
Ιησοῦν δ' αὐτὸν τότε αὐτόθι οὐ μὴ ἐφεῦρον.

Ὡς ἔφαθ' ὁ Κλεόπας. Χριστὸς δὲ ἀμείβετο μύθῳ.
νόπιοι, ὃς κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο,
οὐχ' ὑμεῖς πῃς ἔλετε ἔμμεν ἐτήτυμα κεῖνα,
ὅσσα κλυτὸς Μωσῆς ἄλλοιτε προφήται ἔγραψαν
οὐχὶ ἔδει χριστὸν θάνατον καὶ πότμον ἐπὶ σπεῖν
τοιοῦτόν τε, καὶ εἰς δόξαν σφετέρην καταδῦναι;

Diebus hisce Solymorum intra ciuitatem?
Jesus autem viatori similis rursum dicebat:
Hæc quidnam est, dilecti? commemorate, ut ego sciã,
Mox verò rursus Cleophas Christum verbis compellabat:
Jesum dicimus Galilæum existentem Prophetam,
Qui diuino sermone ac virtute erat longè præstãtis-
Corã Deo immortali, & hominib. universis, (simus,
Hunc principes & viri archisacerdotes
Mortis condemnarunt, & cruci affixerunt.
Nobis autem in pectoribus animus speravit, illum
Liberaturum totum genus Israël inclytum.
Adhæc est dies tertius, ex quo illa
Omnia facta sunt, quæ tibi modò recensuimus nos.
Fœmina verò quadã vehementer percellebãt tũ nos,
Quæ erant in sepulcro, unà cum aurora apparente:
Ne vidisse se ajebant quosdam angelicos famulos,
Qui pro certo affirmarent, Jesum non amplius seor-
In sepulchro horrido à morte detineri. (sim
Et nonnulli ex nobis rectà ad tumulum euntes
Reperiunt verum esse, quicquid mulieres dixerant,
Jesum autem ipsum tunc illic non repererunt.

Sic dicebat Cleophas. Christus autem respondebat
O stulti, quibus cor durius est lapide, (verbo:
An non vos creditis esse vera illa,
Quæcunq; inclytus Moses, aliiq; Prophetæ scripserũt?
Nonne oportebat Christũ mortem & fatum eppete-
Ejusmodi, & in gloriam suam ingredi? (re

καὶ τότε δὴ ξὰμφὶ Μωσῆ ἄλλοντε περφητῶν,
πάντα δὴ περιμφὶ τοῖς δ' ἐρμιώδυσεν Ιησῆς,
ἐν ζαθέοισι βίβλοις περὶ αὐτὰ ὅσα γέγραπται.
ἀλλ' ὅτε ἄρα ἔλυς ἔσαν, μίμνε ὀθ' ἔμελλον,
ὅι χεοῆς περστέρω τότε περάωσιεῖτο Ιησῆ.
οἱ δ' ἀγανοῖς μὲν ἔπεσι καθαπόμβροι ἀγόρδυον.
μίμνε πὰρ' ἄμμι διδάσκαλ' ἔτι καὶ δὴ ἔσπερ ἦλθε,
δύσετε ἠέλι ζεδίῳ σκιόωντό τ' ἀγυιαί.

Ως ἔφασαν. Χρισὸς δ' Φίλοις ἐπεπείθεθ' ἑταίροις,
καὶ ἅμα τοῖς εἰσῆλθε δόμος εὖ ναιετάοντας,
ὡς δ' αὖθι ξεξῆ δὴ πὶ πτῶτε τραπέζῃ
ἵζαν, ὅπως σφετέρῳ βόσεως πορεσαίατο κηδεΐ,
Ιησῆς θείης μὴ χερσὶν ἐῆς λάβεν ἄρτους.
δὴ λόγεεν θ' ἁγνῶς καὶ κλάζων δάσατο αὐτὸς,
καὶ τότε ὀφθαλμοὶ πίχα κηοὶ χθησαν ἐκείνοις,
καὶ θνητῶν μερόπων ῥύσιν ἔγνωσαν Ιησῆν.
λυτρωτὴς δ' ἀπέβη ἔνθεν καὶ ἄφαντος ἔλυτο.
οἱ δ' ἐκπληχθέντες μὴ ἀλλήλοις ἀγόρδυον.
ἠχὶ ἐν ἡμετέρῃς καῖεν σήθεσι Φίλον κῆρ,
ἅμμι γραφὰς ἁγίας ὅτε ἐρμιώδυσεν ὁδοῖων;
ἐξαπίνης δ' ἀνορόσαντες τῇ ὥρα ἐκείνῃ,
τῶν Σολύμων αὐθις πολὶ ἀγλαὸν ἄξυ νέοντο
ἔνθε μαθηταὶ ἔσαν πάντες τότε ἐνδεκ' ἀολλεῖς,
δυσεβέες τ' ἄλλοι, ὅσοι αὐτόθι ἀθρόοι ἦσαν.
οἱ δ' ὁμοθυμαδὸν θύμως ἀγόρδυον ἅπαντες.
ἔγερτο ἀτρεμέως Χρισὸς Σίμωνί τε ὤφθη.

Σώδ'

Et tunc incipiens à Moſe, alijs q; Prophetis,
Omnia ſcitè illis interpretabatur Jeſus,
In ſacris libris de ipſo quæcunq; ſcripta ſunt.
Sed cum civitati appropinquarent, manere ubi vo-
Ire ſe porro tunc ſimulabat Jeſus, (lebant,
Illi verò blandis ipſum verbis demulcentes dicebāt:
Manè apud nos præceptor, quandoquidem veſper
advenit,
Occidit q; Sol propemodum, & obſcuratæ ſunt viæ.

Sic ajebant, Chriſtus a dilectis obtemperabat ſocijs,
Et unà cum illis ingrediebatur ædes benè habitatas.
Cùm autem ad politam & benè fabricatam menſam
Aſſiderent, ut ſuum cibo ſatiarent ventrem,
Jeſus divinis manibus ſuis accepit panes.
Et benedicebat caſtè, & frangens diſtribuebat illos,
Et tunc oculi protinus aperti ſunt, (cognoverūt Ieſū,
Et mortaliū diverſos vultus habentiū liberatorem
Redemtor a diſceſſit illinc, & inconſpicuus factus eſt.
Illi autem conſternati invicem dicebant:
Nonne in noſtris ardebat pectoribus dilectum cor,
Nobis ſcripturas ſanctas cùm interpretaretur ambu-
Statim verò ſurgentes hora illa, (lans?
Solymorū iterum ad ſplendidā urbē revertebantur,
Ubi diſcipuli erant omnes tunc undecim congregati,
Et pij alij qui illic frequentes erant.
Illi verò unanimiter latè dicebant omnes:
Surrexit verè Chriſtus, & Simoni viſus eſt,

πάσῃ ἀπαρεμφάτῳ ἐφάπλου πάνυ ὅσα ἐτύχθη.
καὶ ὅλα μὲν πύρνον χερσὶ κλάσαντα νόησαν.

ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑΤΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗ
πρώτη ἐπιστολὴ α. Ἰωάν. ε.

Ὑποθεσις.

Πᾶς ὃς ὁ πιστεύων εἰς Χριστὸν, νικᾷ ἅπαντα,
Μαρτύριόν τε θεοῦ φάσκῃ ἀληθὲς εἶμεν.

ΠΑς ὃς πιστεύων θεοῦ υἱὸς ἔμμεν Ἰησοῦν,
καὶ σωτῆρα βροτῶν ἁγιωτάτου ἀθανάτου,
ἔτεκνα νημερτὴς θεοῦ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐτύχθη.
πᾶν ὅ τι ἐκγόναεν θεοῦ, ἤτοι κόσμον ἀναιδῆ
σιὼ τῆς ἀμπλακίης καὶ θελητῆροισι πονηροῖς.
πίστις δ' ἡμετέρη ἔφυ, ἣ τὸν ἀγήνορα κόσμον
νικᾷ, πιστεύσας θεοῦ τέκνον ἔμμεν Ἰησοῦν,
ὅστις ὅλως διὰ ὕδατος ἠδὲ καὶ αἵματος ἦλθεν,
οὐ μόνον διὰ ὕδατος, ἀλλὰ δι' αἵματος ἠρῷ,
ἔφρα ὁμῶς παιδώτης λυτρωτής τε πέλῃ.
καὶ γὰρ μαρτυρέῃ περὶ αὐτοῦ πνεῦμα θεοῖο.
μαρτύριον καὶ θεσπέσιον τόδ' ἔξιν ἀληθές,
τρεῖς γὰρ μαρτυρέουσιν, οἳ ἐν οἷσι τ' ἀπατῆσαι.
αὐτοθυμὸς ὁ πατὴρ ἀπ' ἐρεμνῆς ἐξυβρήσας,
ἠδ' υἱὸς Χριστὸς βαπτισθεὶς ὕδατι λοετρῷ,
πνεῦμα τε ἐρεμνόθεν πεζῇπον καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν,
ἠδ' οἱ τρεῖς ἐπιμάρτυροι αὐτοκέλευθοι ἔασιν.
ἐν χθονὶ δ' εὑρίσκουσιν τρεῖς μαρτυρέοντες,

πνεῦ-

His autem respondentes narrabant duo isti omnia
qua acciderant, (sent.
Et quòd ipsum panem manibus frangentem cognovis-

DOMINICA I. POST PASCHA.

Epistola 1. Johan. 5.

Summa.

Omnis credens in Christum vincit cuncta,
Et testimonium Dei profitetur verum esse.

OMnis qui credit, Dei filium esse Iesum,
Et salvatorem mortalium potentem largitorem
Hic verè ex Deo patre natus est. (bonorum,
Omne quod natum est ex Deo, vincit mundum im-
Una cum peccatis & illecebris pravis, (pudentem,
Fides autem nostra est, qua superbum mundum
Vincit, credens Dei filium esse Iesum.
Hic omninò per aquam, & sanguinem venit.
Neq; solum per aquam, sed per sanguinem sacrum,
Ut simul præceptor & redemtor sit.
Nam testatur de illo Spiritus Dei,
Et testimonium divinum hujus est verum. (fallere.
Tres enim testimonium perhibent, qui nequeunt
Ex se genitus pater de cœlo magna voce clamans,
Et filius Christus, qui baptizatus fuit aqua candida.
Et spiritus è cœlo visibili specie descendens super ipsũ.
Atq; hi tres testes verè unum sunt.
In terra verò late sunt tres testimoniũ perhibentes:

πνεῦμα θεοῦ, χ' ὕδωρ τε καὶ αἷμα κελαινεφὲς ἁγνόν
ἠδ' οἱ τρεῖς ἓν ἐόντες μαρτυρέουσι τὸ αὐτό.
εἰ γοῦν μαρτυρίην θνουτῶν δεχόμεσθα πονηρῶν;
οὐ πολὺ μᾶλλον μαρτυρίην δεχόμεσθα θεοῖο,
μαρτυρέει δ' αὐτὸς, σωτὴρ ὅτι ἐστὶν Ιησοῦς
μουνογενής τε θεοῦ ἅμα καὶ πολυήρατος υἱεύς.
ὅστις τῷ δ' υἱῷ μεγάλοιο θεοῖο πέποιθεν,
ἀτρεκέως ζωὴν ἀπολύτρωσιν τ' ἔχει αὐτός.
ὃς δ' οὐ πιστεύει, ψεύστην ποιεῖ θεὸν αὐτόν.
οὐ γὰρ πιστεύει νημερτέα εἶναι ἐκεῖνα,
ὅσσα θεὸς περὶ παιδὸς ἑοῦ δήλωσε βροτοῖσι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ιωάν. κ.

ὑπόθεσις.

Ὁππότ' ἔσαν σανίδες κληϊσταί, ἐπῆλθεν Ιησοῦς,
Τοῦτο δ' ἀπὼν Θωμᾶς ψεῦδος ἔειπεν ἔμεν.

Οὔτε ὁ ἠίλιος κατέδυ σκιοωντό τ' ἀγυιαί,
ἤματι τῷδ' ὅτε ἐκ νεκρῶν ἐπανέστη Ιησοῦς,
κληισταὶ καὶ ἔσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι
εὐσταθέος μεγάροιο, μαθηταὶ ὅθ' ἀθρόοι ἦσαν.
κλαίοντες Χριστοῦ θάνατον καὶ πότμον ἀεικῆ,
δείσαντές τε Ιουδαίων ὀργὴν ἀθέμιστον,
ἠνίδε δὴ τότε ἦλθε θεοῦ παῖς Χριστὸς Ιησοῦς.
καὶ στὰς ἐν μέσσῳ κατὰ τὸν σφέτερον τρόπον, αὐτοῖς
εὔχετο εἰρήνην κουροτρόφον ἡσυχίην τε,

Spiritus Dei, & aqua, & sangvis niger sanctus,
Et hi tres unum cùm sint, testantur idem.
Si ergò testimonium mortaliũ recipimus improborũ,
Nonne multò potius testimonium recipimus Dei?
Testatur autem ille, servator quòd sit Iesus
Unigenitus Dei simul & multum dilectus filius,
Quisquis huic filio potentis Dei confidit,
Vere vitam & redemtionem habet iste.
Qui verò non credit, mendacem facit Deum ipsum,
Non enim credit, verè esse illa,
Quacunq; Deus de filio suo manifestavit mortalibus.

EVANGELIUM,
Johan. 20.

Summa.

Cum essent: januæ clausæ, supervenit Iesus,
Hoc verò absens Thomas mendacium dixit esse.

Cum Sol occidisset, & umbrarentur viæ,
Die illo quando ex mortuis resurrexit Iesus,
Et clausæ essent januæ diligenter compactæ
Firmæ domus, discipuli ubi congregati erant,
Deplorantes Christi mortem & fatum iniquum,
Et metuentes Judæorum iram nefariam,
Ecce tunc venit Dei filius Christus Jesus,
Et stans in medio, juxta suam consvetudinem, illis
Precabatur pacẽ liberos nutrientẽ, & tranquillitatẽ

Ac

καὶ μετέπιτ' αὐτοῖς πλευρὰν χεῖρας τ' ἐπέδηξε,
τοῖς ἢ μαθητῆσιν εἰπέας· ἐνὶ θυμὸς ἐάνθη,
ὀφθαλμοῖσιν ἐοῖς ὅτι χριστὸν ζωὸν ἴδοντο.
Ιησοῦς δ' αὖτὰς πρεσέειπε τὸ δεύτερον αὖλις.
δῶ χομαι ὕμμιν ἐμὴν εἰρήνην δίαν ἅπασιν,
ὡς ἐμὲ πέμψε πατὴρ, ἄτω πέμπω ἐγὼ ὑμᾶς.

Ως ἄρα φωνήσας ἐμπνεύσ' αὐτοῖς ἀγορεύων.
πνεῦμα δέχεσθ' ἅγιον τὸ θεόσδοτον, ὧν ὅτι γαῖαν
ἀνθρώπων θνητῶν ἀφέητε ἁτάσθαλα ἔργα,
τούτοις καὶ ἀφίεν)ται ἐν ὑρανῷ ἀστερόεντι.
ὧν ἢ κρατεῖτε βροτῶν ἀνέρων ἀθεμίστια ἔργα,
τοῖς θέσιν καὶ ἐκεῖνα ἀλυκτοπέδης κεκράτηκ)ται.

Θωμᾶς δ', ὥτινι καὶ δύδιμ)ος τὸ ἐπώνυμον ἦεν,
ὃ μ)ὴ τῶν ἄλλων ταμασείρ)ος ἔσκε μαθητῶν.
Φθεγξάμ)ενοι γὰν αὐτοί μιν μύθοισι προσηύδων.
ὀφθαλμοῖς ἴδομ)εν τ' Ιησοῦν ἡμετέροισι.

Τὰς ἢ ἀμειβόμ)ην Θωμᾶς προσέειπεν ἄπισ)ος.
εἰ μὴ χερσὶν ὁρῶ αὐτοῦ γόμφοισι πικροῖσιν
ταμ)ὼν τε καὶ ἐμβάλλω εἰς πλευρὴν ἀκαῖνν
δάκτυλον, ἄπασε πίσ)ος τὰ δ' ἀληθέα εἶναι.
ἀλλ' ὅτε ὄγδοον ἦμαρ ἐυπλόκαμ)ος τέλεσ' ἠώς,
αὖτε μαθηταὶ ἔσαν σύμπαντες ἀολλέες ἔνδον,
καὶ Θωμᾶς ἁμὰ τοῖσιν ἔλιν εἰρήν)ης ἑταῖρ)ος,
ἦλθε πάλιν χριστὸς, θήρας ὅτε κεκλεισμένα ἦσαν.
ἐν μέσῳ ἑστὼς φάτο, εἰρήνη θεὸς ὑμῖν.

Ως ἔφυ ἐξονομακλήδην ἢ προσηύδασε Θωμᾶν,
δεῦρο ἄγχε μοὶ Θωμᾶ, τῷ θυμὸς ὑπάρχ)ει ἄπισ)ος.

Ac postea illis latus manus & ostendit.
Discipulis verò in pectoribus animus gavisus est,
Oculis suis ubi Christum viventem conspexerunt.
Jesus autem illos alloquebatur secundo rursum:
Precor vobis meam pacem divinam universis,
Quemadmodum me misit pater, sic mitto ego vos,
Sic sanè locutus afflavit illos, dicens: (super terra
Spiritum accipite sanctum divinitus datum: quorũ
Hominum mortalium remiseritis impia opera,
Iis quoq; remittuntur in cœlo stellato.
Quorum autem retinetis mortalium virorũ illicita
His & illa vinculis insolubilibus ligata sunt. (facta,

Thomas verò, cui & Dydimus cognomen erat,
Non unà cum alijs infelix aderat discipulis.
Dicentes igitur illi ipsum verbis alloquebantur:
Oculis vidimus Jesum nostris.

Hos autem respondens Thomas alloquebatur in-
Ni manus videam ejus clavis asperis (credulus:
Vulneratas, & immittam in latus ejus
Digitum, nunquam credam hæc vera esse. (ra,
Sed cùm octavum diem pulcricoma absolvisset auro-
Iterum discipuli erant omnes congregati intus,
Et Thomas unà cum eis erat, dilectus sodalis,
Venit rursum Christus janua cum obserata essent,
Et in medio stans, ait: Pax Dei vobis.
Sic dicebat. Nominatim verò compellabat Thomã
Accede nunc Thoma, cui animus est incredulus,

Ven-

ἔρχεο δεῦρο τεὸν θὲς δάκθυλον εἰς τὰ ἐμεῖο
τρύματα τῶ χειρῶν, χειράς τε τεὰς ἐνιβάλλου
ὠτειλῇ μεγάλῃ πλευρᾶς. καὶ ἐς ὕστερον ἦτορ
οὐκ ἔτι ἐν λασίοις στηθεσσίσοι ἔστω ἄπιστον.

Ὡς φάτο λυτρωτὴς. ἐκπληγείς δ' ἔστη ὁ Θωμᾶς
δῦν μηδὲν λαλέων, ἔπος ὀψ' ἐφθέγξατο τοῖον.
κύριος ἠδὲ θεὸς σὺ πέλεις ἐμὸς ἐσθλὲ Ιησοῦ.

Τὸν δ' αὖτις προσέειπεν Ιησοῦς ὀβριμοεργός.
πιστεύεις Θωμᾶ, με ὅτ' ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπας.
παμμάκαρες δὲ βροτοί τε καὶ ὀλβιοίεισιν ἐκεῖνοι,
οἳ πιστεύουσιν, τοῖς ὄμμασιν οὐδὲν ἰδόντες,
θαύματα δ' ἄλλα τε καὶ μάλα πόλλ' ἐτέλεσσεν Ιησοῦς
ἀγλαὰ καὶ θεῖα σφετέρων προπάροιθε μαθητῶν
οὐκ ἐνὶ τῇ σμικρῇ ταύτῃ κεχαραγμένα βίβλῳ,
ταῦτα δὲ γέγραπται, ὅπως ἄνθρωποι ἅπαντες
Ιησοῦν εἰδῶσ', ἔργων πρηκτῆρα μεγίστων,
Χριστὸν ἔμεν καὶ τέκνον ἀειζώοιο θεοῖο,
ἠδ' ἵνα εὐσεβέες οἱ πιστεύοντες ἐς αὐτόν,
αἰδίου ἐνὶ οὐλύμπῳ μετάχωσι βίοιο.

ΕΝ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ
μετὰ πάσχα, ἐπιστολὴ α. Πέτρου β.

Ὑπόθεσις.

Χριστὸς ἀμώμητος πάθε δυσσεβέων ὑπὲρ ἡμῶν,
πρᾴως γοῦν ἡμᾶς χρῆ ὀδύνας παθέειν.

Τλῆτ

Veni huc tuum pone digitum in mea,
Vulnera manuum, & manus tuas immitte,
Cicatrici magnæ lateris, & inposterum cor
Non amplius in hirsutis pectoribus tibi sit incredulũ.
Sic dicebat redemtor. Attonitus astetit Thomas
Diu nihil loquens: verbum tandem promsit tale:
Dominus & Deus tu es meus, bone Jesu.

Hunc autem rursus alloquebatur Jesus potens:
Credis, ô Thoma, me quoniam oculis vidisti,
Perbeati autem sunt homines, ac felices sunt isti,
Qui credunt, oculis nihil intuentes.
Miracula verò alia & admodũ multa perfecit Iesus
Splendida & divina suis coram discipulis;
Non in exiguo hoc perscripta libro,
Hæc autem scripta sunt, ut homines cuncti
Jesum sciant operum effectorem maximorum,
Christum esse, & filium semper viventis Dei,
Et ut piè credentes in ipsum,
Æterna in cœlo participes reddantur vitæ.

DOMINICA II. POST PASCHA,
Epistola 1. Petr. 2.

Summa.

Christus inculpatus passus est impijs prò nobis,
Moderatè igitur nos oportet ærumnas ferre.

Tole-

Τλῆτε φίλοι πράως ὅσα συμβαίνει, κακὰ ὑμῖν
καὶ γὰρ πρὸς τόδε ἐκλήθητε θεοῦ διὰ βουλὰς
αὐτὸς γὰρ Χριστὸς θεοῦ υἱεὺς εἵνεκεν ἡμῶν
πάσχεν, τλημοσύνης παράδειγμα λιπὼν καλὸν ὑμῖν
θεσπεσίοις ἵν' ἔπησθε ἀμέμπτως ἴχνεσιν αὐτοῦ,
ὥσπερ ἄμωμος ἔην καὶ ἀνέγκλητος διαπαντός,
οὐδὲ δόλον ποτὲ μερμήριξεν ἐνὶ φρεσὶν ἦσιν.
οὗτος σκώμματα πολλὰ παθὼν πληγάς τε βαρείας.
οὐδεινῶς ἐχθροῖς ἴσην ἀπέδωκεν ἀμοιβήν,
οὐδὲ καὶ ἠπείλει, αὐτὰρ τετληότι θυμῷ
δῶκε τίσιν τῷ ἐκείνῳ, τῷ κρίνοντι δικαίως.
ἡμετέρων ὅδ' ἀτασθαλιῶν ἤνεγκε μεγίστας
ποινὰς, σώματι εἰν ἰδίῳ ἐπὶ τῷ ξύλῳ ἱερῷ
αὐτομάτως, ἵνα ἐκ κρυεροῦ ῥυσθέντες ὀλέθρου
τῇ γε δικαιοσύνῃ ζήσωμεν ἐνὶ χθονὶ ἁγνῶς.
οὗ τοῖς μώλωψιν σάφα ἰάθητε διαίμοις.
σφαλλομένοις γὰρ μήλοισίν ποτε ἦτε ὅμοιοι,
νῦν δ' ἐπὶ αὖτε στράφητε φίλον πρὸς ποιμένα θεῖον,
ὑμετέρων ψυχῶν πιστὸν μελεδωνὸν Ἰησοῦν.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΩΝ.

Ἰωάν. ι.

Ὑπόθεσις.

Μηλοβοτὴρ πιστός τε καὶ εὔνοός ἐστιν Ἰησοῦς,
ὃς θνήσκει ἐρατῶν εἵνεκα τῶν ὀΐων.

Χριστ

Tolerate, ô dilecti, patienter quæcunq; accidunt
Nam ad hoc vocati estis Dei consilio. (mala vobis,
Ipse enim Christus Dei filius causa nostri (vobis,
Passus est, tolerantiæ exemplum relinquens pulcrum
Divina ut sequamini inculpatè vestigia illius,
Qui inculpatus erat, & reprehensione vacans in uni-
Nec dolum unquam versabat in animo suo, (versum,
Hic convitia multa perpessus & plagas graves,
Non hostiliter inimicis parem retribuit compensa-
Nec minatus est, sed patienti animo (tionem,
Permisit ultionem ei, qui judicat justè
Nostrorum hic delictorum luit' maximas
Pœnas corpore in proprio, super ligno sacro
Sponte sua, ut terribili liberati morte,
Justitiæ vivamus in terra sanctè,
Cujus vibicibus verè sanati estis cruentis.
Errantibus enim ovibus olim eratis similes,
Nunc autem iterum conversi estis dilectum ad pastorem
Vestrarum animarum fidem curatorem Jesum.

EVANGELIUM,
Johan. 10.

Summa.

Ovium pastor fidelis & benevolus est Iesus,
Qui moritur dilectarum causa ovium.

Χριστὸς ἐὰς ἑταίρους τοῖαν προὸς μῦθον ἔφπεν.
εὐφρενέων μὴν ἐγὼ καὶ ἐτήτυμός εἰμι ὁ ποιμὴν
κηρί τε ἐυδυκέως τέρπω μοῦ πείμνιον αἰεί.
πᾶς ἀγαθὸς ποιμὴν δασιμάλλων εἵνεκα μήλων
αὐτόματος θνήσκῃ καὶ ἀφκέα ἄλγεα πάσχῃ,
μίσθωτος, ὃς ἀνὴρ, ἴδια φρεσὶ βαίνων, ὧ μὴ ἐὼν ἄρχῃ,
δερκόμενος λύκον ἐρχόμενον πρὸ πρώϊον ἁρπάξαντα, φεύγῃ.
εἴρπόκων τ' οἰῶν μὴ κήδεται, ὡς ὄπιφι ἐς.
μίσθωτός δ' αἰχρῶς φεύγῃ, ὅτι οἱ κακὰ κέρδη,
καὶ μίσθος μοι φρεσὶ μεμηλεμένως, οἷες δ' ἐ,
ποιμὴν δ' ἐμὶ ἔγωγ' ὁ ἀληθὴς ἠδ' ἄμα πιστός.
ὥσπερ ἐγὼν ἐμὰ μῆλα τανύποδα φίλτατα οἶδα,
ὅτως ἐξαῦτις γινώσκουσίν με καὶ αὐτά.
ἠδ' ὥσπερ με πατὴρ γινώσκῃ πάντα κυβερνῶν,
ὅτω ἔγωγ' ἔγνων αὐτὸν πανάριστον ἐόντα,
κ' αἶνεκ' ἐμῶν προβάτων θνήσκω οἰκίστωρ ὀλέθρῳ,
εἰσὶ δ' ἐμοὶ ἄλλαι, μὴ τάδε πῶες, ἄλλαι,
ταύτας σφ' βλομένας θεμὶς ἔξ ἰοιεὶς τὰ κέλεσθαι
αὖθις ἄγειν, καὶ πείσονται τῇ ἐμῇ ὀπί δίῃ,
καὶ τότε μὴν ποιμὴν εἷς ἠδ' ἓν πείμνιον ἔσται.

ΕΝ ΤΗ ΤΡΙΤΗ ΚΤΡΙΑΚΗ
μ' τὸ πάσχα, ὄπισθεν α. Πέτρ. β.

Ὑπόθεσις.

Οὐ ποινῶν χάριν, ἀλλὰ συμφόρως εἵνεκεν ἁγνῆς,
ἀνθρώπους πάντας ζῶν χρὴ ἀεὶ ὁσίως.

φίλτα

Christus ad suos socios talem sermonem loquebatur:

Benevolus quidem ego, & verus sum Pastor,
Et ex corde inprimis diligo meum gregem semper.
Omnis bonus Pastor lanosarum caussa ovium
Sponte mortem oppetit, & injustos dolores perfert.
Mercenarius autem vir, propriæ oves cui non sunt,
Videns lupum venientem validos habentem ungves,
Et laniger as oves non curat sicuti par erat. (a)fugit,
Mercenario verò turpiter fugit, qvia ipsi mala lucra
Et merces in animo curæ est tantum, oves autẽ non.
Pastor verò sum ego verus & simul fidelis,
Sicut ego meas oves veloces carissimas novi,
Ita vicissim cognoscunt me & illæ.
Et quidem me pater cognoscit omnia gubernans
Sic ego novi illum longè omnium optimũ existentem,
Et propter meas oves morior miserrima morte.
Sunt autem mihi oves, non ex hoc ovili, aliæ,
Has errantes decet me in viam
Reducere, & parebunt meæ voci divinæ,
Et tunc quidem pastor unus, & unum ovile erit.

DOMINICA III. POST PASCHA.

Epistola 1. Pet. 2.

Summa.

Non pœnarum gratia, sed propter conscientiam puram,
Homines universos vivere oportet semper sanctè.

Φίλτατοι ἀμφρέως ἀδελφοὶ αὐτὲ καλῶ ἐγὼ ὑμᾶς,
ἀλλοδαπὸς ξεινὸς ἐνὶ κόσμῳ τῷπερ ἐόντας,
σπάρκος ὅπως ὅλοης ἔργων ἀπέχησθε πονηρῶν.
ὅσα θεῖο χαρὲν χ[illegible] ἀνακόπτ[illegible] δρίσας,
ἠδ' ἀγίως βιοτεύσητε ἐν τοῖς ἔθνεσι φαύλοις,
ὄφρ' οἱ μεμφόμενοι ὑμᾶς ἀνεξοῖσιν ἔπεσιν,
ἐμετέρῳ θείῳ ἀβρήσαντες δοξάσιωσί,
ὁμολογῶσι θεὸν χρόνῳ ἐν σφετέρῃς μεταποίης.
δεχῇ συμπάσῃ πειθεσθε θεῷ ἕνεκ' αὐτῷ
σκηπτόχῳ βασιλεῖ ἅμα καὶ τῷ ὀπιζύτῃ αὐτῷ,
καὶ δ' ὅλως ἰσότιμοι θείοιο τεταγμένοι εἰσί,
ἔρεξ δόξαν δικαίων, καὶ ποινὴν τ' κακοεργῶν
τοῦτο δ' ἔστι θέλημα θεῷ, ἵνα ἀνθιλεγόντων
τῶν ὁσίως ῥέζειν ὁσίως τε λέγειν δι' παντὸς
αἰσχύνῃ ἐπεσβολίας καὶ σκώμματα πικρά,
ὥσπερ ἐλεύθεροι, ἀ δ' οἱ ἐλευθερίῃ ὑποχρεῶν
περὶ σκαπίλῳ, ἀλλ' ὡς δοῦλοι οἰήκοοι ἄνδρες.
ἐκ θυμοῦ μιμήσασθε, ἃς ὑμᾶν θέμις ἔστιν
καὶ ἕτερῳ ἕπεσθαι λατρεύοντα, ὥσπερ ἀδελφῷ,
ὅσα δόμῳ θέμις ἔστι, θεῷ δόντε καὶ βασιλῆι.
θεσπότῃ αἰὲν ἐὼ πειθέσθω δοῦλος ἑκὼς
ἐκ θυμοῖο, καὶ ἀ μόνον ἀνδράσιν ἦθη ἀρίστοις.
αὐτὰρ τοῖς σκολιοῖς, ἀγρίοις, καὶ δυσαρέστοις,
καὶ δὲ τλημοσύνη πολὺ φέρτατη ἔστιν ἐκείνη.
εἰ μανά τις πάσχοι ἀδίκως, θεοῦ εἵνεκ' ἐφετμῆς.
δεινὰ παθὼν κακιῶν χάριν, ἀ κλέος, αὐτὰρ ὄνειδος.
ὧν δ' ὁσίως ζῶντες, μοχθήσαντες τὰ ὁσίνως,

Dilectissimi, benevolè iterum adhortor ego vos
Peregrinos hospites in mundo hoc existentes,
Carnis & perversa ab operibus abstineatis malis,
Quæ Dei gratiam, & impetus inhibent optimos,
Et sanctè vivatis inter gentes perversas,
Ut qui reprehendunt vos, turpibus verbis,
Vestras divinas intuentes actiones,
Celebrent Deum in tempore suæ pœnitentiæ.
Magistratui omni obtemperate, Dei gratia ipsius,
Sceptrigero regi pariter & præfecto illius.
Omnino enim voluntate Dei ordinati sunt
Ad gloriam bonorum, & pœnam improborum.
Hæc enim est voluntas Dei, ut contradicentium
Sancte q; faciendo, sancte q; dicendo per omnia
Confundatis convitia & scommata amarulenta,
Tanquam liberi, non autem ut illi qui libertate abutuntur
Ad improbitatem sed tanquam servi obedientes viris
Ex animo colite, quos colere fas est,
Et alteri alter inserviat tanquam fratri.
Quæcunq; dare convenit Deo, date & regi.
Domino semper suo pareat servus unusquisq;
Ex animo, nec solum viris optimis,
Verùm etiam importunis, agrestibus, & morosis.
Etenim tolerantia longè optima est ea,
Si mala quis perferat indignè, Dei ob mandatum.
Gravia perpeti delictorũ causa, non decus sed oppro-
Si verò sanctè vivẽtes, laborãtes q; strenuè, (brium est.

ὕβριν καὶ τελικῶς ἀνέχηθε θεῦ γόνοι ἐσέ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ιωάν. ις.

Ὑποθεσις.

Σφὼ ἀποχώρησιν μαντεύεται οἷσι μαθητῆς
Σωτὴρ, καὶ λυγρὰὶς σφὶν προλέγει ὁδυρμούς.

Πρὸς σφετέρους Χριστὸς πάλαι ὅτως εἶπε μαθητάς.
παῦρον ὅσον χρόνον ὄμμασιν οὐκ ὄψεσθέ με ὑμεῖς,
καὶ πάλιν αὖ μικρὸν ὅλως ὄψεσθέ με αὐτοί,
προὸς γὰρ ἐμὸν πρυτῆρ' ἐγὼ ἔλυμπόν δὲ ἄπειμι.
Ως φάτο. εἶπον δ' ἰδὼνες πλήσιον ἄλλον ἕκαστος.
εἰπέ μοι ἱερμήνευσον, τί ἐστιν, ὃ αὐδᾶ Ιησοῦς;
παῦρον ὅσον χρόνον ὄμμασιν οὐκ ὄψεσθέ με ὑμεῖς,
καὶ πάλιν αὖ μικρὸν ὅλως ὄψεσθέ με αὐτοί,
προὸς γὰρ ἐμὸν πρυτῆρα ἔγωγ' εἰς ἀρχὸν εἶμι,
ταῦτα μαθηταὶ ἐπεὶ μὴ ἀλλήλοις ἀγόρευον,
αὐλίκα ἧς ἐνόησε μὴ Φρεσὶ δῖος Ιησοῦς.
ἐλθὼν δ' ἐπὶ μὶν ἤμελλον ἀθὶ τάτα μύθα ἔρεσθαι.
τὼ νέκεν ὀφρενέων αὐτοῖς ὤδ' ἦρχ' ἀγορεύειν.
ἱερήμυροι πολὶ ἀλλήλους ἀγορεύετε ἄνδρες,
ὅτι ἔφιν, εἰμὲ οὐκ ὁρᾶτε ὀλίγον χρόνον ὑμεῖς,
καὶ μετὰ πάντα με ὄψεσθε σάφα ὄμμασιν αὐλις.
ὕμμιδ' ἐγὼ φράζω, ὅτι καὶ τετελεσμένον ἔσται.
κλαύσετε μὲν λιγέως θαλερὸν μὴ δάκρυ χέοντες,
ἀλλὰ χαρήσεται ὀλόμενος κακὸς ὁ κόσμος.

χάρμη

Contumeliam fortiter sustinetis, Dei filij estis.

EVANGELIUM,
Johan. 16.

Summa.

Suum discessum prædicit suis discipulis
Servator, & tristes illis prænunciat cruciatus.

AD suos Christus quondam tempore sic dicebat
discipulos:
Exiguum post tempus oculis non videbitis me vos.
Et iterum paulò post omninò videbitis me ipsimet,
Ad meum n. parentem ego in cœlum abeo. (quis q
Sic ait. Dicebat a. intuens in proximũ aliũ unus-
Dic mihi quærenti, quid est quod loquitur Iesus?
Breve post tempus oculis non videbitis me,
Et iterum paulò post omninò videbitis me ipsi,
Ad meum enim genitorem ego in cœlum vado.
Hæc discipuli cum invicem loquerentur,
Statim suo intellexit animo divus Iesus.
Quòd ipsum vellent de hoc sermone interrogare,
Propterea benè cupiens illis sic cœpit dicere,
Interrogantes vos invicem colloquimini, ô viri,
De eo quod dixi, me non conspecturos brevi tempore
Et postea me visuros verè oculis rursum. (vos,
Vobis autem ego dico, quod & perficietur:
Plorabitis quidem vehementer, humidas lacrimas
Sed gaudebit perditus malignus mundus: (effundẽtes

χάρμα δ' ὁπηδήσει ἄχει ὑμετέρῳ τὶ βέβαιον,
καὶ μικρὴν ἔσεται μετὰ λαίλαπα ἀμφὶ γαλήνη.
ὅττε γυνὴ τίκτει ἀπαλὸν βρέφος, ἄλγεα πάσχει.
ἤλυθε γὰρ κείνῃ στονόεσσα πολύστονος ὥρα,
αὐτὰρ ἐπεὶ μήτηρ ἐρικυδέα παῖδα ἔτικτεν,
οὐκ ἔτι μέμνηται τῶν ἀλγῶν, ὅσσα πέπονθεν,
εἵνεκεν ἀνθρώπου ἐρατοῦ, ὃς ἐνὶ χθονὶ τέχθη.
οὕτω χ' ὑμέτερον θυμὸν νῦν ἄλγος ἱκάνει.
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμᾶς φίλα τέκνα ἐπόψομαι αὖτις.
χαρμοσύνης θ' ἱερῆς πλυσθήσεται ὑμέτερον κῆρ.
τὴν τε χάραν δύναται μηδείς ποθ' ἑλέσθαι ἀφ' ὑμῶν.
ἤματι καὶ κείνῳ ἔτι εἰρήσεσθέ με οὐδέν.

ΕΝ ΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
μετὰ τὸ πάσχα, ἐπιστολὴ α. Ιακώβ. α.

ὑπόθεσις.

Ὠφελίμων δώρων δωτὴρ θεός ἐστι ἁπάντων,
οὐ θνητοῖσιν ἐὼν αἴτιος ἀμπλακιῶν.

Πᾶσα δόσις χρηστὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον
οὐρανόθεν δίδοται ἀπὸ πατρὸς παγγενέταο,
αἴτιος ὃς πέλεται φωτὸς σωτηρίου οἷος,
εἰδ' ἀεὶ ἄψευστος, ῥέζων τὰ δίκαια ἀμέμπτως,
ὅς χ' ἡμᾶς τέκε ῥήμαθ' ἑῷ θείῳ διὰ βουλὴν
ἀΐδιον, τοῦ ἔμεν κείνου πολὺ φίλτατα τέκνα,
καὶ ποιεῖν συνετῶς αὐτῷ κεχαρισμένα πολλά.
καρπάλιμος γοῦν πρὸς τὸ μαθεῖν βροτὸς ἔστω ἕκαστος,

ἀλλ'

Gaudium verò sequetur dolorem vestrum firmum.
Et exiguam erit post procellam iterum serenitas.
Quando mulier parit tenerum infantem, dolores pa-
Venit enim illa mœsta luctuosa hora. (titur,
Sed postquam mater præclarum puerum peperit,
Non amplius meminit dolorum, quos perpessa fuit,
Propter hominem amabilem, qui in terrã natus est.
Sic & vestrum animum nunc tristitia invadit.
Sed ego vos ô chari liberi revisam iterum.
Lætitia verò sacra replebitur vestrum cor,
Et istud gaudiũ potest nemo unquã auferre à vobis.
Et die illo amplius interrogabitis me nihil.

DOMINICA IV. POST PASCHA.
Epistola Jacob. 1.

Summa.

Salutarium donorum dator Deus est omnium,
Non mortalibus existens causa peccatorum.

OMnis donatio bona, & omne donum perfectum
Cœlitus datur à patre omnium genitore,
Origo qui est lucis salutaris solus,
Et semper mendacij expers, faciens justa inculpatè,
Qui & nos genuit verbo suo divino juxta consilium
Æternum, ut simus illius multò carissimi liberi,
Et faciamus prudenter ipsi grata multa,
Celer itaq; ad discendum mortalis esto quilibet,

ἀλλὰ βραδὺς διαπαντὸς πρὸς τὸ διδασκέμεν ἄλλους,
καὶ πρότερον μαθέτω, πρὶν ὅλως ἐθέλησι διδάσκειν.
Φεύγετε ὀτραλέως μηνίν τε καὶ ἄγριον ὀρ[illegible]ύν.
μηδεὶς χωσάμενος θνητὸς ῥέζει τι [illegible]
πᾶσαν γοῦν κακίην ἀποθέντες σχέτλ[illegible]ρα.
εὖχ' ὁσίως διάγοντες, κηρυχθὲν τόδε [illegible]μα
εὐσεβέως δέξαθε, ἐνὶ φρεσὶ θέντες ἐκεῖνο,
ὅστι κακῶν δύναται ὑμᾶς ἐκσῶσαι ἁπάντων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ιωάν. ις.

Ὑπόθεσις.

Στεῦται ἑοῖς ὁ Ιησοῦς πνεῦμα θεοῖο μαθητῇς,
Νεικέσσει κόσμον τοῦτο κακῶν ἕνεκα.

Οἴχομαι ἤδη ἐμὸν ποτὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα,
ὃς πέμψεν με ἀπ' οὐλύμπου χθόνα εἰς πολύμοχθον
οὐδὲ με ὑμείων τις ἐρείει που ἀποβαίνω,
ἀλλὰ φίλα φρονέων ὅτι μυθεόμην τάδε ὑμῖν,
αἰνὸν ἄχος κραδίην ὑμῶν καὶ θυμὸν ἵκανεν
αὐτὰρ ἔγωγ' ὑμῖν μάλα ἀτρεκέως ἀγορεύω,
κέρδιον ὔμμι ἔφυ καὶ λώϊον, αἴκεν ἀπέλθω,
εἰ γὰρ μὴ τάχ' ἀπέλθω ἐγὼ, φίλοι, οὐκ ἀφικάνει
οὐρανόθεν σώφρων ὁ παράκλητος ποτὶ ὑμᾶς.
εἰ δὲ ἀπὸ χθονὸς εἶμι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ὑμῖν μιν πέμψω πολλ' ἀγλαὰ δῶρα φέροντα.
αὐτὰρ ἐπὴν ὅδε εἰς χθόνα ἀνθεμόεσσαν ἐπέλθῃ,

κέρτο-

Sed tardus omninò ad docendum alios,
Et prius discat, antequã omninò velit alios erudire.
Fugite studiè invidiam & agrestem iram,
Nullus ira [illegible] mortalis facit aliquid justi.
Omnem ergo [illegible]iam deponentes, improbag, opera
Bene ac sancte [illegible]entes, annunciatum hoc verbum
Reverenter accipite, in præcordiis reponentes illud,
Quod malis potest vos eximere universis.

EVANGELIUM,
Iohan. 16.

Summa.

Pollicetur suis Iesus Spiritum Dei discipulis,
Arguet mundum is peccatorum caussa.

VAdo nunc meum ad alti potentem patrem,
Qui misit me de cœlo terram in laboriosam,
Neg, me vestrûm aliqvis interrogat, qvonam abeã,
Sed bene votus quoniam dixi hoc vobis,
Gravis luctus cor vestrum & animum incessit,
Verum ego vobis perquàm verè dico;
Conducibilius vobis est & melius, si abeam.
Nisi enim mox abiero ego, ô dilecti, non advenit
Cœlitùs sapiens paracletus ad vos.
Si autem è terris vado in cœlum stellatum,
Vobis illum mittam multa præclara dona afferentẽ
Sed ubi is in terram floridam venerit,

Morta-

κερτομίοις ἐπέεσσιν ἐλέγξει κόσμον ἀλήτην,
τῶν κακιῶν χάριν, ἠδὲ δικαιοσύνης κρίσεώς τε.
τῶν κακιῶν χάριν, ὅττ' οὐ πιστεύουσι πόνηροι
εἰς ἐμὲ. τῆς δὲ δικαιοσύνης χάριν, ὅττι ἀπέλθω
πρὸς πατέρ', ὀφθαλμοῖς καὶ ὁρᾷτέ με οὐκ ἔτι αὐτοὶ.
ἀμφὶ δὲ τῆς κρίσεως, ὅτι ποικιλόβουλος ὁ ἄρχων,
τοῦ κόσμου νῦν κέκριται ἰθείῃσι δίκῃσιν.
εἰσέτι πολλὰ ἔχω φράζειν ὔμμ', οὐ δὲ δύνασθε
ἤδη βαστάζειν. ὅτε δ' ἥξειν πνεῦμα τὸ κεδνόν,
τοῦ τ' ἐν ἀληθείαν τότε ὑμᾶς ἄξει ἅπασαν.
οὐ γὰρ τὰ σφέτερα φράζον καταλέξει ἐκεῖνο,
αὐτὰρ ἐφημοσύνας ἀγορεύσει ἐμὰς ἐρατεινὰς,
ἠδὲ τὰ ἐσσόμενα χρεῖον μυθήσεται ὑμῖν,
τοῦτό με τιμήσει κύδει τε καὶ αἴνῳ ἀληθεῖ,
ἀνδράσι τ' ἐν θνητοῖς ἐμὸν ἄφθιτον οὔνομα θήσει,
ἐκ στόματος καὶ ἐμοῦ ἔπη, ὅσσα ῥέεν, καταλέξει.
ὅσσα πατὴρ κτεατίζει ἐμὸς κατ' ἀπείριτον αἶαν,
καὶ μακρὸν κατὰ οὔλυμπον, τάθ' ἅπαντα ἐμά ἐστι.
τοὔνεκεν ὔμμιν ἔγω σάφ' ἔφην, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῖο.
λήψεται, ἠδ' ὑμῖν ὀπὶ θεσπεσίῃ φανερώσει.

ΕΝ ΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
μετὰ τὸ πάσχα; ἐπιστολὴ Ιακώβ.α.

Ὑπόθεσις.

Οὐ μάκαρ ὃς θεῖον λόγον οὔασι μοῦνον ἀκούει,
Αὐτὰρ ὅτις τελέει, πάμμακάρ ἐστιν ὅλως.

Mordacibus verbis arguet mundum errantem;
Peccatorum causſa, & juſtitiæ, judicij q3.
Ob peccata, quod non credunt perverſi
In me: Juſtitiæ verò gratia, quòd vado
Ad patrem, & oculis videtis me non amplius vos
De judicio autem, quod verſutus princeps (ipſi.
Mundi jam eſt judicatus juſto judicio.
Adhuc multa habeo dicere vobis, ſed non poteſtis
Nunc portare. Cum a. venerit Spiritus ille veran-
Hic in veritatem tunc vos ducet omnem. (dus,
Non enim ſua depromens narrabit ille,
Sed mandata loquetur mea dilecta,
Et futura vaticinans dicet vobis.
Hic me honorabit gloria & laude vera,
Viros q3 inter mortales meũ perenne nomen efficiet.
Et ex ore meo verba quæcunq3 fluxerunt enarrabit,
Quæcunq3 pater meus poſſidet in infinita terra,
Et magno in Olympo, hæc univerſa mea ſunt,
Idcirco vobis ego dixi, quod de meo
Accipiet, & vobis voce divina revelabit.

DOMINICA V. POST PASCHA,
Epiſtola Jacob. 1.

Summa.

Non beatus eſt is, qui divinum ſermonem auribus ſolùm audit,
Sed quisquis illum perficit, beatus eſt plane.

Μὴ γίνεσθε μόνον, φίλοι, ἀκριτόμυθοι ἀκουσταί
τοῦ λόγου ἀθανάτοιο θεοῦ ἀπατῶντες ἑαυτούς
καὶ γὰρ ὅτις λόγον οὔασι ὀβριμοεργὸν ἀκούει
οὐ δ' ἔργοις ἀγαθοῖς ἀσκεῖ, ἐναλίγκιός ἐστιν
ἄνδρι ἐν εἰσόπτρῳ σφέτερον λεύσσοντι πρόσωπον.
καὶ γὰρ ἐπεὶ ἀπελήλυθε, αἶψα λέλασται ἐκείνου
οὐκ ἔτ' ἐπιμνησθεὶς ποῖος πάρος ἔσκε πρόσωπον.
ὅστις δ' εἰσοράει Ευαγγελίοιο κάτοπτρον,
καὶ προσκαρτερέει, μύστης μὴ ἐὼν ἐπιλήσμων,
οὗτος πιστεύων, πίστιν τ' ἔργοις ἐπιδείξας,
πάμμακάρ ἐστι θεῷ τ' αἰὲν κεχαρισμένος υἱεύς.
εἰ δέ τις εἰς ὑμῖν δοκέει μάλα θρῆσκος ὑπάρχειν.
μηδὲ καταστέλλει γλώσσην σφὴν καὶ στόμα συχνῶς
ἐξαπατᾷ αὐτόν τε καὶ ἐστὶ μάταιος ἀκουστής
ἠδὲ θεοφροσύνη τε καὶ εὐσεβία κενὴ αὐτοῦ.
θρησκείη δὲ θεῷ κτιστῇ κεχαρισμένη ἐστί,
εὖ ῥέζειν χήρας τε καὶ ὀρφανικοὺς βαρυπότμους,
ἠδὲ πόθοι σαρκὸς φεύγειν ὁρμάς τ' ἀθεμίστους.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ιωάν. ιϛ.

ὑπόθεσις.

Χριστοῦ ἐν ὀνόματι χρὴ τοὺς ἀγαθοὺς λιτανεύειν,
Τοῖσι πατὴρ δώσει ἅρμενα, πάντα θεός.

Χριστὸς ἑοὺς ἐρατοὺς οὕτω προσέειπε μαθητάς.
εὐσεβέως ὀμόσας ὑμῖν μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,

Ne sitis tantùm, ô dilecti, futiles auditores
Verbi immortalis Dei, decipientes vosmetipsos,
Etenim qui verbum auribus potens audit,
Non autem operibus bonis exercet, similis est
Viro in speculo suam contemplanti faciem.
Nam ubi discessit, mox oblitus est illius,
Non amplius recordans, qualis nã antea esset vultus
Quisquis verò intuetur Evangelii speculum,
Et constanter perseverat, auditor non existens obli-
Hic credens, fidemq; operibus ostendens, (viosus
Perbeatus est, Deoq; semper acceptus filius. (sum esse,
Si verò quispiã inter vos existimat se valdè religio-
Nec in officio continet linguam suam & os assiduè,
Is fallit semetipsum, & est vanus auditor,
Et religio atq; cultus inanis est illius.
Cultus autem Deo conditori gratus est,
Benefacere viduis q; & orphanis infelicibus,
Et desiderium carnis fugere, cupiditates q; illicitas.

EVANGELIUM
Ioh. 16.

Summa.

Christi in nomine oportet bonos precari,
His pater dabit necessaria cuncta Deus.

Christus suos socios ita alloquebatur discipulos:
Religiosè jurans vobis magnum jusjurandum
juro, In

ἣν ἐμῷ ὀνόματι κλυτὸν ὄπῃ δώῃ πατὴρ ἐμοῖο.
νῦν δ' αἰτήσετε, τῷδ' ὑμῖν ὄφρα δώσω,
ἅδε Φρένας πυνικὰς ἐλπὶς ποτε ἐξαπαφήσῃ.
ἐν δ' ἐμῷ ὀνόματι πρόσθεν λίτεσθε μηδέν.
τέκνα νῦν αἰτεῖτε φίλοι, δέξασθε κ' ἅπαντα,
ὅσα ἔχῃ μέμαεν φίλος ἐν φρεσίν ὁ θυμός.
χάρμα ἵν' ὑμέτερον πλήθῃ αὐτοτελὲς καὶ ἀληθές.
ταῦτα παροιμιακῶς τοι παρέσσεται ἔμπροσθεν ὑμᾶς.
ἀλλ' ἐρωτῆ κεἰνῃ τάχεως ἐπελεύσεται ὥρα,
ὔμμι σαφῶς ὅτε πατρὸς ἐμοῦ κατὰ λέξω ἑκάστα,
ὀνόματ' ἐν τῷ ἐμῷ αἰτήσετε πᾶμαν κείνῃ.
ἐγὼ δ' ἤ λέγω ὅτι εὐχεσθε μέλλω ἀγαπητὸν
πατρὶ ἐμῷ ὑμῶν χάριν, ἀτρεκέως γὰρ ἐκεῖνος
νῦν ὑμᾶς φιλεῖ αὐτὸς φίλα τέκνα ἐόντας,
ἀτρεκέως ἢ φιλεῖ ὑμᾶς, ἐμὲ ὅτι φιλεῖτε,
καὶ πιστεύσατε ὅτι παρὰ θεοῦ ἦλθον ὀφθείς.
εἷς παρὰ θεοῦ ἐξῆλθον, ἔχω πολύχαλκον ἐλυμπον.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ

πάλιν ἐλυμπόνδε βεβήκω,
φῦλα βροτῶν ἡγησάμενος ἄπαντα κρινῶν.

Τὴν ὀπτέρην βίβλον μὲν γράψα ἔγωγε φέρισσα
θεοφιλὴς ὠδὶ τὰ χρηστὰ ἔργα τε λόγους τε,
τὰ φανερωθέντα μετὰ ἤματα ἀγνὰ ἐκείνα.

In meo nomine inclyto quidquid à Patre meo
Nunc in terra petieritis, hoc vobis ille dabit,
Nec mentes prudentes spes unquam frustrabitur,
In meo autem nomine antehac petiistis nihil.
Ideo nunc petite ô dilecti, & accipietis omnia,
Quæ habere concupivit dilectus in pectoribus ani-
Gaudium ut vestrum sit perfectum & verum. (mus.
Hæc parabolicè antea locutus sum ad vos,
Sed grata illa citò superveniet hora,
Vobis apertè cũ patris mei enunciaturus sum man-
Meo in nomine petetis die isto: (data,
Non autem dico quod rogaturus sim dilectum
Patrem meum vestri gratia, verè enim ille
Iam vos diligit eius caros liberos existentes,
Verè autem diligit vos, me quoniam diligitis,
Et credidistis, quod venerim ab altipotente
Omnium parente Deo, qui tenet solidum Olympum.

IN DIE ASCENSIONIS IESU Christi, Epistola in Actis 1.

Summa.

Christus resuscitatus iterum in cœlum ascendit.
Genera mortalium veniet unde cuncta iudicaturus.

PRiorem librum quidem scripsi ego, optime
Theophile, de Christi factis q, sermonibus q,
Manifestatis usq ad diem sanctum illum.

τῷ (ἐπεὶ οἷσι φίλοις ἑτάροις διὰ πνεύματος ἱροῦ
ἐκλεκτοῖς παρέδωκεν ἐφετμὰς) πρὸς πολύχαλκον
οὐρανὸν εἰς τὸ ἄνω ἀνελήφθη, θαῦμα ἰδέσθαι,
σφοῖσι μαθητῇσιν δείξας ἀναφανδὸν ἑαυτὸν
ζῶντα διὰ πλείστων ἔργων πάνυ ἀξιοπίστων,
συζῶν αὐτοῖσιν σάφα ἤματα τεσσαράκοντα,
πολλὰ λέγων περὶ ἀϊδίοιο θεοῦ βασιλείας,
καὶ συνάγων αὐτοὺς κέλετ' ἄστεος Ἱροσολύμων
οὐκ ἀποχωρῆσαι, αὐτὰρ κρατερῶς ἀναμεῖναι
πατρὸς ἐπαγγελίην πολυήρατον οὐρανίοιο,
ἣν, ἔφυ εὐφρονέων, παρ' ἐμοῦ ἠκούσατε ἡμεῖς
καὶ γὰρ Ἰωάννης βάπτιζεν ἐν ὕδατι δῖος,
ἡμεῖς δ' ἐξοπίσω βαπτισθήσεσθε ἀληθῶς
πνεύματι δεσπεσίῳ πεπνυμένῳ, ὀβριμοεργῷ.
οἱ δὲ συνελθόντες Χριστὸν μύθοισι προσηύδων.
εἰπ' ἄγε εἰρομένοις ἡμῖν, φίλε σῶτερ Ἰησοῦ,
ἤδη Ἰουδαΐκην ἀσανορθώσεις βασιλείαν;

Τοὺς δ' αὖτις σωτὴρ ἐπέεσσιν ἀμείβετ' Ἰησοῦς.
οὐ θέμις ἐστ' ἡμᾶς γνῶναι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον,
ὃν γενετὴρ ὁ θεὸς θέλει οὐδενὶ γνωστὸν ὑπάρχειν.
ὑμῖν δ' ἐξαυδῶ, ὅ τι καὶ τετελεσμένον ἔσται.
πρὸς τὸ ἐμὴν περικαλλέα εὐρυνεῖν βασιλείαν,
πνεύματος ἠρανίου δύναμιν λήψεσθε καὶ ἀλκήν,
καί μοι ἔσεσθε φίλοι ἐπὶ μάρτυροι ἀξιόπιστοι
ἐν τῇ Ἰουδαίῃ ἐριβώλῳ, καὶ χθονὶ πάσῃ.

Ὡς εἰπὼν, πάντων ὀροώντων ὑψόσ' ἐπήρθη,
ἅρπαζόν τε νέφος μιν ἀνήνεγκ' ἠερόειρες.

Quo(postquam suis dilectis sociis per Spiritum san-
Electis tradiderat præcepta) in solidum (ctum
Cœlum sursum assumtus est, mirabile visu,
Suis discipulis cùm ostendisset manifestè seipsum
Vivèntem per plurima opera omninò fide digna, 5
Conversans cum illis palam dies quadraginta,
Multa loquens de æterni Dei regno.
Etcùm convocasset illos, jubebat ab urbe Solymorum
Non discedere, sed firmiter expectare
Patris promissionem amabilem cœlestis, 10
Quam, ajebat benè cupiens, ex me audivistis vos.
Et enim Iohannes baptizabat in aqua divus,
Vos autem deinceps baptizabimini verè
Spiritu divino, sapiente, potente. (bantur:
Qui autem convenerant, Christum verbis alloque- 15
Dic, quæso, interrogantib. nobis, dilecte Servator Ie-
Num jam Iudaicum restituturus es regnum? (su:
His a rursus Salvator verbis respondebat Iesus:
Non fas est vos nosse tempus illud,
Quod genitor Deus vult nemini cognitum esse. 20
Vobis autem dico, quod & futurum erit,
Ad meum perpulcrum dilatandum regnum
Spiritus cœlestis virtutem accipietis & robur.
Et mihi eritis cari testes fide digni
In Iudæa fertili, & terra universa. (sublatus est.
Sic cum dixisset, omnibus intuentibus in altum
Auferens ig nubes ipsum ferebat caliginosa.

Ως δ' ὀκπληχθέντες πρὸς ὄλυμπον ἴδοντο μαθηταί
ἠτίδε τώδε προβοωμένω δύο ἄνδρες ἔπεσαν
εἵματι ἐσθῆτας λάμπας, οἳ ταῦτ' ἀγόρευον.
Τίπτ' ἔστι, ἴστατε, ὦ ἄνδρες Γαλιλαῖοι ἀδελφοί.
ὀφθαλμοῖς συχνῶς μέγαν οὐρανὸν εἰσανιδόντες;
αὐτὸς οὗτος Ἰησοῦς, ὁ νῦν οὐρανὸν ὅσπερ ἐπήρθη,
ἦξει ὡσαύτως ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος ὀλύμπου.
ἐξαῦτις, καθάπερ μεγάλως μὲν ὁρῶντε ἀπελθεῖν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Μαρκ. ιε.

ὑπόθεσις.

Χριστὸς ἀποστέλλει ἑτάρους ἐς ἀπείρονα γαῖαν,
πρός τε θεοῦ δόμον βαίνει ὁδὸν οὐρανόσε.

Υστατα δ' ἔνδεκα ὡς ἔπεφνε ἀνέκφυτο μαθητάς
θυμὸν ὠλήθοντες σίτου φίλον ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς σφιν Χριστὸς φάνη ἀθανάτοιο θεοῦ παῖς
εὐφρονέοντ' αὐτοὺς καλέσω νῦν πάντε μύθῳ.
ὅτι ἔχοντες ἐνὶ φρεσὶ σθένος ἠὲ τορ,
ὃ πίστιν ἔμπλην νημερτέα, ὅσ' ἀγόρευσαν,
ὀφθαλμοῖσιν ἑοῖς οἳ κεῖνον ζωὸν ἴδοντο.
καὶ μετέπειτ' αὐτοὺς ὧδε προτέρπε μαθητάς.
ἔξιτε εἰς εὐρὺν κόσμον κατ' ἀπείρονα γαῖαν,
ἠδ' εὐαγγέλιον θεῖον καταλέξατε πᾶσιν
ἀνθρώποισι βροτοῖς, οἳ δὴ χθονὶ ναιετάουσι,
πᾶς τις ὁ πιστεύσας, βαπτισθεὶς δ' ὕδατι λάμπῳ,

Cum autem perterriti in cœlum viderent discì-
Ecce illo discedente duo viri astiterunt; (puli,
Induti vestibus albis, qui hæc dicebant:
Quid adhuc statis, ô viri Galilæi fratres,
Oculis continenter magnum cœlum aspicientes?
Ipse ille Christus, in cœlum qui sublatus est,
Veniet de summo vertice nivosi Olympi (cedere.
Iterum, quemadmodum magnificè ipsum videtis dis-

EVANGELIUM,
Marc. 16.

Summa.

Christus mittit socios in infinitam terram,
Et Dei domum ascendit ille in cœlum.

Postremò a undecim cùm socij discubuissent discì-
Animum explentes cibo carum & potu, (puli
Tunc ipsis Christus apparuit immortalis Dei filius,
Et benè cupiens illos aspero increpavit sermone,
Quòd habentes in pectoribus ferreum cor,
Non credidissent esse vera, quæcunq; dixerant,
Oculis suis qui illum viventem conspexerant.
Et postea ipsos sic alloquebatur discipulos:
Exite in spaciosum mundum per infinitam terram,
Et Evangelium divinum annunciate omnibus
Hominibus mortalibus, qui super terra habitant:
Omnis qui credidit & baptizatus est aqua candida,

εὐθύμως ζήσει ζωὴν αἰώνιον αἰὲν.
ὃς δ' οὐ πιστεύσει, ψεῦδος βάσκων θεοῦ αὐδὴν,
εἰς ἔρεβος βληθήσεται ἠερόεν κρυερὸν δῶ.
οἱ δὲ λόγοισιν ἐμοῖς πιστεύοντες μεγ' ἄριστοις,
ταῦτα τελέσσουσιν σημεῖα τῇ ἰσχύϊ θείη.
ἐκ θνητῶν ταλάνων τὰ πνεύμαθα φαῦλα βαλοῦσι.
ἀλλοδαπῇς γλώσσῃς φθέγξονται, θαῦμ' ἐπακούειν.
οὐλομένους ὄφεας σεύσουσί σε ἄλλυδις ἄλλῃ.
εἰ δέτι λευγαλέον πίνωσ', οὐ βλάψει ἐκείνους
χεῖρας ἐὰς ἐπὶ ἀῤῥώστους θήσουσιν ἀμέμπτους,
καὶ χαλεπαὶ νοῦσοι ταχέως παύσονται ἅπασαι.
ὕστατα δ' ὡς Χριστὸς σωτὴρ τοιαῦτ' ἀγόρευε,
γῆς ἀπὸ εὐρείης ἀνελήφθη ἐς αἰπὺν ὄλυμπον
ἥδ' ἐπὶ δεξιτερὴν πατρὸς τοῦ ἑοῖο κάθιζεν
οἱ δ' ἀναστάντες ἔβαν κατὰ κόσμον ἀπείριτον ὦκα,
ἔνθα καὶ ἔνθα ἀλώμενοι, ὡς ἐπέτελλεν Ιησοῦς,
πάντῃ κήρυξαν τὸ ἀληθὲς ῥῆμα θεοῖο.
τοῖς δὲ θεὸς μεγάλως παρεγίνετο ἠδ' ἐπάρηξε,
μῦθον στηρίζων τεράτων διὰ ἀγλαοπίστων.

ΕΝ ΤΗ ΕΚΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ
μετὰ τὸ πάσχα, ἐπιστολὴ α. Πέτρου γ.

ὑπόθεσις.

Δόξα θεοῦ τε καὶ ἢ θνητῶν σωτηρία ἀνδρῶν
ἔργον ἐστὶ τέλος καὶ σκόπος ἡμετέρων.

Σωφρο-

Latè vivet vitam æternam semper, (monem,
Qui verò non crediderit, mendacia vocans Dei ser-
In Erebum conjiciatur tenebrosum horridam domũ.
Qui verò sermonibus meis fidem habuerint longè
Hæc edituri sunt signa potentia divina. (optimã
Ex hominibus miseris spiritus nequam ejicient.
Peregrinis lingvis loquentur mirabile auditu,
Et noxios serpentes fugabunt huc illuc.
Si verò quid lethale biberint, non offendet illos,
Manus suas super infirmos ponent inculpatas,
Et graves morbi protinus cessabunt omnes.
Tandem verò cum Christus hæc locutus esset,
Terra de spacioſa sublatus fuit in excelsum Olympũ,
Et ad dexteram Patris sui consedit.
Illi verò surgentes iverunt per infinitum mundũ ce-
Hinc inde vagantes, sicut mandarat Iesus, (leriter,
Ubi annunciarunt verum verbum Dei.
His autẽ Deus potenter præsto erat, & juvabat eos,
Verbũ confirmans prodigia per longe præstãtissima.

DOMINICA VI. POST PASCHA,
Epistola 1. Pet. 3.

Summa.

Gloria Dei, & mortalium salus virorum,
Operum est finis & scopus nostrorum.

Σώφρονες ἔνγίνεσθε φίλοι καὶ νήψατε ἀγνῶς,
ὁφρ' ὀπιτηδοὶ πολὶ εὐχὰς ἦτε ἀμέμπτους.
τὼ γ' ἀγάπω ἡμᾶς πάμπαν περὶ ἀμφαγαπῆσαι,
ἤδε δ' ἀμπλακίας τ' ὤλησιν ἀμφικαλύπτῃ.
ξφνοσιώω ἀσκεῖτε φίλω ἐ μὴ ἀέκοντες.
δῶρα θεόσδοτα ἄλλοισιν κοινάτω ἕκας,
οἰκονόμω πιστῶ ὥσπερ θέμις ἐστὶ θεοῖο,
παντοίων χαρίτων μόνος ὃς δωτὴρ πέλῃ ἐσθλῶν.
πᾶς ὁ θέλων ἄλλους θεόσπλον ῥῆμα διδάσκῃ
ταῦτα διδασκέτω, ὅσα σαφῶς νοεῖ ἔμμεν ἀληθῆ.
πᾶς ὑπηρετέων, τὰ ἑὰ πρατέεσθω ἀτρεκέως,
πιστὸν αἰὲν θεῷ, ἀυτὰρ ἑαυτῷ ἀπιστῶν,
ὄφρ' ἐνὶ τοῖς ἔργοις πᾶσιν θεὸς ἀσφαλὴς τις
σεμνῶς αἰνῆται Δαφάλαισσόοιο Ἰησοῦ,
ᾧ κλέος ἠδ' αἶνος νῦν καὶ αἰὲν ἔσω ἀγήρως.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ἰωάν. ιε. καὶ ις.

ἀγιοφρεσυνη τεθεικεν ὁ θεὸς τὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ θεσις.
ἐγὼ τεθεικα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς πνεῦμα θεοῦ δοκιμάζητε τὸ, ὦ. Μαρτυρέω λέξῃ περὶ χριστοῦ πνεῦμα θεοῦ, ἢ δὲ
κόλλα. ἠδὲ διώξουσιν χριστιανὸς, ἄθεοι. θ. ἐπιφολ
τους fatis ἔστιμα, χαλεω ἵ. ς. τι ὑμᾶς

Ὅπωσ τε θεσπέσιος παράκλητος ἐλεύσεται ὑμῖν
ὃν ἐγὼ πατρὸς πέμψω ἐμοῖο ἄνωθεν,
πνεῦμα ὅς ἐστιν ἀληθείας ἐλθὸν παρὰ πατρός.
ἔτι μαρτυρέω περὶ ἐμοῦ ἐρεῖ ἠδὲ καὶ ὑμεῖς
μαρτυρέω μ' ἀγορεύετε νῦν, ὅτι αἰὲν ἀπ' ἀρχῆς

ἄρχει
λαγομενον μαρτυρουσιν

Temperantes itaq; estote, ô dilecti, & jejunate
caste
Ut idonei ad preces sitis, reprehensione vacantes,
Caritatem autem vos omninò decet amplecti.
Hac enim peccata proximi obvelat,
Hospitalitatem exercete caram non inviti.
Dona divina aliis impertiat unusquilibet,
Oeconomum fidelem sicut decet Dei,
Omnis generis donorum solus qui dator est bonorũ,
Omnis volens alios divinum verbum docere,
Ea doceat, quæ manifestè intelligit esse vera.
Omnis qui ministrat, quæ sui officii sunt faciat sedu-
Fidens semper Deo, at sibimetipsi diffidens, (lo,
Ut in operibus cunctis Deus fulminator (sum,
Decenter celebretur per Salvatorem populorum le-
Cui gloria & laus nunc & semper sit immortalis.

EVANGELIUM,
Johan. 15. & 16.

Summa.

Testimonium dicet de Christo Spiritus Dei,
Et persequentur Christianos impij.

Quando divinus Paracletus veniet, vobis
Quem ego à Patre missurus sum meo desuper,
Spiritus qui est veritatis, veniens à Patre,
Hic testimonium de me dicet. Et vos quoq;
Testimonium loquimini jam: quoniam semper ab
initio

ἄχρι τέλους σωὶ ἐμοὶ διαμείνατε, πάντα ἰδόντες
παῦτα ἵνωῦ διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν τὸ παράπαν,
μὴ πότε ὑμμι κατακλασθῇ φίλον ἦτορ ὀπίσω.
ὑμᾶς γὰρ σφετέρων ἀπονόσφιν ὁμίλων,
ἦδε χρόνῳ ποτὲ τοῖς ἐλάσεται, ἄνδρες ἑταῖροι, ὅν
ὄφρ' ὑμᾶς ἕλῃς ἐξεναρίξῃ νηλεῖ χαλκῷ,
ἀσεβέων δόξῃ παμπαν τε ἠδὶ ἱερὰ ῥέξῃν.
ταῦτα γὰρ ἐμίησαν κακοὶ, οὕνεκα τὸν ὑμέτερον
σὸν ἐγνώσαν ἐμόν τε καὶ ὅσσ' ἐμὲ ὑὸν ἐόντα.
ἀλλὰ φίλα φρονέων τὰ δ' ἔγωγε καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς.
ὅπως ὅτε δὴ τοτὲ χρόνῳ ἦξ' ἐκεῖνος,
τ' ἐπέων μνησθῆτε ἐμῶν, ὅσα φίλῳ πολὶ ἦμας.
τοῖα δ' ἐξ ἀρχῆς μὴ ἔφλω, ὅτι ὔμμιν ὁμίλεον.

ΕΝ ΤΗ ΗΜΕΡΑ ΠΕΝΤΙΚΟΣΤΗΣ
ἁγιολὴ ἐν ταῖς πράξεσιν β.

ὑποθεσις.

Ἐκχεῖται φανερῶς εἰς μύσας πνεῦμα θεοῖο,
γλώσσης ἀλλοτρίης ὅτι λαλέουσι σοφῶς.

Ὅτ' ἦμαρ πεντηκοστὸν μετὰ πάσχα ἐπῆλθεν,
ἦσαν ὁμοψύχως σύμπαντες ἀολλέες ἔνδον.
καὶ τότε ἐφαινόθην ταχὺ ἀτρὸς δι' ὀρώρῃ.
ὀξυτάτῳ ἀνέμῳ καὶ ἀήτῃ πολλῇ ἐοικώς,
καὶ πλήρωσιν ὅλον πύκα ποιητὸν τὸ μέλαθρον.
ὥ ῥῆσάν τε μεριζόμφυαι τότε γλῶσσαι ἐκείνοις,

ὡς

Usq; ad finem mecum permansistis, omnia scientes,
Hæc autem nunc ob id dico vobis prius,
Ne fortè vobis confringatur dilectum cor posteà.
Vos enim suis excludent cœtibus,
Et tempus aliquando eiusmodi veniet, viri socij,
Et vos quicunq; interfecerit crudeli ferro,
Cultum præstare videbitur omninò, & sacra facere.
Hæc autem patrabunt mali, quoniam patrem
Non cognoverunt meum, nec me filium existentem.
Sed amicè favens, hæc ego quoq; dixi ad vos,
Ut cum infelicissimum tempus venerit illud,
Verborum recordemini meorum, quæ locutus sum ad
vos. (cum conversabar.
Talia verò ab initio non loquebar, quoniam vobis-

IN DIE PENTECOSTES,
Epistola Actor. 2.

Summa.

Effunditur palàm in discipulos Spiritus Dei,
Linguis peregrinis qui loquuntur sapienter.

CVm dies quinquagesimus post Paschæ adveniss.
Erant unanimiter omnes congregati intus. (set,
Et tunc de cœlo statim ingens sonitus oriebatur,
Stridulo vento & flatui copioso similis,
Et replebat totas affabrè factas ædes:
Conspectæq; sunt divisæ tunc linguæ illis,

Instar.

ὡς πυρὸς ἀκαμάτους τε καὶ ἵζεν ἐφ' ἄνδρα ἕκαστον,
ἠδ' ἐπλήσθησαν τοῦ πνεύματος ἱροῦ ἅπαντες.
καὶ ἤρξαντο λαλεῖν τῆς γλώσσης ἀλλοτρίῃσιν,
ὥσπερ πνεῦμα θεοῦ αὐτοῖς δῶκ' ἐξαγορεύειν.
εὐλαβέες δ' ἄνδρες Σολύμων πτολιέθρῳ ἐνοίκουν,
ἐκ πάντων λαῶν, οἳ ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδουσιν,
ὅσσα δὲ ὡς ἠδ' ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντη,
τὸ πλῆθος ξυναγείρατο, θάμβος τ' εἶχεν ἅπαντας
ὅττ' αὐτοὺς ἰδίῃ διαλέκτῳ ἄκουσεν ἕκαστος
φθεγξαμένους καὶ κηρύξαντας ῥῆμα θεοῖο.
θαμβοῦντες καὶ ταῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἢ οὐκ αὐδῶντες κεῖνοι Γαλιλαῖοι ἔασι;
πῶς οὖν νῦν σφετέρην διάλεκτον ἕκαστος ἀκούει;
Πάρθοι καὶ Μῆδοι, Ελαμῆται καρτερόθυμοι,
ἠδὲ λατοικοῦντες Μεσσημποτάμην ἐρίβωλον
τήν τε Ιουδαῖαν καὶ πίονα Καππαδόκων γῆν,
Πόντον τ' εὐκτιμένην, Ασίης τ' εὔκαρπον ἄρουραν
τὴν Φρυγίαν ζαθέην καὶ Παμφυλίαν εὔπωλον,
ἀμπελόεσσαν τ' Αἴγυπτον. Λυβίην τ' εὔπυργον
τὴν κατὰ Κυρήνην, Ρωμαῖοι ναιετάοντες
Κρῆτες ἐπιστάμενοι, Αραβὲς τε καὶ ἦθος ἄριστοι,
πάντες Ιηδαῖοι γένος ἠέ προσήλυτοι ὄντες.
τούτων αὐδώντων γλώσσῃσιν ἀκούομεν ἤδη
ἡμετέρῃς μεγάλως μεγαλεῖα θεοῖο καλούντων,
ἠδ' ἐκπληγέντες μερμήριξαν φρεσί πολλά,
ὧδε δὲ εἶπεν ἰδὼν εἰς φλήσιον ἄλλον ἕκαστος.
ἀπ' ἄγεμοι, τί ποτ' ἔργον θαυμαστὸν τόδε ἔσται;

οἱ δ'

Instar ignis indefessi, & considebat super viro uno-
Et repleti sunt Spiritu sancto universi. (quoq;
Et cœperunt loqui lingvis peregrinis,
Prout Spiritus Dei illis dederat eloqui.
Religiosi a.viri in Solymorum civitate habitabant,
Ex omnibus populis, qui super terra cibum edunt.
Fama verò cum ista celeriter per civitatem vagare-
tur, undequaq;
Multitudo congregabatur, stupor q; tenebat omnes,
Quoniam illos propria lingva audiebat unusquisq;
Loquentes, & annunciantes verbum Dei.
Et stupore capti hæc invicem dicebant:
An non loquentes isti Galilæi sunt?
Quomodo ergo nunc suã dilectum quilibet audit?
Parthi & Medi, Elamitæ fortes,
Et qui incolunt Mesopotamiam fertilem.
Iudæam q; & optimam Cappadocum terram,
Pontum q; benè cultum. Asiæ q; fructuosam terram,
Phrygiam divinam, & Pamphiliã pullis abundantẽ
Vitiferam q; Ægyptum, Lybiam q; benè munitam
Quæ est propè Cyrenem, Romani habitantes,
Cretenses periti, Arabes q; moribus optimi,
Omnis Iudæi genere, aut externi existentes.
Istos loquentes lingvis audimus jam.
Nostris magnificè magnalia Dei edisserentes.
Et attoniti cogitabant in præcordiis multa.
Sic a.dicebat intuens in proximum alium quilibet:
Dic quæso mihi, quid nã opus admirandum hoc erit

οἱ δ' ἄλλοι χλευάζοντες τοιαῦτ' ἀγόρευον.
εἰσὶν ὅλως οὗτοι βεβαρηότες ἡδέϊ οἴνῳ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ιωάν. ιδ.

ὑπόθεσις.

Αἰνεῖ) λίην ἀγάπη, κλεῖτοῖς τε μαθητῆς
εἰρύνη δίδο) θεσπεσίη θεόθεν.

ΠΑς με φιλῶν, ὅδ' ἐμοὺς μύθους διδαχάς τε φυλάξει
παμμεδέων τι πατὴρ ὁ ἐμός μιν κῆρι φιλήσει,
ἀμφότεροι νημερτὲς ἐλευσόμεθα ποτὶ αὐτὸν,
εὔπηκτόν τε ὁμοῦ παρὰ αὐτῷ τεύξομεν οἶκον.
ὃς δέ με οὐκ ἀγαπᾷ, ἐπέων μευ οὐκ ἀλεγίζει.
ἀλλὰ λόγος, τὸν ἐγὼ μέχρι τοῦδε ἔειπα πρὸς ὑμᾶς,
οὐ πέλεται ἐμὸς, αὐτὰρ ἐμοῦ, ὃς πέμψε με, πατρός,
ταῦτ' ἀγαθὰ φρονέων καὶ ἔφην ὑμῖν συνομιλῶν,
ὅττε παρακλητὸς δ' ἐρίηρος ἐλεύσεται, ὑμῖν
εἰν ἐμῷ οὐνόμαθ' ὃν γενετὴρ πέμψει ἀγαπητός.
κεῖνος ὅσα γνῶναι ὑμᾶς χρὴ, πάντα διδάξει,
ἐκτελέσει τε, ὅπως μνησθῆτε καλῶς κατὰ θυμόν,
τῶν πάντων μύθων, οὓς ὔμμιν ἐγὼ κατέλεξα,
εἰρήνην ὑμῖν καταλείπω ἐμὴν χαρίεσσαν,
οὐ δ' οἴην παρέχουσι βροτοὶ χθονὶ ἐν πολυφόρβῃ.
μὴ ταρβεῖτε φίλοι, μηδ' ἐκπλήσσεσθε τὸ ἦτορ·
πάντες ἀκουσατ' ἔπη, πάρος ὑμῖν ὅσσα μετήυδων.
εἰμι ἐπὶ χρόνον, ἀλλ' ἀπονοστήσω ποτὶ ὑμᾶς.

εἰ δὲ

Alij verò ridentes talia dicebant:
Sunt omninò isti gravati dulci vino.

EVANGELIUM,
Johan. 14.

Summa.

Commendatur magnoperè dilectio, inclytis q3 discipulis
Pax datur divina à Deo.

OMnis qui me diligit, is meos sermones doctri- 5
nas q3 custodiet,
Omnipotens q3 pater meus ipsum ex animo diliget.
Uterq3 certè veniemus ad illum,
Firmam q3 simul apud ipsum construemus domum.
Qui verò me non diligit, verba mea non curat.
Verùm sermo, quem ego hucusq3 locutus sum ad vos, 10
Non est meus, sed mei qui misit me, patris;
Hæc benè cupiens & locutus sum conversans.
Cùm paracletus autem dilectus venerit, vobis
In meo nomine quem genitor mittet carus,
Ille quæcunq3 nosse vos oportet, universa docebit, 15
Efficiet q3, ut recordemini benè in animo
Omnium verborum, quæ ego dixi.
Pacem vobis relinquo meam gratiosam, (trientes,
Non a qualem præbent mortales terra in multa nu-
Ne metuatis ô amici, neq3 perterreamini corde. 20
Omnes audistis verba, antea vobis quæ locutus sum.
Abeo ad breve tempus, sed revertar ad vos.

Si

ἠδέ με (ὡς θέμις ἐστ') ἐκ τοῦ θυμοῖο φιλεῖτε,
οὐκ ἂν ἀχεύοιτ' εὐφραίνοισθε δ', οὕνεκεν εἶπεν,
πρὸς γενετῆρ' ἴεναι, ὅδε γὰρ μείζων ἐμοῦ ἐστί.
φθεγγόμενος μετὰ ὑμῶν οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω,
ὑβριστὴς γὰρ ἱκάνει ὁ ἄρχων, κόσμῳ ἀνάσσων.
ἀλλά μοι οὐδύνατο, δύνατός περ ἐὼν, βασιλεύειν.
ἀλλ' ἵνα εὐρύχορος σαφέως γνῷ κόσμος ἀλήτης,
ἀτρεκέως πατέρ' ὅττι ἐμὸν φιλῶ ὑψιμέδοντα,
ἐκτελέω τὰ δ' ἑκὼν σύμπανθ', ὅστ' ἔμοιγ' ἐπέτελλεν.

ΕΝ ΤΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ ἑορτῇ δευτέρᾳ, ἐπιστολὴ πράξ. ι.

ὑπόθεσις.

Χριστὸν ὁμοψύχως οἱ ἀπόστολοι ἠδὲ προφῆται
Λυτρωτὴν ἔμεναι μαρτυρέουσι βροτῶν.

ΑΜμι κέλευσε πατὴρ ὁ θεὸς κηρύξαι ἅπασε
θνητοῖς, μαρτυρέειν θ', ὅδε ὅττι θεοῖο ἕκητι
ζώντων καὶ νεκρῶν ὡρισμένος ἐστὶ δικαστής.
τῷδε ὁμοψύχως καὶ μαρτυρέουσι προφῆται
πάντες, ὑπερβασιῶν ἄφεσιν λαβέειν ἀθεμίστων
οὐνόματ' εἰν αὐτοῦ, τοὺς πηστεύοντας ἐς αὐτόν.
Ὡς δὲ Πέτρος τοιαῦτα ἔπη πτερόεντ' ἀγόρευε,
πνεῦμα θεοῦ πέσεν εἰς πάντας, λόγον οἵπερ ἄκουον.
ἔσταν δ' ἐκπληγέντες Ιουδαῖοι, ὁρόωντες
πνεύματος εἰς ἔθνη ἁγίου κλυτὰ δῶρα χεθῆναι,
γιλώσσῃς γὰρ κείνους κλύον ἀλλοτρίῃσι λαλοῦντας,

Si autem me (ut par est) ex animo diligitis,
Nequaquã doleretis, sed lætaremini propterea quòd
Me ad Patrem ire, hic enim major me est. (dixi,
Loquens vobiscum non post hæc multa dicam,
Convitiator enim venit Princeps mundo imperans,
Sed mihi nequit potens licet existens imperare,
Verùm ut spacioſus manifestè cognoscat mundum er-
rans, (gnantem,
Verè patrem quòd meum diligam in excelsis re-
Perficio hæc lubens omnia, quæ mihi præcepit.

FERIA II. PENTECOSTES
Epistola Actor. 10.

Summa.

Christum unanimiter Apostoli & Prophetæ
Redemptorem esse testantur mortalium.

NOs jussit pater Deus prædicare omnibus
Mortalibus, ac testari, hic quod Dei voluntate
Viventium & mortuorũ destinatus sit judex. (pheta
Huic uno consensu etiam testimonium perhibẽt Pro-
Omnes, delictorum remissionem accipere impiorum
In nomine eius, credentes in illum.
Cum a. Petrus talia verba volucria loqueretur,
Spiritus Dei cadebat super omnes, sermonẽ qui au-
Steterunt a. obstupefacti Iudæi, videntes (scultabãt.
Spiritus in gentes sancti inclyta dona effundi.
Linguis enim eos audiebant alienis loquentes,

καὶ θεὸν αἰνοῦντας μεγάλως ἐτυμηγόρῳ ἀυδῇ.
καὶ τότε εὐφρονέων Πέτρος παραμείβετο μύθῳ.
εἶπα τέ, τις θνητῶν κωλύσει νήδυμον ὕδωρ,
τοῦ μὴ βαπτισθῆναι ἄφαρ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους,
πνεῦμ' ἅγιον πολύδωρον οἳ ἔλλαβον, ὥστε καὶ ἡμεῖς;
Καὶ βαπτισθῆναι αὐτοὺς ἐκέλευσε τάχιστα
οὐνόματ' ἐν Χριστοῦ θείῳ τοῦ λαοσόοιο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ιωάν. γ.

ὑπόθεσις.

Μουνογενῆ ὅτι δῶκεν ὑπὲρ θνητῶν θεὸς υἱόν,
Δεῖξεν ἐὴν στοργὴν θεσπέσιόν τε πόθον.

Οὕτω παμμεδέων ὁ θεὸς κόσμον φιλέεσκεν,
ὅππως μουνογενῆ σφέτερον φίλον υἱέα δῷσιν,
ὄφρα βροτὸς σύμπας μύθῳ κείνοιο πιθήσας,
μήποτ' ὄληται, ἀτὰρ μετέχῃ βίου ἀϊδίοιο.
οὐ γὰρ ἔπεμψε θεὸς σφὸν παῖδ' ἐς ἀπείρονα γαῖαν,
κόσμον ὅπως δικάσῃ, αὐτὰρ τόνδ' ὄφρα σαώσῃ
ἐκ θανάτοιο κακοῦ καὶ ταρτάρου ἠερόεντος.
ὅστις ἀλεξικάκου πιστεύει ἐς οὔνομα τούτου,
κρίνεται οὔποτε. ὃς δὲ ἀπιστεῖ ἐνὶ φρεσὶν ᾖσι,
ψεῦδος οἰόμενος νημερτὲς ῥῆμα θεοῖο,
οὗτος ἀνὴρ νῆν κέκριται, ἠδὲ καὶ αἴτιον ἐστὶ,
μουνογενῆ ὅτι οὐ πιστεύει ἐς υἷα θεοῖο.
αὕτη δ' ἐστὶ κρίσις, φάος ὅττι ἀπ' οὐρανοῦ ἦλθεν.

Et Deum celebrantes egregiè veridica voce,
Et tunc benè sentiens Petrus respondebat verbo:
Dicite, quis mortalium prohibebit dulcem aquam,
Ut ne baptizentur statim viri illi,
Spiritum sanctum multa dona distribuentem qui ac-
ceperunt quemadmodum & nos?
Et baptizari illos jussit celerrimè
Nomine in Christi divino populorum servatoris.

EVANGELIUM,
Iohan. 3.

Summa.

Vnigenitum quod dedit pro mortalibus Deus filium,
in eo ostendit suum amorem, divinumq; desiderium.

Si omnipotens Deus mundum dilexit,
Ut unigenitum suum dilectum filium daret.
Ut mortalis omnis verbo illius credens
Nunquam pereat, sed fiat particeps vitæ æternæ.
Non enim misit Deus suum filium in infinitam terrã
Mundum ut judicet, sed hoc ut salvet
Ex morte exitiosa, & tartaro caliginis pleno. (hujus
Quisquis malorum profligatoris credit in nomen
Judicatur nunquam. Qui verò incredulus est in
præcordijs suis,
Mendacium putans esse verum verbum Dei,
Hic vir jam judicatus est, & causa est,
Unigenitum quòd non credit in filium Dei.
Hoc autẽ est judicium, lumen quod de cœlo venerit.

εἰς χθόνα δύρεῖαν, ὑπερτερφέες ἢ οἱ ἄνδρες
τοῖ σιότ᾽ ἐχέπακον ποδελίμων φωτὸτ ἀληθῶς.
πάντα γὰρ ἔργ᾽ αὐτῶν, κακὰ καὶ μάλα αἴσυλα ἔσκεν.
πῶς τις ἀνὴρ, ὅτις ἔργα κακὸφρονα ἐξετέλεσσεν,
ἐχθαίρει λαμπρὸν φάος ἠελίου φαέθοντος,
εἰς τε φάος μὴ ἰκάνοι, ὅππως μὴ δῆλα γένηται
χέτλια ἔργα, τὰ δυσσεβέως μάλα αὐτὸς ἔωρεν.
ὃς δ᾽ δικαιοσύνῃσιν ἀσκεῖ ἔργά τε λόγους τε,
αὐτόματος ποφόωσδ᾽ ἥκοι, ἵνα πράγματα αὐτοῦ
φαίνῃ, ἃ ῥέζε θεῷ φίλα, ἠδὲ ὀνήσιμα θνητοῖς.

ΕΝ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΡΙΑΔΩΣ, ὑπιοῦσῃ ποὸς τὰς Ρωμ. ια.

Ὑποθεσις.

Βελὰς κρυπταδίας θεὸς ἁθέμις ὄφρα μεταλλᾶν,
Ποιεῖ γὰρ νομίμως πάντα θεὸς, καὶ ἑκών.

Ὅτ᾽ δεὶς ἀνθρώπων δυνατὰ ποτε ἐξαγορεύειν,
ὅσσον ἔφυ μέγεθος σοφίης θεοῦ ἠδὲ ποφυοίης,
ὡς μάλα ἄγνωστοι κρίσιες κείνοιο ἔασιν,
ὡς καὶ ἀπόῤῥητοι αἱ πράξεις εἰσὶν ἐκείνου.
ἐπὶ ἄγε μοι, τίς νῦν αὐτὸν σοφισμὸν ἔγνω;
ἢ τις συμφράδμων καὶ σύμβολος ἦλεν αὐτῷ;
εἰ καὶ τίς ποότερον ποφρονέων ἐχαρίζετο αὐτῷ,
ἔκλυσιν ὄφρα λάβῃ ὀρθὴν νόμιμόν τε ἀμοιβὴν;
πάντα γὰρ ἐξ αὐτοῦ, διὰ τ᾽ αὐτοῦ ἔφυ, καὶ ἐς αὐτόν.
τῷδε κλέος, μνήμη, κῦδος τ᾽ ἀεὶ ἔσω ἀγήρως.

ΕΤΑΡ

In terram spaciosam, morti obnoxij autem viri
Tenebras malorum caussas præferebant luci veræ.
Omnia enim opera illorum mala & valdè injusta
Omnis vir, qui facta injusta patravit, (erant:
Odit splendidum lumen Solis lucidi,
Et in lucem non prodit, ne manifesta fiant
Improba opera, quæ impiè admodum ille commisit,
Qui verò justitiam exercet facto q; sermone q;,
Sponte in lucem venit, ut opera illius
Appareant, quæ fecit Deo grata, & utilia mortalib.

DOMINICA TRINITATIS,
Epistola Rom. 11.

Summa.

Consilia occulta Dei haud fas est scrutari,
Facit enim legitimè omnia Deus, ac lubens.

NEmo hominum potest unquam eloqui,
Quanta sit magnitudo sapientiæ Dei, & provi-
O quam incognita judicia illius sunt, (dentiæ.
Et quàm abditæ actiones sunt illius, (gnovit?
Dic quæso mihi, quis mentem illius sapientem co-
Aut quis nam monitor & consiliarius fuit eius:
Aut quis prius dans gratificatus est ipsi,
Compensationem ut accipiat justam, legitimamq;
retributionem?
Omnia enim ex ipso, & per ipsum sunt, & in ipso:
Huic gloria, honor, decus q; semper esto immortale.

Ὑπόθεσις.

Εννυχίῳ Φαρισαίῳ ἔφυ γλυκύθυμος Ιησοῦς,
θνητούς τε χθῆναι δεῖν πάλιν οὐρανόθεν.

Ην τις ἀνὴρ Φαρισαῖος Ιουδαίοισιν ἀνάσσων
κυδάλιμος καὶ ἐὺς. Νικόδημος δ' οὔνομα ἔσκεν.
οὗτος ἐπῆλθε θεοῦ τέκνῳ παναρίστῳ, Ιησοῦ,
ὀψ' ὅτε ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν
λίην γὰρ δείδοικεν Ιουδαίων ἀγερώχων
ὀργὴν καὶ μανίην Χριστὸν δεινῶς στυγεόντων
μύθων δ' ἦρχ' ὅδε καὶ ῥύστην προσέειπ' ἀγορεύων.
εὖ σαφέως τ' ἴδμεν φίλε Χριστὲ, διδάσκαλ' ἄμυμον,
ὅττι παρ' ἀθανάτου κατέβης θεοῦ ἐς χθονὰ δῖαν,
καὶ μάλ' ἐτήτυμά ἐστιν ἔπη τεὰ, ὅσσα διδάσκεις.
οὐδεὶς γὰρ θνητῶν, οἳ ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδουσι,
θαύματα ἐκτελέειν δύναταί ποτε, οἷα σὺ ῥέζεις,
εἰ μή μιν φιλέει μέγα, καὶ παραγίνεται αὐτῷ
κύριος εὐρυμέδων, τὰ ὑπέρτατα δώματα ναίων.

Τόνδ' ἀπαμειβόμενος προσέφη θεοῦ υἱὸς Ιησοῦς.
μῦθόν σοι λέξω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν
εἰ μὴ ἀνὴρ τεχθῇ ἔτι δεύτερον αὖτις ἄνωθεν,
οὐκ ἄρα πω δύναται μετέχειν βίου ἀϊδίοιο.

Τόνδ' αὖτις προσέφη Νικόδημος ἀνὴρ πολύφημος
κύριε πῶς δύναται τεχθῆναι θνητὸς ἀφῆλιξ,
τὸ μητρὸς δύναται σφετέρης ἐνὶ γαστέρα δῦναι

ἠδὲ

Summa.

Nocturno Pharisæo ait dulcis Iesus,
Mortales nasci oportere iterum cœlitus.

ERat quidam vir Pharisæus Judæis imperans,
Honoratus & integer, Nicodemus verò illi nomẽ
Hic venit ad Dei filium longè optimum Jesum, erat.
Serò cùm Sol occidisset, & tenebræ advenissent,
Valdè enim metuebat Judæorum superborum (tium
Iram & furorem, Christum hostili odio prosequen-
Verba verò exorsus est hic, & liberatorem compellavit, dicens:
Benè & certò scimus, dilecte Christe præceptor in-
culpate,
Quòd ab immortali descenderis Deo in terrã almã,
Et perquam vera sunt verba tua quæcunq; doces.
Nemo n. mortalium, qui super terra cibum comedit,
Miracula perficere potest unquam quæ tu edis,
Nisi ipsum diligat valde, ac præsto sit ipsi
Dominus latè regnans, supremas ædes incolens.
Hunc a. respondens allocutus est Dei filius Jesus:
Verbum tibi dicam, tu autẽ in præcordijs repone tuis,
Nisi vir natus fuerit adhuc secundo iterum desuper,
Haud sanè unquã potest particeps fieri vitæ æternæ.
Hunc verò rursus alloquebatur Nicodemus vir cele-
Domine quomodo potest nasci mortalis adulto? (bris:
Num matris potest sua in uterum ingredi.

ἠδὲ γενέσθαι, Τόνδ' αὖτις προσέειπεν Ιησοῦς.
τοῦτο ἐγὼ Νικόδημέ σοι ἀτρεκέως ἀγορεύω.
ὕδατος ἐκ λευκοῦ καὶ πνεύματος οὐρανίοιο
ὃς μὴ γεννᾶται, ἐς ὀλύμπια δώμαθ' ἱκάνειν
οὐ δυνάταί ποτε, ὅ,τι γὰρ ἐκ τ' σαρκὸς ἐτέχθη,
σὰρξ ἔφυ. ὅ,τι δὲ ἐκγέγαεν τοῦ πνεύματός, ἐστι
πνεῦμ', αὐτὰρ φίλε μή θαύμαζέ συ, ὅτι ἔειπα,
δεῖν ὑμᾶς πάντας ποτὲ γεννηθῆναι ἄνωθεν,
λαιψηρὸς πνείει ἄνεμος μὲν, ὅπου θέλει αὐτός,
οὔασι τὰς πνοίας καὶ ἀήτας αὐτοῦ ἀκούεις.
οἶσθα δὲ μὴ, ὅθεν ἔρχεται, ἢ ποῦ βαίνει ἐκεῖνος.
Τοῖος ὑπάρχει ἅπας ἐκ πνεύματος ὅστις ἐτέχθη.

Ως φάτο. τόνδ' αὖτις Νικόδημος ἀμείβετο μύθῳ.
εἰπ' ἄγε πῶς δυνάταί ποτε ταῦτ' ὦ Χριστὲ γένεσθαι;

Τόνδ' αὖτε προσέειπεν Ιησοῦς θεῖος ὁ σωτήρ,
λαῷ ἐν Εβραίῳ σὺ διδάσκαλός ἐσσι ἀγαυός,
καὶ διδαχῶν τόσσων ἐσσ' ὠφελίμωντ' ἀδαήμων;
ταῦτα δ' ἐτήτυμ' ἐρῶ, σὺ τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ.
ὅ,τ' ἴδμεν νημερτὲς ἔμεν, τόδε βάζομεν ὑμεῖν.
ὅ,τι καὶ ὀφθαλμοῖς ἴδομεν, τόδε μαρτυρέοντες
φάσκομεν, αὐτὰρ μαρτυρίην οὐ τήνδε δέχεσθε
εἰ περὶ ἀνδρομέων ἔργων εἰπόντι πρὸς ὑμᾶς
οὐ πιστεύετέ μοι, ἄγε πῶς πιστεύσετε ὑμεῖς,
εἰ περὶ θεσπεσίων τε καὶ οὐρανίων ἀγορεύσω;
ἀνθρώπων βαίνει πρὸς ὄλυμπον ἀγάννιφον οὐδείς,
πλὴν τοῦδ' ὃς κατέβη ἀπὸ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
τοὺς ὁ ἀνθρώπου, ὃς ἐν οὐρανῷ αἰὲν ὑπάρχει

Et gigni? Hunc verò iterum compellabat Iesus:
Hoc ego, Nicodome, tibi verè dico.
Aqua è candida & spiritu cœlesti
Qui non nascitur, in cœlestes domos venire,
Non potest unqvam. Quod enim ex carne natũ est,
Caro est. Quod autem natum est ex Spiritu, est
Spiritus. Sed ô amice ne mireris tu, quod dixi,
Oportere vos omnes aliquando nasci desuper.
Celer spirat ventus qvidem, ubi vult ille,
Auribus flatus & stridores eius audis,
Nosti autem non, unde veniat, aut qvò abeat ille.
Hujusmodi est omnis, ex Spiritu qui natus est. (verbo
Sic ait. Huic a rursus Nicodemus respondebat:
Dic age, qvomodo possunt unqvã hæc ô Christe, fieri.

Hunc verò rursum alloqvebatur Iesus divinus
Populo in Hebræo tu Doctor es celebris, (Servator:
Et doctrinarum tantarum es utilium q; ignarus?
Hæc autem vera dicam, in tuo infige animo.
Quod novimus verum esse, hoc loqvimur vobis.
Et qvod oculis vidimus, hoc testantes
Dicimus sed testimonium non illud accipitis.
Si de humanis operibus loqventi ad vos
Ne creditis mihi, age qua ratione creditis vos,
Si de divinis ac cœlestibus dixero?
Hominum ascendit in cœlum nivosum nemo
Præter eum, qvi descendit de cœlo stellato,
Filius hominis, qui in cœlo semper est.

χ' ὡς ὕψωσεν ὄφιν Μωσῆς ἐν χώρᾳ ἐρήμῃ,
οὕτω χρὴ θνητοὺ ὑψωθῆναι φίλον υἱόν,
ὄφρα βροτὸς πᾶς τῷδε πεποιθὼς οὔποτ' ὄληται,
αὐτὰρ ὀλύμπια δώματ' ἔχῃ πάντ' ἤματα αἰέν.

ΕΝ ΤΗ ΠΡΩΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ ἐν πρώτῃ Ιωάν. δ.

ὑπόθεσις.

Αὐτομάτως ἀγαπᾷ σφέτερον βαρύποτμον ἀδελφόν,
Τὴν ἀγάπην ὅστις τοῦ θεοῦ ἐννοέει.

Ατρεκέως ἀγάπῃ ὁ θεὸς πέλει ἀστεροπητής,
ἠδὲ ὁ ἐμμείνας ἀγάπῃ, θεῷ ἐμμένει οὗτος,
καὶ πάντων ἀγαθῶν μετέχει θεοῦ ἱμεροέντων.
νημερτὲς δ' ἀγάπη τετελείωται ἐνὶ τούτῳ,
μαρτυρίην εἰ ἔχωμεν τοῖο συνειδότος ἡμῶν
ἡμέρᾳ ἐν κρίσεως χαλεπῇ μάλα ἠδὲ δικαίῃ
ὥσπερ γὰρ Χριστὸς πάθεν ἐν τῷ ἀπηθέϊ κόσμῳ,
οὕτω καὶ ἡμᾶς πάσχειν χρὴ πήματα λυγρά,
ὃς δὲ θεὸν στέργει, τῷ προφρονὶ θυμῷ ἀρήγει
ἄλλοις καδδύναμιν χρήζουσι, συνειδὸς ἀληθῶς
χ' οὗτος ἔχει καθαρὸν, φόβου ὢν κρυόεντος ἄμοιρος.
ὃς δὲ τρέμει, καὶ ἔχει φοβερὸν δεδίος τε συνειδός,
οὐχ [illegible] πιστεύει τε καὶ οὐ θεῷ ἐς ἀγαπητός.
ἀλλ' ἡμεῖς αὐτὸν πιστῶς ἀγαπῶμεν ἀδελφοί.
αὐτὸς γὰρ πρώτιστ' ἡμᾶς ἀγάπησε βεβήλους,

εἰ δὲ

Et quemadmodum exaltavit serpentem Moses in
regione deserta,
Sic oportet hominis exaltari dilectum filium,
Ut mortalis omnis illo fretus nunquam pereat,
Sed cœlestes ædes incolat cunctis diebus semper.

DOMINICA I. POST TRINITA-tis, Epistola 1. Johan. 4.

Summa.

Sponte diligit suum infelicem fratrem,
Caritatem quicunq; Dei intelligit.

Verè dilectio Deus est fulminator, (iste,
Et qui permanet in caritate, in Deo permanet
Et omnium bonorum compos sit Dei amabilium.
Verè autem caritas absoluta est in hoc,
Testimonium si habeamus conscientiæ nostræ
In die judicij difficili admodum & justo.
Quemadmodum n. Christus passus est in incredulo
Sic & nos perpeti oportet damna tristia. (mundo,
Qui verò Deum diligit, promto animo auxilium
Alijs pro viribus egenis, conscientiam verè (fert
Et hic obtinet puram, motus existens horridi expers.
Qui autem metuit, & habet timidã ac meticulosam
Non ille credit, nec est Deo carus. (conscientiam.
Sed nos illum fideliter diligamus, ô fratres:
Ille enim primùm nos dilexit profanos.

Si

ἐὰν δέ τις μισήσας τὸν ἀδελφὸν, φησὶν ἔπεσι,
στυγέμενον θεὸν, ἀτρεκέως ψεύστης ὅδε ἔβη.
καὶ γὰρ πῶς δύναται θεὸν εὖ ἀγαπῆσαι ἄνοπλον,
ὅστις ἀδελφὸν ἑὸν μισεῖ πάνυ ὄπλον ἐόντα;
ἐντολὴ ἥν αὐτὴ παναγεστάτη ἔστι θεοῖο,
ὅφρ' ὁ θέλων ἀγαπᾶν θεὸν αὐτοφυῆ φιλετήρη,
νημερτὲς σφέτερον καὶ ὁμῶς ἀγαπήσῃ ἀδελφοί.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Λκκ. 15.

Ἐπόθεσις.

Πλάσιος εἰν ἀΐδαο δόμοις κακὰ ἄλγεα πάσχει,
Εὐδίμως ζώει Λάζαρος ἀρηνόθι.

Πλάσιος ἔσκεν ἀνήρ, ὃς πάμπολλα κτεάλισας,
ὃς μάλα σιγαλόεντα φορεῖ χροῒ εἵματα ἕσσο, εἶτο
λαμπρῇ καὶ γλυκερῇ μελιηδέϊ βόσκετο βρώσει.
ᾧ δέ τις ἄνθρωπος πενίῃ δεδμημένος ἦλθε,
Λάζαρος οὔνομα ᾧ τῷδ', ἀλλ' οὔ οἱ κῆτο πενιχρός
πλησίος εὐερκῶν ἀνδρὸς πρόπυρ θυραόων
ἑλκώδης, μεμαὼς κορέσασθαι ἀτρεπέα νηδὺν
κλάσμασι, τοῖς πίπτεσκεν ἀπ' ἀφνειοῖο τραπέζης.
ἀλλ' οὐδείς πάντων ἐλέησε τὸν ἄνδρα πενιχρόν,
οἶκτος δ' εἶλε μόνον κυσὶν ἀργοὺς καρχαρόδοντας,
ἔλειχε γὰρ κύνες γλώσσῃσιν ἑῇσιν ἕλκεα.
τὸν ὀδυνῶν ἀλκὶ ὥμα καὶ ἄμπαυμά τι δόντες.
ἀλλὰ νέφος θανάτου τὸν Λάζαρον ἀμφεκάλυψεν,

Si verò odio prosequens suum fratrem, dicat verbis,
Deum se diligere, verè mendax is est. (sibilem,
Etenim quomodo potest Deum probè diligere invi-
Quisquis fratrem suum odio habet omninò visibile
Mandatum ita q̃ hoc supremi est Dei, (existentem?
Ut qui vult diligere Deum ex se natum Patrem,
Verè suum etiam unà diligat fratrem.

EVANGELIUM,
Luc. 16.

Summa.

Dives in inferni domo malos dolores patitur,
Latè vivit Lazarus in cœlo.

DIves erat vir quidam, plurima possidens,
Qui admodum splendidis circa corpus vesti-
mentis amictus erat,
Splendido & dulci jucundo pascebatur cibo.
Erat autem quidam homo paupertate pressus alius,
Lazarus nomen erat huic, sed is jacebat pauper
Divitis fortunatas viri ante fores
Ulcerosus, cupiens saturare voluptatis expertẽ ven-
Fragmentis, cadentibus ab opulenti mensis. (trem
Sed nemo omnium misertus est viri egeni,
Misericordia verò cœpit solùm canes veloces acutis
dentibus praditos,
Ulcera enim illius lingvis suis lingebant
Dolorem medicamen simul & mitigationẽ aliquam
Sed caligo mortis Lazarum contexit. (prabentes.

Cùm

ὡς δ' ἐκ τῶν ῥεθέων ἡ ψυχὴ ἀφέπτατο ἁγνῶν,
εἰς χορὸν ἀθανάτων τὴν δ' οὐλύμπονδε ἀνῆγον
ἄγγελοι, εὐσεβέων ὀτρηροὶ δοῦλοι ἐόντες.
ἡ δ' ὥρη στυγερὴ μετέπειτα ἐπήλυθε κείνη,
ὅττε τὸν ἀφνεὸν ἄνδρα θεὸς θανάτονδε κάλεσσεν.
αὐτὰρ ἐπεί μιν μοῖρ' ὀλοὴ λάβε τοῦ θανάτοιο,
ἐκ δέματος ψυχὴ πταμένη αἰδὸς δεκατῆλθε.
συγγενέες δ' ὑπὸν λαμπρῶς μάλα ἐνταφίαζον.
ὡς δ' ἦν εἰν αἴδου μέλανος κρυεροῖσι δόμοισι.
τοῖς πολυωδύνοις, ὑνοφεροῖς ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
οὐρανὸν εἰσανιδὼν Ἀβράαμον ὄπωπε γεραιόν,
καὶ τὸν Λάζαρον ἐν κόλπῳ περιφάντῳ ἐκείνου.
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας τότ' ἀπόπροθεν ὀξὺ βόησε.
κλῦθί μευ εὐχομένου πάτερ, ὦ ἐλέαιρ' Ἀβράαμε,
πέμπε τε λάζαρον, ὡς βάψῃ τοῦ δακτύλου ἄκρον
ὕδατος, ἠδὲ ἀναψύχῃ τὴν γλῶτταν ἐμοῖο.
ἄλγεα γὰρ πάσχω πυρὸς ἐν φλογὶ ἀκαμάτοιο.

Ὡς φώνησε βαρυστενάχων. τῷ δ' Ἀβραὰμ ἤυδα,
τέκνον ἐπιμνήσθητι, ὅτ' ἐν ζωοῖσιν ὑπάρχων
ἀφνειὸς μάλα καὶ πλούτῳ κεκορημένος ἦσθα,
εὔφρονα θυμὸν ἔχων συμπασῶν νόσφι μεριμνῶν.
αὐτὰρ ἐπὶ χθονὶ Λάζαρος ἄλγεα πολλὰ μόγησε,
νῦν δὲ θεὸς τὴν ἰθείην ποίησεν ἀμοιβήν,
ὥσκεν ἀνήκεστον σὺ λάβῃς ὀδύνην τε γόον τε,
εὐθύμως ζώῃ, δὲ ὁ Λάζαρος αἰὲν ἀγήρως,
τερπόμενος φίλο ἦτορ ἀχῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων.
ἠδ' ἡμᾶς ἔτι χωρίζει διάλειμμα τοσοῦτον,

ὄφρα

Cùm autem membris anima evolasset sanctis,
Ad chorum immortalium hanc in cœlum reduxerũt.
Angeli, piorum seduli ministri existentes.
Hora verò tristis postea supervenit illa,
Qua opulentum virum Deus ad mortem vocavit.
Sed cum illum fatum exitiosum prehendisset mortis
E corpore anima evolans in infernum descendit.
Cognati autem ipsum splendide admodum humabãt
Cum verò esset in inferni atri horridis domibus
Luctuosis, caliginosis sub latebris terra, (dum,
Cœlum intuens Abrahamum conspicabatur veneran-
Et Lazarum in sinu claro illius,
Vehementer autem vociferans tunc, à longè alta voce clamabat:
Audi me precantem, pater, ô miserere Abrahame,
Mitteq; Lazarum, ut intingat digiti summitatem
In aquam, & refrigeret lingvam meam,
Dolores enim patior ignis in flamma indefessi.
Sic clamavit graviter ingemiscens. Huic verò Abraham dice-
Fili memento, quòd in vivis dum esses, (bat,
Locuples admodum & divites satur fuisti,
Hilarem animum habens omnes citra arumnas,
Sed super terra Lazarus dolores multos pertulit,
Nunc autem Deus justam fecit retributionem,
Ut insanabilem tu capias doloremq; luctumq;,
Latè autem vivat Lazarus semper immortalis.
Oblectans carum cor dolores extra omnes.
Et nos praterea sejungit interstitium tantum,

Ut

ὄφρα δυνηθῇ μηδεὶς ἐντεῦθεν καταβαίνειν,
οὐδ' ἐκ τοῦ ἐρέβους δεῦρ' οὐλυμπόν δε ἱκάνειν.

Τόνδ' αὐτ' ἄνθρωπος δύστηνος ἀμείβετο μύθῳ,
αἶ αἶ ἀχῶν τόσσων εἰ οὔποτέ ἐστ' ἀλεωρή,
ἠδ' οὐ παυσωλὴ ὀδηνῶν τῶνδ', ὥσπερ ἔειπας,
συγγενέας σὺ ἐμοὺς πάτερ ἔσθλ' ἐλέησον ἀγαυούς,
ἠδ' ἀπόπεμπε θοῶς πρὸς ἐμοὶ πατρώϊον οἶκον
Λάζαρον, ἀγχίνοοι γὰρ ἐμοί πέντ' εἰσὶν ἀδελφοί,
τοῖσιν ἄνοχθί μιν ἐξαυδᾶν σάφα ἠδ' ἀγορεύειν;
παντυίων μιαρῶν παύεσθαι ἀτασθαλιάων,
ἠδὲ θεὸν τιμᾶν; αὐτοῦ τε λόγοισι πιθέσθαι,
μή ποτε ἔλθωσιν τοῦτον πολύκλαυστον ἐς οἶκον;
ἐν τῷ ἀμέτρητός με γόος πένθος τε ἱκάνει.
Τόνδ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ πρόφρων Αβράαμος.
ῥῆμα θεόπνευστον, Μωσῆς ὅ τι ἠδὲ προφῆται
κάλλιπον οἱ ζάθεοι θεοῦ αἰδίου θεράποντες,
αὐτο κασίγνητοί σοι ἔχουσ' ἁγίαις ἐνὶ βίβλοις,
τοῦτ' αὐτοῖς θυμῷ μελέτω νυκτάς τε καὶ ἦμαρ,
καὶ μὴ βρήσονται σκοτίην ὁδὺν αἶδος εἴσω.

Τῷ δ' ἀνὴρ ὄχ' ὀϊζυρώτατος ἀντίον ἤυδα.
οὐχ' οὕτως πάτερ, ἀλλὰ δοκεῖ πολὺ βέλτιον εἶναι,
ἐκ δνοφεροῦ ἐρέβους εἰ τίς νοστήσῃ ἐπ' αὐτοὺς
πένθος ἐπαγγέλλων τόδε λυγρά τε ἄλγεα νεκρῶν,
παύσονται σφετέρων τότε πασῶν ἀμπλακιάων.

Ἐξ αὐτις γεραρὸς πατριάρχης ὧδ' ἀγόρευεν.
ἦν ἀθετῶσι κακοί Μωσῆν ἄλλους τε προφήτας,
οὔποτε πιστεύσουσιν, ἐὰν νεκύων τις ἀναστῇ.

Ut possit nemo hinc descendere,
Neq; ex inferno huc in cœlum venire.
Huic verò iterũ homo infelix respondebat verbo:
Væ væ cruciatuũ tantorum, si nunquã erit remediũ,
Nec cessatio à doloribus hisce, quemadmodum dixisti,
Cognatorum tu meorum ô pater bone miserere,
Et ablega protinus ad meam paternam domum
Lazarũ, perspicaces enim mihi quinq; sunt fratres,
His jube illum exponere manifestè ac dicere,
Ab omnis generis fœdis ut desistant peccatis,
Et Deum colant, ejusq; verbis obtemperent, (mum,
Ne aliquando veniant hanc planctu repletam in do-
In qua immensa me lamentatio luctus q; manet.
Huic a. respondebat deinde pater benevolus Abrahã:
Verbum divinitus inspiratum, Moses quod & Pro-
Reliquerunt divini Dei æterni ministri, (pheta
Fratres tui habent sanctis in libris,
Hoc ipsis in animo curæ sit noctes q; & dies,
Et non ibunt tenebrosam viam in infernum.

Huic a. vir longè miserrimus vicissim dicebat:
Non sic ô pater, sed videtur multò melius esse,
E caliginoso inferno si quis reversus fuerit ad illos,
Luctum annuncians hunc, tristes q; cruciatus defun-
Absistent à suis tunc omnibus peccatis. (ctorum,
Iterum senex Patriarcha sic dicebat:
Si contemnunt improbi Mosen alios q; Prophetas,
Nunquã credent, si mortuorũ quispiam resurrexerit.

ΕΝ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ Τ̓ τριάδα, ἐπιστολὴ α. Ἰωάν. γ.

Ὑπόθεσις.

Ὡς ὁ ἀγαθὸν σωτὴρ ἡμᾶς ἀγάπησεν ἀληθῶς,
ὕτως ἀμοιβὴ τ̓ πέλας ἀμφαγαπᾶν.

Ὅτι ἐχέτω ὑμᾶς θάμβος & θαῦμα συγχρόν,
εἰ ποτε μισῶσιν βροτοὶ ἄνδρες κἀτλοι ὑμᾶς.
καὶ γὰρ τοῦτο σαφῶς ἴδομεν, πολὺ φίλτατοι ἄνδρες,
ὅτι μετωκίσμεθα βίον εἰς κλυτὸν ἐκ θανάτοιο.
ἔστι γὰρ ἡ ἀγάπη τεκμηρ τῆς πίστος ἡμῶν.
ὅστις δ̓ οὐκ ἀγαπᾷ σφέτερον βαρύποτμον ἀδελφὸν,
αἰδίῳ πέλεται ἔνοχος κρυερῷ θανάτοιο.
ὅστις ἀδελφὸν ἓὸν μισεῖ, ἀνδροκτόνος ἐστίν.
ἴσμεν γὰρ, ὅτι Φοινὸς ἅδεις παῖς ἔβη θανῖο.
ἐντεῦθεν δ̓ ἀγάπη λάμπει σωτῆρος Ἰησοῦ,
ὅτι θείνεν θανάτῳ ὑπὲρ ἡμῶν πάμπαν ἀεικῆ.
ἡμᾶς γὲν θανέειν, εἰ ἀνάγκη, χρὴ ἕνεκ̓ ἄλλων
ἀνθρώπων, αἰτὰρ ὅστις ἔχει τὰ χρήματα δῖνα,
καὶ θ̓ ἁπαγγνητῷ σφετέρῳ οἱ δίδωσι πενιχρῷ;
πηλεὸς ἦτορ ἐὸν, ἡ ἀγάπη πῶς ἔβη ἐν αὐτῷ;
τέκνια σὺν ἐπέεσι μόνον, πολὺ φίλτατα τέκνα.
ἀλλὰ τοῖς ἔργοις πίστως σέρξωμεν ἀδελφούς.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Δμκ. ιδ. ,δ

ὑπό.

DOMINICA II. POST TRINITATIS, Epistola 1. Johan. 3.

Summa.

Sicut moriens Salvator nos dilexit peccatores,
Ita nos decet proximum diligere.

NE teneat vos stupor & admiratio ingens,
Si fortè oderint mortales viri improbi vos.
Etnim hoc verè novimus, longè dilectissimi viri,
Quòd transmigravimus in vitâ præclaram ex mor-
Est enim caritas tessera fidei nostræ. (te.
Qui verò non diligit suum afflictum fratrem,
deterna est retis horribilis mortis,
Quicunq; fratrem suum odio habet, homicida est.
Nostis autem, quòd homicida nullus filius sit Dei.
Inde verò caritas apparet Salvatoris Iesu,
Quòd mortuus est morte pro nobis planè injusta.
Nos ergo mori si necesse sit, oportet propter alios
Homines, Sed quisquis potest facultates erogare,
Nec fatri suo quicquam dat egeno,
Implacabile cor habens, dilectio quomodo est in illo?
Quapropter non verbis tantùm, & longè carissimi fi-
Sed operibus fideliter diligamus fratres. (lij.

EVANGELIUM,
Luc. 14. Jesus + Capit.

Ἀφραδέως ἀθέτησα βροτοὶ πολυκαλλέα δαῖτα,
Πλήσονται δ' ἀνδρῶν δώματα ἠιδάνων.

Τ Εὐξείνις ἄνθρωπος δεῖπνον μέγα ἠδὲ πολυκαλές,
Ἐκάλεσεν πολλοὺς περὶ μὲν τὰ λασίφρονας ἄνδρας.
ὡς ἦχεν ὁ μεγαλοπρεπὴς δόρποιο ἐπῆλθε,
δὴ τότε δῆλον ἔπεμψ' ἥρως τοῖς ἄνδρασιν εἰπεῖν,
δεῦτε φίλοι μέροπες πολυήϊοι ἠδὲ πένητες.
ὑμᾶς κικλήσκει ὁ ἄναξ πολὺ δαῖτα θαλείην.
καρπαλίμως ἔρχεσθε, πρόχεται γὰρ δεῖν ἅπαντα.
εἰ ἦ μάλ' ἀφραδέως ἀθετοῦντες δεῖπνον ἀγαυόν,
ἐξείης ἤρξαντο ἀναίνεσθ κακοὶ ἄνδρες.
δῆλον ἦ πρῶτος τοῖον πρὸς μῦθον ἔφτεν.
ὠνεόμην δρίζηδωρον πίονά τ' ἀγρόν
εἰσορόω τὸν κρατερή με κελεύει ἀνάγκη,
μοί συσπηλάρει αἰδοίω παρ' ἄνακλι ἔπεσσι.
δεύτερος εἶπεσκεν, ζεύγη πειήμην δροτήρων
πέντε βοῶν, ἠδὴ τὰς δοκιμάζειν εἶμι τάχιστα,
τὰνεκα δ' νέων ἐρχόμενον τοῦτ' παραυτὰ.
ἀλλὰ τρίτος τοῖον προώτης ἐφθέγξατο φωνήν.
γυναῖκα ἠγάγομην ἐρέεσαν ἔγωγε γυναῖκα ἔγημα,
αἰτία ἦδ' ἔβην, ἀλλὰ τὴν δυνάμην μὴ ἐπελθεῖν.
ταῦτ' ἀπονοσήσας τῷ ποιμένι εἶπεν ὁ δῆλος.
ἔκαλλεν ἦ ἄναξ λίην τ' μῦθον ἀκούσας.
ἠδὲ χολωσάμενος πρὸς τ' θεράποντας ἔφτε.
βάσκ' ἴθι ἐξαπίνης ἐς ὁδὸς πολέθρους ἀπάσας.

πᾶσι.

Summa.

Stultè contemnunt mortales opiparum convivium.
Replentur autem viris ædes nullius precij.

APparavit quidam homo convivium magnum,
& præclarum,
Et invitavit multos ad se miseros viros.
Cùm autem tempus magnifici convivij advenisset,
Tunc servum misit heros, viris ut diceret:
Venite dilecti homines, divites & egeni,
Vos invitat Rex ad convivium lautum,
Citò venite, in promtu sunt enim omnia.
Illa valdè inconsideratè despicientes cœnam splen-
Ordine cœperunt recusare improbi viri. (didam,
Ad servum autem primus tale verbum dicebat:
~~Emi modò fertilem ac pingvem agrum,~~
Hunc contemplari valida me jubet necessitas,
Tu me excusa venerandum apud regem verbis.
Alter dicebat: ~~juga emi aratorum~~
~~Quing. boum, & ad probandum hos eo celerrimè.~~
Idcircò non jam venientem tu me excusa.
Sed tertius talem impostor protulit vocem:
~~Puellam amabilem ego uxorem duxi,~~
Causa hæc est, ob quam possum non venire.
Hæc reversus Domino dicebat servus.
Indignatus est autem rex valdè, hoc verbũ audiens,
Et iratus ad famulum dixit:
Abi ocyus in vias civitatis universas,

παιπαλοέντας τε βρότους εἴσω ἄγε ἀθινέοντας,
τυφλούς τε χωλούς τε, χωλούς τε ταλαπάς τε πενιχρούς,
ταῦτα δὴ καὶ τοξεύσας κραιπνὸν ἐξετέλεσεν ὁδόν,
οἶκαδε δ' αὖτ' ἐλθὼν προσπτύσσετο κύριον ἄνδρα.
δόσα σὺ γήθεας μέμακας, τετέλεσμαι δ' ἔγωγε,
ἐκ δ' ἔβη πλήρωθη αὐλὴ μεγάροιο τοῖο.

Τὸν δ' ἐπαμείβομενος προσπτύσσετο ἀγλαὸς ἥρως
νωῒ ἴδε καρπαλίμως εἰς τοὺς οἴμους τε ὁδούς τε,
ἠδὲ βίη Φοίβου ἀνωχθεὶ ἐλθεῖ δεῦρ', ἔσσεν ἐφορμήσας.
ἔφρα μοι θῇ ἐμὲ σκιόεν μεγάροιο μέλαθρον.
τοῦτο δ' ἔχω μάλα ἀτρεκέως ἀγορεύω,
εἴδεις ἀνθρώπων τῶνδ', οἳ κεκλήμεθοί εἰσιν,
ἄξιος ἔσται δεῖπνα γεύεσθαι ἐμοῖο.

ΕΝ ΤΗ ΤΡΙΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, Ἐπιστολὴ α. Πέτρου ε.

Ὑπόθεσις.

Ὡς τέων Φοίβου ἐρὸς σατανᾶς λοχάων ἐστὶν ὅσιος εἶ,
τῷδ' ἀνυσίων ἀμὴ δεῖ ἀεὶ εὐσεβέως.

Μὴ μοι γογύζητε θεὸν πατ' ἀγλαΐην θυμῷ,
ἀλλὰ κεφαλῇ σοφίῃ τε ἀεὶ πείθεσθε θεοῖο.
ἔφρ' ὁ θεὸς σώσῃ ὑμᾶς καὶ πολλὰ παθόντας.
ἠδὲ καὶ ὑψώσῃ ὁπόταν τόδε ἀνδάνῃ αὐτῷ,
κερδαλέον δ' ὑμῖν ταλαοῖς καὶ χρήσιμόν ἦσι.
γνοὺς ὅτι μιν μελεδῶνας ῥίψατε πάσας,
ὅσσ' ἐστὶ μέλῃ σωτῆρι αὐτῷ.

ὑψώσῃ,

Omnigenos q̃ homines introduc, infirmos,
Cæcos & mendicos, claudos, miseros q̃ pauperes.
Hæc autem progrediens velociter efficiebat servus.
Domum verò reversus alloquebatur Dominum virũ:
Quæcunq; tu fieri voluisti effecta sunt,
Nec adhuc impleta est aula domus tuæ.
Hunc autẽ respondens álloquebatur splendidus heros:
Nunc ito celeriter in compita q̃ vias q̃, (neris,
Et violenter compellito venire huc, quoscunq; inve-
Ut impleatur mea umbrosum domus palatium.
Hoc verò iratus per quam verè, dico;
Nemo hominum istorum, qui vocati sunt.
Dignus erit cœnam gustare meam.

DOMINICA V. POST TRINI-tatis Epistola 1. Pet. 2.

Summa.

Tanquam leo terribilis Satanas insidias tendens circumit,
Huic autem resistere oportet semper pios.

NE adversus murmuretis Deum unquam elato animo.
Sed potentiæ sapientiæq; semper obtemperate Dei,
Ut Deus salvos faciat vos, mala multa perpessos.
Et vos exaltet, cùm hoc placuerit ipsi,
Lucrosum q̃ id vobis miseris ac utile sit.
Membra ac pascẽtes in ipsum curas conjicite omnes.
Vestra enim omnis cura est salus ipsi.

νήψατε, λυσίκακόν θ' ὑπάξατε νήδυμον ὕπνον.
πάντη γὰρ σατανὰς κακὸς ἔνθα καὶ ἔνθα βαδίζει
ἔχθρος ὁ ὑμέτερος τρώκτης, ὡς σαρκοβόρος λίς,
ὄφρα ὅλως ὑμᾶς ἀμερίμνους πάντας ὀλέσσῃ,
ἶφι ᾧ ἀντίστητε ἀεὶ κρατερόφρονι πίστει,
εἰδότες ὅτι ἄλλοι καὶ τοῖα πάθωσιν ἀδελφοί.
ἀλλὰ θεὸς χάριτος δωτὴρ εὐχρήστη ἁπάσης,
ὃς κάλεσεν σφετέρῳ ὑμᾶς ἐνὶ υἱῷ Ιησοῦ
πρὸς γνῶσιν σφὴν καὶ δόξαν βίου ἀϊδίοιο,
εὖ μεγάλως θ' ὑμᾶς στηριξάτω αἰνὰ παθόντας
παῦρον ἐπὶ χρόνον ἠδὲ τελείτω ἑὸν τόδε ἔργον
εἰν ὑμῖν, κλέος ᾧ τιμή τ' αἰώνιος ἔστω.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λουκ. ιε.

ὑπόθεσις.

πάντας ἁμαρτωλοὺς ἐλεαίρει ἑκὼν ὁ Ιησοῦς,
Μαρτυρέει δραχμὴ, ἠδ' ἣ ὄλωλεν ὄϊς,

ΠΟλλοὶ ἁμαρτωλοὶ τάλανες ποτὶ Χριστὸν ἵκοντε
ὄφρα κλύωσ' αὐτοῦ θείην σωτήριον αὐδήν.
θύμαινον δὲ διδάσκαλοι ἠδ' ἄλλοι Φαρισαῖοι
ἄνδρες ὑπέρθυμοι, ποτί τ' ἀλλήλους ἀγόρευον.
οὗτος δυσσεβέως ἄνδρεσσιν ὁμιλεῖ ἀλιτροῖς,
καὶ μετὰ τοῖς βιόει, μετὰ τοῖς πίνει τε καὶ ἔσθει.
Ιησοῦς δ' εἰδώς τι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
τοῖσιν μύθων ἦρχε φίλα φρονέων, καὶ ἔειπε.

Jejunate, & mala solventem fugite dulcem somnum.
Ubiq; enim Satan improbus hinc & inde ambulat,
Inimicus vester impostor, tanquam carnivorus leo,
Ut penitus vos securos existentes perdat,
Fortiter cui resistite semper intrepida fide,
Scientes, quòd alij quoq; talia patiantur fratres.
Sed Deus gratiæ dator salutaris omnis,
Qui vocavit suo vos in filio Iesu
Ad cognitionem suam, & gloriam vitæ æternæ,
Benè ac potenter vos corroboret gravia sustinentes
Brevi tempore, & perficiat suum hoc opus
In vobis, gloria cui honor q; sempiternus esto.

EVANGELIUM,
Luc. 15.

Summa.

Omnium peccatorum miseretur lubens Iesus,
Testatur id drachma, & quæ amissa erat ovis.

MVlti peccatores miseri ad Christum veniebãt,
Ut audirent ipsius divinam salutarem vocẽ.
Irascebantur autem Doctores, & cæteri Pharisæi
Viri fastuosi, & invicem dicebant:
Hic impiè cum viris conversatur peccatoribus,
Et unà cum his bibit & comedit.
Iesus verò cognoscens, quid invicem loquerentur,
His loqui cœpit amicè sentiens, & dixit;

Ὡς βρετὸς ἔσθιν ἔχων ἕκαστον καλλίτριχα μῆλα,
ἰῷ ἐν πᾶν αὐτῶν ἀπόλεσε, ἄγε δὴ καὶ ἀπολείπῃ
αὐχρόθι τῶν μήλων τότε πῶυ ὅλον δασυμάλλων;
ἢ δεῦ ἰὼν ἀπολωλὸς ζητέῃ ἔνθα καὶ ἔνθα,
εἰσόκεν ἐξεύρῃσι τόδ', ἔχων δέ μιν οἷσι λίθησιν
ἀθύμως ὄπι ὦμος, καὶ φέρῃ εἰς ἐὸν οἶκον,
συγκαλέσας πυχέως καὶ γείτονας, ὧδ' ἀγορεύῃ.
χαίρετε νῦν σὺν ἐμοὶ φίλοι ἄνδρες γείτονες ἐσθλοί.
χαίρετ', ἐπεὶ περίβαστον, τὸ ἀπώλεσα, ἤδη ἐφεῦρον.
ὅτω καὶ γηθῆσιν ἐν ἀργινῶ ἔρεϊ ὕπνῳ
σύμπαντες μάκαρες τὰ ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ὁππότε ἀνθρώπων ἕνα ὠκυμόρων νοέῃσι
σφρονέοντ', καὶ ἐῶν παύεσθ' ὑπερβασιάων.

Ὡς λέξας αὐτὰς ἔπερον πρὸς μῦθον ἔειπε.
Τίς γυνὴ ἔσθιν ὅτι χθονὶ ἠλυτέρη πολυφόρβῃ;
ἢ δεκμὰς δεκ' ἔχῃ, μίαν εἰ ἀπόλεσεν ἐκείνων,
ἢ δ' ἐχ' ἅπῃ ἄφαρ λύχνον, σαρόῃ καὶ ἐὸν δῶ,
ζητεῖ τ' ὀσσάλεως μέγα, εἰσόκεν εὗρεν ἑκείνῃν;
ἀλλ' ὅτε μιν τέτμῃ, τότε συγκαλέει μάλα ὦκα
συγγενέας σφετέρας καὶ τὰς ἀβλαβεταμίσας,
ἀθυμός τ' αὐτὰς προσφωνεῖ τοῖσιν ἔπεσι.
χαίρετε αἰδοῖαι σὺν ἐμοιγε γυναῖκες ἑταῖραι
καὶ γὰρ ἐμεῦ εὗρεν δεκμήν, ἐμοὶ ἣ διόλωλεν.
ὅτω γηθήσῃ σύμπας χορὸς ἀργινόων
ὑψόροφον κατ' ὄλυμπον ὅλον, βρετὸς ὁππότ' ἀλιτρὸς
θ' κακὸς αἰχρῆς ἀποπαύῃ, ἠδὲ καὶ ἀρχὴ
ζῆν ἐσσως, ἰμᾶν τε θεὸν φρεσὶν ἀσεβέουσι.

Quisnam homo est, habens centum pulcram lanam habentes o-
Si unã ex illis amiserit, quaeso an non relinquit (ves
In agro ovium tunc gregem totum lanosarum?
Et abiens amissam quarit hinc & inde,
Donec reperiat eam. Habens autem ipsum suos ponit
Laetè in humeros, & portat in suam domum,
Et convocans mox vicinos sic dicit:
Gaudete nunc mecum ô dilecti viri, vicini boni,
Gaudete, quoniã ovẽ, quae amissa fuerat, jam reperi.
Ita quoq; gaudebunt in cœlo amplo superius
Omnes beati cœlestes domos habitantes, (telligunt,
Quando ex hominibus unum citò morientibus in-
Respiscere, & à suis desinere transgressionibus.
Sic fatus, ad eos aliam parabolã dicebat: (centes?
Quanam mulier est super terra fœmina multa pas-
Quae drachmas decem habet, unam si verò perdide-
rit de illis, (domum,
Hae nonne accendit statim lichnum, verrit q; suam,
Et quarit diligẽter admodũ, quo ad id invenerit illã,
Sed quando illam invenit, tunc convocat valde ce-
Cognatas suas & vicinas, (leriter
Hilariter q; eas alloquitur hisce verbis:
Gaudete venerandae mecum mulieres socia,
Nam meam inveni drachmã, mihi quae amissa fue.
Sic gaudebit totus chorus cœlestium (rat.
Excelso in cœlo universo, homo cùm peccator
A malitia turpi desistit, & incipit
Vivere sanctè, colere q; Deum animo religioso.

DOML

ΕΝ ΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Ρωμ. η.

ὑπόθεσις.

Ἀϊδίου δόξης ἄχος ἀνδρῶν ἄξιον οὐδέν,
πρᾴως οὖν ἀγαθοὶ πάντα φέρουσι κακά.

Καρτερικῶς οὖν τλῆτε τὰ κήδεα κόσμου ἀναιδοῦς,
νημερτὲς γὰρ ἐρῶ, ὑμεῖς δὲ φυλάξατε θυμῷ.
ἄλγεα τοῦδε χρόνου κακοῦ οὐκ ἀντάξιά ἐστι
μελλούσης δόξης καὶ χάρματος ἀϊδίοιο,
οἷο μεθέξετε ἐξοπίσω νῦν δύσμοροι ὄντες.
ἀχθομένη δὲ καὶ ἡ κτίσις ὀχθήσασα δοκεύει
τὴν φανέρωσιν ἀριπρεπέων τέκνων θεοῦ ἱερὴν
πᾶσα ἐπεὶ κτίσις οὐλομένη ματίῃ ὑπόκειται,
οὐ μὲν ἑκοῦσ', ἀυτὰρ διὰ τὴν κτίσαο ἐφετμήν,
ἔκλυσιν ἐλπίζουσα κακῶν ματιῶν τε ἁπασῶν.
ἔσται γὰρ κείνη ποτ' ἐλευθέρα αἰολομόρφου
δουλείης ἀποχρήσιος, ὥσκεν ἔπειτα ὑπουργῇ
τῇ δόξῃ τέκνων ἐρατῶν θεοῦ ὑψιμέδοντος,
ἴδμεν γὰρ τόδε ἀτρεκέως κτίσις ὅττι ἅπασα,
ὡς γυνὴ ὠδίνουσα, πολύστονα ἄλγεα πάσχει.
πρὸς τούτοις χ' ἡμεῖς πολὺ φέρτερα δῶρα ἔχοντες
πνεύματος ἰσοθέου, ἐχόμεσθ' ἄχη ἄκριτα θυμῷ,
νωλεμέως ἐπιθυμοῦντες φανερώσιος ἁγνῆς,
ἠδὲ καὶ ἐκλύσιος πένθους ὀδύνης τε ἁπάσης.

ΕΥΑΓ

DOMINICA IV. POST TRINITATIS, Epistola Rom. 8.

Summa.

Aeterno gloriæ dolor hominum nullus est dignus,
Placidè igitur boni omnia perferunt mala.

FOrtiter itaq; sustinete afflictiones mundi impudentes,
Verum enim dicam, vos autem reponite animo.
Dolores hujus temporis mali non digni sunt
Futuræ gloriæ, & lætitiæ sempiternæ.
Cujus participes fietis postea, nunc infelices existentes.
Dolens autem & creatura ingemiscens expectat
Manifestationem præclarorum liberorum Dei sanctam.
Omnis siquidem creatura perdita vanitati subjecta est,
Non quidē volens, sed propter conditoris mandatum,
Liberationē sperans à malis vanitatibus q; cunctis.
Futura est enim illa aliquando libera à multiplici
Servitute vanitatis, ut deinceps inserviat
Gloriæ filiorum amabilium Dei in alto regnantis.
Scimus enim hoc certò, creatura quod omnis
Ceu mulier parturiens, luctuosos dolores patiatur,
Adhæc & nos longè præstantiora dona habentes
Spiritus divini, sustinemus dolores immensos animo
Indesinenter desiderantes manifestationem sanctæ,
Et liberationem à luctu, dolore q; omni.

EVAN-

τρενς, ε-πενς, μ-σενς.

Ὑπόθεσις.

Ἐμμμαι εὐσπλάγχνως ἡμᾶς ἀπιτέλλ Ιησῦς,
ἡ δὲ δοκὸν βαλλ ἐν ὄμματ ἐξ ἰδίᾳ.

Ἤ ποι ἔστε, βρετοὶ εὐσπλαγνοὶ θ', ὥστες ἀρχὴ
παντοκράτωρ ὁ πατὴρ συγνώμων ἠδ' ἐλεήμων.
εἰκῆ τὰς ἄνδρας θνητὰς μὴ κρίνετε ἄλλως,
μή πως εὐρυμέδων θεὸς ὑμᾶς αὖτι δικάσῃ.
ἃ κατακρίνετε, μὴ χ' ὑμᾶς ἄλλ κατακρίνῃ.
τὸν θυμὸν ἢ δαμάσατε, ἠδ' ἀπολύετε ἄλλοις
ἀμπλακίας, ἠμὲ πταίσματ' ἀφειμένα ἧσι τοθ' ὑμῖν.
χρήζουσιν δότε πᾶσι, καὶ αὖτε δοθήσεται ὑμῖν.
μέτρον ἐπεὶ καλόν τε καὶ ἄφθονον ἠδ' ἐπίχαρτον
ὔμμιν ἐν ὑμέτερσιν κόλποις δώσουσιν οἱ ἄλλοι.
αὐτῷ γὰρ μέτρῳ μὲν, ὅτῳ μετρήσετε ὑμεῖς,
μετρηθήσεται αὖθ' ὑμῖν, ἴσα ἴσᾳ ἀμοιβή.

Ὡς εἰπὼν χρῄσας τοῖσιν καὶ φθέγξατο φωνῇσ.
τυφλὸς αἴνη τυφλῷ δυώατ' ὁδὸν ἡγεμονεύειν;
ἢ οὐκ ἀμφότεροι πίπτησ' εἰς λάκκον ἐρεμνόν;
οὐδὲ μαθητὴς παιδευτὰ σφὲ φέρτερός ἐστι.
χρὴ δ' πάντα ἅπαντα ἔμμεν παιδευτῇ ὅμοιον,
πῶς δὲ ἀδελφὸς ὁρᾷς θρὲ ἐν φίλῳ ὄμματι κάρφος,
ὄμματι δ' ἐν ἰδίῳ μεγάλιον δοκὸν οὐ σκοπάζεις,
εἶτ' ἄγε πῶς δύνασαι πρὸς ἀδελφὸν θεὸν εἰπεῖν,

ἀκέαλ

Summa.

Esse misericordes nos iubet Iesus,
Et trabem eijcere oculo ex proprio.

Mites estote, ô mortales, ac misericordes, sicut
Omnipotens pater, clemens & misericors. (est
Temerè viros mortales ne judicetis alios,
Ne quando latè regnans Deus vos vicissim judicet.
Ne condemnetis, ne & vos alius condemnet.
Iram verò coercete, & remittite aliis
Peccata & delicta remissa sunt tunc vobis,
Egenis date omnibus, & vicissim dabitur vobis,
Mensuram quoniam bonam & copiosam & jucun-
Vobis in vestrum sinum dabunt alij. (dam
Eadem enim mensura quidem, qua metimini aliis,
Metietur vicissim vobis, æqualis erit compensatio.
Et ubi dixisset Christus, talem quoq; promisit vocē,
Numquid cæcus vir cæco potest viæ dux esse?
Num non ambo cadunt in foveam tenebrosam?
Nec discipulus institutore suo præstantior est. (lem.
Oportet a perfectum quemlibet esse præceptori simi-
Quid verò fratris vides tui in dilecto oculo festucā,
Oculo autem in proprio ingentem trabē non cernis?
Dic age, quomodo potes ad fratrem tuum dicere,

Eijce-

ἐκβάλλω μὲ φίλ' ὀφθαλμοῖο τὸ κάρφος ἔασον.
τίω ἢ δοκὸν σῷ ἐν ὀφθαλμῷ μὴ ὁρᾷς ἀμέγαρτον;
κέτλιε, τὸ πρῶτον δοκὸν ἐκ σοῖν ἔκβαλε ὄσσοιν,
καὶ τότε ἀλλοτρίῳ ἐξ ὄμματος αἶρε τὸ κάρφος.

ΕΝ ΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα ἐπιστολὴ α. Πετρ. γ.

Ὑποθεσις.

Εἰσιν οἱ εὐσεβεῖς πρᾶοι, σεμνοὶ, φιλάδελφοι,
Συμπαθεῖς, δόντες μὴ κακὸν ἀντὶ κακοῦ.

Στιλπνόδων ἢ ὅλης διδαχῆς ἥδ' ἔστι σωφρονίς,
σύμπαντες γίνεσθε ὁμόφρονες ἀλλήλοις θυμῷ;
συμπαθεῖς, φιλάδελφοι κ' ἤμερροι, ἦθος ἄριστοι
αὐδῆς ἴσιμον ὑβρισμοῦσι σὺν λοιδοροῦντες ἀμοιβὴν,
αὐτὰρ ἀεὶ εὐλογοῦντες κακὰ μηχανόωντας.
καὶ τόδε αἰτησέως ὑμῶν νῦν ἴσχω ἕκαστος,
θεωσεσίας οὖν σκληθῆτε θεοῦ ὑφὰ βελάς,
ὄφρα λάχητε ἀπαθαλιῶν ἄφεσιν κακοέργων,
καὶ κατέχητε θεοῦ θρόνον, ἀρετὴν ἀρίων ὑπάξθεν.
εὖ ζώειν δ' ὅστις μακρὸν χρόνον ἔλσεται ἀνὴρ,
πυκνὰ χαλινώσθω τὴν γλῶσσαν, μήτ' ἀεικὲς
κοῦφον λαλείη, φυγέτω κακότητα πονηρὴν,
ἤδε δικαιοσύνην νοῦν ἐργαζέσθω ἀτεχνῶς,
ἰμάτιον κηδεμόσυνον εἰρήνην ὑφαντός.
τέκμαρ γὰρ θεὸς ἠδὲ ἐμοῦ ὀπίσσω δικαίοις,
ἀφλιγάστοις τ' ἀκοαῖς αὐτῶν ἔχας ἐπακούει.

τὰ

Ejicere me ô amice ex oculo tuo festucam sinito,
Trabem verò tuo in oculo non cernis pregrandem?
Operverse, primùm trabem è tuis ejice oculis,
Et tunc alienis ex oculo exime festucam.

DOMINICA V. POST TRINITATIS, Epistola 1. Petri 2.

Summa.

Sunt pij mansueti, casti, fraternè amantes,
Misericordes rependentes non malum pro malo.

BReviter verò totius doctrina hæc est summa:
Omnes estote concordes lato animo,
Misericordes, & fratrum amantes placidi, moribus optimi, (pensationem,
Rursus æqualem, injuria affecti, non reddentes com-
Sed perpetuò benè facientes mala vobis struentibus,
Et hoc certò vestrûm nunc sciat unusquisq;
Divino quòd vocati sitis Dei consilio,
Ut accipiatis peccatorum remissionem improborum,
Et possideatis Dei thronum, cœlum latum supernè.
Bene autem vivere longo tempore quicunq; cupit
Prudenter frenet lingvam, ne quid iniquum,
Aut dolosum loquatur fugiat malitiam perversam,
Et justitiam nunc exerceat absque dolo.
Colat liberos nutrientem pacem per omnia.
Amat enim Deus, & simul adjuvat justos,
Benignis q. auribus eorum preces audit.

τοὺς δὲ κακοὺς ἐσορᾷ ὁ θεὸς μάλ' ὑπόδρα χολωθείς.
εἶπ' ἄγε; τίς ῥέξει κακὰ ὑμᾶς ἐσθλὰ τελοῦντας;
εἰ δὲ δικαιοσύνης χάριν ἄλγεα πάσχετε λυγρά,
ἐστὲ ὅμως μάκαρες, θεοῦ ἠδ' ἐρικυδέα τέκνα,
μὴ θαρβεῖτε λίην, ἐχθρῶν μὴ δείδετε μῆνιν,
ἀλλ' ὑμεῖτε θεὸν κραδίῃς ἐνὶ ὑμετέρῃσι.

ΒΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λουκ. ε.

ὑπόθεσις.

Δίκτυον ἐκβάλλειν Σίμωνι ἀνώγει Ἰησοῦς,
Καί μιν ἔμεν κέλεται ἰχθυβολῆα βροτῶν.

ΑΜΦὶ βροτῶν ῥύστην, πλεῖστος συναγείρετο λαός
ἱέμενος, κείνου ζωαρκῆ ῥήματ' ἀκούειν;
ὅσσ' ἀπὸ τοῦ στόματος σωτηρίου ἔρρεεν αὐτοῦ.
ἐρυπόρου δ' ἔστη Χριστὸς παρὰ θῖνα θαλάσσης,
ἦν γε Γενεζαρὲθ οἱ μέροπες θνητοὶ ὀνόμηνον.
ποντοπόρους δὲ ἰδὼν παρὰ τὴν λιμνὴν δύο νῆας
ἔγνυθι τῆς γαίης ἑστώσας (οἱ δ' ἁλιῆες
ἀνέρες ἐκ τούτων ἀνέβησαν, δίκτυα λούειν)
τὴν μίαν εὐεργῆ δ' εἰσῆλθεν νῆα Ἰησοῦς,
ἣ Σίμωνος ἔην, τόνδ' ἤτεεν, ὄφρα τάχιστα
ἄξῃ ἀφ' ἠπείρου εἰς βένθος νῆα μέλαιναν
εἰ δ' ἀπίθησεν ἀνὴρ ἁλιεὺς τῷ μύθῳ Ἰησοῦ,
ἀλλ' ἀπὸ πλοῖον ἄγεν τάχα γαίης ἀνθεμοέσσης.
καὶ τότε ἑζόμενος κοιλῆς ἐκ νηὸς Ἰησοῦς

ἀνθρώ-

Improbos verò intuetur Deus admodũ torvè irascẽs.
Dic quaeso, quis malefaciet vobis bona operantibus?
Si verò ob justitiam dolores sustinetis tristes,
Estis omninò beati, & Dei praeclari liberi,
Ne metuatis valdè, inimicorum ne timeatis iram,
Sed laudate Deum cordibus in vestris.

EVANGEILUM,
Luc. 5.

Summa.

Rete ejicere Simoni mandat Iesus,
Et ipsum esse jubet piscatorem mortalium.

Circum hominum liberatorem plurimus congregabatur populus
Considens, illius vivifica verba ut audiret,
Quae ex ore salutari effluebant ejus,
Lativadi autem stabat Christus juxta littus maris,
Quod Genezareth diversis vultibus praedii i mortales vocabant.
Pontigradas autem videns juxta stagnũ duas naves,
Prope terram stantes (Piscatores verò
Viri ex his egressi erant, ut retia lavarent)
Unã benè constructã verò conscendebat navẽ Jesus,
Quae Simonis erat, hũc a. rogabat, ut quãcelerrimè
Abduceret à continente in profundũ navem nigram
Non autem inobediens erat Piscator verbo Jesu,
Sed navem abducebat protinus à terra florida.
Et tunc sedens, concava ex nave Jesus

ἀνθρώπους ἐδίδαξεν, οἳ ἐν τῷ θινὶ παρέσταν,
ὡς δ' ἀπόπαυσε λαλῶν παιδεύων τ' ἀθρόον ὄχλον
δὴ τότε μύθοισιν Σίμωνα προσεῖφ' ἁλιῆα.
νῦν προτέρω ἄγε νῆα, ὅπου βάθος ἐστὶ θαλάσσης,
ἐς λίμνην τ' ἀμφίβληστρον βάλε ὄφρα ἕλητε
ἰχθύας εἰναλίους. Σίμων δ' ἠμείβετο μύθῳ.
κύριε παννύχιοι ἐργαζόμενοι ἐπονοῦμεν,
ἀλλ' ἕλομεν μηδὲν, σὺ δ' ἐπεὶ νῆν τοῦτο κελεύεις,
σοὶ ἐπιπειθόμενος τεῷ ἐν λόγῳ εἰς ἅλα δίαν
δίκτυ βαλῶ ἐμον, ὠφέλιμον δὲ σὺ ἐκτέλει ἔργον.

Ως φάτο καρπαλίμως δ' ἐπεχείρουν πρῆγμα οἳ ἄνδρες.
παμπόλλους δὲ συνέκλεισαν τότε ἔλλοπας ἰχθῦς
καὶ νεῦσαν σφετέροις ἑτέρῃ ἐν νῆϊ ἑταίροις.
ὄφρ' ἐλθόντες ἀρήγωσιν σφίσι δίκτυον ἕλκειν.
οἱ δ' ἐλθόντες ἄφαρ τὰς χεῖρας ὄρεξαν ἑταίροις,
ἀμφοτέρας τε καὶ ἔμπλησαν νῆας πολυγόμφους,
ἄχθεϊ δὲ σχεδίην μεγάλῳ κατέδυ σκάφη ἄμφω.

Ως δ' ἁλιεὺς Πέτρος τόδε ἔργον ἀγαστὸν ὄπωπεν.
προσφώνει Χριστὸν σωτῆρ', ἐς γούνατα πίπτων.
κύριε οἴχεο ἔνθεν, ἀνὴρ γὰρ ἀτάσθαλός εἰμι,
ἄξιος οὐ τόσσων μεγάλων ἐυεργεσιάων.
ῥίγησεν γὰρ ἀνὴρ, ὡς θαῦμα τὸ θεῖον ἴδεσκεν.
ἠδ' ἄλλοι. οἳ ἔσαν καίνου ἐρίηρες ἑταῖροι.
θάμβησαν καὶ Ιωάννης κλυτὸς ἠδ' Ιάκωβος,
οἳ παῖδες Ζεβεδαίου κυδαλίμοιο γέροντος,
ἰχθυβόλου Πέτρου οἳ ἔσαν κοινωνοὶ ἅπαντες.
Ιησοῦς δ' ἀγανοῖς ἔπεσιν Σίμονα προσηύδα,

θάρ-

Homines docuit, qui in littore constiterunt.
Cum a.cessasset loqui & erudire frequentem turbam,
Tunc verbis Simonem alloquebatur piscatorem:
Nunc ulterius ducito navẽ, ubi profunditas est maris
In stagnum q̃, rete trajicito, ut capiatis
Pisces marinos. Simon autem respondebat verbo:
Domine, totã hanc noctẽ laborantes annitebamur,
Verum capiebamus nihil, tu verò quandoquidẽ nunc illud mandas
Tibi morem gerens, tuo in verbo in mare almum
Rete jaciam meum, utile verò tu redde opus.
Sic ait: protinus verò aggrediebantur opus viri.
Multos autem concluserunt tunc mutos pisces,
Et annuerunt suis altera in nave socijs,
Ut venientes juvarent illes rete trahendo.
Illi autem venientes statim manus prabuerunt socijs,
Et ambas impleverunt naves multis clavis cõpactas,
Pondere verò propemodum ingenti submersæ sunt
scaphæ ambæ. (viderat,
Cum autẽ piscator Petrus hoc factum admirandũ
Alloquebatur Christum servatorem in genua proci-
Domine abi hinc, vir enim peccator sum, (dens:
Dignus non tantorum ingentium beneficiorum.
Obstupuerat enim vir, postquam miraculũ hoc divinum viderat.
Et alij, qui erant ipsius dilecti socij,
Consternebantur & Johannes inclytus, & Jacobus,
Filij Zebedæi glorioſi senis,
Piscatoris Petri qui erant socij omnes,
Iesus autem blandis verbis Simonem alloquebatur:

θάρσει ἄνερ φίλε, μῆδε κατὰ φρένα δείδιθι λίην.
οὐ γὰρ ζωγρήσεις ἔτι ἰχθύας ἔλλοπας, αὐτὰρ
ἀνθρώπους μέροπας, καὶ τοῦτ' ἔργον τεὸν ἔσται.
Ὡς φάτο, οἱ δὲ θοῶς σκάφη ἐν ψαμάθοισιν ἔρυσσαν,
καὶ καταλείποντες σύμπαντα, Ιησοῦ ἕποντο.

ΕΝ ΤΗ ΕΚΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ
τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Ρωμ. ϛ.

Ὑπόθεσις.

Ὡς θανὼν Χριστὸς κατέπαυσεν, ζῇ δὲ ἀναστάς,
οὕτως εὐζῶμεν, τῆς κακίης νέκυες.

Εἰπάτε ἤδη ἐμοί γ' ἀγνώσσετε τοῦτο ἀδελφοί,
ὅττι ὅσοι βαπτίσθημεν ῥύστην ἐς Ιησοῦν
εἰς θάνατον χαρίεντα ἐβαπτήσθημεν ἐκείνου;
ἀτρεκέως γοῦν ἤδη σὺν κείνῳ ἐτάφημεν
εἰς θάνατον, διὰ τοῦ βαπτίσματος ὕδατος ἱροῦ,
ὄφρ' ὥσπερ Χριστὸς διὰ δόξης πατρὸς ἀνέστη,
καὶ νῦν ζώει ἀεὶ ἀλγῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,
οὕτω χρὴ χ' ἡμᾶς ἐκ τῶν κακιῶν ἀνοροῦσαι.
ἠδὲ βίον ζώειν καινὸν θεῖόν τε καὶ ἁγνόν.
εἰ γὰρ νῦν διὰ τὴν πίστιν γενόμεσθα ἐκείνου
σύμφυτοι, ἠδὲ μέλη, καρποὺς φύσωμεν ἀγαυούς,
ἠδὲ νεκρώσωμεν τὰς ὁρμὰς σαρκὸς ἀνάγνου,
ὡς ὁ θανὼν Χριστὸς ζωῆς ἀποπαύσατο ἔργων,
εἰδότες ὅττι παλαιὸς ὑ ἄνθρωπος κακόεργος
ἡμέτερος παμπόλλης ἐσταυρώθη ἀνίης,

ἔφρα

Confide ô vir dilecte, nec in præcordijs metuas valdè
Non enim capies amplius pisces mutos sed (erit;
Homines varijs linguis præditos, & hoc officiũ tuum
Sic dicebat. Illi verò ex templo navem in arenis fi-
Et relinquentes omnia sequebantur eum. (gebant.

DOMINICA VI. POST TRINITATIS, Epistola Rom. 6.

Summa.

Quemadmodum mortuus Christus quievit, vivit autem nunc postea quam surrexit
Ita & nos benè vivamus, peccatis mortui.

DIcite nunc mihi, an ignoratis hoc fratres,
Quòd quicunq; baptizati sumus liberatorem in
In mortem gratiosam baptizati sumus illius? (Jesum,
Verè ergò nunc unà cum illo sepulti sumus
In mortem per baptismum aquæ sacræ
Ut, quemadmodum Christus per gloriã patris resur-
Et nunc vivit perpetuò dolores extra omnes, (rexit,
Sic oporteat & nos à peccatis resurgere,
Et vitam vivere novam, divinam q; & sanctam.
Si enim jam per fidem facti sumus illi (claros
Consiti, & membra illius, fructus proferemus pra-
Et mortificabimus concupiscentias carnis impuræ.
Sicut mortuus Christus à vita cessavit operibus.
Cùm sciamus, quòd vetus homo improbus
Noster plurimis crucifixus sit afflictionibus.

ὄφρα δαμῇ φύσις ἡμετέρη χαίρουσα κακοῖσι,
μή ποτ' ἀεικέα ῥέζωμεν παντοῖ' ἀμερίμνως.
καὶ γὰρ πᾶς ὁ θανὼν, ἔτι οὐ μὴ ἀτάσθαλα ῥέζει.
εἰ γοῦν σὺν Χριστῷ θάνομεν, κακὰ ἔργα φυγόντες,
αὐτῷ καὶ συζήσομεν ἐν χορῷ οὐρανιώνων.
ἴδμεν γὰρ τόδε ἀτρεκέως ὅτι Χριστὸς ἐγερθείς
ἐκ νεκρῶν ἔτι οὐ θνήσκει. ὅτι κάτθανεν ἔμπης,
ἡμετέρων ἕνεκ' ἀμπλακιῶν ἐφάπαξ θάνε λυγρῶν,
νῦν θεῷ ἀϊδίῳ ζῶν πατρὶ ἑῷ ἀγαπητῷ.
οὕτω καὶ ὑμεῖς νεκροὶ νῦν ἔστε ἀληθῶς
φαύλῃσιν κακίῃσιν, ἀείκεα μὴ τελέοντες.
τῷ δὲ θεῷ ζῶντες νῦν ῥέζετε ἔρθα δίκαια,
κυρίῳ ἐν Χριστῷ θεοῦ υἱεῖ αἰὲν ἐόντος.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ματθ. ε.

ὑπόθεσις.

Τὴν νομικῶν ἀρετὴν ἀθετεῖ θεοῦ υἱὸς Ιησοῦς,
ἠδὲ νόμου πέμπτην δηλοῖ ἐφημοσύνην.

Ὄτρεος ἐν κορυφῇ καθίσας θεοῦ υἱὸς Ιησοῦς
τοῖα ἑοῖς γεραροῖσι μαθητῇς εἶπε διδάσκων,
ὔμμι τάδ' ἐξαυδῶ τε καὶ ἀτρεκέως ἀγορεύω,
αἶκε δικαιοσύνην ποτὲ οὐκ ἀσκῆτε ἀμείνω,
ἢ νομικοὶ ψεύσται καὶ ὑπέρθυμοι φαρισαῖοι,
οὔποτε κληρονομήσετε ἀστερόεντος ὀλύμπου.
ἴστε καλῶς ὅδε ἐῤῥέθη ἀνθρώποισι γεραιοῖς

πατρά-

Ut cicuretur natura nostra gaudens malis,
Ne quando iniqua patremus omnis generis securi:
Etenim omnis qui mortuus est, amplius non scelera committit.
Si ergò una cum Christo mortui sumus, mala opera fugientes,
Cum ipso quoq. vivemus in cœtu cœlestium (surrexit
Novimus enim hoc certò quod Christus postquam re-
Ex mortuis, amplius non moriatur. Quòd mortuus est tamen,
Nostra propter peccata semel mortuus est tristia,
Nunc Deo æterno vivens patri suo dilecto.
Ita & vos mortui nunc estis verè
Impijs peccatis, injusta non perficientes,
Deo autem viventes nunc facite opera justa,
Domino in Christo Dei filio semper existentis.

EVANGELIUM,
Matth. 5.

Summa.

Legiperitorum virtutem contemnit Dei filius Iesus,
Et legis quintum explicat præceptum.

Montis in cacumine sedens Dei filius Jesus,
Varia suis venerandis discipulis dicebat docens:
Vobis hæc loquor, & verè dico:
Si justitiam fortè non exerceatis meliorem,
Quàm legisperiti mendaces, & tumidi Pharisæi,
Nunquam hæredes sietis stellati Olympi.
Nostis benè quòd dictum est hominibus venerandis

πατρόσιν ὑμετέρους. Μὴ ἄμμαλι χέρσῳ μιαίνης,
ὅς τ' ἀποκτείνῃ βροτὸν ἀνέρα, ἠὲ κελεύῃ χαλκῷ,
ἔρχεσθαι ἐνόχους πρίσιν ἔσσαν θνητὸς ἐόντα.
αὐτὰρ ἐγὼ φράζω, ὅστις νεμεσᾷ σφῷ ἀδελφῷ
μαψιδίως. ὅδε θνητὸς ἀνὴρ ἔνοχος κρίσιν ἔστι.
ὃς δὲ κασιγνήτου ἰδὼν σφὸν θηλοῖ ἄρσιον ὀργὴν
κερτομίοισι λόγοις ἅμα καὶ κεκοτηότι θυμῷ·
βάλλῃ κασιγνήτου πέλας, ὅδε δημογερόντων,
ὅστις κασιγνήτοιο μογερὸν καλέῃ βροτὸν ἄλλον,
τόνδε θέμις πέλας δυσηχέα δόμον ἀϊδόσδε πέμπειν,
ἐν πυρὶ ἀπαμάτῳ ἵν' ἐκεῖ ἀεὶ ἄλγεα πάσχῃ,
ὄφρ' ἂν σὺν ὅσσον μέλλῃς φορέειν ποτὶ θυμόν,
ἱερὰ ἔνθ' ἔρδων, μνησθῇς δὲ τεοῦ κατὰ θυμόν,
χωόμενον σὸν ἀδελφὸν ἔμμεν, καί σε νεμεσῆσαι,
τό κε παρειπόντα εὐδμήτου δώρου λίπεσθαι,
πρηνέα ποσὶν παρβιβὰς τεὸν ἐχθρὸν ἔπεσι παρσαίνειν.
ἡδὺ γὰρ τόν γε χολωσαι, φίλον ἐξ ἐχθροῦ τελέσσαι
καὶ τότ' ἀποστρέψας δῶρον φέρειν ὡς θέμις ἐστί,
καὶ τῆς φρεσὶ θυὸς δῶρα σῶ τέρψεται ἦσιν.
ἴσθι φιλάνθρωπός τε καὶ ἤπιος ἐχθρῷ ἅπαντι,
ἐν τῇ ὁδῷ μή ποτε ἐών, μήπω ποτὲ αὐτὸς
σὲ κρατερῇ χολάσῃ· ὁ δὲ δημίῳ αὐλὶς
ἀμφιπόλῳ σε διδῷ φοβερῷ φυλακὴν ἐς ἐρεμνὴν
παρπαλίμως ἀγεμεῖν. τόδε σοὶ νημερτὲς ἐνίσπω,
ὅ ποτε ἐντεῦθεν βήσῃ, πρὶν ἅπαντ' ἀπολίσῃς,
κυρέῳ ἐν τεῷ δωματίῳ μέγα πολλὰ ὀφέλεις.

Majoribus vestris: Ne sanguine manum polluas.
Qui verò interimit mortalem virum crudeli ferro,
Difficilis reus judicis erit mortalis ille.
Sed ego dico: Quisquis irascitur suo fratri
Temerè, hic mortalis vir obnoxius judicio est,
Qui verò torvum videns suam patefecit agrestem
Mordacibus verbis pariter & irato animo, (iram
Consilij reus est iste seniorum.
Quicunq; insolenter fatuum appellat mortalem alium,
Illum fas est ingredi in domum inferni,
In igne indefesso, ut illic perpetuò cruciatus patiatur.
Si ergò tuum munus oblaturus es ad aram,
Sacra ibi faciens, recordatus fueris autem tuo in ani-
Fratrem tuum fratrem esse ac tibi succensere, (mo,
Coram [redacted] munus relinque ara,
Velociter pedibus progrediens tuum inimicum ver-
bis compella,
Et ipsum demulcens amicum ex hoste fac.
Et tunc reversus munus offer, sicut par est,
Et in præcordijs Deus munere tuo delectabitur suis,
Esto humanus & placidus erga inimicum quemvis,
In via cum ipso dumes, ne forsan ille
Te judici difficili tradat, ille verò publico rursus
Ministro te tradat terribili, carcerem in tenebrosum.
Fine mora te ut abducat, hoc tibi verè dico.
Unquam illinc exibis, priusquã omnia reddideris,
Domino quacunq; tuo potenti valdè multa debes.

DOMI-

ΕΝ ΤΗ Ζ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ πρὸς Ρωμ. ϛ.

ὑπόθεσις.

οὐκ ὀλοῆς κακίης, ἀρετῆσι δὲ ἱμεροέσσης.
Δουλεύει θνητῶν εὐσεβέων τὰ μέλη.

Ανδρόμεόν τι ἐρῷ διὰ ἀσθενίην νόου ὑμῶν.
ὑμετέροις ὥσπερ πρότερον κέχρησθε μέλεσσι
πρὸς τὰς ἀμπλακίας φαύλας καὶ σχέτλια ἔργα,
οὕτω νῦν αὐτοῖς εὖ χρῆσθε πρὸς ἔργα δίκαια.
ἠδὲ πρὸς εὐσεβίην τε καὶ εὐνομίαν ἐρόεσσαν.
ὁππότε γὰρ δουλεύσατε τῆς κακίης ἀθεμίστοις,
ἦτε δικαιοσύνης θείης γυμνοίτε κενοίτε.
οὐδένα οὖν ἔργων ἄλλον τότε εἴχετε μισθόν,
ἠὲ θεοῦ μῆνιν χαλεπήν, αἴδω καὶ ὄνειδος,
ὧν τέλος ἀτρεκέως πέλει οἴκτιστος ὄλεθρος.
νῦν δὲ ἁμαρτάδος ἀνδροφόνοιο ἐλεύθεροι ὄντες,
ἐστὲ θεοῦ δοῦλοι, μέτοχοι βίου ἀϊδίοιο.
μισθὸς ὑπερβασιῶν ἐστὶν θάνατος θεομισῶν,
~~ζωὴ δ' αἴδιος, δῶρον θεοῦ ἐστι μεγίστου~~
~~ἐν Χριστῷ σωτήρι βροτῶν τῷ ἄνακτι κρεόντων.~~

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Μαρκ. η.

ὑπόθεσις.

DOMINICA VII. POST TRINITATIS, Epistola Rom. 6.

Summa.

Non perniciosis peccatis, virtutibus sed amabilibus, Inserviunt hominum piorum membra.

HUmano more loquar propter imbecillitatem intellectus vestri.
Vestris quemadmodum antehac usi fuistis membris
Ad peccata impia, & improba opera.
Ita nunc illis benè utimini ad opera justa,
Et ad pietatem, & legis obedientiam amabilem.
Cùm enim inserviretis peccatis nefarijs,
Eratis justitiæ divinæ nudi, inanes q. (dem,
Nullam igitur operum aliam tunc habebatis mercedem
Quàm Dei iram gravem, pudorem, & opprobrium,
Quorum terminus verè est miserrima mors.
Nunc verò à peccato homines perimente liberi cùm
Vitis Dei servi, participes vitæ æternæ (sitis,
Premium transgressionum est mors Deo exosarum,
Vita verò æterna munus Dei est maximi
In Christo servatore mortalium, rege regnantium.

EVANGELIUM, Marc. 8.

Summa.

Δίς δύο χιλιάδες βροτοὶ ἔπτ' ἄρτοις κορέσαντο,
Κλάσματα δὲ πλήθει ἕπτα ὅλους καλάθους.

Ἰλαδὸν ὡς λαοὶ ἅμ' Ἰησοῦ πολλοὶ ἕποντο,
οὐδ' εἶχον σῖτον καὶ ἐδωδὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
αὐτίκα τοὺς σφετέρους Χριστὸς προσεῖπε μαθητάς:
ἀτρεκέως τούτων ἐμὲ ἀνθρώπων ἕλεν οἶκτος.
ἤματα γὰρ σὺν ἐμοί γ' ἔμενον τρία, οὔτιν ἔχοντες
ἐνθάδε βρῶσιν, ἵνα σφετέρην κορεσαίατο νηδύν.
εἰ δ' αὐτοὺς ἰέναι ἀπ' ἐμοῖο ἀφήσω ἁπάστους,
λίην δειμαίνω, μή σφας κάματος καταμαρψῇ,
φθείρωνται ἐν ὁδῷ δεδμημένοι αἴθοπι λιμῷ,
πολλοὶ γὰρ θνητῶν τούτων μάλα τηλόθεν ἦλθον.

Ὡς φάτο. ἐξαῦτις δὲ ἀπημείβοντο μαθηταί:
τίς δύναται ὧδ' ἐν τῇ ἐρήμῳ νόσφι πολήων,
ἀνθρώπων κορέσαι σίτου τοιοῦτον ὅμιλον,
Ἰησοῦς δὲ διειρόμενος προσεῖπε μαθητάς.
εἴπατ' ἐμοί γε πόσοι ὑμῖν ἔτι ἄρτι ἔασι;

Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι λέγον: ἕπτ' ἔχομεν μόνον ἄρτους.
καὶ τότ' ἄνωγ' ἐνὶ τῷ πεδίῳ χαμαὶ ἧσθαι ὅμιλον.
καὶ μετέπειτα κατακλάσσας παρέδωκε μαθητῆς
τοὺς πύρνους, ἵνα τοῖς ὄχλοις παραδῶσι παροῦσιν.
οἱ δ' ἐπίθοντο μάλ' ὀτραλέως ἄρτους τ' ἐδάσαντο.
πρὸς τούτοις ὀλίγους ἔχεν ἰχθῦς, τοὺς ἱκετεύσας
τὴν πατέρ' οὐρανίον, λαοῖσι νέμειν ἐκέλευσεν.
οἱ δὲ φάγον πάντες, πλήσαντό τε θυμὸν ἐδωδῆς.
αὐτὰρ ἐπεὶ θνητοὶ τάρπησαν ἐδητύος ἄνδρες,

Bis duo mille homines septem panibus satiati sunt,
Fragmenta verò implent septem totos calathos.

Gregatim cùm populi unà Jesum multi sequerentur,
Nec haberent cibum & alimentum in solitudine,
Statim suos Christus alloquebatur discipulos:
Profectò istorum me hominum tangit misericordia,
Dies enim mecum manserunt tres, nullum habentes
Nec cibum, ut suum saturent ventrem,
Si verò abire à me sivero jejunos,
Valde metuo, ne illos langvor invadat,
Pereant in via oppressi ingenti fame,
Multi enim ex hominibus his valdè procul venerunt.
Sic ait, rursus autem respondebant discipuli:
Quis potest hic in solitudine seorsim à cæteris
Hominum satiare cibo tantum cœtum?
Jesus autem interrogans affabatur discipulos:
Dicite mihi, quotnam vobis adhuc panes sunt:
Illi verò respondentes dicebant: septem habemus tantùm panes,
Et tunc jubebat in solo humi considere turbam.
Apposita frangens tradidit discipulis
Panes, ut populis darent præsentibus. (bucrunt.
Illi verò paruerunt admodùm studiosè, panesq; distri-
Preterea paucos habebat pisces, hos suppliciter orans
Patrem cœlestem populis distribuere jussit.
Illi verò comederunt omnes, expleverunt q; appetitum
Sed cùm mortales refecti essent cibo viri, (cibo.

Tunc

δὴ τότε ἐνδυκέως μάλα ςυλλέξαντο μαθηταί
κλάσματα καὶ καλάθους πάλιν ἔπλησαν τότε ἕπτα.
χιλιάδες δ' ἦν τέσσαρες, οἳ σίτου κορέσαντο.
πασσαμεναοὶ δὲ βροτοὶ ἀπέβαν ποτὶ δώμαθ' ἕκαςος.

ἀπόβαμοι αβεο.

ΕΝ ΤΗ Η. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ
τὴν τριάδα. ἐπιςολὴ Ρωμ. η.

ὑπόθεσις.

Τέκνα θεοῦ σεμνῶς χρὴ καὶ καθαρῶς βοτεύειν,
Συμπάσχειν τ' αὐτῷ Χριςῷ ἀλεξικάκῳ.

Ημεῖς νημερτὲς σύμπαντες ὀφείλεταί ἐσμεν
οὐ σαρκὸς κακομηχάνου, αὐτὰρ πνεύματος ἱροῦ.
εἰ γὰρ δυσσεβέως ὁρμῇς πείθεσθε πονηρῆς,
ἀτρεκέως κακῷ ἀϊδίῳ τ' ἀπολεῖσθε ὀλέθρῳ.
πνευματικῆς δ' ὁρμῇς πάθη εἰ νικήσετε φαῦλα,
ὔμμι χάρις καὶ πνεῦμα θεοῦ μεγάλοιο πάρεςαι.
θνητοὶ ὑπ' ὀρφανίου τοῦ πνεύματος ὅσσοι ἄγονται,
νημερτὲς θεοῦ ἀθανάτου φίλοι υἱοὶ ἔασι.
πνεῦμα γὰρ οὐ δέδοται θεόθεν νῦν δουλικὸν ὑμῖν,
ἔκπληττον φίλον ἦτορ ἐνὶ ςήθεσσιν ἀγαυοῖς,
αὐτὰρ πνεῦμ' ἐδέχεσθεν, τελοῦ πίςιντε χαράντε,
τῷ γε πιθήσαντες, θεὸν ὑψιμέδοντα τοκῆα.
εὐχόμενοι φίλον ἡμέτερον γενετήρα καλοῦμεν.
τοῦθ' ἡμᾶς διὰ τοῦ θείοιο λόγοιο προσαυδᾷ,
καὶ παραμυθεῖται ἅμα πληροφοροῦν, ἔμεν ἡμᾶς
τέκνα θεοῦ ἀγαπητὰ ὑπεομεγέθους βασιλῆος.

τέκνα

Tunc diligenter admodum collegerunt discipuli
Fragmenta, & calathos iterum impleverunt tunc
septem⁊. (tiati fuerant.
Chiliades autem erant quatuor eorum, qui cibo sa-
Saturati verò mortales abierunt domũ unusquis q⁊.

DOMINICA VIII. POST TRINI-tatis, Epistola Rom. 8.

Summa.

Liberos Dei religiosè oportet ac purè vivere,
Compatiq⁊ ipsi Christo malorum propulsatori.

NOs verò universi debitores sumus,
Non carnis prava machinantis sed spiritus sancti
Si enim impiè cupiditatibus obsecundatis pravis,
Profectò mala aterna q⁊ peribitis morte. (improbos,
Spiritualibus autẽ cupiditatibus affectus si viceritis
Vobis gratia, & Spiritus Dei potentis aderit.
Mortales à cœlesti spiritu quicunq⁊ aguntur,
Verè Dei immortales dilecti filij sunt.
Spiritus verò non datus est divinitus nunc servilis
Terrens earum cor in pectoribus praclaris. (vobis.
Sed spiritum accipitis, operantem fidem q⁊ latitiam q⁊
Quo freti, Deum altipotentem patrem
Precantes, dilectum nostrum genitorem vocamus,
Hic nos per divinum verbum alloquitur,
Et consolatur nos simul, plenissimum testimonium
dicens, esse nos
Liberos Dei dilectos prapotentis regis.

τέκνα ἢ ἰὼ ὦμῆν, καὶ κληρονόμοι ἄμμε ἐσμέν,
κληρονόμοι μὲν τοῖο θεοῦ, χρειοῖο δ' ἄναπτος
ἐρανίης συγκληρονόμοι ἐρατοῖτε ἀδελφοί.
τῶνεκεν ἐν κόσμῳ τούτῳ συμπάσχομεν αὖτῳ,
ὅπως καὶ δόξης μεγάλης μετέχωμεν ἐκείνης.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. ιγ.

Ὑποθεσις.

Παιδοῦται φθόνῳ δολεροὺς ὁ πατὴρ Ἰησοῦς,
οἱ κρύπτουσι λύκον δέρμασι τῶν οἰῶν.

Ἔστι, φίλοι μύσαι, πινυτοί τε καὶ ἔμφρονες ἄνδρες,
μή ποτε οἱ δολεροὶ ὑμᾶς ἀπατῶσι σοφῆται,
μαλθακὸν ὑποκρινάμενοι κῆρ, ἐν δὲ φρεσὶ θυμὸν
ἔχ' ἔριδος κακόμηχον ἐοικότα θηρσὶν ἀγρίοις.
κρύπτουσιν ἢ λύκον τρόκτην ἐνὶ δέρμασι μήλων,
ἐκ καρπῶν ἢ βίοιο διαγνώσεσθε ἑκάστης.
εἰπάτ' ἐμοίγε, δρέπουσι βροτοὶ σταφυλὰς ἀπ' ἀκανθῶν
ἢ ξύλου τ' αὖ φυλλίδ', ἢ σῦκα κακῶν ἀπ' ἀχερδῶν;
πᾶν ἀγαθὸν δένδρον καρπὸς πάμπαν φέρῃ ἐσθλός,
ἀλλὰ κακόν, καρποὺς φέρῃ ἰδὲ σήπους τε κακούς τε
δένδρεον εὐηξησεν καρπὸν φέρῃ ὅπότε φαῦλον,
οὐδέ ποτ' ἄρξησεν δένδρεον καρπὸν φέρῃ ἐσθλόν.
ὔμμι ἢ τοῦτο λέγω, ὅτι καὶ τετελεσμένον ἔσται,
ἐν χθονὶ δένδρον ἅπαν, καρπὸς ὅτῳ φέρῃ ἐσθλός,
κόπτεται ἐκγαίης πελέκεϊ τανυήκεϊ δίης,

πῦρ

Liberi verò si sumus, etiam hæredes simul sumus,
Hæredes quidem Dei, Christi autem regis
Cœlestis cohæredes, dilecti ij, fratres,
Propterea in mundo hoc compatimur illi,
Ut & gloriæ eximiæ participes fiamus illius.

EVANGELIUM,
Matth. 7.

Summa.

Doctores ut fugiamus fallaces mandat Iesus,
Qui celant lupum pellibus ovium.

ESTOTE, ô cari discipuli, cauti & prudentes viri,
Ne forsan fraudulenti vos decipiant Prophetæ,
Suaviter garrire periti impostores,
Et vestimentis speciosis amicti ovium supplicium.
Abscondunt sed lupum impostorem in pellibus ovium
Ex fructu autem vitæ cognoscetis illos,
Dicite mihi, colligunt ne homines asperis à spinis
Pulcram uvam, aut ficum vitiosis tribulis?
Omnis bona arbor fructus omninò fert bonos,
Sed mala fructus fert & nullius precij, & malos
Arbor utilis fructum fert nunquam vitiosum.
Nec unquam inutilis arbor fructum fert bonum.
Vobis autem hoc dico, quod & perficietur,
In terra arbor omnis, fructus quæ non fert bonos,
Exscinditur ex terra securi acuta alma.

ἠδ' ἐς πῦρ βληθήσεται ἀκάματον μαλερόν τε.
οὐ πᾶς ὅς με καλεῖ σφὸν κύριον, ἐξ ὄλυμπον,
ἀλλ' ὅτις ἐκτελέει ἔργῳ τε λόγῳ τε θέλημα
πατρὸς ἐμοῦ κλείτου εἰν οὐρανῷ εὐρεῖ ἐόντος.
ἤματι τῷδ' ὅτε ἡ κρίσις ἔσται κόσμου ἀπειθοῦς,
τοῖον ἐμὲ θνητοὶ πολλοὶ πρὸς μῦθον ἐροῦσι.
κύριε λαόσο' εἰπ' ἄγε, οὐ δυνάμει τε καὶ ἀλκῇ
οὐνόματος μαντευσάμεθα κλειτοῖο τεοῖο;
δαίμονας ἀρχεκάκους καὶ ἀλάλκομεν ἀλλυδις ἄλλῃ,
πολλά τε καὶ μεγαλεῖα τελοῦμεν, θαῦμα ἰδέσθαι;
δὴ τότ' ἀμειβόμενος κείνοισιν ἔγωγ' ἀγορεύσω.
οὐχ' ὑμᾶς ἔγνων, οἳ ἀτάσθαλα ἐξετελείτε.
βῆτε θοῶς ἀπ' ἐμοῦ σκοτίην ὁδὸν ἀΐδος εἴσω.

ΕΝ ΤΗ Θ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ ἐν α. Κορ. ι.

Ὑπόθεσις.

Ποινὰς ἀλλοτρίας χρὴ ἔμεν παραδείγματα ἡμῖν,
ὅππως ζῶμεν ἀεὶ εὖ τε καὶ εὐσεβέως.

Ἀλλοτρίαι ποιναὶ ἡμῖν παραδείγματά ἐστιν,
ὅππως μὴ φαύλων ἐπιθυμηταὶ τελέθωμεν,
ὡς κεῖνοι φιλόκαινι ἀϊδρείῃς ἐγένοντο.
μήδ' εἰδωλολάτραι φαῦλοι γίνεσθε ἀδελφοί,
ὡς τινες ἐκ προγόνων, περὶ ὧν ἔγραψεν ὁ Μωσῆς.
ἔζετο τολμηρὸς λαὸς πίνειν τε φαγεῖν τε,
καὶ κεκορεσσάμενος παίζειν ἐξαῦτις ἀνέστη.

ao. x. part. med. Ion. pag. 423.

μὴ

Et in ignem conjicietur indefessum fervidumq́,
Non omnis qui me vocat suum Dominum, tenebit o.
Sed qui perficit factoq́ sermoneq́ voluntatē (lympū
Patris mei inclyti in cœlo amplo existentis. (crēduli,
Die illo a. quando judicium futurum est mundi in-
Tale ad me mortales multi verbum dicent:
Domine populorum servator dic quaeso, nonne virtute & potentia
Nominis vaticinati fuimus inclyti tui?
Et dæmones malorum auctores fugavimus huc illuc,
Multaq́ & magna perfecimus, mirabile visu?
Tunc respondens illis ego dicam:
Non vos novi, qui iniqua patratis,
Abite confestim à me tenebrosam viam in infernum.

DOMINICA IX. POST TRINITATIS, Epistola 1. Cor. 10.

Summa.

Pœnas alienas oportet esse exempla nobis,
Ut vivamus semper benè ac piè.

ALiena pœna nobis exempla sunt,
Ne malorum affectatores simus,
Sicut illi novitatis cupidi ex inscientia facti sunt.
Neq́ idolorum cultores improbi fiatis, ô fratres.
Quemadmodum nonnulli ex majoribus, de quibus
scripsit Moses. (comedendum,
Considebat temerarius populus & ad bibendum &
Et saturatus ad ludendum iterum surgebat,

μὴ πορνεύωμεν στέργοντες ἀπότροπα λέκτρα.
ὥσπερ ἐπόρνευσάν τινες, ἠδ' αὐτῆμαρ ὄλοντο
εἴκοσι τρεῖς μὲν χιλιάδες τότε, δεινὸν ἀκοῦσαι.
μηδὲ κακῶς σωτῆρα βροτῶν πειρῶμεν Ιησοῦν,
ὥς μιν ἐπείραζόν τινες ἀφραδίαις, καὶ ἅπαντες
ὤλοντο κρατερῶν ὀφέων δηγμοῖσι δαμέντες.
μηδὲ χολωσάμενοι γογγύζετε, ὥσπερ ἐκείνων
τῶν γογγυζόν τινες, ἠδὲ βίῃ ὀλετῆρος ὄλοντο.
αἱ δὲ τίσεις πᾶσαι ποιναί τε, σαφῶς τύποι εἰσὶ
δεικνύμενοι θεὸν ἀτρεκέως παντ' αἴσυλα ἔργα
μισεῖν; καὶ χαλεπῶς πάντας τίσασθαι ἀλιτρούς.
εἵνεκα νουθεσίης δ' ἡμῶν τάδε πάντα γέγραπται,
οἷς πύματος χρόνος ἀργαλέος κόσμοιο ἵκανε,
τοὔνεκα πᾶς ὁ δοκῶν στῆναι, μὴ πίπτῃ ὁράτω.
ἔλλαβε πειρασμὸς σμικρὸς πρᾷός τ' ἔτι ὑμᾶς.
ἤπιός ἐστι θεὸς, πιστός θ' ἅμα ἠδ' ἐπιεικής,
οὔ ποτ' ἐῶν ὑμᾶς πειρασθῆναι παρὰ μέτρον,
εὐμενέως δ' ἐν ἀγώνεσσιν παραγίνεται ὑμῖν,
ἔκβασιν ὠφέλιμόν τε καὶ ἱμερόεσσαν ὀπάζων.

ΚΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λουκ. 15.

ὑπόθεσις.

Οἰκονόμοιο κακοῦ παράδειγμα διδάσκει ἅπαντας,
Κτήμασιν εὖ χρῆσθαι, καὶ πενιχροῖσι δόμεν.

Εμπο-

Ne scortemur, amantes alienos toros,
Quemadmodum scortati fuêre quidam, & uno eodemq; die interierunt
Viginti tria quidem millia tunc, horrendũ auditu.
Ne malimus è servatorem mortaliũ tentemus Jesum,
Quemadmodũ ipsũ tentabant quidã præstultitia, et
Peribãt violẽter serpentũ morsibus confecti, (omnes
Neq; irati murmuretis, sicut illorum.
Murmurabant aliqui, & viperditoris interibant.
Hæc a. supplicia cuncta, pœnæq; evidentes typi sunt
Monstrantes Deum verè omnia impia facta
Aversari, & graviter omnes punire peccatores.
Propter commonefactionem autem vestrã hæc omnia
scripta sunt,
Quos novissimum tempus difficile mundi attigit.
Propterea omnis, qui videtur sibi stare, ne cadat at-
Subijt tentatio exigua & mitis vos. (tendat, u
Mansuetus est Deus, fidelisq; simul & benignus,
Nunquam sinens vos tentari præter modum.
Benignè verò in certaminibus præsto est vobis,
Eluctationem utilemq; & gratam præbens.

EVANGELIUM,
Luc. 16.

Summa.

Oeconomi improbi exemplum docet omnes,
Facultatibus bene uti, & pauperibus dare.

Ἐμπροσθεν ἦν τις ἀνὴρ, ὃς ὄβριν ὀπίτροπον εἶχε.
πάντων ἐπεὶ αἰσχρῶς δαπανᾷν τὰ κτήματα ἔγνω,
χωόμενός μιν ἐφ' οἷς καλέσας τοῖον φάτο μῦθον.
σχέτλιε, ἠλιθιόφρον, ἐγὼ σοὶ τί σε δηρὸν;
δὸς τῶν ἔργων ἐμοιγε λόγον, θέραπον κακόεργον.
οἰκονομεῖν σοι μηκέτι δαπανᾷν ἔτι θέμις ἔστιν.

Ὡς φάτο χωσάμενος. τὸν δ' ἀνὴρ τάδ' ἀκούσας
πολλὰ μέγ' ὀχθήσας πολὺν ὧν μυθήσατο θυμόν.
ὤμοι ἐγὼ τί πάθω λιμὸν ἀτερπῆ;
σκάλλειν δριμὺν δύναμαι, μηδὲ μοχθεῖν χερσὶν ἐμῇσι,
πτωχεύειν αἰσχύνομαι αἰσχρῶς γαστέρα βόσκων.
ἀλλὰ γὰρ ἐμοὶ φρονέοντι δοκεῖ τόδε κέρδιον εἶναι,
ὄφρα μὲν εἰς μέγαρα σφέτερα σκιόεντα δέχωνται,
κύριος ὅτε τοι οἰκονομεῖν τάχ' ἀφείλεν ἐμεῖο.

Ὡς εἰπὼν κάλεσεν, τῷ κυρίῳ ὅσοι ὄφλον,
πρῶτον φθεγξάμενος τοῖον πρὸς μῦθον ἔφατο:
ὦ φίλε ἑξαύδα, τῷ κυρίῳ ὅσον ὀφείλεις;

Τὸν δ' ὑπομυθήσατο, ὑγρὰ ἐλαίου
τοὺς ἑκατὸν βάτους. ὃ δὲ αὐτίκα ἄντιον ἤυδα,
ἐξόμενος βίβλον λαβὲ, πεντήκοντά τε γράψον.
δεῦτερον αὖ προσέειπε, πόσον τις χρέος τόνδ' ἔχει;
εἶπε δ' ὅσιτου κόρους ἑκατὸν γλυκεροῖο.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος λέγε, δὶς γράφε τεσσαρακοντα.
ὡς δ' ἐνόησ' ἥρως προφρων τάδε, ὅσσα ἐτύχθη,
ἴδεσεν οἰκονόμον μέγα ταύτης εἵνεκα βελῆς.
ἴδανεν δ' ἰσυνέσης, κακοχαρ[illegible]κλεπτοσύνη δ' ἀ-

Negociator erat quidam vir, qui servum curatorem habebat.
Hunc ubi turpiter dilapidare possessiones rescivit,
Iratus ipsum ad se vocans tale dixit verbum:
Scelerate, veterator, ego de te quid audio?
Redde tui facti mihi rationem famule improbe.
Oeconomiam administrare tibi, & expendere amplius non licet.
Sic ait commotus, obstupuit autem vir hæc audiens
Et graviter ingemiscens ad suum dixit animum:
Heu mihi ego quid acturus evitabo famē molestam?
Non enim arare possum, & laborare manibus meis,
Mendicare erubesco turpiter ventrem pascens,
Sed mihi reputanti videtur hoc quæstuosius esse,
Ut me in ædes suas umbrosas recipiant,
Dominus quando œconomiam statim abstulit à me.
Sic dicens, convocavit, Domino quotquot debebant.
Primùm loquens tale ad verbum dicebat:
O amice dic, Domino quantum debes?
Ille autem his verbis respondebat: liquidi olei
Centum batos. ille verò mox contrà dicebat:
Sedens codicem accipe, & quinquaginta scribe.
Alterū rursus alloquebatur, quantū debitum tuū est?
Dicebat autem: tritici coros centum debeo dulcis.
Huic a. respondens dicebat: bis scribe quadraginta.
Cùm a. cognovisset herus prudens hæc, quæ acciderāt,
Laudavit œconomum magnopere hoc ob consilium.
Placuit ipsi prudentia, malis gaudens furtum a. non.

ἐν ἡμεῖν γὰρ ἐστὶ παῖδες ἐκ κόσμου ἀληθῶς
ἰδιοσιωῆ, φωτὸς νικῶσιν ἀμύμονα τέκνα.
ὑμῖν ἓν πυνικῶς ἐπιθήσομαι αἶνον πίθεσθε.
ἐξ ἀδίκου πλούτοιο φίλους ποιήσατε ὑμῖν.
ὅφρ' ὅταν ἀγαλέῃ πενίῃ τέρπεσθε ὀπάσω,
ἐς κλισίας σφετέρας ὑμᾶς δέξωνται ἀγαθοί.

EN TH I. KTPIAKH META τὼ τριάδα, ἐπιστολὴ ἐν α. Κορ. ιβ.

ἐπόθεσις.

Πνεῦμα θεοῖο μόνον ἀνθρώποισιν ἀληθῶς Ἰησοῦν,
καὶ παντὸς δῶρα χρήσιμα δεῖ δοτῆρ.

Πνευματικῶν ἐκ δώρων ἐστὲ ἴσε ἀδελφοί,
ἐθνικοὶ ὅτε μὴ ἦτε, θεὸν ἀδίδακτοι ἀληθῶς.
ἠδὲ κακῶς ποτε εἰδώλοισιν ἕπεσθε ἀναύδοις,
ὑμῖν ἓν ἐρέω, μῦθον δ' εὖ γνώτω ἕκαστος.
οὐδεὶς πνεῦμα ἔχων θεοῦ ἐν σήμασιν ἐοῖσιν,
οὐδὲ κακῶς λέγει, οὐδὲ φυγεῖ θεοῦ υἱὸν Ἰησοῦν.
οὐδ' ἄνευ θεοῦ οὐδεὶς ἀνθρώπων πολυμόχθων
κύριον ἐκ θυμοῖο ἐὸν καλέσ' ἠ Ἰησοῦν.
ποικίλα μὲν τελέθει τὰ χαρίσματα, ἓν δ' ἐστὶ πνεῦμα.
ἄλλαι διακονίαι, καὶ πράξεις ἄλλαι εἰσίν.
εἷς δ' θεὸς πάντ' ὁ ἕκαστα τελῶν ἐν ἑκάστοις.
δῶρα δ' ἕκαστος χρείαν κοινὴν φαίνῃ ἐν ἑκάστῳ,
ἄλλῳ μὲν δίδοται σωφίης, γνῶσις δέ τιν' ἄλλῳ,
ἡ πίστις δ' ἄλλῳ δίδοται δ' ἰατρικὴ ἄλλῳ,

ἄλλῳ

In generatione enim sua filij mundi peccatoris
Scientia lucis vincunt inculpatos filios.
Vos itaq; diligenter monebo, si obtemperaveritis,
Ex injustis divitijs amicos conciliate vobis,
Ut, cum dura paupertate affligimini postea,
In tabernacula sua vos recipiant inclyta.

DOMINICA X. POST TRINITATIS, Epistola 1. Cor. 12.

Summa.

Spiritus Dei solus mortalibus ostendit Iesum,
Et omnis doni utilis est dator.

SPiritualibus de bonis benè hæc nostis, ô fratres,
Ethnici quòd quidem eratis, Dei ignari veri,
Et perversè tunc idola sequabimini muta. (quisq;
Vobis ergò dicam, sermonē a. hunc benè percipiat unꝰ-
Nemo spiritum habens Dei in pectoribus suis,
Nec male loquitur, nec odio habet Dei filium Jesum,
Et absq; Deo nemo hominum laboriosorum
Dominum ex animo suum vocat Iesum.
Varia quidem sunt dona, unus autem spiritus.
Alia ministeria, & functiones aliæ sunt,
Unus a. Deꝰ est, singula perficiēs in singulis. (quolibet
Dona verò ad utilitatē apparent communem in uno-
Alij enim datur sapientia, cognitio verò cuipiā alij,
Fides autem alij, datur autem ars medendi alij.

Alij

ἄλλῳ ἐνεργεῖαι, θείη δ' ἡ μαντικὴ ἄλλῳ,
ἄλλῳ τ̃ διδαχῶν γνῶσις γκωσσῶντε νόησις.
ἡ σοφία, δυνάμις τε καὶ ἑρμηνευτικὴ ἄλλῳ.
ταῦτα δὲ πάντα τελεῖ ἓν πνεῦμα θεοῖο κραταιόν,
πᾶσι νέμον θνητοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λουκ. ιθ.

ὑπόθεσις.

Ἐρχόμενον Σολύμων ὁ Ἰησοῦς κλαίει ὄλεθρον,
Πωλοῦντας ναοῦ ὠθεῖ ἐξ ἱεροῦ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ Σολύμων ἱερὸν ποτὶ ἄστυ ἵκανεν.
ὀφθαλμοῖς μιν ἰδὼν, θαλερὸν κατὰ δακρὺ ἔχευεν,
ἠδ' ὀλοφυρόμενος τοίην ἐφθέγξατο φωνὴν,
ὦ πόποι. ἢν νοέῃς θυμῷ νῦν πῆμα μέγιστον,
σοὶ τὸ κυλίνδεται ἀθανάτοιο θεοῦ ἰότητι,
νῦν μᾶλλον κουροτρόφου εἰρήνης ἀλεγίζοις.
αὐτὰρ ἀϊδρείησι νόου μὴ νῦν τάδε οἶσθα.
ἠνίδε τὸ κρυερόν ποτέ σοι ἐπελεύσεται ἦμαρ.
τῷ φοβεροὶ περί σε πλήσουσιν πάντοθεν ἐχθροί
πᾶν πεδίον τεόν ἀμπελόεν πεζῶν τε καὶ ἵππων,
οἳ πορθήσουσιν πρῶτον περικαλλέας ἀγρούς.
ἐκπέρσουσί τ' ἔπειτα πόλιν περικαλλέα οὖσαν,
τοὺς μὲν τ̃ ἀστῶν κτείνοντες νηλεῖ χαλκῷ,
τοὺς δὲ ἄγοντες ἵνα σφισὶν ἐργάζωνται ἀνάγκῃ.
φαίδιμά τ' ἐκπάγλως σφάξουσι τὰ νήπια τέκνα.

Alij virtutes, divina verò scientia vaticinandi alij
Alij doctrinarum discretio, lingvarumq; cognitio,
Sapientia, virtusq; & interpretandi facultas alij.
Hæc autem omnia unus perficit spiritus Dei potens,
Cunctis distribuens mortalibus prout voluerit unicuiq;.

EVANGELIUM,
Luc. 19.

Summa.

Futurum Solymorum Iesus deflet interitum,
Vendentes templo pellit è sacro.

SEd cùm Solymorum sanctam ad urbem veniret,
Oculis eam intuens, humidas lacrymas effundebat,
Et lugens talem loquebatur vocem:
Proh Deum si cerneres animo nunc cladem maximã
Tibi quæ imminet immortalis Dei voluntate,
Jam magis liberos alentem pacem curares.
Sed præ ignorantia mentis non jam hæc nosti.
Ecce horribilis aliquando te superveniet dies,
Quo tremendi circum te replebunt undiq; hostes
Omne solum tuum vitiferum pedestribusq; & equis,
Qui vastabunt primùm pulcros agros,
Evertentq; postea civitatem elegantem existentem,
Alios quidem civium interficientes crudeli ferro,
Alios verò abducentes ut eis laborent necessariò,
Præclarosq; horribiliter mactabunt infantes liberos

Et

καὶ λίθον ἐλάψασ' ἐπὶ τῷ λίθῳ ἥμαλι κείνῳ,
σοὶ δ' θεὸς ἄσλῳ χαλεπῷ ἐπιθήσῃ ἀμοιβήν,
οὕνεκά σοι καιρὸς σωτήριος ἔλιμμενε,
ᾧ σε θεὸς πρόφρων ἐπεσκέψατο ἀστεροπητής.

Ὡς δρά φωνήσας κατέδυ πόλιν ἐθλὸς Ἰησοῦς,
καὶ πρεσβυτέρων ἀναβὰς εἰσῆλθεν πίονα ναόν.
αὐτόθι δ' ὡς πολλὸς πωλεῖν ἴδε, ἠδ' ἀγοράζειν,
καὶ κάπηλα κερδαίνειν, ἐκβάλλειν ἤρξατο αὐτούς,
κερτομίοις τ' ἔπεσιν κείνους προσέφη χολωθείς.
ἐν ζαθέῃ βίβλῳ ὅτω κεχαραγμένον ἐστίν.
Ἀρυπυλὴς ὁ ἐμὸς δόμος, ἐστὶ δόμος λιτανείας,
αὐτὰρ μιν πρὸς ἀνδροφόνων πεποιήκατε λῃστῶν.
Ἰησοῦς δ' ὅσας ἡμέρας ἐν ναῷ ἐδίδαξεν,
οἱ νομικοὶ δ' αὐτῷ φόνον ἤρτυον, ἠδὲ γέροντες.
ἀλλὰ τόδ' ἐκτελέσαι ἀνοήμονες οὐκ ἐδύναντο,
ὁ φάρμακον φῆσιν. ἐνὶ φρεσὶ μοχθήσῃς ὅ μι βυσσοδόμευον.
εἵνεκα γὰρ διδαχῆς, ἣ ἀπὸ στόματος ῥέεν αὐτοῦ,
θείης θ' ἐργατῆς, μάλα μιν λίσσοντο λαοί.

ρτο ξ γιν ionice p. 424

ΕΝ ΤΗ ΙΑ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ
τὴν τριάδα, ὑπόθεσις. Κορ. ιε.

ὑπόθεσις. ὑποτίθημι. Καινοπλακίων.

Χριστὸς λυτρωτὴς, ὁ θανὼν ὑπὲρ ἀμπλακιάων,
Παύλῳ τε πολλοῖς ὤφθη ἀνεγερόμενος.

Νῦν ὑπομιμνήσκω δ' ὑμᾶς Εὐαγγελίσταο δ' ἀκοὴν
ὅ τι ἐγὼν ὑμᾶς μάλα θαρσαλέως ἐδίδαξα,

Et lapidem non relinquent super lapide die illo.
Tibi verò Deus tàm gravem imponet talionem,
Propterea quòd tibi tempus salutare nequicquã cure
Quo te Deus benignè visitavit fulminator. (fuit
Sic sanè locutus ingressus est civitatem bonus Jesꝰ
Et ulterius procedens intravit opimum templum.
Hic autem cum multos vendere videret, & emere,
Et improbe lucrari, exturbare cœpit illos,
Mordacibus ꝙ verbis illos allocutus est iratus.
In divino libro ita scriptum est: (nis:
Latas portas habens mea domus, est domus precatio-
Sed illam speluncam homicidarum fecisti latronum.
Jesus autem quotidiè in templo docebat.
Legisperiti verò eicadem moliebantur, & seniores,
Sed hoc perficere stolidi non poterant,
Suis in præcordijs anxijs quod struebant.
Propter enim doctrinam quæ ab ore manabat ejus,
Divinam & amabilem, valdè ipsum venerabatur
populus.

DOMINICA XI. POST TRINITATIS, Epistola 1. Cor. 15.

Summa.

Christus redemtor mortuus pro peccatis,
Paulò, ac multis visus est, postquam resurrexit.

NUne commonefacio vos Evangelij,
Quod erga vos admodum confidenter docui,

Bene

ἐῦ ἠδὲ σπιστικῶς ὑμεῖς δέξασθε καὶ αὐτό,
καὶ ἀφ' τοῦ ὑμεῖς βιοτὸν σεπτὸν αἰὲν ἀλύπως,
εἰ μὴ δυσεβέως πίστις πάλιν ὕμμιν ὄλωλε.
τοῦτο γὸ ὕμμι γραφὼν ἐκ θείων πρῶτον ἔδειξα,
ἡμετέρων ὑπὲρ ἀμπλακιῶν οἷ κατθανε Χριστός,
ἠδ' ἐταφὴ καὶ φωλὶ τριτῶ ἐσαῦθις ἀνέστη,
ὡς μαρτύσατο ἄμμι γραφὴ θεία ἐν βίβλῳ.
καὶ ὤφθη ζωὸς Κηφᾶ τῷ μάρτυρι πίστῳ,
δώδεκ' ἔπειτα φάνη ἀνδράσι φίλοισι μαθηταῖς.
καὶ μετέπειτ' ἐφάνη πλεόνεσσ' ἢ πεντακοσίοις
ἀνδράσιν ἐσθλοῖσιν ἅμα, τῶν οἱ μὲν ἀληθῶς
ἔσαν ἐν ζωοῖς ἔτι, οἱ δ' εὕδουσι δαμέντες.
φάνετο καὶ Ἰακώβῳ καὶ σύμπασι μαθηταῖς,
ὑστάτιον καὶ ἐμοὶ φάνη, ὡς ἐκ τέρατος λυγρῷ·
ὃ γὸ ἐγὼ ἐδιώκεσκον ἄξιός εἰμι καλεῖσθαι,
ὅτι φίλου Χριστοῦ ἀδίκως ἐδίωξα ὅμιλον.
πῶν ἀγαθὸν δ' ὅ τ' ἔνεστιν ἐμοὶ, χάρις ἐστὶ θεοῖο.
ἠδ' αὐτοῦ χάρις ἐν ἐμοὶ οὐκ ἐνεμήθη ἄκαρπος,
ἀλλὰ πολὺ πλεῖον μόχθων, ἢ πάντες οἱ ἄλλοι,
ἠδὲ δ' ἐγὼν, αὐτὰρ ἡ ἐν ἐμοὶ χάρις αὐτοῦ μεθλε.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λεκ. ιη.

ὑποθεσις.

Ἐς ναὸν βαίνουσι τελώνης καὶ Φαρισαῖος,
ἀπόβη κεἰν θ' τοὸς δικαιότερος.

χάρις

Benè ac scitè vos recepistis & illud,
Et propter hoc vos vivetis semper inoffensè
Nisi impiè fides iterum vobis perijt.
Hoc enim vobis scripturis ê divinis primùm ostendi,
Nostris pro peccatis quòd mortuus est Christus,
Et sepultus est, & luce tertia iterum resurrexit,
Quemadmodum prædixit nobis scriptura divino in
Et apparuit vivus Cephæ testi fido, (libro,
Duodecim postea visus est viris dilectis discipulis.
Et postea apparuit pluribus, quàm quingentis
Viris pijs simul, quorum alij quidem verè
Sunt in vivis adhuc, alij verò dormiũt morte sublati.
Apparuit & Jacobo & cunctis discipulis.
Postremo & mihi visus est, tanquam abortui misero,
Non enim ego Apostolus dignus sum vocari,
Quia dilectum Christi injustè persecutus sum cœtũ,
Omne autem bonum, quod inest mihi, gratia est Dei,
Et ipsius gratia in me non facta est sterilis,
Sed multo plus laboravi quàm omnes cæteri.
Neque verè ego sed quæ est in me gratia Dei per sẽ
geniti.

EVANGELIUM,
Luc. 18.

Summa.

In templum eunt Publicanus & Pharisæus,
sed abijt ille hoc justior.

Χριστὸς ἐπεὶ πολλὰς ἐνόησε δικαιοσύνῃ ἢ
ἠδὲ ἀρετῇσι πεπειθέναι, ἠδὲ ἀθετεῖν ἀγερώχως
ἄλλους ἀνθρώπους, τοῖσιν μὴ μῦθον ἔειπεν.
Δύο τοὶ γὰρ ἄνδρες δύο εἰς τὸ ἱερὸν ἔβαινον.
αὐτὼ δι ὄφρα ἐπεύχωνται θεῷ ὑψιμέδοντι,
εἷς μὲν ἦεν Φαρισαῖος ἀνὴρ, ἕτερος δὲ τελώνης.
καὶ Φαρισαῖος ἔβη ἰθὺς βωμὸν μεγάλοιο,
χεῖρας ἐπαντείνας πολὺ ἔυχετο ἠδὲ καὶ εἶπεν.
ἀθανάτῳ σοι ἔχω χάριν, ὦ θεὸς ἀστεροπητά, ὅτι
ὅτι ἐγὼ οὐ πέλομαι, ὡς δύο τοὶ κέτλιοι ἄλλοι,
ὑβρισταὶ, λῃσταὶ, μοιχοὶ καὶ κλέπται ἀναιδεῖς,
οὐδ' οἷος τελέθει δὲ τρώκτης ὁ τελώνης.
δὶς νήστις δίσσω ἐν ἑκάστῳ σαββάτῳ ἱερῷ,
ἠδὲ δίδωμι μέρος δέκατον πάντων κτεάτων μοι.

Ὡς φάτο λισσόμενος. τηλοῦ δ' ἔστησε τελώνης
δεινὰ βαρυστενάχων σφετέρων ἕνεκ' ἀμπλακιάων.
ἠδ' ἀχέων ἀγόρδυσεν ἑῆσι χερσὶ παπαζων.
ἧπιος ἐντομέρως ἐμοὶ, ὦ θεὸς, ἵλαθι λιτρῷ.
κέτλια ἔμπεδα δέν σε καὶ κακὰ πολλὰ ἔοργα.
τοῦτο δ' ἔγωγ' ὑμῖν μάλα ἀτρεκέως ἀγορεύω,
δῶμα δικαιότερος ἔσκε κατιβὴ ὁ τελώνης,
ἢ ἀνὴρ Φαρισαῖος ὑπερήφανος καὶ ἀναιδής.
πάντα γὰρ ὑψιμέδων ὁ θεὸς βεβρίθοντα ταπεινοῖ·
ἠδ' ὑψοῖ ἄφατον θυμῷ κεδοίῃ τε ταπεινόν.

ΕΝ ΤΗ ΙΒ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ
τὴν τριάδα, ἀπόστολος εἰς β. Κορ. γ.

Christus ubi multos intellexisset justitiæ suæ,
Et virtutibus confidere, & despicere insolenter
alios homines, his sermonem dicebat:
Homines terrigenæ duo in templum ascendebant,
Ii ut precarentur Deum in alto regnantem.
Unus quidem erat Pharisæus vir, alter autem Publi-
Et Pharisæus ibat rectà ad aram sublimem, (canus.
Manus protendens multùm precabatur & dicebat:
Immortali tibi habeo gratiam, ô Deus fulminator,
Quòd ego non sum ut mortales scelerati alij,
Calumniatores, prædones, adulteri, & fures impiè
Nec qualis est hic impostor Publicanus. (dentes,
Bis enim jejuno in unoquovis Sabbato sacro. (rum.
Et erogo partem decimam omnium facultatum mea-

Sic dicebat orans. Procul autem stetit Publicanus
Graviter suspirans sua ob peccata,
Et dolens dixit, pectora manibus verberans:
Propitius omnipotens mihi ô Deus esto peccatori,
Impia coram te, & mala multa patravi.
Hoc autem ego vobis perquam verè dico,
Domum justior descendit Publicanus,
Quàm vir Pharisæus elatus & impudens.
Omnem enim Deus elatum humiliat,
Et extollit obscurum, animo corde q; humilem.

DOMINICA XII. POST TRINITA-
tis, Epistola 2. Cor. 3.

Πᾶσα βροτῶν δύναμις σωτήριος ἐκ θεοῦ ἐστί,
Πνεῦμα βίον μὲν ἔχει, γράμμα δὲ τὸν θάνατον.

Τοῦτο, πιθήσαντες Χριστῷ, πιστεύομεν ὀρθῶς,
τῇ ἀλκῇ ἰδίῃ ὅτι οὐ δυνάμεσθά τι ῥέζειν.
ἢ δύναμις δ' ἀγαθὴ ἡμῶν δόσις ἐστὶ θεοῖο
αἰδίου ἐπιτηδείους ὃς ἔτευξε μὲν ἡμᾶς
λειτουργοὺς καινῆς διαθήκης, οὐ δὲ νόμοιο
ἀλλ' Ευαγγελίου Χριστοῦ σωτηρίου αὐδῆς.
πᾶσα ἐπεὶ διδαχή, ἥτις μὴ πνεύματός ἐστιν,
οὐ δύναται δοῦναι φέγγος ζωήν τε ἀληθῆ.
πνεῦμα δὲ ἰσόθεον διὰ τοῦ Ευαγγελίοιο
φωνῆς, ἐκκαίει πίστιν περικαλλέα τ' ἔργα,
αἰδίου ζωῆς ἀρχὴ ἃ πέλονται ἀληθῶς.
ἣν δ' αὐτὴ λειτουργία ἀνδροφόνοιο νόμοιο
ἐν σκληροῖσι λίθοις κεχαραγμένη, εἴχέ τι φέγγος,
ὥσκεν Ιουδαῖοι τοῦ Μωσοῦ θεσμοτόκοιο
ὄψιν μὴ ἐσορᾶν τοῖς ὀφθαλμοῖσι δύναιντο,
εἵνεκεν ἀγλαΐας, ἢ ἀπώλετο ὅττι τάχιστα,
οὐχ' ἕξει Ευαγγελίοιο ὑπουργία αἶνον,
ὄντος ὅλως δύναμις θεοῦ εἰς αἰώνιον ὄλβον.
εἰ γὰρ ἔχει δόξαν θανάτου λειτουργία ἐσθλήν
τὸν ζωῆς ἔργον παρέχει πολὺ μείζονα δόξαν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Μαρκ. η.

Omnis hominum facultas salutaris ex Deo est,
Spiritus vitam quidem habet, litera verò mortem.

Hoc, freti Christo, credimus rectè,
Marte proprio quòd non possimus quicquam fa-
Sed facultas bona nostra donum est Dei (cere.
Sempiterni, idoneos qui reddidit quidem nos
Ministros novi testamenti, non autem legis,
Sed Evangelij Christi salutaris vocis.
Omnis siquidem doctrina, quæ non spiritus est,
Non potest dare lumen, vitam q; veram.
Spiritus sed Deo æqualis per Evangelij
Vocem, accendit fidem, bonaq; opera,
Æternæ vitæ initium quæ sunt verè.
Si verò illud ministerium interfectricis legis
In duris lapidibus sculptum, habuit lucem,
Ut Judæi Mosis legislatoris
Vultum non intueri oculis potuerint,
Propter splendorem, qui perijt quàm celerrimè,
Nonne habebit Evangelij ministerium gloriam,
Quod Dei potentia est ad æternam beatitudinem?
Si enim habet gloriam mortis ministerium bonam,
Vitæ officium præbet multo majorem gloriam.

EVANGELIUM,
Marc. 7.

Κύελθ' ἱᾶ Τύρε ἐξελθὼν ἐρεβώλε
ἀνέρα ἄφθογγον ῥήμαλι θεσπεσίῳ.

Χῶραν Σιδῶν θ' λίπεν ἠδὲ Τύρδιο Ιησοῦς,
πεζός τε θαλασσαν ἔβη πολιὴν ζαθέης Γαλιλαίης.
τ' δέκα δ' ἰπύργων ἀμὰ μέσον ἰὼν πολιέθρων.
καὶ τότε ἤγαγον ὄψιμα κωφὸν ἀΐοντα,
καὶ λίσοντό μιν, ὄφρ' ἐπιθῇ τιὼ χεῖρα ἑκάστῳ,
αὐτοῖσιν γὰρ ὁ θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ἔολπεν
αὐλίκα ἄνθρωπον τὸν ἄφωνον λαὸν ἔχειν,
εἰ μόνον ἧς χερσὶν θείης ἅπτοιτο ἑκάστης.
χεῖρα δ' Χριστὸς ἑλὼν τὸν δ' ἤγαγε νόσφιν ὁμίλε,
ἠθ' ἅμ' ἔθηκ' αὐτὸ εἰς ὦτα δάκτυλον ἱερόν.
καὶ πτύσας κείνε μετάπτατο καθάψατο γλώσσης,
ἀρχανὸν εἰσανιδὼν τὸν ἀγάννιφον ἐσανάχησε,
καὶ λέγε. ΕΦΦΑΘΑ ἐλλιώεσιν ὅ ἐστιν, ἀνοίγε.

Ως φάτο λυτρωτὴς ἀνέρος δ' ὦτα αὐτὸ,
καὶ γλώσσης ἐλύθ' ὁλοὸς κρατερός τε ὁ δεσμός.
δὴ τότε ἄνδρεσσιν παρεῖσι κέλευσεν Ιησοῦς
μηδενὶ ἀνθρώπων καταλέξαι θαῦμα ἑκεῖνο.
οἱ δ' ἀπιθήσαντες μύθῳ πολὺ μᾶλλον ἐπήνεν.
ἠθ' ἅμα κήρυξαν θεμιπλέα ὕμνον ἔειπον.
Ω καὶ ἐπισμυθέως χριστὸς σύμπαντα ἔτευξε.
κωφὸς γὰρ τ' αὐδᾶς αὐθις ποίησεν ἀκοάν,
ἀφθόγγε τε βροτὸς εὖ θῶς ἐτέλεσε λαλῆσαι.

EN

Summa.

Dominus sanat Tyro egressus fructuosa,
Virum mutum verbo divino.

REgionem Sidonis relinquebat & Tyri Jesus:
Et ad mare ibat canum divina Galilæa,
Decem bene turritarum per medium vadens civitatem
Et tunc adducebant ipsi quendam surdum mutum exi-
Et orabant ipsum, ut imponeret manum illi, (stentem,
Eis enim animus in pectoribus sperabat,
Statim hominem mutum melius habiturum,
Si duntaxat suis manibus divinis tangeret illum.
Manum verò Christus prehendens illius, abduxit
eum à turba,
Et simul imposuit ejus in aures digitum sacrum,
Et exspuens, illius postea tetigit linguam,
Cœlum inspectans nivosum ingemuit,
Et dixit: Ephphata, Græcis quod est, aperire.
Sic dixit redemtor, apertæ sunt verò aures illius,
Et linguæ solutum est pernitiosum validumq; vinculum,
Tunc viris præsentibus mandavit Jesus, (lum,
Nemini hominum ut narrarent miraculum istud.
Illi verò non auscultantes verbo, multò magis prædi-
cabant,
Et simul divulgabant, pulcrum hymnum emittentes:
Bene ac scitè Christus omnia fecit,
Surdos enim miseros rursus fecit audire,
Multosq; homines rectè fecit loqui.

ΕΝ ΤΗ ΙΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Γαλ. γ.

ὑπόθεσις.

Εἰσὶν ἐπαγγελίαι θεοῦ ἀψευδεῖς μεγάλοιο,
Τοῖς πιστεύουσιν χ' αἵδε τελοῦνται ὅλως.

Ἀνδρόμεον κατ' ἔθος φίλοι ἐξαγορεύω ἀδελφοί,
ἀνδρὸς ἐπιχθονίου μηδεὶς ἀθετεῖ διαθήκην,
οὐδέ μιν ἀλλάσσει ποτὲ, εἰ κυρώθη ἐκείνη.
λέχθησαν δὴ πάλαι αἱ ἐπαγγελίαι Ἀβραάμῳ
πατέρι ἐνδόξῳ ἡμῶν, καὶ σπέρματι αὐτοῦ.
οὐ δὴ λέγει θεὸς, ἐν τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐνὶ πολλοῖς,
ἀλλ' ὡς εἰν ἑνὶ, θεσπεσίῳ ἐν σπέρματι σεῖο.
σπέρμα δὲ τοῦτο ἔφυ ὁ Ἰησοῦς, τῆς Μαρίας παῖς.
τὴν δὲ λέγω διαθήκην, ἣν κύρωσε πάροιθεν
εἰς Χριστὸν φίλον υἱὸν ἐὸν θεὸς αὐτογένεθλος.
οὐ νόμος αὐτὸς ἀκυρόει, ὃς μετὰ τετρακοσίους
καὶ τριάκοντα περὶ πλομένους ἐτέθη ἐνιαυτοὺς,
ὀφρὰ κενὴν ποίησιν ἐπαγγελίαν θεοῦ ὀρθήν.
εἰ μὲν γὰρ τὸ κληρονομεῖν ἐκ τοῦ νόμου ἐστίν,
ἐκ πολυφήμου ἐπαγγελίης οὐκ ἐστὶν ἐκεῖνο.
δῶκε δὲ ἁγνὸς ἐπαγγελίαν θεὸς εὐπρεπεῖ Ἀβράμ,
εἰπ' ἄγε οὖν τίς χρῆσις ἔφυ νόμου ἰσοθέοιο;
εἵνεχ' ὑπερβασιῶν ἐτέθη, ὡς κρίνῃ ἐκείνας,
εἰσόκε σπέρμα φίλον, τὸ ἐπήγγελται ἀφικάνῃ,
καὶ δίδεται παλάμῃ ἐν κλειτῇ Μωσοῦ ἀμέμπτου,

εἰν

Summa.

Sunt promissiones Dei vere magni,
Credentibus & hæ perficiuntur omninò.

HUmanam juxta consuetudinem, dilecti, loquor
fratres,
Viri terrestris nemo contemnit testamentum,
Nec id immutat, si authenticum illud factum est.
Facta sunt autem olim promissiones Abrahamo,
Patri celebri nostro, & semini ejus, (multis,
Non autem dicit Deus, in seminibus, tanquam in
Sed tanquam in uno, divino in semine tuo,
Semen verò istud est Jesus Mariæ filius:
Hoc inquam testamentum, quod ratum fecit antea
In Christum dilectum filium suum, Deus ex se natus
Non lex ipsa abrogat; quæ post quadringentos
Et triginta circumvolutos lata fuit annos,
Ut irritam faciat promissionem Dei veram.
Nam si hæreditas ex lege est,
Ex celebri promissione non est illa. (Abrahamo,
Dedit autem sanctus promissionem Deus præclaro
Dic quæso igitur quisnam usus est legis divinæ?
Propter peccata posita est, ut judicet illa,
Donec semen dilectũ, quod promissum est, veniret,
Et data est manu in inclyta Mosis inculpati

ἐν ὄρεϊ ἀκροπόλῳ τῷδε ἀγγελικῶν θεραπόντων.
οὐδεὶς δ' ὄξιν ἐνοσβρετὸ ἀνθρώπιο μεσιτης.
ἀλλ' ὁ θεὸς πέλᾳ εἰς, οὐδεὶς τ' ἀναλίγκιος αὐτῷ.
εἰπ' ἄγε γᾶν, ὁ νόμος κατ' ἐπαγγελιων θεῦ ὄρει;
μηδολιᾶν. εἰ γὰ πάντως ἐδόθη νόμος ἱερὸς,
ὃς βίον ἀίδιον ἀωάταις θνητοῖσιν ὀπάζῃ
νημερτὲς τὸ δίκαιον ἐῶν νόος ἐκ Φοβεργὸς.
ἢ ἦ ῥα φῆ συνέκλῃσιν ἄπαιθ' ὑφ' ἁμαρτάδα θείης
ὄφρ' ἡ ἀπαγγελθῆσα δικαιοσυνὴ μερόπεσσι
πιστεύθη δοθῇ δὲ πίστιν ἐς αὐτὸν Ιησᾶν.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ.

ΛΥΚ. ι.

Ὑποθεσις.

Οὐχὶ θεὸς καὶ λαὸς ἄνδ' ἔκτα,
οὐτάμενον δ' ἐλεεῖ μᾶλλον ὁ ἀλλότριος.

Καὶ σφετέρης θεράποντας μαθητὰς Χριστὸς Ιησᾶς
νόσφι βροτῶν ἄλλων, τοῖον τ' ἐφράζατο μῦθον.
μακάριοί τε καὶ ὄλβιοι οἱ δ' ὀφθαλμοὶ ἔασιν,
οἵτινες ὅπου θ', ὅσα ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶτε.
πολλοὶ γὰρ βασιλεῖς πολιήτορες, ἠδὲ θεράπνης
ἄγγελοι ἐσορόωσιν, μεμάασιν ἰδεῖν σημεῖα,
ὅσσα σὺ νῦν ὁρᾷς, ἰδέειν δ' οὐκ ἔσχον ὀπωπῇ.
ἠδὲ ἀκοῇ κλύειν ἔασιν ὅσα ἐτυμηγόρος αὐδᾷς,
οὐκ ἐθέλουσι δὲ κλύειν ὑμεῖς δὲ ἀκούετε τερπόμενοι φίλον ἦτορ.
ἀλλ' ἔμπης, ὁ θεὸς σφιν ἐπεκραιαίνει ἑέλδωρ.

ὑμῶν

In monte excelso, ab Angelicis ministris.
Nemo verò est unus mortalis mediator.
Sed Deus est unus, nemoq; similis ipsi. (est?
Dic quaso igitur, num lex contra promissiones Dei
Nullo modo. Si enim omninò data esset lex sacra,
Quæ vitam æternam posset mortalibus conferre,
Verè justitia esset lege ex terribili.
Scriptura verò concluſit omnia sub peccatum divina,
Ut promissa justitia hominibus
Credentibus daretur per fidem in ipsum Jesum.

EVANGELIUM,
Luc. 10.

Summa.

Pretereunt Sacerdos & Levita absq; misericordia,
Vulnerati verò miseretur solus peregrinus.

ET suos alloquebatur discipulos Christus Jesus
Seorsim ab omnibus alijs, talemq; loquebatur
Serbeati & felices oculi sunt; (sermonem:
Qui vident quæ vos oculis videtis.
Plurimi enim Reges multiscij, & Prophetæ
Nuncij futurorum, desiderarunt videre illa,
Oculis jam nunc quæ videtis vestris,
Et audire auribus suis veridicam vocem,
Quam vos auditis oblectantes earum cor,
Neq; tamen Deus illis perfecit desiderium.

Vos

ὑμεῖς οὖν μακάρες περὶ κείνων ἐστὲ ἁπάντων.
ταῦθ' ὡς φώνησεν, σχέδον ἦλθεν οἱ ἀρχιερεύς τις
πειράζων μιν, ἔπος φάτ' ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδώς.
εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα Χριστὲ ἄμυμον,
τί πράττων ἀναβήσομαι εἰς πολύχαλκον ὄλυμπον;

Τόν δ' ἀπαμειβόμενος μύθοις προσέειπεν Ιησοῦς,
εἰπ' ἄγε ἐν νόμῳ αἰδοίῳ τί γεγραμμένον ἐστί;
πῶς ἀναγινώσκης; ὁ δ' ἀμείβετο ἠδ' ἀγόρευεν.
δείδιθι ἐκ θυμοῦ καθαρῶς τίμα τε φίλει τε
ὑψιμέδοντα θεὸν, παγκοίρανον, ὀβριμοεργόν.
στέρξον ἔπειτα τεὸν τόν πλησίον, ὥστε σεαυτόν.

Ως φάτο ἀρητὴρ. τῷδ' ἀντίον εἶπεν Ιησοῦς.
μοὶ τόδε νημερτὲς μάλα καὶ κατὰ μοῖραν ἔειπας.
τοῦτο σὺ ποίησον τέλεσόν τ' ἔργῳτε λόγῳτε,
καὶ μάκαρον ζήσεις βίον ἠδ' αἰώνιον αἰὲν
οὐρανῷ ἐν μακρῷ λυπῶν ἔκτοσθεν ἁπασῶν.
ἔννομον ἀρχιερεὺς δ' οἴων αὐτὸν καὶ ἄμεμπτον,
εἰρόμενος Χριστὸν τοῖον πρὸς μῦθον ἔειπε.
λέξον, ἐμὸς θνητῶν ἀνδρῶν τίς ὁ πλησίον ἐστί;

Ιησοῦς δ' ἀμείβετο χ' ἱστορίην φάτο τοίην.
ἐκ Σολύμων πτολέθροιο ἀνὴρ καταβάς τις ὁδίτης
ἄστυ πρὸς Ιεριχὼ, τοῖς λῃστῇσιν περίπιπτεν,
οἵ μιν ἀπεστέρεον τε καὶ οὕτασαν ὀξέϊ χαλκῷ,
φεύγοντες δ' οἱ ἀτάσθαλοι ἡμιθανῆ λίπον αὐτόν,
πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺ ἔρρεεν αἷμα κελαινόν.
τὴν δ' αὐτὴν ἱερεύς τις ὁδὸν μετέπειτα ὁδεύων,
ὡς βεβλημένον ἀνέρα ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπεν,

ἀντι

Vos igitur beati præ illis estis universis.
Hæc cùm locutus esset prope venit ad ipsum archisacerdos quidã
Tentans ipsum verbum dixit vir fraudum peritus:
Dic mihi interroganti vera, ô Christe inculpate,
Quid faciens ascendam in solidum Olympum? 5
Hunc autem respondens verbis alloquebatur Iesus:
Dic age, in lege veneranda quid scriptum est?
Quomodo legis? Ille verò respondebat ac dicebat:
Time ex animo purè, & reverere, & dilige
Altipotentem Deum, omnibus dominantẽ, potentem, 10
Dilige deinde tuum proximum ut teipsum.
Sic ait Sacerdos, Huic verò vicißim dicebat Iesus:
Ô tibi hoc verè admodum ac decenter dixisti,
Hoc tu facito, perficitoq; & facto & verbo,
Et beatam vives vitam, ac æternam semper, 15
Cælo in excelso mœrores extra omnes.
Legis observantem archisacerdos verò existimans
seipsum & inculpatum,
Interrogans Christum tale ad verbum dicebat:
Dic, meus mortalium virorũ quisnam proximus est:
Iesus autem respondebat, historiamq; narrabat talẽ: 20
Ex Solymorum civitate vir proficiscens quidam viator
Urbem ad Jericho, in latrones incidebat:
Qui eum spoliarunt ac vulnerarunt acuto ferro.
Fugientes a scelesti semimortuum reliquerunt ibi,
Undiq; ex membris copiosus emanabat sanguis ater. 25
Eundem verò sacerdos quispiã viã deinde ambulans
Cum prostratum virum oculis conspicaretur,

Pra-

ἀντιπαρῆλθεν ~~ὀθῶς~~ θοῶς, αὐτὸν φρεσὶν οὐκ ἐλεήσας.
τῷδε ἄφαρ τις Λευίτης ἅμα ἕσπετο ἄλλος,
ἐλθὼν δὲ προτὶ χῶρον, ὅπου δύστηνος ἔκειτο,
κραιπνὰ ποσὶν προβιβὰς μὴ ἀρηξέν οἱ, οὐδ' ἐλέαιρεν.
ὁψὲ δ' ἀνὴρ Σαμαρίτης ὡς ὁδὸν ἔρχετο ταύτην,
ἄνδρα ἰδὼν ᾤκτειρε θοῶς, ἴθυς κίεν αὐτοῦ,
καὶ τὰ πρῶτ' ἀπὸ τοῦδε κελαινεφὲς αἷμ' ἀπομέργνυ,
τραύματα καὶ κατέδησεν ἔπειτ' αὐτοῖς ἐπέχευεν
οἶνον εὔφρονα, ἔυοδμον ῥόδεόν τε ἔλαιον
πρὸς τούτοις ἐφ' ἑὸν ξεστὸν κτεῖνός μιν ἔθηκεν
ἤγαγέ τ' εἰς ξενίην τε καὶ αὐτήθι κήδετο αὐτοῦ.
ἀλλ' ὅτε δεύτερον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
ξεινοδόκῳ φίλῳ οὐτάμενον τότε ἄνδρα συνέστη,
(ἄλλῃ γὰρ κρατερή μιν ἄνωγε μολεῖν ἡ ἀνάγκη)
δηνάρια προφέρων δύο αὐτῷ ἔδωκε, καὶ εἶπε.
ἐνδυκέως, σταθμοῦχε βροτῶν πολὺ φίλτατε ἀνδρῶν,
σοὶ μελέτω φρεσὶν οὗτος ἀνὴρ, αὐτοῦ τ' ἀλέγιζε,
εἴ τι ἄποντος ἐμοῦ δαπανήσεις εἵνεκα τούτου,
αὐτόματός σοι ἐγὼν ἀπονοστήσας ἀποδώσω.

ταῦτ' ἄρα φωνήσας νομικὸν προσέειπεν Ιησοῦς.
νῦν ἄγε μοι τόδε εἰπὲ σὺ, τίς δοκέει σοι ἐκείνων
πλησίος οὐταμένῳ τῷ καμμόρῳ ἀνδρί γενέσθαι;

Τὸν δ' ἱερεὺς μύθοισιν ἀμείβετο ἠπροπευτής:
πλησίος ἔσκεν ὅτις βεβλημένον ἀνδρ' ἐλέησεν.

Ὡς φάτο. τὸν δ' αὖτε προσεφώνεε θεῖος Ιησοῦς.
βάσκ' ἴθι γοῦν ὦτὰν τυύη, καὶ ῥέζε ὁμοίως.

Praeterijt statim, illum animo non miseratus,
Hunc autem è vestigio quidam Levita simul sequebatur alium,
Veniens autem ad locum, ubi miser jacebat,
Velociter pedibus progrediens non opem tulit ei, nec
misertus est illius.
Tandem verò vir Samaritanus cùm viâ iret eandē,
Virum conspicatus misericordia tangebatur protinus, & rectà accedebat ad illum,
Et primùm ab eo atrum sanguinem detergebat,
Vulnera & ligabat, deinde illis infundebat
Vinum hilare, odoratum, rosaceum q̄ oleum,
Adhæc super suū politum jumentū ipsum collocabat,
Ducebat q̄ in hospitium & ibi curam gerebat ejus,
Sed cùm alterū diem pulvericoma absolvisset aurora,
Hospiti amico vulneratū tunc virum commendavit,
(Aliò n. valida ipsum jubebat proficisci necessitas)
Denarios promens duos ipsi dabat, & dicebat: (rū,
Diligenter, mi hospes mortaliū longè carissime viro-
Tibi cura sit in animo hic vir, ejus q̄ rationem habe.
Si quid absente me erogaveris hujus caussa,
Libens tibi ego reversus reddam.
Hæc sanè locutus legisperitum affabatur Jesus:
Hunc quæso mihi hoc dicito tu, quis nam videtur tibi
Proximus sauciato infelici viro fuisse. (illorum
Huic a sacerdos verbis respondebat deceptor:
Proximus erat, qui prostrati viri misertus fuit.
Sic dicebat, hunc verò iterum alloquebatur divinus Jesus:
Abi ocyus ergò ô bone vir tu, & fac ad eundē modum.

DOMI-

ΕΝ ΤΗ ΙΔ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Γαλ. ε.

ὑπόθεσις.

Εὐσεβέσιν θνητοῖς πρέπει εὐσεβέως βιοτεύειν,
καὶ σαρκὸς φαύλης ἔργα μὴ ἐκτελέειν.

Πνευματικὴν ζωὴν βιοτεύσατε, ὡς θέμις ὑμῖν,
ὁρμὰς τῆς σαρκὸς κακοέργου μὴ τελέοντες.
καὶ γὰρ πᾶσα φύσις βροτέη ἀθέμιστος ἐοῦσα,
ὀτραλέως ἐθέλει τὰ ἐναντία πνεύματι θείῳ,
καὶ δύο ταῦτ' αἰεὶ ἀλλήλοις ἀντιμάχονται,
ὄφρα μὴ ἐκτελέειν, ὅσα ἂν βούλησθε δύναισθε.
πνεύματος οὐρανίου δ' εἰ ἀεὶ ἔσπεσθε ἀγωγῇ,
οὐκ ἄρξει θάνατος σατανᾶς θ' ὑμῖν ἐπίβουλος.
ἔργα δὲ ὅσ' ὑπὸ τῶν θνητῶν ἐθελοντὶ τελεῖται,
ἠδὲ κολάζονται πυρὶ ἀκαμάτῳ τάδε ἐστί,
κρυπταδίη φιλότης, λαγνεία, μαχλοσύνητε,
σχετλίη ἀκρασία, ἀκαθαρσία, ἔργα ἔρωτος,
ἐχθραὶ, ἔρις, ζῆλος κακόχαρτος, μῆνις ἀτερπὴς,
αἱρέσεες φαῦλαι, φθόνος, ἠδὲ φόνοι θεομισεῖς,
κῶμοι, λυσιμελεῖς τε μέθαι, ἀπάται τε στάσεις τε,
ὥς τ' εἰπεῖν συνελὼν, τούτοισιν ὁμοία ἄλλαι,
αὐτὰρ ἔλεξα πάρος τε καὶ εἰσέτι νῦν λέγω ὑμῖν,
ὅττι βροτὸς σύμπας, ὅστις τοιαῦτά γε ῥέζον,
οὐ τῆς ἀϊδίου ζωῆς ποτὲ κληρονομήσει.
ἔργα δὲ εὐπρεπέα ζωαρκοῦς πνεύματός ἐστιν

εὐφρ

DOMINICA XIV. POST TRINI-tatis, Epistola Gal. 5.

Summa.

Pios mortales decet piè vivere,
Et carnis prava opera non exequi.

SPiritualem vitã vivite, quemadmodũ decet vos
Concupiscentias carnis improba non perficientes.
Etenim omnis natura humana impia existens
Studiosè expedit ea, quæ cõtraria sunt spiritui divino.
Et duo hæc perpetuo sibi invicem adversantur,
Ne perficere, quæ cupitis, possitis.
Spiritus cœlestis verò si semper sequimini ductum,
Non imperabit mors Satanas q̃ vobis insidiator.
Opera verò quæcunq; à mortalibus voluntariè perfi-
Et puniuntur igne perenni, hæc sunt: (ciuntur,
Clandestina commixtio, scortatio, impudicitia q̃,
Prava incontinentia, immundities, opera amoris,
Inimicitiæ, lis, æmulatio malis gaudens, ira indecẽs,
Distractiones improbæ, invidia, & cædes Deo exosæ,
Comessationes, & curas solventes inebriationes,
dolia q̃, discordia q̃,
Ut q̃ dicam summatim, his similia alia.
Sed dixi antea, & etiam nunc dico vobis,
Quòd homo quilibet, qui talia perpetrat,
Non æternæ vitæ unquam particeps fiet,
Opera verò præclara vivifici spiritus sunt:

εὐφροσύνη, ἀγάπη, φιλία, εἰρήνη ἄμεμπτος,
σωφροσύνη, ἐγκράτεια, καὶ πίστις ἀγαθή.
τοιαύτης ἁγνῆς νόμος ὁ μακάριος πανταχοῦ φρουρός.
οἱ δ' ἀλεξικάκοις ἐρασταὶ χρυσοῦ μαθηταί
φαῦλα χαλινοῦσιν πάθη ἠθ' ὁρμὰς παρεργους.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Λυκ. ιη.

Σωτῆρος.

τοῖς δέκα λεπροῖσιν σωτὴρ ἐπὶ νοῦσον ἀλάλκοι,
οὐ δ' ἕνα τοι καὶ ἐνέα δυσεβέως.

Πρὸς Σολύμων βαίνων αὖτ' ἐπολίεθρον Ἰησοῦς,
ἤϊεν ἠδ' ἐκάρη διὰ μέσσον ἰὼν Γαλιλαίης.
ἠδ' ὅτε δυσεβέων κώμην σμικρὴν ἐπέλλεν
ἔνθα οἱ ἄνθρωποι οἱ λεπροὶ δέκα ἀντεβόλησαν,
πηλοῦ δ' ἐστάθμιοι ἄλλων ἀπὸ μακρὸν βόησαν,
εὐνομίην ὧν οἰκτρὸς ἡμᾶς ἐλέησον Ἰησοῦ.

Ὡς φάσαν ἀχόμενοι, τὸν δ' ἔκλυε χρηστὸς ὁ σωτήρ.
αὐτὸς φωνήσας δ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
νῦν ἀγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, ποιήσατε ἄνδρες.
ἐξαπίνης ἴτε, ἠδ' ἱερῆσιν δείξατε ὑμᾶς.
ὡς δ' ἄπιθαν κεῖνοι, καθαρὸν ἴδησαν τάχα πάντες.
εἷς δ' αὐτῶν νοέων ὅλι πικρὴ νοῦσος ἀπῆλθεν,
ἄψ δ' ὀπονόησεν πολὺ χρυσὸν παμβασιλῆα,
ἠδὲ πέσεν πολὺ γείνατ' Ἰησοῦ χεῖρας ἀναχών,
σεμνολογεῖτο θεὸν μεγάλως αἴνοισιν ἀγλαοῖς.

ἠδὲ

Latitia, charitas, amicitia, pax inculpata, (clyta,
Temperantia, tolerantia, misericordia, & fides in-
Cum talibus virtutibus lex non pugnat valida.
Opitulatoris autem dilecti Christi discipuli
Pravos coërcent affectus & cupiditates improbas.

EVANGELIUM,
Luc. 18.

Summa.

A decem leprosis servator morbum profligat,
Non autem revertuntur improbi novem impiè.

AD Solymorum ascendens altam urbem Jesus,
Ibat frugifera per medium Galilaa,
Et cum ingredi vicum parvum quendam vellet,
Tunc homines leprosi decem occurrerunt.
Procul autem stantes ab alijs valde clamârunt:
Propitius existens miseros nos miserare ô Jesu.
Sic dixerunt orantes, hos verò exaudiebat Christus
Salvator.
Illos vocans autem verbis alatis alloquebatur:
Nunc agite, quemadmodum ego dixero facite ô viri.
Confestim ite, & sacerdotibus ostendite vos.
Cum autem abijssent illi, mũdati sunt statim omnes.
Unus verò ex illis intelligens quod molestus morbus abijsset,
Protinus revertebatur, ad Christum omnium regem,
Et procidens ad genua Jesu manus sublevans,
Celebrat q; Deum magnopere laudibus eximijs.

ἠδὲ ἀνὴρ ὅδε ἔσκεν ἀπόβλητος Σαμαρείτης.
Ιησοῦς δ' αὐτὸν προσεφώνεεν ὀβριμοεργός.
οὐκ ἔτυχον δέκα ἱμεροέσσης ἄνδρες ὑγείας;
ἐννέα γοῦν ἄλλοι ποῦ ἔασιν; μή τις ἁπάντων
νόστησεν κλείων θεὸν ὑψιμέδοντα ἔπεσσι,
πλὴν τοῦ ἀεικελίου τε καὶ ἀλλοδαποῦ Σαμαρείτου;
μειλιχίοις δ' ἔπεσιν Χριστὸς προσέειπε τὸν ἄνδρα.
ὄρσεο τέκνον ἐμὸν, πίστις σε τεὴ ἐσάωσε.

ΕΝ ΤΗ ΙΕ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Γαλ. ε. κ. ς.

ὑπόθεσις.

χρὴ τοὺς πνευματικοὺς θνητοὺς ὁσίως βιοτεύειν,
τοῖς τε κατηχοῦσιν δοῦναι ἄγην λιπαρῶς.

Εἰ θεοῦ ἀϊδίου ἡμᾶς τὸ πνεῦμα κυβερνᾷ,
ἡμετέρην ζωὴν ἔμεναι καὶ πνευματικὴν χρή.
μὴ κενόδοξοι ἐόντες ἐρίζωμεν φθόνῳ αἰνῷ.
φίλτατοι, ἤν τις ἀνὴρ θνητός ποθ' ἁμάρτῃ ἀβούλως,
χεῖρα πεσόντι παράσχετε πνευματικοὶ μὲν ἔοντες
πρᾴως, σκεπτομένοι μήπω πίπτητε καὶ ὑμεῖς.
τλῆτε ἐν ἀλλήλοις τὰ σφάλματα ἀσθένειάν τε,
καὶ τότε λαοσόοιο νόμον Χριστοῖο τελεῖσθε.
πᾶς δοκέων τι ἔχειν μὴ ἔχων ἀπατήσει ἑαυτόν.
ποιείτω πιστῶς καὶ ἀτεχνῶς ἔργον ἕκαστος,
ταῖς φρεσσὶν θεὸν εἰσορόων τὸν καρδιογνώστην,
καὶ τότε μαρτυρίην σφετέροιο συνειδότος ἕξει,

ὀ πλή-

Atq; vir hic erat abjectus Samaritanus.
Jesus verò illum alloquebatur potens: (nitatem?
An non adepti sunt leprosi decem expetitam viri sa-
Nonem ergo cæteri ubi sunt? nemo ne ex omnibus
Reversus est celebrans Deum altipotentem verbis,
Prater hunc contemtum & peregrinũ Samaritanũ?
Blandis autem verbis alloquebatur Christus virum:
Vade fili mi, fides te tua salvum fecit.

DOMINICA XV. POST TRINITA-
tis, Epistola Gal. 5. & 6.

Summa.

Oportet spirituales homines sanctè vivere.
Et informatoribus dare perquam liberaliter.

SI Dei æterni nos spiritus gubernat,
Nostram vitam esse quoq; spiritualem par est,
Ne vanæ gloriæ cupidi existentes, pugnemus invicem
invidia gravi, (deliquerit inconsultè,
Oarissimi, si quispiam vir mortalis nonnunquam
Manum lapso porrigite vos, qui spirituales estis,
Placidè, caventes, ne quando cadatis & vos,
Tolerate invicem errata & infirmitatem,
Sic tunc populos redimentis legem Christi implebitis.
Omnis persuadens sibi quid posse, cùm non possit, fal-
let seipsum. (nusquisq;
Exequatur fideliter ac citra fraudem opus suum u-
Animo Deum spectans cordium scrutatorem,
Sic tunc testimonium sua conscientia habebit,

οὐ πλήθους ἀσύφοιο κακηγορίας ἀλεγίζων.
καὶ γὰρ ἕκαστος ἑὸν, μὴ δ' ἄλλου, βαστάσει ἄχθος.
τῷ παιδευτῇ ἑῷ δότω εὔφρονι θυμῷ ἕκαστος,
ἐκ κτεάνων, ὃς ῥῆμα θεοῖο διδάσκει ὀρθῶς.
μήτι πλανᾶσθε φίλοι ἀεσιφροσύνῃσι νόοιο.
πάντα ὁρᾷ θεοῦ ὀφθαλμὸς νοέει τε ἅπαντα,
ὥσπερ τις δώσει, οὕτω καὶ δέξεται αὖτις.
σχέτλια ἔργα ὅτις σαρκὸς θανατηφόρου ἕρξει,
μισθὸν ὅλως ἕξει θάνατον καὶ λυγρὸν ὄλεθρον.
αὐτὰρ ὅτις τοῦ πνεύματος ἔργα περίκλυτα ῥέξει,
ζήσεται εὐθύμως ζωὴν αἰώνιον αἰέν
εὖ ῥέζειν ἄλλους μήδ' ὀκνήσωμεν. ἀδελφοί,
ἅμμι γὰρ ἐν καιρῷ ἀδιάφθορος ἔσται ἀμοιβή.
εὖ μὲν ῥέζωμεν τοὺς θνητοὺς ἄνδρας ἅπαντας.
τοὺς δὲ μάλιστα βροτοὺς, οἳ πίστιός εἰσιν ἑταῖροι.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. ϛ.

ὑπόθεσις.

Πλοῦτον ὑπερμέτρως ἀγαπᾶν διερύκει Ιησοῦς,
ἄνθεα ὄρνιθάς τ' ἄμμ' ἐπιδεικνύμενος.

Οὐδεὶς ἀνθρώπων δύναται δοιοῖσιν ὑπουργεῖν
ἀνδράσι κυριακοῖς. ὁ γὰρ ἀμφοτέρους θεραθεύων,
τὸν μὲν μισήσει, τὸν δὲ στέρξει διαπαντός.
οὕτω καὶ ὑμεῖς δουλεύειν οὔτι δύνασθε
τῷ θεῷ ἀθανάτῳ καὶ μαμμωνᾷ κακοέργῳ.

ὑμῖν

Non multitudinis ſtolidæ conuitia curans.
Nam unusquilibet ſuum, non alterius, portabit onus
Inſtitutori ſuo impertiat benevolo animo unusquisq;
De poſſeſſionibus, qui in verbo Dei eruditur probe.
Ne erretis ô amici levitate mentis.
Omnia cernit Dei oculus, & omnia intelligit. (rursũ.
Quemadmodum quis dederit, ita & accepturus eſt
Improba facta qui carnis mortifera patraverit,
Mercedis loco omninò habebit mortem ac triſtem in-
Sed qui Spiritus opera inſignia fecerit, (teritum.
Vivet latè vitam æternam ſemper.
Sed ne ad bene faciendum alijs tardi ſimus, ô fratres,
Nobis enim oportuno tempore perpetua contingit
compenſatio, (univerſis
Benefaciamus ergo mortalibus quidem hominibus
Sed ijs potiſſimũ hominibus, qui fidei noſtræ ſocij ſũt.

EVANGELIUM,
Matth. 6.

Summa.

Divitias immoderatè diligere vetat Ieſus,
Flores volucresq; nobis monſtrans

NEmo hominum poteſt duobus inſervire
Dominis. Nam qui utriq; ſervit,
Alterum quidem odio habebit, alterum verò diliget
Ita vos quoq; ſervire non poteſtis (unicè
Deo immortali, & Mammoni improbo,

ὑμῖν οὖν πυκινῶς ὑποθήσομαι ὦ φίλοι ἄνδρες,
εἵνεκα τῆς πόσιος καὶ ἐδητύος, ἠδὲ χιτώνων,
μὴ λίην ἄχθεσθε φίλον τετιημένοι ἦτορ
εἴπατε, ἡ ψυχὴ οὐκ ἄρτου ὑπάρχει ἀμείνων;
ἢ βρότεον δέμας ἐσθήτων οὐ φέρτερόν ἐστιν;
ἠεροφοίτους οἰωνοὺς ἐσορᾶτε ἅπαντας,
οὐ γὰρ δάζονταί ποτε σπέρματα πίον ἐς ἀγρὸν,
οὐδὲ θερίζουσιν, θνητοὶ ὡς φαίδιμοι ἄλλοι,
εἰς μέγαρα σκιόεντα κεχανδότα σῖτον ἄγοντες,
οὐράνιος δ' ὁ πατὴρ ἔμπης λιπαρῶς τρέφει αὐτούς.
εἴπατε, οὐκ αὐτῶν ὑμεῖς πολύ ἐστε ἀρείους;
εἰσι ματαιόπαται θνητῶν μελεδῶναι ἅπασαι,
γυιοκόροι τε βροτῶν οὐδὲν τελέουσι μέριμναι.
τίς γὰρ φροντίζων ἅμα καὶ φίλον ἦτορ ἀχεύων
προσθῆναι δύναται ποτὶ ἡλικίαν ἕνα πῆχυν;
χ' εἵνεκεν ἐσθήτων τί μερομνᾶτε βροτοὶ ἄνδρες;
ἄνθεα εἰαρινὰ προσβλέψατε καὶ κρίνα καλά,
τίς ποτε σκηπτούχων τε καὶ εὐγενέων βασιλήων
ἔστο περὶ χροὶ εἴκελα αὐτοῖς, εἵματα καλά;
τοῦτο δ' ἐγὼν ὑμῖν μάλα ἀτρεκέως ἀγορεύω,
καὶ Σολομὼν δυνάμει συνέσει τε ὃς ἔσκεν ἄριστος
πάντων ἀνθρώπων ἐπὶ γαῖαν ναιεταόντων,
οὐχ οὕτω περιειμένος ἦν ποτε, ὥσπερ ἐκεῖνα.
ἢ γοῦν φύλλα πατὴρ ὁ θεὸς καὶ χόρτον ἀμαυρὸν
οὕτω δαιδάλλει, ὥσπερ καυθήσεται ὦκα,
οὐχ ὑμῖν αὐτὸς πολὺ μᾶλλον ταῦτα ὀπάσσει,
θνητοὶ δυσσεβέες μάλα μικρὴν πίστιν ἔχοντες,

κέκλυ-

Igitur vos diligenter monebo, ô dilecti viri,
Propter potum & cibum, atq; indumenta,
Ne multum discrutiemini, caro mœrentes corde.
Dicite, anima nonne pane est præstantior?
Aut humanum corpus vestimentis nonne melius est?
Aëreas volucres inspicite universas, (grum,
Non enim seminant unquam semina pingvem in a-
Neq; metunt, mortales quemadmodum alij,
In domos opacas ~~hians~~ capaces frumentum referentes,
Cœlestis pater tamen largiter nutrit eas.
Dicite, an non illis vos multò estis præstantiores?
Sunt vanissimæ mortalium curæ universæ,
Et membra fatigantes hominum nihil proficiunt solicitudines.
Quis enim curis indulgendo, & dilectum cor discru-
tiando (bitum?
Apponere potest ad staturam suam unum saltem cu-
Et de vestimentis quid solliciti estis ô mortales?
Flores vernos inspicite, liliaq; formosa, (regum
Quis unquam sceptrigerorum & nobilitate generis præstantium
Amictus fuit circa corpus hujuscemodi vestimentis
Hoc autem ego vobis verissimè dico, (pulcris?
Etiã Salomon, qui potentia sapientiaq; erat præstan-
Omnium hominũ, quotquot terrã incolunt, (tissimus
Nunquam perinde amictus erat ut illa.
Si ergò folia pater Deus, & gramen evanidum
Sic exornat, quod tamen comburetur statim,
Nonne vobis ille multò magis hæc præbuerit,
O impij homines, per quam exigua fide præditi?

κέκλυτε οὖν φίλοι, ὕμμι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μελόντων.
μὴ πάμπαν λυπεῖσθε πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες.
εἵματά τις δώσει ἡμῖν, βρῶσίν τε πόσιν τε;
ἔθνεσι δησσεβέεσσι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν,
οἳ νόου ἀϊδίοιο θεοῦ ἀδίδακτοι ἔασιν,
οἶδε γὰρ εὖ ὑμῶν ὁ πατὴρ θεὸς ἀστεροπητὴς,
πρὸς ζωὴν βροτέην ὅττι χρηΐζετε κείνων,
ζωὴ ἐπουράνιος μελέτω ὑμῖν περὶ πάντων,
καὶ τότε δαψιλέως θεὸς ὕμμιν ἅπαντα ὀπάσσει.
ἤματος εἵνεκα ἐρχομένου μὴ ἀχεύετε θυμόν.
ἤματι λυγραὶ ἑαὶ ὀδύναι ἀρκοῦσιν ἑκάστῳ.

ΕΝ ΤΗ ΙΣ. ΚΥΡΙΛΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Εφεσ. γ.

ὑπόθεσις.

ἐν διδαχῇ θείη θέμις ἐστὶν ἀεὶ διαμεῖναι
ἠδ' οὐκ ἐλλείπειν εἵνεκα τῶν ὀδυνῶν.

Λίσσομαι οὖν ὑμᾶς, μὴ ἀπογνῶναι ἐν ἐμῆσι
θλίψεσι γυιοκόροις, ἃς πάσχω ἐγὼ χάριν ὑμῶν,
αἳ μὴ ὄνειδος, ἀτὰρ κῦδος μέγα ὕμμιν ἔασι.
τοὔνεκα εὐσεβέως ἁγνῶς τ' ἐμὰ γούνατα κάμπτω
ἔμπροσθεν γονέως ἡμῶν τοῦ Χριστοῦ Ιησοῦ,
τοῦ ἀπὸ ἱμερόεν πᾶν πατρικὸν οὔνομά ἐστιν
ἐν χθονὶ καρποφόρῳ, καὶ ἐν οὐρανῷ εὐρεῖ ὕπερθεν,
ὄφρ' ὁ πατὴρ παμπλούσιος ὢν ἅμα ὕμμιν ὀπάσσῃ,
ἀφνειὸν καθ' ἑὸν κλέος, ἀλκὴν καρτερόθυμον

ἀνθρώ-

Audite igitur ô amici & vobis in animo hæc curæ sint.
Omnino tristitia ne afficiamini, invicem dicentes:
Vestes quis dabit nobis, cibumq; potumq;?
Gentibus impijs in animo hæc curæ sunt,
Quæ mentem æterni Dei ignorant.
Novit enim benè vester pater Deus fulminator,
Ad vitam mortalem quod egeatis illis,
Vita cœlestis curæ sit vobis præ omnibus,
Et tunc abundè Deus vobis cuncta suppeditabit,
Propter diem venturum non dolete animo.
Dei tristes sui dolores sufficiunt unicuiq.

DOMINICA XVI. POST TRINITATIS, Epistola Ephes. 3.

Summa.

In doctrina divina par est semper perseverare,
Nec deficere ob ærumnas.

PRecor ergo vos, ne animo frãgamini propter meas
Afflictiones membra fatigantes, quas perfero ego
causa vestri
Quæ non dedecus, sed gloria eximia vobis sunt.
Propterea piè sanctèq; mea genua flecto
Coram patre nostro Christo JESU,
A quo amabile quod vis paternum nomen est
In terra fructuosa, & in cœlo spacioso superne,
Ut pater divitijs abundans vobis præbeat,
Opulentam juxta suam gloriam, robur fortissimum

Homi-

ἀνθρώποισι νέοις, τοὶ γιγνηθέντες ἄνωθεν,
ὥσκεν ἐνοικήσῃ κραδίῃς διὰ πίστιν αὐτός
Χριστὸς, ἵν' ἐρριζωμένοι εἰν ἀγάπῃ θεοφδεῖ,
δύσεβέειν σιὼ πᾶσι δυνάωνθε δαῆναι ἀληθῶς,
ὡς ἀμέγαρτον ἔφυ ἀπείρητον ὄικτον ἀγαυός,
καὶ κράτος ἀίδιον τοὶ λιτρώσατο Ιησοῦς
ἠδ' ἵνα τοῦτο σαφῶς ἄνθρωποι γνῶσιν ἕκαστοι,
ὅτι Φιλεῖν Χριστὸν, νικᾷ ὡς γνῶσιν ἅπασαν,
ὄφρα τέλοι ἐόντες τῷ θεῷ ἦτε ὅμοιοι.
ἀθανάτῳ ἢ θεῷ ὃς καὶ πολὺ μείζονα δῦναι,
καὶ μέζω δυνάαι), ἢ αἰτεμμί τε καὶ ἴδμῃ,
θεσπεσίῳ καθ' ἑλὼ δ' ἐργεσίῳ τε καὶ ἀλκῇ,
δόξα, κλέος, τιμὴ, κῦδος τ' αἰώνιον ἔστω,
Χριστῷ ἀλεξικάκῳ ἀεὶ εἰν θεοφδεῖ ὁμίλῳ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λουκ. ι'.

Χαιρόντων τῶν ἑβδομήκοντα.

Χαιρόντων τῶν ἑβδομήκοντα.

Ἐκ θανάτου Χριστὸς τοὺς χεῖρας μὸν ἐγείρων,
δῶκας παιδωνυμίην, ἐπὶ δὲ δύναμιν θεόπνευστον τε κράτος.

Καὶ μετέπειτα ἔθνη ἔφη πολιήθεν Ιησοῦς,
γνόμα τῶν Ναζιν, πολλοὶ καὶ θνητοὶ ἐπόντες
μὴ μαθηταὶ τοῦ θεοῦ Φίοι Χριστοῦ ἐταῖροι.
ὡς ἦ πύλας ὅτι ἦλθον ἐμπλήμυρα πολίεθρον,
δὴ τοτε ἐξεμάμιζετο νεκρὸς μυρομένης πάσης
μητρὸς ἑῆς, τοτε ὄφρα

Hominis novi, qui natus est supernè,
Ut inhabitet cordibus vestris per fidem ipse
Christus, ut radicibus actis in caritate divina,
Pijs cum omnibus positis intelligere verè,
Quàm immensa sit & infinita misericordia inclyta,
Et potentia sempiterna redemtoris Jesu.
Et ut hoc manifestè homo intelligat quivis,
Quòd dilectio Christi scientiam superet omnem,
Perfecti ut existentes Deo sitis similes,
Immortali autem Deo, qui etiam longè majora dare
Et efficere potest, quàm nos petimus ac novimus,
Divinam juxta suam benignitatem & potentiam,
Gloria, laus, honos, decus q; sempiternum esto,
Christi mala propulsantis semper in divino cœtu.

EVANGELIUM,
Luc. 7.

Summa.

Ex morte Christus vidua filium resuscitans,
Palam facit suam potentiam, divinum q; robur.

ET postea ibat in quoddam oppidum Jesus,
Nomen cui Nain erat, & multi mortales eum se-
de discipuli domestici Christi sodales. (quebantur,
Cum q; ad portas venirent benè extructi oppidi,
Tunc efferebatur mortuus unigenitus filius
Matris suæ, tunc ut sub terram lativiam

Sepeli-

θάπτη δ' κ' ἤθεα, ἀμφὶ δὲ μητέρα χήραν
κλαίουσαν φίλον υἱὸν πολλοὶ ἀολλέες ἦσαν
ἀνθρωποὶ μέροπες κλυτοὶ ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες.
οἴκτρ' ὀλοφυρομένην δὲ γυναῖκ' ὅτε εἶδεν Ἰησοῦς,
τῷ θυμῷ ἐλεήσας μιν πρὸς μῦθον ἔειπε.
Τί κλαίεις γυναῖ οἰκτίστως κ' δάκρυ χέουσα;
Ὡς εἰπὼν, προβέβηκε σόρου θ' ἐπ' ἠψατο χειρί.
ἔστησαν δ' ἄνδρες, νεκρὸν δέμας οἱ ἐκόμιζον.
τὸν δὲ νέκυν Χριστὸς τοίῳ προσεφώνεε μύθῳ.
μειράκιόν σοι εἰγὼ κέλομαι ζῶν αὐτὸς ἀνάστα.
Ὡς φάτο, ἐξαπίνης δ' ἀνόρουσε νέος τε ἐς ἠΰδα.
καί μιν ἔδωκ' ἀγνῇ ζωὸν τῇ μητρὶ ὁ σωτήρ.
θαῦμα τόδ' ὡς ἄνδρες βροτοὶ ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο.
θάμβησαν κ' θυμὸν ἄγαν τότε ἠδ' ἀγάσαντο.
καὶ θεὸν ὑμνοῦντες μ' ἀλλήλοις ἀγόρευον.
ἀτρεκέως μέγας ἤδη ἀνέστη ἐν ἀμμιν προφήτης.
καὶ τ' ἐὸν θεὸς ὑψιμέδων ἐπεσκέψατο λαόν.
ὤχετο θ' ἡ φήμη πάντη κ' γαῖαν ἅπασαν
Ἑβραίων, καὶ τ' ἐθνῶν περιναιεταόντων.

ΕΝ ΤΗ ΙΖ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ
τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Ἐφεσ. δ.

ὑπόθεσις.

Ὠφέλιμος τελέθει λίην ὁμόνοια ἐΰφρων,
Παιδευτὰς ἀσκεῖν τὴν δὲ χρὴ ἐμμαπέως.

Τμμ

Sepeliretur more solito, circum verò matrem viduam
Deflentem dilectum filium multi congregati erant
Homines varijs vultibus præditi, celebres viri ac
mulieres. (ret Jesus
Miserabiliter ejulantem verò mulierem cùm vide-
Animo misertus, ad illam verbum dixit:
Quid ploras ô mulier miserabiliter lacrymas fundēs.
Sic locutus processit, loculumq; sua tetigit manu.
Constiterunt autem viri, cadaver qui portabant.
Mortuum verò Christus tali compellabat verbo:
Adolescens, tibi ego mando, ad vivendū ipse ut surgas.
Sic ait, & confestim surgebat juvenis, ac loquebatur
Et ipsum tradidit castæ vivum matri servator.
Miraculum hoc autem cum viri mortales oculis in-
tuerentur,
Obstupuerunt animo valdè tunc, & mirati sunt,
Et Deum celebrantes invicem dicebant:
Profectò magnus jam surrexit inter nos Propheta,
Et suum Deus altipotens visitavit populum,
Erat autem fama hæc quaquaversum super terram
Hebræorum, & gentium vicinarum. (omnem

DOMINICA XVII. POST TRINI-
tatis, Epistola Ephes. 4.

Summa.

Fructuosa est admodum concordia suavis,
Doctores exercere hanc oportet studiosè.

Vos

Υμμι παραγγέλλω δεσμώτης ἤδη ἔγωγε
κυρίῳ ἐν Χριστῷ διάγειν βίον, ὡς ἐπέοικε
κλήσεϊ ὑμετέρῃ; ἐπιεικείᾳ ἐν ἀγαυῇ,
ἠδὲ φιλησυχία τε καὶ ἠμερότητι ἀμέμπτῳ,
εἰν ἀγάπῃ ἑτέρου ἕτερος προσκόμματα τλῆτε,
πνευματικῆς διδαχῆς τηροῦντες ἀεὶ ἑνότητα,
ἐν τῷ συνδέσμῳ εἰρήνης κουροτρόφοιο.
ἐστὶ γὰρ εἷς μόνος εὐσεβέων ἐκλεκτὸς ὅμιλος,
τοῦ κάρα ἐστὶ μόνος θεοῦ υἱεὺς Χριστὸς Ιησοῦς.
ἐστὶ καὶ ἓν πνεῦμα Χριστοῦ ὥσπερ τε καὶ ὑμεῖς
ἐκλήθητε μιᾷ ἐνὶ ἐλπίδι λυσιμερίμνω.
εἷς ῥύστης, μία πίστις, καὶ βάπτισμα ἕν ἐστι,
εἷς θεὸς ἠδὲ πατήρ ἐστ' αὐτογένης καὶ ἀγήρως.
κοιρανέων πᾶσιν καὶ πάντα τελῶν ἐν ἑκάστῳ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λουκ. ιδ.

Ὑπόθεσις.

Ἀσθενῆ ἰᾶται ἐν Σαββάτῳ ἄνδρα Ιησοῦς,
φᾶς ἔμεναι ἀλόγου βέλτερον ἄνδρα βοός.

Υἱοὶς Εβραίων ἦν Σαββάτον ἱερὸν ἦμαρ,
Ιησοῦς ὅτε δῦνε δομὸν δέ τινος Φαρισαίων
ἄρχοντος, σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον αἴρειν.
ἔσκε δέ τις προπάροιθεν Ιησοῦ κάμμορος ἀνήρ,
ᾧ πικρὴ χαλεποῦ ὑδέροιο ἐπήλυθε νοῦσος.
τένδε ἰδὼν Χριστὸς προσεφώνεε τοὺς ἱερῆας.

εἶπα

Vos hortor captivus nunc ego
Domino in Christo, ut agatis vitam sicut decet
Vocationem vestram, lenitate in praclara,
Et pacis studio, ac mansvetudine inculpata,
In caritate alterius alter errores tolerate,
Spiritualis doctrinæ conservantes perpetuò unitatẽ,
In vinculo pacis liberorum alumnæ.
Est enim unus solus piorum electus cœtus,
Cujus caput est solus Dei filius Christus Jesus,
Et est unus spiritus Christi, quemadmodum & vos
Vocati estis una in spe aerumnæ fugæ,
Unus liberator, una fides, & baptismus unus est,
Unus Deus & pater est per se genitus & immortalis,
Imperans omnibus, & omnia perficiens in unoquo-
libet.

EVANGELIUM,
Luc. 13.
Summa.

Infirmum sanat in Sabbatho virum Iesus,
Dicens, esse bruto meliorem hominem bove.

Filijs Ebreorum erat Sabbatum sacra dies,
Cùm Jesus ingrederetur domũ cujusdam Phari-
Principis, cibi dulcis desiderium ut expleret. (saorũ
Erat autem quidam coram Jesu laboriosus vir,
Quem savus molestæ hydropis incesserat morbus.
Hunc verò videns Christus compellabat sacerdotes.

εἶπατέ μοι, νομικοὶ, πέλεϑ' ϑέμις, ἠὲ θέμις οὐκί,
ἰᾶσϑ βεβτὸν ἐν τῷ Σαββάτῳ ἢ μαὶ ἱρῷ;
ὄιδ' ἄνδρες σύμπαντες ἀκὶω ἐγίνοντο σιωπῇ.
καὶ τότε χεῖρ' ἐλεεινὴσατο ἄνδρα Ιησῆς.
ὑβρισταὶ ϑ' Φαρισαῖοι ἐπέεσσι προσηύδα.
ὑμῶν μὶς πέλεϑ', τῷ βῆς ἢ ὄνῳ ταλάεργῳ
ὡς Φρέαρ ἐμπίπτῃ ἐν Σαββάτῳ ἁγνῇ ἑορτῇ,
ὃς τάχ' δ' οὐκ ὤκισσα σαώσων ἔνθεν ἀνασσᾷ;

Ως Φάτο, ἀὶ δ' Φασὶν δ' ἐπέων λάβεν ἀρχιερῆας;
αὐτὰρ ἐπὶω ἐκ ὁησέ Ιησας σπηυμῆιν
τ' προτοκλισιῶν μεγαλοφρονσιώνη νόε οἷο,
ἀνθρώπους ἐδίδαξε παρεόντας, καὶ Φάτο τοῦτα,
μῦϑον σοὶ λέξω, ὅτις εἶ σὺ ϑ' σιώϑεο ϑυμῷ
ὅτε σέ τις καλέῃ πολὶ εἰλαπίνην τε γάμοντε,
ἐν πρωτοκλισίῃ ποτὲ μὴ ὑπερβάλεο ἶζῆν.
μή ποτ' ἐπέλθῃ ἀνὴρ σεῦ ἐνιμώτερος ἄλλος,
καὶ τοιαῦτα λέγῃ σοὶ, ὃς αὐτὸν καί σε κάλεσσεν.
ἄψ' ἀναχάζομφος τόπον ἀνέρι τῶτο ὀπάσσον
καὶ τότε ἔζεσϑ κρατερῇ σε αἰσχύνῃ ἀνάγκῃ
ἐσχάτῳ ἐν ϑώκῳ ἐξ αἰσχύνης τε καὶ ἀιδῦς.
ἀλλ' ὅτε ἂν κληϑῇς, μιμνήσκεο ἐν τόπῳ ἧσϑ
ἠλιδάνῳ τε καὶ ἐσχάτῳ, ὄφρ' ὅταν ἔλϑῃ σκῶν ὁς,
ὅς σε κάλεσσε, λέγῃ, Ανάβηϑι ἄνερ μέγ' ἄριστε,
καὶ λάβε τόνδε τόπον προφερέστερον, ἠδὲ τότ' ἐσθλόν
σοὶ κλέος ἔσϑ' σύμπαντας ἐπ' εἰλαπινασῦς.
καὶ γὰρ ὅπαντα ϑεὸς ϑνητὸν βεβιάοντα χαλέπῃ.
καὶ πάλιν αὖ κραδίῃ ϑυμόν τε τάπεινον ἄξῃ.

Dicite mihi, vos legisperiti licétne an secus,
Sanare hominem in Sabbatho die sacra?
Illi autem viri omnes conticuerunt.
Atq; tunc manus prehendens sanavit virum Jesus.
Calumniatores autem Pharisæos verbis compellabat
Vestrûm quis nam est, cujus bos aut asinus laboriosus
In puteum incidit in Sabbatho sancto festo,
Qui hos non ocyssimè sanaturus illinc extrahat?

Sic ait, silentium verò cœpit archisacerdotes,
Sed ubi intellexit quosdam ex illis appetere
Primas sedis superbiæ mentis suæ,
Homines docuit præsentes & locutus est hæc.
Verbum tibi dicã quisquis es, tu a. repone in animo:
Quando te quispiã vocat ad convivium q; nuptias q;,
Primo loco ne unquam affectes sedere:
Ne fortè superveniat vir te honoratior alius,
Et hujusmodi dicat tibi, qui illum & te invitavit:
Mox cedens, locum viro huic præbe,
Atq; tunc sedere valida te jubeat necessitas
Postremo in loco cum ignominia & pudore:
Sed cùm vocatus fueris, memineris in loco sedere
Neglecto & ultimo, ut cùm venerit ille,
Qui te invitavit, dicat: ascende vir longè præstantis-
Et cape hunc locum digniorem, & tunc bona (sime
Tibi gloria erit coram omnibus convivis,
Etenim omnem Deus mortalem tumescentẽ dejicit,
Et vicissim corde animoq; humilem eminere facit.

ΕΝ ΤΗ ΙΗ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ ἐν α. Κορ. α.

ὑπόθεσις.

Βελτίστου χάρις ἐστὶ θεοῦ ἡ γνῶσις Ιησοῦ,
ἣ σώσει θνητοὺς ἐσχάτῃ ἐν κρίσεϊ.

Ἐκ θυμοῖο ἔχων χάριν ἀθανάτῳ θεῷ αἰέν,
συγχαίρω ὑμῖν τῆς γνώσιος ἔξοχ' ἀρίστης,
θεσπεσίου Εὐαγγελίου χαριτός τε θεοῖο
πανδυνάτου, διὰ ἧς σωτηρία ἐστὶ ἀληθὴς
ψυχῆς ἡμετέρης, ὡς καὶ τὸ δίδαγμα Ιησοῦ
λαοσόου ἐβεβαιώθη πάντως ἐνὶ ὑμῖν,
μηδενὸς ὄφρ' ἤδη χρήζητε χαρίσματος ἐσθλοῦ,
αὐτὰρ γηθοσύνως ἀναμίνητε, φρένας ἁγνοί,
νόστον λυτρωτοῦ φίλου ἡμετέροιο Ιησοῦ
πρὸς κρίσιν ἀνθρώπων ἀσεβῶνθ' ἅμα εὐσεβέωντε.
ὅς τε βεβαιώσει κρατερῶς ὑμᾶς μέχρι κείνου
ἤματος ὑστατίου, ἔμεναι διαπαντὸς ἀμέμπτους.
πιστὸς ἔφυ θεὸς αὐτογενὴς, ἡμᾶς ὁ καλέσσας,
ἔμμεν ἀδελφοὺς καὶ συγκληρονόμους ἀγαπητοῦ
κυρίου ἡμετέρου τοῦ παμβασιλῆος Ιησοῦ.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ, Ματθ. κβ.

ὑπόθεσις.

Τίς πέλεται πρωτίστη ἐφετμή, φησιν Ιησοῦς,
οἵδ' ἔρεται σωτὴρ οὗτινός ἐστι τέκος.

DOMINICA XVIII. POST TRINI-
tatis, Epistola 1. Cor. 1.

Summa.

Præstantissimum beneficium est Dei cognitio Iesu,
Quæ salvos faciet mortales extremo in judicio.

EX animo habens gratiam immortali Deo semper,
Congratulor vobis ob cognitionem longè præstan-
Divini Evangelij, gratiaq; Dei (tissimam
Omnipotentis, per quam salus est vera
Animæ vestræ, quemadmodū etiam doctrina de Iesu
Populorum servatore firma redāta est prorsus in
Nullius ut jam egeatis muneris boni, (vobis,
Sed latè expectetis, animo sancti
Reditum redemtoris dilecti nostri Iesu (rum,
Adjudicium hominum, impiorumq; pariter ac pio-
Qui etiam confirmabit fortiter vos usq; ad illum
Diem ultimum, ut sitis per omnia inculpati,
Fidelis est Deus per senatus, qui nos vocavit,
Ut simus fratres & coharedes dilecti,
Domini nostri omnium regis Jesu.

EVANGELIUM,
Matth. 22.

Summa.

Quod nam sit præcipuum mandatum, exponit Iesus,
Ac quærit, Salvator cujus nam filius sit.

Ὡς Φαρισαῖοι πάρθυμοι ἐνόησαν Ἰησοῦν
τὸν Σαδδουκαίους ἀθέους φιμώσαι ἔπεσι
θείοις καὶ σωστοῖς, πάχα ἀθρόοι ἠγερέθοντο dipl. laf.
χωόμενοι, δόλιον μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἦτορ ἔχοντες.
εἷς δ' αὖτ' αὖ, ὃς πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνῃσιν.
ἦλυθε πρὸς αὐτὸν καί μιν τοῖος μῦθον ἔφη.
εἰπέ μοι ἱερομνῆμον Φίλε Χριστὲ, διδάσκαλ' ἄμυμον.
τί θεῖον νόμοις ἐν μεγίστη θέτι;

Ἰησοῦς δ' ὀλίγος εἰδὼς, κακοὶ δὲ τολύπευσαν,
ἐξαύλις νομικῶν πρὸς ἀμφιβόμβων φάτο μῦθον.
νηπιέρτες σοι ἐρῶ, σὺ ἐπεὶ ἐμὲ τόδ' ἐρέφνες.
ἀθάνατον τὰ πρῶτα θεὸν Ἅιμα τε φίλῃ τε
ἀγνῶς ἐκ καρδίης καθαρῆς ψυχῆς τε ἁπάσης,
φέρτάτη ἀτρεκέως ἠδ' ἐντολὴ ἔστι μεγίστη.
τῇ πρώτῃ μετέπειθ' ἡ δευτέρη ἔστιν ὁμοίη.
τὴ πέλας ἐκ θυμοῦ στέργειν τέον, ὥστε σεαυτόν,
σωτομίαις ἐν ταύτῃσι δύω πρόσγραπται ἔστι
συμπάντων, ὅσ' ἐνέγραφον εἰν ἀγίνοις βίβλοισι
Μωσῆς θεσμοθέτης ἄλλοι τε προφῆται ἄμωμοι.

Ὡς ἦ Φαρισαῖοι ἀγέρωχοι ἀολλέες ἦσαν,
μᾶλισίοισιν ἐπέεσ' αὐτὸς προσέφην Ἰησοῦς,
νῦν ὑμᾶς ἐθέλω τι ἔπος, Φίλοι ἄνδρες, ἔρεσθαι,
τίπτε περὶ Χριστοῦ ζαθέου πιστεύετε ὑμεῖς;
εἴπατ' ἐμοιγε, τίνες μιν παῖδα νομίζετε εἶναι;

Τὸν δ' ἀμφιβόμβροι μύθοισιν ἔφαν Φαρισαῖοι
σκυπέχοιο Δαβίδος ἔμμεν Φάσκομεν υἱόν.
τοὺς δ' αὖτις προσέφην Ἰησοῦς ὧδ' ἀγορεύων.

εἰπα

Postquam Pharisæi fastuosi intellexissent, Jesum
Saducæos impios repressisse verbis (runt
Divinis ac sapientibus protinus frequentes convene-
Irati, dolosum valdè in præcordijs pectus habentes.
Unus ex illis, qui omnibus antecellebat scientia,
Venit eum tentaturus, & ad illum verbum dicebat:
Dic mihi rogati, ô dilecte Christe præceptor inculpate,
Divinæ legis quodnam præceptū præstantissimū est?
Jesus autem fraudes animadvertens, improbi
quas machinabantur,
Vicissim legisperito respondens dixit verbum:
Verè tibi dicam, tu postquam me hoc interrogasti,
Immortalem primùm Deum reverere ac dilige,
Sanctè ex corde puro, animâq; tota,
Præstantissimum verò hoc mandatum est maximum
Primo deinde alterum est simile?
Proximum verò ex animo dilige tuum, ceu teipsum,
Compendium quoddam hæc duo præcepta sint
Omnium quæ scripserunt in sanctis libris
Moses legislator, aliiq; Prophetæ inculpati.
Cùm autem Pharisæi superbi congregati essent,
Blandis verbis eos compellabat Jesus: (rogare,
Nunc vos volo quoddam verbum, amici viri, inter-
Quid nam de Christo divino creditis vos?
Dicite mihi, cujus nam ipsum filium arbitramini esse?
Huic verò respondentes verbis, dixerūt Pharisæi:
Neptrigeri Davidis esse illum affirmamus filium.
Hos autem rursus alloquebatur Iesus, sic dicens:

ἀ πᾶις ὃν Δαβίδεω, ὥσπερ ἐείπατε, χρισός,
πῶς ἂν τοῦτον ἐὸν κικλήσκῃ κύριον αὐτός;
πυθόμαθ' ἐξ ἁγίης, ὅτε θειὸς φησιν ὁ μάντις.
κύριος Δαυμέδων τῷ ὑπέρτατα δώματα ναίων,
αὐδῇ ἐῇ θείῃ πόλι κύριον εἶπεν ἐμεῖο,
δεῦρο ποτέλθ' ἥδη τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
καὶ ποσὶ δεξιτέρῃσιν ὅδ' ἄγχι ἐμεῖο κάθιζε,
εἰσόκε δυσεβέας καὶ ὑπερθύμους σέθεν ἐχθρὰς
θείωμαι ποσὶ τοῖς σῷ χώμῳ ὑποδρηῖσι;
κύριον ἦν εἰ ἐὸν χρισὸν καλέῃ ὁ Δαβίδης;
εἴπατε πῶς δυνατὸν τοῦτο τέκνον εἶναι ἑκείνου;
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀμύδις ἔπος οὐκ ἐδύναντο,
οὐδέ τις ἔκ τοῦτο τόλμησέ μιν ἐξερεείνειν.

ΕΝ ΤΗ ΙΘ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Ἐφεσ. δ.

ὑπόθεσις. ς. ς.

ἀνθρωποι ἄνθρωπον θεοείκελον ἐν χθονὶ δίᾳ,
ὄφρα πεπῃ οἱ ἀγαθοὶ πάντοτ' ἄγαθοι βίον.

ΑΝθρωπον, φίλοι, ἐξαπίνης ὑπόθεσθε παλαιὸν
χέτλιον, ὃν τὰ πρὶν πρώτερον ἄσσον Δαμασιβίου,
ὅσσον καὶ δι' ὀρέξιας ἀλαμπὲς ὑπολῆθον.
ἔστι δ' καινοὶ ὅλως φωτισθέντες φρένας ὑμῶν
ἐν εὐαγγελίῃ Δαὶ αὐδῆς ἱμερτόεσσης,
ἀνθρωποι ἄνθρωπον νέον ἐρχετύπῳ παραμοιον,
ἐν τῇ ἀληθείᾳ τε καὶ ὁσίᾳ πεφυτευμένον.

ψαλδε

Si filius est Davidis, quemadmodũ dicitis, Christus,
Quomodo ergò hunc suum vocat Dominum ille?
Spiritu ex sancto cùm divinus dicit vates:
Dominus latipotens supremas ædes incolens,
Voce sua divina ad Dominum dixit meum,
Huc accede nunc meo dilecto animo,
Et ad dextram meam huc prope me consede,
Donec impios ac superbos tuos inimicos
Scabellum pedibus tuis ponam iratus validis.
Dominum ergò si suum Christum vocat David,
Dicite, quomodo potest hujus filius esse ille?
Sic ait. Illi verò respõdere ne verbũ quidẽ poterãt,
Nec quisquam ab eo die ausus fuit illum interrogare.

DOMINICA XIX. POST TRINItatis, Epistola Eph. 4.

Summa.

Induti homine Deo simili super terra alma,
Decentem boni semper agunt vitam:

HOminem, ô dilecti, citò deponite veterem,
Perversum existentẽ juxta priorẽ stolidã vitã,
Qui etiam propter concupiscentias noxias peribit.
Renovamini autem penitus, illuminati mentibus ve-
Per Evangelij vocem amabilem, (stris
Induentes hominem novum archetypo similem,
In veritate & justicia insigni,

Menda-

ψεύδεα μισοῦντες τὰ δίκαια λαλείτω ἕκας ⊙,
καὶ μὴ ὅλως ἑτέρῃ ἑτερ ⊙ μέλ ⊙ ᾖσιν ἀληθές.
εἴ ποτε ὑμετέρας φρένας ἄχε ⊙ ὀργὴ ἰκάνῃ.
μηδὲν ἁμάρτητε, θείῃ δὲ μεμνημένοι οἴκτῳ.
χωομένων ὑμῶν μὴ δυσκάτω ἥλι ⊙ ὀξύς.
μὴ δότε λοιδορέειν ποτὲ λεχμώδτῃ ἀφορμώ.
ὁ κλέψας δολερῶς, μὴ κλεπτέτω ἔτι δὲν ἔτ' αὖθις,
ἀλλὰ καλῶς ἐργαζέσθω πονέων παλάμῃσιν,
ὄφρα ἔχῃ σῖτον θυητῷ χρήζοντι ἀρέξαι.
ἐκ δειλὸς στόματ ⊙ ῥείτω φαῦλ ⊙ λόγ ⊙ ὑμῶν,
ἀλλ' εἴ τις καλὸς, ἠὲ ἀνήσιμός ἐστιν ἀκουαῖς,
πρὸς τὸ διορθῶσαι, ἢ καὶ τέρψιν κατ' κόσμον.
μὴ λυπεῖτε φίλοι τὸ πνεῦμα θεοῖο σάοφρον,
ὅς καὶ σφραγίζει ὑμᾶς ποτὶ ἦμαρ ἐκεῖνο,
ᾧ τέλ ⊙ ὑμετέρων ὀδυνάων ἔσαι ἁπασῶν.
ὀργὴ ἐλεγχίστη, καὶ πικρία ἀκρητόμυθ ⊙,
καὶ κακία ὑμῶν ἅπαπάγχυ ἀπέστω ἅπασα.
ἔστε ἢ δ' ἀπλαγχνοὶ χρηστοὶ τ' ἄλλοισιν ἀφέντες,
ὡς θεὸς ἐν χριστῷ ὑμῖν καὶ ἄφηκεν ἀλιτροῖς.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.
Ματθ. θ.

ὑπόθεσις.

Γλήμονα ἰᾶτ' ἀπαλυτικὸν ἄνδρα Ιησοῦς,
ὃς ἄρδην λέπτρων μιν κέλευ καὶ ἴμμν.

Mendacijs igitur depositis, quæ justa sunt, loquatur
unusquisq;
Omninò enim alterius alter membrum est verum.
Si forsan vestra præcordia sæva ira invaserit,
Nihil delinquite, divina semper memores misericor-
Iratis vobis ne occidat Sol velox. (dia, 5
Ne præbeatis calumniandi unquam obtrectatori
ansam. (posterum,
Qui furatus est insidiosè, ne furetur quicquam in
Sed strenuè opera tractet, laborans manibus,
Ut possit alimoniam homini egeno impertire.
Nullum ex ore emanet improbum verbum vestro, 10
Sed quod bonum utile sit auditoribus
Ad corrigendum, aut oblectandum decenter.
Nolite contristare, ô dilecti, spiritum Dei castum,
Qui obsignat vos ad diem illum, 15
Quo finis vestrorum dolorum erit omnium.
Ira omni digna reprehensione, & amarulentia,
Et malitia à vobis prorsus absit omnis.
Estote verò misericordes, benigniq; alijs ignoscentes,
Quemadmodum etiam Deus in Christo vobis remi- 20
sit peccatoribus.

EVANGELIUM,
Matth. 9.
Summa.

Miserum sanat paralyticum virum Iesus,
Et tollere lectum ipsum ipse jubet, ac abire.

Navem

Νηα θοὴν καταδὺς πλέεν ὑγρὰ κέλευθα Ιησοῦς.
ἤλυθέ τ' εἰς σφετέρην πόλιν ἦγον δὲ προτὶ αὐτὸν
ἄνθρωπον παραλυτικὸν, ἐν λέχει ὅσπερ ἔκειτο
ὡς δὲ ἴδεν πουδὴν αὐτῶν καὶ πίστιν Ιησοῦς,
αἱμυλίοισι λόγοις ἄνδρα προσέειπε νοσοῦντα,
θάρσει τέκνον ἐμόν, σοι πταίσματα πάντ' ἀφέωνται.
Ως φάτο, ὁν νομικοὶ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον:
ἀτρεκέως οὗτος θεὸν ὑψιγένεθλον ἀτιμᾷ.
ταῦτα πονηρὰ νοήματα θ' ὡς ἐνόησεν Ιησοῦς,
αὐτοὺς φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσήυδα.
τί φρεσὶν ὑμετέρῃς κακὰ βυσσοδομεύετε ἄνδρες;
εἴπατέ μοι φρένας ἠλεοὶ, ὅ, τ' τικεν ἐξερεείνω;
τίπτε βροτῷ ῥᾷον καὶ φέρτερόν ἐστ' ἀγορεύειν;
θάρσει τέκνον ἐμόν σοι πταίσματα πάντ' ἀφέωνται,
ἠὲ λέγειν; τέκνον φίλον ἔγρεο ἠδὲ βάδιζε
ἐκτελέσω δὲ ὅμως σάφα ὄφρ' εἰδῆτε ἅπαντες,
υἱέα ἀνθρώποιο ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
ὠκυμόρων ἀνδρῶν λῦσαι κακὰ ἔργα δύνασθαι.
Ως ἄρα φωνήσας, ταλαπείριον ἄνδρα προσήυδα.
ὄρσεο φίλτατε παῖ, τὸ λέχος λάβε, οἴκαδ' ἄπελθε.
Ως φάτο. ἐξαπίνης δ' ἀνόρουσεν μῦθον ἀκούσας,
ἠδ' ἀπέβη, τὸ λέχος, πάρος ᾧ ἐπέκειτο, κομίζων.
αὐτὰρ ἐπεὶ θνητοὶ θεῖον τόδε ἔργον ἴδοντο.
θαυμάζοντες ἄγαν κλεῖον θεὸν ὑψιμέδοντα,
ὃς θνητοῖσι τόσην δύναμιν χθονίοισιν ἔδωκε.

ΕΝ ΥΗ Κ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ
τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Εφεσ. ε.

ὑπὲ

NAvem velocem conſcendens, navigavit humidas vias Ieſus,
Venitq; in ſuam civitatem. Adducebant autẽ illi
Hominem paralyticum, in lecto qui jacebat.
Cùm autem videret ſtudium illorum & fidem Jeſus,
Blandis verbis virum compellabat ægrotum: 5
Confide fili mi, tibi peccata omnia remiſſa ſunt.
Sic ait. Legiſperiti verò invicem dicebant:
Profectò iſte Deum in alto genitũ ignominia afficit.
Sed has perverſas cogitationes ubi intellexiſſet Ieſus,
Eos compellans, verbis volucribus alloquebatur. 10
Quid ea præcordijs veſtris mala ſtruitis, ô viri?
Dicite mihi, ô ſtolidi, quod quæro,
Quod nam homini facilius ac melius eſt dictu?
Confide mi fili, tibi delicta omnia remiſſa ſunt,
Aut dicere, Fili dilecte ſurge & abi. 15
Sed efficiam nihilominus, ut certò intelligatis omnes,
Filium hominis ſuper terra multa paſcente,
Citò morientium hominum ſolvere peccata poſſe.
Sic ſanè locutus, miſerum virum compellabat:
Surge cariſſime fili, lectum accipe, ac domum abi. 20
Sic ait. Protinus verò ſurrexit, poſtquam ſermonem audijt,
Et abijt, lectum in quo antea decubuerat, portans,
Ad cum mortales divinum hoc factum viderent,
Mirantes valdè celebrabant Deum altipotentem,
Qui mortalibus terrenis tantam poteſtatẽ dediſſet. 25

DOMINICA XX. POST TRINITA-
tis, Epiſtola Epheſ. 5.

Sum-

ὑπόθεσις.

Ευπρεπέως ζάουσι θεοῦ παῖδες, μὴ ἀσώτως,
πνευματικοῖς θ' ὕμνοις σεμνολογοῦσι θεόν.

Εἶ καὶ ἐπισταμένως ὑμῖν μελέτω βιοτεύειν,
οὐχ' ὡς οἱ μωροὶ, χωρὶς μεγάλοιο θεοῖο
γνώσιος ἀτρεκέως καὶ θείης πίστιος ὄντες,
χαυνοῦντες θ' ὁρμῆς πάθεσίν τε κακοῖσι χαλινούς,
αὐτὰρ ὅλως κακοέργους συσφίγγοντες ὀρέξεις,
ἠδὲ θεοσδότου οὐκ ἀμελοῦντες καιροῦ ἀρίστου,
τοῦ ῥέξειν χαρίεντα θεῷ σωτήριά θ' ὑμῖν.
νῦν ἕνεκ' ἐμποδίων πολλῶν κακὰ ἤματά ἐστι.
τοὔνεκα μὴ ἄσοφοι γίνεσθε, σαφῶς δὲ τόδ' ἴστε,
ὅ,τι ἔφυ τὸ θέλημα θεοῦ φίλον ἀθανάτοιο.
οἶνον μὴ πίνητε ὑπερβολάδην μελιηδῆ.
ὃς γὰρ ὑπερβάλλει πόσιος μέτρον, ἐστὶν ἄσωτος,
καρτερὸς οὐκέτ' ἐὼν τῆς γλώσσης ἠδὲ νόοιο
καὶ πρὶν ἐὼν συνετὸς, μωρὸς πέλει, ὀνοβαρείων.
πλησθέντες δὲ ἀεὶ τοῦ πνεύματος οὐρανίοιο
ἀλλήλων μετὰ θεσπεσίους καταλέξατε ὕμνους
ἐκ θυμοῦ μέλπεσθε θεῷ περικαλλέας ὠδάς,
σεμνολογοῦντες ἀεὶ θεὸν εὐρυμέδοντα τοκῆα,
οὐνόματι χριστοῖο ἐν αἰδοίῳ τοῦ ἀμώμου.
ἀλλήλοις πείθεσθε; θεὸν δείσαντες ἄμεμπτον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. κβ.

ὑπό-

Summa.

Decenter vivunt filij Dei, non turpiter,
Et spiritualibus hymnis celebrant Deum.

BEnè scitè q; vobis curæ sit vivere,
Non ut stulti, absq; potentis Dei
Cognitione vera, & divina fide existentes,
Et laxantes cupiditatibus & affectibus pravis frena;
Sed omninò improbos coërcentes appetitus,
Et divinitus datum non negligentes tempus optimũ
Ad faciendum grata Deo, & vobis salutaria.
Jam propter obstacula multa mali dies sunt.
Propterea ne insipientes sitis, sed certò hoc sciatis.
Quæ nam sit voluntas Dei amabilis immortalis.
Vinum ne bibatis immoderatè dulce,
Qui enim transcendit potus modum, est helluo,
Potens non amplius existens linguæ ac mentis.
Et priùs cùm esset prudens, fatuus fit vino oppressus
Repleti verò semper Spiritu cœlesti
Invicem divinos recitate hymnos.
Et animo accinite Deo perpulcras cantilenas,
Celebrantes semper Deum altipotentem patrem,
Nomine Christi in venerando inculpati. (tum.
Vobis invicem obtemperate Deum metuentes inculpa-

EVANGELIUM,
Matth. 22.

Sum-

Νυμφιδίην βασιλεὺς τεύχει φίλῳ υἱέϊ δαῖτα,
εἰς φυλακὴν δ' ἄγεται ἅμα γάμου μὴ ἔχων.

Ανδρὶ ἄνακτι θεοῦ τελέθει βασιλεία ὁμοίη,
υἱέϊ ὃς σφετέρῳ γάμον ἱμερόεντα ἔτευξεν.
ἀλλ' ὅτε τοῦ θαλεροῖο γάμοιο ἐπήλυθεν ὥρα,
δὴ τότε πέμψεν ἑοὺς ὁ πατὴρ θεράποντας ἀγαυούς,
ἄνδρας κληθέντας καλέσαι ποτὶ δαῖτα θαλείην.
οἱ δὲ ἀϊδρείῃς νόου ἠρνήσαντο ἱκάνειν.
αὐτίκα δ' αὖτ' ἄλλους βασιλεὺς ἔκπέμψεν ὀπηδούς,
καὶ καλέσας αὐτοὺς τοῖον πρὸς μῦθον ἔειπεν,
οἱ χόμενοι θνητοῖς, φίλοι, εἴπατε εἰλαπινάστῃς,
ἠνίδε δαῖτα ἐμὴν λαμπρῶς σκεύαζον ἔγωγε,
μῆλα ἐγὼ σφάζον, κτήνη τε καὶ εἰλίποδας βοῦς.
πάντα θ' ἕτοιμα ἔφυ, δεῦτ' ἐς γάμον ἥκετε ὦκα,
αὐτὰρ ἀναινόμενοι ἄπεβαν ποτὶ ἔργον ἕκαστος
οἱ μὲν ἐπὶ σφέτερον πεδίον καλὸν, οἱ δ' ἐπὶ ἄλλην
ἐμπορίην δίην. δούλους δ' ἄλλοι κατέρυκον,
καὶ μέμψαντο κακῶς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι,
καὶ μετέπειτ' αὐτοὺς δεινῶς κτάνον ὀξέϊ χαλκῷ.

Ὡς δὲ ἄναξ ταύτην ὕβριντε βίηντε νόησεν,
ἀσπερχὲς καὶ ὑπερφιάλως θυμῷ νεμέσησε.
καὶ στρατὸν εὐρὺν ἑὸν πέμψας τούτους ἐνάριζεν
ἀνδροφόνους, αὖτ' τε καὶ ἀγλαὸν ἄστυ ἔπερσε.
καὶ μετέπειτα ἑοὺς βασιλεὺς προσεφώνεε δούλους.
ἐστὶ γάμος θαλερὸς, δμωοὶ φίλοι, ἤδη ἕτοιμος,

Summa.

Nuptiale Rex instruit dilecto filio convivium,
in carcerem verò abducitur vestem nuptialem non habens.

Viro regi Dei est regnum simile,
Filio qui suo nuptias amabiles fecit:
Sed cum floridarum nuptiarum advenisset hora,
Tunc misit suos pater ministros inclytos,
Homines invitatos ut vocarent ad convivium solenne,
Illi autem pra ignorantia mentis recusarunt venire.
Mox verò iterum alios rex emisit famulos,
Et vocans ad illos tale verbum dicebat:
Euntes mortalibus, ô dilecti, nunciate convivis.
Ecce convivium meum splendide apparavi ego,
Oves ego mactavi, jumentaq; & flexis pedibus in-
cedentes (riter.
Cunctaq; parata sunt, agite ad nuptias venite cele-
Sed detrectantes abierunt ad opus suum unusquisq;
alij quidem in suum fundum pulchrum, alij verò ad aliam
Negotiationem suam. Servos autem alij detinuerunt
Et objurgarunt malè asperis alloquentes verbis,
Et postea ipsos crudeliter interfecerunt acuto ferro.
Cum a rex hanc injuriam ac vim intellexisset,
Vehementer & supra modum animo commotus fuit.
Et exercitum copiosum suum mittens hos interfecit
Homicidas, illorumq; splendidam urbem evertit.
Deinde suos rex compellabat servos:
Sunt nuptiæ florida, ô servi dilecti, jam parata,

ἠδ' οὐτιδανοὶ θνητοὶ κεκλημένοι ἄξιοι ἦσαν.
ἀλλ' ἴτε καρπαλίμως ἐφ' ὁδὸς οἰμάς τε ἅπασας,
ἠδὲ ὅσας ἐκεῖ ἔυρητε ᾗ σὶ δαῖτα καλεῖτε.
ὅι δ' ἀπόβησαν μῆλοι τάχα, ἐκτέλεσαν τάδε πάντα,
κ' ἧς ἴνας εὗρον ἄγον πρὸς δαῖτα κακήν τ' ἀγαθήν τε,
ἠδ' ἔμπλωτο βορῆ κλῆσιν δ' ἐξαίτε τράπεζαν.
ἀμφιμέμυκε δ' ἅπαν δάπεδον πρὶν καλλέθω αὐλῆς.
καὶ τότ' ἄνα ξ κλῆτὸς ταχέως εἰσῆλθε μέλαθρον,
ὄμμασιν ὄφρα ἴδῃ τὸς ἀνέρας εἰλαπινασάς,
αὐτόθι θ' ὡς φοιτᾷ πρὸς τε δέρκετο ἄνδρα ἕκαστον,
ἤμβροτον ἐν θνητοῖς ἄλλοις ἵνα αὐτὸς ἔτετμον,
ὃς ῥαπτὸν ῥυπόωντα πρὶ χρεῖ ἔσο χιτῶνα.
τ' ἦ τοὐδόρα ἰδὼν βασιλῆς ἐπέεσι πρὸς μῦθον.
εἰπ' ἄγε μοι, φίλε, τίς σε ἀϊδρείη ἔλε τόσον,
ὄφρα ἐμὸν μέγα δῶμα πρὶκλυτον εἰσαφικάνῃς,
ἀμφ' ὤμοισι γάμᾳ μὴ ἔχων δέρεα λώπιον;

Ὡς φάτο μὴ βασιλῆς. ὃ δ' ἀκὴν λιὴ, οὐδέ τι εἶπε.
καὶ τότε ἀμφίπολος βασιλῆς πρὸς ἔφατο χολωθείς,
ἄρετε ἄιθρωπον τὸν, χεῖράς τε πόδας τε
δήσαντες κρατερῆς ταχέως ἰμαλγέσι δεσμοῖς,
βάλλετέ μιν ζόφον εἰς πολυκώκυτον φερέοντε,
αὐτόθι σὺν ἔσεται τέλθ συγερῆϊ γόοιο,
ὀδ' ἄμπαυμ' ὀδυνῶν χαλεπῶν βρυγμῶ τε ὀδόντων.
πολλοὶ γὰρ κλητοὶ εἰσιν κὰ ἀπείρονα γαῖαν,
αὐτὰρ τῶν κείνων παῦροι ἐκλεκτοὶ ἔασι.

EN

Sed non illis homines vocati digni erant,
Sed ite velociter in vias semitas q̃ omnes,
Et quotquot illuc inveneritis, ad convivium vocate,
Illi verò abeuntes statim perfecerunt hæc omnia,
Et quos cunq̃ invenerant, duxerunt ad convivium
improbos q̃ bonos q̃.
Et repleta sunt hominibus sellia polita q̃ mensæ. (læ.
Undiq̃ resonuit verè totũ pavimentũ perpulchræ au-
Et tunc rex inclytus celeriter ingressus est domum,
Oculis ut videret viros convivas. (singulos,
Ibi verò cùm obambulans contemplaretur viros
Sedentem inter homines alios quempiã ipse reperit,
Qui dissuto sordido circũ corpus amictus erat pallio.
Hunc a torvè inspiciens rex verbis compellabat:
Dic quaso mihi, amice, quæ te dementia cepit tanta,
Ut meam domũ valdè celebrem introires (vestem?
Circum humeros nuptialem non habens elaboratam
Sic ajebat quidẽ rex. Ille verò jacebat, nec quicquã
Et tunc ministros rex compellabat iratus: (dicebat,
Tollite hominem hunc, manus q̃ pedes q̃
Vinctentes illi validis celeriter molestiam anime
afferentibus vinculis
Conjicite illum tenebras in luctuosas terribiles q̃,
Illic non erit ullus finis tristium lamentationum,
Nec cessatio à doloribus gravibus, stridore q̃ dentiũ,
Multi enim vocati sunt per infinitam terram,
ad illorum pauci electi sunt.

ΕΝ ΤΗ ΚΑ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Εφεσ. ς.

ὑπόθεσις.

πνευματικὴ γνῶσις, πίστις, κεδνήτε δέησις,
Εὐσεβέων ἀνδρῶν ὅπλα ἔασι βροτῶν,

Ἄλκιμοι ἐν Χριστῷ ὦ ἐμοὶ γίνεσθε ἀδελφοί,
ὁπλισμόν τε δύσασθε θεόσδοτον ἐς τὸ ἀμύνειν,
καὶ στῆναι κατὰ τῆς ὀλοῆς σατανᾷ μεθοδείας.
οὐ γὰρ ἔφυ μάχη ὑμῖν σωματικῶν κατὰ ἐχθρῶν,
ἀλλὰ κατ' ἀρχῶν ἠδὲ κρατῶν μεγάλωντε κακῶντε,
τῶν κοσμοκρατόρων μέγα ἀγχινόων κακοέργων
ἐμβασιλευόντων σκότεσιν κόσμοιο ἀπειθοῦς.
πνευματικῶν κατὰ δηΐων τῶν ἠεροφοίτων.
τοὔνεκα στῆτε πανοπλίᾳ ἑσσάμενοι θεοειδεῖ,
ὥσκεν πάντα καλῶς, ὥσπερ θέμις ἐκπονέοντες
ἶφί τε μαρνάμενοι νικᾶτε ἐν ἤματι λυγρῷ.
στῆτ' οὖν ζωσάμενοι ὀσφῦν διδαχῇ ἐν ἀληθεῖ,
ἠδὲ δικαιοσύνης θώρακα εὖ εἱμένοι ἁγνῶς.
ἀμφὶ δὲ ποσσὶ φίλοις ἴφθιμα πέδιλα ἔχοντες,
πρὸς τὸ ἐφάπτεσθαι λόγου εἰρήνης χαριέσσης,
ὅς χ' ὑμᾶς ποιεῖ ἐπιτηδείους καὶ ἑτοίμους.
πρώτιστον δὲ λάβεσθε σάκος τῆς πίστιος ἐσθλόν,
ἔμπυρα ᾧ βέλεα σβάσαι ὑβρίσταο δύνασθε.
καὶ δέξασθε κόρυν τὴν τοῦ σωτηρίου ἁγνύν,
πνευματικόν τε ἄορ, τὸ ἄμεμπτον ῥῆμα θεοῖο.

ΕΤΑΓ-

DOMINICA XXI. POST TRINI-tatis, Epistola Ephes. 6.

Summa.

Spiritualis cognitio, fides, & inclyta precatio,
Piorum virorum arma sunt mortalium.

ROBusti in Christo, ô mei estote fratres,
Et armaturam induite divinitus datam, ut de-
fendatis vos,
Et stetis contra Satanæ pernicioſos insultus,
Non n. est pugna vobis corporales contra inimicos,
Sed contra principatũ & potẽtias magnas q; malas q;.
Contra principes mundi admodum astutos & impro-
Qui imperant tenebris mundi increduli, (bos,
Spirituales adversus conflictus aëreorum.
Accirco state armatura induti divina,
Ut omnia probè quemadmodum fas est perficientes,
Fortiter q; pugnãtes victoriã reportetis in die triſti.
State ergo cinctis lumbis in doctrina vera,
Et justitiæ thorace induti sanctè,
Et circum pedes caros fortia calceamenta habentes,
Ad capeſſendum verbum pacis amabilis,
Quod etiam vos efficit idoneos ac paratos.
Sed in primis arripite clypeum fidei bonum,
Ignita quo tela restinguere calumniatoris poſsitis,
Et accipite galeam salutaris sanctam, (bum Dei.
Spiritualem q; gladium, inculpatum videlicet ver-

Ὑπόθεσις.

Παιδὸς ὑπὲρ νοσεροῖο ἀνὴρ βασιλήϊος αἰτεῖ,
καὶ δίδοῖ αὐτὸν ὑπερτοῖο λύσις.

Ἦν τις ἀνὴρ βασιλήϊος ἀφρενέων καὶ ἀγαυός,
ᾧ φίλον υἱὸν ἀγαλλέη νοῦσος κατέμαρψεν
ἐν Καπερναούμ, Καφαρναέμ πολιήτην
ἔστο· ἐπεὶ δ' ἔγνω ὅτι ἥκει Χριστὸς ὁ ῥύσης
εἰς τὴν γαῖαν Ἰουδαίων, ἐκ τῆς Γαλιλαίης
ἔκπαρτος, πορόεμεν μέγα λίστετο αὐτόν,
καρπαλίμως καταβῆναι καὶ τὸ παῖδα σαῶσαι.
τὸ γὰρ μοῖρα ἔμελλε λαβεῖν μέλαν θανάτοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη θεὸς υἱὸς Ἰησοῦς.
ἦ πίστευέτε μοι, ἢ μὴ σημεῖα ἴδητε.
Ὡς φάτο λαοσσόος· βασίλισσος δ' ἀνίον ἤυδα.
νεῦ ἄγε δίκλιρμον ταχέως κατάβηθι Ἰησοῦ,
πρὶν θνήσκειν φίλον υἱὸν ἐμόν. καὶ ἀμείβετο Χριστός.
βάσκ' ἴθι, σὸς παῖς ζῇ νόσων ἔκτοθεν ἁπασῶν
χαῖρε δ' ἀνὴρ μεγάλως καὶ ἔβη τὸ μῦθον ἀκούσας.
ὡς δ' αὐτὸς ἀπέβη, ἰδὲ ἀνίον ἦλθον ἐκείνῳ
ὀτρηροὶ δοῦλοι. καὶ ἔφαν ζῆν παῖδ' ἀγαπητόν,
ἥδε ἄνοσθε πικρῆς νόσου θ' ὑμοῦ βιοτοῖο.
ἥρως δ' ἐξερέεινε πρὸς χρόνου, ἐν τῷ ἄμεινον
κῆρ· ἔσχεν. δοῦλοι δ' ἀπαμειβόμενοι ἀγόρευον.
ἐχθὲς, οὐθ' ἑβδόμη ὥρα ἔλιπ', πυρετὸς μιν ἀφῆκε.

κὴ

EVANGELIUM,
Johan. 4.

Summa.

Pro puero agroto vir regulus intercedit,
Et datur illi à febre liberatio.

ERat quidam Regulus prudens & inclytus,
Cujus dilectum filium difficilis morbo invaserat,
In benè habitata Capernaum civitate.
Hic postquam cognovit, quod venisset Christus libe-
In terram Judæorum, à Galilæa. (rator
Frugifera, accedens valdè orabat ipsum,
Celeriter ut descenderet, & filium suum sanaret.
Hunc enim fatum sublaturum erat atræ mortis.
Illum verò respondens compellabat Dei filius Jesus,
Non creditis mihi, nisi signa videritis.

Sic ait populi servator, regulus verò excipiebat;
Nunc quaso, ô misericors, citò descende Jesu.
priusquam moriatur dilectus filius meus, & respondebat Christus;
Abi tuus filius vivit morbos extra omnes.
Lætabatur vir magnoperè, & abibat sermone audi-
Cùm a iis abijsset, ecce obviam venerunt ejus (to.
Seduli servi, & dixerunt vivere filium dilectum,
Et absq; molesto morbo hilariter vivere.
Herus verò scisitabatur de tempore, in quo melius
Puer habuisset. Servi autem respondentes dicebant:
Heri, cùm septima hora esset, febris eum reliquit.

καὶ ξυνέηκε πατὴρ τὴν ὥρην ἔμμεν ἐκείνην,
ἐν τῇ Χριστὸς ἔφη, ἴθι σὸς παῖς ζῇ ἄτερ ἀλγῶν.
πίστευσέν θ' ἥρως τε καὶ οἶκος ἀγακλυτὸς αὐτοῦ,
Χριστὸν ἔμεν σωτῆρα βροτῶν δυνατὸν πολυμόχθων.
σημεῖον τόδε δεύτερόν ἐστιν, ὃ ῥέξεν Ιησοῦς,
Κβραίων ὅτε ἐξῆλθεν χθονὸς εἰς Γαλιλαίην.

ΕΝ ΤΗ ΚΒ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Φιλ. α.

ὑπόθεσις.

Ἐν ἀγάπῃ μίμνειν θνητοῖς πρέπει, ἠδὲ προκόπτειν,
χ' εἵνεκα τῶν ὀδυνῶν μὴ φρεσὶ πένθος ἔχειν.

Παμμεδέοντι θεῷ ἐμῷ αἰὲν ἔχω χάριν ἁγνῶς,
ὅττι γένεσθε μέλη τοῦ σώματος ἱρὰ Ιησοῦ,
τοῦτο δὲ ποιῷ ἐγὼν ὁσάκις μιμνήσκομαι ὑμῶν,
θυμῷ γηθήσας ἐν πάσῃ ἐμεῖο δεήσει.
οὐδ' ἀπορῶ πάμπαν τὸ ἐπαρξάμενον μέγ' ἀρίστων
ἔργων εἰν ὑμῖν, τελέσειν μεχρὶ τοῦ θανάτοιο,
ὡς ἐπέοικεν ἐμοὶ τοῦτο φρονέειν περὶ ὑμῶν
πάντων. καὶ γὰρ κῆρι φιλῶ ἡμᾶς χαλεποῖσιν
ἐν δεσμοῖσιν ἐμοῖς, ἐν τοῖσι ἔγωγε διδάσκων
ῥῆμα βεβαιῶ ζωαρκὲς θεοῦ ἀϊδίοιο,
οὕνεκα καὶ μέτοχοι χάριτος σὺν ἐμοὶ θεοῦ ἐστέ.
Μάρτυρός ἐστιν ἐμοὶ θεὸς αὐτογενὴς καὶ ἀληθής,
ὅσσον ἔγω γε ποθῷ ὑμᾶς ἐκ θυμοῦ ἅπαντας.
ἠδὲ θεὸν μάλα πολλ' ἱκετεύω καρδιογνώστην.

ἡμετέ

Et intellexit pater, horam esse illam, (lores.
In qua Christus dixisset: abi tuus filius vivit citra do-
Credidit autem herus, & domus inclyta illius,
Christum esse servatorem hominũ potentem laborio-
Prodigium hoc alterum est, quod fecit Iesus, (sorum.
Hebræorum postquam exijsset terra in Galilæam.

DOMINICA XXII. POST TRINItatis, Epistola Philip. 1.

Summa.

In caritate perseverare mortales decet ac progredi,
Nec propter dolores animo luctum habere.

OMnibus imperanti Deo meo semper gratias ago
sanctè,
Quòd facti sitis membra corporis sacra Jesu.
Hoc autem facio ego quoties recordor vestrûm,
Animo gaudens in omni mea precatione, (sima,
Nec dubito prorsus, eum qui incœpit longè præstantis-
Opera in vobis, perfecturum esse illa usq; ad mortem,
Quemadmodum decet me hoc sentire de vobis
Omnibus. Etenim ex corde amo vos, molestiis
In vinculis meis, in quibus ego docens
Verbum confirmo vivificum Dei sempiterni,
Cujus gratia etiam participes gratiæ mecũ Dei estis,
Testis est mihi Deus per se genitus & verax,
Quantopere ego desidero vos ex animo universos.
Deum etiam multoties suppliciter rogo cordiũ inspe-

ἢ μετέρη ἀγάπη ἴν' ἄεξη πολὺ μᾶλλον
ἐν τῇ πηγυώσῃ τε καὶ αἰθήσῃ παναρίσῳ,
ὡς δοκιμάζητε χρηστῶς ὅσα φέρτερά ἐστιν,
εἰλ' ἀνυπόκριτοι ἦτε εἰς ἡμέρην Χριστοῦ
ὠφελίμοιο δικαιοσύνης καρπῶν χαριέντων
πλεῖοι ἐόντες, χάριτι θεοῦ καὶ δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Matth. ιη.

Ὑπόθεσις.

Σφῶν θεράποντι ἄναξ μεγάλων ἀφίησιν ὀφλημάτων
Σωθεὶς ὃν κακὸς μὴ ἐλεήσαι σύνδουλον.

Ὡς ὦφελε τὸ ζαθέης πίστεως ὁ Ἰησοῦς
πολλὰ ἐδίδαξε βροτοὺς, μετὰ πίστεως λόγον φάτο τοῖον.
τῷ σκηπτοῦχῳ ἄνακτι θεοῦ βασιλεία ἔοικεν.
ὃς λόγον ἀμφιπόλους δάμαρ' σφετέρης ἐκέλευσε.
πρῆγμα τοῦ ὡς ἤρξεν μὴ τὰ δούλων ἐπιχρεῖν,
εἷς ἀφίκανεν ἀνὴρ, ὃς μύρια ὀφλε πολλάντα.
ἀλλ' ἐπεὶ μὴ ἔχεν χρεὼ τοσοῦτον αὖτ' ἀποδῶναι,
πωλεῖσθαι βασιλεὺς ἐκέλευε ἠδὲ ἅπαντα
αἰδοίῃ, φίλα τέκνα τε καὶ σὺν πάνθ' ὅσα εἶχεν,
ὄφρα δύνηθῇ, ἃ ὤφλεν, δάμαρ, ὡς ἐπίκεις.
δοῦλος δ' ἐκ πάγχυ ἐκπλήσσετο τοῦτ' ἐνοήσας,
γούνατ' ἐπιπίπτων μέγα λίσσετο χεῖρας ἀνάσσων.
κύριε ἵλαθι μοι σύντρεσον ἅπαντα.

πᾶν-

Vestra dilectio ut incrementa capiat magis magisq;
In cognitione & experientia longè optima,
Ut probetis utiliter, quæ optima sint,
Nec quicquam simuletis factis q; verbis q;
Utilis justitiæ fructibus gratiosis
Repleti Christi operantis in vobis
Ad gloriam decus q; Dei patris sempiterni.

EVANGELIUM.

Matth. 18.

Summa.

Suo servo rex ingens remittit debitum,
Sed conservi improbus non miseretur sui.

POstquam de divina clementia Jesus
Multa docuisset mortales, tandem sermonem locutus est talem:
Coeptrigeri regi Dei regnum simile est,
Qui rationem ministros reddere suos jussit.
Negotium a hoc cùm cœpisset cum servis aggredi,
Unus veniebat vir, qui mille debebat talenta.
Sed cùm non posset debitum tantum solvere,
Vendi rex ipsum jussit, & uxorem
Venerandam, caros q; liberos, & omnia quæ habebat,
Ut posset, quæ debebat, reddere, sicut par esset.
Servus a vehementer consternabatur his intellectis,
Et in genua procidens valdè precabatur, manus sublevans. (me omnium,
O Domine propitius sis mihi, hominem præclarissi-

Paulò

παῦρον ἀπὸ χρόνου, ὅσα ὀφείλω πάντ' ἀποδώσω.
Ὡς φάτο ὀχθήσας χέρσιν δ' ἀπεμόρξατο δάκρυ
ἀλλὰ λοφυρόμενον βασιλῆς θεράποντ' ἐλέησεν,
οἰκτίρων δ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
βῆ δὲ ἀνὴρ ἀγαθὸς θυμῷ ἔπι μελιηδέα ἀκούσας,
ἀλλ' ἀεργασίης ταχέως ἐπελήθετο τοῦγε.
σμυδάλεον γὰρ ἔπειτα ἐὼν ἵνα ἄλλον ἔτεμε,
δίφρον ἀείρων ὅσσον ἄφλαστον ἑκατὸν (μικρὸν χρέος) ἀμφίς,
τῷδε ἀναΐξας σιδαρέας ἀπὸ χεῖρας ἔβαλε,
καὶ μάλ' ἀπηνέως εἶπεν κεκοτηότι θυμῷ·
χέτλιε ἐξαπίνης ἀπόδωμοι, ὅ τι ὀφείλῃς.
Ὡς λέγε χωόμενον θάμβησε δ' ἀνὴρ ἀνὰ θυμόν,
κοινωνῷ τ' ἐπέεσσιν ἐπᾴχετο ὀξὺ βοήσας·
τλήμονί μοι πολὺ φίλτατε ἦπιε ἴσθι ἀδελφέ,
ἠδ' οἰκτρέ μέ σοι γὰρ πάντα ἐγὼν ἀποδώσω.
Ὡς ἔφη ὀμώξας· τὸν δ' ἀκλύε δᾶλε ἀγλώων.
ἀλλά μιν εἰς φυλακὴν θᾶσσον κατέπαμψεν ἐρεμνήν,
εἰσόκεν αὖτ' ἀποδῶσι ἄπαν χρέος, ὅ τι ἔφλεν.
Ὡς δ' ἴδον ἀμφίπολοι ἄλλοι τάδε πάντα γυναῖκες
αἴσυλα, ἦχθοντο φρεσὶν ἧς, καὶ ἅπαντ' ἀγόρευον
δεινότητ' αἰδοίῳ, ὃς ἐῷ μέγα χώσατο θυμῷ,
ἠδ' ὅτι οἱ καλέσας ὀλοοφώνεεν ἄνδρα χολωθείς.
δᾶλε πονηρὲ, κακὴ ἔργα, βροτῶν χείρισε ἁπάντων
ἐσθλὲ σύμπαντα μὲν ἔρδων, ἀφῆκα ὀφειλήν,
ἕνεκα κῆρ ἀχέων ἐμὲ ὀτρηρὸς ἱκέτευσας;
ἦ σε γὲν δεῖ πρᾶον ἔμμεν τε καὶ αὖτ' ἐλεῆσαι
τὸν κοινωνὸν, καθάπερ σε ἔγωγ' ἐλέησα;

Paulò post, quæcunq; debeo, omnia restituam.
Sic ait ingemiscens: manibus a. abstergebat lacry-
Sed lugentem rex famulum miseratus est, (mas.
Misericors q; existens ei debitum remisit. (percepisset
Abijt a. vir hilariter, postquam verba hæc jucunda
Sed beneficij mox oblitus tanti. (reperiebat,
Conservorum enim suorum deinde quempiam alium
Denarios qui debebat centum (exiguum debitũ) illi.
In hunc impetũ faciens, violentas ei manus injiciebat,
Et perquam imperiosè dicebat irato animo:
Improbe confestim redde mihi quodcunq; debes.
Sic ajebat commotus, obstupuit autem vir animo,
Conservum q; verbis rogabat, altè clamans:
Misero mihi, ô carissime, propitius esto frater,
Et miserere mei, tibi enim omnia ego reddã. (lens,
Sic dixit plangens, hũc a. non audivit servus inso-
Sed eum in carcerem statim ablegavit tenebrosum,
Donec redderet omne debitum, quod debebat.

Cùm autem viderent servi alij hæc omnia fieri
Improba, dolebant animo suo, & omnia dicebant
Domino venerando, qui suo vehementer indignatus
Et ad se vocans compellabat virũ iratus: (est animo,
Serve improbe, hominum nequissime omnium,
An non tibi universum quidem ego remisi debitum,
Propterea quòd corde dolens me sedulo rogasti?
Nonne te ergò oportebat mansvetum esse, ac rursus
Tui conservi, sicut tui ego misertus sum? (misereri

Sic

Ως εἰπὼν ἥρως παρέδοκέ μιν ἄνδρι ἀπηνεῖ
δημίῳ, εἰσύθ' ἅπαν χρεῖος φανερῶς ἀποτίσῃ.
οὕτως ἰθείην ὁ πατὴρ ἐπιθήσει ἀμοιβὴν
ὕμμιν ἐπουράνιος, τὰ πταίσματα ἢν μὴ ἑκοντὶ
ἐκ θυμοῦ πρᾴως σφῷ ἀφῆτε ἀδελφῷ ἕκαστος.

ΕΝ ΤΗ ΚΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Φιλ. γ.

ὑπόθεσις.

Ευσεβέων πάντων πολίτευμα ἐν οὐρανῷ ἐστίν,
χ' ἱξόμενος Χριστὸς πᾶσι δίκην δικάσει.

Σπουδαίως ἔσπεσθέ μοι, ὦ ἐριῆρες ἀδελφοί.
ἠδὲ σκοπεῖτε διδάσκοντας καὶ ζῶντας ὁμοίως,
ὥσπερ ἔχεσθε τύπον παράδειγμά τε ἀγλαὸν ὑμᾶς
πολλοὶ γὰρ διάγουσι βίον, περὶ ὧν λέγον ὑμῖν
πολλάκι, νῦν δ' ἔτι δάκρυα θερμὰ χέων λέγω αὖθις
οἳ διδαχῆς Χριστοῦ λαοσσόου ἐχθροὶ ἔασιν,
ὧν τέλος ἐστὶ πολύκλαυσος φοβερός τε ὄλεθρος
καὶ γαστὴρ θεός ἐστι μέγιστος σχετλίη αὐτῶ,
αὐτὰρ ἐπεὶ ζητοῦσι μόνον κλέος, ἠδὲ τὸ ὄλβον,
ἡ τιμὴ αὐτῶν ἔσε) αἴσχιστον ὄνειδος.
ἔστι δ' ἐν οὐλύμπῳ ἡμῶν πολίτευμα ὕπερθεν.
τοὔνεκεν εὐθύμως αἰώνια μίμνομεν ἄθλα,
ζωὴν αἴδιον, τὴν ἄμμιν ὁπάσσει Ιησοῦς,
χ' ὃς μεταμορφώσει τότε ἡμῶν σῶμα ταπεινόν,
ἔμμεν ἴσον τῷ σώματι τιμηεστάτῳ αὐτοῦ,

θεσπε

Sic dicens herus, tradidit eum viro crudeli
Lictori, donec omne debitum liquido redderet.
Sic & justam pater dabit retributionem
Vobis cœlestis, delicta nisi lubenter
Ex animo placidè suo remiseritis fratri unusquisq;.

DOMINICA XXIII. POST TRINITATIS, Epistola Philip. 3.

Summa.

Piorum omnium conversatio in cœlis est,
Et venturus Christus omnibus justa retribuet.

Diligenter sequimini me, ô dilecti fratres,
Et attendite docentes ac viventes similiter,
Quemadmodum habetis typum exemplumq; præclarum nos,
Multi enim agunt vitam, de quibus dixi vobis
Sæpius, & nunc quoq; lacrymas calidas profundens
dico iterum, (sunt,
Qui doctrinæ Christi populorum Servatoris inimici
Quorum finis est planctuosus, terribilisq; interitus,
Et venter Deus est maximus improbis eorum,
Sed quoniam quærunt solùm gloriam ac divitias,
Gloria ipsorum erit turpissimum opprobrium,
Est autem in cœlo nostra conversatio superne.
Propterea læto animo æterna expectamus præmia,
Iam æternam, quam nobis dabit Jesus,
Et qui transformabit tunc nostrum corpus abjectũ,
Ut sit simile corpori glorissimo illius,

Divinam

θεσπεσίην καθ' ἑὴν δύναμιν τῇ καὶ ὑποτάσσειν
αὐτῷ ἐν οὐλύμπῳ καὶ γῇ δύναται τὰ ἐόντα.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. κβ.

ὑπόθεσις.

Καίσαρι ἠδὲ θεῷ κέλεται δόμεν ἄρμενα πάντα,
Χριστὸς μουνογενὴς πατρὸς ἐπουρανίου.

Ἀλλὰ Φαρισσαῖοι φρένας ἠλεοὶ ἠγερέθοντο
μῆτιν ὑφαίνοντες, σωτῆρ' ἵνα Χριστὸν Ιησοῦν
μάρψωσιν δολερῶς ἐνὶ τοῖς μύθοις καὶ ἔπεσσι.
τοὔνεκα καὶ ποτί μιν σφετέρους πέμψαντο μαθητάς.
οὐκ οἴους, ἅμα τοῖσι δ' ἔβαν δοῦλοι βασιλῆος
Ηρώδου μεγάλου, οἵ μιν προσεφώνεον ὧδε.
ἴδμεν ὅτ' οὐχ' ἕτερον κεύθεις νόον, ἄλλο τι εἰπών,
αὐτὰρ ἐτήτυμα φῆς αἰὲν σὺ διδάσκαλε ἐσθλέ
οὐ γάρ σοι μέλει ἀνθρώπων δύναμίς τε χάρις τε.
ἡμῖν γοῦν τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως ἀγόρευσον,
ἔστι δόμεν κῆνσον τῷ Καίσαρι, ἠὲ καὶ οὐκί;
Ὡς ἄρα φώνησαν, κακότητα δὲ οἶδεν Ιησοῦς,
ἠδ' ἀπάτην αὐτῶν, ἔπος οὖν ἐφθέγξατο τοῖον,
σχέτλιοι εἴρωνες τί με αἰμυλίοισι λόγοισιν
ἠδὲ δόλοις πειράζετε; μοι κήνσοιο νόμισμα
χώρης ὑμετέρης ἐπιδείξατε οἱ δὲ μάλ' ὦκα.
μύθῳ πειθόμενοι ἓν δηνάριον πόρεν αὐτῷ.
τοῦτο δ' ἰδὼν αὐτοὺς ἐπέεσσ' ἐρέεινεν Ιησοῦς.

Divinam juxta suam potentiam, qua & subjicere
sibi in cœlo ac terra potest quæcunq; sunt.

EVANGELIUM,
Matth. 22.

Summa.

Cæsari ac Deo jubet dare convenientia omnia,
Christus unigenitus patris cœlestis.

SEd Pharisæi stolidi congregabantur,
Consilium capientes servatorẽ ut Christum Iesum
Comprehenderent fraudulẽter in sermonib. et verbis
Propterea etiam ad illum suos miserunt discipulos
Non solos, sed cum his ibant servi regis
Herodis magni, qui ipsum alloquebantur ad ipsum
modum: (quippiam dicens,
Scimus, quod non aliam occultes mentem, aliud
Sed vera loquaris semper tu Præceptor bone.
Non enim tibi curæ est hominum potentia q; favor q;
Nobis igitur hoc dic, & verè expone,
Licétne dare censum Cæsari, an non?
Dic sanè locuti sunt: malitiam verò intellexit Iesus,
Et dolum ipsorum, verbum igitur locutus est tale:
Operversi simulatores, quid me blandis verbis
Ac dolis tentatis? mihi census monetam,
Regionis vestræ ostendite. Illi autem valde celeriter
Sermoni obtemperantes, unum denarium porrige-
bant ei. (Iesus i
Hunc autem cùm videret, illos verbis interrogabat

εἴπατέ μοι, τίνος ἥδ' εἰκὼν καὶ ἐπιγραφή ἐστιν;
Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι σάφ' ἔφαν, τοῦ Καίσαρός ἐστι.
καὶ τότε λαοσόος θεοῦ υἱεὺς ἀντίον ἠύδα.
Καίσαρι κυδαλίμῳ δότε οὖν, ὅσα Καίσαρός ἐστι,
καὶ θεῷ ἀθανάτῳ δότε, ὅσσα δόμεν θέμις ἐστί.
ταῦτα δ' ἀκούσαντες λίην θαύμαζον οἱ ἄνδρες,
καὶ πάλιν οἰχόμενοι Χριστὸν λίπον ἔνθα κακοῦργοι.

ΕΝ ΤΗ ΚΔ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ Κολ. α.

ὑπόθεσις.

Ρύεται ἐκ σκότεος διὰ τοῦ Εὐαγγελίοιο
Θνητοὺς, τοὺς δ' ἴζων φῶς ἐνὶ ἄλλο θεός.

Ἡμεῖς οὖν νημερτὲς, ἀφ' οὗ προκοπὴν χαρίεσσαι
ὑμετέρην ὑπακούσαμεν ἐν πίστει τ' ἀγάπητε,
οὐ μὲν ἐλήξαμεν εὐχόμενοι σεμνῶς μάλα πολλά,
εὖ ὅππως εἴδητε θέλημα θεοῖο ἀμέμπτου,
ἠδὲ βίον διάγητε νέον παρόμοιον ἐφετμῇ
κυρίου ὑψίστου, ἔργοισι κεκασμένοι ἐσθλοῖς,
ἠδ' ἐν γνώσει ἀεξόμενοι θεοῦ αὐτογενέθλου
ἠθ' ἁλκῇ δυναμεί τε βεβαιωθέντες ἁπάσῃ,
ἔνδοξον κατὰ τὸ κράτος ἠδ' εὐρὺ κλέος αὐτοῦ,
ἐν τῇ τλημοσύνῃ ἐπιεικείᾳ τε ἀμώμῳ.
ἐν θυμῷ χαίροντες ἀεὶ, θεὸν εὐλογέοντες,
ὃς ποίησ' ἡμᾶς ἐπιτηδείους καὶ ἀμέμπτους.
πρὸς τὸ τυχεῖν κλήρου τῶν εὐσεβέων ἐνὶ φωτί

Dicite mihi, cujus hæc imago & inscriptio est?
Illi verò respondentes apertè dicebant, Cæsaris est.
Et tunc populi servator Dei filius respondebat:
Cæsari glorioso date ergò, quæ Cæsaris sunt,
Et Deo immortali date, quæ dare convenit.
Hoc autem ubi audiissent, valdè mirabantur viri,
Et abeuntes Christum relinquebant ibi malefici.

DOMINICA XXIV. POST TRINITATIS, Epistola Coloss. 1.

Summa.

Liberat ex tenebris per Evangelium
Mortales, eos transponens lucem in aliam, Deus.

NOs igitur verè à quo die profectum amabilem
Vestrum audivimus in fide & caritate &,
Non quidem cessavimus precari sanctè multoties
Benè ut cognoscatis voluntatem Dei inculpati,
Et vitam transigatis novam, congruentè mandato
Domini altissimi, operibus ornati bonis,
Et in notitia crescentes Dei per segeniti,
Et robore virtute & confirmati omni,
Gloriosam juxta potentiam & amplã gloriam illius,
In patientia, clementia & inculpata.
Animo gaudentes semper, & Deo benedicentes,
Qui reddidit nos idoneos & inculpatos,
Ad capessendam hæreditatem piorum in luce.

ὃς χ' ἡμᾶς μεγάλως ἐῤῥύσατο ἐκ πολυμόχθου
δουλοσύνης σατανᾷ σκότεος κρυεροῖο κρατοῦντος,
χ' ἡμᾶς εἶσιν ὅλως πολυήρατον εἰς βασιλείαν
παιδὸς ἑοῦ τοῦ μουνογενοῦς, ἐν ᾧ ἅμμιν ὑπάρχει
λύτρωσις θείη, κακιωνθ' ἄφεσις θεομισῶν,
εἵνεκα τοῦ κείνου ῥοδοειδέος αἵματος ἱροῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ματθ. θ.

Ὑπόθεσις.

Τῇ δυνάμει Χριστοῦ θυγάτηρ βιοτεύει ὑπάρχου;
αἷμα μέλαν λήγει καὶ ῥόου ἀργαλέου.

Ταῦτα δ' ἐπεὶ μερόπεσσι βροτοῖς ἀγόρευσεν Ιησοῦς,
ἣν ἴδε ἦλθεν ἀνὴρ ὄνομα κλυτὸς ἀγλαὸς ἥρως,
προσπίπτων Χριστῷ πόλλ' εὔχετο καὶ φάτο μῦθον.
κλῦθί μευ, ὃς θανάτῳ κρυερῷ καὶ ζωῇ ἀνάσσεις,
εἷλε θύγατρα ἐμὴν θάνατος καὶ μοῖρα κραταίη.
ἀλλ' ἄγε ἐλθὲ, τεὴν ἐπί μιν θὲς χεῖρα κρατίστην,
καὶ ταχέως νεκρὸν δέμας ἐξαῦτις βιοτεύσει.
Ως φάτο δακρυχέων, ἐπανέστη δ' ἔνθεν Ιησοῦς,
λισσομένου τ' ἀνδρὸς μετ' ἴχνια βαῖνε τάχιστα.
Ως δὲ ἴσαν σπεύδοντες, δὴ τότε αἶψα γυνή τις,
αἵματος ἣ ῥεῦσιν πικρὴν ἐμόγησε κελαινοῦ
δώδεκ' ἔτη, σχεδόθεν τῷ Ιησοῦ ἦλθεν ὄπισθεν,
κρασπέδου ἁπτομένη χερσὶν μαλακοῖο χιτῶνος,
οὕτω γὰρ πρόσθεν ποτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν.

ἅμα

Qui etiam nos potenter liberavit ex miseræ
Servitutis Satanæ tenebris horridis potentis,
Et nos collocavit penitus amabile in regnum
Filij sui unigeniti, in quo nobis est (visorum,
Redemtio divina, & peccatorum remissio Deo in-
Propter illius roseum sangvinem sacrum.

EVANGELIUM,
Matth. 9.
Summa.

Potestate Christi filia reviviscit primatis,
Ater sangvis cessat & fluoris molesti.

HÆc verò postquam variè loquentibus hominibus dixisset Jesus,
Ecce vir venit nomine celebris splẽdidus heros, (bũ:
Procidens corã Christo valdè orabat & dicebat ver-
Exaudi me, qui morti horribili & vitæ imperas:
Cepit filiam meam mors & fatum violentum,
Sed quæso veni, tuam illi impone manum fortissimã,
Et protinus mortuum corpus rursum vivet.
Sic dixit lacrymans: surgebat autem illinc Jesus,
Orantis q́ viri vestigia sequebatur celerrimè. (dam,
Cum a.irent festinantes, tunc subito mulier quæ-
Sangvinis quæ fluxu molesto laboraverat nigri
Duodecim annos, prope ad Jesum venit à tergo.
Fimbriam tangens manibus mollis tunicæ.
Ita enim prius suo cogitârat animo:

εἵματος ἢν καθαρῶ ἅψωμαι μοῦνον Ιησοῦ,
αἵματος ἡ ῥεῦσις λήξει τάχα πορφυρέοιο.
Ιησοῦς δὲ καταβλέψας ἄθρησε γυναῖκα,
καί μιν φωνήσας τοῖον πρὸς μῦθον ἔειπε.
θάρσει ἐμὴ θύγατερ, πίστις γὰρ σήστε σάωσε.
ταῦτ' εἰπὼν τάχα πηγὴν αἱματόεσσαν ἔπαυσεν.
αὐτὰρ ἐπεῖ ἐπὶ δῶμα κατήλυθεν ἀνδρὸς ὑπάρχου,
εὗρεν ἐκεῖ λαὸν πολὺν, αὐλητὰς καὶ ἀοιδούς.
τοὺς δ' ἐσιδῶν νεμέσα χ' ὧδε προσεφώνει ἔπεσσιν,
ἔξιτε τῶν μεγάρων οἱ μὲν νεοὶ, οἱ δὲ γεραιοί,
οὐ θάνε παρθενικὴ, μελιηδέα θ' ὕπνον ἰαύει.
Ὡς φάτο λυτρωτὴς. οἱ δ' ἐξεγέλασσαν ἅπαντες
νήπιοι ἄνθρωποι θείων ἀδαήμονες ἔργων.
ἀλλ' ὅτε ἐξέλασε κρατερῶς μεγάρων μέγαν ὄχλον,
δὴ τότε δεξιτερὴν λάβε χεῖρα κόρης ἐρατεινῆς.
ἡ δ' αὖτις πάλιν ἔγρετο ἠδὲ καὶ ἦρξε λαλῆσαι.
τοῦδ' ἔργου πέρι μὲν φήμη ἐσκίδνατο εὐρύ
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους πᾶσαν κατὰ γαῖαν ἐκείνην.

ΕΝ ΤΗ ΚΕ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ β. Πέτρου α.

ὑπόθεσις.

Λύχνος ἔφυ σκότει ἐν κρυόεντι τὸ ῥῆμα θεοῖο.
τόνδε θεόπνευστοι μάντιες ἄμμι φόρουν.

Οἶμαι ἔμοιγε πρέπειν κλισίῃ ἐνὶ ταύτῃ ἐόντι
ὑμᾶς ὀτρυνέειν θυμόντ' ἐν στήθεσ' ἐγείρειν,

εἰδὼς

Vestimentum si mundum tetigero solùm Jesu,
Sanguinis fluxus cessabit protinus purpurei.
Jesus autem respiciens intuitus est mulierem,
Et eam compellans tale verbum dixit:
Confide mea filia, fides enim tua te salvavit,
Hac dicens statim fluxum sanguineum inhibuit.
Sed cum in domum veniisset viri principis, (res.
Invenit illic populum multum, tibicines, & canto-
Hos verò intuens indignabatur, & sic compellabat
Exite ex ædibus juvenes q, senes q, (verbis:
Non mortua est virgo, sed suavem somnum dormit.
Sic ait redemtor: illi verò ridebant omnes
Stulti homines divinorum ignari operum, (turbam,
Sed cum expulisset violenter ædibus frequentem
Tunc dextram prehendit manum puellæ amabilis.
Hac autem rursus surrexit, ac cœpit loqui.
De hoc autem facto rumor dissipabitur latè
Omnes inter homines universam per terram istam.

DOMINICA XXV. POST TRINI-tatis, Epistola 2. Petr. 1.

Summa.

Lychnus est tenebris in horridis verbum Dei,
Hunc autem à Deo afflati vates nobis attulerunt.

ARbitror me decere vocatione in hac existentem,
Vobis calcar addere, animum q, in pectoribus
excitare,

εἰδὼς ὅττι θεός με ἄφαρ θάνατόν δε καλέσσει,
ὅσπερ ἐμοὶ τόδε λαοσόος δήλωσεν Ιησοῦς.
ἐκτελέσω θ' ἵν' ὅταν με τέλος θανάτοιο καλύψῃ,
τῶν δὲ ἀεὶ κατὰ θυμὸν ἐπιμνήσησθε ἁπάντων.
καὶ γὰρ ὅταν δύναμίν τε καὶ ἐνσάρκωσιν Ιησοῦ,
λαοσόου ὑμῖν κηρύξωμεν μέγ' ἀγητήν,
οὐχ' ἑπομέσθα μάτην μύθοισιν δαιδαλέοισιν,
ἀλλὰ σαφῶς τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν δόξαν ἐκείνου
ἡμετέροις ἴδομεν κυδίστην, ὅττε θεοῖο
οὐρανίου παρὰ πατρὸς ἑοῦ λάβε κῦδος ἀγαύον
καλλίστης διὰ φωνῆς, θαυμαστῶς ἢ ἄϋσε.
οὗτος ὅλως πέλεται ὁ ἐμὸς πολυήρατος υἱεύς,
ᾧ μέγα τέρπεται ἦτορ ἐμὸν, τὸν ἀκούσατε πάντες.
ταύτην δ' ὄσσαν ἀκούσαμεν οὐρανόθεν χαρίεσσαν
οὖσι, ἀκροπόλῳ ἐν ὄρει μετὰ αὐτοῦ ἐόντες,
ἔμπεδός ἐστι λόγος θεῖος καὶ μαντικὸς οὗτος
ῥέζετε γοῦν καλῶς τε καὶ εὖ προσέχοντες ἐκείνῳ,
ὡς λύχνῳ στίλβοντι ἐνὶ σκότει ἠερόεντι,
εἰσόκεν οὐρανόθεν φαίνῃ φαεσίμβροτος ἠώς.
ἐν κραδίῃς θ' ὑμῶν ἀνατέλλῃ φωσφόρος ἀστήρ.
πρῶτα δὲ τοῦτο σαφῶς ἴστω κατὰ θυμὸν ἕκαστος,
ὅττι γραφῆς ἱερῆς οὐχ' ἑρμήνευμα ὑπάρχει
ἐκ βροτέης σοφίης τε καὶ ἀνδρομέοιο νόοιο.
οὔ ποτε γὰρ μάντευμά τι ἠνέχθη βροτοῦ ἀνδρός
βουλήσει ποτὲ, ἀλλ' ὑπὸ πνεύματος οὐρανίοιο
ἱεροὶ ἄνθρωποι θεοῦ ὁτρηροὶ θεράποντες,
κινηθέντες αἰεὶ ἔφασαν μυστήρια θεῖα.

ΣΥΑΓ.

Cum sciam, quod Deus me statim ad mortem vocaturus sit,
Ut mihi hoc populorum servator manifestavit Iesus
Efficiam a.ut quãdo me terminus mortis abscõderit,
Horum semper in animo recordemini omnium.
Nam cùm potentiam & incarnationem Jesu,
Populorum servatoris vobis annunciavimus admo-
dum mirandam,
Non secuti sumus temerè fabulas artificiosas,
Sed manifestè oculis gloriam illius
Nostris vidimus insignem, quando Deo
Cœlesti à patre suo accepit gloriam inclytam
Pulcerrimam per vocem, mirabiliter quæ clamavit:
Hic planè est meus multum dilectus filius,
Quo valdè delectatur cor meum, quẽ audistis omnes.
Hanc autem vocem audivimus de cœlo gratiosam
Auribus, excelso in monte cum ipso cùm essemus.
Firmus est sermo divinus & vaticinus iste,
Facitis igitur pulcrè ac benè attendentes illi,
Tanquam luci splendenti in tenebris obscuris,
Donec cœlitus manifestetur lucifera aurora,
In cordibus q; vestris exoriatur lucem afferens stella
Imprimis verò hoc certè sciat in animo unusquisq;
Quòd scripturæ sacræ non interpretatio existat
Ex humana sapientia & humano intellectu.
Nunquam enim vaticinium aliquod prolatum fuit
Voluntate, sed à spiritu cœlesti (mortalis virè
Uncti homines, Dei seduli ministri,
Impulsi semper enunciarunt ministeria divina.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ματθ. κδ.

Ὑπόθεσις.

Σήματα τοῦ πυμάτοιο χρόνου μυθεῖται Ιησοῦς,
Τούτων μνησθῆναι χρὴ ἀεὶ εὐσεβέας.

Χριστὸς ἀλεξητὴρ ὧδε προσέειπε μαθητάς
εὖτέ ποτ' ὀφθαλμοῖς ὄψεσθε βδέλυγμα κακοῦργον,
εἰν ἁγίῳ τόπῳ ἐστὸς τοῦ ναοῦ θαλεροῖο,
τοῦ πέρι καὶ θέσπιζεν ἐὺς Δανίηλ ὁ προφήτης,
(ταῦτ' ἀναγινώσκων, ὅτις εἶ, νέος ἠὲ γεραιός,
αὐτῷ σοι μελέτω, μύθων ἐμπάζεο κείνων)
δὴ τότ' Ιουδαίων ὃς ἐνοικέει ἄστεα ἱρά,
φευγέτω ἐξαπίνης ποτὶ οὔρεα παιπαλόεντα,
μή ποτε κύδεα λυγρὰ ἴδη καὶ πότμον ἀεικῆ,
ὃς θνητοὺς θλίψει κακιῶν χάριν, ἃς ἐτέλεσσαν.
αὐτὰρ ἐνὶ στέγει ὢν ἑοῦ ὑψορόφοιο δόμοιο,
κλίμακα μὴ λαταβαινέτω, ἐκ δόμου ὄφρα τι αἴρῃ,
ἠδὲ ὅτις διάγει σφετέρῳ ἐνὶ πίονι ἀγρῷ,
μὴ ἀπονοστείτω αἴρειν ἑὰ εἵματα καλά.
ἀλλ' οὐαὶ ὑποκυσσαμένῃς θηλαζομένῃς τε
θηλυτέρῃσι γυναίκεσσιν τότε ἤματι κείνω.
σπουδαίως δ' εὔχεσθε θεῷ πατρὶ αἰὲν ἐόντι,
μή ποτε ὑμᾶς φύζα φόβου κρυόεντος ἑταίρη
ἤματι χειμερίῳ λάβη, οὔθ' ἱερῇ ἐν ἑορτῇ.
τοιαῦτ' γὰρ ἄνιαι ἔσονται δακρυόεσσαι,
οἷαι ἐπὶ χθονὶ μητέρι μήλων οὔποτε ἦσαν

ἐξ

EVANGELIUM,
Matth. 24.

Summa.

Signa ultimi temporis prædicit Christus,
Horum meminisse oportet semper pios.

CHristus salvator sic alloquebatur discipulos:
Cùm aliquando oculis videbitis abominationem
In sancto loco stantem templi floridi, (impiam
De qua etiam vaticinatus est bonus Daniel Prophe-
Hæc legens, quisquis es, juvenis aut senex, (ta:
Ipsi tibi curæ sint, & verbis moveare istis)
Tunc Judæorum qui inhabitat civitates sanctas,
Fugiat protinus in montes excelsos,
Ne fortè dolores tristes videat, & mortem iniquam
Quæ mortales affligit peccatorum causa, quæ patra-
Sed super tecto suæ qui est præaltæ domus, (runt;
Scalam ne descendat, ex ædibus ut quippiã auferat.
Et quicunq; degit suo in fertili agro,
Ne revertatur ad tollendum suas vestes pulchras.
Sed væ prægnantibus, lactentibusq;
Fœminis uxoribus tunc in die illo.
Diligenter autem precamini Deum patrem sempi-
Ni fortè vos fuga metus horridi socia (ternum,
Tempore hyberno capiat, neque sacro in festo.
Tales enim afflictiones erunt lacrymarum plenæ,
Quales super terra matre omnium nunquam fuêre,

Ex

ἐξ οὗ τεῦξε θεὸς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν εὐρὺν,
κνώδαλάθ', ὅσσα ὁ ἤπειρος τρέφει ἠδὲ ὁ πόντος.
οὐδ' ἔσεταί ποτε ἄλγη ὁμόιϊα εἰσόκε θνητοὺς
ἠέλιος φαέθων λαμπρῆς ἐπιδέρξεται αὐγῆς,
ἤματα δ' ἀλγινόεντ' εἰ μὴ ὁ θεὸς κολοβώσει,
πᾶν γένος ἀνθρώπων χαμαὶ ἐρχομένων ἀπολεῖται.
αὐτὰρ παμβασιλεὺς θεὸς εὐσεβέων ἀλεγίζων,
εἵνεκεν ἐκλεκτῶν τάδε ἤμαθ' ὅλως κολοβώσει.
οὐδεὶς μειλιχίοισι λόγοις τότε ἐξασατώτω
τὰς φρένας ὑμετέρας ψεύστης τοιαῦτ' ἀγορεύων.
ἠνίδε λυτρωτὴς πέλεται ὧδ', ἢ ἑτέρωθι.
οὔποτε αἱμιλίοις μύθοις πιστεύσατε τούτοις.
ὑμῖν γὰρ φράζω, ὅ τι καὶ τετελεσμένον ἔσται.
μάντιες οὐλομένοι ποτ' ἀναστήσονται ὄπισθεν
πρήγμασα θεσπέσια πράττοντες, θαῦμα ἰδέσθαι.
ὄφρ' ἐς ἀλημοσύνην πιστοὺς ἀνάγωσι καὶ ἐσθλοὺς
εὐθείης ἀφ' ὁδοῦ, εἰ μὴ κάκ' ἀμύνῃ ἀπ' αὐτῶν
τοῖα θεὸς κτιστὴς ὁ πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
ἀλλ' ὑμῖν διὰ τοῦτο ἐγὼ μαντεύομαι ἤδη,
ὄφρα ἐμῶν μνησθῆτε λόγον, ὅτε ταῦτα γένηται,
εἴ τις γοῦν ὑμῖν μῦθον λέξει τότε τοῖον.
ὁ Χριστὸς, περὶ τοῦ Μωσῆς ἄλλοιτε προφῆται
ἐν βίβλοισι θεογλώσσοις ἔγραψαν ἀμέμπτοι,
ἦλθε χάμαζε ἀπ' οὐλύμπου, τε καὶ ἐς ἐν ἐρήμῳ,
ἢ ἐνὶ τῷ θαλάμῳ. μύθων μὴ κέκλυτε τοίων.
ὥστε γὰρ ἀστεροπὴ στιλβοῦσα κατ' αἰπὺν ὄλυμπον,
ἔρχεται ἀντολίης ἀπὸ, καὶ λάμπει μέχρι δυσμῆς.

Ex quo condidit Deus terram q̃ & cœlum spaciosum,
animalia q̃ quotquot continens nutrit ac pontus.
Neque futuri sunt unquam dolores similes, quo ad
Sol lucidus splendidis aspiciet radijs. (mortales
Dies verò dolorum plenos nisi Deus abbreviaverit,
Omne genus hominum terrenorum peribit.
Sed omnium rex Deus piorum curam gerens,
Propter electos hosce dies omninò decurtabit.
Nemo blandis sermonibus tum circumveniat
Animos vestros mendax talia dicens:
Ecce redemtor est hic, aut alibi,
Nunquam blandis verbis creditote illis:
Verbis enim dico, quod & perficietur,
Vates pernicioſi aliquando resurgent posterioribus
Opera divina facientes mirabile visu, (seculis,
Ut in errorem fideles inducant ac bonos
Recta de via, ni mala propulset ab illis
Hujusmodi Deus creator pater in extrema terra.
Sed vobis propterea ego praedico nunc,
Si meorum recordemini verborum, cum ista evene-
Quis ergo vobis verbum dixerit tunc tale: (rint.
Christus, de quo Moses alijq̃ Prophetæ
In libris divinis scripserunt inculpati,
Venit in terram de cœlo, & est in solitudine,
Aut in cubili, verba ne audiatis ejusmodi.
Quemadmodum n. fulgor coruscans per excelsum
Venit ab ortu, & fulget usq̃ ad occidentem,) olympū

Sic

οὕτω καὶ νόσος βηλὸν ἀπὸ θεσπεσίοιο
ἔσαι λυτρωτὴ πνοιῇ ἀνέμοιο ἐοικώς.
πῆμα κακῶδες ὅπῃ τελέθῃ, ἐκεῖ ἀγκυλοχείλαι
ὠκύπεδ' ἀετοὶ ταχέως σωάγουδ' ἁλλῆς.

ΕΝ ΤΗ ΚΥ. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ
τὴν τριάδα, ἐπιστολὴ α. Θεσ. δ.

Ὑποθεσις.

Εἰν ὁδωὴς πάσης λώιη ἔσθ' ἐλπὶς ἔσσιν,
Ελπὶς ἀναστάσεως καὶ βίος αἰώνιος.

Ἀγνοέειν ὑμᾶς δ' οὐκ οἰόμεθα, ἀγαπητοί,
ἀνθρώπων τοὺς κοιμωμένους, μὴ πένθος ἔχητε
τῷ θυμῷ, ὡς οἱ ζωὴν οὐκ ἐλπίδ' ἔχοντες,
ὡς γὰρ Ἰησοῦν πίστιν ὁμῶς ἐσθλὸν ἐσῶσεν
ἀτρεκέως θανέειν, καὶ ἀναστῆναι πάλιν αὖθις.
ὣς καὶ κοιμηθέντας διὰ Ἰησοῦ
ἵξει σωτὴρ ὅλως αὖτις θεὸς αὐτοκράτωρ.
Τοῦτο γὰρ αὐδῶμεν σαφέως θεοῦ ἐκλόγοι ὑμῖν,
ὅτι ὑμεῖς, οἱ ἐνὶ χρηστοῖσι παρουσίαν ἀγνὴν
τοῖς ζωοῖσι μετιόντες μεθα χθονὶ ἐν πολυκάρπῳ,
οὐ φθήσομεν κοιμηθέντας νεκροὺς τότε ἄλλους.
καὶ γὰρ ἀπ' οὐρανοῦ μακρὸν καταβήσεται αὐτὸς
κύριος ἐν χαλκείοις κελεύσμασι, σὺν ἐρεάτῃ
ἐν σάλπιγξι θεοῦ, καὶ φωναῖς ἀγγελικῆσι.
πρῶτα δ' οἱ ἐν χριστῷ ἐπαναστήσουσι θανόντες,
καὶ μετέπειθ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες ἔτ' ἐν χθονὶ τούτῃ.

συν

Sic quoq; reditus de cœlo divino
Futurus est redemtoris flatui venti similis.
Cadaver fœtidũ ubi est ibi aduncã rostra habentes
Celeriter volantes aquilæ protinus congregantur
frequentes.

DOMINICA XXVI. POST TRINITATIS, Epistola 1. Thess. 4.

Summa.

In doloribus cunctũ optimum solamen est,
Spes resurrectionis & vitæ æternæ.

Ignorare vos nolim ô dilecti,
De hominibus dormientibus, ne luctum habeatis
In animo, tanquam qui vitæ spem non habent,
Quemadmodum n salvatorem credimus bonum Ie-
Vere mortuum esse & resurrexisse iterum, (sum
Sic & eos qui obdormierunt per liberatorem Iesum
Valdè congregabit omninò ad se Deus per se genitus.
Hoc enim dicimus verè Dei ex verbo vobis,
Quòd nos qui in Christi adventu sancto
Inter vivos erimus in terra frugifera,
Non præveniemus dormientes defunctos tunc alios,
Etenim ab olympo excelso descendet ipse
Dominus in gratioso mandato, & amabili
In tuba Dei & vocibus angelicis.
Primùm verò in Christo resurgent mortui.
Et postea nos qui vivimus adhuc in hac terra,

Una

σὺν τούτοις ταχέως ἀχθησόμεθα σκιοέσσῃς
ἐν νεφέλῃς ἐς ἀπάντησιν Χριστοῖο ἄνακτος,
ἠδὲ σὺν αὐτῷ ἀεὶ ἐσόμεσθα κακῶν δίχα πάντων.
τοῖσδε λόγοις παραμυθείσθω φίλον ἦτορ ἕκαστος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. κε.

Ὑπόθεσις.

Οὐρανόθεν θεοῦ υἱὸς Ιησοῦς πρὸς κρίσιν ἥξει,
Χωρίζων ἐρίφους εἰροπόκων οἴων.

Ημος δ' οὐρανόθεν θεοῦ υἱεὺς Χριστὸς ἱκάνει
ἐν δόξῃ μεγάλῃ τῶν οὐρανίων σὺν ὁμίλῳ,
τῆμος ἐπὶ κλεισμῷ καθίσει ξεστῷ μέγ' ἀρίστῳ.
καὶ λαοὶ πάντες τῆς γαίης εὐρυοδείης
ὦκα συναχθήσονται τοῦ προπάροιθεν ἐκείνου,
ἠδ' αὐτοὺς ἀπονοσφίσει, ὡς καλλίτριχα μῆλα
ἐσθλὸς νοσφίζει ἐρίφων κεραῶν ἀπὸ ποιμήν.
καὶ στήσει οἵας ποτὶ δεξιτερὴν, ἐριφοὺς δὲ
πρὸς σκαίην, προσερεῖ καὶ τοὺς ἐπὶ δεξίᾳ ὧδε.
δεῦτε φίλοι ἀγαπητοὶ ἐμοῦ γενετῆρος ἀγαυοῦ,
εὐθύμως κτεατίζετε νῦν μεγάλην βασιλείαν,
ὕμμιν ἣ ἐσκεύασται θεσπεσίων διὰ βουλῶν
πρὶν τύχθη κόσμος τε καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν.
καὶ γὰρ ὅταν ποτ' ἄσιτος ἔην καὶ ἄπαστος ἔγωγε,
ὀτραλέως μὲ κορέσσατε βρώσει ἠδὲ ποτῇτι,
ξεῖνος ἔην, χ' ὑμεῖς δέξασθέ μ' ἐν ὑμέτερον δῶ,

γυμνὸ

Unà cum his celeriter feremur umbrosis
Innubibus in occursum Christi regis:
Et cum ipso semper erimus mala citra omnia.
Hisce sermonib. consoletur dilectum cor unusquisq.

EVANGELIUM,
Matth. 25.

Summa.

De cœlo Dei filius Iesus ad judicium veniet, 5
Seternens hœdos à lanigeris ovibus.

CUm autem cœlitus Dei filius Christus venerit
In gloria magna, cœlestium cum turba,
Tunc in sede cõsidebit polita & longè præstantissima,
Et populi universi terrâ lativia 10
Celeriter congregabuntur coram ipso,
Et illos segregabit, ceu pulcras lanas habentes oves
Bonus separat ab hœdis cornutis pastor,
Et statuet oves ad dexterã, hœdos verò (hunc modũ:
Ad sinistrã, & alloquetur eos, qui à dextris stant ad 15
Venite ô amici dilecti mei genitoris inclyti,
Lætè possidete nunc amplum regnum,
Vobis quod paratum est divino consilio, (supernè.
Priusquam fabricaretur mundus, & cœlũ spaciosum
Etenim cùm nonnunquam jejunus essem ac impastus 20
Studiosè me satiastis cibo & potu: (ego,
Hospes eram, & vos recepistis me in ædes vestras:

γυμνὸς ἔην, καὶ ὀπάζετέ, μοι ἔρυμα χροὸς ἐσθλόν.
ἢν νοσερὸς τὸ δέμας καὶ ἐπεσκέψασθέ με ὑμεῖς,
εἰν εἰρκτῇ κρυερῇ κείμην, καὶ ἐπήλθετε πρός με.

Καὶ τότ' ἀμειβόμενοι πάλιν αὐλέξουσι δίκαιοι:
εἰπὲ σὺ εἰρομένοις σῶτερ πολὺ φίλτατε ἡμῖν,
πηνίκα διψαλέον σε κατείδομεν ἠὲ ἄπαστον,
καὶ θυμὸν σὸν σίτῳ ἐτέρπομεν ἠὲ ποτῆτι;
ἔυτε σε δεξάμεθα προτὶ οἶκον ξεῖνον ἐόντα;
ἤ σε περὶ χροΐ εἷμα ἐδύσαμεν ὄντα πενιχρὸν;
καὶ πότε ἐν φυλακῇ πρός σε Χριστ' ἤλθομεν ἡμεῖς:

Ἐξαύτις δὲ ἀμειβόμενος βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς.
ἀτρεκέως ἐγὼ ὔμμι λέγω δι' ἐμαυτοῦ ὁμόσσας,
ὅτθ' ἑνὶ μικροτάτων τούτων ποιεῖ τε ἀδελφῶν,
τοῦτο ἔμοιγ', ἕταροι γεραροὶ ποιήσατε αὐτῷ.

Τοῖς δ' ἐπὶ τῇ σκαίῃ φήσει τάδ' ἔπη πτερόεντα.
νῦν ἴτε ὑβρισταὶ ἀθεμίστιον εἰς δνοφερὸν δῶ
τοῦ αἴδιου κρηεροῦ μεγάλης ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
ὅττι τῷ ἀρχεκάκῳ σατανᾷ δούλοις τε καὶ αὐτοῦ
ἡτοίμασται, ὅπως ἐκεῖ ἄλγεα λυγρὰ πάθωσι:
καὶ γὰρ ἄπαστος ἔην ποτὲ καὶ διψῶν ἐπὶ γαίης,
οὐ δ' ἐλεήσατέ με, κραδίην ἀδάμαντος ἔχοντες.
ξεῖνος ἔην τλήμων, τε καὶ οὐ δέξασθέ με ὑμεῖς.
πτωχὸς γυμνὸς ἔην, οὐδ' εἷμα ὀπάζετ' ἔμοιγε.
ὁππότε καὶ δορύληπτος ἔην, οὐκ ἤλθετε πρός με.

Τόν δ' αὖτις προσφωνήσουσιν ἔπεσσι πονηροί.
κύριε ἐξαύδα σὲ πότ' εἴδομεν ὄντα πενιχρὸν,
ἠὲ ἄπαστον ἐπὶ χθονὶ, ἢ κακὰ δεινὰ παθόντα,

καὶ

Nudus eram, & præbuistis mihi vestimentũ corporis
Æger eram corpore, & visitastis me vos. (bonum
In carcere horrido jacui, & accessistis ad me.
Et tunc respondentes iterum dicent justi: (bis,
Dic tu interrogantibus, ô salvator longè carissime, no-
Quando sitientem te conspeximus, aut famelicum,
Et animum tuum cibo refecimus, aut potu? (tem,
Quando te recepimus in domos peregrinum existen-
Aut te circa corpꝰ vestibꝰ induimꝰ pauper cùm esses?
Et quando in carcere ad te, Christe, venimus nos?

Vicissim verò respondens rex dicet illis:
Verè ego vobis dico per me ipsum jurans,
Quod uni ex minimis his præstitistis fratribus,
Hoc mihi, ô amici venerandi, fecistis ipsi.

Sinistris verò rex dicet hæc verba volucria:
Nunc abite ô stolidi calũniatores impij, in tenebrosã
Inferni horridi immensæ sub latebris terræ, (domũ
Quæ malorum auctori Satanæ, ac servis ejus
Parata est, ut ibi dolores tristes patiantur. (terra,
Nam famelicus quondam eram, ac sitibundus super
Nec miserti estis mei, cor adamantis habentes.
Hospes eram afflictus, & non recepistis me vos.
Pauper nudus eram, nec vestimentũ præbuistis mihi,
Cumq́ captivus essem non venistis ad me.
Hunc verò iterum compellabunt verbis improbi:
Domine dic, te quando vidimus egenum, (rentem,
Aut famelicum super terra, aut mala tristia perfe-

καὶ μὴ ῥέζομεν εὖ σε, καθὼς θέμις ἐστὶ δικαίοις;
Τοῖς δ' αὖθις βασιλεὺς λέξει κεκοτηότι θυμῷ
ὔμμιν ἔγωγε λέγω ἅμα καὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
ὁ, τθ' ἐνὶ μικροτάτων ἀνδρῶν μὴ ὀπάσσετε τούτων,
τοῦτο καὶ ἀτρεκέως μὴ ἔμοιγε ὀπάσσατο ὑμεῖς.
καὶ καταβήσονται σκοτίην ὁδὸν ἄϊδος εἴσω,
ἔνθα μὴ ἐσσεῖται παῦσις κρυεροῖο γόοιο.
εὐσεβέες δὲ βροτοὶ ποτὶ αἰγλήεντα ὄλυμπον
βήσονται Χριστῷ σὺν παμμεδέοντι ἄνακτι,
ἤδε ἀεὶ ζήσουσι κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων.

Τέλος τῶν Ευαγγελίων καὶ ἐπιστολῶν
τῶν κυριακῶν.

Et nõ benefecimus tibi, quemadmodum decet justos?
His verò iterum rex dicet irato animo:
Vobis ego dico simul & magnum jusjurandum juro,
Quod uni è minimis viris non prabuistis his,
Hoc & verè mihi non prabuistis ipsi.
Et descendent tenebrosam domum in infernum,
Ubi non erit cessatio à terribili luctu.
Vos verò mortales in splendidum cœlum,
Ascendent cum Christo omnipotente rege.
Ut perpetuò vivent mala extra omnia.

Finis Evangeliorum & Epistolarum Dominicalium.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΩΝ ΕΟΡ-
ταστικῶν ἡμερῶν.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-
λου, ἐπιστολὴ Ρωμ. ι.

ὑπόθεσις.

Πιστεύειν σωτῆρα εἶμεν θεοῦ υἱὸν Ιησοῦν,
ἐστὶ δικαιοσύνη ἀτρεκὲς οὐρανίη.

Ἐστὶ δικαιοσύνη ἡ ἀληθὴς εἵνεκα Χριστοῦ
πιστεύειν ἡμᾶς σωθῆναι λαοσόοιο,
καὶ τόδε τῇ γλώσσῃ φάσκειν, σωτηρία ἐστι.
καὶ γὰρ γέγραπται σαφέως ἱερῇ ἐνὶ βίβλῳ.
πᾶς τις ὁ πιστεύων ἐπὶ αὐτῷ οὔποτ' ὀλεῖται.
οὐδὲ γάρ ἐστι διάκρισις ἀνθρώπων πολυμόχθων,
καὶ γὰρ ὁ ὀψιγένεθλος ἐὼν σύμπαντα κυβερνᾷ,
πλουτίζειν δυνατὸς πάντας φεύγοντας ἐπ' αὐτόν,
πᾶς τις ὁ εὐχόμενος τῷ Ιησοῦ, σῶος ἐσεῖται.
πῶς οὖν ἔυξονται, εἰ μὴ πίστευσαν ἐς αὐτόν;
καὶ πῶς πιστεύουσιν, εἰ οὐ περὶ αὐτοῦ ἄκουσαν
πῶς δὲ ἀκούσουσιν, κήρυκος μηδενὸς ὄντος;
ἢ πῶς κυρύξουσιν, εἰ οὐκ ἐσταλμένοι εἰσί;
καὶ γὰρ γέγραπται συνετῶς, ὡς εἰσὶ ποθεινοί
οἱ τὴν εἰρήνην ἀγγέλλοντες πολυγηθῆ.
πάντες δ' οὐκ Ευαγγελίῳ ἐπίθοντο θεοῖο

EVANGELIA
ET EPISTOLAE FESTO-rum Dierum.

IN DIE ANDREAE APOSTOLI, Epistola Rom. 10.

Summa.

Credere salvatorem esse Dei Filium Iesum,
Est justitia verè cœlestis.

ESt justitia vera propter Christum,
Credere nos salvari populorum servatorem,
Et hoc lingva prædicare salus est.
Nam scriptum est manifestè sacro in libro:
Omnis qui credit in ipsum, nunquam peribit.
Neq; enim discrimen est inter homines laboriosos.
Etenim is, qui in excelsis genitus est, cunctaguber-
Ditare potens omnes confugientes ad se, (nat,
Omnis invocans Iesum, salvus erit. (illum?
Quomodo igitur invocabunt, si non crediderunt in
Et quo pacto crediderint, si non de illo audiverunt?
Quomodo verò audient, præco nullus cùm adsit?
Aut quomodo prædicabunt: si non missi sunt?
Scriptum est enim prudenter: Quam desiderabiles
Qui pacem annunciant latam. (sunt,
Omnes autem non Evangelio obediverunt Dei.

εἶπε γὰρ Ἡσαΐας πάρος ὀβριμόθυμος ὁ μάντις.
κύριε, τίς διδαχῇ πιστεύσει φερτάτῃ ὑμῶν,
τοὔνεκεν ἐξ ἀκοῆς πίστις πέλει ἡμεροέσσης.
ἡ δ' ἀκοὴ ἁγίου διὰ ῥήματός ἐστι θεοῖο.
καὶ μηδεὶς δύνατ' εἰπεῖν, μὴ ἀκοῦσαι ἐκεῖνο.
Φθόγγος ἐπεὶ χαρίεις διδαχή τε ἐπήρατος αὐτῶν
ἐξῆλθεν μεγάλους σύμπαντ' ἐς πείρατα γαίης.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. δ.

ὑπόθεσις.

Ιχθυβολῆα Πέτρον τε καὶ Ανδρείαν πολυγόμφου
ἐκ νηός καλέσει Χριστὸς ἀλεξίκακος.

ΕΝ χθονὶ Εβραίων Φοιτῶν ἐριβώλῳ Ιησοῦς,
ἔνθα καὶ ἔνθα ἔβη πρὸς τὴν ἅλα ἰχθυόεσσαν
εὐπυργοῦ Γαλιλαίης, καὶ δύο εἶδεν ἀδελφούς,
τὸν Σίμωνα, βροτοὶ ὃν καὶ Πέτρον καλέεσκον,
ἀνδρείαντ' αὐτοῖο ἀδελφεὸν, οἳ πονέοντες
ἀμφίβληστρον ἑὸν βάλον εἰς πολιὴν ἅλα δίαν.
ἄνδρες ἐπεὶ ἀλιῆες ἔσαν. Τοῖς δ' εἶπεν Ιησοῦς.
δεῦτέ μοι ἔπεσθε βροτοὶ, ὑμᾶς ἔμμεν ἔγωγε
ἀνθρώπων τεύξω χαμαὶ ἐρχομένων ἀλιῆας.
Ως ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. οἳ δὲ ἀφέντες
δίκτυα καρπαλίμως μετὰ ἴχνια βαῖνον Ιησοῦ.
καὶ προτέρω προβιβὰς ἄλλης ἄθρησεν ἀδελφούς,
ἄνδρ' Ιάκωβον τὸν Ζεβεδαίου παῖδα γέροντος,

ἠδὲ

Dixit enim Esaias ante hac magnanimus vates:
Domine, quis doctrinæ credet præstantissimæ nostræ
Propterea ex auditu fides est exoptato.
Auditus verò sanctum per verbum existit Dei.
Et nemo potest dicere, se non audivisse illud,
Sonus siquidem amabilis, doctrinaq; dilecta illorum
Exivit immensæ cunctos in fines terræ.

EVANGELIUM,
Matth. 22.

Summa.

Piscatorem Petrum & Andream clavis multis compacta
Ex nave vocat Christum malorum depulsor.

IN terra Hebræorum ambulans fertili Jesus,
Hinc illinc ivit ad mare piscosum.
Benè turritæ Galilææ, ac duos vidit fratres,
Simonem, quem homines etiam Petrum vocabant,
Et Andream ejus fratrem, qui laborantes
Rete suum jaciebant in albicans mare almum.
Viri siquidem Piscatores erant. His a. dixit Jesus:
Agite me sequimini ô homines, vos ut sitis ego
Hominum efficiam terrestrium piscatores.
Sic sanè locutus præibat. Illi verò relinquentes
Retia, confestim post vestigia incedebant Jesu.
Et ulterius progressus aliò, conspicatus est fratres,
Virum Jacobum Zebedæi filium senis,

ἠδὲ ἄμεμπτον Ιωάννην ὁμογάστριον αὐτοῦ,
οἴδε μέθ' οἷο πατρὸς γεραροῦ Ζεβεδαίου ἐόντες,
ἐυεργεῖ ἐνὶ νηῒ τὸ δίκτυον αὖτ' ἀκέοντο.
τούτους δ', ὄφρ' ἕταρον αὐτοῖο γένοιντο, κάλεσσεν.
οἱ δὲ τοκῆα φίλον καὶ κοιλὴν νῆα λιπόντες
ἐξαπίνης σωτῆρι βροτῶν ἅμ' ἕποντο Ιησοῦ.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΘΩΜΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-
λου, ἐπιστολὴ Εφεσ. β.

ὑπόθεσις.

πρὸ κτίσεως κόσμου ἐν ἑῷ ἐκλέξατο υἱῷ
ἡμᾶς, καί μιν ἔμεν λύτρον ἔταξε θεός.

ΣΕμνολογῶ σεμνῶς θεὸν ὑψιμέδοντα τοκῆα,
τὴν γενετῆρα φίλου ἡμῶν σωτῆρος Ιησοῦ,
εὐλογίην ὅς πνευματικὴν ἐχαρίζετο ἡμῖν
Χριστῷ ἐν ἀρχηγῷ ζωῆς τὴν αἰὲν ἐούσης.
ἐν τῷ καὶ ἡμᾶς, πρὶν ἔμεν τὴν ἀπείρονα κόσμον,
ἐκλέγετο φρονίμως, τοῦτ' ἔμεν καὶ ἀμύμονας ἡμᾶς
υἱέϊ ἐν Χριστῷ, ἔργων δ' οὐκ εἵνεκεν ἡμῶν.
ὄφρα χάρις θεοῦ ἀθανάτου κλείηται ἀγήρως,
ἣν ἐν παιδὶ ἑῷ φίλῳ ἄμμιν ὄπασσεν Ιησοῦ,
ἐν τοῦ πορφυρέῳ λαοσσόου αἵματι δείῳ
ἡμετέρων ἔχομεν κακιῶν ἄφεσιν θεομισῶν,
θεσπεσίαν κατὰ τοῦδε χάριν πολύολβον ἐοῦσαν
ἣ δηλοῖ θνητοῖς σοφίην συνεσίν τε ἀληθῆ
ἀῤῥήτου περὶ τοῦ θείοιο θελήματος ἡμῖν.

ΕΥΑΓ

Et inculpatum fratrem uterinum ejus.
Hi autem cum suo parente sene Zebedæi existentis.
Bene fabricata in nave rete iterum sarciebant.
Hos vero ut socij sui facerent, vocavit. (quentes,
Illi a. parentem earum & concavam navem relin-
Protinus servatorẽ hominũ unà sequebantur Iesum.

IN DIE THOMAE APOSTOLI.
Epistola Ephes. 2.

Summa.

Ante creationem mundi in suo elegit filio
Nos & ipsum ut esset lytrum, ordinavit Deus.

Celebro sanctè Deum altipotentem patrem,
Patrem dilecti nostri servatoris Jesu,
Benedictionem qui spiritualem donavit nobis
Christo in autore vitæ sempiternæ,
In quo & nos, priusquam esset infinitus mundus,
Elegit prudenter, ut essemus & inculpati nos
Filio in Christo, non autem propter nostra opera,
Ut gratia Dei immortalis celebretur perpetuò,
Quam in filio suo dilecto nobis exhibuit Jesu,
In cujus purpureo salvatoris sangvine divino
Nostrorum habemus peccatorum remissionem Deo
invisorum, (tem.
Divinam juxta illius gratiam prædivitem existen-
Quæ patefecit mortalibus sapientiam prudentiam q
Occulta de divina voluntate nobis. (veram.

EVAN.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Τὸ Εὐαγγέλιον εὑρήσεις ἄνω ἐν πρώτῃ κυριακῇ μετὰ πάσχα. ἀρχὴ μὲν: Θώμας δ' ᾧ τινι καὶ δύδιμος τὸ ἐπώνυμον ἦεν. Τέλος δὲ: οἳ πιστεύουσιν τοῖς ὄμμασιν οὐδέν ἰδόντες.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΜΑΡτηρος, ἐπιστολὴ ἐν πράξ. ϛ. καὶ ζ.

ὑπόθεσις.

Ἀστεὶ ἐν Σολύμων Στέφανος λιθολεύεται ἁγνός,
Φὰς σωτῆρα βροτῶν Χρίστον ἔμεν μερόπων.

Πιστεῖ δ' ἠδ' ἀρετῇ Στέφανος σώφρων ἐκέκαστο
θαύματά τ' ἐν λαῷ σημεῖά τε πολλὰ τέλεσσε.
καὶ τότε παντοδαπῶν ἐξ ἀνθρώπων ἐπάνεσαν
ἄνδρες ὑπέρθυμοι ἐριδαίνοντες Στεφάνοιο
ἀντίον αἰδοίου, αὐτὰρ κακοὶ οὐκ ἐδυύαντο
νικῆσαι σοφίην θείην, καὶ πνεῦμα σάοφρον,
οὗ πέπληθεν ὅδ' ἠδ' ἐκ τοῦ σύμπαντ' ἐλάλησεν,
ἀλλ' ὅδ' ἐπικρατέως αὐτοὺς πρὸς μῦθον ἔειπε.
σχέτλιοι ἠδ' ἀπείτμητοι κραδίην τε καὶ ὦτα,
θυμὸν ἀεὶ ἀδάμαντος ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες,
ἀντιμάχεσθε θεοῦ ἀγερώχως πνεύματι ἱρῷ.
ὑμετέροις ὅλον ἐστὲ ὁμοιΐα τέκνα γονεύσιν.
εἴπατέ μοι, τίνα εὐσεβέων ἁγίων τε προφητῶν
ὑμέτεροι πάτρες οὐ κακὰ ῥέζεν δυσμενέοντες,
ἠδὲ καὶ ἔκτανον ἐκπάγλως οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ;

EVANGELIUM.

EVangelium reperies supra Dominica I. post Pascha, cujus hoc initium est; *Thomas autem, cui & Didymus cognomen erat.* Finis autem: *Qui credunt oculis nihil cernentes.*

IN DIE STEPHANI PROTOMARtyris, Epistola Actor. 6. & 7.

Summa.

Phe in Solymorum Stephanus lapidatur sanctus,
Professus salvatorem hominum Christum esse variè loquentiũ.

FIde autem & tota virtute Stephanus prudens instructus erat,
Miracula q̃ in populo ac signa multa edebat.
Et tunc omnigenis ex hominibus surrexerunt
Viri superbi pugnantes Stephanum,
Contra venerandum, verum improbi non poterant
Vincere sapientiam divinam, & spiritum prudentem,
Quo repletus erat ille, & ex quo omnia loquebatur.
Sed ille fortiter ad eos verbum dixit:
Improbi & incircumcisi corde & auribus,
Animum semper adamantis in pectoribus habentes
Repugnatis Dei superbè spiritui sancto.
Vestris planè estis similes liberi parentibus.
Dicite mihi, qui nam ex pijs sanctis q̃ Prophetis
Vestri patres non malè fecerunt invidi,
Ut interfecerunt eos crudeliter miserrima nece?

Qui

ὃι κήρυκες ἔσαν τε καὶ ἄγγελοι ἐρχομφόιο
κυρίε, ἠδ᾽ ποδός τε καὶ ἀνδρεφόνοι γε γένηθε.
ὃι δὲ ξαθε νόμον θεῦ ἀγγελικῶν ἀπὸ δώλων,
ἠ ἦ φυλάξετέ μιν, δυνατὸ θεῦ ὄκ᾽ ἀλέγοντες.

Ως φάτο θαρσαλέως, ὄισι᾽ ἀπερχὲς νεμέσησαν,
ἐν χείλεσί τ᾽ ὀδάξ φυῖτες κακὰ βυσσοδόμευον.
ἀλλὰ θεῦ Στέφανος πλήρης τε πνεύματος ἠῦς
ἀρενὸν ἐς οὐρανιδῶν κλεὸς εἶδε θεῦ καὶ Ιησῆν
ἑσῶτα ποδὸς δεξιτερῶ πατρὸς ὑψιμέδοντος.
φθεγξάμενος γῆν ἀνθρώπους ποσσέφατε παρόντας.
ὧιδε πατὴρ ἀνώγει ἀνωγμένον ἄρενον ὁρῶ,
υἱέα τ᾽ ἀνθρώπε ἑσῶτ᾽ ὀπὶ δεξιᾶ ὅιο
πατρὸς ἐπαρσενίης, ὁι Ιεδαῖοι δὲ βόησαν
σμερδαλέων φωνῆς θ᾽, ἵνα μὴ πόλιν ἀμφιβάλοιτο αὐτοῖ,
ὦτα ἐφήμωσαν χερσὶν, κ᾽ ὁμοθυμαδὸν αὐτῷ
πάντες ἀναΐξαντες ἐὰς ποὶ χεῖρας ἴαλλον,
καὶ πόλεώς μιν ἀπώσαντες λιθάκωσαν ἀγαθῶς.
μάρτυρες ἄνθρωποι σφετέρας δι᾽ ἐσθῆτας ἔθηκαν
ποσὶς κέρδιο πόδας, Σαῦλος τῷδ᾽ ὄνομα ἔσκεν,
ἤρξατο ἦ Στέφανος πολὺ φέρτατος ὠθ᾽ ἱκετάων.
κύριε πνεῦμα ἐμὸν δέξαι φίλε σῶτερ Ιησοῦ.

Ως ἄρα φωνήσας, ἔρεπε γυὺξ δίος ἀνὴρ,
ἀρενὸν ἐσορόων πάλιν ἔυχετο δεύτερον αὖτις.
κύριε μὴ στήσῃς ἄνδρεσιν ἁμαρτάδα ταύτην,
ὡς δι᾽ εἰπὼν θάνεν ὡς γλυκερῷ δεδμημένος ὕπνῳ.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. κγ.

παῦ.

Qui præcones erant & nuncij venturi
Domini, cujus proditores & homicidæ facti estis,
Qui accepistis legem à Dei angelicis ministris,
Nec custodistis illam potentem Deum aspernantes.
Sic dixit confidenter. Illi autem vehementer commove-
Et labia præmordentes mala cogitabant. (bantur.
Ad Dei Stephanus plenus Spiritu bonus,
Cœlum intuens gloriam vidit Dei, & Jesum
Stantem ad dexteram patris in alto regnantis,
Loquens ergò homines compellavit præsentes:
Ecce video apertum cœlum amplum,
Et filium hominis stantem ad dexteram sui
Patris cœlestis, Judæi verò clamarunt
Horribiliter, & vocem ne audirent illius,
Aures obturarunt manibus, & unanimiter in illum
Omnes irruentes suas manus injecerunt,
Et civitate ipsum expellentes lapidaverunt injustè.
Viri autem testes suas vestes posuerunt
Ad pueri pedes, Saulus cui nomen erat. (precari:
Cœpit autem Stephanus longè optimus in hunc modum
Domine, spiritum meum suscipe care servator Jesu.
Sic sanè locutus in genua procidit divinus vir,
Cœlum aspiciens iterum orabat secundò rursus:
Domine, noli reservare viris peccatum hoc.
Et ubi locutus esset, mortuum est velut dulci oppressus somno.

EVANGELIUM,
Matth. 23.

Sum-

Τίσεται ἀργαλέως Ευαγγελίοιο διώκτας,
Σωθῆναι δ' ἐθέλει πάντας, ὃ παντοκράτωρ.

Ηνίδε εὐφρονέων πολλοὺς πέμπω ποτὶ ἡμᾶς
εὐαμματέας γεραροὺς, συνετοὺς, ἄνδρας τε προφήτας
τοὺς μὲν σφάξετε τούτων ἐκπάγλως κακόεργοι,
τοὺς δὲ κακῶς σταυρώσετε, ἠδὲ πατάξετε λυγρῶς
μάστιξιν σκληρῆς ἐνὶ ὑμετέρῃς συναγωγῇς,
ἠδὲ διώξετε σεύοντες τότε ἄλλυδις ἄλλῃ.
αἵματος ὄφρα γένησθε ὅλου ἔνοχοι τοῦ ἐκείνου
ὅ, τ' ἐχέθη συνεχῶς ἐπὶ γαίης βωτιανείρης,
ἐκ τοῦ ἀεικελίως Αβὴλ ἐδάμη ὁ δίκαιος,
αἵματος ἄχρι καλοῦ Σαχαρίου τοῦ βαραχίου,
ὃν θείοιο μεταξὺ νεῶ καὶ βωμοῦ ἀγαυοῦ
πέφνετε οἰκτίστως, λέγω οὖν μαλ' ἐτήτυμα ὑμῖν,
εἵνεκα συμπάντων τούτων ποτὲ τίσεται ὑμᾶς
ὑμέτερόν τε γένος θεὸς ἐυορκῶν ὁ μέγιστος.

Ως ἄρα φωνήσαν πικρὴν ἐφθέγξατο φωνήν.
ὦ πόλις ἐυπύργων κακομήχανε Ιροσολύμων,
ἣ κτείνεις ἀθέως πιστοὺς ἁγίους τε προφήτας,
πρεσβευτάστε θεοῦ ἱεροῦς ἀδίκως λιθολεύεις,
εἴπ' ἄγε μοι ποσάκις τῷ ἐμῷ φίλῳ ἔυαδε θυμῷ
τέκνα σὰ συλλεγέμεν, καθάπερ φίλα νόσσια ὄρνις
συλλέγει ὀτραλέως ὑπὸ τὰς πτερυγὰς πετεινή,
ἀλλὰ σὺ οὐκ ἀεσιφροσύνῃσι νόου ἐθέλησας.
τοὔνεκεν ὔμμι λέγω, ὅ, τι καὶ τετελεσμένον ἔσται.

ὑμέτερον

Summa.

Vlciscetur graviter Evangelij persecutores,
Salvari autem cupit omnes Deus omnipotens.

Ecce benevolus multos mitto ad vos
Scribas venerandos prudentes, viros q; Prophetas.
Alios quidem jugulabitis ex his crudeliter ô improbi,
Alios verò injustè crucifigetis, & verberabitis misèrè
Flagellis asperis in vestris Synagogis,
Et persequemini pellentes tunc huc illuc,
Sanguinis ut fiatis omnis rei illius,
Qui effusus est continuò super terra homines pascen-(te,
Ex quo iniquè Abel interfectus est justus,
Usq; ad sanguinem boni Zachariæ Barachiæ,
Quem divinum inter templum & aram inclytam,
Occidistis miserrimè. Dico igitur perquam vera vo-(bis:
Propter hæc omnia aliquando puniet vos
Vestrum q; genus Deus non temerè jurans maximus.
Sic sane locutus amarulentam edidit vocem:
Ocivitas benè turritorum dolosa Hierosolymorum,
Quæ interficis impiè fidos sanctos q; Prophetas,
Presbyteros q; Dei sanctos iniquè lapidas,
Dic quæso mihi, quoties meo pacuit animo
Liberos tuos congregare sicut caros pullos gallina,
Congregat sedulo sub alas volatilis,
At tu præstultitia mentis noluisti.
Ascirco vobis dico, quod & perficietur

ὑμέτερον δόμον ἐκπέρσασιν ἀγωνορες ἐχθροί,
εἰρήσασι πόλιν καὶ τὰς θηκαλλέας ἀγελάς.
ὑμμασι δ' ὑμετέρης ἐλεε σόκ ἔλλαβεσθε ὑμεῖς,
εἰσόκε ταὐτὰ θεὸς ἀλλήλοις ἀγορεύσετε πάντες.
πάμμακαρ ὕξιν ὁ νοξήσας ἰότητι θεοῖο.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΠΑΤΛΟΥ
ξ ἀποστόλε, ἐπιστολὴ ἐν πεάξ. θ.

Ὑποθεσις.

Ἀνδρεφόνῳ Σαῦλῳ κακὰ δ' ἐσθέεσι φυτεύων,
Χελσιανὸς πιστὸς γινεῦ ἐξαπίνης.

Δεινὰ δ' ἀπλήσας Σαῦλῳ κεκοτηότι θυμῷ,
μύσησιν Χελσοῖο ἀφνεὰ πότμον ἐφῆκε.
χρήματά τ' ἄντησιν ὧδε κυρίᾳ δεχιερῇ
πρὸς μεγάλας συναγωγὰς ἐυπύργοιο Δαμάσκου,
ὄφρα εἰ ἐν ἧ ὁδῷ ἄνδρας ἢ τὰς ἠδὲ γυναῖκας
εὕρῃ Φοίνικος θεῦ ὑέα ἔμμεν Ἰησοῦν,
δεσμοῖς σφιγξάμενος Σολύμων ἄγῃ εἰς πολίεθρον.

Ὡς ἦ πορδρόμῳ πολίεθρον πολὺ ἦλθε Δάμασκον,
λάμπετο ἀρμονόθεν θεσπεσίη Φάος, ἀστεροπῆς ὡς.
ἔτρεμε ἦ κραδίη Σαῦλος· Φῶς τόσσον δεδορκὼς
αἰθαλόεν λαμπρόν τ', ἐπλήγεις πίπτεν ἔραζε.
Σ' ὑψόθεν ἐκ νεφέων κλυεν φωνὴν ὧδε βοῶσαν;
Σαῦλέ Σαῦλε ὑβρίζῃς, ἀδίκως με Σαῦλε διώκῃς;
τόνδ' ἀΰτης Σαῦλος ταρβήσας ἀνίλιον ὕδωρ.
εἰπέ μοι ἐρμάφῳ φίλε κύριε, τίς σὺ ἐπ' ἀρχῆς;

κθ

Vestram domum evertent insolentes inimici,
Et capient urbem & pulcros agros.
Oculis autem vestris me non amplius videbitis vos,
Quo ad hæc invicem dicetis universis:
Per beatus est qui revertitur de voluntate Dei.

IN DIE CONVERSIONIS PAULI,
Epistola Actor. 9.

Summa.

Hominum interfector Saulus mala pijs meliens,
Christianus fidelis fit repente.

GRavia verò minatus Saulus irato animo,
Discipulis Christi injustam mortem intulit,
Literas q; petijt à Domino archisacerdote,
Ad magnas Synagogas benè turritæ Damasci,
Ut, si in via viros quospiam ac mulieres
Offenderet, qui dicerent Dei filium esse Jesum,
Vinculis constrictos Solymorum duceret ad civitatē.
Cùm autem eundo ad civitatem veniisset Damascum,
Fulgurat de cælo circa ipsum lumen instar fulguris,
Tremebat verò corde Saulus lumen hoc intuitus
Fulgens splendens q; attonitus procidit in terram,
Et desuper ex nubibus audivit vocem sic clamantem:
O Saule, quid contumelia afficis, iniquè cur me ô Saule persequeris?
Hunc verò iterum Saulus metuens compellabat:
Dic mihi roganti dilecte Domine, & quis es tu?

καὶ Φάτο τιὼν ἐν ὑβερίζδς, ἐγὼ εἰμι Ιησοῦς,
ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν,
καὶ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιῆσαι. Ὁ δὲ ἀνδρες
οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοὶ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς,
μηδένα δὲ θεωροῦντες. Ἀνέστη δὲ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς,
ἀνοιγομένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἔβλεπεν.
Χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν,
καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγε καὶ οὐκ ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας,
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὁράματι ὁ κύριος· Ἀνανία.
Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν·
Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν,
καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα·
ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἄνδρα Ἀνανίαν ὀνόματι
εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρας, ὅπως ἀναβλέψῃ.
Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας· Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ
ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν ἐν Ἱερουσαλήμ·
καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας
τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος·
Πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ἐστί μοι οὗτος τοῦ βαστάσαι
τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν τε καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ·
ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.
Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς
αὐτῷ τὰς χεῖρας εἶπεν· Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με,
Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ
πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες, καὶ ἀνέβλεψεν καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη,
καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ
μαθητῶν ἡμέρας τινὰς καὶ εὐθέως ἐν τοῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν
τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο δὲ πάντες
οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· Οὐκ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ
τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθει
ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος δὲ μᾶλλον
ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυννεν Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ,
συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί,
συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ
ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. Παρετηροῦντο δὲ καὶ τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ
νυκτὸς ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν· λαβόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς
διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν χαλάσαντες ἐν σπυρίδι.

Παραγενόμενος δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπείραζεν κολλᾶσθαι τοῖς
μαθηταῖς, καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν
μαθητής. Βαρναβᾶς δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους,
καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν
αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ.
Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος εἰς Ἱερουσαλὴμ,
παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ· ἐλάλει τε καὶ
συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν ἀνελεῖν αὐτόν.
Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ
ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν. Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης
τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχεν εἰρήνην οἰκοδομουμένη
καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου
πνεύματος ἐπληθύνετο.

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς
τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδα. Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα
ὀνόματι Αἰνέαν ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάττου, ὃς ἦν
παραλελυμένος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Πέτρος· Αἰνέα, ἰάται σε Ἰησοῦς
Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη.
Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα καὶ τὸν Σαρῶνα,
οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια
ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης
ἔργων ἀγαθῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ
ἔθηκαν αὐτὴν ἐν ὑπερῴῳ. Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδας τῇ Ἰόππῃ οἱ
μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο
ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες· Μὴ ὀκνήσῃς διελθεῖν ἕως ἡμῶν.
Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον
εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι
καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν
ἡ Δορκάς. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος καὶ θεὶς τὰ γόνατα
προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν· Ταβιθά, ἀνάστηθι.
Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον
ἀνεκάθισεν. Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν· καὶ φωνήσας
τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν δὲ
ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν κύριον.
Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι
βυρσεῖ.

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης
ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν
θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ
καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς ὡσεὶ
περὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς
αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε. Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος
γενόμενος εἶπεν· Τί ἐστιν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ· Αἱ προσευχαί σου
καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ.
Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄνδρας καὶ μετάπεμψαι Σίμωνά τινα
ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ,
οἰκίαν ἔχοντι παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν
τῷ Κορνηλίῳ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ
τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος ἅπαντα ὑμῖν
ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐκείνῃ ὁδοιπορούντων
αὐτῶν καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι
περὶ ὥραν ἕκτην. Ἐγένετο δὲ προσπεινῆσαι καὶ ἤθελεν γεύσασθαι·
παρασκευαζόντων δὲ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις, καὶ θεωρεῖ τὸν
οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ καταβαῖνόν τι σκεῦος ὡς ὀθόνην μεγάλην
τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ
τετράποδα καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς καὶ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο
φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. Εἶπεν δὲ Πέτρος·
Μηδαμῶς, κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον.
Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ
μὴ κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ εὐθὺς ἀνελήμφθη τὸ
σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη
τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν, ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου
διερωτήσαντες διὰ τοῦ πυλῶνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα φωνήσαντες
καὶ καλοῦντες εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνταῦθα ξενίζεται.
Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν τὸ πνεῦμα
αὐτῷ· Ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσίν σε· ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι καὶ
πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς.
Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε·
τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε; Οἱ δὲ εἶπαν· Κορνήλιος ἑκατοντάρχης,
ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου
τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαι
σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος
οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς,
καί τινες τῶν ἀδελφῶν ἀπὸ Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. Τῇ δὲ ἑτέρᾳ
εἰσῆλθεν εἰς Καισάρειαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος προσδοκῶν αὐτοὺς συνκαλεσάμενος
τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. Ὡς δὲ ἐγένετο
τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ
τοὺς πόδας προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· Ἀνάστηθι·
καὶ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν καὶ εὑρίσκει
συνεληλυθότας πολλούς· ἔφη τε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς
ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ·
κἀμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον·
διὸ καὶ ἀναντιῤῥήτως ἦλθον μεταπεμφθείς. Πυνθάνομαι οὖν τίνι λόγῳ
μετεπέμψασθέ με; Καὶ Κορνήλιος ἔφη· Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι
ταύτης τῆς ὥρας ἤμην τὴν ἐνάτην προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου,
καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ καὶ φησίν· Κορνήλιε,
εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα
ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως
παρὰ θάλασσαν. Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε, καὶ σὺ καλῶς ἐποίησας
παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν
ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ κυρίου. Ἀνοίξας δὲ
Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν· Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν
προσωπολήμπτης ὁ θεός, ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν
καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν. Τὸν λόγον ὃν
ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, οὗτός ἐστιν πάντων κύριος· ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον
ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ
τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης, Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρὲθ ὡς
ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν
καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου,
ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν
ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἰερουσαλήμ, ὃν καὶ ἀνεῖλαν κρεμάσαντες
ἐπὶ ξύλου· τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν
ἐμφανῆ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις
ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ
τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ
καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς
ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς
αὐτόν. Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσεν τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ ἐξέστησαν
οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθαν τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη
ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται· ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων
γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη Πέτρος· Μήτι
τὸ ὕδωρ κωλῦσαι τις δύναται τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους οἵτινες
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον ὡς καὶ ἡμεῖς; Προσέταξεν τε αὐτοὺς
ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτισθῆναι. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν
ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν
ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος
εἰς Ἱερουσαλήμ, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς λέγοντες
ὅτι Εἰσῆλθες πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας καὶ συνέφαγες αὐτοῖς.
Ἀρξάμενος δὲ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων· Ἐγὼ ἤμην
ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα καταβαῖνόν
τι σκεῦος ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ὃ κατανοήσας ἐνέβλεπον καὶ
ἐθεώρουν τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἤκουσα δὲ καὶ φωνῆς λεγούσης μοι· Ἀναστὰς
Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. Εἶπον δέ· Μηδαμῶς, κύριε, ὅτι κοινὸν ἢ
ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρίθη δὲ ἐκ
δευτέρου φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου.
Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη τὰ πάντα εἰς τὸν
οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες τρεῖς ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην
ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός με. Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα μοι
συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρίνοντα. Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ
ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. Ἀπήγγειλεν
δὲ ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα·
Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον
Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σὲ ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός
σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἐπ' αὐτοὺς ὡσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος
τοῦ κυρίου ὡς ἔλεγεν· Ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ
βαπτισθήσεσθε πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς
ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν,
ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα
ἡσύχασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν λέγοντες· Ἄρα καὶ τοῖς ἔθνεσιν
ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν εἰς ζωὴν ἔδωκεν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ
Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ
λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν
ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι οἵτινες ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν
ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἕλληνας εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν.
Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς ὁ πιστεύσας ἐπέστρεψεν
ἐπὶ τὸν κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς
οὔσης ἐν Ἱερουσαλὴμ περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρναβᾶν διελθεῖν
ἕως Ἀντιοχείας. Ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τὴν τοῦ θεοῦ
ἐχάρη καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ
κυρίῳ· ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως.
Καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν
ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὑρὼν ἤγαγεν εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ
αὐτοὺς καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι
ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαί τε πρώτως ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς
Χριστιανούς. Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ
προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος
ἐσήμαινεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν μεγάλην μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην
τὴν οἰκουμένην, ὅς ἐστιν ἐπὶ Κλαυδίου. Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς
εὐπορεῖτό τις ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν
ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς
πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρναβᾶ καὶ Σαύλου.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας
κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν
ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρᾳ. Ἰδὼν δὲ ὅτι ἀρεστόν ἐστιν τοῖς Ἰουδαίοις
προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον. Ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων.
Ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις
στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν
αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ, προσευχὴ
δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν περὶ αὐτοῦ.
Ὅτε δὲ ἤμελλεν προαγαγεῖν αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ
Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δεδεμένος ἁλύσεσιν δυσίν,
φύλακες δὲ πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος
κυρίου ἐπέστη καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν
τοῦ Πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεσαν
αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Εἶπεν δὲ ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν·
Περιζώσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Καὶ ἐποίησεν οὕτως.
Καὶ λέγει αὐτῷ· Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι.
Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει καὶ οὐκ ἤδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ γινόμενον
διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἔδοξεν δὲ ὅραμα βλέπειν. Διελθόντες δὲ πρώτην
καὶ δευτέραν φυλακὴν ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν
εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτοῖς ἠνοίγη αὐτομάτη· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον
ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος
ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν· Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν ὁ κύριος
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς
προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν
Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν
ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν
θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι ὀνόματι Ῥόδη·
καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν
πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ
πυλῶνος. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπαν· Μαίνῃ. Ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως
ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον· Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν
κρούων. Ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. Κατασείσας δὲ
αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν
ἐκ τῆς φυλακῆς εἶπέν τε· Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας
οὐκ ὀλίγος τάραχος ἦν ἐν τοῖς στρατιώταις τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο.
Ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρὼν ἀνακρίνας τοὺς φύλακας
ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ Ἰουδαίας εἰς Καισάρειαν
διέτριβεν.

Ἦν δὲ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· οἱ δὲ ὁμοθυμαδὸν παρῆσαν
πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως
ἠτοῦντο εἰρήνην διὰ τὸ τρέφεσθαι τὴν χώραν αὐτῶν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.
Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ καθίσας
ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει θεοῦ
φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου

Et ait: Tu quem injurijs afficis, ego sum Jesus.
Et tibi difficile durumq; adversus acutos stimulos
Calcitrare, simul & cum potentioribus contendere.
Stupens autem vehementer Saulus respondebat ver-
Domine dic, quid nunc vis ut efficiam? (bo:
Sic ait stupefactus. Hunc a. rursus compellabat Ie-
Surge de terra, & vade in civitatem, (sus:
Illic enim cognosces, quaecunq; tibi facienda sunt.
Alij verò viri, cum Saulo qui conversati fuerant,
Stantes timidi, prope vocem quidem audiverunt
Cœlo ex alto, oculi autem nihil viderunt.
Surrexit verò de terra Saulus consternatus cor,
Oculosq; aperiens vidit neminem, cœcus existens.
Alij verò ipsũ ducebant homines manu prehẽdentes,
Et unà cum ipso ibant in pulcras fœminas habentem
Dies verò tres non vidit lumen Solis, (Damascum.
Et omninò cibum non attigit, neq; potum.
Erat a. quispiam, Ananias cui nomen erat, discipulus
Ibi maximè insignis, ad hunc sermonem dixit
Christus redemtor in visione & ait:
O Anania dilecte fili nunc audi me, quod dixero.
Huic verò iterum Ananias respondebat inclytus vir
Domine hic existens expecto, mihi quod imperaturus es.
Et dixit vicissim Deus: Celeriter surge & in vicum
Protinus ito, quem homines rectum vocant,
Ut ingrediens venerandi ædes umbrosas Judæ,
Quære Saulum, Tarsensis cui cognomen est,

347 τὴν ἴδε ὀτραλέως μέγα ἤδη ἐπεύχετε αὐτός.
ταῦτα δὲ ὡς θείη πρός μιν μυθήσατο αὐδὴ,
ἐν θέᾳ οὐρανίῃ Σαῦλος τινα βλέψε μολόντα
οὔνομα Ἀνανίαν καὶ χεῖρα τιθέντα ἐπ' αὐτόν,
ὄφρ' ἄμφω πάλιν αὖ δέξηται φάεα καλά.

Ἀνανίας δ' αὖτις προσεφώνεε κύριον ἐσθλὸς.
σχέτλια πολλὰ ἐγὼ τούτου περὶ ἀνδρὸς ἄκουσα,
ὅττι τεοὶς κακὰ πολλὰ φίλοις ἁγίοισιν ἔωργεν
ἐν Σολύμων ἄστει, καὶ νῦν ἀπ' ἀρχιερήων
ἔλλαβε τὴν δύναμιν δῆσαι θυμαλγέσι δεσμοῖς
πάντας, ὅσους κλητὸν οὔνομά σον τιμῶντας ἐφεύροι.

Ὡς φάτο Ἀνανίας. Τόνδ' αὖτε θεὸς προσέειπε.
καρπαλίμως ἴθι νῦν, σκεῦος γὰρ ὑπάρχει ἐκεῖνος
ἐκλεκτὸν, πάντη ὅ τι καὶ κατ' ἀπείρονα κόσμον
οὔνομα κηρύξει, ἐμὸν αἰδοῖον καὶ ἀγαυόν
παντοδαπῶν προπάροιθε βροτῶν μεγάλων τε ἀνάκτων
ἠδὲ Ἰουδαίων, καὶ τούτῳ ἐγὼν ἐπιδείξω
ἄλγεα ὅσσα παθεῖν μιν δεῖ χάριν εἵνεκ' ἐμοῖο
οὐνόματος, βῆ δ' Ἀνανίας τὸν μύθον ἀκούσας,
καὶ μέγαρον καταδὺς, ἐπὶ Σαῦλον χεῖρα τέθεικε;
καί μιν προσφωνῶν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
θάρσει Σαῦλε ἀδελφὲ, καὶ οὐκ ἔτι δείδιθι θυμῷ.
κύριος ἐν τῇ ὁδῷ, τὴν ἔρχεό ὅς σοι ἐφάνθη,
δεῦρό με εἰσπέμψεν, σοῖς αὖθ' ἵνα ὄμμασι λεύσσῃς.

Ὡς φάτη, τοῦ δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν τι ἔπιπτε χάμαζε,
τῆς λεπίδεσσιν ἐοικὸς, καὶ τότε αὖτις ὄπωπεν.
ἠδ' ἀνστὰς τάχα βασκίσθη περικαλλέϊ λυτρῷ.

καὶ

Ecce diligenter valdè jam precatur ipse.
Hec autem cum divina ad ipsum dixisset vox,
In visione cœlesti Saulus quendam vidit venientem
Nomine Ananiam, & manum ponentem super ipsum,
Ut ambo rursum reciperet lumina bona. 5
Ananias verò iterum compellabat Dominũ bonus:
Iniqua multa ego de hoc viro audivi,
Quod tuis mala multa dilectis sanctis intulerit
In Solymorum urbe. Et nunc ab archisacerdotibus
Accepit potestatem vinciendi animum cruciantibus 10
vinculis (derit.
Tuos sanctos, quos inclytum nomen tuum colentes offen-
Sic ait Ananias. Hunc verò iterum Deus alloque-
Ubi exemplo nunc, vas enim est ille (batur:
Electum, quod ubiq; per infinitum mundum,
Nomen prædicabit meum venerandum & inclytum 15
Omnigenis coram hominibus, magnis q; regibus,
Et Judæis. Atq; huic ego monstrabo
Dolores, quos perpeti eum oportet mei causa.
Dominus. Abijt autem Ananias, postquam sermonem audivit.
Et domum ingressus super Saulum manum posuit, 20
Et ipsum compellans verbis volucribus allocutus est:
Confide ô Saule frater, nec amplius metuas animo:
Dominus in via, quam venisti, qui tibi apparuit,
Huc me misit, tuis iterum ut oculis videas.
Sic ait: hujus verò ab oculis quippiam cadebat in terram 25
Squamis simile, & tunc iterum vidit.
Et surgens statim baptizatus est pulcro lavacro.

καὶ μετέπειτα ἔδων ἄῤῥωστον σῶμ' ἀνέπαυσε.
μίμνε δὲ Σαῦλος ἐπὶ χρόνον αὐτόθι τοῖσι μαθητῆς
κυδαλίμοισιν ὁμιλῶν, καὶ τάχα ἦρξεν Ιησοῦν
κηρύσσειν μάλα θαρσελέως ἐν τῆς συναγωγῆς.
Φάσκων τοῦτον ἔμεν θεοῦ υἱέα αἰὲν ἐόντος.
θάμβος δ' ἦχε βροτοὺς πάντας, τάδε ὅσσοι ἄκουον.
ἠδ' ἐκ πληγέντες μετ' ἀλλήλοις ἀγόρευον.
οὐχ' οὗτος πέλεται ἄθεος κακοέργος ἐκεῖνος,
ὃς πόλει ἐν Σολύμων θνητοῖς ἐπὶ χεῖρας ἴαλλεν,
οὔνομα τοῦ Χριστοῦ ὅσοι εὐσεβέως ἱκέτευσαν,
δεῦρό τε καὶ διὰ τοῦτ' ἀφίκανεν, ὅπως ἅμα πάντας
τοὺς αὐτοὺς ἄξη πρὸς ἀγήνορας ἀρχιερῆας,
Σαῦλος δ' αὔξηται μᾶλλον δυνάμει τ' ἀρετῇ τε.
ἠδ' ἤλεγξεν Ιουδαίους, ἄλλους τε πολίτας,
οἳ ναίοντο Δαμάσκῳ ἐν εὐκτιμένῳ πτολιέθρῳ.
δὺ καὶ ἐπισταμένως δείξας Γαλιλαῖον Ιησοῦν
Χριστὸν ἔμεν σωτῆρα βροτῶν μερόπων πανάριστον.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ματθ. ιθ.

ὑπόθεσις.

Ἄφθονος ἀνθρώπῳ ἔσεται μισθὸς καὶ ἀμοιβὴ
τῷ ἕνεκεν Χριστοῦ κτῆμα λιπόντι ἐόν.

Ἐξαῦτις Πέτρος μύθοις προσέειπεν Ιησοῦν:
ἠνίδε ἑπόμενοί σοι ἅπαντ' ἀπελείψαμεν ἡμεῖς,
πέφραδε γοῦν ἡμῖν παρὰ σεῖο τίς ἔσται ἀμοιβή,
τόνδ' αὖ λαοσόος θεοῦ υἱεὺς ἀντίον ἤυδα.
νημερτές σοι ἐρῷ, σὺ δὲ σῷ ἐνικάτθεο θυμῷ

ὅσσοι

Ac postea comedens corpus imbecillum refecit.
Manebat autem Saulus ad tempus ibi cum discipulis
Inclytis conversans, & mox cœpit Jesum
Prædicare valdè confidenter in conventibus,
Dicens hunc esse Dei filium sempiterni.
Stupor autem tenebat homines cunctos, qui hæc au-
Et attoniti invicem dicebant: (diebant.
Nonne hic est impius maleficus ille,
Qui in urbe Solymorum hominibus manus injecit,
Nomen Christi quotquot piè invocarunt,
Et huc propterea venit, ut simul omnes
Illos ducat ad superbos archisacerdotes?
Saulus verò crescebat magis potentia q; virtute q;,
Et convincebat Judæos, alios q; cives,
Qui habitabant in Damasco benè fabricata civitate,
Benè scite q; monstrans Galilæum Jesum (mum.
Christum esse servatorem hominum variè loquentium longe opti-

EVANGELIUM.
Matth. 19.

Summa.

Abunda homini futura est merces ac retributio,
Qui propter Christum possessionis relinquit suas.

TUm Petrus verbis alloquitur Jesum:
Ecce te sequentes omnia reliquimus nos,
Dic igitur, nobis à te quanam erit compensatio?
Huic autem rursus populi servator Dei filius respon-
Verè dicam tibi, tu verò tuo repone in animo, (dit:

ἔσοι ἔμοιγ' ἕστεσθε, φίλοι, ἐν ἀναστάσῃ αὖτῃ
τ' ιερῶν, ὁπόταν καθίσῃ θεὸς ὑὸς ἀμύμων
ἐν τῷ εὐκλιμβόῳ κλισμῷ κύδος σφετέρσιο,
δὴ τότε καὶ ὑμεῖς καθίσεσθ' ἐπὶ δώδεκα ἕδρης,
δώδεκα κρίνοντες φύλα Ισραὴλ ἀγαυά.
Ως ἄρα φωνήσας ἐπὶ τοῖσιν μῦθον ἔφπεν.
εἴνεκεν ὀνόματός μοι ὅτις ποτὲ οἶκον ἀφῆκεν,
ἠὲ κασιγνήτης, ἢ ἀδελφεὸς, ἠὲ τοκῆας,
ἢ ἄλοχον χαρίεσσαν ἐμοὶ, ἢ φίλτατα τέκνα.
ἢ ἀβεκαλλέας ἀγρούς, καὶ βαθὺ λήϊον, ἕνεκ'
οὐκ ἀπὸ μέτρου, ἀλλὰ πολὺ λώϊον αὖτε
λήψεσθ' ἐξοπίσω, τε καὶ ἀθάνατον διὰ νῶϊν ἔσεσθαι.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΜΑΡΙΑΣ τῆ παρθένου ἐπιστολὴ Μάλαχ. γ.

ὑποθεσις.

Ἄγγελος ἀφάνιος καταβὰς, τύχε πᾶν ἀσέβημα.
Εὐθυνεῖ, δ' ἐσθίων ἄμυ' ἐπιδέχνυμι νόμον.

Ηνίδε πέμψω ἐμὸν ταχὺν ἄγγελον ἐβδομοεργέν
ὃς καὶ ἑτοιμάσῃ οἶμον ἄφαρ πρὸ πάροιθεν ἐμεῖο.
ἐξαπίνης δ' ἥξει τότε κύριος ἀστεροπητὴς,
ὑμεῖς ὃν ζητεῖτε, καὶ ἀγγελίης διαθήκης
ἄγγελος ὁρμιέδων; ὃ ἔλεγε πρὸς ἔννομος ὑμᾶς.
ἰδοὺ ἐνδόξως ἥκει, καὶ πάντα κυβερνῶν
φησὶ θεὸς, σωτὴρ ὃς ἐπὶ χθονὶ σῶσεν ἐόντων
ἦμαρ ἀφίξιος ἀργαλέον δυνατὸς ἀνέχεσθαι,
ἢ τίς ἐν ὀπασίᾳ αὐτοῦ ἑστεῖ ἄμεμπτος,
ὅτε πυρὶ χρυσοχόος μαλερῷ ἐναλίγκιος ἔσται,

Quotquot me secuti estis ô dilecti, in resurrectione insigni
Mortuorum, quando sedebit Dei filius inculpatus
In benè facta sede gloriæ suæ.
Tunc & vos sedebitis super duodecim sellis,
Duodecim judicantes genera Israëlis inclyti.
Sic sanè cùm esset locutus, amplius tale verbũ dixit:
Propter nomen meum quicunq; aliquando domum
Aut fratres, aut sorores, aut parentes, (liquit:
Aut conjugem amabilem suam, aut carissimos liberos,
Aut pulcros agros, & proceras segetes, ille
Non eadem mensura, sed multò melius illa
Recipiet postea, & cœlum latum supernè.

IN DIE PURIFICATIONIS MARIÆ, Epistola Malach. 3.

Summa.

Angelus cœlestis descendens, mox omnem impietatem
Corriget, pietatem nobis monstrans.

ECce mittam meum velocem Angelum gravia operantem
Qui etiam præparavit vitam celeriter ante me,
Confestimq; veniet tunc Dominus fulminator,
Quem vos quaritis, & cœlestis testamenti (vos.
Nuncius latipotens, cujus cœpit desiderium legitimũ
Ecce gloriosè venit & cuncta gubernans.
Dicit Deus. Sed quisnam mortalium super terra cibum comedentium
Diem adventus ejus molestum poterit sustinere?
Aut quis apparente illo futurus est inculpatus?
Igni enim aurifuforis fervido similis est,

ἠδὲ πόῃ θνητῶν νιπτόντων πάμπαν ἐοικώς
ὃς παίδας λεὶ χωνεύσει καὶ καθαρίσσει,
ὡς καθαρίζουσιν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἄνδρες,
καὶ τότε εἰν ὁσίῃ θυσίαν ὄισουσιν ἀρίστην
κυρίῳ ἡμετέρῳ πανυπερτάτῳ αἰὲν ἐόντι
θύμασι κυδαλίμοις, οἷς τέρψεται ὃν κατὰ θυμὸν,
ὥσπερ πρὸ πλείστων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Partes huius evangelij duae sunt.

Λουκ. β.

Ὑπόθεσις.

Παρθενικὴ μήτηρ εἰς ναὸν ἄγει τὸν Ἰησοῦν,
Τόνδε γέρων μεγάλως εὐλογέει Σιμέων.

Αὐτὰρ ἐπεὶ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦτε
τοῦ καθαρισμοῦ, ἐὺς Μωσῆς ἃς τάξε γυναιξί.
δὴ τότε εἰς ναὸν λαοσσόον ἦγον Ἰησοῦν,
οἱ τοκέες γεραροὶ, ἵνα μιν προπάροιθε θεοῖο
ἀθανάτοιο τιθῶσι, καθὼς γεγραμμένον ἐστὶν
ἐν νόμῳ αἰδοίῳ τοῦ κυρίου ὑψιμέδοντος.
(ἄρσεν γὰρ σύμπαν μήτραν ποτὲ ὅ,τ τι ἀνόιγοι
τῷ θεῷ αἰδίῳ ἅγιον λληθήσεται αἰεί)
θύματα καὶ δῶσιν, Μωσῆς ἃ κέλευσε γεραιὸς.
τρυγόνας, ἠὲ πελειῶν τρηρώνων δύο ἄλλας
ἐσκεδ' ἀνήρ τις ἐκεῖ Σολύμων ἐνὶ ἄστεϊ δίῳ,
γήραϊ ὅστις ἔην κυφός τε καὶ ἤσκεεν ἔργῳ
εὐσεβίην ἁγνῶς, Σιμέων δὲ οἱ οὔνομα ἔσκε

Et saponis hominum lavantium prorsus imaginem
Qui filios Levi conflabit ac repurgabit, (refert,
Ceu purgant aurum q; & argentum viri.
Atq; tunc in sanctitate hostiam offerent optimam
Domino nostro altissimo semper existenti
Sacrificijs glorioſis, quibus delectabitur suo in animo,
Sicut ante plurimos circumvolutos annos delectatus fuit.

EVANGELIUM,
Luc. 2.

Summa.

Virgo mater in templum ducit Iesum,
Hunc senex magnificè celebrat Simeon.

SEd postquam menses q; & dies completi essent
Purgationis, bonus Moses quos constituit mulierib.
Tunc in templum servatorem ducebant Iesum,
Parentes venerandi, ut ipsum coram Deo
Immortali sisterent, quemadmodum scriptum est
In lege veneranda Domini omnipotentis,
(Masculinum n. omne, vulvam fortè quod aperit,
Deo aterno sanctum vocabitur semper)
Hostias q; darent, Moses quas præcepit senex,
Turtures pulcros, aut alias duas columbas.
Erat autem vir quidam illic Solymorum in urbe divâ,
Ore senectute qui erat curvus, & exercebat facto
Pietatem sancti, Simeon verò ei nomen erat.

Et

καὶ παρέμιμνε Φίλην Ισραῆλος παράκλησιν,
πνεύματος ὢν πλήρης, θεοῦ ἱερὸν ἔλλαχε χρησμὸν,
οὐ πρὶν λευγαλέον θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν,
πρὶν σωτῆρα ἴδεν τὸν ἀλεξίκακον βασιλεῖα.
ὡς δ' ὁ γέρων κατέδυ τὸν ναὸν καλλιθέ μεθλον,
ἤλυθον οἱ γονέες σὺν ἑῷ Φίλῳ υἱῷ Ιησοῦ,
ὅππως ποιῶσιν περὶ τοῦδ', ὅσ' ἄνωγεν ὁ Μωσῆς
ἐν νόμῳ εὐσεβέως μεγάλου ἰότητι θεοῖο.
ἀγκῶνας δὲ ἀνὴρ ἐς ἑὰς ἐπεδέξατο παῖδα,
σεμνολογῶντε θεὸν περικαλλέα ὕμνον ἀείδε.
κύριε ὑψίμεδον, βασιλεῦ, Φίλε δῶτερ ἐάων,
ἡσυχίως θεράποντα τεὸν δὸς νῦν με ἀπελθεῖν
ἐκ τούτου κόσμου, τε καὶ ἡδέα πότμον ἐπισπεῖν.
λυτρωτὴν γὰρ ἐγὼ τεὸν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα,
ὃν σὺ ἔτευξας ἔμεν λαῶν προπάροιθεν ἁπάντων,
παντοδαπῶντ' ἐθνῶν μεγάλως φωτισμὸν ἀληθῆ,
ἠδ' Ισραῆλος δόξαν λαοῖο τεοῖο.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΜΑΤΘΙΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-λου, ἐπιστολὴ ἐν ταῖς πράξ.α.

ὑπόθεσις.

Ἐς τόπον ἐκλέγεται ἅγιος προδόταο Ιούδα,
Ματθίας κλήρῳ, οὐκ ἀέκητι θεοῦ.

ΗΜασιν ἐν τούτοις Πέτρος μεγάθυμος ἀναστὰς
εἰν ἁγίοισι μαθητῇσιν τοιὸν φάτο μῦθον,
(ἠὺ δ' ὡς εἴκοσι ἠδ' ἕκατον τότ' ἀολλέες ἄνδρες)

κλῦτο

Et expectabat caram Israëlis consolationem, (lum,
Spiritu existens plenus, Dei sacrum acceperat oracu-
Se non antè tristem mortem ac fatum subiturum,
Quàm servatorem vidisset mala propulsantẽ regẽ,
Cumq; senex ingrederetur templum benè fundatum
Venerunt parentes cum suo dilecto filio Iesu,
Ut facerent de illo, quæcunq; jusserat Moses
In lege religiosè, magni de voluntate Dei.
Ulnis autem vir in suis suscepit puerum,
Celebransq; Deum perpulcrum hymnum cecinit:
O Domine altipotens, rex dilecte dator bonorum,
Tranquille famulum tuum sine nunc me exire
Ex hoc mundo, & dulcem mortem oppetere.
Redemtorem enim ego tuum oculis vidi.
Quem tu feciſti esse populis coram omnibus,
Omnigenisq; gentibus magnificè illuminationem ve-
Et Israëlis gloriam populi tui. (ram,

IN DIE MATTHIAE APOSTOLI,
Epistola, Actor. I.

Summa.

In locum eligitur sanctus proditoris Iudæ
Matthias sorte, non invito Deo.

Diebus in illis Petrus magnanimus surgens
Inter sanctos discipulos, talem locutus est ser-
monem: (viri)
(Erant autem ad viginti & centum tunc congregati
Audite

κλῦτε μοῦ Ὁσιδέες πολὺ φίλτατοι ἄνδρες ἀδελφοί,
πλῆρωθῆναι ἔδει, ὃ πάρος μαντεύσατο δῖον
πνεῦμα Δαὶ στόματος ἐξ κυδαλίμοιο Δαβίδος,
τοῦ περὶ δόντος δυσεβὲς περὶ Ἰσπαριώτεω Ἰούδα,
ὃς κοινωνὸς ἦεν ἡμῶν ἔταρός τε μαθητὴς,
ὅτ' χωρίον ἐκ μισθοῦ ἐκτήσατο λυγρῆς,
καὶ πρηνὴς ἐλάκησε μέσος, (φοβερὸν μὰλ' ἐνισπεῖν)
πλαγχνάτε ἐξεχύθη αὐτοῦ σύμπαντα χάμαζε.
καὶ γνωστὸν τόδε πᾶσιν ἐγένετο πᾶσιν Ἱεροσολύμοις,
ὥστε πύργον Σολύμων, ἀγρὸς τε καλεῖται ἐκεῖνος
τῇ κείνων Ἀκελδάμα ἀκέλδαμα ὅ, τι γεραιοῖς
ἠδὲ βρετοῖς ἐλλιώεσιν, ἐλοὸς αἵματος ἀγρὸς.
καὶ γὰρ ἔφη Δαβὶδ ἐν ψαλμοῖς δοὺς ἀοιδὸς.
ἔστω ἀτρεκέως αὐτοῦ ἔπαυλις ἔρημος,
καὶ τάξιν κλῆρον αὐτοῦ λάβοι ἄλλος,
δεῖ γὰρ νῦν ἡμᾶς ἀνδρῶν ἑτέρων ἵνα ἄλλον
ἡμῖν οἳ συνομίλησαν πανὶ χρόνῳ αὐτῷ,
ὡς χριστὸς θεὸς ὑμῶν συζῆ ἄμμι διδάσκων,
καὶ ποιῶν σημεῖ' ὀνομάσματα, θαῦμα ἰδέσθαι,
ἤρξάμην κυτρὸς ἀπὸ βαπτισθῆς περικλύθω,
καὶ λήγων ἀνέβη πρὸς Ὄλυμπον χαλκοβατὲς δῶ.
πιστὸν ἀναστάσεως αὐτοῦ νῦν μάρτυρα θεῖναι,
ἔμμορα ἡμέτερον χρηστὸν κεδνόντα σωτῆρα.

Ὡς φάτο ἰχθυβόλος Πέτρος πεπνυμένα εἰδώς,
καὶ δύο ἔστησαν τὸ Ἰωσὴφ ἄνδρα γεραίον,
καὶ Ματθίαν, τοῖν τ' εὐχὴν ἱκέτευον
κύριε πάντων τε καὶ ἥτορα πάντων νοῆσαι,

δεῖ ξα

Audite me, pij longè carissimi viri fratres,
Impleri oportebat, quod antea prædixit divinus
Spiritus per os glorioſi Davidis,
Proditore impio de Iſcariote Juda,
Qui ſodalis erat noſter, ſocius q3 diſcipulus.
Hic agrum ex mercede poſſedit exitioſa, (dū dictu)
Et præcipitatus crepuit medius, (horrendum admo.
Viſcera q3 effuſa ſunt ejus omnia in terram;
(Et notum hoc eſt cunctis inhabitantibus civitatem
Benè turritorum Solymorum, ager q3 vocatur ille,
Ipſorum dialecto, akeldama, quod venerandis
Eſt hominibus Græcis, pernicioſus ſangvinis ager.)
Etenim dixit David in Pſalmis divinus vates:
Futura eſt certò ipſius habitatio deſerta,
Et epiſcopatum inclytum ejus accipiet alius. (alium,
Oportet igitur jam nos virorum ſociorum quempiam
Nobiſcum qui converſati ſunt omni tempore illo,
Quo Chriſtus Dei filius vixit nobiſcum docens,
Et edens ſigna præclariſſima, mirabile viſu,
Incipiens à lavacro Baptiſtæ præcurſoris,
Et deſinens aſcendit in cœlum ſolidam domum,
Fidelem reſurrectionis illius nunc teſtem cõſtituere,
Ut ſit noſter ſtrenuus probus q3 coadjutor.
Sic dixit Piſcator Petrus prudens,
Et duos ſtatuebant, Joſephum virum venerandum,
Et Matthiam, tales q3 preces faciebant:
O Domine, qui cuncta vides, & pectora omnia noſti.

δεῖξον ὃν ἐξέλεγες νῦν τοῖνδε δυοῖν, φίλε, ὑμῖν,
ὄφρα λάβῃ κλῆρον θεῖον καὶ τάξιν ἐκείνην,
ἐκ τῆς ἐξέπεσεν λυγρῶς κακοεργὸς Ἰούδας.
ἠδὲ βάλον κλῦρον, τάχα ὃς πέπτωκεν ἐπ' ἄνδρα,
Ματθίαν; ὃς ἄφαρ παρελήφθη ἐς ἱερὸν ἀριθμὸν
ἕνδεκα τῶν θείων ῥύστου Χριστοῖο μαθητῶν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ.ια.

ὑπόθεσις.

Σεμνολογεῖ Χριστὸς γενετῆρα ἑὸν θεοῦ υἱεὺς,
ἠδὲ ἁμαρτωλοὺς πάντας ἐφ' οἱ καλέει.

Οὐρανὸν εἰσανιδὼν ὧδ' εὔχετο πατρὶ ὁ σωτὴρ·
σοὶ μὲν ἔχω χάριν ὦ πάτερ ἐσθλὲ, ὃς ἐμβασιλεύεις
οὐλύμπῳ μεγάλῳ καὶ τῇ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
ἀγχινόοις ἔτι καὶ συνετοῖσιν ταῦτα ἔκρυψας,
νηπιάχοις δ' ἁπλοῖς εὔνως ἀπὸ τοῖα κάλυψας,
ἀπτεκέως, πάτερ, ὧδε σαφῶ τεῷ εὔαδε θυμῷ.
πάντα δ' ἐμοὶ ἐδόθη γεραροῦ ὑπὸ πατρὸς ἐμοῖο,
οὐρανῷ ἐν μακρῷ καὶ ἐπὶ χθονὶ ὅσσα ὑπάρχει.
οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀριδείκετον υἱὸν ἀνέγνω,
εἰ μὴ παντοκράτωρ ὁ πατὴρ μήνος ἀστεροπητὴς.
οὐδέ τις οὐράνιον πατὲρ ἔγνω παμμεδέοντα
γηγενέων ἀνδρῶν, πλὴν τοῦ μόνου υἱοῦ ἀμέμπτου.
ἠδὲ ὅτῳ υἱεὺς, ἐν κόλπῳ ἑοῖο γονῆος
αἰὲν ἐὼν ἐθέλῃ τόνδ' αὐτομάτως φανερῶσαι.

δεῦτε

Ostende, utrum elegeris nunc ex his duobus dilecte nobis,
Vt capiat sortem divinam, & functionem istam
Et qui excidit miser improbus Judas.
Et jecerunt sortem, protinus quæ cecidit super vi-
Matthiam, qui statim assumtus est in sacrum numerum (rum,
Undecim divorum liberatoris Christi discipulorum.

EVANGELIUM,
Matth. 12.

Summa.

Celebrat Christus genitorem suum Dei filius,
Et peccatores cunctos ad se vocat.

Cœlum intuens sic orabat, patrem servator:
Tibi quidem habeo gratiã ô pater bone, qui im-
In olympo magno, & terra multorũ alumna, (peras
Perspicacibus quod & prudentibus hæc abscondisti,
Infantibus autem teneris benevolè hæc revelasti:
Certè, ô pater, ita sapienti tuo placuit animo.
Omnia verò mihi data sunt venerando à patre meo,
Cœlo in excelso & super terra quæcunq; sunt,
Nemo hominum inclytum filium cognovit,
Nisi omnipotens pater solus fulminator. (perantem
Nec quisquam cœlestem patrem novit omnibus im-
Terrestrium virorum, præter solum filium inculpa-
Sicui filius, in sinu sui patris (tum,
Semper existens, voluerit illum ultrò manifestare.

δεῦτε βεβτοὶ πάντες θαλερῇ νέοι ἠδὲ γέροντες,
δεῦτε οἵ ζυγοί τ' ἄνδρες παλαιά τε γυναῖκες,
ὅσοι ἀχεῖτε ἀταθαλίης βεβαρηότες αἰνῶς.
πρὸς με ἵκεσθε ἀπηλεγέως ἀναχήμψοι ἦτορ,
ψύξω ἐγὼν ὑμᾶς ἀθεμίστους καίτοξ ἐόντας.
ζεῦγος ἐμὸν ταχέως ὑπὸ ὑμᾶς αἴρετε πάντες.
μαθήσετε κλυτὰ δόγματα, ὅσα ἔγωγε διδάσκω,
ἐ γὸ νηλεὲς ἦτορ ἔχω, φίλοι, ἀλλ' ἐλέημον.
ἥπιος ἀτρεκέως κραδίη πέλω ἠδ' ὑπήκοος.
καὶ ὑμετέρης ψυχῆς εὑρήσετε παῦσιν ἀρίστην.
ζυγὸς ἐπεὶ ζύγιος ἐστὶν ἐμός τε καὶ ἄχθος ἐλαφρόν.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΠΡΟΣΑΓΓΕΛΙΑΣ ΜΑΡΙΑΣ τῆ παρθένῳ, ὑπόληψις Ησαΐ. ζ.

Ὑποθεσις.

Παρθένος αἰδοίη οὐκ ἐν Φιλότητι μιγεῖσα
ἀνδρὶ βροτῷ, λίκτης μέγα λαόσσοον.

Καὶ τότε αὖτε θεὸς πρὸς Ἄχαζ τοιαῦτα ἔφατο.
αἶτε σημεῖον σῷ γε κυρίῳ ὑψομέδοντος
βαθὺν ἐν μακρῷ, ἢ ταρτάρῳ ἐν κευθμῶνι
αὐτὰρ Ἄχαζ ὁ ἄναξ αὖθις παρεμείβετο μύθῳ.
οὐκ αἰτήσω, ὅπως μὴ πειράσω εὐμενέοντα,
τὸν δ' αὖθις προσέφη θεὸς κεκοτηότι θυμῷ,
κέκλυτέ μοι θαλερῇ παῖδες κλυτοῦ Ιάδα
ὔμμι δοκεῖ ὀλίγον, γὼ ἀνδρῶν σθένος ἀμμάσαι,
ἠ μὴ ἀμήσητε ὁμοῦ θεὸν ἀσεργητῖσι,

τάνεκα

Venite mortales cuncti, floridi juvenes ac senes,
Venite clamitosiq; viri, miseraq; mulieres,
Quotquot doletis peccatis oppressi graviter.
Ad me venite, duriter qui angimini corde,
Reficiam ego vos sceleratos quamvis existentes.
Jugum meum confestim super vos tollite omnes.
Discite praclara dogmata, quacunq; ego doceo.
Non enim immane pectus habeo ô dilecti, sed miseri-
Mansvetus verò corde sum & clemens. (cors.
Et vestris animabus invenietis requiem optimam.
Leve quoniã jugum est meũ, & onus portatu facile.

IN DIE ANNUNCIATIONIS MARIÆ, Epistola Esaiæ 7.

Summa.

Virgo veneranda non in amore commixta
Viro mortali parit filium populorum salvatorem.

ET tunc rursum Deus ad Acham talia locutus est,
Pete signum à Domino altipotente,
Cœlo in alto, aut tartaro in horrido.
Sed Achas rex iterum respondit verbo:
Non postulabo, ne tentem altipotentem.
Hunc verò rursum allocutus est Deus irato animo:
Audite me ô floridi pueri inclyti Juda,
Vobis ne videtur parum, genus hominum imbecillum
injuria afficere,
Nisi offendatis simul Deum fulminatorem?

τέκνα δώσω ἐγὼ σημεῖον ἀοίδιμον ὑμῖν.
Ἰδοὺ παρθένος, ἡ βρεφέτης σεσαφισμένοι ὄνῆς,
λήψεται ἐν γαστρὶ χρηστὸν καὶ τέξεται υἱόν,
τῷ μὴν ἐπώνυμον, Ἰμμανουὴλ, ἱερὸν ἔσαι,
βέτυρον φάγεται ἅμα καὶ μέλι ἡδὺ σκεῖνος,
πρὶν κακὸν ὄφρ' εἴδῃ φεύγειν, καὶ κάλλιμα ῥέζειν.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Λθκ. α.

Ὑπόθεσις.

Ἄγγελος ἀγγέλλει Μαρίῃ ἰότητι θεοῖο,
ὅτι ἔσαι μήτηρ χρειτὸς ἀλεξικάκου.

Ἡμος θ' ἑξ μιῶνες τοὶ ἐκ χρόνου ἐξετελεῦτο,
τῆμος κεδνότατος θεράπων θεοῦ ὑψιμέδοντος
πέμπετο Γαβριὴλ ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Ναζαρὲθ εἰς ζαθέην πολιν ἐκ ἀρπτὸς Γαλιλαίης
ἀϐδίλῳ πρὸς παρθενικὴν, ἣ ἀνδρὶ γέρωνι
κλῃτῷ Ἰωσὴφῳ μεμνήστο, ὃς ἐρίσης
ἐκγέγαεν γλυφῆς κλῃτοῦο Δαϐίδος ἄνακτος.
παρθενικῇ θ' ἁγνῇ Μαρίῃ φίλον οὔνομα ἔσκεν.
τὴν ἐς δόμον καταδὺς εὐπηνέων ὁ ἄγγελος εἶπε.
χαῖρε σὺ παρθενικὴ λίην χαρίεσσα καὶ ἱρή,
κήδεται ἠδὲ φιλεῖ σε πατὴρ θεὸς αὐτοκρήτωρ,
καί σε γυναικῶν κόσμησεν πρὸ πολυτεράων;
Ὡς φάτο Γαβριὴλ. τὴν δ' ἔρομος ἔλλαϐε γῆνα,
θαμϐήσασα δ' μερμήριξε κατὰ φρένα λίην.

ποῖος

Propterea dabo ego signum eximium vobis:
Ecce virgo, non humani conscia tori,
Concipiet in utero, optimum q; pariet filium,
Cui quidem cognomen, Immanuel, sacrum erit.
Butyrum comedet simul ac mel dulce ille,
Improba ut discat fugere, & bona patrare.

EVANGELIUM,
Luc. 1.

Summa.

Angelus nunciat Mariæ volente Deo,
Quod futura sit mater Christi adjutoris.

CUm autẽ sex mensis ex eo tempore exacti essent,
Tunc clarissimus famulus Dei altipotentis
Mittebatur Gabriel è cœlo stellato,
Nazareth in divinam urbem fructuosæ Galileæ,
Venerandam ad virginem, quæ viro seni
Inclyto Josepho desponsata erat, qui ex optimo
Natus erat genere inclyti Davidis regis.
Virgini autem castæ Mariæ dilectum nomen erat,
Domũ verò ingrediens benè compactã Angelus dixit:
Ave tu virgo perquam gratiosa & sancta,
Curat at q; amat te pater Deus per se genitus,
Et te mulieribus ornavit præ fœminis.
Sic dixit Gabriel: Hanc a tremor invasit circa genua.
Stupefacta verò cogitabat in animo valde,

ποῖος ὁ ἀσπασμὸς πέλεται, καὶ ποῖος ὁ μῦθος,
ἄγγελος οὐράνιος δ' αὐτὴν πρὸς μῦθον ἔειπε.
θάρσει παρθενικὴ κεδνὴ, μὴ δείδιθι θυμῷ.
ὃς γὰρ ὄλυμπον ἔχει μακρὸν καὶ ἀπείρονα γαῖαν,
παντοκράτωρ ὁ πατήρ. σε φιλεῖ στέργει τε ἀληθῶς.
ἠνίδε συλλήψῃ καὶ τέξεαι ἀγλαὸν υἱὸν,
καὶ μετέπειτ' αὐτοῦ καλέσεις κλυτὸν οὔνομ' Ιησοῦν.
οὗτος γὰρ δύναμει ἔσεται ἀρετῇ τε μέγιστος,
ἠδὲ θεοῦ υἱεὺς κλυθήσεται εὐρυμέδοντος.
καὶ οἱ ἔδος δώσει θεὸς ἰφθίμοιο Δαβίδου
τοῦ πατρὸς κείνου, τοῦ σκηπτούχοιο ἄνακτος
ἠδ' ἄρξουσι δόμου καθύπερθεν ἀεὶ Ιακώβου,
οὐδ' αὐτοῦ ἔσται τέλος ἐνδόξου βασιλείας.

Ως φάτο ἡ Μαρίη δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο μύθῳ.
εἰπέ μοι εἰρομένῃ θεοῦ ἄγγελε ἀστεροπητοῦ,
πῶς δύναται τοιαῦτα γένεσθαι, τύνη ἃ εἶπας,
οὐ γὰρ ἐγὼν ἐμίγην ἀνδρὸς φιλότητι καὶ εὐνῇ.

Ως λέγε παρθενικὴ, τὴν δ' ἄγγελος ἀντίον ἤυδα.
κλῦθί μευ ὦ Μαρίη, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων.
πνεῦμ' ἅγιόν σοι ἐφήξει ἀπ' οὐλύμποιο καρήνων,
ὑψίστοιό σε καὶ δύναμις θεοῦ ἀμφικαλύψει.
τοὔνεκα τοῦθ' ἅγιον, προφόωσθ' ὅ, τ' ἐς ὕστερον ἄξεις,
παῖς κληθήσεται ἀΐδιος θεοῦ αἰὲν ἐόντος.
ἠνίδε καὶ σὺ ὁμαίμων κεδνὴ Ελισσαβέτεια
σύλλαβε παῖδα φίλον σφετέρῳ ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
χ' ἕκτος κυσσαμένη οὗτος μήν ἐστιν ἐκείνη,
τῆρα ὑπὸ θνητῶν ἥτις κικλήσκετο πάντων.

ῥήδια

Qualis salutatio esset, & quale verbum.
Angelus cœlestis autem ad illam verbum dixit:
Confide ô virgo veneranda, ne metuas animo,
Qui enim cœlum tenet altum & immensam terram
Omnipotens pater, te amat, diligit q; vere,
Ecce concipies & paries splendidum filium,
Et postea ejus vocabis inclytum nomen Jesum.
Hic enim potentia erit virtute q; maximus,
Et Dei filius vocabitur latipotentis.
Et ipsi sedem dabit Deus fortis Davidis
Patris illius sceptrigeri regis,
Et imperium tenebit domum super semper Jacobi,
Nec illius erit finis glorioſi regni.

Sic ait: Maria verò vicißim respondebat verbo:
Dic mihi interroganti, Dei Angele fulminatoris,
Quomodo possunt talia fieri, tu quæ dixisti?
Non enim ego mixta sum viri amori ac toro.

Sic dicebat virgo. Huic verò Angelus respondebat:
Audi me ô Maria, & meorũ curam suscipe verborum,
Spiritus sanctus te superveniet de cœli verticibus,
Altißimi te & virtus Dei obumbrabit. (produces,
Propterea istud sanctum, in lucem quod in posterum
Filius appellabitur æternus Dei sempiterni.
Ecce & tua cognata veneranda Elizabeth
Concepit puerum dilectum suo in senectutis limine,
Et sextus prægnanti hic mensis est illi,
Sterilis ab hominibus quæ vocabatur cunctis,

ῥήδια πάντα τελεῖν θεῷ, ἠδὲ ἀνήνυτον οὐδὲν.
Τόν δ' αὖτις Μαρίη παραμείβετο διὰ γυναικῶν.
δούλη ἐγὼ πέλομαι τοῦ κυρίου εὐρυμέδοντος,
εὔχομαι ἐκ θυμοῦ πληρωθήσασθαι ἅπαντα,
ὅσσα σύ μοι μεγάλοιο θεοῦ ἰότητι ἔειπας.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΙΑΚΟΒΟΥ τῶν ἀποστόλων, ἐπιστολὴ Σοφί. ε.

ὑπόθεσις.

Δυσσεβέες σφετέρην κλαύσουσιν ἀπείρονα ἄτην,
καὶ κλέος εὐσεβέων, ἐν τῇ ἀναστασεῖ.

Θαρσαλέως ποτὲ οἱ ἀγαθοὶ στήσονται ἀλύπως
ἀντίον ὑβριστῶν, ὅσοι ἔθλιψαν ποτὲ αὐτοὺς,
ἠδὲ πόνους αὐτῶν ἱεροὺς ἀσόφως ἀθέτησαν.
ἐκ πάγλως δ' ἀνὰ θυμὸν θαμβήσουσιν ἰδόντες
εὐτυχίην τούτων καὶ ἀνέλπιστον μακαρισμόν.
καὶ τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους φθεγξονται ἀθύμως.
οὗτοι ἔασι βροτοί; ποτε οὓς κακομήχανοι ἡμεῖς
ἡδὺ γελάσσαμεν ὡς ἀχρήϊα ἄχθη δρούρης.
Φεῦ φεῦ ἡμετέρης μανίας λύσσης τε ἀμέτρου.
ἠνίδε νῦν καταριθμήθησαν τοῖς μακάρεσσι,
καὶ κλύρου μέτεχον πολὺ φερτάτου οὐρανιώνων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ιωάν. ιδ.

ὑπόθεσις.

Μὴ

Facilia omnia facta sunt Deo & impoßibile nihil.
Huic verò iterum Maria respondebat præstantiſ-
ſima mulierum:
Ancilla ego sum Domine latè imperantis.
Opto ex animo, ut perficiantur omnia,
Quæcunq; tu mihi potentis Dei voluntate dixiſti.

IN DIE PHILIPPI & JACOBI APOſtolorum, Epiſtola Sap. 5.

Summa.

Impij ſuam deplorabunt immenſam cladem,
Et gloriam piorum in reſurrectione.

INtrepide tunc boni conſiſtent citra luctum (illos,
Cõtra calumniatores, quicunq; afflixerunt quondã
Et labores illorum ſanctos ſtolidè contemſerunt.
Horribiliter autem animis ſtupeſcent intuentes
Felicitatem horum & inſperatam beatitudinem,
Et talia invicem loquentur deſperabundè:
Hi ſunt homines, olim quos improbi nos
Sdaviter riſimus, velut inutilia pondera terræ.
O noſtram inſaniam, rabiemq; immenſam,
Et nunc annumerati ſunt beatis, (colarum.
Et hæreditatem participarunt longè optimam cœli-

EVANGELIUM,
Johan: 14.

Summa.

Nos

Μὴ τρομέειν ἁγίους σωτὴρ ἐπιτέλλει ἑταίρους,
ἐν τῷ ὀλύμπῳ ἔμεν δώματα πολλὰ λέγων.

Καὶ σφετέρους Χριστὸς κεδνοὺς προσέειπε μαθητὰς;
μὴ ταρβείτω ἐνὶ στήθεσσί ποθ' ὑμέτερον κῆρ.
εἰς θεὸν εἰ πιστεύετε, καὶ πιστεύσατε εἰς μὲ.
οἴκῳ ἐν ὑψερεφεῖ σκηπτούχου πατρὸς ἐμοῖο
πλεῖσαι ἔασι μοναὶ περικαλλέες ἠδ' εὔπηκτοι.
τοῦτο δ' εἰ οὐχ' οὕτως εἴην, ὡς ὕμμιν ἔειπα,
νῦν σάφα φυμὶ ἔγω γε πορεύσεσθαι μάλα ὦκα,
τὸν τόπον ὥσκεν ἑτοιμάσσω ἐγὼ ὕμμι φέριστον.
εἰ δὲ ἄπειμι ἐγὼν, ἵνα μιν σκευάσσω, ἔπειτα
ἄψ ἀπονοστήσας πρὸς ἐμαυτὸν δέξομαι ὑμᾶς,
νόσφι μεριμνάων μετ' ἐμεῦ ὑμεῖς ἵνα ἦτε.
ἵστε δὲ ὅππη ἐντεῦθεν μέλλω ἀπελθεῖν,
ἠδὲ ὁδὸν, ποσὶν ἣν τινα βήσομαι, ἴστε καὶ ὑμεῖς.

Ὡς φάτο λυτρωτὴς, Θωμᾶς δὲ ἀμείβετο μύθῳ:
κύριε πῶς δυνάμεσθα νοεῖν πῶ ἐλεύσεαι ἔνθεν,
τὸν ὁδοῦ, ἣν σὸ ἔφης, πάντως ἀδίδακτοι ἐόντες.

Τόν δ' αὖτις προσέειπε θεοῦ παῖς Χριστὸς Ιησοῦς.
εἰμὶ ἔγω γε ὁδὸς, καὶ ζωὴ, καὶ τὸ ἀληθὲς;
οὐδεὶς δὲ πρὸς ἐμὸν πατέρ' οὐλυμπόν δε ἱκάνει
χωρὶς ἐμεῖο μόνου, ἐμέδ' εἰ γινώσκετε ὀρθῶς,
ἐγνώκει τε ὁμοῦ τὸν ἐμὸν γενετῆρα γεραιόν.
ἀλλ' ἤδη γινώσκετέ μιν τε καὶ εἴδετε αὐτόν.

Τόν δ' αὐλαόσοος θεοῦ υἱεὺς ἀντίον ἤυδα.
κύριε αἰδοῖον δεῖξον τεὸν ἄμμι τοκῆα
κύδιστον πολὺ φίλτατον, ἠδ' ἀρκεῖ τότε ἡμῖν.

Τὸν

Non tremere sanctos servator jubet discipulos,
In cœlo esse domus multas dicens.

ET suos Christus venerandos allocutus est disci-
Ne metuat in pectoribus fortè vestrũ cor(pulos.
In Deum si creditis, etiam credidistis in me.
Domo in excelsa sceptrigeri patris mei
Plurima sunt mansiones perelegantes & benè com-
Hoc verò nijta esset, ut vobis dixi, (pacta.
Nunc verè dico ego, me iturum per quàm celeriter,
Locum ut parem ego vobis optimum.
Quod si abeo ego, ut illum parem, deinceps
Statim reversus ad meipsum recipiam vos,
Citra ærumnas mecum vos ut sitis,
Nostis autem benè, quò hinc abiturus sim,
Et viam, pedibus quam iturus sum, nostis quoq; vos.
Sic dixit redemtor, Thomas verò respondebat verbo
Dn. quomodo possumus intelligere, quo abiturus sis
Via, quã tu dixti, omninò ignari cum simus? (hinc,
Hunc verò iterum affatus est Dei filius Christus
Sum ego via, & vita, & veritas, (Jesus,
Nemoq; ad meum patrem in cœlum venit
Absq; me solo, me autem si cognoscitis rectè,
Novistis simul meum genitorem venerandum.
Sed jam cognoscitis eum, & vidistis eum. (pus:
Hunc verò respondens verbis compellavit Philip-
Domine venerandum ostende tuum nobis parentem,
Glorioss̃imum longè carissimum, & satis est tunc
nobis.

Huic

τὸν δ' αὖ λαὸσ θεῦ ὑμῖν ἀνίον ἤυδα.
τόσον ἔγωγε χρόνον, φίλοι ἄνερες, ὔμμιν ὁμίλεω
ἔδων ἠδὲ πίων τε καὶ ἐζόμην μ' ὑμῶν,
ἀδὲ ὅμως ἐμὲ ὀφθαλμοῖσι καλίδετε ὑμεῖς;
σοὶ τὸ φίλιππε λέγω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
ὀφθαλμοῖσιν ὅλις σφετερῇσι; ἐμὲ ἐν χθονὶ λάζεσθε,
ὅτ' ὁμῶ λεύσετ τ' ἐμὸν ἦμετερ φίλισον.
ὕπε σὺ ἔν ἔφπας, δεῖξον τεὸν ἄμμι τοκῆα,
ἀχὶ σὺ πιστεύῃς, ὅτι ἐν πατρὶ εἰμὶ, καὶ αὐτὸς
εἰν ἐμοί ὄξιν ἀεὶ, τὸν δ' σὺ σώθεο μῦθον.
ῥήματα ὅσα λαλῶ, ἐμὰ σὰχ ἑῶ, ἀλλὰ γονῆ.
χρὴ δ' ὑμᾶς πιστεύειν, ὅτι ἐν πατρὶ ἰσάρχω,
ἠδ' ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ ἐμὸς ὀβριμοεργὸς ἰσάρχει·
εἵνεκα τ' ἔργων, μεγάλως ἐγὼ ὅσα τελέω,
νῦν πιστεύσατε ἔμμεν ἀληθέα, ὅσα πιφαύσκω.
νῦν δ' ἐμὲ ὁμόσας ὁσίως τόδε ὔμμιν ἐνίσπω,
ὅστις ἐπιχθονίων ἀνδρῶν ἐσ' ἔμοιγε πεπιθὼν,
ἔρθα τάδ', ὅσα τελῶ, τελέσῃ ὅδε αὐτὸς ἅπαντα,
μείζονα καὶ τούτων αὐτὸς καὶ ἀρείονα ῥέξει.
εἰμι γὰρ ἐς γαίης πρὸς ἐμὸν ἦμετερ ἀγαπητὸν.
ὅτι ἐν ἐνόμαθι χθονὶ εἰν αἰτήσετε δία.
χρεὼ πρόθομον τάτη πάντως τόδε ὔμμιν ὀπάσω.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ,
ἐπιστολὴ Ησαΐ. βθ.

ὑπόθεσις.

Χριστὸς

Huic autem rursus salvator Dei filius respondebat:
Tanto ego tempore, dilecti viri, vobiscum sum con-
comedens & bibens & sedens vobiscum, (versatus
Neq; tamen me oculis vidistis vos?
Tibi hoc ô Philippe dico, tu verò in præcordijs repo- 5
Oculis qui suis me in terra videt, (ne tuis:
Hic simul videt meum parentem carissimum.
Cur ergò tu dixisti? Monstra tuum nobis patrem.
An non credis, quòd in patre sim, & is
In me sit perpetuo? Hunc verò tu custodi sermonem, 10
Verba quæcunq; loquor, mea non sunt, verùm patris.
Oportet autem vos credere, quòd in patre sim,
Et in me pater meus potens sit,
Propter opera, potenter ego quæ perficio,
Nunc creditote esse vera, quæcunq; loquor. 15
Jam per me jurans sanctè hoc vobis dico,
Quicunq; terrestrium virorum in me confidit,
Opera hæc, quæcunq; perficio, perficiet is ipse omnia,
Majora etiam hic ille & præstantiora faciet.
Vado enim de terra ad meum parentem dilectum. 2
Quicquid in nomine meo terra petieritis in alma,
Manu promtissima omninò id vobis præbebo.

IN DIE IOHANNIS BAPTISTAE, Epistola Esaiæ 49.

Summa.

Chri-

3P3_575

Χριστὸς ἐπεξχόμενος, μὴ Ιουδαίον μόνον ἱρῶν,
ἀλλ' ἐθνῶν σωτὴρ ἔσται ὅδ' ὠφέλιμος.

Καῦτε μευ ἀμφίρυτοι νῆσοι φίλαι, ὅττικεν εἴπω,
ἀλλοδαποί τε λεῷ μῦθον φράζεσθε φέριστον,
ἐν τοκετοῖο ἐμοῦ ὁ θεός με κάλεσσε κραταιὸς,
καὶ πρὶν ἔμεν με, τὸ οὔνομα οἶδεν ἐμὸν μέγ' ἀκριβῶς,
ὡς τανύηκες ἄορ, στόμα τεῦξεν ἐμὸν μεγάθυμον,
ἠδὲ σκέπῃ σφετέρων χειρῶν ἔκρυψέ με θείων.
πλάσσε με τόξον ἔμεν μάλα καμπύλον, ἠδὲ φαρέτρα.
ἔμβαλεν ἰοδόκῳ, καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν.
ἐσσὶ σὺ Ισραὴλ θεράπων ἐμὸς ἔξοχ' ἄριστος,
ἀνδῇ ἑῇ ἱερῇ ὅς με κλείσει μέγα σεμνῶς.
καὶ νῦν εἶπε θεὸς με καλέσσας, δοῦλον ὑπάρχειν.
ἠνίδε εἰς ἱερὴν διαθήκην θῆκα σε ἀνδρῶν
ἐθνῶν παντοίων, τοῦ ἔμεν κατ' ἀπείρονα γαῖαν
λαόσσον κλειτὸν, καὶ ἀλεξίκακον πυνάριστον.
σκηπτοῦχοι βασιλεῖς ὄψον τὸ ἐς ὦπα ἐκείνου,
ἔυξον τὸ τ' αὐτῷ θεὸν ὑψιμέδοντα σέβοντες.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Λουκ. α.

ὑπόθεσις.

Δῖον Ιωάννην τίκτει ἡ Ελισσαβέτεια,
Αὖ λαλέει τὸ πατὴρ εὐλογέει τε θεὸν.

Ὡς τῇ Ελιζαβὲτ ἦλθε χρόνος τοκετοῖο ἀμώμῳ,
δὴ τότε πρωτόγονον περικαλλέα γείνατο υἱόν.

γείτο-

Christus ubi venerit, non Iudæorum duntaxat sanctorum
Sed gentium servator erit hic salutaris.

AUdite me circumfluæ insulæ quod dicturus sum,
Et peregrini populi sermonem hunc considerate
præstantissimum.
A civitate mea Deus me vocavit potens, (quisitè.
Et antequam essem ego nomen novit meũ valdè ex-
Ceu acutum ensem os fecit meum intrepidum.
Et tegmine suarum manuũ occuluit me divinarum,
Finxit me, arcus ut sim valdè curvus, ac pharetræ
Inclusit sagittiferæ & ad me verbum dixit:
Es tu Israël servus meus longè optimus,
Voce sua sacra qui me celebrabit perquam decenter.
Et nunc dixit Deus me vocans servus ut sim.
Ecce in sanctam hæreditatem posui te hominum,
Gentium omnigenarum, ut sis perimmensam terram
Salvator celebrium, & opitulator longè optimus.
Sceptrigeri reges videbunt de facie illum,
Adorabunt illum Deum altipotentem venerantes.

EVANGELIUM,
Luc. I.

Summa.

Divum Iohannem parit Elizabeth,
Rursus loquitur verò puer, celebratâ, Deum.

POstquã Elizabeth venit tempus partus inculpatæ
Tunc primogenitum perelegantem peperit filium

Et Vicinæ

γείτονες ἀγχίθυροι δ' ὡς τοῦτ' ἐνόησαν ἅπαντες,
ὅττι θεὸς μεγάλως τε καὶ εὖ μάλα ῥέξε γυναῖκα,
σφὴν ἐλεημοσύνην δείξας δυναμίν τε κρατίστην.
πάντες ἐγήθησαν καὶ μητρὶ φίλῃ συνέχαιρον.
ἀλλ' ὅτε ἐκ τοῦδ' ἀκροφανὴς ἦλθ' ὀγδόη ἠώς
ἤλυθον εὐσεβέες καὶ κεδνότατοι ἱερῆες
παῖδα ἵν' ἀρτίτοκον περιτέμνωσιν κατὰ μοῖραν
καί μιν Ζαχαρίαν, πατρὸς οὐνόματ' ἐξονόμηνον
ἀλλὰ φίλη μήτηρ αὐτοὺς μύθοισι προσηύδα.
οὐχ' ὧδ', αὐτὰρ Ιωάννυς τῷδ' οὔνομα ἔσται.

Ως φάτο. οἱ δ' ἐξαῦτις ἀμειβόμενοι ἀγόρευον.
οὐδεὶς συγγενέεσσι τεοῖς ἐνί ἐστιν ἅπασιν,
ἐξονομακλήδην ᾧ τοῦτο τὸ οὔνομά ἐστι
καὶ πατέρ' ἄφθογγον τοῖς νεύμασιν ἐξερέεινον,
ᾧ τινι οὐνόματ' ἂν θέλοι υἱὸν ἑὸν καλέεσθαι.
καὶ τάχα αἰτήσας δέλτον γράφε κυδάλιμος φώς,
τοὔνομα ἔσται Ιωάννης τῷ παιδὶ νεογνῷ.

Ως γράφε, θαύμαζον θ' οἱ γείτονες ἐσθλοὶ ἅπαντες
καὶ τότε καρπαλίμως στόμα αὖτ' ἀνεώχθη ἐκείνου,
ἠδ' ὀρθῶς ἐλάλησε θεὸν κλείων ὀπὶ καλῇ.
θάμβος δ' εἷλε βροτοὺς περιοίκους. ἠδὲ καὶ ὅσσα
θᾶσσον Ιουδαίης κατ' ὀρεινὴν ὤχετο πάντη.
καὶ τότ' ἔπη τάδε πάντες ἐνὶ φρεσὶν ᾗσι τίθεντο,
θαυμάζοντες ἄγαν, μετὰ ἀλλήλοις ἀγόρευον
εἰπὲ, τί παῖς ὅδε ἀρτίγονος δῖος ποτε ἔσται;
καίμιν χεὶρ στιβαρὴ κρατεροῦ θεοῦ ἀμφεβέβηκε.
Ζακχαρίας δὲ πατὴρ ἐπλήσθη πνεύματος ἱροῦ.

Φραδ

Vicini propè habitantes autem cùm hoc intellexissent universi, (lieri,
Quod Deus magnificè ac benè admodum feciſſet mu-
Suam misericordiam ostendens, potentiamq; validissimam,
Omnes gavisi sunt, & matri dilectæ cõgratulati sũt,
Sed cùm ex hoc mane apparens venisset octava au-
Venerunt pij ac venerandi sacerdotes, (rora
Puerum ut recens natum circumciderent decenter,
Et ipsum Zachariam patris nomine vocabant,
Verùm dilecta mater eos verbis compellabat:
Non ita, sed Johannes ei nomen erit.
Sic ait. Illi verò iterum respondentes dicebant:
Nemo inter cognatos tuos est universos,
Nominatim cui hoc cognomen est.
Et patrem mutum nutibus interrogabant,
Quo nam vellet nomine filium suum vocari.
Et protinus poscens tabellam, scribebat celebris vir,
Nomen erit Johannes filio meo recens nato.
Sic scribebat. Mirabantur a vicini boni omnes.
Et tunc confestim os iterum apertum est illius
Et expedite locutus est, Deum celebrans voce pulcra.
Stupor autem cepit homines vicinos, & fama
Celeriter Judææ montanam pervagata est undiq;,
Et tunc verba hæc cuncti in præcordijs suis reponebãt,
Mirantes valdè invicem dicebant:
Dic, quid puer recens natus divinus aliquando erit?
Ipsum manus validæ potentiæ Dei circumdedit.
Zacharias verò pater repletus est Spiritu sancto,

φραδμοσύνης τε θεοῦ μαντεύσατο, ἠδὲ καὶ εἶπε.
παμμεδέοντα θεὸν κλυτοῦ Ισραῆλος ἐπαινῷ.
καὶ γὰρ ἑὸν κεδνὸν μεγάλως ἐπεσκέψατο λαὸν,
ἠδέ μιν ἐκ πάντων κρατερῶς ἐῤῥώσατο ἀλγῶν.
τῆς δὲ ἐλευθερίης ὅδ' ἔγηρε κέρας μέγ' ἀγαυὸν
οἴκῳ ἐν αἰδοίῳ παιδὸς σφετέροιο Δαβίδου.
ὡς διὰ κυδαλίμων ἀνδρῶν ἁγίων τε προφητῶν
ἐξ ἀρχῆς ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς πάνθ' ὁ κυβερνῶν
λύτρωσιν δώσει ἀπὸ πάντων δυσσεβεόντων;
χ' ὑμᾶς ἐκ χειρῶν ἐχθρῶν ἐκλύσεται ἀνδρῶν.
ἡμετέρους προγόνους θυμῷ ἐλέησε γεραιοὺς,
μνήσθη ἐπαγγελίης ἁγίης, ἣν πρόσθεν ὑπέστη.
ὄφρα τελειώσῃ μέγαν ὅρκον, τόν ποτ' ἐπώμνυ.
πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ Αβραάμῳ, ἄμμιν ὀπάζειν,
ἠδ' ἀπὸ ῥυσθέντες φθονερῶν πάντων τε καὶ ἐχθρῶν,
θαρσαλέως λατρεύσωμεν τῷδ' ἤματα πάντα,
ἠδὲ δικαιοσύνην χ' ὁσίην προπάροιθεν ἐκείνου
ἀσκῶμεν πυνικῶς, μέχρις αὐζωοῖσι μετῶμεν.
ἀλλὰ σὺ παῖ κληθήσεαι ὑψίστοιο προφήτης.
τύνη γὰρ προπορεύσῃ ἐνώπιον εὐρυμέδοντος
κυρίου, ὅσκε παρασκευάσσῃς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.
λύτρωσις καὶ ἐλευθερίη αὐτοῖο διδῶται
λαῷ κυδαλίμῳ ἐν ὅλῃ ἀφέσει πλακιάων.
εἵνεκα τῆς ἐλεημοσύνης θεοῦ ἡμετέροιο
ἄμμιν ἀπ' ἀντολίης ἐφάνη φαεσιμβροτος ἠώς.
ἠέλιος καὶ ἑῆς αὐγῆς ἐπεδέρκετο ἡμᾶς.
ὄφρα φάνῃ καὶ τοῖς ταλαοῖσι βροτοῖσιν. οἳ ἤδη

εἴαται

Sapientiaq; Dei vaticinatus est, ac dixit:
Omnipotentem Deum inclyti Israëlis celebro.
Etenim suum illustrem magnificè visitavit populum
Et ipsum ex omnibus fortiter liberavit malis.
Et liberatis hic erexit cornu valdè praclarum
Domo in veneranda filij sui Davidis.
Sicut per celebres viros, sanctosq; Prophetas
Ab initio locutus fuit ad nos is qui cuncta gubernat,
Redemtionem dabit ab omnibus impijs,
Et nos è manibus inimicorum eripiet virorum. (rũ.
Nostrorum majorum animo misertus est venerando.
Recordatq; est promissionis sanctæ, quã antea dederat
Ut perficiat magnum jusjurandum, quod olim jura-
Patri nostro Abrahamo, nobis ut daret, (vit
Et liberati ab invidis omnibus ac inimicis
Cùm fiducia inserviamus illi diebus cunctis,
Et justitiam ac sanctitatem coram illo
Exerceamus sedulò, quoad vivis interfuerimus.
At tu fili nominaberis altissimi Propheta,
Tu enim præibis coram altipotente
Domino, ut prapares viam illius,
Et redemtio magnifica illius detur
Populo illustri, remissione in tota peccatorum,
Propter misericordiam Dei nostri
Nobis ab Oriente apparuit lucifera aurora,
Et Sol splendore suo aspexit nos,
Ut apparet etiam miseris mortalibus, qui nunc

εἶα δ' ἐν τοιαύτῃ νεφέεσσί σε τῷ θανάτοιο.
ἡμετέρας τε πόδας σφαλερὰς ἄγῃ εἰς τὰ κέλευθα
καλὰ μάλα τῆς θείης εἰρήνης κηρυκτεύοντα.
ἄυξη δ' ἧς πάσης δι', καὶ πλήθοι τῇ ἀληθῇ
πνευματικῇ καὶ θεοσεπεῖ, ζωήν τ' ἐν ἐρήμοις
εἰσάκις ἦλθε χρόνῳ δεκτός, τῷ ἔδοξεν ἑαυτόν
τῷ λαῷ Ἰσραὴλ βαλὴν μεγάλοιο θεοῖο.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΤΩΝ
ἀποστόλων, ὄπισθεν ἐν ταῖς πράξεσι.

Ὑπόθεσις.

ἐκ φυλακῆς ῥήθη κρυόεσσης Πέτρος ἀμύμων.
τῇ ἀληθῇ θείῃ ἀγγέλου ἐρανίου.

Καὶ τότε Ἡρῴδης ὁ ἄναξ τὰς χεῖρας ἐφῆκεν
ἐκκλησίας Ἰουδαίων ἐκ θείης ὁμίλου.
ἄνδρα δ' ἐκ πάντων Ἰακώβου νηλεῖ χαλκῷ
ἔκτανε, τὸν Ἰωάννου ἐρίηρον ἀδελφόν.
ὡς δ' Ἰουδαίοις φθονερῆς τόδε ἔυαδε θυμῷ,
σύλλαβε καὶ Πέτρον τ' ἀοίδιμον ἄνδρα μαθητήν.
πάσχα δ' ἦεν τότε Ἑβραίοις χαρίεσσα ἑορτή.
τὸν δὲ λαβὼν φυλακῇ μὲν ἔθηκεν ἐς ἠερόεσσαν,
τετράδιοι δ' ἄνδρες ἀνδρῶν τέσσαρσι φυλάξαι,
πάντας μὲν μεμαὼς μετ' ἑορτὴν ὄχλῳ ἀπίθῃ.
πλῆθον δ' Ἰουδαίων σιωπηχῶς θεῷ ἔυχετο ἀγνῷ.
ἐλήγουν λιταὶ δ' ἦν νωλεμέως ὑπὲρ αὐτοῦ.
ὡς δέ μιν Ἡρῴδης προάγειν κακοεργὸς ἐμέλλεν.

ἐν

Sedent in tenebris, nubiloq; mortis
Nostros q; pedes errabundos redacat in vias
Pulcerrimas divinæ pacis pueros nutrientis.
Crescebat autem puer divinus, ac replebatur robore
Spirituali ac divino, vivebat q; in solitudine,
Donec venit tempus acceptum, quo ostendit seipsum
Populo Israël, voluntate magni Dei.

IN DIE PETRI ET PAULI APOstolorum, Epistola Actor. 12.

Summa.

Ex carcere liberatus est horrido Petrus inculpatus
Auxilio divino Angeli cœlestis.

ET tunc Herodes rex manus injecit
Graves quibusdam piorum è divino cœtu.
Virum autem horribiliter Jacobum crudeli ferro
Interfecit, illum qui Johannis erat dilectus frater.
Cùm a Judæis lividis hoc placeret animo, (pulum.
Comprehendit quoq; Petrum celebrem virum discipasscha verò tunc erat Hebræis gratum festum.
Et capiens in custodiam ipsum posuit tenebrosam.
Quaternionibus tradens virorum quatuor ad custodiendum illum
Sistere illum cogitans post festum turbæ incredulæ.
Multitudo verò piorum continenter Deum orabat
Non cessans precari assiduè pro ipso. (sanctum
Cum q; ipsum Herodes producere impius vellet,

ἐν νυκτὶ δνοφερῇ Πέλλος δεδμημένος ὑπνῷ
λυσιμελεῖ τότ' ἔκειτο μεταξὺ δύω στρατιωτῶν,
χεῖρας δ' ἠδὲ πόδας δέδετο θυμάλγεσι δεσμοῖς,
οἱ φύλακες δ' ἐγρηγόρεον προπάροιθε θυράων.
καὶ τότε οὐρανόθεν σὺν φωτὶ φαεσφόρῳ ἦλθεν
ἄγγελος ἰσόθεος λαμπρῶς μέγα, θαῦμα ἰδέσθαι,
καὶ στιβαρῇς ἅπτων χερσὶν τὸ Πέτρον ἔγειρε.
καὶ μάλ' ἐπικρατέως αὐτὸν πρὸς μῦθον ἔειπεν:
ὄρσεο καρπαλίμως, κατὰ τ' ἴχνια βῆθι ἐμεῖο.
καὶ σειραὶ ἔπεσον κείνου ἀπὸ σώματος ἱροῦ.
ἠδ' ἔτι εὐφρονέων πρός μιν φίλος ἄγγελος εἶπεν:
αἶψα περίζωσαι, καὶ δύσσεο ὦκα πέδιλα.

Ὡς φάτο καὶ Πέτρος τούτῳ ἐπεπείθετο μύθῳ.
καὶ προσέφη κεῖνον κρατερῶς ἔτι δεύτερον αὖθις.
νῦν περίβαλλε περὶ χροῒ τερμιόεντα χιτῶνα
μοί κατ' ὄπισθεν ἐφεσπόμενος. καὶ ἔπεσσι πίθησεν,
οὐ δὲ σαφῶς ἤδει ὄντως νημερτέα εἶναι
ταῦτα, νομίζετο δ' ὀπτασίην χαρίεσσαν ἰδέσθαι.
καὶ διαβαίνοντες διττὰς φυλακὰς, ἀφίκοντο
πρὸς μεγάλην ξεστήν τε πύλην πυνικῶς ἀραρυῖαν.
τὴν ποτὶ εὔπυργον Σολύμων πτολίεθρον ἄγουσαν,
ἣ τότε αὐτομάτη ἠνίχθη ἕκητι θεοῖο.
καὶ προτέρω βάντες ῥύμην μίαν εἰσαφίκανον.
ᾤχετο δ' ἐξαπίνης τότε ἄγγελος ἐσθλὸς ἀπ' αὐτοῦ.
Πέτρος κυδάλιμος δὲ νοήσας ὅσσα τέτυκτο,
γηθόσυνος κραδίην ποτὶ ὃν μυθήσατο θυμὸν.
ἠνίδε νῦν νοέω τε καὶ οἶδα ἔγωγε ἀληθῶς,

κύριος

In ea nocte caliginosa Petrus detentus somno
Curisolvo tunc jacebat inter duos milites,
Manus verò ac pedes vinctus erat animum crucian-
Custodes a.vigilabant præ foribus. (tibus vinculis,
Atq; tunc è cœlo cum luce fulgida veniebat
Angelus divinus splendidè admodum, mirabile visu
Et validis contrectans manibus Petrũ resuscitabat
Et valdè imperiosè ad ipsum verbum dicebat:
Surge extemplo, ac me sequere.
Et catenæ decidebant illius de corpore sacro.
Et porro benevolus ad illum dilectus Angelus dicebat:
Protinus cingitor, & indue mox calceos.
Sic ait. Et Petrus huic obtemperabat sermoni.
Et compellabat eum fortiter adhuc secundò rursum:
Nunc circumjicito corpori talarem tunicam,
Me à tergo sequens. Et verbis obtemperabat Petro,
Non autem pro certo sciebat vera esse
Illa, sed existimabat se visionem gratam videre,
Et transeuntes binas custodias perveniebant
Ad grandem expolitam portam, diligenter compactã
Eam, quæ ad benè turritam Solymorum civitatem
Illa tunc sponte aperta est voluntate Dei. (ducit,
Et ulterius progressi vicum unum processerant.
Discedebat autem mox tunc Angelus bonus ab ipso.
Petrus celebris verò cùm intelligeret quæ acciderant,
Letus corde suum dicebat ad animum:
Jam nunc animadverto & cognosco ego verè

κύριος ὅτι ἐὰν Φίλον ἄγγελον ἦκεν ἄνωθεν,
ἐκ χθονὸς ἀλλοίων Ηρώδης ποικιλομήτης,
πεῖσαι δοκήσας τ' ἀθέους με ἐς ἶφι ἐρύσασθαι λαούς.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ματθ. ιε.

Ὑποθεσις.

Τὶς Χριστὸς πέλεται ἑτάρους ἐρεείνῃ Ιησοῦς,
τοῦδε λέγῃ Σίμων ἔμμορε νῖα θεοῦ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ εἰς Καισαρείαν κλυτὸν Φιλίππου
εἰς χώραν ζαθέην Χριστὸς θεὸς ἵκανεν,
εἰρόμην σφετέρους ὧδε προσείπε μαθητάς,
εἴ πού τε εἰρομένων ἐμοὶ ὦ Φίλοι ἄνδρες ἑταῖροι,
ἄνθρωποί μ' ἅσιν φασὶν ἔμ' τ' παῖδα βροτοῖο,
τόν δ' αὖτις μύθοις τάχα ἠμείβοντο μαθηταί.
Ἄλλοι μὲν φασίν σε Ιωάννην ἔμμεν ἐθλὸν
ἀνέρα βαπτιστὴν τ' αὐθάδεσιν ὀδμόθυμον,
οἱ δ' ἄλλοι σοφὸν μύθων Ηλίαν πολύφημον,
ἄλλοι δ' αἰδοῖον πεπυμένον Ιερεμίαν
ἠὲ θεοπροπίων μέγα αἰδοίων τε προφητῶν.
Ὡς ἄρ' ἔφαν. Τοὺς δ' ἐξαῦτις προσέφην Ιησοῦς:
λέξατέ μοι, μετὰ φῶς μέγα ὑμεῖς φάσκετε εἶναι;
Σίμων μὲν ἀμοιβόμενος τοῖον φάτο μῦθον:
ἐσσὶ σὺ ὁ Χριστὸς ἀεὶ ζώοντος θεοῦ υἱός.
Ὡς φάτ' ἀπλεγέως, Χριστὸς δέ μιν αὐτίον ἤυδα:
ὄλβιος εἶ Σίμων πολυκερδέος υἱὲ Ιωνᾶ,

αὐτὰρ

Dominus quòd suum dilectum angelum miserit de-
De manibus injustis Herodis versuti, (super, (puli.
Expectatione q̃, impia me qui potenter liberavit po-

EVANGELIUM,
Matth. 16.

Summa.

Quis nam Christus sit discipulos interrogat Iesus,
Hunc autem profitetur Simon esse filium Dei.

SEd cùm in Cæsaream inclyti Philippi
In regionem almam Christus Dei filius venit,
Interrogans suos ita compellabat discipulos:
Dicite quærenti mihi ô dilecti viri socij,
Homines quem nam dicunt esse filium hominis?
Illi verò iterum verbis mox respondebant discipuli:
Nonnulli quidem ajunt te Johannem esse probum.
Virum Baptistam præcursorem magnanimum,
Nonnulli te esse ajunt sapientẽ Eliam celebrẽ. (mias.
Verum alij dicunt, quòd sis venerand prudẽs Hiere-
Aut è divinitus afflatis unus, venerãdis q̃, Prophetis
Sic sanè dicebant. Hos verò iterũ cõpellabat Iesus:
Dicite mihi, me verè quẽ nam vos existimatis esse?
Solus Simon respondens tale loquebatur verbum:
Tu es Christus perpetuò viventis Dei filius.
Sic ajebat ingenue. Christus verò ipsi respondebat:
Beatus es ô Simon multum dilecti fili Jonæ,

Verùm

αὐτὰρ ἐγὼν ἤδη μάλα νημερτές σοι ἐνίσπω,
ταῦτά σοι οὐ βροτέη σοφίη σύνεσίς τε δίδαξεν,
ἀλλὰ πατὴρ ἐμὸς οὐράνιος τάδέ σοι φανέρωσε.
τοῦτο δέ σοι φράζω, σὺ τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ.
ἔσσι σὺ μὲν Πέτρος, ταύτῃ δ' ἐπὶ πέτρῃ ἔγωγε
οἰκοδομήσω ἐμὸν πολυφίλτατον ἱρὸν ὅμιλον,
οὐδέ μιν ἐκπέρσουσι πύλαι κρυεροῦ ἀΐδαο,
σοὶ δ' ἐγὼ οὐλύμπου τὰς κλεῖς δώσω πολυχάλκου.
καὶ ὅ τι ἂν λύσῃς ἐπὶ γαίῃ πουλυβοτείρῃ,
τοῦτο ἀλυκτοπέδης δέδεται καὶ ἐν οὐρανῷ εὐρεῖ,
ὅττι δ' ἂν λύσῃς ἐπὶ γαίῃ βωτιανείρῃ,
τοῦτο ἀεὶ λέλυται καὶ ἐν οὐρανῷ εὐρεῖ ὕπερθεν.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ ΜΑΡΙΑΣ, ἐπιστολὴ ἐν ἄσμασι β.

ὑπόθεσις.

Νύμφη εὐστέφανος, θεοῦ ἡ Ἐκκλησία ἐστὶ,
Τὴν στέργει Χριστὸς, νυμφίος οἷος ἐών.

Ἐστὶν ἐμοῖο φίλου αὕτη πολυήρατος αὐδὴ,
ἠνίδε ἥκει ὄρει ἐν παιπαλοεντι κροαίνων,
ἠδὲ διαλλόμενος βουνοὺς ἐπὶ ἡμερόεντας,
δορκάδι ἀγροτέρῃ ἐλάφῳ τ' ἐριήρῳ ἐοικώς,
ἠνίδε ἡμετέρου τοίχου ἔστηκεν ὀπίσσω,
παπταίνων θυρίδων διὰ εὐπήκτων σκιοέσσων.
δερκόμενος διὰ ἀμφιβλήστρων ὄμμασι καλοῖς.
αἰμυλίοισι λόγοις θ' ἔπεα πτερόεντα προσαυδᾷ.

ἔγρεο

Verùm ego nunc verissimè tibi dico,
Hæc te non humana sapientia prudentiaq; docuit,
Sed pater meus cœlestis hæc tibi manifestavit.
Hoc autem tibi dico, in tuo infige animo:
Quidem Petrus es tu, hanc verò super petram ego
Extruam meum longè carissimum sanctum cœtum,
Neq; ipsum eversuræ sunt portæ horridi inferni.
Tibi verò ego cœli claves dabo solidi.
Et quicquid ligaveris super terra multorum alumna
Id insolubilibus vinculis ligatũ est etiã in cœlo amplo
Quicquid verò solveris in terra homines nutriente
Illud perpetuò solutum est in cœlo quoq; spacioso superne.

IN DIE VISITATIONIS MARIÆ, Epistola Cant. 2.

Summa.

Sponsa pulchrè coronata Dei Ecclesia est
Quam diligit Christus, sponsus solus existens.

Est mei dilecti hæc amabilis vox.
Ecce venit monte in excelso saltans,
Et exiliens collibus ingratiosis,
Capræ agresti cervoq; amabili similis,
Et stat post nostrum parietem.
Videns per fenestras benè compactas umbrosas,
Cernens per cancellos oculis pulchris,
Clando autem sermone ad me verba volueria dicit,

Surge

ἔμρεο νύμφη ἐμή, καὶ ἴκω πολύδωρος ἐοῦσα.
παχνήεντος ἐπεὶ πάλιν ὤχετο χείματος ὥρη.
ἄμβρος ἀπωχέτο ὕδρηλος, πέλε δ' ἀμφὶ γαλήνη,
ἄνθεσιν εἰαρινοῖς βρέμε ζείδωρος ἄρουρα,
ἡδὲ νομῆς ἦλθεν θαλερὸς χρόνος ἀμπελόεσσης.
τρυγόνος ἠκάθη ὤρη, ἄμμιν ἀοιδιάων ἀωδή.
ἣ συκῆ γλυκερὴ νῦν ἐξίει ὀλυνθους.
ἄμπελοι ἀμβρόσιον ἐδίδουν εὐκαλλέες ὀδμήν.
ἔρχεο ἀγχίμολόν μοι ἐμὴ πολὺ φίλτατε πασῶν.
ἐλθὲ θύγατερ ἐμὴ δόρκιν ἐμὴ, ἣ ἐνοικεῖς
ἐν πέτρης γλαφυῇσι, δεῖξον τεὸν ὦπα φιλίσσω,
σφίγξαμφὶ μ' ἐπέεσσι μελιχίοισι.
καὶ γὰρ σὴ πέλε φωνὴ πολυήρατος ἠπία ἀωδή.
καὶ κάλλος νικᾷς ἀζώνων φῦλα γυναικῶν.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Λκ. α.

ὑπόθεσις.

Παρθενικὴ μήτηρ ἀπαύστου Ἐλισαβέτ φαν.
καὶ βρέφος ὀρχεῖται ἐν ἕλι γαστρὶ ἑοῦ.

Ἡ Μαρίη δ' ἀναστᾶσα κλυτὴ ὅτι τάχιστα
ἤμασιν ἐν τούτοις ἀνέβη ἀγίλιν ἐς ὀρφνιήν
εἰς πολίσθρου Ἰουδαίης ζαθέης ἐὐπυργον,
ἠδ' εἰσῆλθε δόμους Ζαχαρίαο γέροντος,
εὐρυῤῥέως μάλα ἀπαύστου Ἐλισαβέτφαν.
ὡς δ' γυνὴ Μαρίης ἀγνῆς ἀπασμὸν ἄκουσε.

γαστ-

Surge ô sponsa mea, & veni; quæ multa dona erogas,
Pruinosa quoniam iterum recessit hyemis tempus,
Imber abijt irriguus, est rursum tranquillitas,
Floribus vernis oneratur fertile solum,
Et putationis vitium florens tempus advenit:
Turturis audita est apud nos sonora vox,
Ficus dulcis nunc protulit grossos.
Vites svavem præbuerunt perpulcræ odorem.
Accede prope ad me, veni ô longe carissima omnium
Veni columba specie præstantissima mea, quæ incolis
Petras concavas, ostende tuum vultum carissimum,
Complexa me verbis affare blandis:
Nam tua est multum amabilis placidè vox,
Et pulcritudine vincis formosarum genera mulierum.

EVANGELIUM.
Luc. I.

Summa.

Virgo mater salutat Elizabetham
Et infans saltat in ventre cùm adhuc esset.

Maria verò surgens inclyta quàm celerrimè,
Diebus in illis ascendit sancta montana
Ad civitatem Judæ divinæ benè munitam.
Et ingressa est domum Zachariæ senis,
Per quam amanter salutans Elizabetham,
Cumq; mulier Mariæ sanctæ salutationē audivisset,

Vtero

γαστέρι ἐν αὐτῆς σκίρτησε βρέφος. Φίλευ ἀγνῆ.
πνεύματος ἐρεμνὴ δ' ἠέρος ἔπλητο φρένας,
καὶ μεγάλα κράζουσα Φίλλω Μαρίλλω προσέφην·
ἐσθλὴ μακαριστάτη ἀστεκέως γυῖα δι' αἰθερείης
ἐν ἄλλης πάσας ταῖς θηλυτέρῃσι γυναιξίν.
ἠδὲ τῆς γαστρὸς καρπὸς κλυτὸς ἔσσι μακαρτὸς,
ἀλλὰ πόθεν μοι τοῦτο πέλοι, μήτηρ ἵνα δῖα
κυρίη αἰδοίοιο ἐμοῦ νυῦν πρὸς μ' εἰκάνῃς
ἰώιδε ἅασιν ὡς σὸν ἐμοῖς ἀπασμὸν ἄκουσα,
ἐν γαστρὶ σκίρτησεν ἐμῇ βρέφος εὐφρονι θυμῷ.
εὐδαίμων ἦ πέλοις, θεᾶ ἢ μύθοισι πέπιθας.
ταῦτα γὰρ ἐξαπίνης τετελεσμένα ἔσσαι ἅπαντα,
τῆς βουλῆσι θεᾶ ὅσα εἰρηταί σοι ἀμωμε.
ἡ Μαρίη δ' ὕμνον κεδνὴ προσκαλέ' ἀίδδε.

Ψυχὴ ἐμὴ κλείῃ θεὸν αὐτογλύεβλον ἄνακτα.
πνεῦμα τ' ἐμὸν θεῷ ἐν σωτῆρι ἐμῷ μέγ' ἰάνθη,
θάλλω γὰρ πρὸς εἰῶ αὐτὸς παῖπαινε παιπαλόεσσα
ἰώιδε ἐκ τούτου μακάρεσσι με ἅπαντες ἐρέουσιν
ἄνθρωποι μέροπες φάος ἠλίῳ εἰσορόωντες.
παιδιὰ τ' ἐών τε καὶ ἄνομ' ἔχων πολύφημον
νῦν θαυμαστὰ ἐμοὶ ἅμα καὶ μεγαλεῖα ἔωργε,
ἠδ' ἐλεημοσυνῃ αὐτοῦ μιν ἐς τέλος αἰεὶ
εὐσεβέσιν πᾶσιν, κείνῳ ὅπιν ὃι ἀλέγουσι.
χρεὼ τ' ἀάπτῳ ἐπ' ἐτέλεσσε κράτος τε βίῃ τε,
ἠδὲ σκέδασε βροτοὺς ἀγερώχους ἄλλυδις ἄλλῃ,
ῥηϊδίως βελέεσι, ῥέα καὶ βελέοντα χαλέπτῃ.
ῥηϊδίως μινύθει γαῦρον, καὶ ἄφθιτον αἰεί.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0422
DFG

Utero in illius subsilÿt infans dilectus sancto.
Spiritu cœlesti autem vetula replebatur prudens,
Et alta voce clamans dilectam Mariam affata est:
Es beatissima verè ô mulier claris orta natalibus
Inter cæteras universas fœminas mulieres,
Et tui ventris fructus præclarus est beati.
Sed unde mihi hoc est, mater ut alma
Domini venerandi mei nunc ad me veniat?
Ecce auribus ubi tuam meis salutationem audivi,
In utero saltavit meo infans lato animo.
Beata es autem, Dei quæ verbis credidisti.
Hæc enim mox perfecta erunt omnia,
Voluntate Dei quæ dicta sunt tibi inculpati.
Maria verò hymnum veneranda perpulcrũ canebat:

Anima mea celebrat Deum per se natum regem,
Spiritusq; meus Deo in salutari meo valdè latatus
Ancillã enim ad suam ipse respexit pauperem, (est,
Ecce ex hoc beatam omnes me dicent (tuentes,
Homines diversis vultibus præditi lumen Solis in-
Omnipotens existens & nomen habens celebre,
Nunc mirabilia mihi pariter & magna fecit,
Et misericordia ipsius manet usq; ad finem perpetuò
Pÿs omnibus, vocem ejus qui curant.
Manuq; forti sua perfecit roburq; potentiamq;
Et dispersit homines superbos huc illûc,
Facilè extollit, facilè quoq; elatum deprimit,
Facilè superbum minuit, & obscurum adauget.

τῆς ἐλεημοσύνης μεμνημένος. αὐτὸς ἔδεκτο
τὸν αἶδα ὁν Ισραὴλ, πέμψας σωτῆρα γεραιόν.
ὡς καὶ περὶ ἡμετέρῳ Αβραάμῳ ἐπέσπε ἀγαυῷ,
καὶ τέκνοις αὐτοῦ τοῖς ἐσομβρίοις μετ' αὐτόν.
αὐτὸς δ' ἐν Μαρίῃ μῆνας τρεῖς μίμνεν ἐχέφρων, τριάδος τρεῖς μῆνας
καὶ μετὰ τὴν Φίλον νόστησεν ἐὸν πολὶ οἶκον.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-
λου, ἀπόστολος ἐν δευτέρᾳ πρὸς Κορ. α.

Ἑωθινόν.

εἷς τὸ ἔυ δύσεβέσιν θνητοῖσιν πάντα σωτεργεῖ,
καὶ θλίψις ἔπεται τέρψις ἀεὶ γλυκερή.

Ὑμνολογῶ θεὸν ἄϊδιον τὸν ἄνακτα κρεόντων
ἡμέτερον ἡμέτερα κλυτὰ σωτῆρα Ιησᾶ,
πηγὴν τὸ ἐλέος παντὸς πολύδωρον ἐόντα.
ὃς κ' ἡμᾶς καλέσῃ, ὡς ἀμυθεῖ καὶ ἄριστα
ἀλήσειν ἐν πᾶσιν καὶ θυμοδόρησι μερίμνης,
ὄφρα ἔχωμεν ἀεὶ ὡς ἀμυθέως σάφα ἄλγεα,
ὧν ἄχος δεγαλέον κραδίην καὶ θυμὸν ἵκανε,
τῇ αὐτῇ ὡς ἀμυθίᾳ, ἣν θεὸς ἄμμιν ὀπάζῃ,
καὶ καθὰ ὡς χρίστὸς ἰὼν πάσχομεν ἄλγεα λυγρά,
ὥτως ἐν χριστῷ ἀπαμύθια ἄυξει ἡμῖν,
ἣν ἄχος δὲ χαρὰ ἔχῃ ἡμετέρας φρένας ἤδη,
εἰς ἀγαθὸν χρησόντε ἅπαν τόδε ἄμμι σωτεργεῖ.
ἠδὲ ὡς κοινωνεῖτε πόνων ὀδυνῶντε βαρφῶν,
ὥτω κοινωνήσετε καὶ σωσωλῆς χαρέεσσης
ἠδὲ παρηγορίης πολυμηθέος αἰὲν ἐούσης.

ΕΤΑΓ-

Misericordiæ recordatus iterum suscepit
Puerum suum Israël, mittens salvatorẽ venerandũ,
Sicut patre nostro Abrahamo promisit inclyto,
Ac filijs suis futuris post ipsum.
Illic verò Maria menses tres manebat prudens,
Ac postea caram reversa est suam ad domum.

IN DIE JACOBI APOSTOLI.

Epistola 2. Cor. 1.

Summa.

In bonum pijs mortalibus omnia cooperantur,
Et afflictionem sequitur voluptas perpetuò dulcis.

Celebro Deum æternum regem regnantium,
Nostri genitorem inclyti servatoris Jesu,
Fontem misericordiæ omnis largum existentem,
Qui & nos vocat & consolatur optimè (mnis,
Doloribus in cunctis, & animum exedentibus aru-
Ut possimus etiam nos consolari certò alios,
Quorum mœror difficilis cor & animum invasit
Eodem solatio, quod Deus nobis suggerit.
Et quemadmodum Christi nunc sustinemus dolores
Ita in Christo consolatio augebitur nobis. (tristes,
Sive luctus sive gaudium teneat nostra prẽcordia
nunc, (ratur.
In commodum, utilitatemq; omne id nobis coope-
Et quidem participes estis laborum dolorumq; gra-
Si compotes futuri eritis requiei amabilis, (vium,
Et consolationis gaudij plenæ semper durantis.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ματθ. κ.

Ὑπόθεσις.

Ἐξοχοι εἰν αὐλῇ Χριστοῖο ἔμεν, Ζεβεδαίου
ἔυχον δ' δισσοὶ υἱέες ἀφραδέως.

Καὶ τότε παιδὶ θεοῦ σχεδὸν ἦλθε γυνὴ Ζεβεδαίου
τοῦ πολιοκροτάφου σὺν τοῖς ἐρικυδέσιν υἱοῖς.
καὶ πίπτουσα χαμάζε ἀπηλεγέως λιτάνευσεν.
Ιησοῦς δ' αὐτὴν τοῖον πρὸς μῦθον ἔειπεν.
εἰπὲ γύναι, τί θέλεις ἐμε λισσομένῃ σοι ὀπάζειν;
Ἡ δ' ἀπαμειβομένη αὖτε προσέειπεν Ιησοῦν.
δὸς σὺ ἐμοὺς υἱοὺς περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων
ἐν βασιλείᾳ σῇ, ἅμα καί σου πλησίον ἵζειν,
τὴν μὲν πρὸς σὴν δεξιτερὴν, τὴν δὲ προτὶ λαιὴν,
τοῦτο ἐμοὶ νημερτὲς ὑπόπτεο καὶ κατάνευσον.
Ως φάτο εὐχομένη, Χριστὸς δ' ἀπαμείβετο μύθῳ:
τίπτέ με ἀφραδέως αἰτεῖτ', οὐκ ὄιδατε ὑμεῖς.
τοῦτ' ἐθέλω δ' ὑμᾶς ἀγαθὰ φρονέων ἐρεείνειν,
ὅττι πινῷ πόμα, τοῦτο δύνασθε πιεῖν ποτὲ ὑμεῖς
καὶ βαπτίζωμαι κείνῳ βαπτίσματι δίῳ,
ᾧ μὲν ἐγὼ βαπτίζομαι ἐν τῷ κόσμῳ ἀπειθεῖ,
Οἳ δ' αὖτε Χριστὸν προσεφώνεον ἄφρονι θυμῷ.
ὅσσα λέγεις, ποιεῖν σῶτερ δυνάμεσθα Ιησοῦ.
Χριστὸς δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος φάτο μύθον:
ὔμμιν ἔγωγε λέγω, τὸ ἐμὸν δέπας αἶψα πίεσθε,
ἀλλὰ τὸ δεξιτέρης ἕδος ἠδ' εὐωνύμου οὔπως

ἔστι

EVANGELIUM.
Matth. 20.

Summa.

Præcipui in aula Christi esse, Zebedæi
Cupiunt bini filij stolidè.

ET tunc ad filium Dei propè accessit uxor Zebedæi
Cani unà cum præclaris filijs,
Ac procidens in terram intrepidè supplicavit.
Jesus verò ad illam tale verbum dixit:
Dic mulier, quid vis ego precanti tibi ut præbeam?
Illa verò respondens vicissim compellavit Jesum.
Da tu, mei filij præ omnibus ut emineant cæteris
In regno tuo, & unà prope te sedeant, (stram,
Alter quidem ad tuam dextram, alter verò ad sini-
Hoc mihi certò pollicere ac annue.
Sic ait orans. Christus autem respondebat verbo:
Quid me stolidè rogetis, nescitis vos.
Hoc velim autem vos benè cupiēs interrogare, (vos?
Quod bibo poculū, num id potestis bibere aliquando
Et baptizari illo baptismate divino,
Quo quidem ego baptizor in mundo incredulo?
Illi verò iterum Christum compellabant insipienti
Quæ dicis facere ô salvator possumus Jesu. (animo:
Christus aūt vicissim respondens dicebat verbum:
Vobis ego dico, meum poculum statim bibetis,
Sed ad dexteram sessionem ac sinistram nullo modo

ἔστιν ἐμὸν δόμῳ αἰὲν ἀνθρώπων πολυμόχθων,
ἀλλὰ βροτοῖς μερόπεσσι δοθήσεται, οἷς κε δέχῃς
ἡτοίμασεν ἐμοῖ πατρὸς ἐπουρανίοιο.
ὅσοι δ' ἄλλοι δέκα τοῖσι κασιγνήτοις νελέσθαν
μῦθον ἀκούσαντες, δάκε ἦ φρένας αὐτὸς ὁ μῦθος.
Ἰησοῦς δ' εἰδὼς ἃ ἐῇς φρεσὶ βυσσοδόμευον,
τοὺς δ' ὅτι ὃν καλέσας τοῖσιν ἐφθέγξατο φωνῇ·
κέκλυτε μοι ἤδη φίλοι ἄνδρες, ὅττι δέ κ' εἴπω,
ἴστε σαφῶς, δωτῆρες ὅτοι ἄρχουσιν βασιλῆες
ποιμαίνεσσί τε οἱ κύδει δωτάμεν τε μέγιστοι·
ἐξ δ' ὅπως ἔσται σὺν ὑμῖν, ἄνδρες ἑταῖροι.
ὅστις δρίστερόν γε ἐθέλῃ καὶ σὺν ἐέργοι ἄλλων
ἔμμορμα, ἀνθρώπων ἔσω θεράπων ὅδε ἄλλων
ἠδ' ὅτις εἰν ὑμῖν ἐθέλῃ ἔμμορ ἔχοι ἄριστος,
ἔσω ὅδ' ἡμέτερος δῶλος, κατάπρο καὶ ὁ υἱὸς
θνητὸς ὅπως ἐλθὼν οὐκ ἦλθ' ἐς ἀπείρονα κόσμον,
ὄφρ' ἔχῃ ἀμφιπόλους δωλεύοντάς τε θεράπνας,
αὐτὰρ ὅπως δωλεύσῃ τοῖς μερόπεσσι βροτοῖσι
καὶ δῶ εἰὼ ψυχὴν λύτρον θυητῶν ὑπὲρ ἀνδρῶν
πολλῶν αἰδὶς τὰς δ' ἐκ θανάτοιο σαώσων.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
ἀποστόλου, ὄρθρου λὴ ΕΦεσ. β.

ὑποθεσις.

Κῆμα ὅπερ ἠχεῖ θεῖον, σωτῆρος ἀυδήν,
Κλητὸν ἐκεῖ σφέτερον χρηστὸς ὁμίλον ἔχῃ.

Est meum dare ulli hominum laboriosorum,
Sed mortalibus variè loquentibus dabitur, quibus ab
Paratum est meo à patre cœlesti, (initio
Reliqui verò decem fratribus irascebantur,
Verbũ hoc audientes, mordebat q; animos iste sermo.
Jesus autem intelligens, quod suis præcordijs mo-
Eos ad se vocans talem edidit vocem: (liebantur,
Audite me jam dilecti viri, quod dicturus sum.
Nostis propè, potentes quod imperent reges,
Dominentur q; qui gloria potentia q; sunt præcipui,
Non autem sic erit inter vos ô viri socij,
Quisquis eminere vult, & præstantior cæteris
Esse, hominum sit famulus is aliorum. (mus,
Et quicunq; inter vos cupit esse longè excellentissi-
Sit ille vester servus, quemadmodum & filius
Hominis terreni non venit in immensum mundum,
Ut, habeat ministros, famulantes q; pediſſequos. (bus,
Sed ut inserviat diversis vultibus præditis mortali-
Ac det suam animam in lytrũ mortalibus pro viris
Multis, æterna hos ex morte liberaturus.

IN DIE BARTHOLOMAEI APOstoli, Epistola Ephes. 2.

Summa.

Verbum ubi sonat divinum, salutaris vox,
Inclytum ibi suum Christus cœtum habet.

Ὅτε ἔλιπ' ὦν ξένοι ἐσὲ καὶ ἀλλοδαποὶ φίλοι ἄνδρες,
αὐτὰρ τῶν ἀγίων θνητῶν ἐρίηρες ἑταίρῃ,
ἠδὲ θεῦ φίλοι οἰκεῖοι τε ἐπουρανίοιο,
οἰκοδομηθέντες διδαχὴν ὅπῃ ἔξοχ' ἀρίστη,
ἣν ἐδίδαξαν ὅλως οἱ ἀπόστολοι ἠδὲ προφῆται,
μάρτυρες ἄψυχοι, θεῦ λοί τε θεοῖο ἄμεμπτοι,
ἐκ λιθίου λίθοι ἐγκαταίθ ἑόντες,
ὅς τε καὶ ἁρμόζῃ τείχη μεγαλώνυμα ἄμφω,
ἐυνέοντας Ἰουδαίους τε καὶ ἔθνη ἀγαυά,
εἰν αὐτῷ χαρίεντα ναὸν θεῷ ἔμμεναι αἰέν,
ἐν τῷ καὶ ὑμεῖς μέγ' ἄριστα συνοικοδομεῖσθε
εἰς ναὸν θεῦ ἐκλεκτὸν διὰ πνεύματος ἱεροῦ.

ΣΤΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Λκ. κβ.

Ὑποθεσις.

Νείκος ὁμιλητὸν πάυῃ θεῦ υἱὸς Ἰησοῦς,
Βέλτιστόν τ' ἄλλων δοῦλον ἔμμεν κέλεται.

Ἐν ᾗ μαθητῇσιν νεῖκός ποτε ὦρτο Ἰησοῦ,
τίς κείνων δοκέῃ ἄλλων πολὺ φέρτατος εἶναι.
νεῖκος δ' ὡς σφετέρων σωτὴρ ἐνόησε μαθητῶν,
καὶ ζῆλον θυμαλγῆ, τὰς προσέφη ἀγορεύων,
ἐθνῶν σκηπτοῦχοι βασιλῆες κρατέουσιν ὁμίλων,
ἠδ' οἱ ἐρεχθέος οἱ δυνατοὶ μέγαλοί τε καλοῦνται.
ἀλλ' οὐκ εἰν ὑμῖν, ἔταροι, τόδε ἔσται ἔτως.
ὅστις δ' εἰν ὑμῖν τελέθῃ πολὺ φέρτατος ἄλλων,

ἀνδρ

NOn amplius igitur hospites estis, ac peregrini di-
Sed sanctorũ hominũ, ô dilecti socij, (lecti viri
Et Dei amici domestici cœlestis.
Exstructi doctrinam super longè præstantißimam
Quam tradiderunt omninò Apostoli & Propheta,
Testes veraces, servíq; Dei inculpati,
Christi lapidis angularis existentis.
Qui etiam compingit muros celebres ambos,
Rectè sentientes Judæos & gentes illustres
In ipso gratiosum templum Deo ut sint semper.
In quo & vos præclarißimè unà exædificamini
In templum Dei electum per spiritum sacrum.

EVANGELIUM,
Luc. 22.

Summa.

Contentionem sociorum sedat Dei filius Iesus,
Præcipuumq; inter alios servum esse jubet.

INter discipulos verò contentio fortè oboriebatur Iesu,
Quis nam videretur alijs longè præstantißimus esse, (rum,
Litem verò ubi suorũ servator cognovisset discipulo-
Et æmulationem animum cruciantẽ, eos allocutus est,
Gentiũ sceptrigeri reges imperant cœtibus, (dicens:
Et benefici, potentes magniq; vocantur.
At non inter vos, ô amici, hoc erit ita.
Sed quicunq; inter vos longè antecellit cæteros,

ἀνδρὶ νέω ἐλαχίστω θ' ἧς φρεσὶν ἔστω ἐοικώς.
εἰδ' ὃς ἐπικρατέει, θεράπων ὡς ἔστω ἄμεμπτος.
εἰρωμένω δ' ἐμοὶ εἴπατε, τις μείζων ποτέ ἐστιν,
ἠὲ ὁ δουλεύων, ἢ ὅτις παρακεῖται ἐν οἴκῳ
οὐχὶ ὅγ' ἐσθ' ὁ καθίζων, αὐτὰρ ἔγωγε ἐν ὑμῶν
εἰμὶ μέσω καθάπερ δοῦλος πάντων ἐλάχιστος.
ὑμεῖς δ' ἐστε, ὅσοι μετ' ἐμοῦ διαμείνατε αἰεὶ
ἐν χρόνῳ ἀργαλέῳ τοῦ πειρασμοῖο ἐμοῖο.
τοὔνεκεν ὔμμι λέγω, ὅτι καὶ τετελεσμένον ἔσται.
ὔμμιν ἐγὼ διαθήσομαι οὐρανίην βασιλείαν
ὥσπερ ἔμοι γε πατὴρ διέθηκεν ἐμὸς πολύολβος.
ὅππως δαινύμενοι ἔσθητε πίητέ τ' ἀλύπως
ἐν βασιλείᾳ ἐμῇ, τε καὶ ἥμενοι ἄγχι ἐμοῖο
εὐπήκτοισιν ἐπὶ κλεισμοῖς, ἀριδείκετα φῦλα
δώδεκα κρίνητε κλητοῦ Ισραῆλος ἀγαυοῦ.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-
λου καὶ Ευαγγελιστοῦ, ἐπιστολὴ Εφεσ. δ.

ὑπόθεσις.

Νικητὴς ἀνέβη Χριστὸς ποτὶ μακρὸν ὄλυμπον,
Πολλοὺς παιδευτὰς δούς, καλὰ δῶρα, βροτοῖς.

Τὴν δὲ χάριν θείην ὑμῶν παρέδωκεν ἑκάστῳ
Χριστὸς, ὅπως ἐθελέν τε καὶ οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
τοὔνεκά φησι θεοπροπέων ἔπος ἔξοχ' ἄριστον.
εἰς ὕψος προσεβήσατο οὐλυμπὸν δὲ ὕπερθεν,
ἠδ' εἰς δουλείαν ὅδε δεσμωτήριον ἦγεν,

ἀνθρώ-

Homini juveni, infimoq; suis præcordijs esto similis.
Et qui imperat, tanquam famulus esto inculpatus.
Quærenti verò mihi dicite, uter major est
An qui ministrat, an verò qui discumbit in domo?
Nonne is est qui discumbit? At ego in vestrûm
Sum medio tanquam servus omnium minimus.
Vos autem estis, qui mecum perseveraſtis semper
In tempore difficili tentationis meæ.
Iccirco vobis dico, quod & perficietur.
Vobis ego distribuam cœleste regnum,
Quemadmodũ mihi pater disposuit meus prædives,
Ut convivantes comedatis bibatisq; hilariter,
In regno meo, ac sedentes prope me
Benè compactis in sellis, præclaros tribus
Duodecim judicetis inclyti Israëlis eximij.

IN DIE MATTHAEI APOSTOLI & Evangelistæ, Epistola Eph. 4.

Summa.

Victor ascendit Christus in excelsum Olympum,
Multos doctores dans, eximia dona, mortalibus.

GRatiam verò divinam nostrûm dedit unicuiq;
Christus, prout voluit, ipsius q; cõplacuit animo.
Propterea dicit vaticinans verbum longè præstantis-
In altum ascendit in cœlum superius, (simum:
Et in servitutem hic captivitatem abduxit,

Homini-

ἀνθρώποισι διδοὺς πολυμόχθοις κάλλιμα δῶρα,
ὅττι δὲ ἄμβαινεν Χριστὸς, τί ἄγ' ἔπλετο ἄλλο,
εἰ μὴ ὅτι πρότερον σαρκωθεὶς, λυγρῷ ὀλέθρῳ
ὤλετο, ἠδὲ τάφη, καταβὰς δόμον ἄϊδος εἴσω,
τάρταρον εἰς κρυερὸν δνοφεροῖς ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
ἠδ' ἀνέβη πάλιν αὖ ποτὶ αἰγλήεντα ὄλυμπον,
σφοῖς δώροις ἱεροῖς πληρῶν σύμπαντα κραταιῶς.
δοὺς ἄλλους ἔμεναι μάντεις κοδνούς τε προφήτας,
κήρυκάς τ' ἄλλους συνετοὺς, καὶ ποιμένας ἐσθλούς,
παιδεύτας τε καὶ ὀτρηροὺς, πιστοὺς θεράποντας,
πρὸς τὸ κατορθῶσαι ἁγίους ποτὶ ἔργον ἄριστον,
σῶμα ἵνα Χριστοῦ φίλον οἰκοδομῆται ἀμέμπτου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,
Ματθ. θ.

ὑπόθεσις.

Ματθαῖον καλέει λυτρωτὴς ἄνδρα τελώνην,
καὶ μεθ' ἁμαρτωλῶν σῖτον ἔδει ταλαῶν.

Καὶ προτέρω προβιβὰς λαόσσοος ἐσθλὸς Ιησοῦς,
ἄνδρα τελωνίῳ ἐν δολερῷ ἵζοντα ἐφεῦρεν,
ὧτινι Ματθαῖος τὸ ἐπώνυμον ἱερὸν ἔσκε.
καί μιν φθεγξάμενος προσεφώνεε δῖος Ιησοῦς:
ἔγρεο καρπαλίμως μοὶ ἐφέσπου δεῦρο ἰόντι.
Ως φάτο παμβασιλεὺς, ὁ δ' ἀναστὰς ὅττι τάχιστα,
πάντα λιπὼν ῥύστου μετὰ ἴχνια βαῖεν Ιησοῦ.
ὡς δ' ἐν εὐτιμένῳ δόμῳ ἄρτον ἔδων ἀνέκειτο,

ἦλθον

Hominibus dans laborioſis pulcra dona.
Quod vero aſcendit Chriſtus, quid quaſo fuit aliud,
Niſi quòd prius incarnatus, triſti morte
Interijt, ac ſepultus eſt, deſcendens in domũ inferni:
Tartarũ in horrendũ caliginoſis ſub cavernis terræ?
Et aſcendit iterum in ſplendidum Olympum,
Suis muneribus ſacris implens omnia validè,
Dans alios eſſe vates cõſtituit, celebres q; Prophetas,
Præcones q; alios prudentes, ac paſtores bonos,
Doctores & ſedulos, fidos miniſtros,
Ut dirigantur ſancti ad opus præclariſſimum,
Corpus ut Chriſti dilectum ædificetur inculpati.

EVANGELIUM,
Matth. 9.

Summa.

Matthæum vocat Redemtor virum publicanum,
Et cum peccatoribus cibum capit miſeris.

ET ulteriùs progreſſus ſalvator bonus Jeſus,
Virũ telonio in fraudulento ſedentẽ offendebat,
Cui Matthæus cognomen ſacrum erat.
Et ipſum loquens compellabat divinus Jeſus:
Surge celeriter, ac me ſequere illuc euntem. (rimè,
Sic ait omnium rex. Ille verò ſurgens quam celer-
Omnia relinquens liberatorem ſequebatur Jeſum.
Cum q; in benè compacta domo panem comedens ac-
cumberet, *Vene.*

ἦλθον πρὸς μὲν ἁμαρτωλοὶ πολλοί τε τελῶναι,
καὶ μετὰ τοῖς χρηστῶν μυσῶν τ' αὐτοῖς ἀνέκειντο.
ὡς ἦ τοῖς ἄθρησαν Φαρισαῖοι ἀγλαόμορες ἄνδρες,
χωσάμενοι προσεφώνων τοὺς χρηστοῦ μαθητάς·
Ἵππε διδάσκαλος ὑμέτερος μετὰ δυσσεβέοντων
ἔδθι ἁμαρτωλῶν, ἀθεμίστων ἠδὲ τελωνῶν.

Ἰησοῦς δ' εἰδὼς ἑὸν πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
αἶψα Φαρισαίοισι μετηύδα καὶ φάτο μῦθον.
οὐκ ἄνοσοι χρῄζουσιν ἀκέσορος· ἀλλὰ νοσοῦντες,
ἀλλὰ πορφυρόμορφοι μάθετε, φρένας ἤλιοι ἄνδρες,
ἵππε πέλῃ τὸ γεγραμμένον ἐν βίβλῳ θεοφδεῖ.
χαίρω ἐγὼν νίκτω, τῷ θυμαλγὶ δ' ἐ μεγαλείῳ.
ἦλθον ἀπ' ἠλύμπω εἰς ἓ τρόχο εἰδέα κόσμον,
οὐκ ἀναμαρτήτους καλέσαι ποτὲ ἠδὲ δικαίους,
ἀντὰρ ἁμαρτωλοὺς δυσκλεὲς εἰς μετάνοιαν.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ.

Ὠδὴ ὁλόκληρος ἐν ἀποκαλ. α.

Ἐπῳδή.

Ἠλήθη κρατερῶς σατανᾶς κακοεργὸς Ἰησοῦ
Αἱματὶ πορφυρέῳ κυρίου ἡμετέρου.

Ἀργαλέος πόλεμος τότ' ἔγνετο ἐν οὐρανῷ εὐρεῖ.
ἰσόθεος Μιχαὴλ καὶ φαίδιμοι ἄγγελοι αὐτοῦ
ἐτραλέως ἐμάχοντο κατὰ κρατερὸν δράκοντος.
Φοινικέης ἦ δράκων καὶ χέτλιοι ἄγγελοι αὐτοῦ
οὐ νίκησαν ὅμως, ἔκπαγλοι καίπερ ἐόντες.

ὠδὴ

Venerunt ad ipsum peccatores, multiq; publicani
Et cum Christo discipulis q, ejus discumbebant.
Ubi autem hoc viderunt Pharisæi superbi viri,
Irati compellabant Christi discipulos:
Cur præceptor vester cum impijs
Manducat peccatoribus, & sceleratis publicanis?
Jesus verò animadvertens quod invicem loquebantur,
Protinus Pharisæos interpellabat, ac dicebat verbũ:
Non sani egent medico, verùm ægroti.
Sed abeuntes discite, præcordijs improbi viri,
Quid sit quod scriptum est in libro divino.
Delector ego misericordia, non autem sacrificio magnifico.
Veni de cœlo in globosum mundum,
Non inculpatos ut vocem unquam aut justos,
Sed peccatores miseros ad pœnitentiam.

IN DIE MICHAELIS ARCHANgeli, Epistola Apocalyp. 12.

Summa.

Victus est validè Satanas maleficus Iesu
Sangvine purpureo Domini nostri.

Difficile bellum tunc oriebatur in cœlo spacioso,
Divinus Michaël & illustres Angeli ipsius
Obnixè pugnabant contra potentem draconem,
Squamosus verò draco & improbi Angeli illius
Non vicerunt tamen, terribiles licet existentes,

Neq;

οὐδὲ τόπος κείνων ἔτι εὑρέθη ἐν τῷ ὀλύμπῳ.
καὶ τότε ἐκβλήθη ὁ δράκων ὀλοφώϊα εἰδώς,
ποικιλόβουλος ὄφις, τῷ ἐπώνυμόν ἐστιν ἀληθές
δύσφημος σατανᾶς, ὑβριστής τ' ἀγκυλομήτης,
ὃς τέχνῃς δολίῃσιν ὅλον κόσμον κατέβαλλεν,
μαλθακὰ κωτίλλων, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδομεύων.
καί τις ἐν οὐλύμπῳ τοίην ἐφθέγξατο φωνήν.
νῦν δύναμις μεγάλη ἅμα καὶ σωτηρία ἁγνὴ
ἠδὲ κράτος γεραρὸν Χριστοῦ σωτῆρος ἐφάνθη.
ὅττι κατεβλήθη ὁ κατηγορέων θαμὰ αὐτοὺς
ἔμπροσθεν θεοῦ ἀθανάτου νύκτας τε καὶ ἦμαρ,
καὶ διὰ μαρτυρίης λόγον ἱμερόεντα μεγίστης,
οὐδὲ βίον προετίμων τοῦ σωτῆρος Ιησοῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ματθ. ιη.

ὑπόθεσις.

Σφοῖς ἑτάροισι λέγει, τίς ἐν οὐρανῷ ἐστι μέγιστος,
Χριστὸς δεικνύμενος νήπιον οὐτίδανον.

Καὶ τότε πρὸς Χριστὸν σωτῆρα μαθηταὶ ἵκοντο,
εἰρόμενοί τ' αὐτὸν μύθοις προσεφώνεον ὧδε.
τίς βασιλεία ἐν οὐρανίῃ πολύ ἐστι μέγιστος,
Ιησοῦς δ' ἐπὶ οἷ ἁπαλόν τινα παῖδα καλέσσας,
ἧσέ μιν ἐν μέσσῳ τῶν αὐτῶν, ἠδ' ἀγόρευε,
τοῦτο ἔγωγ' ὑμῖν φράζω μέγαν ὅρκον ὁμόσσας,
νηπιάχοις ἁπαλοῖς νόον εἰ μὴ ἔσεσθε ὅμοιοι

Neq; locus eorum post hac repertus fuit in cœlo,
Et tunc ejectus est draco astutias callens,
Callidus serpens, cui cognomen est verum,
Horrendus Satanas, calumniator ac versutus,
Qui artibus dolosis universum mundum destruxit,
Blanda garriens, sed mala in præcordijs struens.
Et unus in cœlo talem edidit vocem:
Nunc potentia magna, simul & salus sancta,
Et potentia veneranda Christi salvatoris apparuit.
Quoniam rejectus est qui accusabat continuè illos
Coram Deo immortali noctes q; & dies,
Et per agni sanguinem atrum vicerunt ipsum,
Et per testimonij verbum amabile maximi,
Neq; vitam antepositerunt suam servatori Jesu.

EVANGELIUM,
Matth. 18.

Summa.

Suis socijs dicit, quis nam in cœlo sit maximus,
Christus ostendens infantem abjectum.

ET tunc ad Christum servatorem discipuli veniebant, (modum:
Et interrogantes eum verbis compellabant in hunc
Quis nam in regno cœlesti longè est maximus!
Jesus autem ad se tenerum quempiam puerum vocãs,
Statuebat ipsum in medium illorum, ac dicebat:
Hoc ego vobis dico, magnum jusjurandum jurans,
Infantibus teneris mente ni fueritis similes,

ὅ ποτε ὄλυμπον κτεατίσσετε ἀστερόεντα.
ὃς γοῦν ὁ μεγαλοφρονεῖ ἀλλὰ ταπεινοῖ ἑαυτόν,
ὥσπερ πανάπαλον τόδε παιδίον, οὗτος ὑπάρχει
αὐλῇ ἐν οὐρανίῃ πάντων πολὺ φέρτατος ἄλλων
ἠδ' ὅστις δέχεται τοιοῦτον παῖδα νεογνόν
εἰν ἐμῷ ὀνόματι κλειτῷ δέχεται ἐμὲ οὗτος.
ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ τινὰ τῶν θ', οἳ ἔμοιγε πίθησαν,
τούτῳ ἔτι ἂν ὅμως πολὺ κέρδιον, ὄφρα κρεμασθῇ
αἰχένα ἀμφ' αὐτοῦ λίθος ἀχθεινός τε μέγας τε,
καὶ καταποντισθῇ ὅππη βάθος ἐστὶ θαλάσσης.
οὐαὶ τῷ κόσμῳ τοῦ σκανδάλου εἵνεκα φαύλου.
σκάνδαλα δεῖ πάμπαν τελέθειν ἐν γῇ πολυκάρπῃ
ἀλλ' οὐαὶ θνητῷ, ὃς σκανδάλου αἴτιός ἐστιν.
αἴκε σὲ σκανδαλίσῃ ὁ τεὸς ποῦς, ἢ παλάμη σή,
ἔκκοψον ταχέως ῥίψόν τ' ἀπὸ σεῖο ἐκεῖνα.
σοὶ γὰρ ἐς αἴδιον βίον ὠφελιμώτερόν ἐστιν
εἰσελθεῖν χωλὸν κυλλόν τ' ἢ χεῖρας ἔχοντα
ἀμφοτέρας βρηθῆναι τάρταρον ἐς κρυόεντα.
εἰ δέ σε σκανδαλίσῃ τεὸν ὄμμα, τάχ' ἔξελε αὐτό,
σοῦ τ' ἄπ' ἀπόρριψον τόδε καὶ γὰρ ὑπάρχει ἄμεινον
ζωὴν δεσπεσίνης ἑτερόφθαλμον καταδῦναι,
ἠπότ' ἔχοντα ἐπὶ χθονὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
βληθῆναι δόμον ἐς κρυερὸν δνοφερόν τ' ἀΐδαο
ὑμῖν οὖν ἀγαθὰ φρονέων νῦν ταῦτ' ἀγορεύω.
οὐκ ὀλιγωρεῖτε σμικρῶν ἑνὸς οὔποτε τούτων.
νημερτὲς γὰρ ἐγὼ λέγω, ὅττι καὶ ἄγγελοι αὐτῶν
πατρὸς ἐπουρανίου ἀεὶ ὤπα ὁρῶσιν ἐμοῖο.

Nunquam Olympum possidebitis stellatum.
Qui ergò non alta sapit, sed dejicit seipsum.
Quemadmodum tenellus hic puer, is ille est
Aula in cœlesti omniũ longè præstantissimus aliorum,
Et quicunq; recipit talem infantem recens natum
In meo nomine inclyto, is me recipit.
Qui autem offenderit unum ex his, qui in me credũt,
Huic foret sanè omninò longè utilius, ut suspendere-
De cervice ejus lapis ponderosus ac ingens, (tur
Et submergeretur, ubi profunditas est maris.
Væ mundo scandali gratia mali,
Scandala oportet omninò in terra esse fructuosa,
Sed væ mortali, qui scandali causa est.
Quòd si offenderit tuus pes, aut manus tua,
Abscinde protinus ac projice abs te illa.
Tibi enim in æternam vitam conducibilius est
Ingredi claudum ac mutilum, quam manus habentẽ
Ambas conjici tartarum in horridum.
Si verò te offenderit tuus oculus, citò erue illum,
t abs te projice illum: nam est melius
Vitam divinam te unoculum ingredi, (era,
Quàm fortè habentem super terra ambo lumina pul-
Conjici domum in horridam caliginosam q; inferni,
Vobis igitur benè cupiens jam hæc dico,
Ne despiciatis è parvulis unum unquam istis.
Verè enim ego dico, quòd Ei Angeli illorum
Patris cœlestis semper faciem inspiciant mei.

ὑποθεσις.

Τοῖς ἀγαπῶσι θεὸν πρὸς χρησὸν πάντα συνεργεῖ,
καὶ βλάπτει αὐτὲς μηδὲν ὅλως δυνάμ.

Ἰδμεν τοῖς ἀγαπῶσι θεὸν σύμπαντα συνεργεῖν
εἰς ἀγαθὸν κλητοῖσι κατὰ πρόθεσιν χαρίεσσαν
ὃς γὰρ προέγνω, τούτους καὶ βάλε καὶ εἶναι
συμμόρφους εἰκόνος, ᾗ ἔσ ἀγαπητέ,
οἱ τὸ ἔμμεν κεῖνον τὸ πρωτότοκον μέγ ἀγαυῇ
ἐν δόξῃ μετὰ πυμπόλλοις ἁγίοισιν ἀδελφοῖς
ὃς γὰρ προώρισεν, τούτους ἐκάλεσεν ἀληθῶς.
ἠδὲ καὶ ὃς κάλεσεν, τούτους καὶ κρίνεν ἀμώμους,
καὶ ἅμ ἐδόξασεν, μηδὲν γὰν φθάσῃμεν ἄλλο
χρησότερον δυνάμεθα καὶ δικαίτερον, ἢ τό.
εἰ θεὸς ἀπάνατος προφρονέει ἄμμιν ἀρωγός,
εἰτ ἄγε τίς βλάψῃ ἡμᾶς δυνατὸς ὢν ἐπάρχων,
ὃς καὶ μινογενεῆς μὴ ἐφείσατο φιλτάτου υἱέ,
αὐτὰρ ὑπὲρ πάντων ἡμέων παρέδωκεν ἐκεῖνον,
πῶς γὰν οὐχ ἡμῖν ἅμα αὐτῷ πάντα ὀπάσῃ;
τίς ποτε ἐγκαλέσῃ ἐκλεκτοῖς κατὰ θεσπεσίοις,
ὑψιμέδων ὁ θεὸς συγγινώσκων ἀφίησι
κέτλια ἔργα, τίς ἐγκαλέσῃ δολερῶς ποτε ἡμῖν;
Χριστὸς ἔφυ ὁ θανὼν, μᾶλλον δ ὁ κρᾶτι ἐγερθείς,
δεξιάδων καθίσας πατρὸς θεοῦ ὑψιμέδοντος.
ἄμμιν ἐὼν ἱκέτης ἀγανόφρων ἠδὲ μεσίτης.

τίς

IN DIE SIMONIS ET JUDAE APOstolorum, Epistola Rom. 8.

Summa.

Diligentibus Deum in bonum cuncta cooperantur,
Et nocere ipsis nihil prorsus potest.

NOvimus diligentibus Deum omnia cooperarì
In bonum, vocatis juxta propositum amabile.
Quos autem vocavit antè, hos & vult esse,
Conformes imagini filij sui dilecti,
Ut sit ille primogenitus valdè illustri
In gloria inter complures sanctos fratres,
Quos verò præfinivit, hos vocavit verè.
Et quos vocavit, hos quoq; pronunciavit inculpatos,
Et simul glorificavit. Nihil itaq; dicere aliud
Melius possumus, aut præclarius, quam hoc:
Si Deus immortalis præstò est nobis adjutor,
Dic quæso nobis quis nocebit, quantumvis potens sit?
Qui etiam unigenito non pepercit carissimo filio,
Sed pro omnibus nobis tradidit illum. (rit?
Quomodo ergò nobis non unà cum illo omnia præbue-
Quis unquã incusabit electos, licèt peccatores sint?
Altipotens Deus ignoscens remittit
Iniqua opera, quis condemnabit dolosè unquam nos?
Christus est qui mortem obijt, magis verò qui potentissimè resurrexit,
Ad dexteram sedens patris Dei altipotentis,
Nobis existens intercessor placidus ac mediator.

τίς γοῦν χωρίζει ἀγάπης θεοῦ εὐνόου ἡμᾶς;
ἢ θλίψις χαλεπὴ, ὁ δύνη, καὶ λιμὸς ἀτερπής,
ἢ πικρὴ πενίη, ἄλγος, καὶ ἄορ τανύηκες;
ὥσπερ γέγραπται θανατούμεθα εἵνεκα σεῖο
ἦμαρ ὅλον, καὶ ἀεὶ ἐλογίσθημεν δασίμαλλοι
ὡς οἶες θανάτου. νικῶμεν δ' ἶφι ἅπαντα
ἐν ῥύστῃ Χριστῷ ἡμᾶς στέργοντι ἀλιτρούς.
νημερτές σοι ἐρῷ, ὅτις εἶ, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
οὐδὲν ἐὸν χθονί ἐν μεγάλῃ, καὶ ἐν οὐρανῷ εὐρεῖ,
χωρίζειν δύναται ἀγάπης θεοῦ ἀφθίτου ἡμᾶς,
τῆ ἐνὶ ἡμετέρῳ λυτρωτῇ Χριστῷ ἐούσῃς.

ΕΤΑΓΓΕΛΙΟΝ,

Ιωάν. ιε.

ὑπόθεσις.

Ἀλλήλους ἀγαπᾶν ἑτάρους ἐπιτέλλθ Ιησοῦς
Οὐ δοῦλος μείζων κυρίου ἐστὶ ἑοῦ.

Ὑμμιν ἔγωγε, φίλοι ἐπιτέλλω πάμπαν ἑταῖροι,
ἀλλήλους ἵνα κηρόθι ἀτρεκέως τ' ἀγαπᾶτε.
ἠχ' ὑμᾶς μισεῖ κόσμος κεκοτηότι θυμῷ.
ἔστε σαφῶς, ὅτι με πρότερον μίσησεν, ἢ ὑμᾶς,
εἰ κόσμοιο κακοῦ ἐρικυδέες υἱέες ἦτε
κτῆμα ἑὸν πάντως φιλέεσκεν ἂν αἰνὸς ὁ κόσμος
ἀλλ' ὅτι μὴ κόσμου βαρυκαρδίου ἔγγονοί ἐστε,
ἠδ' ἐγὼ ἐκλεγόμην ἡμᾶς ἐκ κόσμου ἀναιδοῦς,
ἐχθαίρους ὑμᾶς οἱ ἐπὶ χθονὶ ναιετάοντες

μιμνή-

Quis ergò separat nos à dilectione Dei benevoli?
Num afflictio acerba, dolor, & fames molesta?
Num amara paupertas, cruciatus & ensis acutus?
Sicut scriptum est: Mortificamur propter te,
Die toto, & semper reputati sumus tanquam
Velut oves mortis, sed vincimus fortiter omnia,
In liberatore Christo nos diligente peccatores.
Verè tibi dicam quisquis es, tu verò repone in animo
Nihil existens terra in magna, & in cœlo spacioso
Separare nos potest à dilectione Dei immortalis.
Quæ est in nostro redemtore Christo.

EVANGELIUM.
Johan. 15.

Summa.

Mutuo se diligere præcipit Iesus,
Non major servus domino est suo.

VObis ego, dilecti injungo prorsus socij,
Vos invicem ut ex corde vereij, diligatis,
Et si vos oderit mundus infenso animo,
Scitote certò, quòd me prius odio habuerit quàm vos
Si mundi perversi illustres filij essetis.
Possessionem suam omninò amaret pravus mundus,
Sed quando non mundi stolidi filij estis,
Et ego selegi vos de mundo impudentes,
Odio prosequuntur vos qui super terra habitant.

μιμνήσκεσθε λόγου δ' ἐμοῦ, ὃν πάρος ὔμμιν ἔειπα:
κυρίου οὐκ ἔστιν θεράπων σφετέροιο ἀμείνων.
ἢν ὑβρίζοντες πρότερόν με κακῶς ἐδίωξαν,
ἔργοις ἠδὲ λόγοισι διώξουσίν τε καὶ ὑμᾶς.
ἢν ἐφύλαξαν ἐμὸν λόγον, ὑμέτερον καὶ ὁμοίως
σφῆσι φυλάξουσιν φρεσὶ, καὶ τίσουσιν ἐκεῖνον.
τόσσα δὲ ῥέξουσιν κακὰ ὑμᾶς εἵνεκ' ἐμοῖο
οὐνόματος ζαθέου. καὶ γὰρ γενετῆρα φίλιστον
νήπιοι οὐκ ἔγνωσαν ἐμὸν, τὸν ἄνακτα κρεόντων.

ΕΝ ΗΜΕΡΑ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ,
ἐπιστολὴ, ἀποκαλ. ζ.

ὑπόθεσις.

Ὄλλυ δ' ἄνθρωπός ποτε ἐσφραγισμένος οὐδείς,
ἀρνίου αἷμα μέλαν ῥύπτει ἀτασθαλίας.

Ἠδ' ἀναβάντα ἴδον τινὰ ἄγγελον ἀγλαὸν ἄλλον
ἐκ τῆς ἀντολίης, χερσὶν σφραγίδα ἔχοντα
τοῦ θεοῦ, ὃς προσέφη συνδούλους τέσσαρας ἄλλους.
οἷς ἐδόθη βλάπτειν χθόνα εὐρύπορόν τε θάλασσαν,
κέκλυτέ μευ καὶ ῥέζετε ἀνέρες, ὅττικεν εἴπω.
μὴ δῖαν χθόνα βλάπτετε, μήθ' ἅλα ἰχθυόεσσαν.
μηδὲ ὅλως κακὰ ῥέζετε δένδρεα ὑψιπέτηλα,
εἰσόκεν ἡμετέρου δούλους θεοῦ εὐριμέδοντος
ὁτρηροὺς σφαγίζωμεν τάχα εἰς τὰ μέτωπα,
καὶ τότε ἐσφραγισμένοι ἦσαν ἐκεῖθι ἀριθμῷ
τέσσαρες ἄνθρωποι ἄκακοι καὶ τεσσαράκοντα,

χιλιά-

Recordemini verò sermonis mei, quem antea locutus
Domino non est servus suo praestantior. (sum vobis:
Sic contumelia afficientes antea me improbè persecu-
Factis atq; verbis persequentur vos quoq;. (ti sunt,
Sic custodierunt meum sermonem, vestrum etiam similiter
Suis custodient in praecordijs, ac venerabuntur eum.
Tanta verò mala vobis inferent mei causa,
Nominis sancti. Nam genitorem dilectissimum,
Stulti non cognoverunt meum regem regnantium.

IN DIE OMNIUM SANCTORUM, Epistola, Apocalyp. 7.

Summa.

Perit homo unquam obsignatus nullus,
Agni sangvis ater eluit peccata.

ET ascendentem vidi quendam angelũ splendidũ
Ab Oriente, manibus sigillum tenentem (alium
Dei, qui allocutus est cõservos quatuor alios: (mare,
Quibus datum est clade afficere terram lativagũq;
Audite me, & facite ô viri, quod dicturus sum:
Ne almam terram ladite nec mare piscosum,
Neq; omninò malè afficite arbores altisolias,
Quo ad nostri servos Dei altipotentis
Sedulos obsignemus mox in frontibus,
Atq; tunc obsignati erant ibi numero
Quatuor, viri probi, & quadraginta.

χιλιάδες φυλῆς ἐξ εὐστεφάνοι ἑκάστης
δώδεκα χιλιάδες, καὶ ἔπειτα ἴδον μέγα πολλόν
ὄχλον, ἀριθμῆσαι ὅνπερ δύνατο βροτὸς οὐδείς,
ἐκ τῶν παντοδαπῶν ἐθνῶν λαῶντε ἀγαυῶν.
ἔσταν δὲ πρόσθεν θρόνου ἠδὲ καὶ ἀρνίου ἱροῦ,
ἐσθῆτας λευκὰς καταειμένοι, ἠδὲ ἔχοντες
ἐν χερσὶν στιβαρῆς φοίνικας τηλεθόωντας.
ἠδὲ ἀγαλλόμενοι ὀπὶ καλῇ μακρὰ βόησαν,
τῷ δ' ἴζοντι ἐπὶ θρόνου ἡμετέρῳ θεῷ αἰέν,
ἠδὲ τῷ ἰσοθέῳ ἀρνῷ, σωτηρία ἔστω.
καὶ τότε ἄγγελοι αἰδοίοι ἐκάτερθε πάρεσταν
τοῦ θρόνου, ἠδὲ πολυτλήτων ἀκάκων τε γερόντων.
καὶ ζώων ἐρωέντων, οἳ ταχέως ἔριπον γνύξ
εὐχόμενοι θεῷ ἀθανάτῳ τοιαῦτ' ἀγόρευον:
εὐλογία, κῦδος, τιμὴ κλέος, ἠδὲ καὶ αἶνος
τῷ θεῷ ἡμετέρῳ εἰς ἤματα πάντα ἀγήρως.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Ματθ. ε.

ὑπόθεσις.

Οἵτινές εἰσι βροτῶν μακαροὶ ἀγορεύει Ιησοῦς,
καὶ μακαρίζει ἄγαν χριστιανῶν ὀδύνας.

Ὡς ἴδεν ἐρχομένους ὄχλους γλυκύθυμος Ιησοῦς
καρπαλίμως ἐς ὄρος προσεβήσατο ὑψικάρηνον
ἀγχίμολον δὲ οἱ ὀτριροὶ ἀφίκοντο μαθηταί
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεοῦ παῖς ἠδ' ἀγόρευεν.

ὄλβιοι

Chiliades, tribus è coronato quolibet
Duodecim Chiliades, Et postea videbā valdè multam
Turbam, numerare quam poterat mortalis nullus
Ex omnigenis gentibus, populis q̄ celebribus.
Stabant autem coram throno & agno sancto,
Vestibus albis amicti, ac tenentes
In manibus validis palmas florentes
Et exultantes voce pulcra altè clamabant:
Sedenti super throno Deo nostro semper,
Ac divino agno salus esto.
Et tunc Angeli venerandi utrinq̄ adstabant
Throno, & multa perpessis innocentibus q̄ senioribus
Et animalib. dilectis, qui protinq̄ in genua procidebāt
Adorantes Deum immortalem, talia dicebant:
Benedictio, gloria, honor, celebratio, laus
Deo nostro sit diebus cunctis immortalis.

EVANGELIUM,
Matth. 5.

Summa.

Quinam sint mortalium beati, exponit Iesus,
Et beatas prædicat nimis Christianorum afflictiones.

CUm vidisset venientes turbas dulcis Jesus,
Extemplo in montem ascendit excelsum,
Propè verò ad ipsum seduli accesserunt discipuli,
His autem loqui cœpit Dei filius, & dixit:

Beati

ὄλβιοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, καὶ γὰρ ἐκείνων
αἴδιος βασιλεία ἔφυ νιφόεντος ὀλύμπου.
ὄλβιοι ἀλγοῦντες θνητοὶ κατὰ δάκρυ χέοντες,
οἵδε γὰρ ἀτρεκέως παρακληθήσονται ὀπίσσω.
ὄλβιοι οἱ πραεῖς καὶ θυμὸν στρεπτοὶ ἐόντες,
οἵδε γὰρ ἐμβασιλεύσουσιν χθονὶ εὐρυοδείῃ.
ὄλβιοι εὐδικίης ἐπιθυμοῦντες χαριέσσης,
καὶ γὰρ τῶν ἀγαθῶν χορτασθήσονται ἁπάντων.
ὄλβιοι εὔσπλαγχνοι, ἐλεήμονα θυμὸν ἔχοντες,
καὶ γὰρ τεύξονται ἐλεημοσύνης χάριτός τε.
ὄλβιοι ἄνθρωποι καθαροὶ θυμόν τε καὶ ἦτορ,
ὄμμασι γὰρ σφετέροις θεὸν ὄψονται πανάριστον.
ὄλβιοι εἰρήνης ῥεκτῆρες κουροτρόφοιο,
αὐτοὶ γὰρ κληθήσονται φίλα τέκνα θεοῖο.
ὄλβιοι οἱ δεδιωμένοι εὐδικίης ἕνεχ' ἱρῆς,
οὗτοι γὰρ κτεατίσσουσιν πολύχαλκον ὄλυμπον,
ὄλβιοι ἔστε, βροτοὶ ὅτε ὑβρίζουσιν ἀεικῶς.
ἡμᾶς τοῖς χαλεποῖσι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν
οὐ κατὰ κόσμον, ψευδόμενοι δὲ τάθ' εἵνεκ' ἐμεῖο.
χαίρετε τῷ θυμῷ γηθήσατε θ', ὑμέτερος γὰρ
ἐστὶ πολὺς μισθὸς μεγάλῳ ἐν ὀλύμπῳ ὕπερθεν.

τῷ θεῷ τῷ ἑνὶ ἅμα καὶ τρισυποστάτῳ δόξα, καὶ αἶνος,
καὶ τιμὴ, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
Αμὴν.

ΤΕΛΟΣ.

)?(

Beati pauperes ſpiritu, nam illorum
Æternum regnum eſt nivoſi Olympi.
Beati mœrentes homines, lacrymas effundentes,
Illi enim verè conſolabuntur poſtea.
Beati manſveti animo flexibiles exiſtentes,
Illi namq; imperabunt terræ ſpacioſæ.
Beati juſtitiam deſiderantes gratioſam,
Nam bonis ſaturabuntur omnibus.
Beati miſericordes, clementem animum habentes,
Quoniam conſequentur miſericordiam q; gratiam q;.
Beati homines mundi animo q; & corde,
Oculis enim ſuis Deum cernent longè optimum.
Beati pacis auctores liberorum alumnæ,
Illi namq; vocabuntur dilecti filij Dei.
Beati qui perſecutionem paſſi ſunt juſtitiam ob ſan-
Hi enim poſſidebunt firmum Olympum. (ctam,
Beati eſtis, mortales quando cõtumelia afficiunt ini-
Vos moleſtis perſtringentes verbis (que
Non decenter, ſed mentientes ea, mei gratia.
Gaudete animo ac latamini, veſtra enim
Eſt copioſa merces ingenti in Olympo ſuperne.

Deo uni pariter ac trino ſit gloria, laus, & honor
in omnem æternitatem, Amen.

FINIS.

)?(

LIPSIÆ,

TYPIS TOBIÆ BEYERI.

Imprimebat Valentin. Am Ende.

ANNO

M. DC. VI.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0452
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0454
DFG

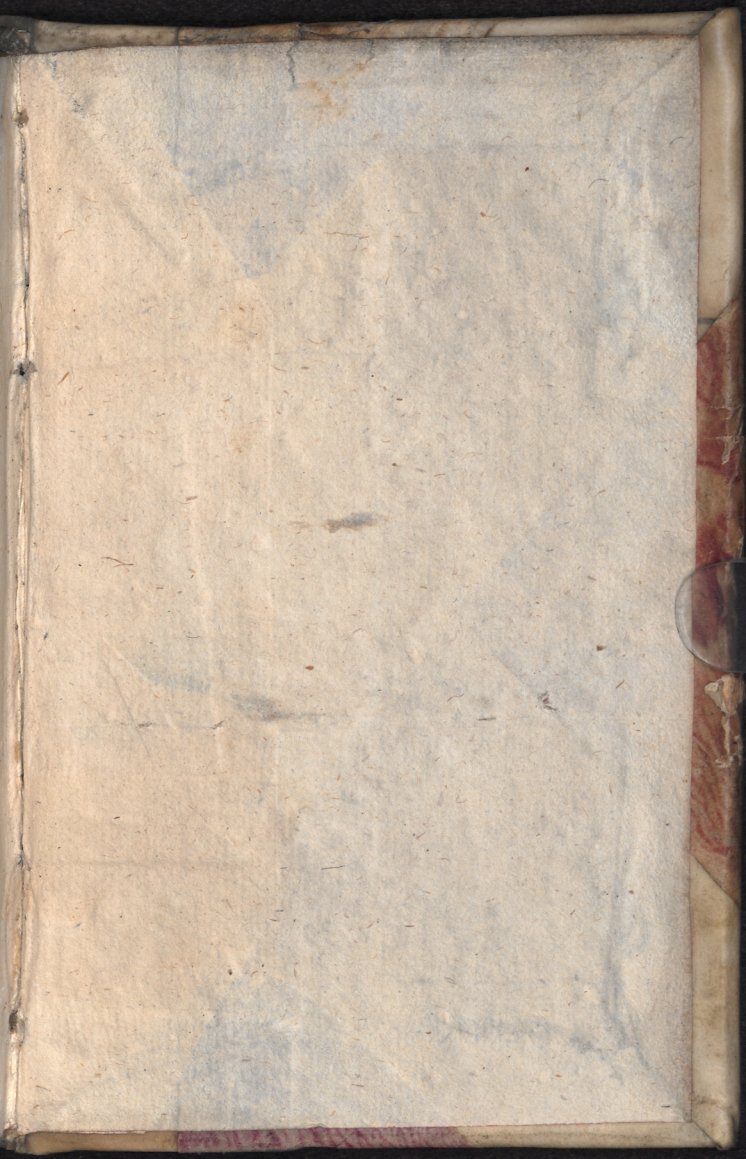

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0455
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777866099/phys_0456
DFG

Et inculpatum fratrem uterin
Hi autem cum suo parente sene ... stentis.
Bene fabricata in nave rete ite ... t.
Hos vero ut socij sui facerent, ... uentes,
Illi a. parentem carum & conc ... relin.
Protinus servatorē hominū un ... Iesum.

IN DIE THOMAE ... LI.
Epistola Eph

Summa

Ante creationem mundi in suo el
Nos & ipsum ut esset lytrum,

Celebro sanctè Deum altipo ... n,
Patrem dilecti nostri serv
Benedictionem qui spiritualem
Christo in autore vitæ sempi
In quo & nos, priusquam esse ... ndus,
Elegit prudenter, ut essemus &
Filio in Christo, non autem pr ... era,
Ut gratia Dei immortalis cele ... ud,
Quam in filio suo dilecto nobi ... u,
In cujus purpureo salvatoris ... no
Nostrorum habemus peccator ... em Deo
invisorum, ... (tem.
Divinam juxta illius gratian ... existen-
Quæ patefecit mortalibus sap ... ntiamq;
Occulta de divina voluntate ... veram.

VAN.